

САЛИ
БОУМЪН

КАРМА

ПЪРВА КНИГА

**САЛИ БОУМАН
КАРМА
КНИГА ПЪРВА**

Превод: Лидия Николова

chitanka.info

ПРОЛОГ

Париж

1959

Пълномощното беше за два милиона долара. Това беше последното писмо за деня.

Той внимателно прегледа параграфите и без да бърза провери всеки ред. Отсреща му на бюрото неговата старша секретарка чакаше. Нищо в нейното поведение не издаваше, че тя беше наскоро сгодена, много влюбена и тръпнеща от желание да се прибере вкъщи. Той ѝ хвърли бегъл поглед и се усмихна. Зад прозорците от шлифовано стъкло слънцето все още грееше и откъм улицата, макар и приглушено от стъклата, се долавяше бученето на парижкото движение. Беше шест часа.

Париж през лятото, Сена в топлата вечер. Някога му бе познато, как се чувстваш в края на деня, когато вечерта е изпълнена с обещания. Не сега. Той още веднъж наведе глава над книжата, взе платинената си писалка и се подписа: Едуард дьо Шавини.

После хлъзна белия лист през черното бюро и съжалявайки я, ѝ каза:

— Сега можеш да си вървиш.

Тя веднага вдигна глава. Изглеждаше изненадана. Страните ѝ порозовяха, очите ѝ светнаха.

— Само шест часа е.

— Знам. Предлагам ти да си отидеш сега, преди някой от телефоните да е извънмял, — гласът му стана сух, — и преди да съм променил решението си.

— Благодаря.

Тя не се нуждаеше от друго напомняне. Докато прибираше книжата, Едуард се изправи. Прекоси стаята и застанал с гръб към нея, погледна през прозореца. Търговската част на Париж. Уличното движение беше силно натоварено. Той гледаше как колите тръгваха напред, спираха и тръгваха отново. За миг облегна челото си на

стъклото. Отвъд улицата, в далечината вятърът разлюляваше листата на платаните. Те бяха тъмнозелени, загубили блясъка си в средата на лятото, но само за секунда, когато въздухът ги издигаше и светлината ги обгръщаше, те танцуваха.

— Във всеки случай, аз скоро напускам.

Тя беше стигнала вратата, но когато той заговори, се спря. Той усети любопитството ѝ, любопитство разбираемо, тъй като рядко напускаше сградата на „Дьо Шавини“ преди осем.

— Толкова рано?

Тя не можа да скрие изненадата в гласа си, и Едуард се обърна с бавна усмивка:

— Защо не? — каза той. — Вечерта е чудесна.

Дори, когато говореше, дори когато се усмихваше, той знаеше, че потребността се връщаше отново, така силно и внезапно, както винаги, като че ли последните три седмици на трудно въздържание никога не са били.

Вратата се затвори. С чувство на отчаяние той се обърна отново към прозореца и този път притисна силно челото си в стъклото. Потребността го владееше, тя мрачно проникваше във всеки ъгъл на съзнанието му, замъглявайки неговата проникателност, размеквайки способността му да мисли. Потребността и отчаянието в потребността — те винаги идваха заедно. Той ядосано се отвърна от стъклото.

Искаше жена. Жените, макар и временно, но винаги го караха да забрави.

Имаше и други успокоителни средства. Музиката. Скоростта, защото обичаше да кара бързо. Алкохолът — понякога. Работата — често. Но никое от тях не действаше така бързо и сигурно, както сексът. Сексът го освобождаваше за известно време, докато болката не нахлуеше отново.

Той презираше потребността и беше започнал да мрази и средствата за нейното отстраняване, и така, както постъпваше винаги, се опита да се бори с нея. След като напусна офиса и освободи шофьора, той взе собствената си кола, черния си „астън мартин грегоар“, който толкова обичаше. Беше мощен и бърз. Подкара го бавно по оживените улици, сдържайки силния двигател. Когато се измъкна извън града, можеше да забърза. Пусна радиото и го усили. Музика и бързина — комбинацията понякога помагаше.

Сякаш Бетовен подхранваше с гориво колата, като че ли пътуваше във въздуха, и за известно време се успокои. Знаеше защо това се беше случило, знаеше точно какво беше предизвикало сега потребността. Спомените, разбира се, които никога не успяваше напълно да държи на разстояние, независимо колко добре се изхитряше да запълва всяка секунда на всеки ден. Спомените, които го връхлитаха, когато най-малко ги беше очаквал, изникнали сякаш от спокойната лятна вечер, от очакването, което бе видял в едно женско лице. Образи от неговото минало, възпоминание за щастието, което никога не би могло отново да бъде уловено.

Музиката се извиси до тънко, гневно кресчендо и после замря. Той с примирение помисли: „Много добре, тогава — жена.“ И зави на следващата пресечка.

Десният бряг. Мина покрай богатски къщи и скъпи магазини. Задмина представителните бижутерски салони на клона „Дьо Шавини“, знаменитите им витрини. С крайчеца на очите си мерна черното кадифе и ледения блясък на диамантите. Той, спечелил толкова печална слава със своите подаръци за жените, никога не беше подарявал диамант. Сапфири, рубини, изумруди — да, но диаманти, никога. Никога не беше дори и съблазнен, нещо го караше да ги избягва.

— Съвършен камък, Едуард. — Бащиният му глас. Държейки диаманта срещу светлината. — Виждаш ли? Съвършена оцветеност. Без пукнатини.

Той изви по посока на Пон-Ньоф. Сега няма да търси съвършенство, си каза. Нито нещо абсолютно. В живота няма нищо абсолютно, нищо сигурно, с изключение, разбира се, на смъртта. И той погледна към Сена, която искреше.

Левият бряг. Пое по „Ке дез, Огюстен“, после сви в дясно по булевард „Сен-Мишел“, намали и започна да гледа за жена.

Улиците бяха оживени. Хората кръжаха и се блъскаха пред магазините, в метрото и пред будките за цигари. Вечерният въздух беше мек и напоен с аромати. От кафенетата излитаха звуците на задъханата любовна песен, която той чуваше да свирят навсякъде, през цялото лято.

Усети надигация се тласък, отчаянието, набиращо сила, забави колата и я остави да завие към кафенетата. Изключително много

туристи, и в този квартал — студенти. Долови звуците на гласовете им в още топлия въздух: английски, американски, италиански, шведски. Нечии глави се обърнаха, докато той минаваше, видя женски лица. Те погледнаха към мощната кола, погледнаха и към мъжа зад волана, после се наведоха отново над малките чашки с черно кафе, опипаха се за някоя цигара, и кискайки се, хвърлиха вял поглед назад.

Никого не познавам, и нямам нужда да познавам, си помисли. Странник, чужденец, жена сега тук, в Париж, утре — другаде. Две момичета привлякоха погледа му, когато намали на пресечката. Едната — червенокоса. Когато се загледа в нея, видя как отхвърля назад коса и се смее. Красив, строен врат, пълни гърди, млечнобялата кожа на червенокосите. Нейната приятелка би могла да бъде францужойка, напомняше на Жулиет Греко. Такива като нея тук имаше много. Облечена в черно, разбира се, дълги, печално черни коси, мъртвешки бледо лице, очи заградени с тежка черна линия. Изглеждаше нервна и не съвсем свободна в своята екзистенциалистка кафе-бар униформа. Тя си играеше с кафеената лъжичка.

Поколеба се за миг, после увеличи скоростта. Винаги беше избягвал жени с червени коси, те му напомняха за една част от неговия живот, която той искаше да забрави, а момчешката им безочливост го отблъскваше. Другата приличаше на този тип жени, които преминават наранени през живота. Ако нейната съдба беше такава, той не би искал с нищо да добави към нея.

Зави надолу, по тясна странична уличка, край тъмните стени и стърчащите готически орнаменти на църквата „Сен-Северин“. Отмина марокански ресторант с миризмата на подправки и месо, печено на открита скара. Отмина и грамаден олющен надпис: „Френски Алжир“. Накрая отвърна очи от всичко и рязко завъртя волана.

Още две тесни, извиващи улички. Скитник, проснал се върху отдушника на метрото. Двама влюбени, ръка в ръка се смееха, излизайки от кино. Остър завой, после надясно, в улицата „Сен-Жулиен льо повр“.

Пред него от ляво се намираше малък парк, а зад него беше малката църквица „Сен-Жулиен“, една от най-старите в Париж. В парка играеха деца. Той долови за миг звука на гласовете им, издигащ се над боботенето на уличното движение от отвъдния кей. Светкавично му се мярна цветът на техните дрешки — морско синьо, бяло, алено —

цветовете на френските деца, цветовете на освобождението. И тогава видя жената.

Осем, десет, дванайсет години по-късно този момент щеше с абсолютна точност да се връща в паметта му, както беше тогава: виковете на децата, шумът на колите, хрускането на чакъла под детските крачка, цветовото усещане с края на очите, надигащата се неотложност и успоредното на нея отчаяние в собственото му тяло. И тогава — жената. Момичето.

Когато я видя, изведнъж, освен нея не остана нищо друго. Всички звуци замряха. Остана само пространството, което заемаше тя. Той видя само жената, издигната над всичко, сияйно пространство, и нейното повдигнато лице.

Тя стоеше отвън, пред малката църква и я разглеждаше с лице, очертано от светлината, с гръб към улицата.

Имаше изключително светлорозови, стигащи до раменете коси, чиито краища бяха така грубо подстригани, като че ли тя сама ги бе рязала с ножица. Докато я гледаше, лек полъх на вятъра повдигна косите от лицето ѝ, образувайки ореол от светлина около нейния профил.

Тогава тя полунамръщена се обърна за миг, като че ли беше усетила погледа му или някой я беше повикал. Мощната кола стоеше неподвижно на седем метра от нея. Тя събра вежди, гледайки надолу по пътя в посока на кея. Той беше достатъчно близко, за да види, че веждите ѝ бяха тъмни и прави над широко разположените ѝ сиво-сини, с изключителна красота очи.

Тя не показа, че го е видяла и се обърна отново да изучава църквата. Едуард се втренчи в нея. Пулсът му отслабна, настойчивият натиск върху сетивата му спря, той смътно осъзна сънното си усещане за сила и халюционна яснота, като че ли се движеше към нея, докато оставаше неподвижен.

Тя беше вероятно на деветнайсет, може би малко по-голяма. Висока. Стройна. Облечена в международната младежка униформа: сини джинси „Ливайс“, плоски платнени обувки, най-проста бяла блузка, която прилепваше към очертанията на високите ѝ, закръглени гърди. Имаше хиляди други момичета в Сен-Жармен с дрехи като нейните. Имаше ги с дузини из кафенетата, край които току-що беше минал. Но това момиче не приличаше на никоя от тях. Той я гледаше и

откриваше физическо съвършенство, така неоспорима и налагаща се красота, както съвършенството във всяка друга природна форма: видя я в момичето, както я беше виждал в сърцето на диаманта. Поколеба се за миг, защото знаеше, че ще го направи. Пусна колата леко напред, издърпа я на тротоара, и спря. Имаше намерение да излезе и да приближи, но тя го изпревари. Когато присегна към дръжката на вратата, тя се обърна и погледна към него: продължителен, пряк, многозначителен поглед, без флиртуване и престорена свенливост. Тя го гледаше, като че ли се опитваше да си припомни лицето му. И Едуард я изглежда отново. Тогава, преди да помръдне, тя тръгна напред.

Застана до дългия черен капак на колата и го гледаше сериозно, с все още лекото намръщване, което съединяваше веждите ѝ, и сякаш почти разпознала го се опитваше да намери мястото му в паметта си. Вглеждането ѝ беше спокойно и изящно. Сега той можа по-добре да види чертите на лицето ѝ, както и красотата: интелигентността в очите, характера във формата на устните. Лицето ѝ някак го успокои. Потребността и отчаянието го напуснаха, оставяйки ума му прочистен и необикновено спокоен.

Погледна я и усети шок от това, че я беше познал: жена, която му беше позната, жена, която никога не беше виждал преди. Очите ѝ срещнаха неговите, и неочаквано тя се засмя. Имаше насмешка в усмивката ѝ, и зачака, като че ли току-що беше решила да го облекчи от затруднение.

— Извинете, помислих, че ви познавам.

Тя говореше френски с добро произношение, но не съвсем правилно. Англичанка, предположи, или американка.

— Аз помислих същото.

— Тогава и двамата грешим.

— Или и двамата сме прави.

Той се усмихна, после, рязко прогони усмивката си, защото осъзна, че трябваше бързо да направи или да каже нещо, а за нищо на света не си представяше какво би могло да бъде то. Умът му работеше на толкова бавни обороти, че му беше много трудно да мисли за думи въобще. Особено за думи, които биха могли да бъдат погрешно разбрани. Внезапно се ужаси от възможността тя да не го разбере правилно.

За да спечели време, той отвори вратата, излезе от колата, заобиколи я и застана до нея. За миг му стана забавно. Знаеше добре своята репутация. Знаеше, че хората говореха за неговия чар и твърдяха, че той може да борава, както пожелае с него. Знаеше, че го смятат за студен и неотзивчив, и че тези, които не разбираха какво му струва това, говореха със завист за неговото самообладание.

Сега самообладанието го нямаше и разбира се, съвсем не се чувстваше студен и неотзивчив. Чувстваше се обезоръжен — мъж на трийсет и четири и същевременно уязвимо момче.

Тя беше висока за жена, но той беше още по-висок. Тя вдигна лице и погледна в очите му. Настъпи тишина, която му се стори, че продължава няколко часа или няколко човешки живота.

Тогавя той каза нещо, което трябваше да бъде казано:

— Мисля, че трябва да обядваш с мен.

Предположи, че го е произнесъл с чар, поне опита, но да говори, каквото и да било, му се струваше толкова абсурдно, че изведнъж пожела да не беше казал нищо. За момент почувства отдалечаване, в което видя тях двамата с очите на трето лице: висок чернокос мъж в добре скроен официален черен костюм, който по своята представителност приличаше на всички други, носени от него и стройната млада жена с руси коси. Внезапно му се стори, че тя ще откаже, и то може би възмутено.

— Трябва? — Тя леко се намръщи, след което лицето ѝ се проясни. — Аз също мисля така — каза тя твърдо, и без да го чака да ѝ отвори вратата на колата, я отвори сама, и влезе вътре.

Едуард запали двигателя, освободи спирачката, натисна амбреажа, включи на скорост. Предполагаше, че прави тези неща, въпреки че не осъзнаваше нито едно от тях. Колата тръгна напред. Когато преминаха под арковидната порта на „Сен-Жулиен“, тя го погледна.

— Това е толкова хубава църква. И беше заключена. Дали изобщо може да се влезе вътре?

Тя му говореше, като че ли го беше познавала през целия си живот. Едуард изведнъж усети диво въодушевление.

— Ти ще можеш. Аз ще те доведа — отговори той, увеличавайки скоростта.

Точно тогава, си мислеше той по-късно, го беше облядало това чувство. Разбира се, грешеше, осъзна го едва накрая.

То беше започнало преди, много години преди да я беше срещнал. Огромна пропаст от време — и всичко, устремено към едно място: тази улица, тази църква, тази жена и тази спокойна лятна вечер.

Чиста случайност. Понякога той намираше този факт успокояващ, друг път му се струваше заплашителен.

ПЪРВА ЧАСТ

ЕДУАРД

Лондон

1940

Къщата на Ийтън Скуеър беше разположена в центъра на знаменитата тераса Томас Къбит. Построена беше в южната ѝ част с по-елегантни форми, отколкото на съседските сгради. Стройни коринтски пиластри обграждаха прозорците на всекидневната на първия етаж и елегантен балкон обточваше по ширина цялата сграда.

Едуард харесваше балкона. Това бе великолепна позиция за наблюдение, заемана сега от началника на противовъздушната охрана. Затова той беше забранена територия. Според заключенията на майка му, балконът беше повреден при последното немско нападение. На него не му се струваше така.

Ийтън Скуеър беше украшението на лондонското имение на Уестминстърския херцог, а Хюг Уестминстър беше стар приятел на неговата майка. В момента, в който бе научил, че тя напуска Париж, той ѝ беше предоставил къщата си на нейно разположение. Едуард би предпочел да остане с баща си във Франция в Сен-Клод, в замъка на Лоара или в лятната им къща в Довил. Но след като това беше невъзможно и трябваше да отидат в Англия, в такъв случай най-добре беше, че са настанени в самото сърце на Лондон. Оттук той имаше наистина чудесната възможност да наблюдава военните действия. Дневните атаки на изстребителите през късното лято отстъпиха на нощни бомбени нападения. В края на август се състоя забележителен двубой между един спитфайър и един месершмит ME 110. Него Едуард успя да наблюдава от балкона.

Когато баща му обяви, че трябваше да напуснат, той се изплаши, че заради безопасността им майка му ще ги забута някъде из дълбоката провинция. За щастие, тя не беше имала предвид подобна възможност. Брат му, Жан-Пол трябваше да бъде в Лондон, защото заемаше много важен пост. Той служеше в личния кабинет на генерал де Гол и организираше дейността на „Фри Френч Арми“, на Свободната френска армия, която в някой близък ден с помощта на съюзниците

щеше да освободи Франция. Майка му винаги се подчиняваше на нуждите и изискванията на своя по-голям син, Едуард би искал да беше така и с неговите собствени желания, а освен това тя обичаше Лондон. Когато тръгваше за поредното светско събиране, майка му така тържествено надяваше украшенията си и някои от своите красиви кожени палта, че на Едуард понякога му се струваше, че тя се забавлява от войната почти толкова, колкото и самият той.

Сега той се облегна на високия прозорец и дъхна към стъклото. По прозорците се кръстосваха залепени ленти, за да ги предпазват от бомбената детонация. В един от замъглените от дъха триъгълници флегматично написа с пръст името си: Едуард Александър Жулиен дьо Шавини. Толкова дълго име. С окончанието си то зае още два от разлепените триъгълници. Спря и после добави: възраст — четиринайсетгодишен.

Намръщи се и погледна към площада. Можа да различи в далечината къщата, която преди няколко нощи бе улучена пряко. Останките ѝ стърчаха като черна дупка: съборени стени и куп затрупани греди. Прислужникът му каза, че никой не е бил убит, защото къщата е била празна, но Едуард подозираше, че беше инструктиран да говори така. Той самият не беше толкова сигурен. Искаше му се да не е на четиринайсет, а с десет години по-голям, като Жан-Пол. Или поне на осемнайсет. Осемнайсет биха били достатъчни. Тогава можеш да се запишеш във войската и да вършиш нещо полезно, а не да се въртиш из къщи като глупаво момиче и да учиш уроци, уроци, уроци.

Появи се един от противовъздушната охрана. Едуард се прицели към металната му шапка и го уцели в ръката.

Изпита моментно удовлетворение, после внезапно го налегна отегчение. С яден жест той се отстрани от прозореца. Беше вече твърде голям за подобни игри. Беше вече на четиринайсет, почти петнайсет. Гласът му вече мутираше или поне бе започнал да се променя. По страните му имаше мек мъх, скоро щеше да започне да си служи с бръснач. Имаше също и други признаци, една част на тялото му се възбуждаше и втвърдяваше, когато се вглеждаше в някоя от слугините. Нощем имаше сънища, дълги и великолепни, френетични сънища, след тях на сутринта оставаха влажни чаршафи, които неговият

прислужник сменяше със знаеща усмивка. О, да, тялото му се променяше, той не беше вече дете. Почти беше мъж.

Едуард дьо Шавини бе роден в 1925 година, когато майка му Луиз беше на трийсет години. Няколко аборта създадоха празнотата между раждането на Жан-Пол и на нейният син, второто ѝ и последно дете. По време на тази си бременност Луиз се чувстваше много зле, на няколко пъти едва не загуби детето. А след раждането тя се разболя от хистеректомия, но първо в замъка дьо Шавини на Лоара и после в бащината ѝ къща в Нюпорт се възстанови. За тези, които я познаваха бегло, които се срещаха с нея само на светски партита, на балове и приеми, Луиз изглеждаше тогава точно такава, каквато винаги бе била. Знаменита хубавица, прочута със своята елегантност и изключителен вкус, единствена дъщеря на стоманен магнат, един от най-богатите хора в Америка. Тя бе отгледана като принцеса, всяка нейна приумица бе удовлетворявана от обожаваният я баща. Луиз беше, както винаги преди това хубава, възискателна и неотразима. Тя беше неотразима също така и за Ксавие, барон дьо Шавини, а той беше гледан като един от най-уклончивите ергени в Европа.

Когато в 1912 година за първи път отиде в Америка, за да открие на Пето авеню — изложбените салони на бижутерската империя на дьо Шавини, за Ксавие веднага се заговори по цялото Източно крайбрежие. Светските матрони си съперничеха за присъствието му на техните приеми. Те демонстрираха дъщерите си пред красивия млад мъж без деликатна стеснителност, Ксавие дьо Шавини бе очарователен, внимателен и същевременно вбесяващо неопределен.

За майките от Източното крайбрежие той олицетворяваше благоприятните възможности на Европа: бе възбуждащо чаровен и високо интелигентен, имаше свършени маниери, богатство и стара титла.

За бащите от Източното крайбрежие той притежаваше допълнително преимущество да бъде с изключителни търговски способности. Не бе от онези отпуснати френски аристократи, способни да оставят богатството си да се стопява, докато те се забавляват. Както повечето французи от своята класа, той разбираше важното значение на земята, държеше на нея и добре организираше своите станали вече обширни френски имоти. Но за разлика от повечето французи от своята класа, притежаваше дълбок американски

търговски усет. Той разви бижутерската империя на „Дьо Шавини“, основана от дядо му през деветнайсети век и я превърна в най-обширното и разширено предприятие от този вид, на което в международен мащаб съперничеше единствено „Картие“. Той разшири и подобри своите лозя по Лоара. Увеличи инвестициите си в банковото дело, в стоманената промишленост и в диамантените мини в Южна Африка, които доставяха суровината за бижутата на „Дьо Шавини“, бижута, които украсяваха коронованите глави в Европа, а сега вече и некоронованите глави на богатите и прозорливи американци.

О, да, бащите от Източното крайбрежие забелязваха в своите клубове, че дьо Шавини беше находчив. Той притежаваше както френските, така и американските добродетели. Тренираше всяка сутрин своите състезателни коне, но преди това се срещаше с борсовите си агенти.

Ксавие срещна Луиз в Лондон, когато тя беше на деветнайсет, а той на двайсет и девет. Тя наскоро беше представена в английското общество. Това стана в края на 1914 г. Ксавие бе ранен още в първите месеци на войната и въпреки гнева и възмущението му, бе принуден да напусне армията като инвалид. Срещнаха се на един от последните открити балове през военните години. Тя носеше рокля на Уорт от бледорозова коприна, той бе облечен в униформата на френски офицер. Раненият му крак бе достатъчно излекуван, за да му позволи да танцуват три пъти. Следващите три танца седя до нея. На сутринта се представи на баща ѝ в тяхното жилище в Кларидж с предложение за женитба, което за благоприличие бе прието три седмици по-късно.

Ожениха се в Лондон, прекараха медения си месец в шотландското имение на Сътерландови и се завърнаха в Париж с двегодишния Жан-Пол в края на войната. В Европа Луиз веднага стана знаменита със своя чар, с вкуса си и своята красота, както беше и в Америка. Тяхното гостоприемство, щедростта и добрият им стил стана постоянна тема на разговор на двата континента. Барон дьо Шавини доказа, че притежава едно качество, което никой не очакваше от един французин: той беше предан и изключително верен съпруг.

Така, след седем години, когато Луиз дьо Шавини се възстанови от раждането на втория си син и започна отново да се показва в обществото, тези, които не я познаваха, предположиха че великолепият живот щеше да продължи, че това бе само един тъжен и

превъзмогат, труден период. Когато в 1927 година, за да ознаменува своето завръщане от Нюпорт в Париж, барон дьо Шавини откупи цялата пролетна колекция на Коко Шанел, нейните познати се усмихнаха — колкото повече се променяше, толкова оставаше все същото...

Тези, които я познаваха по-добре, стареещите ѝ родители, съпругът ѝ, Жан-Пол и малкото момче, което тя не накърми нито веднъж, и не виждаше много често, откриха в нея една друга Луиз. Това беше жена, чието капризничене се засилваше с годините, изпадаща във внезапни и понякога необуздани промени в настроенията, от неочаквано прекомерно въодушевление до също и така неочаквани депресии. Цяла серия от лекари беше назначавана и уволнявана. Барон дьо Шавини направи всичко, което беше в неговата власт, за да ѝ достави удоволствие. Подаряваше ѝ нови украшения: комплект от съвършено съчетаващи се сапфири, великолепна огърлица от рубини, направена от „Дьо Шавини“ за последната руска царица, но бе върната на барона след избухването на революцията. Луиз каза, че рубините ѝ напомнят за кръв и я карат да си представя някакво подземие в Екатеринбург.

Тя отказа да ги носи. Баронът ѝ купи кожени палта: самур от такова качество, че всяко отделно парче би могло да бъде прекарано през сватбен пръстен. Купи ѝ състезателни коне: великолепен шотландски ловджийски кон, защото тя обичаше да ходи на лов. Купи ѝ автомобили: един делаж, един испано-суиза, един ролс-ройс силвър гост, спортна кола, изработена по поръчка в заводите на Бугати. И когато тези „дреболии“ не успяха да я направят щастлива, той я взе на пътешествия до Англия, до Западния американски бряг, където бяха на гости на Пикфьър, и нейното настроение бързо се подобри. Пътуваха до Индия, където отседнаха в двореца на престолонаследника и участваха в лова на тигри с махараджата Джапур. Отидоха в Италия, където имаха аудиенция с папата. После отново в Англия, отново във Франция.

Всяка нощ той я съпровождаше до вратата на нейната спалня.

— По-добре ли си, скъпа? — я питаше.

— Не съм зле, но се отегчавам, Ксави, отегчавам се...

След това тя обръщаше глава, за да не срещне целувката му и затваряше вратата.

В 1930 година, когато съпругата беше на трийсет и четири, а баронът на четирийсет и две, той накрая послуша приятелите си, които от години го съветваха да си вземе метреса. Направи необходимото Луиз да научи, и за негова радост, интересът ѝ към техния брак се съживи. Физическата ревност се събуди у нея, възбуждаше я. Той с тръпнещо сърце наблюдаваше, когато бяха отново заедно в леглото, как тя трескаво и натрапчиво го разпитваше за неговата връзка.

— Тя правеше ли ти това, Ксави? Или това?

Тя се облягаше на дантелените възглавници с плътни и черни, разпиляни около свършеното ѝ лице коси. Очите ѝ блестяха, устните ѝ ставаха алени. Баронът нетърпеливо разкъсваше дантеленото ѝ бельо и това ѝ доставяше удоволствие. Тя имаше високи, закръглени детски гърди, които той винаги бе харесвал. Тънкото ѝ, кадифено тяло бе все още подвижно като на младо момиче. Сега тя повдигна в шепи гърдите си и ги поднесе към жадните му устни.

— Не се вълнувай, стой спокойно, обичам те, ти знаеш, обожавам те... — говореше ѝ.

Той пое с устните си малките остри зърна и нежно ги целуна. Беше си обещал, че този път ще прави всичко бавно. Много бавно. Умееше да се сдържа и желаше след като я доведе един, два, три пъти до кулминация, да се освободи и самият той. И тогава тя ще се изпълни със сладостно треперене и ще се сгуши в него, както някога. Споменът го възбуди, и тя усети как той започна да трие тялото си по корема ѝ. Отблъсна го трескаво, бързо и повдигна главата му.

— Не харесвам това. Не го искам.

Сега, когато се любеха, тя му говореше на английски, докато преди го нравеше само на френски.

— Сложи го в устата ми, Ксави. Хайде. Знам, че искаш. Сложи го. Дай да те изсмуча...

Тя го блъсна в леглото, намести го така, че вкоравеният му член се намери до устните ѝ. Усмихна му се, докосна върха му веднъж, два пъти с леко, змийско близване на езика.

— Петелът ти е взел вкуса си от мене. Солен е. Харесва ми...

Очите ѝ блестяха насреща му с тъмен блясък. Тя отвори широко червените си устни и той потръпна като усети топлината на устата ѝ и здравето засмукване.

Затвори очи. Тя го правеше добре. Знаеше как да дразни и да плъзва меко езика си около линията на издърпаната му назад кожичка. Знаеше как да ускори неговия отговор, смучейки точно толкова силно, че той да се опре в небцето на устата ѝ, смучеше го сладостно, сочно, ритмично. Сега тя протегна ръцете си около задните му части, хлъзна ги между краката му, разтри ги там, където кожата му от тяхното любене бе станала отпусната и влажна. Обхвана топките му в деликатните си ръце и килна главата си, така че той усети сякаш нещо го дръпна отзад, в тила. И възбудата му отново нарасна.

Тогава тя внезапно престана да смуче. Остави наедрелия пенис да се плъзне между устните ѝ и погледна към него.

— Тя направи ли ти това, Ксави? Направи ли го? Може ли тя да те смуче като мен? Каж ми, Ксави. Каж ми го в ухото, докато го правиш. Искам да зная. Какво още прави с нея, Ксави? Само любов ли прави с нея или още нещо? Харесва ли да ѝ го слагаш отзад? Ксави, кажи ми, кажи ми...

Нейната вулгарност едновременно го отблъсна и възбуди. Усети, че ерекцията му спадна, докато гледаше в тези нейни тъмни очи, в алчната ѝ уста. Затвори очи и я изтласка назад върху възглавниците. След това смени мястото си, разтвори краката ѝ и отчаяно влезе в нея. Тя изви гръб и извика. Ксавие започна да се движи: дълбоко и плитко, и дълбоко още веднъж. Пенисът отново се втвърди. Влезе с него, изтегли го и влезе отново. За негова изненада образът на любовницата му изплува в съзнанието му. Той видя закръгленото ѝ послушно тяло, широките ѝ с тъмни зърна гърди. Този образ причини изпразването му. Изпъшка и се изля в неподвижното тяло на съпругата си, мразейки себе си, мразейки и нея.

Когато се оттегли, тя гневно заби нокти в гърба му:

— Копеле. Ти помисли за нея, нали?

Ксавие гледаше надолу.

— Мислех, че това беше, което ти искаше — каза студено той.

После я остави и отиде да спи в собствената си спалня.

През следващите години той се любеше с жена си много рядко и то след като с нарастващо отчаяние го бе правил многократно и често с други жени. С мъка осъзнаваше, че все повече бе привличан от млади жени, които приличаха на съпругата му точно, както тя бе изглеждала, когато я видя за първи път и се влюби в нея. Понякога, когато тази

прилика беше твърде слаба и той със затруднение поддържаше ерекцията си, затваряше очи и смесваше образа на младото момиче, с което се любеше с този на съпругата си, със спомена за нейната миришеща на роза плът, с комбинацията от свенливост и пламенност, с нейната някогашна увереност, че го обича. Този образ никога не му изневери. Той го довеждаше до оргазъм дори в ръцете на проститутките от Халите.

В личния си живот се затваряше в себе си, съзнателно се оттегляше от старите си приятели, потапяйки се, когато жените не бяха достатъчно забавни, в бизнеса и в своите имения. В обществото той и хубавата му жена оставаха както винаги: привързани, екстравагантни, щедри, канени навсякъде, навсякъде предизвикващи завист и възхищение. Ако понякога чуждите езици се закачаха — дори и най-съвършеният брак се нуждае от известно забавление в края на краищата, а и двамата, и баронът и баронесата, бяха така похвално дискретни — Той не им обръщаше внимание. Съпругата му го бе научила поне на едно нещо, мислеше си той. Тя го бе научила какво наистина значи отегчение, показала му бе какво значи да изживяваш дните си в затвора на сивотата. Този бе един от малкото подаръци, с които той би желал никога да не беше даряван.

Съвсем ясно предвиди идващата война, няколко години преди повечето от своите приятели и от познатите си в бизнеса. Когато в 1933 година Адолф Хитлер стана канцлер на райха, той предупреди приятелите си, че това би могло да доведе до война. Те му се присмяха. В 1936 година той продаде на сметка акциите си в германската стоманена индустрия и в замяна купи в британската и американската. След окупацията през същата година на Рейнската област прехвърли всичките си авоари и значителна част от капитала си от Франция в Швейцария и Ню Йорк, Собствеността на компанията „Дьо Шавини“ бе прехвърлена от неговите ръце в акционерно дружество, регистрирано в Люцерн, на което той държеше деветдесет процента от дяловете, а синът му Жан-Пол десет. Неговата частна колекция от бижута, картините му, сребърните предмети, най-скъпоценната и поне преносимата част от мебелировката от трите му къщи във Франция бяха опаковани и също така изпратени в Швейцария, където бяха оставени на сигурно място. През 1937 година той започна да планира необходимата подготовка за напускане на Франция от неговото

семейство, веднага щом започнеше нахлуването, от което той се страхуваше. По време на анексията на Чехословакия и Австрия през 1938 година плановете бяха завършени. Тази му експедитивност се оправда осемнайсет месеца по-късно. Луиз и двамата ѝ сина напуснаха Франция през май 1940 година, малко преди британските войски да бъдат евакуирани от Дюнкерк. Когато на 14 юни същата година германците стигнаха Париж, изложбените зали на „Дьо Шавини“ бяха все още отворени, но Ксавие дьо Шавини изглеждаше лишен от всичките си притежания.

Когато бе приканен, той предостави себе си и своите изложбени зали на разположение на висшето немско командване и чрез любезната си услужливост често снабдяваше с информация от значителна важност приятели от шестото командване на парижката съпротива. Изостави жените и се опитваше да мисли за съпругата си. За своя изненада откри, че нито Луиз, нито те му липсваха, и че отегчението, което толкова дълго го беше преследвало, бе изчезнало. Отново имаше цел в живота, основание за съществуването си, още повече защото знаеше, че животът му бе в постоянна опасност. Той не се страхуваше за себе си, но се боеше за Луиз и за децата. Би се чувствал по-сигурен, много по-сигурен ако те се бяха съгласили с него и бяха заминали за Америка. Наблюдавайки развитието на войната, знаеше, че Англия не е достатъчно далече.

Причината за това беше проста: Луиз беше полуеврейка. Нейната майка — Франсис, бе родена в Шиф и бе израснала в ограничения кръг на нийоркското общество на немските евреи, където изисканата отлика да произхождаш от Франкфурт — както Ротшилдови и Вартбургови — беше от твърде голямо значение. Франсис бе израснала в очарователния кръг на „стоте“ и между своите чичовци, лели и безбройни братовчеди имаше огромен списък на принадлежащи към фамилиите Вартбург, Лъоб, Леман и Зелигман. От нея се очакваше да направи династически брак. Когато деветнайсетгодишна тя избягва с Джон Макалистър, семейството се отказва от нея и ехото от шока на този смесен брак продължава десетилетия. Франсис бе обърнала гръб на своето детство, на този свят от представителните къщи по Пето авеню и на богослужението в храма на Емануел. Джон Макалистър бе богат, когато тя се омъжи за него, защото бе наследил цяла империя за производство на стомана от баща си, шотландски емигрант. Той

инвестира в Севернотихоокеанската железница и стана още по-богат. Франсис Макалистър концентрира цялата си енергия, за да се приспособи, и тъй като беше хубава, способна и очарователна, както и много богата, тя постигна това в твърде висока степен. Франсис украсяваше ложата на Макалистър в Диамантената подкова на Метрополитен опера — ложи недостъпни за нейните еврейски роднини. Построй си къща в Нюпорт, не разбира се, в Елберон, където нейните чичовци и лели поддържаха своите богати домове. Отгледа Луиз много внимателно, собственото ѝ еврейско потекло не бе скривано, но споменаването му не бе окуражавано. Когато порасна, на Луиз и стана ясно, че майчиният ѝ произход я отделяше от връстничките ѝ. Тя внимаваше да не го споменава. Също както и това, че бащиното ѝ богатство бе новосъздадено, бе тема, която беше просто изключена. Тя прие католицизма, и веднъж омъжена за Ксавие, посвети значителната си енергия на новата си роля — да бъде баронеса и повече французойка, от самите французи.

Толкова ожесточени бяха нейните усилия в тази насока, че Ксавие дьо Шавини, който нямаше расови предразсъдъци, почти забрави въпроса за прадедите на съпругата си. Тъй като се отнасяше с безразличие към тяхната раса, небрежно и с леко превъзходство приемаше, че и всички останали изпитваха безразличие към тях. До 1938 година. Оттогава той знаеше, че не можеше повече да бъдат пренебрегвани. Защото, щом Луиз беше наполовина еврейка, неговите деца следователно бяха четвърт евреи. При такъв противник, подготвен търпеливо да проследява наследствеността назад през осем, девет поколения в издирване на еврейска кръв, една майка полуеврейка и баба еврейка бяха ужасна заплаха. Затова плановете му бяха много прецизни и баронът не се съмняваше в тяхната необходимост. Но той продължаваше да се безпокои дали те бяха достатъчно прецизни.

Едуард се излегна на покритото с копринен брокат канапе, подпря възглавницата под краката си, отвори книгата в скута си и се втренчи в огъня. Чувстваше се изключително удобно и леко сънлив, което често му се случваше, след като беше пил английски чай.

Чаят, реши той бе едно от нещата, от които англичаните разбираха. Не одобряваше овесената им каша, беше му противно дори

да мисли за нея, но беконът на скара, леко обварените яйца, силно ароматизираните бърберици или кеджърито — те бяха великолепни, значително подобрене в сравнение с простите кроасани и кафето с мляко. Едуард беше вече висок, той беше наследил външния вид на баща си и много му приличаше с почти смолисточерните си коси и поразителните си тъмни очи. Както баща си и той имаше телосложение на атлет: широки рамене, дълги крака и тесни бедра. Растеше бързо — беше вече метър и седемдесет и шест сантиметра, и беше винаги гладен.

Сега беше пил великолепен чай, поднесен му върху сребърна табличка от иконома Парсънс и от старшата прислужничка, и тържествено поставен за него край камината на малката масичка. Топли, намазани с масло препечени питки с английски мед, тънки сандвичи с краставички, три различни вида кейк, любимият му чай „Лапсанг Суонг“ с деликатния вкус на опушено.

Едуард четеше „Таймс“ всяка сутрин. При излизанията си из града беше забелязал дългите опашки пред магазините за обувки и ограниченото количество стоки. На него му беше напълно ясно, че това качество на храната, което неговата майка смяташе за нещо разбиращо се от само себе си, да бъде сервирано в нейното домакинство сега, във военно време бе необикновено — може би дори непатриотично. Но знаеше, че домакинството бе внимателно заредено преди войната и освен това, той бе винаги толкова гладен. Щеше ли това наистина да помогне на военните усилия, ако се откажеше от второ парче препечено говеждо филе и втора лъжичка севруга? Мислеше, че не. Това само би обидило готвача.

Той погледна виновно към книгата на скута си. Учебникът по латински. От него се очакваше до сутринта да е превел поне пет страници от Виргилий, а до момента бе завършил само две. Във Франция латински му преподаваше един възрастен езуит, който се отдаваше на удобна дрямка, докато Едуард се препъваше през „Енеида“. Но неговият английски преподавател беше друго нещо.

Той беше назначен от Едуардовата майка по препоръка на неин приятел и Едуард бе свършено сигурен, че татко му би бил дълбоко недоволен от него. Хюго Глендининг бе мъж на неопределена възраст, вече не млад, за да бъде мобилизиран, вероятно в средата на четиридесетте си години, макар че може би изглеждаше и по-стар. Той

бе много висок, много слаб и много елегантен по някакъв разпуснат начин. Имаше посивяваща коса, прекалено дълга според Едуардовия консервативен вкус и прекарваше пръстите си през нея, преди да произведе мелодраматична въздишка, означаваща, че Едуард току-що е сторил нова ужасна граматическа грешка. Той бе стар възпитаник на Ийтън, класически оксфордски учен с обичайно неясен поглед и с ум като бръснач. В деня на своето пристигане той смути Едуард с това, че палеше една от друга цигарите „Черен руснак“ през цялото време на техния учебен час. Неговия семеен произход и академичната му квалификация татко би одобрил — Едуард не се съмняваше. Но неговото отношение към политиката? Едуард се съмняваше твърде много. Хюго Глендининг беше участвал в испанската Гражданска война. За Едуард много бързо стана ясно, че той бе политически радикал — нещо, което Едуард никога не бе срещал до тогава, нещо повече, той вероятно бе социалист.

За преподаването му би могло да се каже най-малкото, че бе необичайно. В първия ден той подхвърли две книги на Едуард: първата беше „Илиадата“, другата — „Енеидата“.

— Препиши. — Той сложи краката си върху масата срещу него и ги изтегна, — първата страница от всяка. Прочети ги. После ги преведи.

Едуард опипваше пътя си през текстовете, докато Хюго Глендининг бе облегат назад със затворени очи и с болезнено изражение около устните. Когато Едуард прекъсна безуспешния си опит, той рязко скочи.

— Добре, ти не си пълен тъпак, което е нещо, предполагам. — Той изгледа Едуард пронизително. — Може би имаш някакъв проблясък на интелигентност. Дълбоко заровен, разбира се, латентен. Аз умеех да го направя много по-добре, когато бях на девет. Учудвам се... Мързеллив ли си?

Едуард обмисли тази възможност, която никога дотогава не му бе изтъквана.

— Надявам се, че не. — Хюго загаси цигарата и запали друга. — Мързелът е изключително досадно нещо. Отблъсква ме повече от всичко. Сега... — Той внезапно се наведе напред и го фиксира с втренчения си поглед. — За какво се говори в „Илиадата“?

Едуард се колебаеше.

— Говори се, въъ, за гърците и троянците...

— И?

— За Троянската война.

— Точно така. — Хюго се засмя. — Война. Вероятно си забелязал, че понастоящем тук се води война?

Едуард се заяде:

— Много различна война.

— Така ли мислиш? Добре, буквално да, ти си прав, Омир не описва дейността на танкове и аероплани. Обаче, войната е война. Избиването е избиване. „Илиадата“ може би, не е отдалечен и неуместен документ, за какъвто я намираш. Предлагам ти да сравниш — нека да видя — свитък шестнайсети, смъртта на Патроклъ с тазсутрешните съобщения в „Таймс“ за вчерашните въздушни битки по южния бряг. Едното е военна пропаганда от най-невероятен вид, а другото — другото е изкуство. — Той замълча. — Може би, ако я чуеш да бъде четена с малко по-правилно произношение, с истински опит да бъде спазен ритъма на Омировата стихова структура... Нека да видим...

Той отново се облегна назад в стола си и затвори очи. Без да погледне нито веднъж в книгата пред себе си, той започна да рецитира на гръцки. Едуард стоеше мълчаливо.

Отначало се съпротивляваше. Хюго Глендининг му изглеждаше ужасно арогантен и изключително груб. Никой от неговите френски учители не би дръзнал да му говори по този начин. Той нямаше намерение да бъде впечатлен или заинтересуван. После, постепенно, въпреки нежеланието си, започна да слуша. Беше необикновен, този течен, разливащ се, безстрастен език, толкова много различен от сухата, накъсана реч, която звучеше, когато неговият учител езуитът четеше, спирайки се на всеки два реда, за да им прави граматически анализ.

Той започна да слуша по-внимателно, гледаше към книгата, и думите — познати му вече — започнаха да добиват нова, собствена форма и живот. Той видя бойното поле, видя светлия блясък на оръжията, чу виковете на умиращите мъже. От този момент, той бе пленен. За първи път в живота си, Едуард очакваше с нетърпение уроците и работеше. Един ден, един ден той щеше да насили Хюго да го похвали, дори това да го убиеше, той щеше да го направи.

Когато стигнаха до латинския, Хюго захвърли Цезаровите „Галските войни“ настрана.

— Добре изчистена пехотинска материя — намуси се той. — Ровове и окопи. Ние ще се придържаме към Омир за войната, мисля. Сега... какво относно любовта? Сексуално привличане? Страст? Интересуваш се от това, предполагам? На твоите години аз бях...

— Сега не сте ли? — запита лукаво Едуард и Хюго се усмихна.

— Вероятно. Това е извън темата. Ще четем „Енеидата“, разбира се. Но също Катул, мисля. Чел ли си Катул?

— Не. — Едуард усети вълнение. Доколкото се отнасяше до мнението на неговия учител езуита, Катул съвсем определено не бе в програмата на четиринайсетгодишните момчета.

— Тогава да започнем. — Хюго се спря. — Катул е остроумен и циничен. Той се присмива на собствената си страст и в същото време осъзнава своята поробеност. Можем да правим полезно сравнение между някои от тези поеми и някои от Шекспировите сонети. И в двата случая описаните чувства са може би малко трудни за разбиране от едно момче. Способен ли си да си представиш какво изпитва един мъж, когато е психически и духовно завладян от една жена? Жена, чийто характер и морална стойност той презира?

Едуард се колебаеше. Той помисли за баща си и майка си и за известни сцени, за някои дочути разговори.

— Вероятно, — каза той предпазливо.

Хюговите очи се обърнаха мечтателно към прозореца.

— Сексуално заслепение — и това е, за което говорим, разбира се — сексуалното заслепение ми се струва много по-интересно състояние. Значително по-интересно от романтичната любов, с която то често е обърквано. То е властно и смъртоносно. То е, за съжаление, банално. Така е банално за нас, както е било в Рим в 60-та година преди Христа или в Елизабетиния Лондон. — Той се усмихна сухо. — Не се съмнявам, че ти сам ще го изпиташ един ден. Тогава вероятно ще приемеш, както всички ние правим, че твоето преживяване е единствено. Разбира се, че не е. Нека тогава да започнем. Впрочем, знаеше ли, че Катул е бил на трийсет, когато е умрял?

И така продължаваше. Независимо колко много се стараше, Едуард не можеше никога да предскаже каква ще бъде насоката на уроците през следващия ден. Понякога те се втурваха из историята —

набързо си прокарваха път през френските крале, без заустяване на датите, както беше правил преди, а прескачайки векове и континенти. Френската революция, руската революция, Американската гражданска война.

Внезапно Хюго се впускаше:

— За какво беше тази война, какво мислиш, Едуард?

— Ами, за да освободи робите от Юга.

— Глупости. Пропаганда на янките. Няма такова нещо. Първоначално тя бе водена поради търговски съображения, защото Северните щати гледаха на богатството на Юга с алчни очи. Това само частично ползваше борбата на негрите роби. Предполагам, че си наясно, че черният човек в южните американски щати няма право на глас? — Той се спря. — Не че англичаните имат причина за самодоволство в това отношение, разбира се. Следващата седмица ще разгледаме печално бавното разширение на правото на гласоподаване в тази страна, премахването на изискването за собственост, които преди защитаваха интересите на управляващите класи и даването право на глас на жените. — Той се спря. — Намираш ли това за забавно?

Едуард сви рамене:

— Чел съм за суфражетките. Не виждам защо жените трябва да гласуват. Татко казва, че никога не е срещал жена, която има и най-далечен интерес към политиката. Мама никога не се е интересувала дали ще гласува.

Хюго се намръщи:

— Имат ли жените ум?

— Разбира се.

— Тогава, не мислиш ли, че те би трябвало да го употребяват? Както ти твоя. Белег на мързелив ум е, Едуард, да разчиташ на готови идеи. Въпрос. Винаги въпрос. И мисли...

Едуард опитваше. Той би могъл да види логиката в Хюговите аргументи, но често беше много трудно да ги приложи към живота. Беше много добре да се говори за суфражетките и за женския ум, но Едуард намираше изключително трудно да приеме въобще, че те го имат. Как би могъл човек да мисли за това, когато забелязваше, че очите му бяха винаги привлечени от техните тънки глезени, от бельото им и от сладката линия между меките извивки на гърдите им?

Той затвори Виргилий по средата на страстните молби на Дидо към Еней. По дяволите, по дяволите — не можеше да се съсредоточи. Усещаше това неспокойствие, това напрежение между краката. Главата му бе изпълнена с възхитителни и объркани образи: гърди и бедра, възглавници и разрошени коси, влажност и надигащо се удоволствие. Той знаеше какво иска да направи. Искаше да се качи в спалнята си, да заключи вратата и да се затвори сам с тези образи, бавно и ритмично да доведе тялото си до тръпнещо и виновно освобождение. Виновно, защото лекциите на свещеника за злото от онанизма, съблазънта от създадената от дявола плът бяха започнали преди години, когато той беше на осем или девет и продължаваха дори и сега. Жан-Пол каза, че това са глупости, че пубертетните момчета мастурбират — това е етап, през който се преминава, това е всичко. Веднъж започнеш ли да имаш жени, от него се нуждаеш все по-малко. Едуард бе сигурен, че той беше прав, надяваше се, че е прав, мислеше, че ако дръзне да попита Хюго, Хюго би се съгласил. Но той все още не можеше да се отърси от свещеническите заплахи.

Отец Климент каза, че от това растат косми по и дланите на ръцете ти, дори ако само веднъж го направиш.

— То ще се появи, мое дете, като знака на Каин, ще видиш. Запомни.

Едуард суеверно разгледа ръката си. Там все още нямаше косми, а ако отец Климент беше прав, трябваше наистина да има. Наистина ли беше вярно? Отецът каза също, че мастурбацията е грях, той трябва да бъде признаван в изповедалнята и Едуард го беше изповядвал. Разговорът беше противно объркващ.

— Беше ли сам, когато направи това, сине мой?

— Да, отче.

— Сигурен ли си, сине мой?

— Да, отче.

Това обърка Едуард. С кого другиго би могъл да бъде? Искаше да попита, но не посмя. Всеки път резултатът бе трийсет молитви и смъмряне никога да не го повтаря. Все пак, едва излязъл от изповедалнята, усещаше нуждата повече от всякога. Той въздъхна. Това, което наистина искаше да попита свещеника бе, защо фактът че му беше забранено го караше да го желае повече. Но не дръзваше да попита.

Той се изправи и погледна часовника. После отново отвори „Енеида“, защото отвличането на вниманието беше най-доброто лекарство, което познаваше. Когато петнайсетте реда латински превод упражниха своя ефект и упоритата ерекция леко спадна, той изпита задоволството на триумфиращата добродетел. Погледна отново към часовника. Наближаваше шест. В шест Жан-Пол трябваше да се върне и ако имаше късмет, и ако Жан-Пол не бе съвсем забравил, би могъл да му донесе новина. Важна новина — най-важната, която можеше да съществува. Ако беше в Париж, татко му би го уредил, както бе направил с Жан-Пол. Но, тъй като не беше, Жан-Пол му обеща, закле се, че поема отговорността. Жан-Пол щеше същия ден да уреди за Едуард неговата първа среща с жена.

От най-ранното му детство Жан-Пол бе най-значимата фигура в живота на Едуард. Той обичаше баща си и изключително много се възхищаваше от него, но баща му макар и винаги мил, бе отдалечен. Като дете Едуард го виждаше, както виждаше и майка си, в определено време. Бе завеждан долу, в приемната на детското крило на Сен-Клод точно в четири всеки ден, придружаван от своята възрастна възпитателка англичанка. Там трябваше да седне, опитвайки да не се върти насам и натам и да не шуми прекалено, докато неговите родители или мило го разпитваха как е минал деня му и как напредва в уроците, или понякога като че ли забравяха, че той беше там и просто си говореха помежду си.

В четири и половина го връщаха в детската стая и го караха да изяде ужасната вечеря, защото неговата гледачка беше изяснила още с пристигането си, че думата ѝ е закон, и че тя ще изпълнява задължението си точно по английски образец. Така Едуард трябваше да яде гнусни преварени яйца от малките чашки или — още по-ужасно — хляб и мляко от купа, а през цялото време най-вкусни аромати се издигаха по задната стълба от долните кухни: печена яребица, съомга на скара. О, кухненските наслади! Грамадните купи с гъст крем, планините от прясно набрани малини и диви ягоди. Малките скаридки, тъмносините омари, които ставаха светлорозови, когато готвачката ги свареше. Прясно опечения хляб, маслото със светъл цвят, редиците от сирена, поставени върху малки сламени рогозки в килера. Понякога,

следобедът, когато веднъж в седмицата бавачката бе освобождавана, той се промъкваше долу в кухнята, Франчин, готвачката го слагаше да седне на дългата работна маса и весело го хранеше с вкусотийки, предназначени за трапезата на барона и с чиито тайни тя беше изключително горда. Но това бяха специалните дни. Обикновено, той имаше своята детска вечеря, контролирана от неусмихващата се бавачка, след това го изкъпваха и го слагаха в леглото. Веднъж или два пъти седмично баща му или майка му извървяваха пътя до детското крило, за да го целунат за лека нощ. Майка му святкаше в бижута, шумеше коприната на роклята ѝ, миришеше на роза и той чуваше смеха ѝ преди още да влезе в стаята. Тя се качваше при него само, когато беше щастлива, така че винаги изглеждаше засмяна. Имаше крехък смях, когато Едуард беше малък малко се плашеше, тя звучеше, както изглеждаше — крехка, като че ли щеше да се счупи.

Баща му миришеше на одеколон и понякога на пура, и когато идваше беше по-весело, защото оставаше по-дълго, отколкото мама и можеше да бъде убеден да прави разни имитации или да разговаря. Едуард обичаше да говори с баща си. Интересуваше го това, което таткото казваше. Баща му обясняваше за гроздето и вината и за вината от различните реколти, говореше му за диамантите и за тайната на тяхното шлифоване. Понякога, при посещенията в четири часа, когато майка му беше излязла, татко освобождаваше бавачката и взимаше Едуард в своя кабинет. Когато имаше настроение, той отключваше сейфа и показваше на Едуард украшения, учеше го как става тяхната изработка, за дизайна им и тяхното качество. По времето, когато беше седемгодишен, Едуард можеше веднага, дори и без лупа да разбере дали един диамант е безупречен, просто държейки го срещу светлината. Но това бяха редки, специални дни, оградени от правила и формалности. Жан-Пол бе този, с когото той бе близък, с Жан-Пол той можеше да разговаря.

Един от първите спомени за брат му бе неговото славно завръщане за празниците от военното училище. Той трябва да беше на четири или пет, брат му на около четиринайсет. Беше облечен в униформата на колежа, тя бе обикновена, но за Едуард бе великолепа. Той изтича към по-големия си брат, Жан-Пол шумно го посрещна, издигна го във въздуха и го настани на раменете си. Тогава на Едуард

му се струваше, както и винаги по-късно, че неговият брат е модел на всичко, което един френски джентълмен и войник трябва да бъде.

Той бе хубав, но по различен от самия Едуард начин, бе по-нисък и по-тежко сложен. Приличаше на американския си дядо и неговото шотландско родословие. Бе с много бяла кожа, с гъста червеникаво-руса коса и с по-бледосини от брат си очи. Брадата му бе червена или би била, ако би й позволил да израсте, което той не правеше, но трябваше да се бръсне два пъти дневно и с това изглеждаше на Едуард като възплъщение на мъжествеността.

Той бе неизменно в добро настроение. Едуард никога не се тревожеше за него, както за майка си, че настроението му може внезапно да се промени или че ще избухне. Едуард дори едва ли го беше виждал ядосан, освен ако конят му неочаквано окуцееше по средата на лова или имаше несполучлив ловен ден. Дори тогава гневът му биваше кратък и лесно забравян. Той бе безгрижен по мързелив и непреодолим начин: това бе големият извор на неговия чар, както за мъжете, така и за жените.

Нищо не можеше да го убеди да направи нещо, което го отегчаваше: като момче не обичаше уроците, рядко прочиташе книга, никога не отиде на сериозна пиеса, въпреки че си падаше по оперетните балерини. Харесваше популярната музика — леки звуци, които можеше да подсвирква или тананика. Единствените картини, които харесваше в бащината си колекция бяха тези на Тулуз-Лотрек. Картините на Сезан, на Матис, на Гоген, на Моне — това изобщо не интересуваше Жан-Пол. На Лотрек, Едуард подозираше, бяха фаворизирани само заради тяхното съдържание. Жан-Пол предпочиташе шампанско или бира пред сложностите на виното, конете пред изкуството, сигурните неща пред въпросите. Бижутерската империя на дьо Шавини, която един ден той щеше да наследи, искрено казано го отегчаваше. Беше полезно да получи експертен семеен съвет, когато искаше да даде приятна дреболийка за някоя жена, но това беше всичко. Освен по разликата в цената, Жан-Пол не можеше да различи гранати от рубини и нямаше намерение да се научи да го прави.

Той беше толкова сигурен във всичко — това бе, от което той най-много се възхищаваше и ревнуваше брат си, мислеше понякога Едуард. Може би е така, защото той бе по-големият, наследникът. Жан-Пол бе израсъл със спокойната увереност, че без да вдигне пръст или

да използва частица от мозъка си, някой ден ще бъде един от най-богатите хора в Европа, щеше да бъде барон. Той беше роден за една роля, заедно място в живота и никога не беше му се случвало да го поставя под съмнение.

Едуард също щеше да бъде богат, това се подразбираше. Но той нямаше да наследи титлата, и ако не искаше да пропилее живота си, трябваше да си намери някакво предназначение, някаква цел — но нямаше представа каква би могла да бъде тя. Той възприемаше себе си, като контраст на брат си и неговата голяма сигурност по отношение на всичко от политиката до леглото, за незначителен, пронизван от несигурност и съмнения. Знаеше, че е по-интелигентен от Жан-Пол. Знаеше, че вижда и разбира нещата по-бързо и по-проницателно, но тази способност му изглеждаше безполезна. Жан-Пол просто не го бе грижа и Жан-Пол бе щастлив. Това бе другият източник на неговия чар — способността му да се радва на живота, да се наслаждава на момента и никога да не се тревожи за миналото или за бъдещия ден.

Също така, Жан-Пол не бе глупав. Всичко, което го интересуваше, той правеше добре. Винаги бе искал да отиде в армията и неговото военно досие бе за пример. Не изпитваше физически страх, Едуард знаеше това, независимо дали бе на гърба на коня или на бойното поле. Беше един от най-добрите стрелци на Франция, ставаше неочаквано грациозен на танцовата площадка. Можеше да пие с приятелите си офицери, докато те паднат под масата, но никой не бе го виждал махмурлия. И беше неустоим за жените.

Според Жан-Пол, той е имал за първи път жена, когато е бил на тринайсет. Тя била една от прислужничките в Лоарския замък — и от тогава не повторил. Когато станал на петнайсет, неговият баща, както беше обичайно за тяхната класа, уреди въвеждането му в удоволствията на любовния акт от една францужойка, известна в Париж с такта си в тези работи.

Жан-Пол не бе признал на баща си своето предишно преживяване и въпросната жена, според Жан-Пол, е била приятно изненадана от сполучливото му изпълнение. В началото на Жан-Пол беше само твърде приятно да обяснява на своя нетърпелив по-малък брат точно какви са изискванията на мъжа, какво той прави и какво може да очаква в замяна от жената. Описанията му бяха формулирани на казармен език и бяха удивително точни.

Той небрежно каза, че се нуждае от едно ебане на ден и очите на Едуард се разшириха. Понякога повече, но средно едно на ден. Кое време от деня, няма значение, въпреки че той лично предпочита следобедите — така вечерта би могла да се посвети на пиене, а след пиене мъжът не го върши добре. Всички жени са прелестни за ебане: опитните и неопитните, младите, старите, хубавите, обикновените, слабите и дебелите.

— Обикновените? — Едуард го погледна тревожно. Жените на неговите мечти бяха винаги хубави.

Жан-Пол намигна:

— Хубаво е да целунеш красиво лице, признавам. Но за хубаво ебане красивото лице не е от значение. Тогава не ги гледаш в хубавите лица, мога да те уверя, братче.

В какво се състоеше доброто ебане? Това бе, което Едуард искаше да знае. Значеше ли, че би могло да има и лошо? Тук Жан-Пол бе досадно неточен. Въпросът като че ли го объркваше.

Девствениците не стават за добро ебане поначало, признаваше в края на краищата. Той би посъветвал Едуард да избягва девствениците — докато стигне до собствената си съпруга, разбира се. С една девственица сексът може да бъде разцапан и неприятен, а те са нервни и не знаят какво да правят и се плашат да не забременеят, което е абсурд. Девствениците са свързани с отговорност и най-добре е да бъдат избягвани.

Омъжените жени са по-добър залог. Половината от тях — особено тук, в Англия, където мъжете са с намалена сексуалност — драскат за това. Те знаят какво да правят и кога, и с правилното ръководство от страна на мъжа биха могли да проявят голямо въображение. Жан-Пол обясни някои от техните най-изобретателни методи и някои от своите изпитани и изпробвани техники, а Едуард слушаше с учудване. Жан-Пол го увери, че устите на жените биха могли да бъдат така приятни, както и половите им органи, в някои случаи, дори повече, защото има жени, които малко не са синхронни във върховния момент при обикновеното ебане.

— На някои не може да им дойде — Жан-Пол задължително обясняваше. — Господ знае защо, но не може, и честно казано, имаш други неща, за които да се тревожиш, за да се тормозиш твърде много за това. Ако се изпразнят, още по-добре. Чувстваш се чудесно —

помниш ли на Лоара, когато като малък гледаше как доят кравите? Е, чувстваш се така. Като че ли те доят. Мускулите им се свиват — вътре, разбираш ли. Но ако няма признак това да се случи, карай, бльскай напред. Това е отговорът, братче. А ако ти се прище, карай от другата страна. Те всички се преструват на шокирани в началото, казват, че не могат, въртят си очите и прочие. Няма никакво значение, приятно им е.

— Те... Искам да кажа, ако направиш това...? — Едуард се колебаеше, — искам да кажа, какво правят те, когато то излезе? Изплюват ли го?

Жан-Пол избухна в сърдечен смях:

— Понякога. Превзетите. Добрите го гълтат.

— Гълтат го? — Едуард се втренчи. — Харесват ли вкуса му?

— Господ знае. — Жан-Пол повдигна рамене. — Тогава не ме е грижа за тях, уверявам те...

И така продължаваше в един безкраен разказ. Тази поза в сравнение с онази, преимуществата на бавното ебане и случайните удоволствия на бързото. Легнали, прави, облечени, съблечени, един срещу друг — мисионерската поза, каза Жан-Пол — или отзад, извити заедно като лъжици и както животните го правят. Противозачатъчни, преимуществата на презерватива, английската шапка, как да се премери момента за оттегляна при коитус интеруптус, как в определено време на женския месечен цикъл можеш да ебеш съвсем спокойно, без никаква опасност от забременяване.

Главата на Едуард се замайваше. Жан-Пол го убеждаваше, че всичко това е ужасно просто и че когато дойде моментът, той ще знае точно какво да прави — мъжете просто го правят, това е всичко. Но на Едуард не звучеше просто. Звучеше му ужасно, ужасно сложно. Той съвсем не беше уверен, че ще се справи, беше сигурен, че всичко ще направи грешно и ще стане голяма бъркотия. Но имаше още нещо, което много го тревожеше и объркваше. Накрая, събирайки смелост, той постави въпроса.

— Какво ще кажеш за любовта, Жан-Пол? — попита той, — искам да кажа, обичаш ли ги, когато се любиш с тях? Затова ли се нарича така? Изглежда като че би било малко трудно, с толкова много жени. Възможно ли е да ги обичаш всички?

Жан-Пол със смях отхвърли назад глава:

— Любов? Любовта не се брой в тази работа. — Той задължително трябваше да обясни. Това бе урок номер едно, от есенциална важност. Обгърна с ръце Едуардовите рамене и го погледна сериозно.

— Ние говорим за удоволствие, братче. За секса. Не за любовта. Избий си любовта от главата, тя само ще те обърка. Трябва да си съвършено наясно какво желаеш. Ти вземаш удоволствие от жената. Ако си късметлия, можеш и ти да й дадеш удоволствие. Това е всичко. Понякога можеш да ги харесваш — някои жени могат да бъдат много добра компания, много очарователни, дори интелигентни. Аз съм имал с жени както приятни разговори, така и приятни ебанета. Някои от тях не харесваш — и това е доста различно. Но любовта не е намесена. Послушай съвета ми. Най-малка поява на първия симптом, и се махай. Друга жена бързо ще те излекува от тази глупост.

— Но, не би ли било по-добре, — упорстваше Едуард, — няма ли да се чувстваш по-добре, ако ги обичаш? Когато го правиш?

— Наистина, не мога да кажа. Никога не съм се влюбвал.

— Никога? Но хората се влюбват, нали? В книгите. В поемите. Татко се е влюбил в мама от пръв поглед. Той веднъж ми каза.

— Така ли? — лицето на Жан-Пол помръкна. — Добре, очевидно, такова положение съществува. Аз не му се доверявам, това е. Това е капан, уловка. Ще чуваш жените много да говорят за това — повече от мъжете. И защо го говорят? Защото искат да се ожениш за тях. Това е част от тяхната игра. Приеми, че ги обичаш — но, никога не си го позволявай, повярвай ми, Едуард — и те започват да очакват предложение. Всеки мъж ще ти каже това. — Той се спря. — Наистина ли татко ти каза това за мама? Не го ли измисляш?

Едуард поклати глава. Жан-Пол се намръщи. Това бе един от малкото случаи, когато Едуард го видя неуверен. И това бе един от малкото случаи, когато реши да пренебрегне братовия си съвет. Естествено, Жан-Пол трябваше да знае тези неща, но Едуард въпреки това отказваше да му повярва. Той не каза на брат си, но продължи да мисли за любовта. Продължи да вярва, както винаги бе вярвал с романтичното си и невинно сърце, че да обичаш и да се любиш трябва да са едни от големите човешки преживявания, които винаги променят човешкия живот. Той бе нетърпелив да има жена, да, но също бе нетърпелив да обича. Дано е скоро, казваше си той.

Разговорът за любовта като противоположна на секса се беше състоял във Франция преди около три години. Той не беше повторен. Сега, когато Едуард чу стъпки отвън, звука на отваряната от Парсънс входна врата, плътния глас на Жан-Пол и ясения лек звън на друг, на женски, Едуард се усмихна в себе си.

Нещата се бяха променили през тези три години. Сега Жан-Пол бе сгоден. Годеницата му бе англичанка, млада и изключително красива. Жан-Пол би трябвало да е разбрал досега, че не е бил прав, си мислеше Едуард скришом. Той бе сгоден. Беше попаднал в клопката, в края на краищата. И така, дори и Жан-Пол трябваше да е влюбен накрая.

Лейди Изобел Хербърт, по-голямата дъщеря на граф Конуей, беше осемнайсетгодишна, ослепителна и властно осъзнаваща това. Тя влезе в приемната на Ийтън Скуеър, както винаги влизаше в стая — бързо, грациозно, неспокойно, отмятайки настрана наметката си от сребърна лисица, преди Жан-Пол да успее да я поеме, и небрежно хвърляйки я върху едно кресло. Преди да стигне до средата на стаята, тя вече бе успяла да отвори табакерата и цигарето и да се обърне нетърпеливо към Жан-Пол:

— Скъпи, запали ми я. Би ли ми направил коктейл? Изтощена съм. Умирам за една чашка. Направи ми нещо страшно и отвратително отровно. Съсипана съм от взимане на решения — как мразя решенията, зверски ги мразя. — Тя потъна в едно канапе и декоративно се изтегна в цяла дължина. — Едуард, скъпи, как си?

Едуард ѝ отпрати полупоклон и се оттегли до мястото за сядане в прозоречната ниша, откъдето можеше необезпокояван да се взира в нея.

През целия си живот бе свикнал да вижда хубави жени. Неговата майка се славеше с външния си вид, много от нейните приятелки бяха също красиви. Но Изобел Хербърт не приличаше на никоя жена, която Едуард бе виждал дотогава. Тази година тя влизаше в обществото. Носеха се, макар и непотвърдени слухове, че бе отказала предложението на един принц, на един херцог, на двама синове на благородници с по-ниска титла и на един натрапчив италиански граф, преди да приеме предложението на наследника на барон дьо Шавини.

Едуард знаеше, че тя имаше репутацията на, както англичаните казваха, „бърза“ и ако това бе така, той ѝ се възхищаваше. Тя съвсем се различаваше от престорено скромните дъщери католички на френската аристокрация, които Жан-Пол от време на време и без желание трябваше да съпровожда. Тя имаше яркочервена коса, която пламтеше като червено злато на слънцето и потъмняваше до кестенява на сянка. На тила бе подстригана по-късо от мъж. Гримираше се крещящо — тази вечер устните ѝ бяха яркоалени, дори и ноктите ѝ бяха оцветени, нещо, което Едуардовата майка никога не би одобрила. Тя бе стройна и тънка като момче и това превъзходно и дръзко се разбираше от късата, черна рокля-торба, с която тя беше облечена тази вечер. Беше от „Шапарели“, Едуард, който имаше око на експерт за тези неща разбра веднага. Двете ѝ тънки голи ръце бяха претоварени от китката до лакътя с тежки гривни от слонова кост. Прочутите „Конуей“ перли висяха на врата ѝ, тя небрежно си играеше с тях, докато чакаше своя коктейл, сякаш бяха мъниста, купени от „Улуърт“. Тя никога не биваше спокойна: това бе едно от нещата, което най-много очароваше Едуард. Напомняше нещо екзотично и неочаквано: на колибри или изключително пъстра пеперуда.

Сега тя се завъртя към Едуард, протягайки ръката си за инспекция:

— Взехме го. Избрах го този следобед. Господи, колко беше трудно. Чак ме заболя главата. Доста е сладък, мисля. Кажете ми, Едуард, Жан казва, че си експерт, одобряваш ли го?

Едуард мълчаливо прекоси стаята. Той пое ръката, която тя му предложи и погледна към пръстите ѝ. „Сладкият“ пръстен беше много обикновен. Квадратно изрязан изумруд, около два сантиметра в диаметър. Беше тъмнозелен, издигнат върху двацет и четири карата злато. Едуард го различи веднага, разбра, че бе без дефекти и уникален. Добит беше от южноамериканска мина, изработен беше в работилниците на „Дьо Шавини“ от най-големия му дядов шлифовач и бе принадлежал на Кайзер Вилхелм, чиято фамилия го препродала обратно на баща му между двете войни. Беше изключителен и бе широко известен като носещ нещастие. Той за момент мълчаливо се взря в него, после отпусна ръката на Изобел.

— Одобрявам го. Много е красив. Съответства на очите ти.

Изобел се разсмя от удоволствие:

— Колко си очарователен, Едуард! Жан, чуваш ли? Едуард е очарователен — съвсем не като тебе. — Тя хвърли бърз поглед към Едуард. — За млад мъж той е много ловък. Той каза точно това, което знае, че една жена желае да чуе. Съвсем не като тебе, Жан...

— А, но аз правя много хубави коктейли. — Жан се усмихна и постави чашата в ръката ѝ. — Едуард още не се е научил на това, все още не.

— Коктейли! Коктейли! — Изобел тръсна глава. — Що за постижение е това? Барманът на „Четиристотинте“ прави коктейли, но аз нямам намерение да се омъжвам за него.

— Аз имам също така и други постижения, скъпа моя. — Жан пое ръката ѝ и внимателно целуна нейните пръсти.

— Така ли? Искам веднага да ми ги изброиш и аз ще ги науча наизуст. Хайде, веднага — лист, Едуард, и писалка... — Тя отново се изправи. Едуард мълчаливо ѝ поднесе хартия за писане и писалка и Изобел отново седна, мръщейки се в насмешливо съсредоточаване:

— Сега, това е много сериозно! Без шега. Трябва да зная. Всъщност, сега си давам сметка, че би трябвало да направя това още преди няколко седмици. Ако списъкът е твърде къс, предупреждавам те, Жан — ще те напусна. Ще разваля годеничеството, просто ей така... — Тя щракна с пръсти и Жан-Пол добродушно въздъхна. Той се изтегна назад в креслото и опита да се съсредоточи:

— Аз съм много богат, — започна бавно той.

— Богат? Богат? — Изобел се намръщи. — Това е изключително лошо начало. Много вулгарно от твоя страна е да мислиш, че аз бих могла да бъда заинтересована от такова нещо, освен това има много богати мъже. Опитай пак.

— Ще бъда барон дьо Шавини...

— По-лошо и по-лошо. Татко каза, че френските титли в най-добрия случай са подозрителни, а в най-лошия са абсурдни. Отново.

Жан-Пол се усмихна:

— Аз ще дам на своята съпруга всичко, което желае нейното сърце...

— Повечето от това аз вече имам.

Жан-Пол се намръщи и Едуард нетърпеливо се наклони напред:

— Той по природа е много добър, — подсказа той. — Много. Той почти никога не си разваля настроението. И никога не се цупи.

— Никога не се цупи? Това е добре. Това ще запиша. — Тя спря. — Не съм сигурна по отношение на нрава му, обаче. Това би могло да бъде малко отегчително. Намирам мъжете за очарователни, когато са разгневени. — Тя чукна листа с писалката. — По-нататък.

— Той е хубав, — отново добави Едуард. — Не можеш да очакваш той да каже това, но аз мога.

— О, много добре. Хубав. — Смарагдовите ѝ очи блеснаха към Едуард. — Мисля, че ти ще бъдеш по-хубав един ден, но това е извън темата. Така, какво имаме, Жан? Хубава външност и това, че не се сърдиш. Не е твърде много.

Жан-Пол се изтегна и сложи ръце зад тила си. За Едуардова изненада, той изглеждаше леко засегнат.

— Аз съм ревнив и настойчив любовник, — каза твърдо той. — Или поне така са ми казвали.

Изобел не обърна внимание на лекото напрежение в гласа му. Тя пишеше на листа.

— Ревността е добро нещо. Настойчивостта звучи добре. Мислиш ли, че си романтичен? — Тя написа думата и после я зачеркна. — Не, не мисля, че си, ни най-малко. — Погледна часовника. — Ние сме сгодени точно от три дни и има вече час, откогато за последен път си ме целунал. Ти ни най-малко не си романтичен.

— Тогава, трябва да ти променя мнението.

Жан-Пол стана, прекоси стаята, наклони се над нейното кресло и я целуна. Едуард с неудобство наблюдаваше, после се обърна към прозореца. Той имаше странното чувство, че тази целувка бе предизвикана, и то заради него, а не заради брат му. Той се обърна, когато Жан-Пол се оттегли и смарагдените очи блеснаха за секунда към него, като че ли Изобел се забавляваше, като че ли тя споделяше с него тайна, от която брат му бе изключен. За негов ужас и нещастие, той усети как тялото му започна да отговаря, да се възбужда. Той отчаяно се обърна настрана.

— Имам домашно. Латински. Най-добре ще е да вървя да го правя...

Той тръгна към вратата, но Изобел скокна:

— Не, недей. Ние ще спрем сега тази глупава игра. Твърде е скучна. Ако продължим, аз ще приключа с пет думи на къс хартия и тогава ще трябва да върна на Жан изумруда. А не ми се иска да го

направя. Привързана съм към него. И ти, скъпи Жан, хайде не се мръщи. Знаеш, че обичам да те дразня. Ще се кача горе да видя майка ти — Тя няма да има нищо против, нали Жан? Искам да ѝ покажа това. И ще започнем да правим великолепни списъци. Жените обожават да правят списъци, знаеше ли това, скъпи? Не можем да имаме истинска свада без много от тях, ще бъде великолепно. Хайде, отивам... — Тя погледна през рамо. — Ще ви оставя двамата да си говорите...

Когато вратата зад нея се затвори, настъпи кратка тишина. Едуард се бе изчервил силно. Той гледаше осъдително брат си:

— О, боже. Тя знае. Изобел знае. Нали ти не си ѝ казал? Не може да си ѝ казал.

— Може да съм ѝ споменал. — Жан повдигна рамене. — Защо да не знае? Тя мисли, че това е чудесна идея. Каза, че е много мило.

Едуард погледна със съмнение брат си. Той прие думата „мило“ със сарказъм, който не си направи труда да скрие.

— Объркан съм, това е всичко. Бих искал тя да не знае. Аз, аз мислех, че това е нещо интимно. Тайна само между мен и теб.

— Такава е, такава е. Хайде сега. Успокой се. — Жан се усмихна. — Имам добра новина. Уредих го.

— Уреди го? Наистина ли?

Жан извади визитната си картичка от джоба на своята военна униформа и я хлъзна в Едуардовата ръка:

— Утре следобед в три. Мама цял ден ще бъде навън. Проверих. Глендининг те взима в съботите само сутрин, нали? Така че, ще имаш достатъчно време, за да отидеш там. Адресът е на картичката. — Той замълча. — Тя е съвършена, Едуард. Съвършена от всяка гледна точка. Нито твърде млада, нито твърде стара. Много опитна. Прелестна жена. Французойка — помислих, че това ще се окаже от полза. Не е проститутка, ни най-малко. Много чиста. Тя има, е, тя е поддържана, ако разбираш какво искам да кажа. Но въпросният господин е по-възрастен и често отсъства, а тя харесва по-млади мъже. — Той повдигна рамене. — Добра е за ебане, Едуард. Мога лично да ти я препоръчам.

— Можеш?

— Но разбира се. Нали не мислиш, че ще пратя братчето си там, преди да съм проверил как ще бъде обслужен? — Жан се усмихна. — Имах я онзи следобед.

— Онзи следобед? Но, Жан, ти сега си сгоден.

Жан-Пол се ухили. Той хвърли кратък поглед към вратата, после към Едуард:

— О, братче, — каза бавно, — ти нали не си представяш сериозно че има някакво значение? А?

Селестин Бианшон дойде за първи път в Англия в 1910 година, когато бе на шестнайсет, за да се появи като танцьорка и певица в „Алхамбра Фолис“ на Анри Пелисие. Тя беше много хубава, с онази степен на закръгленост, която бе смятана тогава основна за красотата. Танцуваше грациозно и самоуко, пееше с неподправено сладък, висок и ясен глас. Бързо се сдоби с поклонници и театрални запалянковци, които пълнеха гримьорната и с цветя и яростно се състезаваха за привилегията да я спечелят и да я заведат на вечеря след представлението в „Кафе д’Юпон“ на площад „Лейчестър“. Те ядяха и пиеха шампанско до три сутринта, заобиколени от писатели, актриси и млади мъже от добри семейства, които украсяваха този „дъоми монд“. После Селестин се връщаше с файтон в по-малко бляскавите околности на Финсбъри парк, понякога сама, по-често не. Тя все още си спомняше за тези години от своя живот, продължил до избухването на Голямата война като за върховна точка на своето съществуване.

Но, Селестин, селянка по произход, бе също и реалистка. За разлика от някои нейни приятелки от „Алхамбра“, приемаше букети и подаръци, но не очакваше предложения за брак. Истина беше, че подобни удостоявания ѝ се случваха от време на време, но бяха рядкост. Селестин бе доволна от своите покровители. Тя нямаше желание да се завърне във Франция. С изминаването на годините и с повяхването на първоцветната ѝ младост, нейните покровители ставаха все по-малко изтъкнати и не така млади, но Селестин приемаше това. Беше естествено, неизбежно, и с нищо не накърни духа ѝ. Като момиче тя имаше английски благородници между обожателите си. Сега, в 1940 г. беше на четирийсет и шест и нейният джентълмен беше един пенсиониран бизнесмен, живеещ в Хоув, който беше инвестирал дребния си капитал в серия от жилищни сгради в различни места на Лондон и в Хоум Каунтис. Това бе удобно за Селестин, защото му позволяваше да я посещава един или два пъти седмично. Освен това

той рядко я разпитваше как прекарва остатъка от времето си. Бе шейсет и четири годишен и Селестин го харесваше. Беше по-малко мъжествен, но много по-мил от нейните предишни любовници. Плащаше за малкия и апартамент на „Мейда Вейл“ и ѝ внасяше скромна сума, от която тя имаше възможност да отделя по малко всяка седмица за пенсионното си осигуряване. Той си правеше труда да разговаря с нея — Тя оценяваше това.

Никога не бе минало през ума на Селестин, че му изневерява. На следобедите си, прекарани с други господа, тя гледаше като на нещо съвсем отделно от това — нейно главно споразумение. Те бяха за нея случаи, които не биха могли да навредят на никого, защото никога нямаше да бъдат разкрити. Селестин отрано бе разбрала, че колкото по-малко знаят мъжете, толкова по-добре. Те идваха при нея с една цел и тя я осъществяваше според най-доброто от своите значителни способности. Голям късмет бе за нея, че войната доведе толкова много французи в Лондон и че следобедът, прекаран с един френски офицер ѝ осигури постоянен поток от задоволявани военни посетители. Сега визитната ѝ картичка стоеше в портфейлите на мнозина от генерал Де Головия щаб, и това бе удоволствие за нея. То ѝ носеше малко допълнителни средства, и задоволяваше патриотичните ѝ чувства, освен това, след всичките тези години ѝ беше приятно да говори отново френски в будоара си. Когато минаваше покрай щаба на „Фри Френч“, Селестин никога не пропускаше да изпрати въздушна целувка в негова посока и да помисли за младите мъже там с мълчаливо пожелание за успех.

Тя имаше честта да обслужи енергичния млад наследник на барон дьо Шавини. Беше поласкана, когато в края на едно необуздано любене той ѝ бе обяснил затруднението на по-младия си брат. Несъмнено, тя за първи път изпълняваше подобна роля, но веднага се съгласи. Беше любопитна да приеме младия Едуард и с вътрешна усмивка се питаше дали с нейна помощ той не би могъл да стане далече по-изкусен любовник от своя енергичен, но неделикатен брат.

За него тя се приготви грижливо, знаейки от опит, че начинът на обличане — вталеният, в черен дантелен корсет — сутиен, който да издига пълните ѝ гърди и позволява те да се показват, жартиерите, фините чорапи, пеньоарът — които силно действаха на нейните по-стари клиенти, вероятно ще ужасят момчето. Когато свърши с

приготовленията си, тя бе доволна от своето облекло: беше еротично, без да бъде безсрамно, с повече бяло, отколкото черно, украсено с хубави панделки и дантели, целият ансамбъл дискретно скрит под бледосин халат от китайска коприна. Тя внимателно среса косите си и хлъзна тънките си хубави крачета в сини, с високи токчета пантофки, украсени с помпончета с перца. Жан-Пол предвидливо бе доставил бутилка шампанско за случая, и тя вече бе поставена в лед. Тя сложи също чайника да ври: някои млади мъже първия път предпочитаха чай. След това седна и започна да чака.

Едуард бе взел такси до непознатия район „Мейда Вейл“. Пристигна там в два и петнайсет и прекара четирийсет и пет минути, скитайки по улиците в агония от нервност и нерешителност. Няколко пъти почти бе готов да извика друго такси и да се върне в къщи, но знаеше, че това би било страхливост и че не би могъл да погледне Жан-Пол в очите. Така, накрая застана пред вратата точно в три часа и нервно натисна звънеца.

Жан-Пол бе казал да плати пет лири. Това се бе сторило на Едуард некрасиво. Той бе замъкнал от магазините на Ийтън Скуеър голяма кутия от френски ръчно украсени шоколадови бонбони — беше невъзможно да се сдобиеш с подобно нещо сега в Лондон. Бе поставил вътре една банкнота от десет лири и после внимателно бе оправил панделките и връзките. Купил бе също малък букет, и чакайки, крепеше розите и бонбоните.

Никога не се бе чувствал толкова несигурен и неадекватен в живота си, с толкова малко желание дори и да погледне жена. Това му чувство изчезна веднага, щом Селестин отвори вратата, и стъпвайки леко по стъпалата пред него с украсените си с перушинки пантофки, го въведе в своя хол. Като говореше весело на френски, тя веднага го предразположи да се отпусне. Наля му чаша шампанско, която той изпи на един дъх и после, за негово голямо облекчение седна, като че ли бяха стари приятели, и започна да говори. Едуард я гледаше и мислеше, че може да не е млада, но е очарователна. Тя му напомни на някои Реноарови картини от бащината му колекция с нейните червеникаво-руси коси, повдигнати на върха на главата, с къдравите кичури около ушите и с меката си кожа на врата. Тя имаше светлосини очи и тънките бръчици около тях само увеличаваха топлината на нейната усмивка. Необходимо ѝ бе, и тя употребяваше, но много малко

грим. Тенът на лицето ѝ все още имаше прозрачността на кожата и деликатния цвят на значително по-млада жена.

Той гледаше с прикован поглед, когато тя разлюля леко гладкия си крак и отмести коляното си, като че ли се възхищаваше на сините си пантофки. Когато се наклони напред да му предложи втора чаша шампанско и той любезно отказа, халатът ѝ леко се откряна и той мерна сладострастната извивка на пълните ѝ гърди. Това бе достатъчно. За негово удоволствие, той почувства, че тялото му започва да се възбужда. Но Селестин изглежда разбра, защото стана и внимателно го въведе в спалнята, където първо съблече него, и тогава му позволи да свали горната ѝ дреха. С внезапен изблик на увереност, той я бутна назад върху чисто белия чаршаф, и започна страстно да я целува. По-малко от пет минути след това, за негов срам и покруса, той избухна в сълзи.

Селестин легна на възглавниците и обгърна момчето с ръце. Той ядно плачеше на гърдите ѝ и Селестин нежно, майчински галеше косите му, докато първият спазъм на гняв и мъка го напусна и той спокойно се отпусна в ръцете ѝ. Тя гледаше надолу, към тъмната облеганата глава и топлото ѝ сърце бе пълно със състрадание. Само ако знаеше това хубаво младо момче, че първия път е почти винаги така, че той не е нито първият, нито последният мъж, който като ядосано дете плаче, защото вярва, че е единственият, който не е успял. Много меко през цялото време гледеше гъстата му коса, тя започна да говори:

— Хайде, мой малък, няма нужда от сълзи. Първия път е винаги така, повярвай ми. Ти си развълнуван и нетърпелив, това е съвсем естествено. Не се тревожи. Дойде ти бързо — струва ти се прекалено бързо. Мислиш си може би, че ще се почувствам обидена? Мога да те уверя, че няма такова нещо. Приемам го за комплимент, скъпи мой, за комплимент — чуваш ли? Защото е хубаво да знаеш, когато си на възраст, че все още можеш да доставиш толкова голямо удоволствие на един млад мъж. И освен това, ние имаме колкото си искаме време, толкова, колкото желаш. И ти ще откриеш, скъпи мой, че на твоята възраст подобно събитие е дребна работа, минало и забравено след миг. Следващия път — а ще има толкова много следващи пъти — ще бъде по-добре, и след това още по-добре и още по-добре, докато накрая ти мен ще ме учиш, ти ще си този, който ще диктува, ти ще — как казват тук? — командваш.

Тя се усмихна и продължи меките си ласки:

— Мислиш ли, скъпи, че правенето на любов е умение, с което ние се раждаме? Че ние — и мъжете и жените — знаем точно как най-добре и най-приятно да го правим още от първия път? Уверявам те, че не е така. Човек се учи, скъпи. Постепенно. Прилича малко на училищен урок, а? Само че в този случай урокът е приятен. Такъв, който харесва на всички...

Тя се усмихна над косите му, чувствайки как силното му тяло се отпуска. Скоро, си помисли тя, след минута, много по-бързо отколкото си представя, той ще се втвърди отново и ще бъде готов да се люби втори път. Но междувременно тя не трябва да бърза. Той прилича на младо животно, мислеше си тя, на младо срамежливо животно. Ако направи нещо твърде внезапно, твърде директно, би го сепнала и изплашила. Не, тя трябваше да бъде мила и бавна, много бавна. А той беше толкова красив! Толкова красив. Тя почти бе забравила колко красиво може да бъде тялото на един много млад мъж: момчешката мекота на кожата, изпъкналостта на мускулите, стегнатата извивка на задните части, гладкостта на корема, силата на бедрата. Тя почувства бавен, приятен прилив на желание. Такива очи — това изключително дълбоко синьо, и тази много черна коса... Тя го плеснало широките рамене: той бе по-успокоен сега.

Внимателно издърпа и двамата към седнало положение. Сега, един практически въпрос, помисли си тя. Да, това можеше да реши въпроса.

— Скъпи... — Тя повдигна ръцете му, правейки от молбата си нещо обикновено и прозаично. — Изглежда малко нечестно. На тебе ти е така удобно, толкова си хубав, а аз, аз още съм в това глупаво нещо и освен това... — Тя закачливо го погледна. — Малко е влажна, а? Би ли ми помогнал да я разкопча? Тук, отзад, точно така, всички тези телени копчета са толкова трудни за стигане. И чорапите ми! Наистина мисля, че нямам нужда от чорапи...

Той първо смъкна чорапите ѝ. После с непохватни пръсти разкопча белия ѝ дантелен корсет. Селестин стоеше гола. Тя му се усмихна, а Едуард я загледа пленен. Той, разбира се, бе виждал картини — Жан-Пол му бе показал някои — но той никога не бе виждал досега гола жена. Никога не бе си представял такъв разкош на плътта, такава хубост. Селестин имаше големи, тежки гърди с широки

червено-розови зърна. Хълбоците и извиваха от много тесния ѝ ханш, между краката ѝ имаше триъгълник от червеникаво златни къдрави косми, пружиниращи при пипане, водещ обезпокоително към меката извивка на нейните бедра. Почти без да мисли, той я докосна там много леко, усещайки къдравите косми и за негово учудване и Селестинина наслада, издаде страстна въздишка. Той погледна слисан нагоре към нея. Устните ѝ се извиха, блеснаха сините очи.

— Но да, това изненадва ли те? Не би трябвало. Много е приятно, когато ме докоснеш там. Мисля, че също ще е приятно, ако ме целунеш. Съвсем малка целувчица, скъпи...

Неумело я обви с ръце и опря лице в нейното. Целуна с девствена, много лека целувка притворените ѝ устни и Селестин издаде дълбок стон.

— Ох, толкова е хубаво. Харесва ми целувката ти. Още малко, моля те... — Този път, щом устните му докоснаха меката топлина на нейните, тя ги разтвори. Едуард ги докосна меко с езика си, тя изстена отново и се доближи още към него.

— Така, скъпи. Ох, да, така...

Тя изтегли леко и настойчиво езика му в своята уста, държейки го така в ръцете си, че той да не натиска твърде силно или твърде отблизо, а устите им точно се съединиха. Едуард усети как тръпка на наслада премина през тялото му. Тя започна да милва врата, раменете и гърба му, и внезапно, изведнъж, той усети как пенисът му подскокна и се втвърди. Усети, че устните на Селестин се извиха в триумфална усмивка. Тя се засмя и леко се отдалечи, за да погледне надолу.

— А, видя ли какво стана? Толкова бързо? Един миг, и ти си наедрял отново. Толкова голям и твърд, и здрав. Ти си истински мъж, скъпи, знаеш ли? С това ти можеш да доставиш на една жена такова удоволствие, скъпи, такова удоволствие...

Тя внимаваше да не го докосне и когато той опита да я бутне отново на възглавниците, тя деликатно го спря. Укорително поклати глава и за нейно удоволствие съзря закачлива искра да се появява в очите му. Той можеше да се забавлява. Добре! В такъв случай, неговата увереност растеше.

— Чакай? — Той се засмя. — Не толкова бързо?

Селестин взе ръката му.

— Заради мен — каза меко тя. — Ти знаеш, че да прави любов за жената е нещо чудесно. Тя иска то да продължи, да става бавно. Тя невинаги може да бъде така бърза като мъжа. Невинаги може да й стане бързо, както на мъжа. Той трябва да й помогне.

Тя повдигна дланта му и я притисна към гърдите си:

— Докосни ме тук, скъпи. О, как искам да ме погалиш тук, виждаш ли? Ей така. Да, така...

Едуард хлъзна ръце под нейните гърди и почувства цялата им тежест. После, преди да разбере какво прави, направи това, за което бе копнял и мечтал. Наведе устата си и целуна гладката й плът. След това зарови глава между хълмовете на гърдите и, повдигна ги, помилва ги и взе между устните си меките им розови зърна. Подразни ги с езика си и почувства как се втвърдяват върховете им. Трепет премина през цялото му тяло и Селестин го хвана.

— Леко, леко, скъпи мой. Не много бързо... Леко.

Той се забави, спря, почувства че трепетът стихва.

Тогава погледна нагоре към нея.

— Така? Харесва ли ти така? — Той взе отново между устните си зърната й и ги засмука. Този път Селестин бе, която потръпна.

— Но да. Ти знаеш добре. Така, Едуард, така...

Селестин усещаше, че нейното собствено тяло се възбуждаше, ударите на пулса минаваха през кръвта й като че ли невидима верига от нерви свързваше гърдите и нейната утроба, и като че ли всеки от тези нерви пееше от удоволствие. Тя усети, че започва да овлажнява и бе все по-трудно за нея да стои спокойна. Искаше й се да разтвори краката си и да го остави да я докосне там. Той се научава бързо, мислеше тя, много бързо...

Той вдигна устата си от нейните гърди и я целуна.

— Но, колко си хубава, толкова хубава... — шепнеше срещу устата й със зачестен дъх, а Селестин се бореше със собствения си инстинкт, искаше да направи целувката бавна и деликатна, нито твърде страдна, нито твърде дълбока, нито твърде продължителна, не още, не още. Пенисът стоеше твърд на нейния корем и тя се раздвижи леко деликатно, за да го освободи, боейки се, че натискът може да го накара да се изпразни.

— Леко, Едуард. — Ръката й милваше тънко очертаната твърда линия на задните му части и помръдна леко, така че двете им тела да

легнат едно върху друго. Когато прецени, че той отново се беше успокоил, тя взе ръката му и я повдигна до устните си.

— Ти си толкова добър. Чувствам се толкова добре, когато ме докосваш. Знаеш ли? Можеш да усетиш, мисля, че това ми харесва, нали? Виж — зърната ми стават толкова твърди, когато ме докосваш, когато ме целуваш там. Това е първият признак, Едуард, но има и други... Много бавно тя дръпна ръката му надолу, над извивката на стомаха си към триъгълника от златни косми. Остави я да постои там за малко, после разтвори краката си.

— Виждаш ли? Тайното място на жената, тази нейна част, която познава само нейният любовник. Виждаш ли, скъпи — колко е мека и влажна? Това е защото ти ме накара да те пожелаая, Едуард, да те желая много силно...

Едуард остави ръката си да бъде теглена надолу към мекотата и влагата. Той разтвори двете меки устни и усети, че мястото е изпълнено с тайна, с гънки и процеци, усети една тясна и твърда пъпка. Пипна я деликатно с показалеца си и за негово учудване, Селестин се изви като дъга с кратък вик. Той се наведе напред и я целуна, една продължителна, бавна, сладка целувка, и през цялото време ръката му нежно милваше, нежно изследваше. Селестин се раздвижи под него, тя повдигна колене, широко разтвори бедрата си, а на Едуард се струваше безкрайно мека, безкрайно податлива, безкрайно чудесно отворена. Той оттегли ръката си, Селестин я взе и целуна и за първи път в своя живот той усети медения аромат на жената, готова да се люби, напомняше аромата на мускус, леко солена като морско същество.

Той промъкна още веднъж ръката си надолу, Селестин се раздвижи и пръстите му се хлъзнаха леко и нежно зад нея. Тогава изстена и Селестин знаеше, че той бързо ще свърши.

С опитна ловкост, тя се помести така, че той се намери между бедрата ѝ. Внимателно изтегли ръката му и поведе едрата глава на неговия penis към мекия вход. Много леко повдигане на устните ѝ, и той беше вътре в нея. Тогава тя добре знаеше какво да прави, стоеше тиха и спокойна, въпреки че беше много възбудена от красотата му и от неговата нежност и копнееше да се движи, да го изтегли дълбоко вътре в нея. Но тя стоеше спокойна, оставяйки го да влезе три, четири,

пет пъти. Тогава той нахълта в нея с потрепващ вик и Селестин обви нежно и закрилящо ръце около него.

По-малко от час по-късно той бе твърд отново, много по-успокоен и очевидно горд от себе си. Селестин бе също горда. И тя го харесваше, си мислеше, като гальовно гледаше надолу към него, докато той смучеше закръглените ѝ гърди. Харесваше у него липсата на перчене, инстинктивната внимателност и деликатност на докосването му. О, той би станал изящен любовник, този мъж, си мислеше тя — дори може би много голям, изключителен, малцина бяха като него. Той нямаше да прилича на някои от тях, подобни на алчни животни, толкова недодялани, на които толкова бързо им идва и стават лукави след това. Не, той ще бъде уверен, както ще дава, така и ще взима удоволствие — открит, отзивчив...

— Ти ще бъдеш... изключителен, знаеш ли... — прошепна тя и момчето почувства как главичката му се надига. Комплиментът го зарадва, и същевременно му беше забавен, и тя хареса това. Харесваше ѝ острата му интелигентност, способността му да се забавлява. В края на краищата, любовта невинаги беше сериозна работа, би била много скучна. Страст — да, жените желяеха това, но и малко закачка.

— Научи ме, покажи ми... — Той се поколеба. — Бих искал и аз да ти доставя удоволствие...

Селестин въздъхна и помилва косата му. Както много подобни на нея жени за нея бе трудно да стигне до оргазъм с мъж. Тя отдавна бе приела това. Харесваше правенето на любов и липсата на кулминационен момент никога не я тревожеше особено. Намираше достатъчно удовлетворение в ласките и прегръдките, а ако не тогава бе лесно да освободи напрежението на своето тяло след като мъжът си отиде. В това да дава удоволствие бе нейното удоволствие. Когато беше млада с първия ѝ любовник, с втория, беше по-различно. Те бяха способни лесно да я доведат до върха на екстаза. Но си бяха отишли и това бе станало по-трудно. Тя си мислеше понякога, че собственото ѝ съзнание я държеше към миналото, отказваше да ѝ разреши да отдаде всичко на мъжете, които все по-често ѝ бяха чужди.

Но се трогна от момчешката молба и затова тя му се усмихна.

— Гледай — нека ти покажа.

Тя нежно хлъзна ръка между краката си, с пръст между устните и се раздвижи.

— Виждаш ли? Където преди ме докосна, скъпи. Ако ме докоснеш там — не много силно, много леко, без да бързаш...

Тя оттегли ръката си с лъскащи пръсти. Едуард я докосна там, където тя сама се бе докоснала, усети лекото подуване и втвърдяване на клитора ѝ между меките устни, коленичи, наведе глава и я целуна. Този упоителен влажно солен аромат. Той докосна малката набъбнала пъпка с езика си и ефектът беше моментален. Тя отново се изви, ръцете ѝ слязоха надолу, за да обвият главата му, докато той я ближеше, с ръце протегнати към нейните набъбнали гърди. Селестин изпъшка.

— Така ли? — спря той за момент, и тя веднага го дръпна обратно.

— О, да, Едуард, да. Така...

Селестин тръпнеше, не защото той бе съвършен експерт, някой по-опитен би я оставил безучастна. Това бе именно той, разбра с изненада тя, когато усети топлите вълни да се надигат в слабините ѝ. Имаше нещо в него, нещо магическо, фактът, че той искаше да ѝ направи удоволствие, начинът, по който гледаше тялото ѝ — сладострастно, разбира се, но също така и нежно, срамежливо. Това ѝ напомни за миналото и ѝ беше хубаво, толкова хубаво... И, да, то щеше да се случи най-накрая, знаеше, че ще се случи сега: тя почувства как тялото ѝ се приготви в очакване на нахлуване на усещането, и щом тя го почувства, той спря мекото ритмично движение на езика си, натисна на устните си, така че тя извика в агония от страстно желание. Тогава той я докосна отново с влажна уста, прихванал с ръце бедрата и, издигайки я към себе си, и тя извика, когато топлата вълна я обхвана. Едуард усети внезапна бурна тръпка върху устните си. Той се помести, заби се дълбоко в нея, и за своя голяма радост почувства меко свиване и отпускане на тялото ѝ до неговата плът.

Този път имаше повече от четири или пет вкарвания. Той с триумф откри колко изтънчено, колко необикновено, колко мъчително сладко беше почти да се оттегли от тялото ѝ и после да натисне така дълбоко, че да усеща как докосва шийката на матката ѝ, да променя този ритъм от бавно на бързо и после на бавно отново. Той откри също усещането, когато Селестин също се движеше в началото бавно, а после по-интензивно, въртейки се, когато той се оттегляше от нея,

въртейки се, когато ѝ го слагаше отново. Той свърши с остра, агонизираща сладост. След това тя легна в извивката на ръката му, и те заспах за малко с преплетени тела.

Когато той се събуди, Селестин повдигна неговата брадичка в ръцете си и със забавление и разбиране се вгледа в очите му.

— Възприемаш бързо. Толкова бързо. Скоро аз няма да имам на какво да те уча...

Едуард се засмя и плъзна ръце около нея. Усещаше се покрит с копринена сладост, а тялото му тежеше в сладка отмала.

— Искам пак да те видя. Скоро. И после отново и отново. Селестин...

— И аз искам — отговори просто тя.

Тази вечер Едуард вечеря вкъщи с майка си и Жан-Пол. Единственият гост беше Изобел. Такива вечери, когато те се събираха семейно, рядко биваха успешни. Тогава Жан-Пол нервничеше, нетърпелив да отиде в някой нощен клуб. Луиз, може би защото чувстваше това, може би просто защото също желаше по-блестяща компания, биваше често раздражителна. Обикновено, Едуард правеше големи усилия да повдигне духа им и да възвърне поне малко от настроението и веселостта, които имаше на семейната трапеза във Франция, когато присъстваше и баща му.

Но тази вечер, седнал на дългата маса, облечен във вечерно облекло, той беше замечтан и отсъстващ. Колкото и да се опитваше, не можеше да се съсредоточи върху това, какво се казваше и кой го казваше. Мисълта му се рееше на мили в другия край на Лондон, в малката стая в „Мейда вейл“.

Тези вечери никога не биваха кратки, защото Луиз настояваше за строги норми. Сервирах им Парсънс и двама безупречни лакеи. Имаше не по-малко от шест блюда. Виното винаги беше изключително хубаво. Вечерта се струваше на Едуард безкрайна. Гъшият черен дроб беше безвкусен, печеният на скара калкан беше като мукава. Фазана той бутна почти непокътнат настрана.

Тази необикновена липса на апетит не мина незабелязана. Веднъж или два пъти Едуард потърси с очи Изобел, която седеше на противоположната страна срещу него и го гледаше дяволито с

бляскащите си изумрудени очи. Тънка усмивка извиваше алените ѝ устни. Тя също говореше много малко. Разговорът стана скупчен и това раздразни Луиз. Когато беше раздразнена, тя започваше да се оплаква, а тази вечер стана особено красноречива — нищо не беше както трябва. Тя каза на Изобел, че намира Лондон отегчителен, в началото бил много забавен, но сега все повече тя страдала за Париж. Същите лица, отново и отново, и наистина, въпреки че англичаните могат да бъдат очарователни, англичанките са толкова странни и повечето от тях са старомодно облечени, толкова им липсва шик — тук тя хвърли на Изобел остър поглед. И освен това, тази тяхна страст към животните, маниакалната им привързаност към кучетата. Очарователно е да прекараш уикенда в страната, но после да бъдеш пренесен през Лабрадор — да се очаква от теб да правиш дълги разходки под дъжда — наистина, англичаните са любопитна раса, съвсем са различни от французите, различни са от американците. И после — разбира се, нейният Ксави така ужасно ѝ липсваше. Толкова малко новини проникват и тя постоянно се тревожи.

— Той би трябвало да знае колко много се тревожа аз. — Гласът ѝ леко се издигна. — Да ни отпрати тук и да ни остави да се грижим за себе си... Зная, че ти не би се съгласил с това, Жан-Пол, но наистина, като помисля, струва ми се малко егоистично. Скъпият Ксави може да бъде толкова ужасен инат. Аз съм съвършено сигурна, че ако искаше, той можеше да дойде с нас. Той няма представа колко труден е животът. Не може да се купи бензин, което ми се струва съвършено абсурдно — как в края на краищата човек ще пътува извън Лондон? Живея в страх, че някой от прислугата ще пожелае да напусне, защото — е, ти ще разбереш, Изобел — почти е невъзможно да му се намери заместник. Всички мъже са в армията, а всички жени правят патрони в заводите — за какво ли са им всички тези патрони? Ами тези проклети сирени? Точно, когато човек се намери да излиза, и те винаги започват да свирят и тогава улиците са пусти. Не мисля, че Ксави разбира колко изтощително е всичко това...

— Война е, мамо. — Жан-Пол погледна нагоре. Той намигна на Изобел, а Луиз, която видя намигването, се изчерви.

— Жан-Пол, моля те, няма нужда да се държиш така. Знам това. Аз точно обяснявах, че го зная. Трябва да кажа, че нито ти, нито

Едуард помагате, знаеш. И двамата сте обвързани със собствените си работи и никога като че ли не се замисляте за това какво аз чувствам...

Тя се прекъсна. На думата „работи“ Жан-Пол се изсмя. Лицето на Луиз се напрегна, тъмните ѝ очи се заряха по протежение на масата.

— Казах ли нещо забавно, Жан-Пол? Обясни, моля ти се. Всички бихме искали да се посмеем на шегата.

— Прости ми, мамо. — Жан-Пол ѝ поднесе своята най-извинителна усмивка. Едуард хвърли поглед в очакване да види как той щеше да се измъкне. Луиз никога не можеше да му се сърди дълго. Тя винаги се поддаваше на неговия чар — и понякога Едуард си мислеше, че Жан-Пол я презираше за това.

— Ти знаеш, че точно това, което каза, не е истина. Едуард и аз сме много привързани към теб. Ти знаеш това...

— Бихте могли понякога да показвате това по-явно. — Луиз му отпрати укорителен поглед, но вече бе успокоена.

Жан-Пол се изправи с господарски вид и хвърли предпазлив поглед към часовника си.

— Най-скъпа мамо. — Той приближи към нея и повдигна ръката ѝ в своята. — Уморена си. Трябва повече да си почиваш, знаеш. Защо не ми позволиш да те придружа до стаята ти? Ще наредя да ти занесат кафето горе. Ще изпратя прислужницата ти. Сега, без възражения. Обещах на татко да се грижа за теб. Нощес наистина ще спиш добре...

Това подежда като магия. Луиз се изправи и се облегна на ръката му. Остави ги без протест. На вратата Жан-Пол погледна назад и отново намигна на Едуард и Изобел.

Изобел неспокойно се изправи в момента, в който вратата се затвори. Тя захвърли носната си кърпичка върху масата. Едуард, завърнал се с усилие от стаята на „Мейда Вейл“, я погледна неуверено.

— Той винаги ли така оправя майка ви? — зелените ѝ очи с любопитство срещнаха неговите.

Едуард се изправи:

— Обикновено, — повдигна той рамене. — Тя обожава Жан-Пол. Винаги го е обожавала. Той може да направи всичко с нея... — замълча за момент. — Знаеш ли, тя не влага нищо в това, което казва, — добави отбранително той, защото понякога майка му го караше да

се срамува. — Това е просто начинът ѝ на говорене. Тя е много напрегната...

— О, няма значение в края на краищата. — Изобел нетърпеливо се размърда. — Хайде да пуснем музика. Искам да танцувам...

Тя се присегна за ръката му и го повлече извън трапезарията, в друга стая, която те понякога използваша вечер. Едуард търпеливо навиваше грамофона и поставяше плочите, докато Жан-Пол и Изобел унесено танцуваха в средата на стаята. Той самият никога не бе танцувал с Изобел, но тази вечер тя избра плочата, нави грамофона и бутна килима настрана.

— Ела... — Тя стоеше в средата с протегнати към него ръце, с алени, усмихващи се устни, с изумрудени, бляскащи от веселие и предизвикателство очи. — Можеш да танцуваш, предполагам. Ако не можеш, аз ще те уча...

— Мога да танцувам.

Едуард пристъпи напред и я взе в ръцете си. Всъщност, той танцуваше доста добре и изпитваше силно желание да ѝ го демонстрира, но когато направи опит да се завърти, тя го придърпа по-близко.

— Не така, не бъди амбициозен. Нека просто да се влачим, така е по-кратко...

Те влачеха крака. Музиката бе мека и бавна, плочата приятно стържеща. Изобел се чувстваше лека в ръцете му и след известно време Едуард се отпусна. Те стъпваха и се завъртаха и стъпваха. Мисълта му отново се отнесе към следобеда и Селестин. Почувства се изключително щастлив.

Веднъж или два пъти Изобел повдигна лице и го погледна. Плочата свърши, тя я смени с друга, нави отново дръжката и се понесе обратно към неговите ръце с лека усмивка на устните.

— Ти ми се присмиваш... — Едуард я изгледа.

— Не, не е вярно. Присмивам се на себе си. От много отдавна не съм се чувствала така невидима. Това е добре за моята суетност.

— Невидима? Ти?

— О, Едуард, толкова си галантен. Няма защо да се преструваш. Ти си на мили отгук. Няма значение. Нямам нищо против. Дори ми харесва. Отпочиващо е.

Тя въздъхна, и след малко, както продължаваха да се въртят, леко положи лице на рамото му. Едуард бе изненадан, но не каза нищо. Те все още танцуваха така, когато Жан-Пол се върна при тях. Той постоя, погледа ги, приведен към креслото, пушещ цигара. Изобел не му обръщаше внимание. Когато плочата пак свърши, Жан-Пол пренави грамофона и се намеси:

— Мой ред е, мисля. Годеницата е моя.

Той танцува с Изобел през останалата част от вечерта, и едва след като тя си отиде и те бяха отново заедно, Едуард забеляза, че брат му не беше в добро настроение. Жан-Пол раздражено премести плочата от грамофона, одрасквайки я. Обходи насам-натам стаята, като че ли му се струваше тясна.

— Мама беше ли добре? — Едуард го изглежда.

— Какво? О, да. Много добре. Искаше само да ѝ се обърне известно внимание. Както всички жени. — Жан-Пол хлътна в едно кресло, с крак, потупващ по килима.

— Предполагам, че ѝ липсва татко — започна колебливо Едуард. — Няма да е лесно за нея...

— Така ли мислиш? — Жан-Пол избухна в смях. — Добре, може да си прав, но се съмнявам. Аз мисля, че е по-просто — Тя иска всички да са на нейно разположение, да тичат на малки кръгове наоколо ѝ, да я ухажват. Изобел е същата. Казвам ти, братче, това понякога ме изтощава. Жени. — Той се намръщи. Лицето му доби навъсен израз и това смути Едуард. Почувства се объркан от начина, по който Жан-Пол говореше. Струваше му се нелоялен. Като че ли усещайки това, Жан-Пол го изглежда. Той се протегна и се ухили:

— Все още. Те служат. Не можем без тях. Така, кажи ми, нека се спрем на нещо по-важно. Как изкара следобеда? Тя беше добра, нали?

Едуард усети, че се изчервява. Погледна в килима. Жан-Пол премина към тона на интимен разговор между мъже, което винаги го бе ласкало. Сега за първи път нещо в него се възпротиви.

— Чудесно беше — каза сдържано след пауза. — Благодаря ти, Жан-Пол, че го уреди.

Жан-Пол отхвърли назад глава и силно се разсмя:

— Той е объркан. Не мога да повярвам, че моето братче е объркано. „Чудесно“? Що за отговор е това? Не мога ли да получа

малко повече детайли? Имах доста неприятности, Едуард, за да го организирам.

Едуард стоеше прав, гледаше брат си и мислеше за Селестин, и за първи път в живота му тези две привързаности се противопоставиха. Внезапно той разбра, че не би могъл да разкаже на Жан-Пол какво се бе случило. Не би могъл да го разкаже на никого. То принадлежеше на него и на Селестин.

— О, знаеш. — Той вдигна рамене, поколеба се. — Всъщност, не искам да говоря за това.

— Така значи. — Настъпи мълчание. — Толкова ли лошо беше? Е, добре...

Жан-Пол се прозина и се протегна още веднъж. Усмивката на лицето му се разшири, като че ли предположи, че Едуард се бе провалил и предположението за провала му бе приятно. Едуард го гледаше объркан. Защо трябваше да бъде така?

Жан-Пол се изправи и обгърна раменете на Едуард:

— Добре, добре, на всекиго се случва. Следващият път — по-добър късмет. Не се тревожи, а — Той се изкиска. — Тогава няма ли повече да я видиш? Добре, има колкото щеш други. Само ми кажи кога искаш друг адрес. Може би тя просто не ти допада. Аз не се тревожа, не още, във всеки случай, братче...

Той отиде да си легне, тананикайки си танцова мелодия, очевидно намирайки се в отлично настроение. Едуард го наблюдаваше как си отива с чувство на озадачено възмущение. Зад добродушието той предусети обида, дори съперничество. Ако това не бе Жан-Пол, би могъл да помисли и за ревност. Това го смути, но той го отхвърли от съзнанието си. Беше смешна и нелоялна мисъл: Жан-Пол беше негов брат, той бе най-щедрият човек...

Все пак остана известно предупреждение, лека предпазливост. На другата сутрин той отиде при Селестин и прекара с нея два часа в пълен екстаз.

Когато се върна на Ийтън Скуеър, Жан-Пол беше там и го разпита за отсъствието му.

— Ах, разхождах се в парка — отговори, Едуард преди да успее да се спре.

Той бе минал през парка на път за Селестининия апартамент, но все пак това беше лъжа, с цел да заблуди, и Едуард я осъзнаваше.

След това се чувстваше виновен и засрамен. Това бе първият път, когато той лъжеше своя брат.

ЕЛЕН

Оринджбърг, Алабама
1950

Зад фургона имаше дърво. Тя не знаеше какъв вид беше то. И майка ѝ не знаеше. Това е американско дърво, казваше тя, в Англия такива дървета няма. Беше наистина голямо, много голямо, се поправяше внимателно тя, и клоните му надвисваха ниско надолу. Ако изнесеше стол и внимателно се закрепеше на него, тя можеше да издърпа дълги нанизии от това, което растеше там. Испански мъск после каза майка, че го наричали. Той изглеждаше призрачен, когато гаснеше светлината. Но не сега. Сега бе средата на августовския следобед и бе много горещо, и тя си беше направила малка купчинка от него в праха срещу фургона. Хубав, мех, къдрав, сив мъск и няколко малки камъка, които майка нарича речни камъчета. И няколко маргаритки. Тя си правеше градина, английска градина за майка, когато се върне вкъщи.

Прозорецът на фургона беше отворен и тя можеше оттук да вижда голямото кръгло лице на часовника, който стоеше отгоре на хладилника. Можеше да вижда малките червени лепенки, които майка поставяше за цифрите четири и дванайсет. Тя все още не можеше да познава времето, не съвсем, но когато стрелките сочеха към тези две лепенки, майка се прибираше вкъщи. Те почти бяха стигнали там, малко оставаше. Градината беше напълно готова и бяха останали три бисквитки. Може би тя щеше да ги изяде сега.

Отчупи от зъглчето и го подаде на Дол любезно, както майка и беше показала. Но Дол само я изгледа с рисуваните си очи, така че Елен го изяде вместо нея. След това изяде другите бисквити и изтърси трохите от роклята си. Разтревожено погледна към полата си. Праха беше ужасно червеникавокафява. Тя оставяше навсякъде петна и майка каза да стои настрана и да не прави беля, да не ходи точно там, срещу фургона. Да не се цапа.

Не можете да се изцапате в английска градина. Точно там расте трева и има градинари да я поддържат влажна през лятото, а дамите

стоят в плетени столове, а слуги им поднасят ледена лимонада във високи, студени чаши. Не отвратителна лимонада, като тази в бутилките от кока, с прясна лимонада, направена от плодове, вода и захар, с дълга сребърна лъжица за разбъркване.

Тя виновно погледна през рамо. Би искала малко лимонада. Уреждането на градината направи гърлото ѝ сухо и лепкаво. Тя би желала също и малко кока или от онзи забавен зелен чай правен от Мисисипи Мери, с вкус на мента, като зъбна паста. Но на нея не ѝ бе разрешено да разговаря с Мери. И ако децата на Танърови минаваха насам, майка каза също да не им говори, а просто да влезе и да седне във фургона и да я чака да се върне вкъщи.

Тя отметна назад дълъг рус кичур от лепнещото си чело. Във всички случаи, децата на Танърови нямаше да минат насам. Тя знаеше къде бяха те, чуваше виковете им. Бяха долу, край реката, във вира и плуваха на плиткото. Тя, разбира се, никога не бе правила това, но бе припъзляла веднъж до тях и ги бе гледала. Беше хубаво. Беше весело. Момчетата и момичетата, без дрехи, излизат и влизат в кафявата вода и пляскат. Изглеждаше толкова хладна, тази кафява вода, толкова хладна и хубава. И освен това, беше интересно. Всички момичета на Танърови изглеждаха като нея, но момчетата им бяха различни. Те имаха това смешно нещо между краката си, и тогава, точно когато тя протягаше глава да види по-добре, едно от Танъровите момчета се разкрачи, хвана това нещо и висока водна арка излезе от него точно долу във вира, и всички други деца се засмяха. Тя разказа на майка това и майка много се ядоса. Плесна я силно, по ръката, така че остана голямо червено петно. Каза, че Танърови били обикновени.

— Бял боклук или черен боклук, каза майка, във всички случаи ти стой настрана.

— Но, защо те имат това нещо, мамо? — попита тя, когато спря да плаче.

— Защото момичетата са различни от момчетата.

— Всичките ли момчета имат такова нещо? И татко ли?

— Да, всички момчета го имат. — Майка ѝ я изгледа.

— Но какво правят те с него? Защо аз си нямам?

— Защото момичетата нямат нужда от такова нещо. То е мръсно. Сега, ела да пиеш чай.

Елен продължаваше да стои. Чувстваше се виновна. Не би трябвало да запомни това, майка ще се ядоса. Майка мислеше, че тя напълно го е забравила. Но тя не беше. Спомняше си го, макар че това беше много отдавна, може би миналото лято. И често си мислеше за това, което беше видяла, когато през нощта беше в леглото и майка ѝ шиеше и беше толкова топло, че тя не можеше да спи. Когато мислеше за това ѝ ставаше и хубаво, и лошо, и усещаше нещо забавно и топло между слабините си. Понякога си слагаше ръката там, между краката, също ѝ ставаше хубаво. После заспиваше.

Но сега беше по-добре да не мисли за това. Сега стрелките на часовника почти достигаха двете лепенки. По-добре беше да отиде и да седне на стъпалата на фургона. Така ще може да види майка още в момента, когато тя стигне до прашната пътека. Взе Дол, изтръска я и я постави да седне на стъпалото до себе си.

Оттук можеше да се види мястото около фургона. И на Елен това се харесваше. Гора, зад нея беше рекичката, рекичката слизаше към реката, а реката продължаваше малко и после се присъединяваше към реката Алабама, която беше наистина много голяма, макар и не толкова хубава колкото реките в Англия.

В Англия има Темза и тя минава през Лондон, там кралят и кралицата живеят в дворец, и там майка също е живяла. И после имаше Ейвън, и Ейвън минаваше през друг град, чието име тя беше забравила, в който беше живял Шекспир. Шекспир е англичанин и е най-големият писател в целия свят, каза майка. Веднъж майка е играла в една от неговите пиеси в красива рокля. И когато Елен стане голяма, майка ще я научи да казва някои от неговите поеми, и затова тя сега трябваше да бъде внимателна и да говори правилно, както майка и да не говори така развалено провлачено, както децата на Танърови, така че, когато тя казва поемите, да ги казва правилно, като английска дама. А, Е, И, О, У — хубаво, отворено и меко. Тя трябваше да упражни гласните си този следобед. Тя беше обещала на майка и после бе забравила.

Тя заклати краката си напред-назад, оформяйки с устни звуците, с поглед към парка около фургона. Техният фургон беше един от най-старите, боядисан в тъмнозелено, с избила ръжда. И имаше две стаи: една спалня, където тя и майка спяха в малки, тесни легла, стая, където се хранеха и тя приготвяше уроците си и където вечер слушаха

радиото. После имаше стъпала, на които тя сега седеше и малък двор, където отглеждаше своята градинка. Точно отзад, до дървото имаше помпа, това място майка наричаше навес, то миришеше отвратително и през лятото се пълнеше с мухи. Около двора имаше предпазна ограда, малка врата и пътечка. После, имаше още дървета — слава Богу, казва майка, — защото така не виждаме другите фургони. Бяха осем, два от тях заемаха Танърови, които имаха седем деца и очакваха следващото, каза майка. Господин Танър пиеше и пребиваше понякога госпожа Танър — те чуваха нейните писъци — но майка казваше да не им обръща внимание, защото те нямат какво друго да правят. Мъжете са такива, каза майка и госпожа Танър е невежа глупачка, за да търпи.

— Татко удрял ли те е, майко?

— Веднъж. Удари ме веднъж. Това бе достатъчно.

Тогавя нейните устни станаха на твърда права черта и тя изглеждаше нещастна, затова Елен повече не я попита. Татко трябва да е бил лош човек, си мислеше понякога, и както и да е, тя никак не си го спомняше. Той живее в Луизиана, майка също е живяла там за малко, преди да дойдат тук. Тя не си спомня и Луизиана. Татко е бил войник и майка го е срещнала, когато той се биел във войната. А сега той е в Корея, която е много далеч, по-далеч от Луизиана. Това е добре, каза майка и нея съвсем не я интересува ако той никога не се върне. Татко не знае къде живеят с майка. Ако той ги потърси — което той не би направил, каза майка с подсмърчане — Той никога няма да ги намери, и това е хубаво също, защото те са щастливи, точно както са сега и един ден — скоро — те заедно двете ще отидат в Англия, към която принадлежат.

Зад другите фургони имаше поляна. Там отглеждали памук, майка каза, като част от плантацията на Калвъртови, но те я изоставили по време на войната, когато по-големият Калвърт се е бил с немците. Сега само няколко цветнокожи живеят там в картонени бараки и тя съвсем не биваше да ходи там, нито дори да вижда Мисисипи Мери.

После имаше път и по пътя Оринджбърг, където беше бензиностанцията, и пазарът, и банката, и хотелът, и Каси Уайт, където майка правеше косите на дамите три сутрини в седмицата.

Отвъд Оринджбърг бяха Селма и Монгомъри, който е бил държавна столица, и после Бирмингам — но тя никога не е била там.

Майка каза да не се тревожи, защо трябва да я интересува Бирмингам. Когато стане по-голяма, те ще отидат в Ню Йорк и ще се разхождат по Пето Авеню и ще ходят по всички хубави магазини. И после ще вземат параход или може би дори аероплан и ще отидат до Лондон, и Париж, и Рим. Лондон е бил бомбардиран от германците, разбира се и майка не го е виждала от близо пет години, но тя каза, че той сигурно пак е хубав. Там има големи паркове — големи паркове, съвсем не като парка около фургона — с големи площи зелена трева, с дървета и цветя. И там има естради, на които военни изпълняват маршове и валсове.

Когато ще имат пари, каза майка. Тогава ще могат да отидат. И няма да спрат да видят Бирмингам, Алабама — не тях, няма начин!

Тя обърна глава. Стрелките на часовника бяха върху червените лепенки точно сега. Майка трябва да си дойде, тя никога не закъснява. „Точността е любезността на принцовете“, казва тя. И ще дойде от другата страна, откъм пътеката, която върви откъм плантацията и голямата къща, защото днес е събота, а в съботите тя прави косата на госпожа Калвърт. Не във фризьорския салон на Каси Уайт — госпожа Калвърт никога не отива там, каза майка — иска да ѝ се прави косата само в нейната спалня.

Елен отиде с майка си веднъж, само веднъж — да помага като държи фибите, каза майка на госпожа Калвърт, но Елен знаеше, че не това беше причината. Майка искаше тя да види къщата — висока и бяла, с колони и веранда. Госпожа Калвърт имаше един цветнокож иконом и истински слуги, както се полага на една дама, и тя много се измъчваше и казваше, че слънцето ѝ причинява главоболие, така че щорите би трябвало постоянно да бъдат спуснати. Беше прохладно и тъмно в нейната стая, и много тихо и миришеше на включена машина за коса, на парфюм, на изгладено бельо и на цветя.

Беше хубаво, мислеше си Елен. Всички тези блестящи кристални шишенца под огледалото и тоалетната ѝ масичка, и големи и тежки сребърни четки. Госпожа Калвърт обаче беше едно разочарование. Тя бе слаба и кокалеста и когато Елен стоеше наблизо, можеше да види къде пудрата се бе спекла върху, жълтеникавата кожа и как устните на госпожа Калвърт завиваха надолу с малки бръчици в краищата. Тя е янки, каза майка, което значи, че е дошла от Севера, от Ню Йорк може би или от Бостън. Дама, каза майка, и доста години по-голяма от

съпруга си, добави тя с лека усмивка. Косите ѝ бяха сиви, майка им освежаваше цвета с нещо от едно шише, което ужасно миришеше. Те винаги го наричаха освежаване, но когато майка се връщаше вкъщи, винаги се смееше и намигаше и казваше: „По-добре казано, боядисване“.

Когато напускаха голямата къща, те срещнаха майор Калвърт на верандата. Той носеше бял костюм. Елен никога дотогава не бе виждала мъж в бял костюм. Той изглеждаше много строен, много загорял, много хубав, и когато я видя, той се изправи и приближи. Просто стоеше там, разглеждаше я внимателно, докато майка ѝ я представяше. Тогава Елен знаеше точно какво трябва да направи. Разбира се, майка я беше научила. Тя подаде ръката си, погледна го в очите, и каза: „Как сте?“, точно както майка ѝ беше показала. Майор Калвърт се втренчи и после се разсмя и избухна в смях. После той много тържествено ѝ разтърси ръката и каза нещо на майка ѝ, което Елен не можа да чуе.

— Какво каза той, майко? — попита тя веднага, щом се отдалечиха достатъчно. Майка се усмихна:

— Попита на колко си години. Аз казах на пет, и той каза, че ще станеш красавица.

Елен спря сред пътя:

— Красавица? Искаш да кажеш хубава? Като дама?

— Разбира се. — Майка ѝ обичливо я потупа по рамото. — Нали винаги съм ти го казвала?

Наистина беше така. Доколкото Елен можеше да си спомни. И това беше хубаво, помисли си тя, докато поглеждайки нагоре, видя фигурата на майка си да се появява иззад дърветата.

Много хубава. Но не толкова, както го каза майор Калвърт, защото майор Калвърт беше мъж и джентълмен. Той миришеше на парфюм и кожата на ръцете му беше мека, и когато взе ръката ѝ, той направи, нещо много неочаквано, нещо, което майка никога не спомена и което никога не правеха, когато се ръкуваха. Той притисна върха на единия си пръст върху влажната извивка на дланта ѝ, най-напред слабо, после по-силно, накрая я драсна по кожата тайно със съвършено гледания си нокът.

Не каза на майка. Тя можеше да се ядоса и на Елен щеше да бъде забранено да отиде отново в голямата къща. А тя много силно желаше

пак да я посети. Искаше да види големите сребърни четки, да помирише чистото бельо, и да види майор Калвърт отново. Защото, когато той така докосна дланта, ѝ стана хубаво. Това я накара да се усеща топла, мека и с пресекуващ дъх. По същия начин се чувстваше, когато наблюдаваше момчетата на Танърови във вира.

Това беше странно, въпреки че майор Калвърт беше мъж, той изглеждаше много красив и много чист. Защо тогава той я накара да се чувства по същия начин, по който ѝ въздействаха онези мръсни деца, за които тя никога не трябваше да си спомня?

Тя бързо се изправи. По-добре да не мисли за това, то беше противно, и майка можеше да забележи, че нещо не беше в ред. Тя махна с ръка изведнъж щастлива, че си има тайна, щастлива, че вижда майка си.

— Виж, — каза тя, — направих ти английска градина.

Времето след вечеря беше най-приятното. Елен го обичаше. Тогава светлините ставаха по-меки и въздухът беше по-прохладен. Памучните завески се полюляваха от бриза, идващ от отворения прозорец, а отвън пееха щурците. Тогава майка ѝ бе до нея, имаше нейните специални уроци, които съвсем не приличаха на уроци, по-скоро бяха игра, която много ѝ се отдаваше.

А тази вечер беше специална, защото майка ѝ се беше върнала с една изненада, увит в кафява хартия пакет, който тя веднага скри в спалнята, въпреки че Елен видя вълнение в очите ѝ. Щеше да ѝ бъде позволено да го види по-късно, каза майка, ако добре се справи с уроците.

Така те започнаха с „детска вечеря“, както я наричаше майка. Тя беше много специална в това отношение. Храненето в средата на деня беше официален обед, никога само обедно ядене, както го наричаха децата на Танърови, защото те никога не са знаели нещо по-добро. После идваше следобедният чай, който не се сервира на маса, обясни майка, а в хола, при положение, че имате такъв, и тъй като те нямаха, си представяха, че имат. След това идваше вечерята, а когато тя порасне, вместо тази, ще има официална вечеря, сервирана в осем.

За вечеря имаха варени яйца, с бял хляб, намазан с масло, на много тънки филийки, с изрязани кори. Никога нищо пържено. Майка

казва, че пържената храна е вулгарна и придава лош цвят на лицето. Имаше също и малко сирене, а после идваха плодовете. Да се ядат те беше сложно нещо, защото трябваше да се направи с нож и вилица, и портокалът трябва да се бели по един начин, а ябълката по друг. Понякога Елен ги объркваше, и майка се намръщваше.

После майка пускаше радиото и те слушаха новините, което беше много отегчително, мислеше Елен, и всичко беше за войни в места, за които тя никога не бе чувала, освен Корея. И после, когато чиниите бяха измити, идваше най-приятната част. Уроците.

Тази вечер тя трябваше да подреди върху покритата с мушама маса всички ножове, вилици и лъжици на подходящите им места. Всичко не изглеждаше съвсем добре, дори майка се съгласи, защото всичките им прибори за хранене имаха еднакъв размер, вместо различен, както е редно, но все пак подреждането им беше правилно.

Когато свърши, тя се настани на една възглавница върху стола и зачака, с изправен гръб, с ръце пъхнати отстрани, защото когато отивате на банкет или на голяма вечеря, не можете да ядете с щръкнали лакти — така ще заемате много място.

Майка ѝ се усмихна:

— Добре. Сега, тази вечер ти ще сервираш супичка, бистра супа, мисля — консоме, помниш ли? После риба — може би писия или малко задушен калкан. След това главното ястие, което може да бъде пиле, или месо или дивеч, ще има и зеленчуци, разбира се, които ще ти бъдат донесени. От коя страна ще застане сервитьорът?

— От лявата, майко.

— Добре. А ножовете и вилиците — в какъв ред ще ги употребяваш?

— От вън навътре, майко.

— Добре. А ако има кифлички или друг вид хляб?

— Начупва се залък по залък, майко. С пръстите. Никога не се реже с нож — Той е за маслото.

— Отлично. А чашите за вино?

Елен погледна към редицата от три чаши от дебело стъкло.

— Също както ножовете и вилиците. От вън навътре. Дори, ако чашата е налята отново, никога не се поема повече от три глътки една след друга, и се отпиват бавно... — Тя се засмя. — Пръстите стоят около дръжката на чашата, не щръкнали.

— Добре — въздъхна майка ѝ. — Три чаши не са според правилото, нали разбираш, но така е по-предвидливо. Сега... След главното ястие, какво можеш да поднесеш?

— Пудинг, майко.

— Пудинг, точно. А не десерт — това е термин за плодовете и ядките, които се сервират накрая. И разбира се не се казва „сладко“. Може да следват солените пикантни блюда — помниш ли кои бяха те?

— Торти?

— Солени. — Лека усмивка. — Имай други, разбира се. Сега... — Тя посочи стъклените пиперница и солница в центъра на покритата с мушама чамова маса. Тези са...?

— Солта и пипера, майко. И понякога може да има горчица. — Тя гордо вдигна лице, доволна, че толкова добре се справя. — Ние не казваме „прибора“, но ако някой го каже, ние пак ще му го подадем и няма да се засмеем.

— Отлично. А това? — Тя посочи хартиената салфетка, която стоеше до чинията на Елен.

— Това е салфетка.

— И тъй като ние вече сме стигнали до пикантните блюда, тя къде трябва да се намира понякога?

Елен сложи ръка на устните си:

— О, забравих. На скута ми, майко.

— Заедно с ръцете ти, ако не бъркам.

Урокът беше лек. Ръцете на Елен бързо се спуснаха под масата.

— Много добре. Едно последно нещо. Ти си си изяла плодовете — отлично, разбира се, не си хвърляла портокаловите обелки под масата, но да забравим това. Какво следва после?

— Ами... — Елен се колебаеше. — Ще поговорим, майко — и трябва непременно да разговарям с личността, както от лявата, така и от дясната ми страна и да не се увличам да...

— Да разговаряш само с един от сътрапезниците си. Добре. Продължавай.

— И после, ще чакам домакинята да ме погледне. Тя може да хване погледа ми или да си остави настрана салфетката, но аз трябва да съм готова. След това тя се изправя, и всички други жени се изправят и ние я следваме извън трапезарията, а мъжете стоят след нас и пият портвайн, и си разказват смешни истории...

— Да, да. — Майка ѝ се изправи. — Какво казват те, теб не те интересува. И във всеки случай... — Тя се колебаеше, като че ли е объркана за момент. — Тази практика сега може да е на изчезване. Не съм съвсем сигурна. Откакто започна войната, знаеш. Нещата сега не са така официални, и разбира се, аз съм отдалечена от дълго време — гласът ѝ заглъхна. — Но най-добре е да знаеш...

— Да, майко. — Тя се поколеба, издигна очи към лицето на майка си. — Добре ли се справих?

— Много добре, скъпа моя. Сега можеш да слезеш.

Елен се свлече от стола и изтича при майка си.

Майка ѝ беше седнала в единственото удобно кресло, което те притежаваха. То бе грозно, мислеше Елен с жълти дървени крака и мазна червена покривка. Майка ѝ го беше облякла със стар, с индийски десен шал, който бе донесла от Англия. Сега, когато Елен се качи на скута ѝ и намести глава на рамото ѝ, майка ѝ облегна глава назад върху шала и затвори очи. Наклонила глава, Елен я наблюдаваше внимателно.

Нейната майка е красива, помисли си. Тя беше много слаба, но те често нямаха какво да ядат, особено ако Каси Уайт закъсняваше да плати на майка заплатата, както понякога се случваше. Но тя винаги миришеше на чисто и на цветя, и винаги гримираше лицето си, и всяка сутрин прибираще косата си с фиби. Никой тук наоколо не изглеждаше като нейната майка, никой! Тя имаше мека кафява коса, която сама подстригваше и си правеше вълни с маша, така косата ѝ беше накъдрена. Тя беше бледа и никога не сядаше във на слънце, защото то изгаряше кожата ѝ. Веждите ѝ бяха оскубани в две тънки арки, и очите ѝ бяха големи и раздалечени, също като на Елен. Те бяха теменужени, затова са ѝ дали това име, казва тя. Тя са казва Вайълит Дженифър Фортескю — или така се е казвала, когато е играла на сцената в Англия. Тук тя беше Крейг, госпожа Крейг, защото това било татковото име, а Елен бе Елен Крейг. Елен не харесваше много името Крейг. Би било по-добре, мислеше тя, да бъде Елен Фортескю, и когато стане голяма, тя ще се казва така. Тя ще играе на сцената като майка, и тогава ще може да употребява, което си иска име, или може би ще участва в киното — филмите, майка каза. Имаше кинотеатър в Селма и майка ѝ я водеше там понякога на разходка. Елен обичаше киното. Сядаше там, тиха като мишка. Мислеше, че майка ѝ прилича на Карол

Ломбард — само че бе по-хубава, защото косата на Ломбард бе боядисана сребристоруса, а майкината има естествен цвят.

Майка има сестра, наричана Елизабет. Тя й праща картичка всяка Коледа и някои години Елизабет й отвърщаше. Техните майка и баща са умрели, заради това за тях е особено трудно да се върнат обратно в Англия. Защото, къде ще живеят?

— Не бихме ли могли да живеем с Елизабет, само в началото? — питаше Елен.

Но мама поклащаше глава. Тя и Елизабет не се разбирали добре, каза. Елизабет е по-голяма и винаги и се е противопоставяла, защото тя е била любимката на татко. Веднъж той взел Вайълит в Париж, били само двамата и прекарали великолепно, защото Париж е най-хубавият град в света, по-хубав дори от Лондон. Когато се върнали, Елизабет била противна и намусена. Тя все още живее в къщата в Девон, където са израснали, макар че не е омъжена, живее сама и тя е твърде голяма за нея. Те не могат да се върнат там, каза майка. Елизабет няма да ги иска, и майка ще е тъжна, като се върне към спомените.

— Елизабет ми завижда — каза мама. — Аз се омъжих, а тя остана сам-сама.

Елен въздъхна. Тя знаеше какво значи това. Това значеше, че Елизабет е стара мома, и това е ужасна съдба, най-лошото нещо, което може да се случи на една жена. Това означава мъжете да не те харесват, това означава, че си обикновена и тъпа и трябва да прекараш остатъка от живота си като буркан за сладко на лавица. Ставаше много неспокойна понякога, когато мислеше за това. Ами, ако й се случи?

От друга страна, бракът също не й се струваше толкова хубаво нещо. Госпожа Калвърт беше омъжена, но изглеждаше кисела и нещастна. Госпожа Танър беше омъжена, но нейният съпруг се е пропил и я пребиваше. Мама е била омъжена, но когато говори за това, което тя рядко прави, се разплаква.

Елен искаше да знае дали тя е била влюбена в татко, защото така стават нещата, тя знае добре. Първо се влюбваш, после мъжът ти предлага да се ожениш за него, и тогава той те обича и се грижи за теб завинаги. Само че понякога това не е така, и тя искаше да знае защо. Майка не би й казала. Тя просто каза, че е било военно време, че е била много млада, че е била войнишка булка, и смени темата. Тя не бе обличала бяла рокля или було — Елен откри това. Заради войната,

отново каза майка. Елен си мислеше, че може би това е причината, че всичко е тръгнало зле: майка не го бе направила както трябва, облякла е костюм, вместо булчинска рокля и е отишла на някакво служебно място, не в църква. Няма да е било добро начало, мислеше Елен. Когато тя се жени, няма да допусне тази грешка.

Често ѝ се искаше да попита майка нещо повече за брака и за татко, защото би ѝ се искало да знае повече за него. Но майка ставаше неспокойна, когато ѝ задаваше тези въпроси, а тази вечер изглеждаше уморена и малко напрегната, като че ли нещо я мъчеше. Така че, Елен се сви в скута ѝ, и задаваше въпроси, които знаеше, че майка ѝ харесва. За живота, който майка ѝ е водила като малко момиче и за къщата, в която е живяла, за дрехите, които е обличала, и за вечеринките, на които е ходила и как, когато е била деветнайсетгодишна е избягала от къщи, за да стане актриса. Елен бе чувала отговорите сто пъти досега, но все още ѝ бе приятно да ги слуша. В началото майка ѝ започваше бавно и тя трябваше да измъква думите ѝ. После теменужените ѝ очи заблестяха, и две ярки, трескави цветни петна се появяваха на бузите ѝ, тогава тя започваше да говори бързо и думите се застъпваха една друга.

Бял сатен, лисичи кожи, шампанско за закуска, и място, наречено „Кафе Роял“, което едва не е било бомбардирано, когато майка е танцувала там. Вечеринки, които започвали от задкулиската гримьорна и продължавали цяла нощ. Мъже, облечени във вечерни жакети, а понякога с фракове. Един даровит мъж, който обличал копринено официално облекло, свирел на пиано и пеел закачливи песнички. Тоалетен грим от Лайхнер и Макс фактор, поставен в малки мазни туби с номера по тях — майка е имала известен стил. Цветя. Майка винаги е носила роза, забодена на дрехата си, когато излизала на вечеря. Имала е много обожатели и своя любима дреха, която вече няма. Направена била от бледолилава коприна, която подчертавала цвета на очите ѝ. Коли — марка далмър, с кожени седалки. И песни — много песни. Майка ѝ ги пееше понякога, застанала по средата на малката стая с бляскави очи, пламнали страни, лампата осветяваше косите ѝ. Любимата ѝ песен беше за люляците.

Веднъж тя я изпя хубаво, с високия си ясен глас, и когато свършваше, Елен изръкопляска, а майка се поклони и се засмя. Елен попита: „Какво са люляците, майко?“, и майка каза, че те са бели или

лилави цветя и миришат на пролет в Англия, и градинарят на майор Калвърт ги отглеждаше в голямата къща.

После тя спря изведнъж и заплака. Каза, че понякога този живот на актриса може да бъде и много труден. Хората не те приемат сериозно.

Тази вечер майка не пя и на внимателните въпроси на Елен отговори твърде бързо, като че ли имаше някаква тревога. За пари, може би.

Така, след кратка тишина, Елен притисна ръката на майка си и ѝ напомни. Изненадата.

— А, да! Изненадата...

Майка ѝ бавно се изправи, хвана Елен за ръка и я заведе в спалнята. В средата на майчиното легло се намираше кафявата мукавена кутия.

Много внимателно майка ѝ разопакова стегнатата обвивка и повдигна капака. Елен плесна с ръце от възторг и загледа.

Много внимателно, като прокарваше ръце по плата и заглаждаше гънките, майка ѝ извади една рокля. За момент я задържа на себе си и въздъхна. После много леко я постави на леглото. Елен се втренчи. Видя щастие по лицето на майка си и не посмя да каже нищо.

Роклята бе от коприна. Беше в сиво и бяло, в размазан десен, който не хареса на Елен. Имаше голяма яка, подпльнки на раменете и малко коланче от същата материя, което се пристягаше около кръста. На ръба на яката имаше малко черно петно.

Двете съзерцаваха мълчаливо роклята известно време и после бързо, внезапно майка ѝ се наклони и докосна плата. Отстрани назад яката.

— Виждаш ли, Елен? Гледай! Бергдорф Гудман. Точно тук на етикета. Това е хубав магазин, Елен. На Пето авеню. Изключителен. Ужасно скъп. Това е чиста коприна — виж. Почувствай. Не е ли хубаво?

За секунда тя зарови глава в диплите на полата.

— Чиста коприна. Не съм докосвала копринена дреха — не съм обличала от... — Тя избухна в нервен смях, — от дълго време.

Елен се втренчи в роклята. Преглътна.

— Има петно на нея, майко, виж. Точно тук, на яката. Мръсна е! Не е нова...

Майка ѝ се обърна, виолетовите ѝ очи блеснаха:

— Разбира се, че не е нова. Мислиш ли, че бих имала пари да купя дреха като тази? Не бих могла да я купя — не и за една година със заплатите на Каси Уайт. — Гласът ѝ се повиши. След това нещо я накара да промени тона си. Тя срещна очите на Елен и нейните за секунда погледнаха надолу, после погледнаха отново, пълни с молба.

— Хубава е, Елен. Не можеш ли да видиш това? О, зная, че е обикновена, но хубавите неща често са такива — трябва да научиш това. Има петно — но това е нищо. Аз ще го изчистя, ще видиш. И е твърде голяма — виж. Госпожа Калвърт е по-висока от мен, така че ще трябва да я скъся. Тя е по-едра в ханша — така, виждаш ли? Ще взема и тук, съвсем малко, и какво от това, че подгъвът малко се подава — съвсем малко. Ще можем да направим на Дол нова рокля, за гости, и...

— Това е рокля на госпожа Калвърт? — Елен се втренчи в майка си. Тя наблюдаваше как цветът изчезна от бледите ѝ страни. Тя ти я даде? Искаш да кажеш, че това е втора ръка — като Танърови?

— Ни най-малко като Танърови. — Устата на майка ѝ се превърна в твърда черта, и тя се изправи. Ръцете ѝ трепереха. — Това е рокля, това е хубава рокля. Почти не е носена. Госпожа Калвърт я беше изхвърлила и...

— Госпожа Калвърт даде ли ти я?

Нещо я накара отново да зададе въпроса — Тя не можа да се спре. Сърцето внезапно я стегна, заболя и знаеше, просто знаеше, преди да се сведат майчините очи, преди тя да погледне настрана, преди да отговори.

— Не. — Тя обърна гръб, наведе се и започна да сгъва дрехата отново. — Всъщност, не ми я даде тя, а майор Калвърт. Изнасяха я заедно с много други неща, той я видя и я спаси. За мен. Защото помисли, че би ми харесала. Защото помисли, че може да ми стане. И наистина ще ми стане. Ти никога не си виждала хубава рокля. Почакай да я облека, тогава ще видиш...

Майка беше ядосана. Елен го усети. Тя беше ядосана и разстроена. Като че ли ужасен вятър кръжеше из стаята и майка ѝ беше грабната от него — разблъскваше нещата настрана, затръшкваше чекмеджетата, каза на Елен да бърза, да донесе вода и да върви в леглото, че тя е малко момиче, още няма седем и че е минало времето ѝ за лягане...

Мълчаливо Елен се изми, съблече се и се изкачи в ниското си легло. После майка ѝ приближи, седна и взе ръката ѝ, и Елен знаеше, че тя съжالياва и те просто постояха така, без да говорят.

Накрая майка ѝ се изправи, отстрани се малко от леглото, и Елен си помисли, че тя ще излезе и ще заключи вратата след себе си, но тя стоеше.

— Елен... — каза тя накрая. — Не си ли заспала? Знаеш, утре е събота?

Елен се прозина и се сгуши под тънкия чаршаф. Утре беше събота. Да, тя знаеше това. В събота с майка отиваха на разходка надолу покрай рекичката.

— Аз... Аз трябва да изляза, Елен. Само за малко. Не задълго. Следобеда.

Елен се изправи и седна:

— Но следобед ние се разхождаме!

Майка ѝ въздъхна:

— Знам, че го правим, скъпа. Но не утре, нали? Майка трябва да излезе. Трябва утре да срещне един приятел.

Елен се втренчи със закръглени очи:

— Приятел? Мога ли и аз да дойда? Какъв приятел? Познавам ли го?

— Не. Не! — Майка ѝ говореше с ласкав тон. — Ти не можеш да дойдеш утре. Друг път, може би. Ако си добро момиче. И ние ще отидем да се разходим веднага, щом майка се върне — така, както винаги го правим. Нали?

Елен започна да плаче. Не знаеше защо и не можеше да спре. Тя само знаеше, че всичко, изведнъж бе тръгнало зле. Първо беше изненадата, която съвсем не беше приятна, а ужасна. И сега това. Сълзите извираха от очите ѝ и капеха надолу по лицето и по чаршафите.

— О, Елен... — майка ѝ приближи бързо до нея и плътно я обви с ръце. Лицето на Елен бе притиснато до слабите рамене на майка ѝ, и тя усещаше, че майка ѝ е напрегната като струна — сякаш тя също искаше да заплаче.

— Скъпа моя, недей да плачеш. Недей да бъдеш глупава сега. Уморена си, това е всичко. И все още си малко момиченце, и... — гласът ѝ пресекна. Тя се дръпна внезапно назад, като не ли залитна от

отчаяние, и гласът ѝ беше станал съвсем смешен, не мек и спокоен, както винаги, а тънък и накъсан.

— Аз съм на трийсет и една, Елен. На трийсет и една. Не съм стара. Млада съм, още съм млада, и... Майка има нужда от приятели, както всеки. Ти не можеш да искаш майка да бъде самотна — да няма приятел и — нали?

Елен я гледаше внимателно. Собствените ѝ сълзи бяха пресекнали така внезапно, както бяха бликнали, но майка не забеляза, тя бе обърнала лице настрани.

— Не — каза тя накрая и майка въздъхна.

Тя се наведе и целуна Елен по челото и я настани обратно под завивките. След това загаси лампата и се отправи към вратата.

— Майко?

— Да, скъпа?

— Ще облечеш ли новата си рокля при срещата с новия си приятел?

Настъпи кратка тишина, после майка ѝ леко се засмя:

— Може и да го направя — каза тя — може...

Тя беше почти весела и затвори вратата.

Тя наистина облече новата си рокля. Почти половината от нощта стоя да я шие, чисти и глади, но когато я изпробва, ѝ ставаше много добре и петното беше изчезнало. Тя я облече и внимателно се огледа в пукнатото старо огледало в спалнята. След това се засмя, плесна с ръце и се завъртя наоколо.

— Виждаш ли, скъпа? Хубава е нали? Точно както каза майка ти.

Елен издаде устни и мълчаливо се втренчи в нея. Майка беше измила косата си и тя блестеше на слънчевата светлина. Беше се гримирала внимателно. Веждите ѝ бяха подчертани повече от всякога, а устата ѝ беше алена Купидонова стрела. Майка ѝ спря да се върти, дойде при нея и силно я прегърна.

— Сега, не се цупи, скъпа — недей. Така изглеждаш грозна. Майка няма да се бави — каза ти. И виж, ще ти кажа, защо и теб да не те облечем добре? В твоята специална рокля. И нека майка да ти направи косата. Тогава и двете ще бъдем красиви дами и когато майка се върне, ще отидем да се разхождаме, нали? Долу, покрай рекичката в

нашите красиви рокли, и ще си държим ръцете, и ще си попеем, и ще си представяме, че сме в Риджънт парк в Лондон, и че отиваме да слушаме оркестъра. Ще направим това, нали?

Елен не каза нищо, но майка едва ли забеляза. Изглеждаше много развълнувана и отнесена. Тя набързо облече Елен в нейната най-хубава рокля. Тя наистина беше хубава, и обикновено Елен я харесваше. Майка ѝ я беше шила, беше я набрала отпред и ѝ беше направила дантелена якичка от една стара женска фуста. Обличаше я, когато ходеха на кино в Селма. Но днес ѝ се струваше неудобна, твърде тясна, плътна и груба. Почувства, че се изпотява, като че ли във фургона въздухът не стигаше, като пред буря. Малки капки пот стояха по челото на майка и около горната ѝ устна.

Майка среса дългите руси коси на Елен, докато започнаха да блестят. После извади машините за къдрене, затопли ги и нави дългите руси кичури на букли. Елен виждаше, че тя се опитва да ѝ достави удоволствие, но колкото майка се стараяше, толкова тя се чувстваше по-сгорещена и вдървена.

Накрая, майка си погледна часовника и каза:

— А сега, нещо много специално. За теб ще има също. Само сега.

Тя изтегли чекмедженцето на евтино жълто сандъче до леглото си, потършува в дъното и извади една кутийка, специална кутийка.

Беше съвсем бяла със златен надпис отгоре, а вътре в малко вдлъбнато място, покрито с жълтеникавобял сатен, имаше шише със стъклена запушалка. Беше много малко шишенце и съвсем на дъното му имаше малко останала оранжевокафява мазна течност. Много, много внимателно майка наклони шишенцето така, че течността вътре да отиде към запушалката и после го натисна. Разтри излязлата течност зад ушите си и върху бледосините вени от вътрешната страна на китката си и после направи същото и на Елен.

Елен сбърчи нос:

— Мирише особено.

— Това е най-скъпият парфюм на света. — Майка ѝ се взря в шишето. — Помниш ли? Казах ти. Нарича се „Радост“ и мирише на пролет — изведнъж лицето ѝ се натъжи. — Имам това шише от седем години. И сега вече то съвсем се е свършило.

Елен си помисли, че в такъв случай би могла да изхвърли шишето, но тя не го направи. Постави обратно запушалката, върна шишето в неговата кутия и я сложи в чекмеджето. Въздъхна.

— Никога не дръж парфюма на светло, Елен. Измирисва се. Запомни. А сега... — Тя погледна отново към своя часовник и леко ахна. — Трябва да вървя. Закъснях. Ще бъдеш добро момиче, нали? Стой сега точно до фургона, както винаги го правиш. И помни лепенките на часовника. Когато стрелките стигнат лепенките, майка ще бъде вкъщи...

Тя целуна Елен и я притисна силно в прегръдките си, после тръгна. Елен я наблюдаваше. Тя мина надолу по стъпалата и през двора. Когато беше извън оградата, започна леко да тича: Елен влезе в кухнята, застана до хладилника и се загледа в часовника. Намръщи се. Лепенките бяха преместени. Едната беше на дванайсет, както винаги, другата на шест.

Тя несигурно се вгледа в часовника. Значеше ли това, че майка ще се върне вкъщи по-рано от обикновено — или по-късно? Опита се да разбере, но във фургона беше горещо и задушно, така че накрая се отказа и излезе навън. Огледа градинката си. Тя изглеждаше ужасно. Всички цветя бяха посърнали на слънцето и камъните сякаш не бяха на мястото си. Тя леко ги подритна с обувка. Камъни, не речни камъчета. Може би, ако вземеше малко вода от помпата и налееше на цветята, те щяха отново да се вдигнат. Неуверено донесе бутилка, напълни я, после с пораснал интерес към заниманието си коленичи и изля водата. Беше трудно. Тя изтече в праха в не попи, където трябваше. Мъхът се промени и посърналите глухарчета се приведоха.

— За какво го правиш това? Те са умрели.

Елен бавно повдигна глава. Един от Танърови — Били Танър, помисли си Елен. Тя примигна на слънцето. Да, това беше наистина Били Танър. Той се облягаше на ниската плетена ограда и я наблюдаваше. Тя го погледна мълчаливо. Той беше много мургав и беше подстриган грозно, както всички Танърови — по войнишки, майка каза, че така се наричало — толкова късо беше подстриган, че скалпът му блестеше на слънцето между перилата на оградата. Боже, колко беше грозен! Беше без блуза и без обувки — но всъщност, Танърови никога не слагаха обувки, освен на училище — и носеше сини джинси, отрязани до коленете, толкова стари, че бяха почти бели.

Тя го изгледа за малко, но не му отговори. Може би ако си мълчеше, той щеше да си отиде. Изля още малко вода в праха.

Били Танър хвърли бърз поглед към фургона, после отвори вратата и влезе в двора. Спря няколко стъпки настрани и започна да се тътри в праха. Краката му бяха мръсни: целите му глезени бяха в червена прах.

— Умрели са. Няма да се съвземат като ги поливаш. Не, когато са умрели — Той замълча. — Искаш ли да ти донеса няколко свежи? Знам къде има много. По-хубави са от тези. Наистина големи. Долу покрай рекичката.

Елен седна върху петите си и предпазливо го погледна. Той изрече предложението си просто, но това беше добро предложение. Повечето от Танъровите се подиграваха и разритваха камъните навсякъде. Но Били беше по-добър от всичките Танърови, тя помнеше това. Веднъж, когато Мисисипи Мери се грижеше за нея, тя беше паднала в парка на фургона, и Били Танър я беше вдигнал и бе измил удареното на помпата. Тя се поколеба.

— Това е английска градина — каза тя накрая. — Вчера изглеждаше добре.

Били се ухили. Погледна край нея в праха.

— Английска градина? Ти виждала ли си някога английска градина?

— Не. Но майка ми е виждала. Тя ми е разказала всичко за тях. Те целите са зелени и имат много и много цветя. Както горе градините на Калвъртови, само че по-хубави.

— У-у-х! — Той се наведе и ловко размести камъните. — Искаш ли да направиш така? — Да направиш бент, виждаш ли? Тогава водата няма да изтича. Искаш ли сега пак да опиташ?

Елен опита. Внимателно изля водата. Тя образува локвичка срещу камъните, точно както тя искаше. Постепенно водата попи и Елен се усмихна.

— Благодаря ти.

— Добре. — Той вдигна рамене. Елен видя, че я разглеждаше. Погледна косата ѝ, най-хубавата ѝ рокля, голите крака и сандалите ѝ. В началото това я накара да се почувства странно да бъде разглеждана така, но той не я докосна или нещо друго и след малко това започна да ѝ харесва.

— Косата ти е наистина хубава, знаеш ли? — изрече го внезапно и за изненада на Елен тя забеляза, че той се изчерви. Лицето му стана като цвекло и той не се усмихваше. — Веднъж видях едно момиче да прилича на теб. В илюстрирана книга. В училище.

Елен го гледаше несигурно, чудейки се дали това е комплимент. Но преди да успее да отговори, Били сбърчи нос и се засмя.

— Миришеш наистина особено, мисля. Ух, каква воня!

— Какво знаеш ти? Това е парфюм. Френски парфюм. Майка ми сложи малко. Това е най-скъпият парфюм на света, разбра ли, Били Танър!

— Така ли?

— Да, така. Нарича се „Радост“ — Тя го изгледа с достойнство и се хвана за китката. — Мирише както трябва, тук — виждаш ли? Хубав е.

Били се поколеба и се наклони тронаво над китката ѝ. Помириса.

— Искаш да кажеш, че е парфюм? Някакъв вид парфюм? — Очите му се закръглиха от недоверие. — Мирише на стар котарак.

— Не е вярно! — Елен гневно отскубна китката си.

— Успокой се. — Той вдигна рамене и се изправи. Направи няколко стъпки, погледна нагоре към небето, после надолу към праха, накрая към нея. — Майка ти излезе ли? Искаш ли да поплуваш? — Поколеба се. — Знам едно хубаво място. Зад старата памучна нива. Няма деца, няма негри. Чудесно е — Той я погледна. — Аз дори не съм водил там братята и сестрите си.

— Не ми е разрешено. Трябва да стоя тук. Докато мама се върне. Докато стрелките на часовника стигнат тези червени лепенки — виж там, в кухнята. — Тя важно замълча. — Мама излезе, за да се срещне с приятел.

Били отиде към фургона, погледна през прозореца и се засмя:

— Шест! Тя няма да се върне до шест? Има повече от три часа от сега нататък. Какво ще правиш три часа? И да се навърташ из мръсотията? Трябва да си луда. Ела да плуваме. Майка ти никога няма да разбере.

Елен го загледа. Искаше да отиде. Много ѝ се дощя да тръгне. Той беше прав. Ужасно беше просто да стоиш тук и да чакаш, ужасно, и топло и самотно. Тя си прехапа устната.

— Аз... Аз не зная да плувам — каза тя уклончиво.

— Ще те науча. Няма проблем. — Той започна да свирка, после спря. — На колко години си, всъщност?

— Седем. Почти на седем.

Това изглежда го изненада, защото той я погледна отново, бавно нагоре и надолу, както беше направил преди.

— Мислех те за по-голяма. Изглеждаш по-голяма. — Той замълча. — Ти си просто едно дете.

— Не съм. — Елен стоеше възмутена. — Мога да чета и пиша, и...

— Букви? Искаш да кажеш, че можеш да четеш букви? Откога?

— От петгодишна. Моята майка ме научи. Преди да започна училище — Тя замълча, гледайки го оценяващо. — Ти можеш ли да четеш буквите?

— Разбира се. Разбира се, че мога. Прочетох една книга. Може би две. С картинки, нали знаеш — както ти казах. Моята майка беше наистина горда, когато ме чу да сричам. Това е повече, от което баща ми може да прави, а той е възрастен.

Елен го слушаше внимателно. Той не се срамуваше от това, че баща му не знае да чете. Тя се колебаеше.

— Ти на колко си години?

— Единайсет. Дванайсет ще направя на Деня на благодарността. — Той разрови праха. — Идваш ли да плуваш — да или не?

Елен пое дълбоко въздух:

— Добре. — Тя тревожно погледна към часовника. — Но само за малко.

— Разбира се. — Били се засмя. — Той изглеждаше доволен и прескочи малката вратичка. — Хайде, тогава. Ти говориш наистина забавно, някой казвал ли ти го е?

Вирът беше в малка падина, заграден от канадски тополи. За да стигнат до него, те взеха по меката пътека, която водеше до плантацията на Калвъртови и после завиваше покрай изкоп, който излизаше в полето. Далече горе вдясно Елен можеше да види картонените бараки, където живееше Мисисипи Мери, и извивки пушек, които се носеха към оловносиньото небе. От дясно в далечината бяха памучните полета, които майор Калвърт все

обработваше. Следваше голям ред блатни кипариси, които предпазваха къщата и градините откъм полето.

Тя с усилие следваше Били, вървейки с неуверени стъпки в коловозната кал, остри треви и капини закачаха роклята ѝ. Беше ѝ топло и се задъхваше, чувстваше се изпълнена с вълнение и тревога. Кожата ѝ беше лепкава, а най-хубавата ѝ рокля залепна по тялото ѝ и тя почувства сърбеж под мишниците. След малко Били реши да спре. Той събра слюнка из устата си и я изплю в праха. Засмя се и тя за първи път забеляза колко сини бяха неговите очи в сравнение с тена на кожата му. Той протегна ръка и направи рязко движение с глава.

— Оттук. Виждаш ли?

Елен се вгледа с широко отворени очи. Той сочеше канадските тополи, които растяха надолу, от двете страни на едно сухо дърво, бяха точно зад блатните кипариси.

— Тук? Но, това е толкова близо до голямата къща. Зад градините е нали?

Били намигна:

— Разбира се. Но ние няма да минем откъм главния път.

Той я побутна напред, към рова и в някакъв изкоп. Точно пред тях се намираше ограда от бодлива тел. Били сложи пръст на устните си.

— Добре. Аз ще държа телта, а ти ще се промушиш под нея. Има една дупка, виждаш ли? Върви, какво чакаш? И говори тихо, чу ли? Трябва с пълзене да излезем зад ъгъла на градините, тогава ще стигнем до вира. Там ще сме екстра, казах ти. Никой не може да приближи това място...

Елен се поколеба, после държейки роклята си далеч от мрежата припълзя отдолу. Били я последва и отново взе ръката ѝ. Тя се почувства щастлива. Сега се намираха сред буйно израсли храсти, беше тъмно и хлъзгаво. От време на време се появяваха малки пролуки между клоните и през тях тя за миг улови с поглед зелена трева и върха на високи бели колони. Сърцето ѝ биеше много бързо и ѝ се струваше, че вдига ужасен шум, докато Били успяваше да се придвижва съвсем безшумно. Няколко пъти той се присвиваше надолу и припълзяваше, ослушвайки се, а сърцето на Елен забиваше още по-бързо. Какво ли щеше да стане, ако някой от градинарите ги намереше или още по-лошо, ако това направеше самият майор Калвърт. Ами ако

той дойдеше да се разходи из храсталака в своя бял костюм и...? Тя отчаяно дръпна ръката на Били. Той спря. Елен почувства, че се изчервява от объркване. Тя стоеше там, неподвижна, стискаща здраво полите на роклята си.

— Били, Били, аз искам да... аз трябва да...

Лицето на Били се разшири в усмивка:

— Не се тревожи. Имам чувството, че за пръв път минавам оттук. Това е защото пазим тишина. Можеш да пишкаш зад храстите. Няма нищо. Нищо няма да гледам.

Елен го погледна изненадано. Той не беше смутен, а тя току-що науми една нова дума. Не беше дума, която майка ѝ би харесала, беше сигурна в това.

Тя леко изхихика. Били вдигна очи към небето:

— Момичета! Бързо...

Елен отиде зад храста и когато се върна, се чувстваше значително по-добре. Тя отново хвана ръката на Били и те продължиха напред. Елен стъпваше, където стъпваше той, така не вдигаше почти никакъв шум и се чувстваше доволна от себе си. Пикая, прошепна тя меко на себе си. Пикая. Това беше хубава дума. Харесваше ѝ. Тя се учеше.

Точно на ръба на дерето и на канадските тополи имаше малко проясняване. Сега голямата къща не можеше да се види, беше скрита зад храсталаците и Елен предположи, че се намират някъде зад нея. Пред тях имаше израсла, зле поддържана трева, жълто-кафява като тревата в парка около фургона. Вдясно можеше да види странна малка дървена барака, заобиколена от храсти. Били се спря. Оглеждаше наляво и надясно. Елен силно дръпна ръката му.

— Били, Били, какво е това място? Тази барачка?

Били се захили:

— Тази? Това е нещо като лятна къща, така я наричат. Хубава и интимна, нали знаеш?

— Интимна? — Елен го погледна втренчено. Като че ли нещо го забавляваше, но тя съвсем не можеше да си представи какво. Тя знаеше какво означава лятна къща: имат ги в английските градини.

— Разбира се. — Били се колебаеше. — Моята майка ми каза, че старият Калвърт я е направил. Ходел там с черни дами — нали знаеш? Но не ми се вярва. Просто стара история, предполагам...

Еленините очи се разшириха от изумление:

— Стария Калвърт? Искаш да кажеш майор Калвърт?

Били се разсмя:

— Не той! Старият му баща, искам да кажа. Умрял при завръщането си — истински курвенски син, каза моята майка... — Той дръпна ръката ѝ. — Ела сега ей тук.

Той бързо я дръпна на тревата, в дерето скрито от погледи. Там долу, между дърветата имаше стръмно, хлъзгаво нанадолнище, което водеше към вира.

Те спряха, и Елен мълчаливо го загледа. Тук, под дърветата беше по-хладно, водата беше спокойна и кафява. Над повърхността ѝ подскачаха и святкаха две водни кончета. Крилцата им имаха цветовете на дъгата.

Тя се намръщи:

— Черни дами? — никога преди не би произнесла тези думи и знаеше, че майка ѝ не би ги харесала. — Не разбирам. Защо бял мъж ще води негърки в лятната къща?

— Е, добре, това е някаква мистерия, предполагам... — Били говореше провлачено, и Елен за миг се ядоса, защото разбра, че има нещо, което той не искаше да ѝ каже. Но в следващата минута тя забрави за това, защото Били пусна ръката ѝ, и се плъосна във водата заедно с джинсите.

Хвърляйки пръски, той се показва на повърхността. Водни диаманти потекоха по лицето му.

— Ще влезеш ли?

Елен се колебаеше. Етикетът при тази ситуация ѝ беше неизвестен. Не знаеше какво трябва да прави, а и не беше я грижа много. Всичко, което знаеше беше, че ѝ е топло, и че иска да е във водата.

— Ще си съблека роклята — каза тя накрая с достойнство. — Ще плувам по гащи.

— Следвай ме. Ако искаш, разбира се. — Били леко се преобърна назад във водата.

Внимателно и методично, Елен се съблече. Свали сандалите си, и грижливо сгъна роклята отгоре им.

После слезе на пръсти до водата. Били доплува и се изправи. Подаде ѝ ръка.

— Хайде. — Той я погледна отново, и отново тя видя странния израз в зениците му. Вървяха много сериозни и като че ли очите му станеха по-тъмни. Той я гледаше така, като че ли искаше да продължи да я гледа още дълго време и като ме ли не вярваше в това, което вижда.

— Хайде — каза той пак, по-меко този път. После я достигна, много леко я хвана за ръката и ѝ помогна да слезе във водата.

Елен извика тихо. Усети меката хладна тиня между пръстите на краката си, а водата беше толкова студена, че почти не можеше да поеме дъх. Пристъпи и усети, че няма дъно. Водата миеше косата и брадичката ѝ. Зацапа с ръце и извика.

Били я хвана. Усети, че ръцете му я обгръщат и я издигат, а после, преди да разбере, се усети че плува.

— Не е ли чудесно? — Били ѝ се усмихна и тя забеляза, че един от предните му зъби беше нацърбен. — Не е ли това най-великото усещане в целия широк свят?

— О, така е, Били! — каза тя. — Наистина.

После те седнаха на огряно от слънцето върху тинестия бряг място, за да изсъхнат. От време на време Били взимаше малки камъчета и ги хвърляше във вира. Наблюдаваха как вълничките се разширяваха. Стана много тихо, помисли си Елен.

— Не умея много — каза тя след дългото мълчание.

— По-трудно е, отколкото изглежда.

— Добре се справи — Били изглеждаше сигурен. — Загреба три пъти. Четири, може би. Близо пет.

Настъпи кратка пауза. Били хвърли нов камък.

— Искаш ли пак да дойдем тук? — попита той с обикновен, привидно безразличен глас. — Ще те взимам, ако искаш. Сутрините. Майка ти работи някои сутрини при Каси Уайт, нали? Тогава ще те взимам, може би.

— Наистина ли? — Елен се обърна към него с радостна усмивка. — Много бих искала. — Тя се спря и се намръщи. — Мисля, че не бива. Майка ми ще се ядоса много, ако узнае.

— Не ѝ казвай. Защо ще ѝ даваш да разбере? Хората имат нужда от тайни, всеки ги има. — Той замълча. — Това място е моята тайна. Харесва ми тук. Спокойно е и хубаво. Идвам понякога — дори и през

зимата. Просто за да бъда сам. Когато ми дотегнат другите деца, нали знаеш.

Той се колебаеше. Въпреки ме не си обърна главата, тя знаеше, че я наблюдава отново по неговия си начин.

— Може да бъде и твоя тайна, ако искаш. — Със странно, боязливо движение той взе ръката ѝ и я пусна отново. — Ти си хубава, много, наистина хубава. Затова има смисъл да те водя тук. Знаеш... — Той се поколеба отново, сякаш беше несигурен дали да продължи и Елен се обърна да го погледне. — Знаеш, другите деца не искат да имат нищо общо с теб. Казват, че си надута и други такива работи. Но аз не мисля така. Ти говориш особено, това е сигурно. — Той се засмя. — Но това не е твоя грешка. Казват, че майка ти много си въобразява, и че ти е дала глупаво, измислено име. Но аз мисля, че това е наистина хубаво име и никога не съм го произнесъл. Дори пред теб.

Елен го гледаше с несигурност.

— Френско е — каза тя, все още несигурна дали и той нямаше да избухне в смях, така както биха направили някои други от Танъровите деца, когато им го беше казала. — Това наистина е едно английско име, но трябва да го казвате като французите. Майка ми иска така. Тя го казва по-меко. Като въздишка.

— Това ми харесва. Ти имаш забавно английско произношение и забавно френско име, и те ти отиват. А косата ти, знаеш, когато слънцето свети в нея, тя има цвят на зряла царевица. Виждал съм царевица с такъв цвят — съвсем златен. Видях я веднъж в Айова. Цели поля с нея. Имам вуйчо там, в Айова... — Той прекъсна и се изправи. Хвърли един последен, малък камък и се загледа във вълните. — Така, ще дойдеш ли пак тук с мен? Нека да те науча да плуваш наистина добре. Нека това да бъде нашата тайна — само моя и твоя.

Елен се изправи. Бавно си обу сандалите, после нахлузи роклята си през раменете. Били ѝ дръпна ципа. През цялото време тя се опитваше да мисли — знаеше, че трябва да каже „не“, но знаеше и че не иска да го каже. Чувстваше се странно развълнувана и някак си щастлива, като че ли и се искаше да танцува.

Тя погледна в неговите очи, които бяха сини като перка на голяма морска риба.

— Добре, Били — каза тя.

Били се наведе и постави бърза, суха целувка на бузата ѝ.

— Това също е наша тайна — каза той. Лицето му отново стана тъмночервено. — И не казвай на никого какво направих, нали?

— Да, Били.

— Не искам никой да говори, че съм хлътнал по някакво хлапе, разбра ли? Ние сме приятели, нали? Сега да си вървим.

Той ѝ помогна на връщане по стръмното дере и през канадските тополи, към мястото, където проясняваше. Там той спря, и тя видя как главата му се надига като на животно. Той се заслуша. Отначало не разбра защо, но после чу и тя. Това беше мъжки приглушен глас, после женски смях, след това странен шум подобен на въздишка и на пышкане. Идваше от дървената барачка, от лятната къща. Видя, че Били хвърли поглед на бараката, после към нея, след това грабна ръката ѝ и побягна. Не спря да тича дори из храсталаците, докато не стигнаха телената ограда и не бяха отново извън границата на памучното поле. Тогава той спря. И двамата бяха задъхани.

— Какво беше това, Били, в бараката? Какво беше?

— Някакви хора. Нищо...

— Можеш ли да ги видиш? Аз не успях. Какво правеха?

— Мъничко. Правене на любов, ухажване, нали знаеш.

— Не зная, не зная...

Той тръгна отново, и тя трябваше да тича, за да го настига.

— Коя беше? Можеш ли да видиш? Беше ли негърка?

— Ни най-малко. Беше бяла. — Той замълча за секунда, намръщи се, и поклати глава. — Във всеки случай, това не е наша работа. Хайде сега, вкъщи. Виж. — Той посочи към небето. — Съвсем скоро ще завали. Бързо.

Но дъждът се забави. Били я заведе обратно в двора и я остави там. Тя остана под силното слънце, докато гащите и косата ѝ не бяха съвсем сухи. Това беше едно облекчение: сега мама нямаше да ѝ задава въпроси, а ако ѝ зададеше, тя щеше да ѝ каже, че се е намокрила на помпата, когато е наливала вода.

Майка ѝ се появи когато започнаха да падат първите големи дъждовни капки. Елен я видя да поглежда към небето и надолу, към дрехата си, и тогава започна да тича. Тичаше неумело със своите най-хубави, с високи токчета обувки, а косата и беше разрошена от вятъра, и тя сигурно не бе могла да се гримира, защото червилото ѝ беше

изтрито. Тя притича през малката вратичка, сграби Елен и изтича с нея във фургона, смеейки се.

— Точно навреме! Започва да вали. Закъснях... — Тя погледна към часовника и после към Елен. — Малко съм закъсняла. Но прекарах толкова хубаво, и... — Тя се запъна. — Погрижи ли се за себе си, скъпа моя? Липсваше ми, знаеш, а сега, не можем да направим нашата разходка — не в този порой... — Тя се поколеба и се обърна, а Елен помисли, че никога не беше виждала очите на майка си толкова блестящи, и лицето ѝ толкова бледо.

Елен седна на един от дървените столове. Държеше гърба си съвсем изправен.

— Няма значение разходката — каза внимателно тя. Замълча. — Ще излизаш ли друг път, за да срещаш своя приятел?

Майка ѝ сгъваше копринената си рокля с приведена глава, но сега повдигна поглед:

— Може би. Бих могла. Само понякога, знаеш. Не често.

— Аз мога ли също да идвам?

— Не, скъпа. — Тя погледна встрани. — Не засега. Това е мамин приятел, разбираш ли? Но някой ден, може би... Ще видим. Това е специален приятел, разбираш ли? Нещо като таен приятел, можеш ли да разбереш? Ти знаеш как майка мрази клюките и какво съм ти говорила за хората наоколо, за Танърови и Каси Уайт... — Тя внезапно направи гневно движение с пръстите си. — Говорят, говорят, говорят по цял ден. Няма нищо по-свастно за правене. А аз не искам да говорят за мен; нали? Така че... — Тя замълча, после коленичи и обгърна Елен с ръце. — Така че, не споменавай това на никого, нали, скъпа? Знаеш, ако дойдеш при Каси Уайт с мен, както идваш понякога. Не споменавай, че майка си има приятел, нали, Елен? Ще бъде по-забавно така. Това ще бъде нашата тайна, разбираш ли?

Елен я гледаше втренчено. Лицето на майка и се усмихваше, но очите ѝ бяха големи и тревожни. Елен знаеше, също както знаеше за Били, че нейната майка крие нещо, че има нещо, което тя не казва. Отново усети, че нещо болезнено я стегна за гърлото. Когато майка ѝ се наведе да я целуне, тя отвърна лице, така че устните едва докоснаха косите ѝ.

— Добре — каза тя накрая. — Мога ли сега да ям сладки. Гладна съм.

Майка ѝ бързо скокна на крака. Твърде бързо. И не я поправи за думата „сладки“, вместо „бисквити“. Елен не можеше да проумее всичко това. Напомняше и за случаите, когато майка ѝ избухваше, а после съжаляваше и се опитваше да се поправи. Хладно наблюдаваше майка си, когато се присегна към кухненския долап и се радваше, че беше ходила до вира, радваше се, че е била с Били Танър и че не бе казала на майка си. Нека тя има своите си тайни, помисли си. Беше ѝ все едно. Обви около себе си ръце и се усмихна.

Имаше две тайни сега. Това, че бе ходила да плува с Били и начинът, с който майор Калвърт ѝ беше стиснал ръката. Това бе началото.

Може би щеше да е добре да има още.

ЕДУАРД

Лондон — Париж
1941-1944

— Едуард, Едуард. Имам впечатлението, несъмнено погрешно, че ти не се съсредоточаваш, че се намиращ в някакъв твой, таен свят, до който аз, уви, нямам достъп.

Хюго Глендининг вдигна внезапно поглед от книгата, която четеше на глас и фиксира Едуард със сините си очи. Едуард подскочи.

— Едуард — Хюго въздъхна, — чу ли поне една дума от това? Една дума? — Той нетърпеливо отстрани книгата от себе си и запали нова цигара. Едуард погледна към значението на Наполеоновите военни походи и бързо се опита да намери мястото, където Хюго беше спрял. Трябва да беше страница назад. Той нямаше представа.

— Едуард. — Хюго се опитваше да прояви търпение. — Преди два месеца, на 22 юни, за точност, войските на Райха атакуваха Русия. Възможно е — просто е възможно — това да бъде повратният момент в тази несвършваща война. Така, изглежда моментът е добър, моментът е логичен да изследваме съдбата на Наполеон Бонапарт и неговите войски, когато той подхвана сходно начинание. Ние ще разглеждаме — ние разглеждаме — или само аз, досега — историческото значение на тези походи. После можем да продължим и да ги сравним с художественото им осмисляне в романа на Толстой „Война и мир“. Това ми се струва съвсем навременен, разбира се — свободен, — избор. Някои от собствените ти прадеди са се били в тези походи. Ако не греша, осмият барон дьо Шавини, който изглежда много успешно е спечелил благоразположението на Корсиканското парвеню, е бил убит в битката при Бородино. Затова ти имаш лична причина да смяташ тази тема така интересна и познавателна, както аз. Скоро ще празнуваш своя шестнайсети рожден ден. Това не е толкова трудна тема за млад човек на твоята възраст и с твоите способности. И все пак, чувствам, че интересът ти е почти никакъв. Би ли желал да ми обясниш защо?

Едуард не вдигна поглед. Защо, искаше да знае той? Защо, Хюго? Защото пет пари не давам за Наполеон и Русия, нито особено дори за германците. Толстой да върви да се обеси заедно със своя безконечен роман. Единственото, което искам, е да бъда оставен на спокойствие и да мога да мисля за Селестин, Селестин, най-хубавата, най-възхитителната, най-божествената жена, която някога е живяла.

Той отлично знаеше, разбира се, нито би могъл да каже, нито би казал подобно нещо, въпреки че имаше отвратителното подозрение, когато веднъж бе погледнал и бе видял Хюговия израз на лицето, че Хюго има много точна представа за какво той мисли. Гласът му беше саркастичен, но имаше и леко толерантна усмивка на Хюговите устни.

— О, не зная... — Едуард шумно затвори книгата. — Изглежда не мога да се концентрирам, Хюго. Трябва ли непременно да учим история днес? Не можем ли да се занимаваме с нещо друго?

— Защо не? — отвърна непредсказуемият Хюго, с което напълно изненада Едуард. — Какво предлагаш в замяна? География? Математика?

— За бога, не. — Едуард изпъшка.

— Ти си много добър по математика. Много по-добър от мен. На мен ми е трудно да вървя в крак с теб. Е, затова тя не е любимият ми предмет, и никога не е била. Така. Какво друго? Има ли някаква тема в най-широкия кръг на обучението, с която чувстваш, че би могъл да ангажираш своята интелигентност тази сутрин?

— Поезията. — Едуард сви рамене. — Нямам нищо против да четем малко поезия.

— Много добре. Ще бъде поезия.

С подчертано добро настроение Хюго се обърна към най-горните лавици в учебната стая. Той върна обратно наполеоновите походи и изтегли тънка книжка.

— Ще продължим с метафизиците. Джон Дон. — Той тръсна книгата върху Едуардовия чин. — Аз ще говоря, ти ще ме слушаш, после ще дискутираме. Шестнайсета страница. „Годишнините“.

Едуард прилежно отвори книгата. Думите от страницата затанцуваха пред очите му, а Хюго започна да рецитира по памет, както винаги.

*„Крале и техни фаворити,
Слава, хубост, духовитост,
Самото слънце и сезоните
По-стари са с година те
От първата ни среща с теб.
Над всички тегне разрушение,
А нашата любов не знае тление,
Ни утре има тя, ни вчера...“*

Едуард притвори очи. Помисли за секунда: О, господи, той знае, някак си знае, защото беше изминала почти една година, откакто за първи път бе отишъл при Селестин. После това подозрение го напусна. Какво го интересуваше какво знае Хюго по въпроса или който и да било друг? Той остави думите да се влеят в съзнанието му. И помисли: Да! Така е, Дон е прав. Изразява го много по-хубаво, отколкото някога бих могъл аз, но това е, което чувствам. Обичам я. Обикнах я почти от първия момент, в който я видях и винаги ще я обичам.

Той се надвеси над книгата. „А нашата любов не знае тление...“ Не беше ли точно това, което той се опита да кажа на Селестин, когато вчера легна в обятията ѝ? О, може би бе объркал всичко и не бе го изразил много добре, защото то толкова много го вълнуваше и той бе копнял да ѝ го каже в такъв момент — но точно това бе дълбокият смисъл. Той я обичаше сега и винаги ще я обича. Не можеше да спре да мисли за това. Тя беше в мислите му всяка секунда, когато бе разделен от нея. Така бе по време на уроците, нощем, самотен в своята стая, нейният образ го измъчваше. Копнееше за нейните устни и за топлите ѝ слабини, за гърдата и целувките ѝ. Нейното тяло се преплиташе с мислите му така, както преплетено бе то, когато се любеха. Желаяше я постоянно. Това го довеждаше до полуда. Чувстваше се обладан от въздишките и ласките ѝ, от аромата на кожата ѝ, от усещането на косата ѝ в ръцете си, бегли докосвания, тела взаимно хлъзгащи се като коприна. Ах, Селестин! И това го измъчваше, неизвестността, никога не знаеше какво тя чувства, дали тя изобщо държеше на него...

— Селестин, Селестин, кажи, че ме обичаш...

— Не се тревожи, успокой се, разбира се, че те обичам, мой малък...

Но тя обръщаше лицето си настрана, когато го казваше. И вчера, когато той ѝ направи това признание, тя изглеждаше толкова тъжна. Толкова ужасяващо тъжна. Тя бе взела лицето му в ръцете си, и се бе вгледала в очите му.

— Едуард, слушай ме. Не е правилно да казваш такива неща. Дори да ги мислиш. Зная, че си искрен, зная, че вярваш в това, което казваш, но не е правилно. Сега, бъди сериозен, а? Мисли, аз вече не съм млада, а ти си млад, много млад. Ти имаш целия свой живот пред себе си, Едуард, и — чуй ме — ще имаш много жени, и тогава, един ден, ще се намери жената, от която ще искаш да имаш деца, и ще знаеш кога моментът е дошъл. И тогава, Едуард, тогава ти би трябвало да кажеш тези неща. Запази ги, скъпи, никога не ги разпилявай. Запази ги за жената, която искаш да бъде твоя съпруга...

На Едуард му се искаше да заплаче от яд и разочарование. Искаше му се да изкрещи, че иска нея за съпруга, Селестин, неговата богиня, неговата любов — никоя друга.

Но Селестин му попречи да произнесе дума. Сложи ръка на устните му и поклати глава.

— Не — каза тя. — Не. Не ще ти позволя да говориш подобни неща. Не трябва дори да мислиш за тях. Това, което имаме тук е просто и хубаво, и това е достатъчно. Ако кажеш нещо повече, ще се ядосам.

Едуард сви юмрука си под чина. Нямахше да мълчи, беше решил. Нямахше. Следващия път, когато види Селестин, той ще ѝ го каже, независимо, колко това може да я ядоса.

Хюговият глас прекъсна. Настъпи тишина. Тогава вратата тихо се отвори и двамата — Хюго и Едуард — погледнаха изведнъж.

Там, на входа стоеше спокойна майката на Едуард. Когато я погледнаха, тя се усмихна:

— Каква хубава поема, господин Глендининг. Никога не бях я чувала преди. Простете ми — не можах да се въздържа да не ви прекъсна.

Настъпи моментна пауза. После Едуард се изправи бързо. Хюго също стана, но по-бавно, взирайки се в Луиза.

Тя изглежда много добре, помисли си Едуард. Облечена бе в бледорозова рокля от мек шифон със свободно падащ жакет, който

сякаш плуваше от нейните движения. Тънкият ѝ врат бе обвит в перли, по страните ѝ бе избила лека червенина. Едуард бе смаян от нейната поява: тя никога дотогава не бе посещавала училищната стая. Хюго също изглеждаше за първи път затруднен. Той стоеше като закован зад писалището си.

Луиз повдигна красивата си глава. Очите ѝ святкаха дяволито. Тя се намуси:

— Защо, господин Глендининг, аз знаех, че вие пушите. Но винаги ли пушите по време на заниманията си с Едуард?

— Аз... — ами... — да. Понякога. — Хюго погледна към препълнения пепелник и се изчерви.

— Е, добре — сигурна съм, че Едуард няма нищо против. — Луиз не погледна сина си, очите ѝ бяха отправени към Хюго. — Може би намирате, че това ви помага да се съсредоточавате?

— Да, — каза Хюго по-уверено. — Така е.

— Питам се... — Луизините вежди се събраха в лека бръчка. — Дали би било много неудобно, господин Глендининг, ако позволите на Едуард сега да излезе. — Тя погледна към мъничкия „Дьо Шавини“ часовник на китката си. Той беше златен, пристегнат на китката ѝ по начин, който тя бе направила моден — с кадифена панделка. — Имах предвид да поговоря с вас, да ви попитам как се учи Едуард и толкова много други неща. Чувствам, че трябва да опитам да планирам предварително нещата за него, за неговото бъдещо образование, знаете, но всичко е толкова несигурно — тази ужасна война! Бих ви била много признателна за съвета...

— Но, разбира се. — Хюго направи, според Едуард, нелеп опит за полупоклон. — Би било удоволствие за мен. Ние почти бяхме завършили урока си за днес, във всеки случай и...

— О, добре. — Луиз се усмихна очарователно, като че ли бе очаквала той да откаже на молбата ѝ, макар и тримата да знаеха много добре, че това бе невъзможно.

— Едуард, скъпи, тръгвай. Сигурна съм, че имаш много неща, с които да се занимаваш...

— И аз мисля така, — добави сухо Хюго и за момент, докато Едуард се отправи бързо към вратата, техните погледи се срещнаха. Едуард съзря присмех и разбиране на Хюговото лице. После това

изчезна и той просто стоеше там с поучителен вид, елегантно разрошен и напълно впримчен.

Едуард затвори вратата.

От най-ранното си детство той бе наблюдавал този хипнотичен ефект, който майка му упражняваше над мъжете. Това го забавляваше и все пак го дразнеше, че Хюго не правеше изключение. Нито за миг не помисли, че пристигането на майка му в средата на заниманията бе нещо друго, освен моментно хрумване. Преди тя не бе проявявала какъвто и да било интерес. Никога не бе питала за Хюго. Едуард предполагаше, че по нейния обичаен начин повече или по-малко тя бе забравила за неговото съществуване.

Около четирийсет минути по-късно откри, че се е лъгал. Той се върна в класната стая, за да вземе томчето с поемите на Дон. Искаше да препише тази, която Хюго беше чел и да я занесе на Селестин. В стаята не се чуваше шум и той тихо откряна вратата.

Хюго и майка му бяха склучени в пламенна прегръдка. Майка му беше свалила подобния си на було жакет. Главата на Хюго бе заровена в гърдите ѝ. Гърбът ѝ бе откъм вратата. Дори не разбра, че той ги видя.

Едуард затвори вратата така тихо, както я беше отворил и се върна в стаята си. В част от своето съзнание той винаги бе подозирал, че неговите родители не си бяха верни един на друг. Наполовина знаеше, но отказваше да размисля върху това, че майка му си има любовници.

Но чак пък това! Откога, се питаше той, откога?

До леглото му имаше бутилка с минерална вода и чаша. Грабна чашата и свирепо я захвърли в най-близкото огледало.

На следващата сутрин, като стигнаха по средата на заниманията и имаха почивка, той взе един молив и започна да го балансира върху пръстите си.

— Каж ми, — обърна се той, когато Хюго го погледна. — Каж ми. Ебеш ли майка ми?

Настъпи тишина. Едуард бе избрал внимателно тази дума за максимален ефект, но лицето на Хюго не издаде никаква реакция. Той отвори книгата пред себе си.

— Да. Фактически, правя го.

— От дълго ли?

— От когато бях назначен. Повече или по-малко. — Хюго прокара ръка по веждата си. — Има ли някакво значение?

— Просто се питах. Мислех, че трябва да зная. — Едуард замълча, чувстваше се учудващо спокоен. — Влюбен ли си в нея?

— Не. — Хюго се поколеба. — Не в смисъла, който ти влагаш.

— Можеш ли да спреш?

— Не. — Хюго погледна настрана. — Ще бъде много трудно да спра.

— Кара ли те това да се чувстваш виновен? Като знаеш, че баща ми е във Франция? Че може всеки момент да бъде убит?

Настъпи дълга пауза. Хюго несъзнателно затвори книгата на писалището:

— Кара ме да мразя себе си. Ако това е някакво утешение за теб.

— Но продължаваш да го правиш?

— Да. Продължавам.

— Така. — Моливът щракна между Едуардовите пръсти. Той внимателно изравни двете му половини върху писалището. — Добре. Благодаря ти, че отговори на въпросите ми. Веднъж беше казал, че на въпросите трябва да бъде отговаряно. А не да се отклоняват. Доколкото си спомням.

— Казвал ли съм това? — Хюго леко се усмихна. — Тогава, сигурен съм, че съм бил прав. — Той замълча. — Би ли желал да продължим урока или предпочиташ да напусна?

— Бих желал да продължа урока.

— Поезия?

— Може би не.

— Много добре. — Той погледна през прозореца, към площада. Сега там имаше две почернели дупки от северната страна.

— Тогава, нека да се върнем на „Война и мир“, искаш ли?

— Бих предпочел математика.

— Както обичаш. — С лек жест Хюго отвори учебника. Повдигна поглед. — Ти си прав, разбира се, — каза той. — Тя вдъхва увереност, нали, дори когато човек не е надарен по въпроса за нея, да бъдем по-точни. Без парадокси. Без бъркотия. Всичко е точно. Съвсем не е като литературата.

— Или живота, — отвърна Едуард и те се усмихнаха един на друг.

В малкия кабинет до своята спалня още с пристигането си в Лондон Едуард бе закачил серия от карти, схеми и календари, върху които с карфици и флагчета отбелязваше развитието на войната. В началото много внимателно бе отбелязал настъпленията и отстъпленията, по-значителните нападения и битки. След първата си среща със Селестин, бе продължил да го прави, но не така енергично. На същия календар използвайки кодирани бележки, които само той би разбрал, отбелязваше и великолепно развитие на своята първа любовна връзка. Така, бележките за Селестин — винаги с червено — вървяха в началото редом с бележките за войната — винаги в синьо. Първоначално несъзнателно, после с чувство за весела наслада от паралела, той започна да свързва съдбата на Селестин със съдбата на собствената си страна.

Противно му бе да вижда очертанията на Франция, доминирани от немски знаменца. Противно му бе да мисли за Селестин, затворена в този малък апартамент на „Майда вейл“, зависима от покровителството на един възрастен англичанин. Той мечтаеше, как в един близък ден те и двамата ще бъдат свободни от тиранията. Войските на „Фри Френч“ един ден ще освободят Франция. Самият той ще освободи Селестин. Щом веднъж свърши войната, той ще заведе Селестин обратно във Франция, на която тя принадлежи, и ще се грижи за нея. Ще се ожени за нея един ден, но мисълта да се изправи пред баща си с подобно предложение бе смразяваща, и така той с удоволствие я отстраняваше за момента. Имаше достатъчно време да мисли за това: междувременно мислеше за апартамента, който би й купил — гледащ към Люксембургската градина, мислеше си, — и за дългите, дългите следобеди, които те биха прекарвали там, и подаръците, великолепните подаръци, които ще й нравят. За сега този план бе таен. Не би дръзнал да го сподели и със Селестин, за да не я ядоса или натъжи. Не можеше да каже и на Жан-Пол — единственият човек, на когото имаше доверие.

Проблемът беше, че повече не можеше да разговаря с Жан-Пол със същата лекота и весела откровеност, която бе смятал за нещо

естествено. Не би могъл да каже защо, освен ако това имаше нещо общо със Селестин, но някаква сянка бе паднала между него и брат му през последната година. Отчасти, според Едуард, причината бе, че Жан-Пол беше напрегнат. Работеше много, дълги часове в щаба на „Фри Френч“. В момента, в който можеше да излезе, той пиеше и гуляеше със същата отчаяна енергия. Постоянните нощни нападения, липсата на сън, всекидневната заплаха от нараняване или смърт — това се отразяваше на нервите на всички, заключаваше Едуард, защото той живееше със страха, че от всички бомби, които се изсипваха над Лондон една би могла да падне в малкия апартамент на „Мейда вейл“. Така че, може би беше справедливо, че те и двамата страдаха от напрежението. Но, когато беше честен към себе си, Едуард знаеше, че това не е цялата истина.

Истината беше, че Жан-Пол се чувства засегнат от това, че Едуард се среща със Селестин, и никога не пропускаше възможността да засегне брат си. В началото закачките бяха съвсем обикновени: вулгарно поставени въпроси за Едуардовия напредък, на които той внимателно избягваше да отговори. После Жан-Пол започна да го отрупва с други адреси и телефонни номера и беше забележимо раздражен, когато разбираше, че Едуард не е използвал нито един от тях.

— Вече не я виждаш, нали? — бе попитал той около два месеца след първото Едуардово посещение. — Братче, започвам да мисля, че не си се вслушал в нещата, които ти казах...

Така че, за да защити себе си и Селестин, Едуард трябваше да лъже. Когато му беше трудно да лъже, той се опитваше да бъде уклончив. Не отричаше, че се среща със Селестин, но също така не даваше доброволно информация. Това нямаше значение. Някак си Жан-Пол знаеше. Неговата последна тактика беше да споменава за Едуардовата връзка в обществото, винаги когато имаше възможност.

— Моето братче е влюбено, — бе казал той предишната вечер, когато той, Едуард и Изобел бяха сами. — От главата до петите. Разтърсен. Какво мислиш, Изобел, сладка, не е ли така?

Изумрудените ѝ очи блеснаха. Изобел се засмя с бавна, тайнствена усмивка.

— Очарователно. Едуард има сърце.

— И с проститутка, също. Автентична проститутка със златно сърце. Четирийсет и шест, четирийсет и седем може би. И много опитна... Така казват.

Едуард сви юмруци, желанието му да удари брат си бе почти неудържимо. Той бързо приближи вратата, знаейки дори в яда си, че е бил използван. Изглежда Жан-Пол искаше да го нарани, но по някакъв начин неговите забележки бяха отправени и към Изобел. Във въздуха се чувстваше враждебност. Изобел се изправи.

— Какво разбираш под опитна? — гласът ѝ беше леден.

— Повече от теб, очевидно. — Жан-Пол повдигна рамене.

— Смотаняшки истории в таксиджийска кабина. Опипване слепешката. Скъпи, ти понякога си ужасен селянин. Искане ми се да си вървя.

Тя се присегна за коженото си палто. Лицето на Жан-Пол доби упорит израз. Той седна и със съзнателна грубост опря нагоре краката си.

— Както искаш. Имам планове за тази вечер. Те не зависят от теб.

Изобел гордо излезе. На стълбището тя шляпна Едуард по ръката.

— Скъпи, Едуард, колата ми е отвън, но не ми се шофира. Бъди мил като ангел. Заведи ме вкъщи, а? Колата беше „дерби бентли“. Пътувах в мълчание по затъмнените улици, преминах край скривалища и барикади, през пълната тъмнина на парка до сивата грамада на Конуей хауз в началото на Парк лейн. Изобел запали цигара и не каза нищо, докато Едуард не спря. Тогава тя небрежно изхвърли тлеещата цигара през прозореца.

— Когато войната свърши. Ако въобще някога стане... — Тя замълча, — това е, което чакаме. Краят на войната. Тогава ще се оженим. — Тя погледна надолу, към изумруда върху пръста си и го извъртя. После погледна Едуард през яката на коженото си палто и се усмихна.

— Аз не искам да спя с него. Там е цялата работа, разбираш ли? Това ужасно накърнява неговата суетност. Казва, че съм студена. — Тя тихо се засмя. — Не мисля, че съм, а ти мислиш ли, Едуард?

Едуард нямаше възможност да ѝ отговори. Тя се наведе и го целуна по устните. Бавна целувка. Усети скъпия ѝ парфюм, вкуси

нейните устни, почувства кожата на палтото ѝ да докосва страните му. После тя се отдръпна.

— Скъпи, Едуард, толкова се радвам, че си влюбен. Надявам се, че си ужасно щастлив.

Едуард се върна пеш. Заобиколи затворения парк и тръгна на север към „Мейда вейл“. Застана на улицата и се вгледа нагоре в прозореца на Селестинината спалня. Тази бе една от нощите, когато господинът от Хоув посещаваше Лондон. Според Селестин старецът повече не бил способен да се люби. Обичал да говори и само от време на време да се целували по малко. Това било нищо. Не значело нищо. Едуард се взираше в затъмнения прозорец, изгарящ от съмнение.

После бавно се прибра вкъщи на Ийтън Скуеър.

Това беше преди няколко седмици. Случаят не беше споменат повече и от тогава Едуард избягваше брат си. Така че не беше говорил с него за Селестин, за неговите ангажименти или за неверността на тяхната майка.

Един ден ще го направи. Не сега.

Събота, 7 декември, 1941 година, беше ден, когато ходът на войната доби решителен обрат. Бе денят преди Едуардовия шестнайсети рожден ден. Той знаеше, че в самия ден на своята годишнина нямаше да може да се отърве от семейството си. Щеше да има официален обед на Ийтън Скуеър. Вечерта Жан-Пол и неговите най-близки приятели щяха да го изведат някъде. Жан-Пол бе планирал експедицията много внимателно, с придружител ни намигвания и побутвания още преди месец. Едуард знаеше, че не може да откаже.

Затова имаше намерение деня преди тържеството да прекара със Селестин — тогава би го отпразнувал така, както желалаше с единствената личност в Лондон, на която държеше.

Искаше да изведе Селестин на вечеря, но тя твърдо отказа. Можеше да ги видят, трябва да са предпазливи, не, не! Така накрая решиха да прекарат следобеда заедно. Едуард настоя да не остават в апартамента, а да отидат до Хамстед хийт. За Едуард, който мечтаеше да се разхожда със Селестин из парковете на Париж или, още по-добре, край кестеновите дървета и ливадите в бащиното си имение в Лоара, тази дълго планирана разходка беше добила перспективата на

една идилия. Когато сутринта се събуди, и видя, че слънцето грее, не се изненада. В такъв ден, какво друго можеше да прави?

Намери Селестин в апартамента. В своя малък хол тя се завъртя срамежливо пред него:

— Харесва ли ти? Хубав ли е новият ми костюм? Дадох за него толкова много купони. Кажй, че го харесваш, Едуард! Избрах го за теб.

Едуард я погледна. Беше един от редките случаи, когато виждаше Селестин облечена, и с мъчително усещане за вина и предателство, разбра, че е разочарован. Тялото на Селестин бе създадено да бъде голо, във фино бельо. Полуразкриващо се, полускрито под тънка коприна, панделки и дантели, тя изглеждаше пленителна. Облечена, нейната мистерия изчезваше.

Новият костюм беше чисто син — прекалено син, и от евтина, лъскава, обикновена материя. Беше прекалено тесен за пълните ѝ гърди и великолепия ханш. Ръбовете на купените ѝ на черна борса чорапи не бяха прави. Блузата ѝ беше претрупана, неизискана, а шапката ѝ, жизнерадостно настанила се сред купчината от червеникаво златни букли, бе прекалено младежка за нея. В същата секунда Едуард почувства разочарование и се намрази за своята нелоялност. Той бързо я целуна и при докосването до устните ѝ, увереността му моментално се възвърна.

— Селестин, скъпа моя, хубав е, ти си прекрасна...

Затвори очи и зарови лице в шията ѝ. Когато щеше да я вземе обратно в Париж, щеше да бъде друго. Това бе само, защото тя е бедна. Това бе всичко, то правеше неговата нелоялност още по-непростима. Когато ще бъде с него в Париж, тя ще се облича като кралица. Той ще я води да разглежда модни колекции, ще я учи, тя бързо ще схване.

На Хийт беше ветровито и настроението на Едуард се повиши. Почувства се като че ли е сред природата. Имаше тънка мъгла и от тук бомбените разрушения почти не се виждаха. Изкачиха се на хълма зад езерата и постояха, гледайки отгоре града. През мъглата се виждаха гроздовете от защитни балони и куполът на „Свети Павел“. На Едуард му се искаше да тича, да скача и вика и да разпъди враните от оголените клони, но обувките на Селестин затъваха в калта, така че трябваше да вървят по пътеките. Когато стигнаха върха на стръмния склон, тя се беше задъхала.

— Боже мой! — Тя притисна сърцето си със своята малка ръка.
— Едуард, винаги ли вървиш така бързо?

— Никога. Само днес. Защото днес съм толкова щастлив! — Той я прегърна и я целуна. Селестин се усмихна.

— Тогава, в бъдеще ще се разхождам с теб, само когато си тъжен. Едуард, спри. Някой може да ни види...

— Не ме е грижа. Остави ги. Искам светът да ни види тук. — Той отново я целуна.

— Бъди мирен. Непослушен си, знаеш ли? — Тя го упрекваше, но с усмивка.

Едуард съблече кашмиреното си палто и я принуди да седне заедно с него на тревата. Седяха тихо, загледани в Лондон. След малко Селестин извади от чантичката си малко пакетче. То бе завързано с розова панделка.

— За теб. — Тя го притисна между пръстите си, изчервявайки се.
— За рождения ти ден. Надявам се да го харесаш. Много беше трудно — исках да намеря нещо, което ти би харесал, и... ето, това е с цвета на очите ти. Може би не съвсем, но приблизително.

Едуард разви пакетчето. Вътре имаше връзка от яркосиня изкуствена коприна. Той бързо я притисна към себе си.

— Скъпа, хубава е. Колко си находчива. Но не трябваше. Виж, аз веднага ще си я сложа.

Той бързо издърпа ръчно бродирания си, копринен фулар, купуван на дузина от „Джермин стрийт“ и го натъпка в джоба си. Селестин му помогна да завърже новата си връзка. После го погледна неуверено. На неговия бледосив, с етикет от „Уелския принц“ костюм, синьото изглеждаше още по-ярко.

— О, Едуард, не съм сигурна. В магазина цветът изглеждаше много хубавичък. Но сега...

— Хубав е. Когато и да я слагам, винаги ще мисля за теб. Благодаря ти, Селестин.

Селестин се усмихна. Тя щастливо склони глава на неговото рамо.

— Хубаво е тук, — промълви тя. — Радвам се, че дойдохме, Едуард.

— Пак ще идваме. Много пъти. — Той силно стисна ръката ѝ. — И на други места също ще отидем. О, Селестин, когато войната

свърши... Помисли, само помисли за местата, където бих могъл да те заведа...

Той замълча, питайки се дали сега беше моментът, дали да дръзне да ѝ каже за Париж, за малкия апартамент и за мебелите, които планираше да ѝ купи.

Селестин се изправи:

— Не, моля ти се, Едуард, недей! Не говори за бъдещето точно сега. Не искам да мисля за него. Просто искам да мисля за днес и за това, че сме тук и се чувстваме щастливи...

— Защо, защо, Селестин? — Той импулсивно се обърна към нея. — Не разбираш ли, че аз винаги искам да говоря за бъдещето, а ти винаги ме спиращ? Прави ме щастлив да планирам, да...

— Да мечтаеш. — Много бавно, тя се обърна към него, и за свое изумление видя, че задоволството бе изчезнало от лицето ѝ, и очите ѝ бяха пълни със сълзи.

— Селестин, недей. Моля те, недей. Не мога да понасям плача, недей! — Той се опита да избърше сълзите ѝ, да целуне устните ѝ, но Селестин леко го възпря.

— Скъпи Едуард, — гласът ѝ беше много мек. — Знаеш, не може да продължава. Не, така просто не може. Ако помислиш, ще разбереш, че съм права.

Едуард се вгледа в нея, после бързо се наведе, и скри лице в гърдите ѝ.

— Не казвай това. Не. Аз те обичам. Знаеш, че те обичам. Ако ме изоставиш, ако това свърши, ще умра...

Гласът му трепереше от страст, и Селестин въздъхна. Ръцете ѝ го обвиха в силна прегръдка. Тя мислеше, че го обича, да, тя, жената с голям опит, четирийсет и седем годишната, обичаше момче на шестнайсет, и го знаеше от месеци, от месеци. Последната любов и първата любов — и двете еднакво болезнени. Тя пресуши сълзите си. Важното е, помисли си, Едуард никога да не разбере.

— Хората не умират от любов. — Тя повдигна лицето си към неговото, усмихна се и заговори с ободрен глас. — Ти сега мислиш така, но те не мислят. Старост, болест, пушечни изстрели, но не и разбити сърца. Ще разбереш един ден. Виж! Ще ти направя едно предсказание! — гласът ѝ стана почти весел. — Един ден — може би след няколко години — ще ти трябва доста да се напрегнеш, за да си

спомниш моето име. И когато успееш, ще си кажеш „А, Селестин, така беше. Едно време я обичах. Какво ли е станало с нея сега?“ А докато си мислиш така... — устните ѝ се изкривиха, — по това време, аз ще бъда вече много стара дама, изключително уважавана — малко раздразнителна може би, особено сутрин. С посивели коси и някои спомени. Спомените си аз няма да обсъждам с никого, разбира се — за времето, когато съм била може би малко по-малко уважавана, малко по-малко строга...

Тя се изправи, взе ръката му и го издърпа да стане. Едуард я изгледа намусено, Селестин се засмя и сви ръката му в своята.

— Сега, стига си бил тъжен. Виж, аз отново съм щастлива. Това е наш специален следобед, и ти вече не си ми сърдит. Хайде, Едуард. Стига ми твоя чист въздух. Върни ме вкъщи...

В апартамента ѝ, в леглото Едуард се люби с нея трескаво, като че ли можеше със сила да прогони спомена за нейните думи при всяко влизане в плътта ѝ. Когато и двамата, изтощени се оттеглиха, той с ожесточение се обърна към нея. Погледна към почервенялото ѝ лице, към златисточервените ѝ, пръснати по възглавницата коси, и помисли за майка си в ръцете на Хюго Глендининг. Сграбчи силно Селестинините рамене.

— Кажи ми, кажи ми, Селестин, имали някой друг?

Селестин погледна в блестящите му очи, в това ожесточено младо лице. Визитите на други господата тя беше прекъснала преди месеци, без да се смята нейният покровител. Тя не можеше да си позволи да продължава подобно развитие на нещата. В сърцето си знаеше това. Нежно притисна устни към шията му.

— Сега няма друг.

— Откога? От кога, Селестин?

— Не зная, скъпи, не зная...

Той се дръпна гневно от нея, а тя стисна китките му:

— Едуард, моля те, не се гневи. Не виждаш ли? Не искам да те лъжа.

Той стана от леглото и за момент остана вгледан към нея с вежди, склучени в навъсен поглед.

— Бих искал да го беше правила, поне понякога. Би било по-лесно.

После той навлече дрехите си и излетя от апартамента. Това беше тяхното първо сериозно скарване.

Едуард взе такси до вкъщи, разярено блъсна входната врата, преди слисания Парсънс да успее да я стигне и щурмува стълбите към приемния салон. Нахлу в отворената врата, и намери там тълпа от хора: майка си, лейди Изобел, Хюго, френския посланик с жена му, група френски офицери. Жан-Пол приближи към него със зачервено лице и високо вдигната бутилка шампанско.

— Той се връща точно навреме. Братче, ела и се присъедини към нас. Ние празнуваме... Не си ли чул новината? Тази сутрин японците са атакували Пърл Харбър. Бомбардирани са американската флота.

Едуард го погледна, смутен. Жан-Пол го прегърна през раменете и се засмя:

— Не разбираш ли, братче? Не ти ли е ясно? Това е въпрос само на време! Ние в края на краищата ще спечелим войната...

В другата страна на стаята, с бяла вратовръзка и фрак, френският посланик се надигна с изискан жест:

— Мадам... — Той се поклони на Луиз. — Разрешавате ли? Ще предложа тост.

Той вдигна чашата си и всички в стаята се изправиха.

— За американците, нашите нови съюзници!

— За американците...

— За янките. Господ да ги благослови. — Изобел пресуши чашата си.

— Такова успокоение, след цялото това време. Наистина чувствам се доста горда... — Луиз се усмихна на английския банкиер, който стоеше до нея. Тя леко и разсеяно остави ръката си върху ръкава му. Наблюдавайки това, Хюго Глендининг се обърна към прозореца.

Жан-Пол с привързаност галеше косата на Едуард:

— Братче. — Той се захили. — Къде по дяволите намери тази ужасна връзка?

На следващата вечер Жан-Пол се зае с честването на Едуардовия рожден ден по начин, който считаше за подходящ. Той организира пъстра забава от британски и френски офицери, накара Изобел да подбере група от нейните най-хубави млади приятелки и ангажира

места за новата и непретенциозна хит обстановка в театъра на Нейно величество: „Благопристойната дама“.

— Ако има проклето нападение, ние, по дяволите, няма да му обърнем внимание, — обяви той на Едуард преди да излезе. Ще бъдем на вечеря в „Кафе Роял“ след това, и после — намислил съм някои други места. Без дамите.

Той посочи наоколо към групата мъже, които се чукаха с уиски в приемната на Ийтън Скуеър.

— Трябва да влезем във форма, преди да се присъединят и жените. Познаваш ли всички? Пиер, Франсоа, Бинки, Санди, Чог.

Едуард огледа групата от млади мъже. Той беше единственият във вечерно облекло, единственият без униформа. Жан-Пол се отдалечи, за да нагледа как Парсънс разпределя напитките, което му се струваше, че става бавно и мъжът наречен Чог се приближи, хвърли поглед на Едуард, и вдигна чашата си:

— Карай! До дъно! Жан каза, че ти е рожден ден. Весело, хубаво нещо.

С едно гаврътване, той пресуши останалото уиски, зачерви се, и със стегната стъпка потегли към Парсънс. Това бе моментът, в който влязоха жените. Със застиващо сърце Едуард погледна от тях към събралите се мъже. Като че ли напук на Жан-Пол, Изобел, която имаше много ефектни приятелки, тази вечер беше подбрала най-обикновените от тях. Те стояха, вкопчени на група край вратата, очевидно потвърждавайки, че всичките забележки на Луиз относно старомодното лондонско общество, имаха стойност. Пет дебелички момичета в грозни рокли, една висока, мършава, с тясно, хитро лице, опакована в неприятен брокат. Изобел, която изглеждаше сияеща и непокорна, очевидно ги беше избирала много грижливо. Те изглеждаха така уплашени от мъжете, както и мъжете от тях: двете групи се срещнаха с враждебни погледи. Жан-Пол гневно избухна.

— Скъпи, аз ще извърша представянето, остави на мен. — Изобел приближи с ослепителна усмивка. — Хариет, това е Бънки. Бънки, това е Ан, и Шарлот, и Елизабет — боже, сложно е, сигурна съм, че вече всички се познавате. Чог, колко ми е хубаво, да те видя. От колко отдавна не сме се срещали...

Тя подаде ръка на Чог, наричан още лорд Вивиан Нолис, но беше Чог за приятелите си от първоначалното училище. Нейната усмивка

стана още по-сияйна, а Едуард потисна едно стенание. Чог беше една от Изобелините детски вражди, тя можеше с часове да коментира неговите недостатъци.

В другия край на стаята със застинало лице Жан-Пол се накланяше към ръката на високото мършаво момиче, лейди Ан Нийл. И двамата, той и Едуард я бяха срещали преди, защото тя беше една от най-старите приятелки на Изобел. Жан-Пол не я харесваше, доколкото това бе възможно, толкова колкото Изобел не харесваше Чог. Сега той направи непреклонен и решителен опит тази антипатия да не проличи. Едуард се обърна настрана, потискайки усмивка. Атмосферата, почувства той, бе лошо предзнаменование за предстоящата вечер.

Междувременно всички стигнаха до театъра с флотилия от коли и таксите. Лицето на Изобел бе застинало в искряща усмивка и Едуард знаеше, че това предвещава неприятност. Той подозираше, че Жан-Пол също мислеше така, защото беше по-настъпателен от обикновено. Бяха пристигнали със закъснение, представлението вече беше започнало. Жан-Пол изтълкува това като особена глупост, проявена от страна на управлението.

— Гледал съм това представление четири пъти, — отбеляза високо той, когато се събраха във фойето. — Зад кулисите ме познават. Не мислите ли, че биха могли от любезност да задържат завесата за пет минути, дявол...

— За двайсет минути, скъпи. — Изобел сложи ръце върху Едуардовите. — И аз не виждам да има каквото и да е значение. Това е най-глупавото представление в Лондон, нали, Ан?

— То има доста конкуренти, но всъщност, може да си права.

Ан Нийл влачеше думите с ясното намерение да провокира. Тя и Изобел размениха погледи.

Жан-Пол пламна:

— Добре, аз го харесвам. Едуард ще го хареса. Сега, хайде да се раздвижим, нали?

— Чудя се защо Жан го харесва толкова много. — Бузата на Изобел докосна леко Едуардовото рамо. Изумрудените очи с присмех блеснаха към него. — Не мога да си представя, ти можеш ли, Ан? Можеш ли, братче?

По време на първата половина на представлението мъжете бяха гръмогласно отзивчиви, а жените останаха безмълвни. Изобел едва си

направи труда да погледна към сцената. Тя седна до Едуард, вееше си с програмата и се взираше наоколо, като всеки път поставяше бедрото си до неговото. В един момент, когато се появи една млада актриса, мъжете започнаха да се побутват и въздишат, а Жан-Пол повдигна театралния си бинокъл и показно го фиксира в сцената. Чог се разсмя, а Изобел сложи ръката с изумрудения пръстен върху бедрото на Едуард.

— Знаеш ли, Едуард, аз наистина не смятам, че мога да понеса това.

За своя собствена изненада, Едуард взе ръката ѝ в своята и я притисна. Задържа я, до настъпването на антракта, когато всички се оттеглиха в бара за шампанско.

— Весело парченце, а? — Чог се подпря на бара и се усмихна на Едуард с усмивка, произхождаща от значителни количества алкохол. — Не прекалено възискателно, знаете ли. Харесва ми. Нищо сериозно. Сериозният театър кара да ме болят топките.

Франсоа и Пиер започнаха сложен спор на френски за това дали подобна пиеса би могла да бъде поставена в Париж или не, и ако може дали би развълнувала булевардната публика или не. Изобел остави чашата си с шампанско неотпита и изчезна в дамската стая. След известно колебание, нейните приятелки я последваха. В минутата, в която жените си отидоха, мъжете си отдъгнаха.

— Видя ли я? — Жан-Пол се обърна към мъжа, наричан Санди, облечен в униформата на гвардейската бригада. — Малката в последната сцена — онази, с хубавите очи? Нова е. Не беше в нея миналия път, когато идвах.

— Казах ти. Зная я. Не си заслужава. — Санди въздъхна.

— Откъде знаеш?

— Опитай я. Безсмислено е. По-скоро е едно предвзето момиче. Качва се на високия си кон, за да ѝ падне шапката. Страшно отегчителна.

— Би ли искал да се обзаложим за това?

Лицето на Жан-Пол доби инатското си изражение. Санди сви рамене.

— Скъпи ми приятелю, във всеки случай, опитай. Може би галският ти чар ще спечели. Той е известен.

— Ужасно е тънка. — Чог много изразително очерта с ръце женски форми.

— Не ме е грижа, стари приятелю.

— Харесвам очите й. — Жан-Пол не можеше да бъде разколебан. — Тя има хубави очи. Виолетови.

— Казва се Вайълит — Санди се прозина. — Ще е невероятно оригинално, нали?

— От нейните очи ми се разболяват топките — каза Чог с жест, приключващ въпроса.

— Прати си визитната картичка, — каза услужливо онзи, когото наричаха Бинки. — Никога не си знаеш късмета.

— Приятелю... — Жан-Пол го прегърна. — Това е точно, ама точно, каквото имам намерение да направя.

Той извади визитната си картичка от джоба на своята униформа и още пишеше нещо на нея, когато Франсоа се изкашля и Пиер го смушка. Изобел се беше върнала.

Тя остана за момент, вгледана във всички тях с нейните приятелки, обкръжили я отзад. После им отпрати най-съблазнителната си усмивка.

— Случи се най-необикновеното нещо, — каза тя ясно. — Знаете ли, развих алергия към тази пиеса. Наистина не мисля, че бих могла да изгледам втората част. Всъщност, поради някакво странно съвпадение, ние всички имаме същото чувство... — Тя посочи групата млади жени зад себе си. Ан Нийл се засмя, а Изобел с упрек я изгледа.

— Така че, ние всички решихме да ви напуснем, просто да скочим в колите и да си идем къщи. Не! Не казвайте нито дума. Това е Едуардовият рожден ден, и аз не бих го развалила в никакъв случай. Така че, вие просто се върнете вътре, и ни забравете всичките заедно. Скъпи Едуард... — Тя застана на пръсти и целуна бузата му. — Щастлив рожден ден. Надявам се да имаш хубава вечер.

Тя се обърна, и изчезна сред навалищата в бара. Настъпи моментна тишина. Мъжете се спогледаха. Едуард гледаше в пода.

— Още по-зле. — Невъзмутим, Жан-Пол завърши надписването на картичката си. Той кимна на бармана. Картичката и пет лири преминаха в нови ръце. Жан-Пол се обърна. Засмя се.

— А сега, приятели мои, започваме да се забавляваме. А?

Жан-Пол бе редовен посетител на многобройни модни ресторанти и клубове на Лондонския Уест енд. Откакто беше това, което беше, и имаше репутацията на човек, който харчи много и щедро раздава бакшиши, той беше приет работно, въпреки, че неговите компании често прекалено много се развилняваха. Клиентелата на местата, които той най-много предпочиташе беше шик, богата и леко подозрителна. Смесица от офицери, лондонско общество, актриси и момичета от хора — това беше средата, която Жан-Пол предпочиташе. Той наобикаляше „Каприз“, „Айви“ и „Кафе роял“ и ако вечерта вървеше добре и беше обещаваща — известния с лошата си слава „Фоор хъндред“. Той беше лесно задоволяван клиент. Хубава маса, усърдно обслужване, изобилие от напитки, хубави жени пред погледа, тихо пиано, малък дансинг, по възможност — това беше достатъчно. Жан-Пол се задоволяваше. Казваше, че харесва „Кафе роял“, защото там винаги беше прекарвал добре. С неговите претрупани огледала и препускащи келнери, той му напомняше „Дом“ или „Купол“ — напомняше му за Париж.

Тази вечер, след като неговата компания бе въведена до тяхната маса, той беше в повишено настроение. Спечелил беше първата част, поне на своя бас. Около него бяха петима негови приятели офицери, Едуард и две жени. По-хубавата, която имаше три реда реплики в „Благопристойната дама“, трябва да беше Вайълит, си помисли Едуард, защото имаше виолетови очи. По-обикновената изглежда присъстваше за морална подкрепа на Вайълит. Тя била, както самата сподели с Едуард, също в театралната професия, но току-що започвала. В „Благопристойната дама“ била пробна статистка. Войната ударила много лошо театралната професия, му каза тя, наистина много лошо.

Жан-Пол шумно обяви решимостта си Едуард да седна между двете млади жени, Вайълит от лявата му страна и Ирен — име, което той произнасяше много галантно, по френски маниер — отдясно. Самият Жан-Пол се настани срещу тях, а другите млади мъже насядаха както им харесва.

Ирен се изкиска:

— О, не звучи ли прелестно както той го казва? Много по-романтично е. Имаш французин насреща си.

— Как го произнасяте? — попита Едуард галантно, с развалящо се настроение.

— И-ре-н. — Тя отново се изкиска — Ужасно, нали? Аз самата никога не съм го харесвала, но ето ви вас, вие държите на името, господ да ви благослови, нали? Някой има късмет, друг — не. Вземете например Вайълит. Мисля, че това е хубаво име, нали? Особено, когато имате очи, които да му съответствуват. Аз казах на другите момчета: не трябва да я наричате Ви, наистина не трябва. Това е върховен срам. Но какво мога да направя? Ви си беше и Ви продължава...

Едуард се обърна, за да разгледа с любопитство Вайълит. Тя не бе казала нищо, откакто се бе присъединила към тях при сценичната врата, и сега седеше мълчаливо. Тънката ѝ ръка се беше вкопчила в стеблото на чашата, другата трошеше една кифла. Тя е много красива — помисли си Едуард, — въпреки, че не е от типа, който Жан-Пол обикновено предпочита. Беше ужасно слаба, с тънки, деликатни кости, китката ѝ можеше лесно да обхване между пръста и палеца си. Лицето ѝ беше мъничко, със сърцевидна форма, косите ѝ бяха на кафяви вълни. Беше достатъчно, но не смайващо хубава, докато не погледна, и не видя очите ѝ, които бяха привлекли вниманието на Жан-Пол. Те бяха огромни, гъсто обградени с тъмни клепки. С цвета на пъстра теменуга, те изглеждаха леко замечтани и малко изплашени. Едуард погледна към очите ѝ, към тънките ѝ китки, леко замърсената ѝ от бледоморава коприна рокля, повехналата роза, която бе забола на деколтето си, и почувства как в него се надигна съжаление. Имаше вид на родена жертва, и той отчаяно се надяваше, че Жан-Пол ще я остави на спокойствие.

— Аз казвам госпожица Фортескю. Вайълит, нали? Мога ли да ви наричам Вайълит? — откъм нейната страна напред се навеждаше Чог. — Това беше ужасно хубаво представление, знаете ли. Ние всички мислим така. Ужасно хубаво.

— Вие така ли мислехте? — виолетовите очи бавно се повдигнаха към лицето на Чог. Гласът ѝ беше мек, добре модулиран, съвсем различен от хрипливите тонове на Ирен.

— Така ще кажа. И вие също, разбира се. Страхотно хубаво. — Когато Чог изразходва запаса си от комплименти, започна усилено да търси нова тема за разговор.

— Трябва да е много весело забавление да си актриса. Ужасно силно. Никога не разбирам как успявате да научите всички тези реплики.

— Три реплики не са толкова изморителни.

— Какво? О, бога ми. Да. Добре. Само три ли бяха? Мислех, че бяха повече.

— Колко любезно. Трябва да съм ги казала особено добре.

Едуард ѝ хвърли поглед с подновен интерес. Нямахше и намек от усмивка, тя изглеждаше напълно сериозна. Чог, несигурен дали това не бе закачка, се поколеба и после се засмя. Шампанското пристигна. Ирен още веднъж привлече вниманието на Едуард и той повече не можа да чуе фрагментите от разговора от дясната си страна.

Франсоа, Пиер и Жан-Пол започнаха разгорещен спор за хода на войната: точно кога би могло да се очаква американците да влязат; дали швабите биха могли да превземат Москва, дали Ромел ще превземе Тобрук, дали който и да било от тях ще види отново Франция свободна. Едуард за кратко се присъедини към разговора, докато Ирен отиде да танцува с Бинки, но каза, че никой не слуша никого, така че след малко се отказа. Облегна се назад в креслото си, пиеше шампанско, макар да знаеше, че е поел повече от достатъчно и му се искаше да бъде достатъчно голям, за да извърши нещо полезно, искаше вечерта да свърши, искаше му се да не се беше карал със Селестин. Конфликтът между тях го бе направил нещастен за целия ден. Сега пиенето, задушният въздух, цигареният дим, музиката на пианото, зачервените лица и гръмките гласове, всичко го караше да копнее да бъде отново с нея, да легне в прегръдките ѝ, да намери покой в тишината на нейната стая.

— Той наистина ли е барон дьо Шавини? — момичето, наричано Вайълит се обърна внезапно към него, изненадвайки го с въпроса си. Тя кимна през масата към Жан-Пол, който предсказваше, че швабите ще бъдат изтикани от Франция в края на 42-ра година. — Твой приятел, нали?

— Той ми е брат. — Едуард с усилие се върна към стаята. Осъзнаваше, че собствените му думи леко се сливаха. — И, не, той не е барон дьо Шавини. Не още. Ще бъде. Понастоящем е нашият баща.

Деликатно оскубаните вежди на Вайълит се събраха в леко намръщване.

— О, да. Просто се питах. Беше го написал на визитната си картичка, разбираш ли? Онази, която ми изпрати. И — е, питах се дали това не е било шега. Мъжете обичат да си правят такива шеги, понякога, знаеш.

— Така ли?

— О, да. — Тя плесна с тънките си ръце. — Ако искат да те убедят да излезеш — от тоя род неща. Аз обикновено казвам не, знаеш. Но тази вечер съм в лошо настроение. Уморена съм. И бях заинтригувана. Така, че казах да.

— Жените винаги са заинтригувани от моя брат.

В момента, в който изрече думите, той разбра, че това едва ли беше най-любезното нещо, което трябваше да каже. Червенина избуя на скулите ѝ, но тя не показваше, че особено обръща внимание.

— Предупреждаваш ли ме?

Казвайки това, тя изви дъгите на веждите си и разшири очи. Маниерът ѝ беше кокетен, леко аматьорски. Едуард почувства нетърпение. Беше сбъркал преди, тя беше точно както всички други жени, които Жан-Пол взимаше и изоставяше — глупава, помисли си.

— Кой знае? — повдигна той рамене. — Трябва ли ти някой?

Тогава тя се изчерви по-силно, и той почувства, че е постъпил дебелашки и внезапно се разкая.

— О, не зная. Не съм отдавна в Лондон. Израснала съм в Дивон.

Едуард разбра, че това беше намек, че трябваше да я разпита за Дивон или нещо от този род, защото тя изглежда силно желаше той да го направи. Но той никога не беше ходил там, не знаеше нищо за него, и точно тогава чувстваше, че мисълта му ни най-малко не би могла да схване проблемите на този край. Настъпи неловка тишина, в края на която момичето, наричано Вайълит повдигна нервно чашата си с шампанско.

— О, добре — каза тя. — Твой рожден ден е, нали? Честит рожден ден.

Това бе последното нещо, което тя му каза. Малко след това Жан-Пол започна да проявява признаци на нетърпение и настойчиво поглеждаше часовника си. Пиер бе станал съзлив, нещастната съдба на „хубавата Франция“, той преживяваше твърде тежко. Жан-Пол ги поведе всички навън и обяви, че нощта едва сега започва.

Някои бяха недоволни. Пиер и Франсоа съобщиха, че напускат. Един офицер им бе дал бутилка джибровка, и те имаха намерение да се върнат вкъщи, да я изпият и да продължат спора. Бинки трябваше да докладва на кратко съвещание следващата сутрин, макар че по-точно казано, новият ден бе настъпил. За себе си Едуард смяташе, че нощта съвсем не започва, а преваля, и че колкото по-рано свършеше, щеше да бъде по-добре. Но той забеляза намръщения израз на разочарование по лицето на Жан-Пол, и затова замълча. Санди обяви, че е съгласен и че има желание малко да се повесели. При това Жан-Пол се оживи.

Трима мъже, едно момче и две жени се натъпкаха в колата на Чог и се заеха със задачата да съпровождат дамите по домовете. Това отне по-дълго време, отколкото някой предполагаше, защото дамите живееха на квартира в Арлингтън, за който Чог никога не беше чувал, но настояваше, че е близо до Бейзингсток. Те се въртяха из затъмнените улици в продължение на часове, а Чог на интервали съобщаваше, че трябва вече да са пристигнали, и че ако нощният караул го хване, този път с него е свършено. Санди грижливо бе взел бутилка бренди, жените седяха на коленете на мъжете, и всички с изключение на Вайълит и Едуард пееха, безредно, но с ентузиазъм.

— Глупави момчета! Вие сте луди. — Ирен нададе оглушителен крясък. — Тук сме! Нали ви казах. Гледайте горе е ангелът. Карай вдясно и пак напред... Това е! Искате ли някой по глътка преди лягане?

— Ирен, късно е. Не мисля, че би било добра идея.

Момчето, наричано Вайълит първо изпълзя от колата. Ирен се изниза след нея с много кискане, пощипвания и крясъци.

— Някой ме ощипа по задника! Наистина! Кълна се, че усетих щипване, Ви, точно тук. О, вие сте лоши момчета, наистина. Аз ти казах, Ви. Казах. Никога не се доверявай на французи...

— Госпожи. — Жан-Пол също се измъкна от колата. Той се приведе над ръцете им с галантност, която Едуард знаеше, че беше предназначена да се отърве бързо от тях. Той се бе задържал над ръката на Вайълит значително по-дълго, отколкото над тази на Ирен. — Имах честта, че можахте да бъдете с нас... На вашите услуги... Довиждане...

Съпроводи ги до тяхната врата, видя ги да влизат, махна им, връщайки се към „демлера“, и се сви вътре.

— Господи, Жан, ти прекали с ласкателствата... — Санди се прозя, когато Чог натисна със скриптене скоростите, колата се отплесна, изви в кръг, и едва не се блъсна в един уличен стълб. — Казах ти, че е предвзета. Защо си направи труда?

— Защо не? — Жан вдигна рамене, намигна на Едуард. — Харесвам очите ѝ. Във всеки случай, какво ме е грижа? Отървахме се от тях. Нека продължим към „Фоор хъндред“...

Продължиха към „Фоор хъндред“, но Жан стана неспокоен, и каза, че го намира отегчителен. Тогава продължиха към заведение, наречено „Вис“, където един мъж с женски грим седеше на пианото и изпълняваше някакви песни. Там пиха бренди и Санди каза, че не може да понася да стои в едно и също помещение с такива ужасяващи педи. Те се изтъркаляха на паважа, а Едуард видя, че улицата се издига и накланя по много странен начин, като вълна. Тогава предложи да си вървят.

— Да си вървим? Да си вървим? — Чог изглежда се вбеси от това предложение. Той залитна към паважа, размахвайки юмруци във въздуха. — Това е Лондон! Това е военно време! Ние не можем да си вървим у дома! Кой предложи това? Хайде, кой от вас, приятели го каза? Кажете го пак, и аз ще те съборя с юмруци...

— Никой не го е казал. Никой нищо не е казал... — Санди произнасяше умиротворително звуци. Той замълча. — Работата е, проблемът е къде можем да отидем? Искам да кажа, къде приятели като нас могат да прекарат хубаво времето си? Това е, което искаме. Това е, което заслужаваме, а? Истинско английско забавление.

Чог постепенно изплува в тъмнината, кръглото му лице беше бледо, но нажежено от вдъхновение. Размахваше ръце като вятърна мелница.

— Знаем! Разбира се, че знаем! Отиваме при Полин. Точно това е мястото.

Жан-Пол и Санди размениха погледи.

— При Полин? Ще можем ли да влезем? Какво мислиш, Чог?

— Да влезем? Да влезем? Разбира се, че ще можем. — Чог целенасочено се отпрати към „демлера“, който беше паркиран с едното колело на тротоара. — Вие сте с мен — каза той радостно. — Няма място в Лондон, където не биха ме посрещнали. И приятелите ми, моите специални приятели.

— Смяташ ли, че ще бъде добре? — Санди се наклони назад. Той сръга Жан-Пол. — Ами Едуард?

— Едуард не пречи. Едуард е мой приятел. — С дебелията си ръка Чог обгърна раменете на Едуард. Той залитна... — Днес е Едуардовият рожден ден, нали? Той сега е мъж. Искаш да отидеш при Полин, нали?

— Разбира се, че иска. — Жан-Пол реши въпроса. Той отвори вратата на колата и бутна Едуард вътре. Едуард се стовари върху кожената седалка. Жан-Пол се покатери след него и го плесна по бедрото. — Нито дума на мама за това, а? Тя може да мисли че си малък. Жените никога не разбират тези неща...

— Жени? Кой спомена жени? — Чог беше на шофьорското място и се опитваше да завърти волана. Ще ти изпея песен за жените. Тази песен е чудесна и казва всичко. Ще ти я изпея сега.

И той я изпя.

Като птица, подушила лещ, Полин Симонеску пристигна в Лондон през 1939 година, заедно със започването на войната. Никой не знаеше точния ѝ произход, но проникваха слухове, че е румънка, израснала в Париж. Била е метреса на крал Карол, имала циганска, еврейска или арабска кръв. Преди тя управлявала най-люксоznия публичен дом в Париж, но подобно на барон дьо Шавини, бе предвидила пристигането на германците и бе напуснала навреме. Имаше пари, но нейното предприятие в „Мейфеър“ беше с банкова осигуровка: от знаменит и изтъкнат финансист от Сити, от съпругата американка на един английски лорд, с която тя е имала лесбийски връзки, от германски стоманен магнат, опитващ се да подкопае морала на офицерското съсловие на Съюзниците. Тя беше предпазлива, тя беше шпионка, употребяваше наркотици, и никога не докосваше алкохол. Неин беше светът на полумрака, зоната, където удоволствията, парите и връзките купуваха всички нюанси на крайностите до порока. Никой не я харесваше, но мнозина я намираха полезна. Що се отнася до мнението на Чог, тя беше съдържателна на публичен дом и нейното заведение се намираше на Бъркли Скуеър.

Но къде точно? Три пъти обиколиха площада, примигвайки в тъмнината на страничните улици. Тогава на „демлера“ му се свърши бензинът.

— Не се безпокойте, — бодро извика Чог, когато всички се озоваха на паважа. — По-лесно е пеш. Носът ми ще ме отведе.

Той се завъртя надясно, в тъмната улица от богатски къщи, усети остатъците от балюстрада от осемнайсети век, претопена за производство на бомби, и започна да брои. След три къщи спря, точно когато въздушната сирена започна да вие и прожектори внезапно прорязаха небето.

— По дяволите...

— Много добре, за бога. Тук сме. Казах ви, че носът ми ще го намери... — Той повдигна нос във въздуха, шумно подуши и започна да скимти като куче. Санди и Жан-Пол се превиваха от смях.

— Помирисвам го, помирисвам го, помирисвам... Ах, добър вечер.

Вратата се отвори, мъждукаща светлина се процеди по впечатляващите входни стълби. Огромен черен мъж в бял костюм и златна гривна стоеше на портала.

Чог го изгледа, и той изгледа Чог.

— Лорд Вивиан Нолис. — Той махна на Санди. — Графът на Ню Хейвън. Двама мои стари приятели, които са... които са французи.

Черният мъж не помръдна.

— О, за бога. Бях тук миналия четвъртък. — Той започна да бърника за портфейла си.

Жан-Пол пристъпи напред:

— Барон дьо Шавини поднася комплиментите си на госпожа Симонеску.

С леко шумолене една сгъната банкнота от двайсет лири премина от едни в други ръце. Черният мъж отстъпи назад, четиримата влязоха, и вратата се затвори.

— Жан-Пол...

— Едуард, млъкни.

Те бяха въведени през тесен коридор във великолепна и блестящо осветена зала. Подът беше от мрамор, искреше огромен кристален полилей, и хвърляше диамантена светлина върху широкото разклонено стълбище, върху две несравними картини на Фрагонар и една от Тициан. Телесни цветове като вихрушка се завъртяха пред очите на Едуард. В основата на стълбището слаба жена издигаше ръце сякаш беше Великата дукеса.

Полин Симонеску очевидно беше висока не повече от метър и петдесет. Видът ѝ не правеше особено впечатление. Блестящо черната

й коса беше сресана право назад от хубавото й, с малко лисичи вид лице, доминирано от мощта на носа и блясъка на нейните черни очи. Беше облечена в дълга до земята алена рокля с деколте, което не се опитваше да замаскира ъгловатите, мъжки рамене. От ушите й висяха рубини с размера на гълъбови яйца и се клатушкаха като капки кръв. Ръката, с която ги докосваше натежаваше от пръстен със същия дизайн. Когато Едуард се наклони към него, разпозна майсторската изработка на „Дьо Шавини“.

Тя ги поздрави един по един, спирайки се малко по-близо да Жан-Пол.

— Господин баронът, — кратка пауза. — Но разбира се, познавам баща ви. Той е добре, надявам се?

Гласът й беше дълбок, с тежък акцент. Внезапно смутен Жан-Пол измънка някакъв неопределен отговор, който тя едва ли чу. Тя леко извъртя глава на една страна и нещо на Едуард му напомни на птица. Чу се добре приглушен звук на далечна експлозия.

— Бомбите. — Ня повдигна широките си рамене. — След миг ще чуем камионите. Противни са ми. Приличат на боклукчийски кофи. Но разбира се, това е само въображение. Елате с мен. Какво ще пиете? Какво ще пушите? Имаме чудесен коняк. Останала ни е една каса от „Кръг“ от 1937 година, който е превъзходен. Може би предпочитате малцово уиски?

Тя ги водеше към величествен приеман салон. През неговите полуотворени врати, Едуард можеше да чуе шум от разговори и смях, звънтене на чаши, шумолене на рокли. Той видя за миг млади мъже в униформи, по-възрастни мъже във вечерни костюми, красиви жени, и нито една стара между тях. Чу се щракането на колелото на рулетката. Стелеше се килим „Обосон“. Високите украсени махагонови врати се огъваха върху пантите си. Той се облегна на стената. Санди и Чог водеха поверителен разговор. Полин Симонеску се обърна.

— Но, разбира се, че сте нрави. Тази вечер е специална. Имате късмет. Тук е Карлота. — Тя замълча. — Силвия също. Спомняте си я, може би, лорд Вивиан? Или Лейла, нашата малка египтянка. Мери — Тя дойде при мен от Ирландия, истинска келтка, такава хубава червена коса. Кристин, Памела, Патриша, Джоан — вие харесвате ли американките? Аз гледам напред, виждате ли, към времето, когато смелите американски момчета ще се присъединят към Съюзниците.

Джулиет, Аделин, Беатрис. Но, не! Тази вечер искате да видите Карлота. Имате вкус. Карлота не е за всеки ден, но този не е като другите. Сега е лудо време, тази война, трескаво време за нервите ни, смели млади мъже. А Карлота е толкова омекотяваща.

Тя пристъпи на една страна.

— Надолу по стълбите. Паскал, би ли показал пътя. „Кръг“, мисля, и може би кафе за вашия млад приятел? Той изглежда малко уморен и ще бъде толкова жалко, ако не би могъл...

— Да участва? — вметна Санди, кикотейки се.

Черните очи на госпожа Симонеску блеснаха:

— Точно така. — Тя вдигна ръка, рубините отразиха светлината.

— Паскал.

Черният мъж се появи отнякъде. Поклони се.

— Следвайте ме.

Някога това трябва да е било мазе, си помисли Едуард, или тъмен полусутерен, място за прислугата. Но от това сега нямаше и следа, с изключение, че стаята беше много слабо осветена от блещукането на свещи, нямаше и прозорци. Подът беше дебело подплатен с килим. Стените и таванът бяха облечени в тъмно червено кадифе, черни рамки висяха на разстояние една от друга. Подредени във формата на буквата „V“ около пространството от голо полирано дърво имаше три кушетки, тапицирани също с червено кадифе. Край ъглите им бяха разположени ниски масички, на една от които стояха два сребърни съда за лед, съдържащи бутилки „Кръг“, а на друга имаше сребърна табличка с черно кафе. Четиримата мъже седнаха. Паскал отвори шампанското, наля, наля и кафето, и излезе. Вратата меко се затвори подире му. Засвири музика. От далечината до Едуард достигаше омекотения шум от бомбени експлозии. Той изпи кафето.

— Късметлии сме. Точно ние.

— Трябва да сме в добрия списък на тази стара курва поради някаква причина. Може би тя те харесва, Жан-Пол, или вероятно Едуард е събудил някакъв спомен...

— Виждал ли си преди Карлота?

— Не, но съм чувал.

— Вярно ли е, че тя...?

— И повече. Така съм чувал.

— Един след друг?

— Тя харесва така.
— И другите гледат, докато...?
— Ами, разбира се.
— Исусе! Кой е пръв?
— От върха, хора! Кой ни доведе тук, бих искал да зная.
— Всички заедно...
— Не, по дяволите. Аз съм пръв. После Жан. После ти.
— Ами Едуард?
— Едуард след Жан.
— Махай се. Защо аз трябва да чакам?
— Търпение, приятели. Ще се държим като джентълмени.
— Тъпанари.
— Всеки по реда си. А после...
— После какво, за бога?
— После мъжете между нас ще покажат на дамата повторно изпълнение...

— Обърни ме... — В детелината... — Обърни ме... И пак го направи!

Те привършиха в унисон. Сърцатият им мъжки смях бе последван от тишина.

— Господи, това място е малко злоецо. Не мислите ли, приятели? Напомня ми за училищната капела.

— Свещено.

— Както актрисата каза на епископа.

— Не беше това, което актрисата каза на епископа.

— Какво ще кажете, да отворим друга бутилка шампанско?

Тапата леко пукна.

— До дъно!

— Детска смелост...

Едуард беше заспал. Той отвори очи и забеляза, че главата му беше значително по-добре. За момент не знаеше къде се намира, после видя свещите, червеното кадифе и картините. Картините. Очите му невярващо се фокусираха в тях. Ръце и отворстия, огромни гърди и бедра, отворени усти, разперени задници, жени разтворени и меко розови като узрял плод, мъже гордо олюляващи се под тежестта на огромни фалоси. За момент стаята му се стори червена като ад.

Свещите пламтяха, сенките трептяха върху стените, а думите и образите връхлитаха съзнанието му на тъмни вълни.

Селестин. Той се изправи.

— Жан-Пол, аз няма да остана.

Един от тях го дръпна, и той падна обратно върху кушетката. Ръката на Жан-Пол обгърна раменете му.

— Не сега. Гледай.

Карлота — трябва да беше тя — и две други жени бяха влезли в стаята.

Тя остана пред вратата, те се отправиха към дървения квадрат между кушетките. Едното момиче беше бяло, другото черно. Бялото момиче носеше копринена възглавница, постави я на пода, после грациозно се наведе и се облегна на нея. Черното момиче коленичи. И двете носеха тънки, свободни дрехи от прозрачен газ. Спогледаха се. Карлота се обърна към четиримата мъже.

Тя беше стройна и изключително красива. Плътно черните ѝ, буйни коси се разпиляваха около лицето ѝ и върху шала от червена коприна, който стоеше надиплен по нейните гърди и рамене. Главата ѝ високомерно бе наклонена назад, очите ѝ бяха тъмни и арогантни, карминено оцветените ѝ устни бяха широки и плътни. Облечена беше в тясно вталена дълга рокля от черна коприна, която стигаше до пода, и тя стоеше както танцьорка на фламенко застава, преди да започне своя танц: самоуверена и спокойна.

Жан-Пол въздъхна. Тя започна да пее. Двете момичета на пода повдигнаха ръце и се прегърнаха. Карлота имаше гърлен контраалтов глас, без сладост, но с вулгарен оттенък, който му придаваше сила. Първо тя запя на испански една стържеща, влачеща се кабаретна песен, и Едуард не разбра нито дума от нея. После премина на немски, една песен с порочно очарование, просмукана с берлинска меланхолия. Евтина музика, но Едуард беше хипнотизиран. Чувстваше като че ли крайниците му се бяха вкаменили.

На пода срещу тях двете жени сега бяха голи. Техните стройни пълногърди тела бяха мазни, космите им бяха обръснати, което Едуард помисли, че е грозно. За него тяхната грациозна пантомима не беше възбуждаща. Бавно, според музикалните ритми, те започнаха да се движат. Телата им се сплитаха и почиваха, ръцете им се движеха и оставаха спокойни. Тъмна и светла кожа. Едуард погледна нагоре,

Карлотините очи срещнаха неговите, той усети пениса си да се вдига и втвърдява. Карлота отмахна шала си.

Под него гърдите ѝ бяха голи, зърната им червенееха, подаващи се над черната коприна, като тези на критянска жрица. Както пееше, тя много бавно повдигна ръце и погали тъмния ореол около зърната. Едуард видя как те се втвърдиха. Зад него Жан-Пол изпъшка. Песента свърши, но хипнотичните удари на музиката продължаваха.

Карлотините крака бяха боси. Тя прекоси стаята и мълчаливо приближи четиримата мъже. Едуард усети копринената ѝ пола да докосва панталоните му. Тя замълча, гледайки от лице в лице. Никой не проговори, те просто сезираха в нея. Тогава Чог направи опит, той се наведе напред, сграбчвайки черната ѝ копринена пола.

— Аз съм пръв... — каза той с надебелял глас.

Карлота отмахна полата настрана от неговата ръка. Презрително погледна надолу към него, после, сякаш правеше изискан реверанс, тя коленичи, черната пола се надипли наоколо като камбана, и разтвори бедрата му. Зад нея двете жени стояха с преплетени, извити тела, но никой не гледаше към тях. Карлота се наведе напред. Нейните оголени високи гърди се опряха върху дебелия вълна на неговите гвардейски панталони. Устата на Чог беше отпусната отворена, той се потеше, дишането му бе зачестено. Той протегна малка розова ръка към пищните гърди, но Карлота я избута настрана. Той се облегна назад с въздишка, а нейните покрити със скъпоценности пръсти почукваха нагоре, от коляното към слабините, докосваха набъбналата изпъкналост под дебелия вълна, веднъж, дважд, много леко. После копче след копче, тя разкопча панталона му и изтегли навън дебел и къс петел. Тя го задържа за момент в ръката си, преценявайки го, облегна се напред, така че тъмните ѝ зърна леко докосваха силно опънатата кожа. Тялото на Чог конвулсивно потръпна. Тя разтвори още повече слабините му и се присегна навътре, за да хване топките му в шепи.

Едуард се опита да измести погледа си настрана, но не можа. Пенисът му бе твърд като камък, настояваше да бъде пуснат, пулсираше от нуждата да бъде докоснат, да се освободи. До него Жан-Пол се местеше по кушетката, с дебел глас мърмореше нещо на себе си, протегна се надолу и докосна подутината от своята ерекция.

Карлота беше разслабила по-надолу панталоните на Чог. Той лежеше проснат назад, с раздалечени крака, а ядосаният му червен петел стърчеше между тежките Карлотини гърди. Тя бавно описваше кръгове около него с отрупаните си с украшения пръсти, после наведе широката си уста над върха му, налага неговата изпъкналост и започна да я смуче. Нейното необикновено умение беше легендарно. Личеше, че е горда със способността си. Ръцете и устните ѝ не преставаха движението си, ритмите които тя използваше се сменяха постепенно. Великолепните ѝ гърди натежаха, изразът на презрение в очите ѝ не намаля. Тя изви врата си, държейки косите си назад, така че другите мъже да виждат добре, и използвайки само устните си, налага целия набъбнал петел. Върху червената кушетка ръцете на Чог се присвиваха в конвулсивни движения. Той наклони глава, така че да вижда какво тя му прави. Двамата, Жан-Пол и Санди, се пипаха, и държаха своите петли, като че ли ужасени, че наблюдаването почти ги довеждаше до изпразване.

Чог започна да сумти. Той издигаше нагоре пълното си тяло, като че ли за да го сложи цялото в устата ѝ. И започна да ругае, гласът му едва се чуваше от музикалните ритми.

— Да, о, да. Ти, курво. Ти, ебяща курво. Още, да. — Гласът му бе дрезгав, ръцете му се свиваха. — Курва, ебяща курва. Путка.

Спазъм разтърси тялото му. Карлота бързо се отдръпна назад, с разтворена уста. Другите мъже видяха първите изблици на семето му на път от петела към устата ѝ — това беше едно от нещата, за което те бяха платили да видят. После нейната уста се затвори отново над пулсиращата стрела, докато безумното изливане спря. После, тя вдигна главата си и преглътна.

Ръцете на Жан-Пол вече бърникаха по цепката на панталона му, когато тя се обърна към него. За първи път тя се усмихна, широко, със саркастична насмешка, отмести пръстите на Жан-Пол от цепката, с жест на експерт му отвори панталоните. Едуард погледна надолу. Петелът на брат му беше широк, по-дълъг от този на Чог, и по-дебел, препълнен с кръв. Карлота го погледна за секунда, като че ли това бе специална оценка. Тя изстреля навън езика си и докосна малката дупка на върха му. Жан-Пол потръпна. Той протегна като обезумял ръцете си надолу, опитвайки се да сграбчи гърдите ѝ.

— Бързо, скъпа, бързо...

Едуард погледна настрана. Магията бе останала непокътната, до момента, в който Чог бе започнал да ругае. После тя рязко бе разбита. Ерекцията му бе изчезнала, той се чувстваше непоносимо зле. Карлотината смучеща уста, развлеченият вид на Чог, неговата все още скверно разбъркана униформа, прилепванията и извиванията на момичетата върху пода, разсъбличането на брат му до него го отблъснаха, и той знаеше, че не може да остане в тази стая секунда повече.

Когато Карлота пое петела на Жан-Пол с цялата му дължина в устата си, той стана и слепешката се блъсна в нея. Те дори не погледнаха. Той се измъкна през вратата, спря на стълбите, чу не толкова заглушен този път трясъка и грохота на друга експлозия, помисли за Селестин, и изтича по стълбището към мраморния хол.

Сега вратите на приемната зала бяха затворени. Салонът беше празен, там бе само Полин Симонеску. Тя стоеше на входната врата, заслушана, с наклонена глава. Прояви изненада, когато Едуард изскочи от стълбището, като че ли го бе очаквала.

Той бързо пристъпи към вратата, но тя го спря, като сложи ръка на рамото му:

— Почакай. „Всичко е чисто“ още не е прозвучало. Ще отмине за минута.

Едуард почти я отмести настрана, после се поколеба. Особена енергия, подобна на електрически ток сякаш излетя от нейната тънка ръка, от подобните ѝ на нокти пръсти. Той с несигурност погледна към нея, после чу, че воят на сирените започна.

— Така. Свършено е. Виждаш ли? — Тя освободи вратата и я откряна точно, колкото Едуард да може да се промъкне през нея.

— Довиждане, господин барон... — гласът ѝ беше мек, а интонацията присмехулна.

Едуард я погледна объркано, спря за миг, после затича надолу по стълбите, и в тъмнината.

През нощта на 5 декември Ксавие дьо Шавини седеше в сутерена под едно малко кафене в работническите покрайнини на Ла Вилет. Пет мъже и една жена седяха с него. В средата на стаята имаше малка по размер билиардна маса.

Кафенето носеше името „Юник“, което забавляваше барона, защото нямаше нищо уникално в него. То приличаше на другите малки ресторанчета в областта, които някак си бяха успели да останат отворени по време на окупацията. Тук се сервираше евтина храна на френските работници, наети от германците от близката железопътна линия и миришеше на варено зеле.

Както другите мъже в стаята, баронът беше облечен в анонимен син работен комбинезон, ботуши и работнически каскет. Като тях той пушеше ръчно навити цигари, направени от остър евтин тютюн, опитвайки се всяка от тях да трае колкото може по-дълго, изпушвайки я до върха на фасата. Беше дошъл тук тази вечер, както винаги на велосипед, и щеше да се върне по същия начин, сменяйки дрехите си, където бе оставил и колата си, в малка пристройка сред гъсто заселените улици и тесни проходи на „Халите“. Той беше сигурен, че предпазните му мерки си заслужаваха труда. Той не беше проследен. Никога не беше проследяван.

И все пак — нещо не беше в ред.

Той разгледа внимателно лицата в стаята. Трима от мъжете бяха на негова възраст, двама по-млади, те всички бяха работници от селски произход. Лицата им бяха груби, езикът и произношението им недодялани, но баронът гледеше на тях като на братя. Беше им благодарен, че го бяха приели, възхищаваше от тяхната вътрешна съдържаност, от непреклонния им първоначален отказ да правят нещо повече от това просто да работят с него. Трябваше да изпита себе си дали можеше да спечели тяхното приятелство, и сега знаеше, че то бе спечелено и го ценеше по-високо, от което и да е друго от приятелствата, които бе имал. Всички мъже в стаята и една от жените имаха смъртна присъда. Всеки от тях беше поставил живота си в ръцете на другите. Ако един от тях се окажеше доносник, те бяха мъртви. Съзнанието за това ги обвързваше — баронът го знаеше — не в резултат на страха, а на доверието.

Благодарение на тези мъже и на тяхната съвместна работа през последните повече от две и половина години баронът знаеше, че се бе променил завинаги. Той бе станал по-твърд, по-груб — те го бяха научили да убива. Той беше също и по-гневен, гневен към себе си.

Когато погледнеше назад към предишния си живот, към удобството и лукса, които винаги бе изисквал, той виждаше сякаш

един непознат. Как е било възможно за него да живее по този начин, да разсъждава така, да бъде толкова сляп? Да се тревожи за невротичните прищевки на своята съпруга, да я позлатява с подаръци, всеки от които струващ повече, отколкото мъже като тези печелеха, работейки цял живот? Да се терзае заради дизайна на парчета скала? Да се забавлява от заплетените игри на стоковия пазар? Да се тревожи дали един кон е спечелил състезанието? Ако надживееше тази война, си мислеше понякога баронът, той щеше да изостави всичко това. Той нямаше ясна представа какъв би бил тогава неговият нов живот, просто знаеше, че трябва да бъде по-различен.

Междувременно, въпреки че външно продължаваше предишния си живот, поддържаше къщата си в Сен Клод, поддържаше слугите си, продължаваше да посещава своите ателиета и изложбените зали на „Дьо Шавини“ на улица „Фобур дьо сен Оноре“, той лично живееше много по-различно. Без черноборсаджийски стоки. Лоша храна — такава, каквато имаха да ядат повечето парижани. Мъжете тук нямаха представа за това, но за барона това беше важно, беше неговият личен жест към братството.

Настроението на събранието беше добро, по-оптимистично отколкото беше то в продължение на месеци. В Париж гъмжеше от слухове и главният слух сега беше, че швабите са били под съсредоточен огън на Източния фронт, че са били отблъснати, че — най-накрая — войските на Третия райх няма да успеят да превземат Москва. Двама от членовете бяха комунисти, този слух особено ги радваше. Те бяха също така доволни от другия слух: че Америка ще трябва скоро да влезе във войната.

Междувременно, съществуваше реалността на тяхната всекидневна дейност — малки жестове, които представляваха не повече от леко ухапване по желязната хватка на окупационните сили, но които значеха толкова много за хората: взривяване на сектор от железопътна линия, хвърляне бомби по малки заводи, разпространяване на информация из цяла Франция чрез предавателна станция през Канада.

В най-добрия случай те задържаха влакове за по два дни, създаваха хаос в германските комуникации за няколко часа в някой малък район, убиваха само няколко души. Това бе по-добре от нищо, по-добре, отколкото да седиш и си чешеш задника, докато грубите

ботуши маршируват отгоре ти, както каза Жак. Но това не беше достатъчно. Всеки мъж в стаята, включително и баронът жадуваше за нещо повече, за нещо по-голямо, за нещо, което ще пробие дупка в добре смазаната, неумолимо ефикасна германска военна машина. А преди няколко месеца, благодарение на Жак, благодарение на младата любовница на Жак, те го бяха намерили. Ефикасността би могла да бъде и слабост, така както и сила. Командите, рутината, пунктуалността, плановете, правени далече напред, потвърждавани от съвършената бюрократична машина и след това много строго прилагани — тези догми на германското висше командване, изработвани до прецизност, бяха също така и предсказуеми. Тази ефикасност, надяваше се баронът, беше не само голямото предимство на Висшето немско командване, но и неговата Ахилесова пета.

Веднъж в месеца, винаги във втория четвъртък, точно в 11 часа сутринта се провеждаше брифинг в Парижкия щаб. Той се посещаваше от общото командване на германските сили във Франция, неговите висши офицери и техните помощници. Те директно докладваха на фелдмаршал Валтер фон Браухич, главнокомандващ германската армия и онези от френския щаб на генерал Алфред Йодл, върховен глава на трите вида войскови сили на Третия райх.

Въпросните висши офицери бяха събирани с голяма бързина, с въоръжен ескорт в три мерцедеса. Те бяха взимани от техните различни поделения между 10:15 ч. и 10:45 ч. преди обяд и после закарвани до техните щабове много бързо по различни маршрути. Баронът се усмихна в себе си. Не безкрайно различни. Общо шест. Това беше слабостта. Това и фактът, че един от шофьорите имаше влечение към млади жени, а Бернадет, любовницата на Жак беше тъкмо такава.

Шестте маршрута се редуваха. Следващия четвъртък, освен ако имаше промяна в плана, за което групата бе взела евентуални мерки, маршрутът ще бъде същият, както беше преди шест месеца. Маршрут „С“: на юг по булевард „Осман“, наляво по булевард „Малерб“, отново наляво по тясната улица „Сюрен“ и — тук беше слабостта! — беше извикал Жак, удряйки по картата с оцветен от никотин пръст — наляво, по много тясната улица „Д’Агюсо“. Там процесията намаляваше, принудена беше, и там беше мястото за бомбата.

Там, на ъгъла имаше малка хлеббарница. През последните шест месеца фургонът, който извършваше своите седмични доставки, минаваше в четвъртък. След като си свършеше работата, шофьорът пиеше черно кафе в една стаичка зад магазина с неговия собственик, господин Планшон. Фургонът оставаше отвън четирийсет и пет минути. Ако той се взривеше в точно подходящата секунда, би отнесъл със себе си и първия мерцедес, заедно с намиращите се вътре. Най-висшите офицери винаги пътуваха в първата кола.

Планшон щеше да бъде разпитван, в това нямаше съмнение. Той беше подготвен за това, и не знаеше нищо. На разпитващите го щеше да каже истината: че шофьорът на фургона този ден е бил нов човек, който той никога дотогава не е виждал и че е изчезнал в общата суматоха след избухването на бомбата. Шофьорът на фургона няма да бъде намерен. Баронът дълбоко се надяваше, че няма да бъде намерен, защото той сега седеше от другата страна на масата. Баронът също така нямаше илюзии: ако Гестапо го хванеше той рано или късно щеше да проговори. И тогава всички те ще бъдат мъртви.

Баронът се чувстваше безкрайно изтощен. Бяха обсъждали това отново и отново в продължение на шест месеца. Всеки в стаята знаеше подробностите наизуст, но тази нощ, докато ги повтаряха, атмосферата беше различна: бе наситена с вълнение, от което задимения въздух вибрираше. Баронът поглеждаше в лицата на надвесените над картата. Жак, с неговия счупен нос, физика на бивш борец, проследяващ за стотен път улиците по картата. Леон, палец друга цигара. Анри, Дидие, младия Жерар, братовчед на Жак, който беше само на деветнайсет и беше най-пламенен от всички, и Жанет.

Очите на барона обходиха нейното лице по-дълго, отколкото на останалите. Тя беше на двайсет и една, дребна и тъмна, с продълговато, нервно лице. То просветваше при усмивка, която тя рядко даряваше. Всъщност жена без нерви, жена със смелост, заредена с омраза. Нейната по-малка сестра е била изнасилена от група немски войници в седмицата, когато падна Париж. Ненавистта ѝ към окупационните войски беше лична и интензивна. Прекалено интензивна. Може би, помисли си баронът, по-добре беше да бъдат колкото се може без емоции, но тази жена беше способна да надвие силата на омразата си, когато беше нужно. Тя беше с тях повече от две години, прекъсвани постепенно от възлаганата ѝ работа от висока

отговорност, както беше с всички тях. Баронът знаеше, че в друг свят, в друг живот би бил привлечен от нея. Сега я приемаше, както го правеха и другите, като другар, член на тяхната група. Той погледна настрана.

Не му се искаше тя да умре. Не му се искаше никой от тях да умира. Те бяха премисляли тези планове отново и отново, и им изглеждаха съвършени. Не би могъл да ги упреква. Никой от тях не би могъл да ги упреква.

И все пак, цялата му интуиция продължаваше да му подсказва, че нещо не е в ред.

Той уморено затвори очи. Беше под напрежение, както всички, беше физически изразходван, това беше всичко. Ако беше имал някаква смислена причина за своето притеснение, какъвто и да бил доказан повод, той би го отменил. Но нямаше.

Облегна се назад, без да издава чувствата си. Те биха разбрали, помисли си. Утре сутринта в единатсет.

Когато късно през нощта се прибра в дома си на улица „Сен Клод“, той постоя дълго в стаята си, като пушеше и мислеше. Знаеше, че няма да заспи. И знаеше твърде добре кога това чувство се бе породило, кога за първи път беше получил това тревожно усещане.

Преди два дни. Той затвори очи, дръпна от евтината си цигара, после я загаси в пепелника си „Бакара“.

Този следобед генерал Людвиг фон Шмид посети изложбените зали на „Дьо Шавини“ на „Пю дю Фобур сен Оноре“.

Генералът беше трийсет и пет годишен, висок, рус, синеок. Съвършен ариец. Произхождаше от стара немска военна фамилия, и както баща си и дядо си преди него бе напреднал бързо във военната кариера. Посещавал бе университета в Хайделберг. Беше образован, интелигентен, културен човек, който бе стигнал висш ранг преди Хитлер да стане райхсфюрер, и който беше влязъл в нацистката партия необичайно късно. В друг живот, помисли си баронът, той би харесвал този човек. Честно казано, той го харесваше и сега.

Генералът се интересуваше от бижутерията и имаше познания за историята на техния дизайн. Имаше добър, изработен усет за музика, за рисуване, и когато от време на време беше идвал в изложбените зали, двамата с барона разговаряха. Първоначално това ставаше в самата зала. После, един ден баронът го беше поканил на чашка в

хубавия апартамент, който държеше на един от по-горните етажи. Това той често правеше с висши немски офицери. Дребни теми съпровождаха коняка, и той в миналото се бе оказвал доста полезен за него и неговата група.

Не получаваше информация от генерал фон Шмид и нещо го караше да избягва да я иска. Двамата мъже седяха един до друг, и обсъждаха Матис, Моцарт, произведенията на Флобер, дизайните на „Фаберже“.

Баронът усещаше, че генерал фон Шмид ненавиждаше нацистите, усещаше неговото разочарование от воденето на войната и нейните спираловидно проявявани лудости, усещаше отвращението му от антисемитската политика, която за първи път във Франция започна да действа в 1941 г. Той усещаше всичко това, въпреки че нищо не беше обсъждано и от време на време изпитваше състрадание към този съдържан мъж. След като в 1939 година е бил професионален военен, мислеше си, след като е германец, не французин, какво би могъл да направи? Би ли могъл да не стане в края на краищата генерал фон Шмид, неохотен, но ефикасен служител на режима, който той със закъснение е осъзнал, че ненавижда?

Преди два дни в този елегантен салон генерал фон Шмид остави своята чаша коняк. Имаше неспокойство, напрежение в него, каквито баронът не бе забелязвал дотогава. Той се беше изправил и обърнал настрана към прозореца.

— Сигурно много тъгувате за семейството си — съпругата и синовете.

— Естествено.

— Те са напуснали Париж в подходящо време. — Той замълча, все още без да се обръща. — Идвало ли ви е някога наум да заминете с тях?

Баронът се напрегна:

— Не — отговори той внимателно. — Не. Това не би било възможно. Аз имам твърде много отговорности тук.

— Но, разбира се. Аз чудесно разбирам това. — Той отново замълча, после се обърна и погледна барона в очите. — От тогава мислили ли сте за това? Наскоро, например?

Баронът се запита дали не го предупреждаваше.

Той се бе изправил с усмивка:

— Сега ще бъде много трудно, не мислите ли? Трябва да се има предвид и Канала. Аз никога не съм бил добър плувец.

Генерал фон Шмид се усмихна любезно на малката шега:

— Разбира се, аз просто си помислих.

— Друг коняк?

— Благодаря. Великолепен е, както винаги, но не, трябва да ви напусна.

На вратата, а те имаха този навик си стиснаха ръцете.

— Господин барон, — полупоклон, токовете му се удариха с военна точност. — Приятно ми беше да се запозная с вас.

— На мене също, генерале. — Баронът замълча. — Напускате ли Париж?

— Възможно е моят полк да бъде преведен другаде.

— Разбира се.

Баронът си помисли за Източния фронт. Той се поколеба, после каза нещо, което никога не бе очаквал да каже на немец:

— Довиждане, приятелю.

Генерал фон Шмид се усмихна.

— Довиждане, приятелю — каза той, после бързо напусна стаята.

Преди два дни. Би могло да не значи нищо. Би могло да означава край. Баронът запали друга цигара. Сега в дадени моменти той се чувстваше толкова уморен, че не му беше възможно да се тревожи какво ще се случи с него. Но се тревожеше за другите.

Изправи се и сложи на грамофона плоча, с „Вълшебната флейта“.

Ако не можеше да спи, можеше поне да мисли. Не можеше да прехвърля в ума си плановете отново и отново, и да слуша Моцарт, който винаги му напомняше, че е хубаво да си жив.

Сутринта на шести декември автоколоната от висши офицери от Германското главно командване във Франция се движеше по булевард „Осман“ в 10 часа и 50 минути. Тя зави наляво по булевард „Малерб“ в 10 часа и 56 минути. Навлезе в улица „Сюрен“ в 10 часа и 58 минути. Точно по разписание. От прозореца на малкото ателие по същата улица наблюдаваха баронът и Жак. Жак се наведе напред.

— Хайде, копелета, хайде...

В 10 часа и 59 минути автоколоната спря, на около сто и петдесет метра преди завоя на улица „Д’Агюсо“. Настъпи тишина. Тогава бомбата избухна. Тя се взриви пред хлебарничката, унищожи снабдителния фургон. Само леко засегнати бяха гумите на първия мерцедес.

За минута звукът от експлозията заглъхна, дочу се шум от тичащи крака и виковете на немски команди. Баронът и Жак вече бяха на стълбите. Разделиха се, без да произнесат дума. Жак беше забелязан от германски подвижен патрул десет минути по-късно, докато си проправяше път из близките странични улички. Той умря под огъня на техните шмайзери, докато се присягаше към пистолета си.

Баронът беше арестуван на „Сен Клод“ един час по-късно. Той бе разпитван, измъчван от Гестапо по-дълго от другите — поради неизяснени причини, след като те вече знаеха всичко. Бяха особено жестоки към жените. Леон си преряза гърлото в килията и офицерът, отговорен за неговата сигурност, беше понижен. Хенри, Дидие и Жерар бяха обесени. Бернадет, любовницата на Жак, която ги беше предала, умря бавно от ръцете на Съпротивата няколко месеца по-късно. А баронът, както подхождаше на неговата титла, беше екзекутиран от германски стрелкови взвод в нощта, когато неговият по-малък син празнуваше своя рожден ден.

За смъртта на баща си Едуард научи, когато при първите светлини на деня най-накрая бе стигнал къщата на Ийтън Скуеър, след дълго вървене пеш от госпожа Симонеску. Хюго Глендининг му съобщи новината. Тя беше изпратена през нощта в информационната служба на щаба на „Фри Френч“ по радиопредавател. Висш помощник на генерал дьо Гол бе занесъл новината лично на Луиз в 11 часа вечерта, когато тя се беше върнала от прием в къщата на един английски банкиер. Генералът бе изпратил личните си съболезнования по повод смъртта на един стар приятел и смел французин. Борбата продължава, завършваше известието.

Жан-Пол научи, че баща му е починал няколко часа по-късно, а също така, и че когато на два пъти през изминалата нощ бе твърдял, че е барон дьо Шавини, е било истина. Той го разбра, когато след

претърсване на цял Лондон заедно с Хюго, накрая Едуард го беше открил.

Нямаше го при госпожа Симонеску. Нямаше го в никой от последвалите клубове и кръчми, които беше посетил през тази нощ. Не беше в „Конуей хауз“, и Изобел не беше го виждала. Не беше в щаба. Той беше заспал в спалнята на малкия апартамент на „Мейда вейл“ и прие новината от Едуард в хола на Селестин Бианшон.

Селестин погледна към двамата братя, единия много блед, другия силно зачервен, и не каза нищо. Тя знаеше, че това беше краят. Тя знаеше, че той повече никога нямаше да се върне към нея, нейният хубав Едуард. Можеше да го разбере по вида на стойката му — гордо изправена. Той не погледна към нея нито веднъж. Можа да го разбере по очите му, чиято ярост я плашеше и чиято болка я сразяваше в сърцето.

Би желала да обясни, помисли си тъжно тя. Не сега, разбира се, а по-късно. Би желала да му каже истината: че го обичаше, и точно защото го обичаше, тя знаеше, че внезапният край щеше да бъде полесен за нея от бавния. Жан-Пол, който пристигна много пиян на вратата ѝ в три през нощта, готов след кратък сън да прави любов, беше само доставил средствата за това.

Че Жан-Пол я мразеше, защото беше задържала неговия брат, тя беше усетила веднага, след като беше легнала под него. Бързото му, ожесточено влизане в тялото ѝ беше неговият начин да прекъсне това задържане, тя добре го разбираше. Не направи опит да го спре, нито да му помогне и то не трая дълго. Шест или седем мушкания, и той се изпразни, ругаейки. Нейната последна любовна връзка бе свършила. Свиня, помисли си Селестин, когато Жан-Пол с грухтене се претърколи от нея. Тя точно скачаше от леглото, когато чу звънеца на пътната врата.

Сега гледаше към Едуард и знаеше, че беше постъпила правилно. Той беше се освободил от нея и дори болката от това беше по-добра, отколкото неизбежната алтернатива. Да трябва да наблюдава как постепенно Едуард се уморява от нея, как се изчерпва любовта му, как той пораста, да го вижда как с чувство за вина се опитва да скрие настроението си — не, не би могла да желае това.

Тя го гледаше и изпитваше едно последно изкушение, последна надежда. Би могла да му каже, би могла да обясни. И ако би го

направила... Тя отстрани изкушението. Всичко пак щеше да приключи, разбираше това, гледайки го в лицето. Тя беше част от неговата младост, част от това кратко, сладко време между юношеството и мъжествеността, и това време беше свършило. Мъж, а не момче се обърна да я погледна, когато неговият брат напусна стаята. Чертите му бяха стегнати от потиснато чувство.

— Извинявам се, че питам за това, но моят брат дължи ли ти нещо?

— Не — спокойно отговори тя.

— Аз ти дължа твърде много — контролът му почти не го напускате.

— Нищо, Едуард.

Той наклони глава, погледна още веднъж към нея, и напусна стаята. Месец по-късно Селестин получи кратка, формална бележка от него, в която той ѝ предлагаше да му съобщи когато и да се намираше в нужда. Тя запази бележката, но не ѝ отговори.

Месец след това нейният английски покровител получи удар и след кратко боледуване почина. Няколко седмици по-късно, когато Селестин всекидневно очакваше съобщение да напусне апартамента, тя получи от адвоката, действащ от името на Едуард дьо Шавини малък пакет. Вътре бяха документите по прехвърлянето на къщата на „Мейда вейл“ на нейно име и подробностите по месечното изплащане на годишна рента до края на живота ѝ. Тя помисли да изпрати обратно и двете, да пише на Едуард, но знаеше, че той го беше направил с добри намерения, и освен това вече приближаваше четирийсет и осем и беше реалистка повече от всякога.

Така, в едно писмо до адвоката тя изрази своята признателност и формални благодарности. То вероятно бе препратено на Едуард. Селестин не го чу повече.

След няколко месеца, обръщайки гръб на загубите си и затваряйки своето сърце, тя си взе нов любовник, и започна още веднъж да забавлява смел млад мъж от щаба на „Фри Френч“. Понякога вяло клюкарстваха за своите приятели и името дьо Шавини се споменаваха.

Така тя научи, че баронеса дьо Шавини бързо беше намерила утешение за загубата на съпруга си в ръцете на един английски банкиер. Че — за ничия изненада — годеничеството на Жан-Пол за лейди

Изобел Хербърт бе развалено по желание на лейди Изобел два месеца след смъртта на неговия баща. Чу също, че малкият брат, Едуард се оказал възпламенителен и изпокосил цялото Лондонско общество. Той и брат му станали много близки, й каза нейният информатор с намигване. Добили били лошата слава, че ловуват в двойка.

Селестин беше изненадана да чуе това. Тя почувства известна тъжна гордост, че нейните уроци по правена на любов бяха намерили добра употреба, но близостта на двамата братя леко я отвращаваше. Тя знаеше, колко много Едуард се възхищаваше от своя брат, и понякога мислейки за това, се тревожеше за него. Такава ожесточена лоялност! Трябва да се е лишил от илюзии, и то отдавна, си мислеше тя.

Това, което Селестин не можеше да знае, бе степента, до която скръбта отначало събра двамата братя. Те бяха обичали своя баща, за тях той бе изглеждал несъкрушим. В ужаса, объркването и болката през дните, последвали новината за неговата смърт, дни в които Луиза легна в леглото си и отказваше да види когото и да било, двамата се обърнаха един към друг и всички бариери между тях изчезнаха.

Жан-Пол намираще непосилно да сдържа скръбта си, той плачеше открито, обръщаше се към Едуард, който не можеше да плаче като объркано дете и търсеше утешение от него.

Нощ след нощ те стояха до късно, говорейки и преразглеждаха цялото минало. Жан-Пол пиеше много в тези дни — това му помагаше, казваше, и колкото ставаше по-късно, толкова той ставаше по-съзлив.

— Чувствам такава вина, — каза той една нощ, стискайки ръката на Едуард. — Използвах неговата титла — същата тази нощ. Как можах да направя това? Господи, мразя се, Едуард...

— Това не е променило много нещата. Не тогава. И във всеки случай — както и да се е случило — ти си имал право.

— Зная, зная. Но това не ми помага да се чувствам по-добре. И да отида при тази курва Симонеску — да бъда там, когато... Небесни боже, не мога да понеса мисълта за това. — Той облегна зачервеното си лице, обърса очи и хвана още по-силно ръката на Едуард. — Мразя се, Едуард — да! Наистина ти казвам. Срам ме е от начина, по който се държах. Пиене, жени... Ще се откажа от всичко това, знаеш ли. Промяна. Чувствам, че я дължа на татко — трябва да я извърша заради

него. Не зная защо изобщо съм го правил. Жените — какво значат те за мен? Нищо. Не можеш да говориш с тях — когато и да е, бих предпочел да говоря с мъж. Не можеш да им се довериш. Виж Селестин — чувствам се ужасно заради това, Едуард, но може би то имаше положителен ефект. Ако ти е отворило очите ти, значи си е заслужавало. Тя не се колебаеше, ти знаеш. Право в леглото. Не можеше да чака да се настроиш. Те всички са такива, жени. Курви. Лъжкини. Всяка от тях...

— Жан-Пол...

— Кажи, че никога няма да позволиш това пак да се случи, Едуард. Обещай ми. Никога не позволявай жена отново да застане между нас. — Той повдигна към Едуард лице мокро от сълзи. — Те правят това, ти знаеш. Те постоянно се опитват да го постигнат. А аз не мога да го понеса. Аз се нуждая от теб, братче. Сега се нуждая от теб, повече, от всякога. Тази ужасна скръб, тази болка — да мисля за отговорностите, които татко ми остави. Това ме кара да се страхувам, Едуард, не бих могъл да се справя с това, не без тебе...

Той облегна глава и захлипа. Едуард знаеше, че тези сълзи идват както от брeндитo, така и от скръбта, но беше трогнат. Той помисли за Селестин, и изпита гняв. Тя го беше предала, а може би го беше лъгала през цялото време. Какво значение имаше такава жена, в сравнение с обичта, която той изпитваше към своя брат?

— Жан-Пол. — Той обгърна с ръка треперещите му рамене и се опита да го успокои. — Не казвай подобни неща. Не ги мисли. Аз съм ти брат. Сега ние трябва да мислим за бъдещето. Трябва да мислим за татко и за всички неща, за които той работеше. Когато войната свърши, ще можем да се върнем във Франция, ще можем да започнем отново. Татко постави основите, ние ще можем да градим върху тях, ти и аз. Това е, което бихме могли да искаме...

— Аз предполагам същото. — Жан-Пол си обърса сълзите с опакото на ръката. Той се изправи и се изсекна.

— Помисли, Жан-Пол. Всички тези компании. Те са наше завещание. Можем да ги изградим, това ще бъде паметник за татко...

— Да, да. — Жан-Пол изглеждаше раздразнителен. — Но аз не мога да говоря за това сега. Не мога да мисля за него. Аз съм войник — имам други отговорности. Във война сме, Едуард, бъди поне малко реалист.

Едуард въздъхна. Всеки път, когато се връщаха към този въпрос, реакцията на Жан-Пол беше същата. Такъв, връщайки се към това, беше отговорът и на Луиз. Когато един следобед, мислейки, че да говори за Ксавие и неговата работа би могло да я утеши, Едуард я попита какво смята тя, че баща му би желал да се случи за в бъдеще, Луиз раздразнено се беше обърнала настрана.

— С неговите компании? Едуард, как бих могла да знам? Какви изключителни въпроси задаваш.

— Аз просто мислех...

— Е, недей. Само ще се забъркваш в чужди работи. Жан-Пол е баронът, не ти. Когато войната свърши, той ще поеме грижата за тези неща. Няма въобще никаква нужда ти да се тревожиш за тези работи. И твърде коравосърдечно е от твоя страна да ми задаваш въпроси в такова време! Наистина, как може да бъдеш толкова безчувствен. Как можеш да дискутираш неговите бизнес проблеми в момент като този?

— Неговата работа, мамо. — Устата на Едуард упорито се сви. — Тя имаше голямо значение за него. Аз искам да чувствам, че ние я продължаваме, че правим това, което той би желал...

— Което ти желаеш да чувстваш, е изцяло неуместно. И ти нямаш никакво право да ме безпокоиш в такова време. Аз никога не съм се занимавала със сделките на Ксавие. Винаги съм мислела, че самият той им отделяше прекалено голямо внимание. Това беше една ексцентричност — всички негови приятели го казваха. Съвършено по същия начин той би могъл да се посвети на своите имения, както правеха те. Тази мания по отношение на финансите, на търговията — не можах никак да разбера...

Тя надменно тръсна глава. Едуард внезапно почувства силен гняв. Изправи се.

— Наистина ли, мамо — Той хладно я изгледа. — Ти ме изненадваш. В края на краищата, мислех, че си израснала с търговията. Била е стоманата, не именията, която е доставила на баща ти богатството.

Красивото лице на Луиз стана тъмночервено. Всички напомняния за източника на парите на нейното собствено семейство бяха забранени.

— Можеш да си вървиш, каза Луиз. — И изпрати горе Жан-Пол, — добави тя, когато стигна до вратата.

От деня на този разговор забеляза, че неговото отношение към майка му започна да се променя. Преди тя го заслепяваше и объркваше. Студенината ѝ към него, която той никога не бе могъл да разбере, го караше още по-ревностно да се стреми да спечели нейната обич. Но сега, и той знаеше това, започна да се оттегля и да я преценява. Скръбта, която изпитваше по баща си изостри неговата проникателност. Той гледаше на майка си по нов, по-хладен и безпристрастен начин. Вече не търсеше толкова много извинения за нея. Когато няколко месеца след смъртта на баща си осъзна, че тя беше започнала нова любовна връзка, нещо в сърцето му се затвори завинаги за нея. Това, той знаеше, никога не би ѝ простил.

Започна да чувства като че ли със смъртта на Ксавие беше изчезнало всичко сигурно в неговия свят, и живееше в състояние на постоянно движение и промяна, в което вече нямаше нищо устойчиво. Неговата лоялност към майка му и към метресата му се оказаха неуместни, представите, които си беше създал за света бяха разрушени.

— Това се случва, — каза му мило Хюго, когато Едуард се опита да обясни чувствата си — отминава. Не се хващай за някакво вярване, чакай и го остави то само да дойде при теб.

— Да чакам? — Едуард го погледна. — За какво? В какво вярваш ти, Хюго?

— Аз ли? — Хюго сухо се засмя. — Е, добре, вярвам в хубавото „Бордо“ и в цигарите „Собрание“...

— Не се шегувай. Англичаните винаги се шегуват.

— Много добре. — Хюго се засмя на неговата настойчивост. — Аз вярвам в някои от нещата, които сме чели заедно. Вярвам в усилената работа. — Той се поколеба, — вярвам в някои хора. Понякога.

— В бог не?

— Не наистина. Страхувам се, че не.

— В политиката?

— А, политиката. Е, вярвам в някои убеждения, както би могъл да забележиш. Нямам особено голяма вяра, че те съществено ще променят света. Може би някога съм вярвал. По-малко сега.

— А за любовта? — Едуард го фиксира с поглед, и след малко той сведе очи.

— Едуард. — Той въздъхна. — Би трябвало да четем с тебе по-малко поезия.

— Но ти каза, че вярваш в нещата, които сме чели. Как можеш да вярваш в думите, ако не вярваш в нещата, които тези думи означават?

— Вярвам в тях, когато ги чета.

— А после?

— А, после се разколебавам.

Едуард блъсна книгите му през писалището:

— Не е твърде много, — каза той накрая с мрачен глас, а Хюго го погледна сериозно, като по този начин му показва уважението, което смяташе, че му дължи.

— Не, не е.

— Но, все едно ли ти е, Хюго? — обърна се той към него. — Не искаш ли да има неща, в които да вярваш? Не искаш ли да имаш чувството за цел?

— Разбира се, че не. Ужасна ерес. Разочарование и клопка. Много по-добре е да виждаш света такъв, какъвто е. — Хюго се обърна настрана. — Много малко са трайните неща. Повечето от нещата в живота са без определена цел. Ние създаваме идеали и вярвания, за да придадем форма на безформеното. Любов, чест, вяра, истина. Това са думи, Едуард...

— Не мисля, че наистина го вярваш.

Едуард упорито вдигна очи, и Хюго се обърна. Той погледна в момчешкото лице и леко повдигна рамене.

— Може би. Може би си прав. — Той замълча. — Ако думите ми звучат горчиво и цинично, и сигурно е така, за това точно сега има причини...

— Майка ми?

— Отчасти, да. Аз ти казах, че ще ми бъде трудно да спра. Обаче, това е нещо, което ние не трябва да обсъждаме. Ще се върнем ли сега към Вергилий? Ако искаш да влезеш в Оксфорд, чака те значителна работа...

— Хюго...

— Какво?

— Харесвам те.

— Отлично. Това ме изпълва с увереност. Сега обърни на страница четиринайсета.

Едуард облегна глава, вдълбочи се в думите, и откри, че те го успокояват.

По-късно той беше благодарен на Хюго. Сухотата и иронията помогнаха, те му създадоха една нова непредубеденост, различен начин на виждане на живота. Мина време, той откри, че беше способен да разпределя на категории чувствата и мислите си, така както никога не беше правил дотогава. В края на краищата беше напълно възможно да сдържа скръбта, която изпитваше по баща си. Той я заключи в тази част от съзнанието си, с която правеше планове за бъдещето. Нямаше нужда повече тя да се отразява на поведението му всеки ден и всеки момент. Откри, че можеше да скърби и да се напива с Жан-Пол, че можеше да скърби и да работи с Хюго.

Когато една нощ, след седмици меланхолично въздържание Жан-Пол се обърна към него, изпъшка и каза: „По дяволите, братче. Това, от което се нуждаем, е жена“, той направи друго откритие. Той можеше да се люби също така, да изпитва съвършено удоволствие, без каквото и да е чувство или емоция, без някакво желание да види някога жената отново. Когато довери това откритие на Жан-Пол, брат му изглеждаше доволен.

— Порастваш. Мъж си, най-накрая, — каза той, като че ли, макар закъснял, го приветстваше в клуба.

Тогава тази реплика направи удоволствие на Едуард. Той беше изцяло под влиянието на Жан-Пол, и едва по-късно разбра, че това бе точката в техния живот, когато са били най-близки един към друг. Жан-Пол поглъщаше обичта и предаността, които преди бе насочвал към баща си, майка си и към Селестин. За известно време привързаността на Едуард към него бе неоспорима. Понякога той наистина имаше съмнения. Спомняше си обещанията на Жан-Пол за промяна и виждаше колко бързо те бяха забравени. Той можеше да наблюдава как неговият брат можеше да бъде груб, а понякога и жесток. Но предаността му надделяваше тази критичност, а одобрението на Жан-Пол го стопляше.

Когато чу от един от приятелите на Жан-Пол за затрудненото финансово положение на Селестин, той се обърна именно към брат си. Със запъване обясни, че въпреки всичко, което се беше случило, би искал да ѝ даде известно обезпечение.

Жан-Пол намери идеята извънредно забавна. Къщата би струвала — колко? Шест хиляди лири стерлинги? И годишна издръжка също така? Той вдигна рамене. Сумата в пари беше минимална. Ако Едуард искаше да си направи това удоволствие, защо не?

— Като подарък? — Той леко се смръщи и отпи нова глътка бренди, — извън парите ти, поставени под попечителство?

— Чувствам, че ѝ дължа нещо, Жан-Пол...

— Много добре, аз ще ти го разреша. Иди и се срещни със Смит-Кемпт, нашият адвокат. Той ще го уреди. Много дискретен човек, разбира от тези работи...

Той замълча с все още свити вежди, като че ли пресмяташе нещо. После, с друго повдигане на рамене и въздишка, изпи до дъно останалото бренди в чашата си.

— Защо не, в края на краищата — Той се изправи. — Плати ѝ. Винаги разумната политика с жените, а, братче?

Отново Едуард усети това чувство на съмнение и дистанция. Това ли правеше той — плащаше на Селестин? Той не го беше видял от тази страна, във всеки случай, тълкуването на Жан-Пол му се стори много грубо.

Но това негово чувство отмина, и въпросът не беше обсъждан отново — разбира се, Жан-Пол като че ли забрави за него. Едуард се срещна с адвоката, уреждането на документите беше направено, и веднъж минало това неловко положение, Едуард чувстваше като че ли е излязъл от някакво огнено кръщение. Той бе поел подходящата посока, сега беше светски мъж, и той беше твърде горд с тази своя нова идентичност.

— Ти се промени, Едуард, — каза му Изобел един ден, след като се беше отказала от годеничеството си, когато Едуард бе отишъл да ѝ направи посещение на учтивост.

Тя го бе наблюдавала дълго преди да изрече това, разглеждайки го през широкото пространство на приемната в „Конуюей хауз“. После тя се изправи, прекоси стаята. Погледна го в очите.

— Станал си по-твърд сега. Преди повече ми харесваше. О, Едуард, защо се променят нещата, и хората?

Нейната откровеност го трогна. Увереността му в своята нова и необвързана цинична личност се разколеба. Той беше горд само

допреди момент с нея, и може би твърде много я бе демонстрирал. Сега се изправи.

— Не съм се променил — каза бързо. — Не по този начин. Аз все още... — Той се прекъсна, съвсем несигурен как искаше по нататък да продължи.

Изобел го погледна отблизо, и после бавно започна да се усмихва:

— Може би не. — Очите ѝ танцуваха по него. — Може би все още има надежда за теб. Виждам я, тя е в очите ти. Когато ги погледна от много близко. Само следа от душа. Скъпи Едуард, ще я потърся отново следващия път, когато те видя. Кажи на Жан, че той има лошо влияние върху теб. Ще му кажеш ли? Кажи му го тази вечер. Кажи му го от мое име...

Едуард изпълни желанието ѝ, защото предполагаше, че това ще се стори забавно на Жан-Пол. Отговорът на брат му беше рязък.

— Типична — каза той. — Типична жена. Тя знае колко сме близки ти и аз, и не може да понесе това. Лошо влияние? Какво по дяволите иска да каже? Ти си ми брат. Аз съм отворил сърцето си за теб. Наистина, Едуард, чувствам го. — Той направи поривист жест, — аз нямам тайни от теб.

Когато каза това, Жан-Пол наистина най-искрено го мислеше. Той знаеше, че това не беше точната истина, но неговата интерпретация на истината беше еластична и удобна. Той споделяше с Едуард всичко от значение, си казваше. Малкото неща, които избираше да изпусне не бяха важни.

Едно от нещата, които небрежно премълча, се отнасяше за малката актриса Вайълит Фортескю. През периода, последвал непосредствено бащината му смърт, когато съзнанието на Жан-Пол беше изпълнено с объркани намерения за промяна, той наистина, както беше казал, се опита да избягва леснодостъпните изтънчени жени, към които се бе стремил дотогава. За своя собствена изненада той откри, че се нуждае и намира утеха при съвършено различен тип жена. Поднови познанството си с Вайълит съвсем импулсивно, и я намери учудващо успокоителна. Тя бе срамежлива, чувствителна и непретенциозна. Беше трогната от историята с бащината му смърт. Не бе лишена от

снобизъм и затова бе поласкана, че новият барон се бе доверил на нея. Беше благодарна за възможността да седи и да го слуша да говори. Жан-Пол намираще, че нейната кротост го освежава, мълчанието ѝ го успокоява, очевидното ѝ съчувствие го трогваше.

Тя много лесно се влюби в него, и когато той осъзна това, за него беше естествено да се люби с нея — нещо, което дотогава не беше му се случвало, защото въпреки, че харесваше очите ѝ, той не изпитваше влечение към нейния физически тип. Оказа се, че тя беше девствена и начинът, по който правеше любов се стори на барона твърде срамежлив и пасивен. Те не се любеха много често, тъй като баронът откриваше, че предпочита да гледа надолу, в тези широки, виолетови очи и да говори.

Когато тя забременя, той много се ядоса. Почувства се измамен, впримчен. Да се любиш — колко? — четири, пет пъти, и то не чак толкова вълнуващо, и внезапно да се озовеш в такава ситуация. Изведнъж зовът на виолетовите очи замлъкна. Изразът на безусловна любов и доверие започна да го отегчава. Внезапно тя му се стори безпомощно прилепваща се — качество, което винаги бе намирал отблъскващо у жените — и уязвима. Когато не можеше повече да прикрива раздразнението си и видя лицето ѝ измършавяло и изпълнено със страх, той започна да се ядосва още повече. Тя като че ли предизвикваше отказ, преди той да го бе изрекъл. Колкото по-открит и брутално искрен ставаше той с нея, толкова повече тя плачеше и упорито се държеше за него. Подобен мазохизъм го отвращаваше.

Тя категорично отказа да помисли за аборт. Баронът бе длъжен да се изясни: бракът бе изключен. Водеше се война, той се надяваше скоро да се върне във Франция. Съжаляваше, но за мъж с неговото положение един брак не би могъл да бъде предприет току-така: неговата съпруга щеше да бъде баронеса дьо Шавини. Само жена с определен произход би могла да заеме подобно положение като... Тук той се заплиташе.

Вайълит сгъваше ръцете си по начин, който започна да мрази.

— Ти мислиш, ме аз не съм достатъчно подходяща за тебе?

— Моля ти се, скъпа. Не става дума за това.

— Моят баща произлиза от стара Девонска фамилия. — Гласът ѝ потрепери. — Аз бях възпитана да бъда дама...

Баронът реши да лъже. Той каза, че знае това, разбира се, че той знае това, че е бил наясно за това още от първия път, когато я беше видял. Но за нещастие, богатството на неговото семейство бе много сериозно засегнато от войната: за да спаси фамилните компании и фамилните имена, той няма избор. Трябва да направи династичен брак. Съпругата му трябва да бъде богатата наследница.

Тя изслуша много спокойно всичко това и го прие. Баронът никога не разбра дали тя му повярва или не. Но от този момент, тя като че ли се отказа да се бори. Стана напълно пасивна, напълно покорна, като че ли нямаше повече собствена воля. Физически не беше силна и от бременността си отслабна още повече. През първите два месеца поемаше много малко храна. Баронът се надяваше, че тя ще загуби детето, че ще направи спонтанен аборт. Той знаеше, че това е грозно и беше полузасрамен, но то му се струваше най-доброто решение за всички засегнати.

В края на 1942 г., когато тя беше в четвъртия месец и не претърпя спонтанен аборт, баронът взе решение. Той, разбира се, би могъл да уреди издръжката за нея и детето, но предвиждаше една безкрайна история от молби и настоявания, ако постъпеше така, от друга страна, това, което нея най-много я ужасяваше, беше позорът да носи незаконно дете. Така че баронът реши да ѝ намери съпруг.

Той откри съвършеният кандидат в лицето на един американец, ефрейтор Гари Крейг от Бейтън Руж, Луизиана, в момента служещ в Четвърта пехотна дивизия на американската армия, на когото той беше представен от неговия командващ офицер, лондонски приятел и партньор по чашка на барона.

Крейг беше огромен мъж, тежък пияч, не особено умен, но все пак, неспособен да отмине лесно възможността да спечели лесно някой и друг долар. На барона се наложи да го срещне само веднъж, и това стана, когато парите трябваше да преминат в новия си собственик. Цялата предварителна работа беше любезно поета от приятеля на барона, който осигури всичките необходими документи при брак на американски военен с английска гражданка, с минимални затруднения. Това струваше на барона пет хиляди долара, а за Гари Крейг беше повече от добре.

— Тя наистина е хубаво момиче — засмя се той. — Изглежда като че ли и аз имам участие в тази работа, господине.

Вайълит се съгласи с предложението, без възражения и емоции. Сега тя го гледаше с очи на сомнамбул. Нито го осъждаше, нито му благодареше, просто каза „да“. За голямо облекчение на барона, Гари Крейг не беше убит през следващата година по време на десанта. И двамата мъже, единият от Четвърта пехотна, другият като офицер от Втора френска бронирана дивизия бяха в редиците на победните войски, които на 25 август 1944 г. освободиха Париж. Междувременно, бебето, едно момиченце, което никой от двамата мъже не видя, беше родено в частна лондонска клиника. Разноските бяха поети по предварително споразумение от барона.

Сержант Гари Крейг бе освободен от армията в края на 1944 г. след смъртта на баща си, и се завърна в родителското си малко селско имение в Луизиана, в очакване на своята съпруга и детето.

Вайълит и момиченцето отидоха при него в 1945 г., тръгвайки от Саутхемптън с кораба „Аржентина“ заедно с много други съпруги на американски военни. Баронът, който не беше безчувствен, поръча великолепен букет от бели рози и теменужки да бъде изпратен в кораба и после нареди на своя лондонски адвокат да приключи делото за госпожа Крейг, бивша Фортескю. Когато това беше направено, Жан-Пол въздъхна с облекчение. Това беше един неприятен епизод, едва избегната опасност. Той беше радостен, че Едуард не разбра нищо за случилото се, тъй като със сигурност щеше да бъде много критичен.

Жан-Пол чувстваше облекчение. Луизиана беше много далече.

Едуард, който беше още в Лондон, научи за събитията по освобождаването на Париж от писмата на брат си. Заедно с майка си и някои френски приятели видя на кинопреглед как генерал Дьо Гол предвожда победните войски по Шан'з Елизе. Той с гордост търсеше в редиците брат си, и когато го съзря да марширува не далече от самия генерал, силно извика и заплака, също както всички наоколо, които викаха и плачеха.

Той беше осемнайсетгодишен. Франция беше свободна и неговият брат, барон дьо Шавини, никога не бе изглеждал по-голям герой.

ЕЛЕН

*Оринджбърг, Алабама
1955-1958*

— Някога правила ли си го с момче?

Пришила-Ан имаше за прическа нова конска опашка. Тя бе събрана над самото ѝ чело и бе вързана с розова панделка. Не бе много голяма конска опашка, защото Пришила-Ан чакаше косата ѝ да порасне, но Елен гледаше с ревност на нея. И тя искаше да носи косата си по същия начин и да има копнинена пола като Пришила-Ан, чийто клош се разширяваше в кръг с набрани колосани фусты отдолу. Пришила-Ан дъвчеше дъвка. Когато Елен не отговори, тя извади дъвката, изследва внимателно розовото топче, после го забучи отново върху зъбите си. Лежеше върху изсъхналата трева с ръце под главата и гледаше. Гърдите ѝ предизвикателно стърчаха в новия ѝ сутиен, модел „Моминска форма“. Елен мъчително гледаше встрани. Тя също искаше сутиен, майка ѝ се противопоставяше на идеята. Пришила-Ан се кълнеше, че нейният бил вече мярка 34-С.

— Ти оглуша или какво? — Пришила-Ан я смушка с големия пръст на крака си. Тя се повдигна на лакът и замислено се загледа в Елен. — Попитях, правила ли си го друг път с момче!

Те се бяха качили на площадката зад игрището, в очакване училищният автобус да ги откара обратно в Оринджбърг. Долу до тях по-големите момчета от Селманската гимназия работеха. Елен можеше дори да различи фигурата на Били Танър. Той бе по-висок и помускулест от всеки друг. Тя отскубна трева и я задъвка, с очи отправени към игрището, избягвайки любопитния поглед на Пришила-Ан. Колебаеше се. Въпросът беше труден: тя го знаеше и Пришила-Ан го знаеше.

Не искаше да приеме истината, не дори и Пришила-Ан, която беше нейната най-добра приятелка, но също не искаше и да лъже. Повече от момичетата лъжеха или във всеки случай преувеличаваха. Но тя можеше само да предполага това, без да бъде сигурна. И дори да не лъжеха, когато се хвалеха, това какво я интересуваше? Елен

въздъхна. Тя започваше да мисли, че нещо в нея не беше в ред. Понякога беше сигурна, че бе единственото момиче в Селманската гимназия, което никога не е било целувано. Тя с неохота се обърна към Пришила-Ан. Единствената ѝ надежда бе, че въпросът на Пришила-Ан бе лениво зададен, може би просто ей така. Пришила-Ан отново гледаше сънливо, както тя често гледаше през последните месеци. Елен си почисти гърлото.

— Не точно — внимателно каза тя. — Не. — Тя почака малко. — А ти?

— Добре, сега... — очите на Пришила-Ан добиха лукав израз и широките ѝ, розово боядисани устни се разтвориха в конспиративна усмивка. Елен отдъхна. Всичко беше наред. Това беше само повод. Пришила-Ан искаше да разговарят.

Тя полежа за момент загледана към небето. После внезапно престана да се усмихва и рязко се изправи. Гърдите ѝ се разтърсиха. Елен завистливо отвърна поглед.

— Аз не съм го правила до края, ясно ли ти е?

— Сигурно. Сигурно. Разбира се.

— Искам да кажа има ходене и ходене — знаеш ли?

— Разбира се.

— Но... — Тя се поколеба и гласът ѝ секна. — Еди Хейнис, живее отвъд пътя за Майбъри! Неговият татко притежава онази голяма бензиностанция там, на шосето. Висок. Едър. — Тя се изкиска. — Като атлет. Помниш ли го на състезанията миналата есен?

— Знаеш, че си спомням. — Елен се засмя. — Спомням си също как ти изглеждаше, когато той за първи път те покани да отидеш на среща с него. Нещо като слабост в коленете, замъглен поглед, и...

Пришила-Ан я блъсна.

— Ще млъкнеш ли? Това е сериозно, Елен. Наистина. — Тя спря, после въздъхна. — Аз го обичам.

Еленините очи се разшириха. Тя се вгледа в Пришила-Ан с уважение.

— Така ли? Сигурна ли си? Ох, Пришила-Ан... — за миг те се спогледаха една друга. — Това добре ли е? Искам да кажа — кара ли те да се чувстваш добре?

— Добре? — Пришила-Ан се засмя. — Чувствам се великолепно.

— А той обича ли те?

Елен импулсивно се наведе напред, присягайки се към ръката на Пришила-Ан. Приятелката ѝ сведе поглед.

— Ами, предполагам. Надявам се. Искам да кажа, той открито все още не го е казал — срещали сме се само четири пъти. Какво може да каже едно момче след четири срещи? Но... когато ме гледа, ти знаеш — както той гледа, и... — Тя внезапно стисна Еленината ръка.

— Ако ти кажа чистата божа истина, Елен, ще се закълнеш ли, просто да се закълнеш, че няма да произнесеш нито дума на жива душа?

— О, кълна ти се, Пришила-Ан, кълна се.

— Наистина ли? — Пришила-Ан я погледна със съмнение за миг, после въздъхна. — Добре, може би не трябва да ти казвам това, и не бих го направила, ако не се тревожех толкова. А, не точно че се тревожа, но мислих за това и мислих за това, докато започна да ми се струва, че ще полудея, и — Елен, ти знаеш какъв според мен е проблемът. Аз мисля, че хората лъжат, това е, което мисля. Мисля, че те просто не казват чистата истина.

— Истина? — Елен се втрени в нея. — Какво искаш да кажеш?

— Ами... — Пришила-Ан седна и се настани удобно. Тя се наведе напред. — Цялата работа е, че не те предупреждават — не по начина, по който трябва да го направят. Те всички казват, че момчето трябва да прави това, и че е по-добре момчето да не прави онова, но те отминават и изоставят най-важната част, че всичко това ти доставя удоволствие. Искам да кажа, че се чувстваш наистина чудесно, и не знам, но мисля, че не ме разбираш съвсем ясно. Точно когато ти знаеш, дълбоко в себе си, че трябва да му дадеш червена светлина, какво става? Ти му даваш зелена, преди дори да си забелязала.

Тя замълча драматично, докато тази важна информация се утаи, а Елен слушаше с уважение. Тя със сигурност знаеше, че всичко, което Пришила-Ан ѝ казваше, ще ѝ бъде полезно един ден. Надяваше се, в един много близък ден. Междувременно, не искаше да пресече потока. Пришила-Ан беше с година по-голяма, щеше да навърши четиринайсет следващия месец. И Пришила-Ан имаше гърди: истински гърди, като на жена. Може би, когато и Еленините пораснеха, ако изобщо пораснеха, тя щеше да се сблъска със същия проблем. Зелена светлина или червена: тя не можеше да чака.

— Искаш ли да ти кажа какво направи той?

Елен кимна енергично, а Пришила-Ан се приближи още. Тя вдигна пръст.

— На първата среща — окей? Той ме целуна. И точно аз започвам да привиквам с това и да ми доставя удоволствие, и знаеш ли той какво направи? Продължава с нещо като блъскане с език и го слага вътре. Изцяло вътре в устата ми! Помниш ли, точно както ни каза Сузи онзи път? Тя го нарича френска целувка, нали? И когато тя ми го каза, аз помислих, че това е най-отвратителното нещо, което някога съм чувала, пък и всички знаят, че тя не е нищо друго, освен една уличница... Но, знаеш ли, той го направи, и Елен, кълна се в бога, почувствах се великолепно. Просто великолепно!

— О, Пришила-Ан. — Елен се взря в нейните закръглени очи и нервно се изкиска. — На първата среща? Той направи това на първата среща?

— Чакай, има още. — Пришила-Ан вдигна втори пръст. — При втората среща той сложи ръката си точно тук — Тя показва върховете на гърдите си.

— Точно там?

— Точно там. Тогава аз отблъснах ръцете му и той почака малко, после направи отново същото. Беше забавно, знаеш ли? И той се смееше, и аз се смеех, и после... после, той започна да движи пръста си назад и напред, назад и напред, много бавно точно тук, на върха, където би сукало бебе... — Пришила-Ан се изчерви. — И, Елен, аз се почувствах така добре, стори ми се, че ще полудея. Знаех, че трябва да го спра, но той бе започнал да се движи така бързо, нещо като гърчене, и тогава, преди да разбере — ръката му беше вътре.

— Вътре? — Елен преглътна. — Искаш да кажеш под пуловера ти?

— Под пуловера ми като начало. — Пришила-Ан погледна за рамо и понижи глас. — И после точно под сутиена ми. Бях толкова изненадана! Аз не зная как го направи. В една минута той беше закопчан и стегнат, бях се сгорещила, толкова ми беше топло, че сякаш щях всеки миг да се пръсна, и после — беше разкопчан. И той ме докосваше, наистина ме докосваше.

Настъпи тишина, двете момичета сезираха една в друга. Еленината мисъл работеше трескаво, опитвайки се да си спомни какво й бяха разправяли други момичета. Всичко беше толкова сложно. Над

кръста беше разрешено, тя беше съвсем сигурна в това, но не по-нататък. Не на втората среща. На петата или на шестата, може би или дори по-късно, но толкова бързо? Пришила нетърпеливо очакваше нейната реакция. Сега тя се наведе напред.

— Мислиш ли, че не трябваше така? На втората среща? Според теб той ще помисли ли, че съм лесна? Ще кажели на другите момчета?

— Не, не, разбира се, че не. — Елен се опитваше да не усети съмнението ѝ. — Искам да кажа, ако го обичаш, ако той те обича.

— Ами, не зная. — Пришила-Ан поклати глава. — Наистина е трудно. Виждаш ли, работата е, че ние имахме четири срещи. Петата е тази вечер. Той ще вземе колата на баща си и ще ме води в новото кино на открито. И аз зная, че ще поиска да седнем на задната седалка, и...

Тя прекъсна и погледна назад, по пътя зад игрището. В далечината едва се очертаваше оранжевият силует на училищния автобус, приближаващ бавно сред облак прах. Пришила-Ан се изправи. Тя дръпна надолу полата си, грабна учебниците си и мерна Елен, когато тя бавно се изправяше на крака.

— Искаш ли да спрем на връщане у нас? Ще влезем в магазина. Пристигнаха са нови сифони. Ще накарам татко да ни направи сода, ако искаш.

Елен се поколеба, и внезапно Пришила-Ан се разсмя. Тя опря ръцете си върху нейните.

— О, хайде. Защо не? Никога ли нямам да се решиш? За какво се тревожиш, за майка си? Тя може да почака малко, нали?

Елен замълча. Видя Били Танър да гледа нагоре. Той вдигна ръка за кратък поздрав, после я пусна. Тя повдигна рамене.

— Окей, — каза тя леко. — Защо не, веднъж?

Пришила-Ан се захили:

— Ако се съгласиш, ще ти разкажа какво се случи на третата и четвъртата срещи. — Тя замълча, и Елен видя, че очите ѝ се сведоха по Еленината чисто бяла блуза и после се издигнаха към лицето ѝ. — Всъщност, ако искаш, аз мога да направя и повече от това. Ти знаеш какво ми каза за твоята майка и че тя не ти е купила досега сутиен! Добре, върни се с мене, и аз ще ти дам един от моите стари. — Тя смушка Елен в ребрата. — Аз почти не съм го слагала. Почти е нов. Но, след това, започнах да се развивам наистина бързо...

Елен забави стъпките си. Лицето ѝ почервения.

— Пришила-Ан! Ще го направиш ли? Мислиш ли, че се нуждая вече?

— Разбира се. Сега, хайде! Този тъй негър, който кара автобуса, е нов. Става късно, а гърлото ми вече съвсем пресъхна.

Докато те вървяха надолу по склона и заобиколиха игрището, голяма тълпа от деца се блъскаше, за да се качи в автобуса. Пришила-Ан и Елен трябваше да застанат на края на опашката, и докато се качиха вътре, беше останало само едно място. Пришила-Ан се засмя, изплющя с дъвката си и очите ѝ огледаха автобуса.

— Заеми го ти — каза тя и бутна Елен да седне на последното място. — Аз съм окей. Предпочитам да стоя...

Автобусът тръгна, после спря. Шофьорът погледна през рамото си. Елен видя, че той дръпна спирачката. Беше нов, мъж на около петдесет, много слаб. Носеше лъскав син костюм, орфан на ръкавите и бяла найлонова риза. Костите на китките му стърчаха. Видя, че той се обърна, и че се колебаеше. Пришила-Ан се обърна също и му отправи дълъг, студен поглед, после завъртя глава и започна да си тананика.

— Госпожице, госпожице, ще седнете или какво?

Той се опитваше да се пошегува. Блеснаха белите му зъби. Разговорите в автобуса замлъкнаха. Внезапно настъпи пълна тишина. Пришила-Ан дори не обърна глава.

— Госпожице, госпожице, трябва да седнете. Против наредбите е да стоите права...

Много бавно Пришила-Ан обърна глава. Тя сега знаеше, че има публика, и това я забавляваше. Елен го усети. Много бавно тя изчетка въображаем прах от ръкава си. Завъртя много леко глава.

— На мен ли говориш, момче?

Горещината в автобуса се сгъстяваше. Тишината като че ли трептеше. Някой отзад се изсмя. Шофьорът вдигна очи. Той само погледна за малко Пришила-Ан, без да мръдне, без да проговори. После много бавно се обърна и отпусна спирачката. Автобусът тръгна. Разговорите се подновиха. Пришила-Ан отново затананика и движеше ханша си в ритъм, на Елен ѝ призля.

— Защо направи това? — каза тя, когато слязоха от автобуса в Оринджбърг. — Пришила-Ан, защо го нарече „момче“? Той не искаше да ти направи нищо лошо? Той само си вършеше работата.

— Много важно! — Пришила-Ан тръсна глава. — Той е само един тъп негър, който кара автобус. Той би брал памук, ако машините не правеха това по-добре. Не може негър да ми говори така. И не казвай нито дума за това на татко, за бога или той ще полудее. Продължава да се говори за „негрите, негрите, негрите“, дори след решението на Върховния съд, ти знаеш.

Елен въздъхна. Тя както всички четеше вестниците и разбира се, знаеше. Делото Браун против Бюрото за образование и решението на новия Върховен съд, според което сегрегацията в образованието е противстаконституционна. О, да, тя знаеше. Бащата на Пришила-Ан не беше единственият, който от месеци насам говореше само за това.

— Моят татко казва, че в това има само едно хубаво нещо. Ако някога се приложи — а моят татко казва, че няма, — аз ще напусна училище, преди да започнат да ги извозват и тях с автобусите. Можеш ли да си представиш, Елен — да седиш до някой от тях в клас? — Пришила се засмя. — Те миришат, знаеш. Наистина. Те миришат много особено. И татко каза, че оня приятел — как му беше името? — Ърл Уорнър, той казал, че е по-добре човек да не стъпи в Алабама или да излязат поддръжниците на линча...

— Мисисипи Мери не мирише — намръщи се Елен. — А ако мирише, то тя мирише на хубаво. Спомняш ли си, бях ти казала за Мисисипи Мери? Никога не разбрах защо я наричат така. Тя беше моя бавачка. За кратко. Когато бях малка...

— Какво, тя? Онази, дебелията? Живееше отвъд, край памучното поле? Да, спомням си. Тя умря наскоро, нали?

— Да, така е.

— И всички други негри се напиха на погребението. Господи! Много важно! Ще дойдеш ли да пиеш сода?

Елен кимна. Те прекосиха улицата, минаха покрай козметичния салон на Каси Уайт, покрай стария хотел, който беше затворен. Сега се строеше мотел, съвсем новичък, с бунгала извън града. Според слуховете, бащата на Пришила-Ан бе купил мястото на хотела. Той се канел да събори старата сграда и да разшири магазина си.

Магазинът също се беше изменил през последните няколко години. Мерв Питърс му инсталира нови рафтове и хладилници. Сега вече клиентите се обслужваха сами: без чакане, освен при касата. А сега там имаше и щанд за газирана вода: дълъг бял тезгях, лъскаво

тапицирани високи табуретки, редици от бутилки със сироп и радио, настроено на станцията, която нонстоп предаваше кънтри и уестърн музика. Пришила мислеше, че това е старомодно.

Елен срамежливо се ръкува с бащата на Пришила-Ан и се настани на върха на високата табуретка. Тя мислеше за Мисисипи Мери. Наистина, беше ли права? Тя не миришеше особено и беше много мила. Често вдигаше Елен, притискаше я към своите големи като планини гърди и ѝ пееше онези хубави бавни песни, докато Елен заспиваше. Това беше, когато тя беше малка, разбира се, преди да порасне. После Мисисипи Мери напусна, и Елен не я видя повече, до онзи път, когато отиде в нейната картонена барака и Мисисипи Мери я почерпи със студен и сладък зелен чай. А майка беше много ядосана, когато научи... Тя се намръщи.

Тя не плака или каквото и да било от този род, но ѝ беше много мъчно, че Мисисипи Мери умря, мъчно ѝ беше и за шофьора на автобуса. Много ѝ се искаше Пришила-Ан да не беше му говорила по този начин.

Когато свършиха със содата, Мерв им каза да си вървят, и те отидоха в спалнята на Пришила-Ан. Елен я разглеждаше с широко отворени очи. Тя никога не беше си представяла, че момиче на нейните години би могло да има толкова красива стая. Всичко беше в захарно розово. Имаше захарно розови волани на леглото и захарно розови къдрички на завесите. Имаше истински тапет с рози и цяла редица от говорещи кукли — всичките розови.

Пришила-Ан подхвърли с небрежен жест наоколо.

— Хубаво, а? Моят татко го направи специално за мен. Той ще направи всичко за мен сега, след като мама си отиде. Той е самотен, предполагам. — Тя вдигна рамене. — Работата му върви, както виждаш — къта за сода и сладолед, и всичко друго. Ходиш насам-натам. Кажу ми, нали няма причина Оринджбърг да продължава да бъде един изостанал град? — Тя въздъхна. — Не знам, обаче. Ще бъде хубаво да го напусне човек, си мисля. Да отиде на по-голямо място. В Монгомъри може би. Това е великолепно. — Тя завъртя глава. — Мислила ли си някога да напуснеш?

— Може би някой ден.

Пришила-Ан се намръщи:

— Ти вече не говориш много за това, мисля. А говореше, спомняш ли си? Как твоята майка щеше да те вземе обратно е Европа и тъй нататък. Лондон. И ти говореше забавни работи. Ти малко измисляше, нали? Сега, не. Всички говорят така — с изключение на Били Танър, разбира се.

Елен почервеня. Тя се извърна настрана и се престори, че се е загледала в куклите.

— Ние пестим — Тя се поколеба. — Мама пести, знаеш. Но е скъпо връщането в Англия. Много е дълъг пътя, далече е. — Тя се обърна да погледне Пришила-Ан.

— Имаме една кутия, — добави тя накрая. — Мама има една стара тенекиена кутия. И когато имаме пари в повече, ги слагаме в нея. Когато там се съберат достатъчно, един ден ще тръгнем, предполагам.

— Кутия? Майка ти си държи парите в кутия? — Това се стори смешно на Пришила-Ан, и тя се засмя, после спря и повдигна рамене. — Ами, защо не! Банка или кутия, много важно. Освен... — Тя се колебаеше. — Освен, че ще отнеме много време, нали? Искам да кажа, че като работи за Каси Уайт твоята майка няма много да спечели...

— Тя сега печели по-добре. — Елен нетърпеливо я прекъсна. — Тя сега работи повече часове, защото аз съм на училище. Пет следобеда на седмица и...

— Тя работи в следобедите? — Пришила се намръщи. — Наистина ли? Това е странно.

— Кое е странно?

— Ами, аз ходих при Каси Уайт миналата седмица. — Пришила-Ан тръсна конската си опашка и се огледа в огледалото. — Отидох точно след училище. Моят татко каза, че трябва да си направя косата, аз я исках както я носи Сузи, нали знаеш с кичурчета малки буклички отпред, и исках твоята майка да ми ги направи, защото всички казват, че тя наистина е много добра. Тя прави и твоята коса, нали? Затова изглежда винаги толкова хубава...

— И?

— Нея я нямаше. Твоята майка. Каси Уайт каза, че ще трябва да почакам чак до ваканцията, защото твоята майка работела само сутрин.

— Сутрин? Това не може да бъде. Тя трябва нещо да е сгрешила.

Настъпи тишина. Пришила-Ан погледна към нея, после назад към своето отражение и в очите ѝ имаше нещо, което Елен не можа да

разбере. Изглеждаше малко като че ли я съжеляваше. После тя повдигна рамене.

— Предполагам, че е така. Аз сигурно не съм разбрала. Искаш ли сега да пробваш сутиена?

Пришила-Ан ѝ помогна. Елен си свали блузата. Пришила ѝ надяна сутиена, защото Еленините ръце трепереха. После заобиколи отпред и загледа критично Елен.

— Виждаш ли? Бях права. Изпълваш го много добре... — Тя комично завъртя очи, така че и двете започнаха да се кискат.

— Елен Крейг, ти си цяла жена! — каза тя с преувеличена провлаченост.

— Не съм. Гледай. — Елен натисна сутиена отпред. Тук малко е празно, но останалото е напълнено, можеш да го усетиш.

— Точно толкова дълго, колкото никой друг не може. — Пришила-Ан го каза с гърлен глас и двете започнаха да се кискат отново. После Пришила-Ан намери книжни салфетки „Клинекс“ и ѝ показа как да го запълни в предната част.

— Ето те! — каза тя накрая. — Чудесен е, виждаш ли? Прави точно така през следващите няколко седмици, докато още малко ти пораснат. Много бързо ще ги запълниш. Били Танър направо ще полудее...

— Ще млъкнеш ли за Били Танър? — Елен я блъсна с весела привързаност.

— Окей, окей, ще млъкна за Били Танър. Кой ли пък желае да говори за него? Той е толкова тъп. Знаеш ли, когато четете, си прекарва пръста по редовете, също като дете и оформя с устни думите, също като че ли иска да е сигурен, че ги произнася чисто.

— Това не е вярно!

— Така е! А баща му получава помощи от социални грижи. Еди Хейнис ми каза. Също като негър. Той пие толкова много, че няма работа от десет години, и...

— Пришила-Ан, сега просто млъкни! Това не е вина на Били. Били работи толкова много. Той готви във вечерите след училище на онова място в Мейбъри...

— Ти някога била ли си там? Мазни бургери и долнопробна зелева чорба. Ух!

— А в уикендите работи в гаража. Той ми каза, че ще стане механик. Той много разбира от коли, двигатели и от този род неща...

— Той няма своя, мисля, нали? — Пришила-Ан тръсна глава. — Той не притежава своя кола и никога няма да притежава. Били Танър е за никъде. Ти трябва да си луда да ходиш с момче като него.

— Аз не ходя с него. — Елен се поколеба. — Аз само се виждам с него понякога. Зад градината на фургоните. Това е всичко. И аз го харесвам. Той може да не е много умен, но е мил, и...

— Виж. — Пришила-Ан раздразнено размаха ръка. — Ние не дойдохме тук, за да говорим за Били Танър. Дойдохме да говорим за Еди. Сега, искаш ли да чуеш какво се случи — да или не?

Елен се колебаеше. Тя бе засегната от това, което бе казала Пришила-Ан и ѝ се искаше да напусне, но знаеше, че това не е хубаво. Въпреки всичко, Пришила-Ан беше щедра. Тя ѝ даде сутиена. И освен това, въпреки, че дълбоко в себе си не искаше да си признае, искаше да чуе.

— Окей — каза накрая с въздишка. — Искам да чуя. Какво се случи?

Тя седна на леглото и след малко Пришила-Ан седна до нея.

— Закле ми се, че няма да кажеш? Помниш ли? Окей... — Тя дълбоко въздъхна. — Ами, не знам дали ще повярваш. Аз едва го вярвам. Трета среща, съвсем същото като при втората, само че много повече, ако разбираш какво искам да кажа. Четвъртата среща — Той го извади.

Елен отвори уста:

— Какво, просто ей така?

— Не, глупачке. Не веднага, разбира се. — Пришила-Ан гледаше възмутено. — Ние имахме дълъг разговор за това. Мисля, че той малко загуби контрол, защото иначе ме уважава, зная това, пък и той сам го каза. Но ние много пъти се целувахме, и неговите ръце бяха тук, вътре — ти знаеш, където бяха и преди, само че този път и двете. И това подлудяваше и мене и него, и после — Той някак си ме накара да го пипна през панталона. И Елен, кълна ти се, усетих го твърд и голям, изплаших се. Искам да кажа, не можеш да повярваш. Помниш ли онези диаграми, които ни правеха по биология? Добре, но там изглеждаше наистина малък, нали знаеш? Но този не беше малък, аз го усетих, и тогава...

— И тогава той си го извади?

— Да.

— Оу! — Елен нервно потрепери.

— А знаеш ли къде бяхме в онзи момент? — Пришила-Ан започна да се смее. — Бяхме в татковата работна стая.

— В татковата ти работна стая? Ти се шегуваш.

— Не. Ние бяхме в татковата работна стая, точно върху кушетката от изкуствена кожа, с която той толкова се гордее. И знаеш ли какво си помислих? То внезапно ми хрумна в главата. Помислих си: ами, ако нещо се случи — искам да кажа... — Тя понижи глас. — Ами, ако той се изпразни, нали? И после си рекох: О, нищо, окей. Ако се случи, това слава богу е изкуствена кожа и ние бихме могли веднага да го избършем с кърпа. Баща ми няма никога да научи. И тогава се засмях.

— Ти се засмя? Тогава? Когато той си го извади? Еди имаше ли нещо против?

— Нещо против? Той полудя. Така, той първо разбира се го върна, като че ли го притисна в панталоните си и дръпна много бързо ципа. И тогава полудя. Елен, казвам ти, аз само плачех и плачех. Мислех си, това е краят. Той ще излезе през вратата, и повече никога няма да го видя. Но, предполагам, че Еди изпита съжаление към мен, защото когато аз плачех, той застана точно отзад и ме обгърна с ръце, аз го, целунах, и тогава, след известно време, знаеш ли — Той го извади отново.

— Пришила-Ан Питърс, ти лъжеш! Не го е направил.

— Наистина го направи — малки трапчинки се появиха по бузите на Пришила-Ан. — Аз му казах, че искам да го видя втори път, така че...

— Никога не би дръзнала!

— Не е вярно. И във всички случаи... — Пришила се протегна. — Наистина стана така. Направих го. Искам да кажа, виждала съм момчетата в час по гимнастика — кой не е? Знаем как изглежда, когато е твърд — стърчи извън крачолите на шортите. Но, не като този.

Настъпи дълго мълчание. Съзнанието на Елен гъмжеше от образи, замъглени и неточни.

— Беше ли... изглеждаше ли...? — Тя се колебаеше. — Беше ли хубав?

Пришила-Ан смръщи вежди, преценяваше:

— Ами, изглеждаше странно, предполагам — каза накрая. — Наистина голям, както ти казах. И не стоеше спокоен, както аз си представях. Той на вълни се издигаше нагоре-надолу, като палка. И имаше някакъв необикновен цвят. Червеникав, почти кървавочервен — Тя преглътна. — Мислиш ли, че те всички са такива или само този?

— Не зная. Всички предполагам. Дали...? — Елен погледна нагоре. Тя знаеше, че след миг ще се разсмее отново и че Пришила-Ан искаше да се разсмее също. — Ти пипна ли го?

— Не! За каква ме взимаш? — Пришила-Ан я побутна възмутено. — Той ме караше, но аз не исках. Но, знаеш ли какво си помислих. Помислих си: Исусе, той е толкова голям, аз не виждам как той изобщо ще може да се вмъкне вътре — знаеш.

— О, господи! — Елен се плесна с ръка през устата. След това започна да се смее, и Пришила-Ан се засмя, и те се притиснаха една към друга, люлеейки се, докато сълзите не потекоха по техните лица. Пришила-Ан спря първа.

— Спри — каза тя. — Това е сериозно. — Тя разтърси Елен и Елен изстена. — Така е. Казах ти. Аз трябва да реша, трябва точно сега да взема решение и ти трябва да ми помогнеш. Какво ще правя тази нощ в колата по време на откритото кино?

— Искаш да кажеш, че мислиш, че той ще опита...

— Сигурно. — Пришила притисна устни. — Те всички са еднакви. Всеки ден по малко.

— Не е останало още много да прави, си помислих.

— Това показва колко много знаеш! — очите на Пришила-Ан укорително блеснаха. — Аз се сещам поне за три неща. Знам: Сюзи Маршал ми каза със сигурност. Тя каза, че не би го направила, в което аз не вярвам. Слушай... — Тя впери поглед към вратата, после се облегна и заговори бързо, право в ухото на Елена. Очите на Елен се разширяваха все повече и повече.

— В носна кърпа! Нали?

— Той така направил! И после... — Пришила-Ан се приведе и каза още нещо. После се дръпна назад и те се втренчиха една в друга. — Истина е. Аз също не вярвах. Имало е и други неща. Искам да кажа, не е ли това най-мръсното нещо, за което някога си чувала?

— И на тях им харесва?

Пришила-Ан знаещо поклати глава:

— Мнозина не карат до край. Само някои. Това е, което ми каза Сюзън Маршал.

— Ами, момичетата — на момичетата не може да хареса. Ух! — Елениното лице се опъна. — На бас се хващам, че има отвратителен вкус.

— Сюзни Маршал каза, че не е така. И, при това не забременяваш, — каза тя. — Пришила-Ан въздъхна. — И сега — какво ще правя аз?

Елен загрижено поклати глава:

— Не зная. Ти просто ще кажеш „не“, предполагам. Ако ние сме много твърди...

— Не съм много добра в това. — Пришила-Ан източи разкривено лице. — Не съм много убедителна — знаеш ли какво искам да кажа? Това върви за теб. Ти си по-млада от мен, но ти можеш да изглеждаш наистина сурова, когато поискаш, знаеш ли това? Знаеш ли, когато си ядосана? Очите ти изглеждат като син лед. Помага и гласът ти — звучи различно, съвсем студен и английски. Много деца се страхуват от теб, знаеш. Аз не, защото ти си ми най-добрата приятелка. Но някои от другите. Но, не зная, аз съм различна. Когато кажа не, то като че ли излиза, че казвам точно обратното.

Елен се изправи. Тя събра вежди, опитвайки се да си спомни. — Би могла да кажеш, знам, че ако той те уважава, няма да го прави...

— Оу! — очите на Пришила-Ан блеснаха — Това е добре.

— Моята майка казва така... — Елен вдигна рамене. — Това може да свърши работа. Не зная.

— Харесва ми! Ще го опитам. С него ще го победя! — Тя парадно започна да се разхожда нагоре-надолу из стаята, после спря и заговори пред огледалото. — Ако ме уважаваш, Еди, ти просто не би правил това — Тя се завъртя. — Как звучи?

— Не е лошо. — Елен се засмя. — Би могла да опиташ малко по-хладно, по-настойчиво — като че ли си дълбоко засегната, и как е думата, оскърбена. Точно това е. Опитай отново.

Пришила-Ан опита отново. Този път гласът ѝ звучеше, като че ли имаше нещо забито в гърлото, така че Елен трябваше да я потренира още малко. Накрая, Пришила-Ан въздъхна.

— Това е! — каза тя. — Толкова е добре, колкото аз изобщо мога да го постигна. Не съм като тебе, но все пак... — Тя замлъкна и за миг

погледна Елен в огледалото.

— Ти би могла да бъдеш актриса — каза тя. — Помниш ли начина, както ми каза веднъж, че искаш да станеш? Ами, аз приемам, че ти наистина би могла. Ти си способна. Би могла да направиш всичко с гласа си. И твоето лице — ами, дори и аз невинаги зная какво мислиш, защото ти можеш да бъдеш наистина прикрита, когато пожелаеш. И после, ти казваш нещо ей така, просто фраза, без наистина да го мислиш, и аз ти вярвам, така че, зная и Еди ще повярва. Казвам ти — искам да го направя.

Елен се засмя:

— Защо? — каза тя. — Защо би искала да го направиш?

Пришила-Ан повдигна рамене. — Това би ме направило да се чувствам властна, предполагам. Ти ме плашиш понякога. Много не те е грижа, но се ловя на бас, че ако поискаш, ами, ти би могла да накараш момчетата да правят всичко, което поискаш. Би могла да ги подлудяваш...

— Така ли мислиш? — Елен я изгледа.

— Да. — Пришила-Ан се поколеба. — Мъжете също, — добави тя, — може би.

Елен вървя бавно до вкъщи. Имаше километър от Оринджбърг до фургонния парк, надолу по главната улица, покрай магистралата, малко през памучното поле на Калвъртови, после надолу, по прашния път. Беше топло. Още няколко седмици, и щеше да стане още по-горещо и влажно, така че кожата започваше да сърби и беше постоянно лепкава. Дори и през нощите въздухът във фургона не стигаше. Новият сутиен беше неудобен. Презрамките много стягаха на раменете, а закопчалките на гърба нараняваха кожата ѝ. С всяка минута учебниците ѝ натежаваха. Тя затътри обувки в праха и минавайки, се погледна в огледалото на един магазин. Би трябвало да измисли пред майка си някакво извинение за закъснението. Майка ѝ не обичаше тя да се задържа тук-там, майка ѝ не ѝ разрешаваше да посещава приятелки, майка ѝ не одобряваше Пришила-Ан. Елен знаеше това от начина, по който се свиваха майчините устни, когато се споменаваха името на Пришила-Ан. Но, тя не го изразяваше.

Единственото, което каза беше:

— Не е възпитано да приемаш покани, на които не можеш да отвърнеш, Елен. Запомни това.

— Защо да не мога да ѝ отвърна? Аз бих могла някой път да доведа тук Пришила-Ан.

— Тук? Тук? — Две трескави розови петна се появиха на майчините ѝ страни. — Ти искаш твоята приятелка да види как сме принудени да живеем? И да накараш цял Оринджбърг да заговори за това?

— Тя знае, че аз живея във фургонния парк.

— Да знаеш и да видиш са две различни неща. Сега, нека да сменим темата, нали? Аз нямам намерение да споря. Когато кажа не, това значи не.

Това беше преди известно време, когато беше в пети клас. Тогава Елен се разсърди. Тя мислеше, че майка ѝ е глупава. Сега, когато се влачеше по прашната пътека и пред нея изникна фургонният парк, тя се учуди.

Два от старите фургони бяха празни. Те са били празни от години. Никой вече не се е настанил в тях, и те са били изоставени да се разпаднат. Единият имаше голяма зееца дупка в покрива. Прозорците им бяха изпотрошени от по-малките деца на Танърови. Старата Мей все още живееше в един от другите, но нейният съпруг почина и всички казваха, че старата Мей е луда. Тя беше дебела и мръсна, и никога не се показваше във фургона, а и да излизаше, Елен никога не бе я виждала. В следващия имаше млада двойка и те когато се нанесоха се опитаха да направят някои подобрения. Поставиха кутии, пълни с пластмасови цветя на прозорците, а той боядиса фургона в слънчево жълто. Но вече имаха две деца и очакваха трето. Жълтата боя бе вече изсветляла, а изкуствените цветя бяха избелели от слънцето. Съпругата седеше на стълбите, така както изглеждаше винаги бе правила, с коса навита на ролки, двете ѝ полуголи деца играеха в праха с две от децата на Танърови. Тя мързеливо вдигна глава, докато Елен я отминаваше с тежка стъпка.

— Здравсти, Елен. Топло, нали?

— Да. Много. — Елен ѝ отпрати кратка, любезна усмивка и погледна настрана. Жената за последен път си дръпна от цигарата, после хвърли угарката сред пластмасовите цветя. На Елен ѝ се прииска

изведнъж да се разкрещи: „Не прави това, не го прави. Това е мръсно, и грозно, и ужасно — ужасно!“

Майка ѝ я нямаше, но това не беше необикновено напоследък. Тя се връщаше с няколко пакета около шест и казваше, че е била на пазара, че късно се е сетила, че им се е свършил хлябът или захарта, или чайт. Преди Елен се тревожеше. Сега не. Сега нямаше нужда да дава обяснения защо е закъсняла, което беше облекчение.

Във фургона беше като в пещ. Тя отвори всички прозорци и вратата, но не се почувства особена разлика. Нямаше ветреца, и всички мухи влетяха вътре, това беше всичко. Тя тръсна чантата с учебниците си върху масата и си наля голяма чаша със студено мляко. Чувстваше се сгорещена и мръсна. Това, което би желала в този момент бе да застане под един душ, истински душ и да остави студената вода да тече, тече, и тече. Или да слезе долу, във вира, може би с Били, и да плува. Но едва ли някога би го направила пак. Изглежда през всичките божи часове Били работеше. А когато не работеше, на нея ѝ се струваше, че я избягва. Тя не можеше да разбере това. Мислеше, че той все още я харесва. Като че ли я харесваше, но всеки път, когато тя споменеше за плуване или просто да се разходят, погледът на Били се отклоняваше, той се изчервяваше и измисляше някакво извинение. Тя би могла да ходи там и сама, разбира се, нищо не би я спряло. Но малко се страхуваше. Беше толкова тихо край вира. Тя опита веднъж, но не ѝ беше хубаво, не по начина както, когато бяха отишли с Били. През цялото време, докато плуваше, усещаше като че ли някой я наблюдаваше иззад канадските тополи. Накрая бързо излезе, покатери се по брега и затича през храстите към къщи.

Тя събу обувките си като ги изрита, влезе в спалнята и се тръшна в леглото. Майчиното ѝ легло не беше оправено и стаята имаше лек мирис на прокиснало, като на непрани чаршафи. Елен затвори очи. Понякога си мислеше, че майка ѝ много не бе я грижа — вече не.

Спомни си спалнята на Пришила-Ан с розовите волани. Помисли си за новата баня, инсталирана от Мерв Питърс, която Пришила-Ан ѝ беше показала на излизане: цялата покрита с плочки, целият комплект беше в розово. Тя никога дотогава не бе виждала такъв и не знаеше, че ги произвеждат.

— Не харесваш ли розовото? — бе възкликнала Пришила-Ан. — То е моят любим цвят.

Елен отвори очи. Бръмчеше тлъста, голяма, синя муха. По стените имаше петна от ръжда. Тя проникваше през боята и от нея нямаше спасение. По меките памучни перденца не се бе запазил никакъв цвят. Те висяха като парцали на прозорците. Единият крак на леглото беше полусчупен и винтът, който майка ѝ беше сложила излизаше, така че леглото ѝ лудешки се накланяше на една страна всеки път, когато се раздвижваше. А жълтият шкаф като че ли ставаше все по-жълт и по-жълт, и по-грозен, и по-грозен от ден на ден.

Тя не ходеше на църква и никога не бе ходила, въпреки, че майка ѝ пишеше „епископална“ с украсени ученически букви, когато попълваше в документите графата „религия“. Националност: английска. Възраст: дванайсет. Религия: епископална. Елен отново затвори очи. Тя дори не знаеше какво значи това, но понякога се молеше. И винаги същата молитва. Тя си я каза и сега, мълчаливо, със стиснати очи: „Господи, Исусе, скъпи боже. Сладки Исусе. Измъкни ме оттук.“

След малко се почувства по-добре и добави: „И мама“. После провеси дългите си крака от леглото. Претършува под майчиното си легло. Там беше истинска боклукчийница от различни предмети — майка ѝ скътваше като сврака. Елен разбута някои от вещите и ги погледна с отвращение. Защо пазеше тя тези боклуци?

Парчета от отдавна захвърлени стари дантелени фусти. Кутия със стари кончета и стъклени мъниста. Чифт мръсно бели, сега жълти, с дупки на пръстите памучни ръкавици. Нейната майка е слагала някога тези бели ръкавици — кога? Преди векове. „Една дама винаги носи ръкавици. Кожени, не фабрични...“ Беше ли казвала майка ѝ това? Добре, тези бяха точно фабрични, стока от евтин магазин. Ужасно. Елен ги захвърли.

Имаше също и цяла купчина списания. Някои бяха стари, отпреди години. Майка ѝ ги носеше на Каси Уайт.

Те бяха измърсени от прелистване и с петна и имаха острата миризма на лак за коса. Елен разпери страниците. Елегантни, блестящи жени: блестящи червени усмивки, къдрави коси, лъскави с високи токове обувки и спретнати, добре скроени костюми. Тези жени не живееха в мръсни стари фургони. Достатъчно беда ги погледнеш, за да разбереш: те живееха в елегантни нови къщи с кола пред тях и ядене във фурната. Те имаха съпрузи, съпрузите им обличаха костюми

и се прибираха в шест всеки ден. Те имаха огнище със скара в задния двор и всички отиваха на плаж през ваканциите. Те имаха телевизия и електрически фурни и големи хладилници. Също имаха душове, точно както този на Пришила-Ан, така че можеха да се къпят всеки път, когато пожелаеха. Тя разлисти една страница.

Те също употребяваха нещо, наричано „Тампакс“, защото бяха жени, които водеха активен живот и имаше фотографии, които показваха това — на плажа или при яздене на кон. Тя знаеше какво значи „Тампакс“, но ти не можеш да го употребяваш, когато си момиче — Сюзи Маршал каза така. То не отива нагоре, защото не си достатъчно голяма. Тя си мислеше, че те изглеждат опасни — ами, ако се набодеш? Но изглежда с тях беше по-добре, отколкото това, което трябваше тя да си слага: този отвратителен розов ластичен колан и тези дебели салфетки. Салфетки! Майка ѝ ги наричаше „кърпи“: салфетките били тези, които се слагат на скута при ядене. Но, както и да ги нарича, те бяха ужасни. Ако си достатъчно глупава да обуеш панталони, те щръкваха, и всички момчета се побутваха и глупаво се хилеха. Те я караха да се усеща мръсна, те я караха да се срамува. Но може би майка ѝ беше виновна. Веднъж тя наистина би искала да започне, беше изплашена, че бе единствената в класа, която нямаше. Другите момичета правеха такава драма от това: притискайки си корема и твърдейки, че болката е наистина много силна. Те носеха бележки от своите майки, където пишеше, че не могат да играят гимнастика или да ходят на плуване. Тя не се интересуваше колко болезнено би било, просто искаше да ѝ дойде, както на другите. И тогава, когато ѝ дойде, майка ѝ не проговори за това. Тя направи да стане съвсем ясно, че това което се е случило, не трябваше никога да бъде обсъждано. Излезе, купи колана и един син пакет с подложките и го скри в дъното на едно от чекмеджетата. „Те са там, — ѝ каза. — Когато ти трябва“.

Така че тя трябваше да говори с Пришила-Ан за това и се почувства значително по-добре. Можеше да говори за това с Пришила-Ан, а не можеше с майка си. Не по начина, по който преди си говореха. Понякога изглеждаше, като че ли майка ѝ не искаше тя да расте, не искаше да става жена. Цялата тази история, че няма нужда от сутиен, например. Понякога ѝ се струваше, че майка ѝ се ядосваше, ядосваше се по смешно безнадежден начин заради нейното порастване. Друг път

си мислеше, че майка ѝ просто беше уморена яли прекалено заета. Напоследък често изглеждаше уморена. Сутрин очите ѝ бяха подпухнали и имаше малки, тънки линии около устните, които не личаха преди. Вечер понякога изглеждаше наистина изтощена и разтревожена. Заспиваше още на стола.

Тя все още е хубава, мислеше си Елен. Но не толкова колкото беше. А понякога, когато Елен я срещаше в града, тя изглеждаше объркана. Майка ѝ беше толкова старомодна! Носеше косата си по същия начин, с всички тези внимателно направени вълни и пътя по средата. Не си къдреше косата, както повече от другите майки, нито носеше бретон. Вън на слънце, нейният грим би могъл също да изглежда смешен. Тази бледа пудра, която слагаше и начинът, по който боядисваше устните си с тази извивка: никой вече не го правеше. Освен това — начинът, по който говореше! Все още толкова английски! Използваше петдесет думи, когато можеше да употреби три. „Мислите ли, че бих могла вероятно да имам...“, „Как сте?“ — когато всеки друг просто казваше „Здрасти!“ и приключваше с това. Елен бе виждала хората да я заглеждат, бе наблюдавала странични погледи, подсмивания. В салона на Каси Уайт, на пазара.

Намръщи се. Нейната майка не бе приобщена към другите. И тя също не се чувстваше приобщена. Не беше англичанка, но не беше и американка. Можеше да говори както другите момичета, когато искаше. Имаше възприемчиво ухо, знаеше това. О, можеше много добре да ги имитира. Тя го направи и сега, спокойно, за себе си, вслушвайки се внимателно. Също както Пришила-Ан, това бавно, мързеливо проточване. Но тя все още не го умееше добре, освен, когато беше сама. Защото в себе си не беше сигурна, че би желала да бъде като другите момичета. Не беше. Не изцяло. Те и се бяха подиграли, когато за първи път влезе в училището. И тя плака всяка нощ заради това. Няма никога да им прости — никога. „Не им забелязвай, скъпа“, казваше тогава майка ѝ. „Те са груби и прости. Не познават нищо по-добро...“

Тогава тя вярваше на майка си. Защото майка ѝ бе познавала и по-добро. Майка ѝ знаеше за Англия, и за големите къщи, и за зелените морави, за баловете и дамите, бе носила ръкавици, и не бе рязала хляба с нож върху масата за ядене.

Но понякога вече не беше така сигурна. Понякога целият този свят — светът, за който нейната майка беше говорила постоянно, а сега споменаваше все по-рядко ѝ се струваше нереален. Той съществува, предполагаше тя, но може би не съвсем така, както ѝ го описваха. Но дори и да беше такъв — какво значение имаше? Защо тя трябваше да се интересува от него, когато бе прикована тук, във фургонния парк? И ако господ не направеше нещо в скоро време, тя щеше да бъде прикована тук завинаги.

Елен Крейг, въздъхна тя. Елен Фортескю. Но и това вече не ѝ помагаше, не както преди. Имената ѝ звучаха кухо. Понякога се чувстваше, като че ли изобщо не съществува, като че беше никоя.

Често се питаше дали и цветните хора се чувстваха по същия начин, приобщени и неприобщени едновременно. Тя гневно бутна купчината списания. Това бе глупаво. По-добре да не казва това. Никога. На никого.

Тенекиената кутия беше точно в дъното под леглото. Кога за последен път беше отваряна? Сега Елен я отвори и погледна вътре. Там стояха два тъмносини английски паспорта, на майка ѝ и нейният, защото тя бе родена в Англия. Там имаше и пари. Смачкани доларови банкноти, някои по пет, много и много монети по четвърт долар и по десет цента. Едно време тя и майка ѝ си правеха сметки. Ако спестяваха по толкова и толкова всяка седмица, не твърде много наистина, не повече от пакет готова супа или кутия соленки. Ако правеха това всяка седмица, без пропуск и никога не изпразваха кутията, дори и за Коледа, тогава след еди-колко си седмици и еди-колко си години... Елен въздъхна. Колко струваше за двама души отиването до Европа, до Англия? Петстотин долара беше казала майка ѝ веднъж и после се беше засмяла. Това е голяма сума, каза тя. Но това беше преди няколко години. Дали петстотин сега биха стигнали?

Елен не беше сигурна. Тук, във всеки случай нямаше петстотин. Тя се намръщи, опита да се съсредоточи. Последният път, когато бяха пресмятали, да, тя беше съвсем сигурна, беше на нейния единайсети рожден ден. Спомни си, защото малко преди това бяха започнали месечните ѝ периоди, и рожденият ѝ ден тръгна добре, но бе завършил лошо. Майка ѝ заплака без видима за Елен причина. Плака много, и каза, че Елен расте много бързо. Тогава тя бе извадила кутията и бе преброила парите. Бяха двеста и трийсет долара. Да, тя беше сигурна,

защото ѝ се бяха сторили толкова много. Няколко странни никелови и десетцентови монети, но общо двеста и трийсет долара.

Бавно и внимателно тя се присегна в кутията и започна да брои парите. Подреди ги поотделно, петте долара на една купчинка, другите на друга. След малко седна на петите си. После ги преброи отново, за да е сигурна.

Сумата беше намаляла, не се беше увеличила. В кутията имаше малко повече от сто и петдесет долара.

Няма начин със сто и петдесет долара двама души да стигнат до Англия.

Тя постоя известно време, загледана в парите, после почувства главата си стегната и гореща и знаеше, че ако продължи още да ги гледа, ще започне да плаче. Тогава ги събра, натъпка ги обратно в кутията и я блъсна обратно под леглото. Къде бяха отишли? Тя не можеше да си представи. За учебници? Дрехи? Може би за дрехи. Майка ѝ се сдобиваше с нови дрехи понякога. Не казваше откъде ги е взела, освен, че са ѝ стрували малко, че били с намаление. А тя растеше толкова бързо, че майка ѝ купи плат, и ѝ уши нови дрехи. Трябва да е така.

Елен се изправи и погледна през прозореца. Господи, моля те, господи. Ако аз не спра да надраствам дрехите си, тогава ние никога няма да отидем в Англия.

Майка ѝ се върна около шест. Беше облечена в нова розова рокля, която Елен не беше виждала преди и която много ѝ отиваше. Елен отдалече можа да разбере, че беше в добро настроение. Тя си пееше, докато правеше супата и зададе на Елен много въпроси за училището, за домашното ѝ и какво прави през нощите, когато не се чувства уморена. Елен помисли, че тя не се заслушва внимателно в отговорите, защото очите ѝ имаха мечтателен, полуфокусиран израз. Но тя самата нямаше нищо против. Почувства се виновна за всички неща, които бе мислила за своята майка. Не беше нейна вината, че говореше така. И наистина бе красива. Тази вечер очите ѝ блестяха и тя изглеждаше хубава почти както преди.

Елен се чудеше дали да попита майка си за Каси Уайт и неяснотата за нейната работа през следобедите, но въпреки че

изглеждаше в добро настроение, Елен не събра смелост. Нейната майка не обичаше да бъде разпитвана къде ходи, Елен знаеше, че това тя наричаше да си пъхаш носа. Така че, вместо това, реши да ѝ разкаже за Пришила-Ан, за това че беше се отбивала в къщата на Питърс по пътя за вкъщи. И това мина добре: майка ѝ само кимаше, усмихваше се, и не казваше нищо.

Окуражена, Елен продължи. Разказа ѝ за изпитата сода, за ходещите кукли и за спалнята с розови волани. Веждите на майка ѝ се повдигнаха, лека усмивка заигра по устните ѝ.

— Беше хубаво, майко. Толкова красиво. Ох, и те имат нова баня също — и знаеш ли, тя също е розова? Истински душ и стъклена врата. И лъскави розови плочки. И ваната е розова, такава е и мивката, можеш ли да си представиш? Дори и...

— Розова? — веждите се повдигнаха малко по-високо. — Скъпа, това е малко вулгарно.

Елен приведе очи:

— Мислех, че е хубаво — каза бавно тя и отново я обхвана познатата ужасна неувереност. Изглежда отново бе сбъркала. Мислеше, че е хубаво, а то не беше. Майка ѝ каза, че е вулгарно. Просто така. Тя повдигна отново поглед, бавно изгледа лицето на майка си. Как би могла да бъде толкова сигурна?

Настъпи тишина. Майка ѝ се изтегна в стола.

— И след това? — попита тя накрая. — Какво прави след това? Не си ме чакала много дълго, предполагам.

Зададе въпроса по навик, помисли си Елен. Някога наистина се тревожеше, когато закъсняваше. Елен не беше сигурна, че сега бе така. Колебаеше се, рисувайки с нокти черти върху мушамата на масата, събирайки смелост.

— Просто се помотах насам-натам. За малко — Тя повдигна рамене. — И после, после започнах да мисля...

Тя преглътна. Все още се колебаеше да го каже направо. Ако майка ѝ разбере, че е броила парите в кутията, щеше да се ядоса. А когато се ядосаше, тя плашеше Елен. Появяваха се онези цветни петна по страните ѝ, вените изпъкваха по слепоочията, виолетовите ѝ очи блясваха или се изпълваха със сълзи, гласът ѝ се издигаше и тя започваше да трепери.

— Просто се питах, знаеш ли. Дали все още спестяваме пари, за да отидем в Англия.

Тогава майка ѝ изведнъж се изправи. Очите ѝ напрегнато се разшириха и като че ли искаше да каже нещо, но се спря. Лицето ѝ се изопна. После също така внезапно омекна, и тя се засмя. Леко тайнствена, дълга, бавна и странна усмивка.

— Разбира се, скъпа моя — каза тя. — Разбира се, че пестим. Винаги съм ти казвала, нали? Не бих забравила. — Тя замълча, Еленините очи не се отклоняваха от лицето ѝ. — Точно така е... — Ами, ние вече сме тук от дълго време, ти започна училище и понякога си мисля, че би било по-хубаво да останем.

— Да останем? — Елен почувства, че силно се изчервява. — Тук? Във фургонния парк?

Майка ѝ се разсмя:

— Не, скъпа, разбира се, че не. Няма да стоим на това място един миг повече, отколкото е необходимо. Не, скъпа, аз съвсем нямам предвид това. Просто това е... ако се променят обстоятелствата. Ако значително се променят. Тогава ще ни бъде много приятно да стоим в Америка, дори в Алабама, не мислиш ли?

— Да се променят? Да се променят как? — гласът ѝ неконтролирано се издигна, но майка ѝ само се усмихна. — Само за добро, разбира се, скъпа. Ако имахме повече пари, например, доста много пари. И хубаво място да живеем. Ако имаме кола и всичките нови дрехи, които бихме поискали. Ако никога не правим вече сметка за бюджета, и ако купуваме просто всичко, което поискаме... — Тя раздвижи неопределено ръце. — Ако това се случи, тогава, мисля, че едва ли бих имала нещо против да остана тук. — Тя погледна в Елениното сгорещено, скептично лице. — Скъпа, не гледай толкова непреклонно, така си много непривлекателна. В края на краищата, някои части от Алабама са много красиви. Има някои много хубави къщи с красиви градини, почти като английските. — Тя придумващо ѝ се усмихна. — Има поляни и цветя, и камелии на пролет. Има градинари и тук все още човек намира прислуга. Защото, някои хора в Алабама живеят така, както почти никой в Англия не би могъл да си позволи и...

Елен се изправи. Тя не можеше да издържи да слуша повече. Майка ѝ сигурно полудяваше. Всичко това бе мечта, фантазия — също

като отиването в Англия.

— Къде? — извика тя, и направи диви вълнообразни жестове към прозореца. — Къде? Градини? Прислуга? Камелии? Да виждаш някои от тях вън, във фургонния парк?

— Не тук. Разбира се, не тук — гласът на майка и също се бе повишил. — Не говорех за тук, отвън. Знаеш че не, говорех...

— Тогава къде са?

— На много места. Виждала си ги — Тя се поколеба, — у Калвъртови, например. Има красиви камелии точно над Калвъртови...

— Има ли? Има ли? — Елен знаеше, че сега почти крещеше и не можеше да се спре. Тя се отблъсна от масата и тръгна към отворената врата. Знаеше, че трябва да изтича навън, да избяга, да отиде някъде. Не можеше да понася да остане нито секунда повече в тази топла, задушна, малка стая. Не можеше да понася израза на майчиното ѝ лице, нейните полусбръчкани, полуизпълнени с надежда и внезапно изплашени виолетови очи. На вратата се обърна с гърло, присвито от болка, обич и гняв, събрани така, че едва можеше да говори. — Кой се интересува от Калвъртови? — каза тя. — Кой го е грижа? Какво си намислила сега, майко? Да купиш къщата на Калвъртови за сто и петдесет долара?

В началото тя просто тичаше, без да мисли къде отива, завладяна от желанието да остане сама. Тичаше и сълзите заливаха лицето ѝ, после внезапно спря. Беше стигнала отвъд края на старите памучни ниви, и сега знаеше къде искаше да отиде. Долу, във вира. В студената, кафява вода. Без да се бави, тя скочи в канавката, пропълзя под телта и започна да тича между градинските храсти. Не поспря, за да погледне къщата, моравите, или дори малката лятна къща. Не я интересуваха дали ще я види някой. За минута бе в сянката на канадските тополи, полухлъзгайки се, полупадайки надолу по наклона към водата.

Застоя се на брега за миг, усещайки внезапния хлад на въздуха, който пресуши сълзите по лицето ѝ, после свали всичките си дрехи, захвърляйки ги небрежно надолу. Постоя за момент гола под дърветата, слънчевата светлина и сенките се разхождаха по кожата ѝ. После се гмурна във водата.

Били добре я беше научил и тя заплува бързо, но вирът съвсем не беше толкова широк, както ѝ се бе струвал, когато беше малка, така че тя отиваше до края му и се връщаше напред-назад натрапчиво, безсмислено, докато не ѝ остана дъх и целият гняв и срам, и объркване бяха изчезнали.

Тогава спря, изправена сред плитчината, накланяйки главата си назад, така че дългите ѝ и объркани мокри руси коси, потъмнели от водата се надиплиха и паднаха на меки вълни по гърба ѝ. Погледна надолу, към собственото си тяло, към дългите, тесни хълбоци. Тя беше най-високата, с пет сантиметра по-висока от всички момичета в нейния клас. Кожа, бледа на тази светлина, златиста на слънце. Малък триъгълник от косми върху слабините и. Гърдите ѝ бяха малки и меки, надигнали се от гръдния ѝ кош. Зърната ѝ бяха твърди и изострени от студената вода, кръговете около тях изглеждаха широки и тъмни. Такива стават, когато те докосват момчетата, беше казала Пришила-Ан. Момчетата харесваха това, те обичаха да ги докосват и после да ги целуват, да докосват зърната с език и да ги смучат. И когато те правят това, ти се чувстваш изумително, невероятно, направо магически, като че ли не ти се иска никога да спрат.

Тя бавно повдигна влажните си ръце и ги плъзна по тялото си. Нагоре, по извивките на бедрата и ханша, нагоре към гръдния кош, под гърдите. Деликатно ги събра в шепи — Тя вече можеше да направи това — после, много внимателно, погали твърдите зърна с пръстите си. Испита вълна от внезапно удоволствие, сладостна тръпка.

Бързо, виновно, тя отпусна ръце и погледна през рамо.

Нямаше никой, разбира се — кой би могъл да бъде там? Били работеше в кафенето. Никой друг никога не идваше тук.

Все пак, сега, когато гневът си беше отишъл, тя почувства страх за това, което беше направила. Ако някой я беше наблюдавал, някой, който да види какво току-що беше направила? С широко отворени очи се взря в сенките. Играеща светлина, сивкави стебла на канадските тополи, никой.

Успокоена, поиска да си тръгне, да се върне във фургонния парк — сега, веднага, преди да изчезне светлината и да потъмнеят сенките. Тя излезе от водата и вече треперейки, започна бързо да навлича дрехите си, дърпайки ги върху тялото си толкова бързо, колкото ѝ позволяваше влажната кожа. Не я беше грижа за сутиена, не сега, беше

толкова труден за слагане. Само бялата блузка, която прилепна по влажното ѝ тяло, памучните гащета и полата, която вече ѝ беше окъсяла. Изцеди косата си, колкото можа, но влажните кичури останаха около лицето и по раменете ѝ. После пламнала, нервна, натъпка сутиена в джоба си, нахлузи голите си крака в обувките и изпълзя нагоре по склона. С наведена глава се превиваше под клоните и излезе на пътеката, обрасла с ниска трева, на слънчева светлина.

Мъж в бял костюм стоеше там. Стоеше точно на тревата близо до лятната къща и гледаше право в нея. За момент тя доби усещането, че той знаеше къде е била и че я беше очаквал, но бързо отхвърли предположението. Замръзна на място.

Той държеше ръце в джобовете си и слънцето беше зад гърба му, така той изглеждаше много висок и тъмен, много студен и елегантен. Точно така, както бе изглеждал на своята веранда отдавна преди много години. Той заговори пръв.

— Ами сега, госпожице? — попита той, усмихвайки се и някак силно проточвайки думите.

После направи стъпка напред, втора, и извади ръцете си. Усмивката му стана още по-широка.

— Все още ли казваш „Как си“ по начина, както преди? И се ръкуваш?

Елен захапа устна. Тя несигурно погледна към него.

— Понякога — отвърна.

Тогава му подаде ръка и той тържествено я разтърси. Тя го гледаше втренчено, едва ли не очаквайки го да направи същото, както бе направил преди много години, да притисне и леко да я драсне с нокът, тук, във влажния кръг на дланта. Но той не го направи. Просто разтърси ръката ѝ съвсем официално, пусна я и погледна към нея.

Той гледаше в нея като че ли цяла вечност, въпреки че не бе траяло повече от две секунди. Погледна към дългите ѝ мокри коси и пламналото ѝ лице. Погледна към мократа блузка, която прилепваше и очертаваше гърдичките ѝ. Погледна към късата ѝ, момичешка пола и обгорелите ѝ от слънцето крака. Огледа, както я оглеждаше Били Танър, като че ли не можеше да повярва на това, което виждаше. И съвсем внезапно Елен се успокои. Всичко бе наред, помисли си. Всичко е наред. Той не беше ядосан и дори да беше, тя доби странното чувство, че би могла да го спре, ако пожелае.

Той се усмихна отново с хубава, топла усмивка, разкривайки равни, съвършени зъби.

— Ти си пораснала, — каза той накрая. — Помниш ли ме? Ти си Елен, нали? Елен Крейг. — Той замълча. — Добре, тъй като си на моя земя, Елен Крейг, мога ли да ти предложа нещо за пиене?

— Аз... Много ви благодаря. Не, ами, аз трябва да се връщам къщи сега, и...

— Не говори абсурдни неща — засмя се той, и после за нейно учудване, взе здраво, но внимателно ръката ѝ, постави я върху своята, така както нейната майка ѝ беше показвала, като че ли я повеждаше към масата за обяд. Той тръгна, и Елен тръгна с него.

— И така, какво да бъде? Сладко ментово уиски? Уиски с лимон? Кока? Бърбън с лед?

Елен нервно се изсмя:

— Алкохол не. Аз, ами аз съм на дванайсет. Майка ми казва, че още съм твърде малка.

— Ти ме изненадваш. На дванайсет? Аз те взех за пораснала млада жена.

Елен се изчерви от удоволствие:

— По-добре една лимонада.

— Тогава ще бъде лимонада.

Те „пристъпваха“ — това бе думата, помисли Елен. Не вървяха: вървя, е много обикновена дума. През тревата, покрай старата лятна къща и през моравите с открит изглед към високите прозорци на голямата къща. Покрай високия бял портик, покрай магнолиевите дървета, които стигаха почти до покрива. Ръка в ръка, направо по стъпалата към верандата, през огромната входна зала, по студената каменна настилка и в най-хубавата стая, която бе виждала през целия си живот.

Тя беше толкова голяма, че не можеше да повярва. Трябва да беше дванайсет или може би петнайсет метра дълга. Таванът беше много висок и имаше четири грамадни прозореца. Транспарантите бяха спуснати против следобедното слънце.

Той ѝ показа кресло и Елен седна в него. Това беше най-голямото усещане за мекота, удобство и лукс, което ѝ бе познато. Коприна под голите ѝ крака и възглавници, напълнени с най-фина гъша перушина. Тя се облегна леко замаяна, със силно биещо сърце. Майор Калвърт

приблужи до един шкаф в другия край на стаята и първоначално тя помисли, че ще повика със звънец икономата, но той не направи това. Подготви сам питиетата върху сребърен поднос: уиски за него, видя тя, с лед, който взе с щипки от сребърна кофичка. И лимонада за нея, зелена „Оденил“ във висока чаша от тънко стъкло. Той се върна с питиетата в ръка и я погледна отново. После се обърна, като че ли се бе подсетил и затвори високата махагонова врата. Подаде нейното питие и седна в креслото срещу нея.

Елен стискаше здраво чашата в ръка. Точно до нея имаше малка полирана дървена масичка с цветя и малка сребърна табличка, върху която изглеждаше, че би могло да се постави чашата, но не беше сигурна. Погледът ѝ се плъзна по стаята, но тя беше прекалено огромна, прекалено необикновена, за да можеше да я обхване наведнъж. Имаше обърканото впечатление, че всичко блести: масите, сребърните пепелници и рамките на фотографските снимки, голямото пиано в отдалечения край, позлатените рамки на картините по стените. Навсякъде имаше цветя, стайни цветя и палми. Цветният аромат достигнало нея във вече хладния въздух, очите ѝ бяха като заслепени. Тя погледна отново към майор Калвърт.

Той седеше там, очевидно съвсем отпуснат, с крака кръстосани в колената и тупащ лениво върху килима с една от свършено лъснатите си обувки.

Кожата му беше силно обгоряла, косата и мустаците му бяха толкова тъмни, колкото тя ги беше запомнила. Докато го гледаше, той присегна към джоба си, извади златна табакера и запалка.

— Ти също и не пушиш, предполагам. — Ъглите на устните му се повдигнаха. — Имаш ли нещо против, ако аз запаля?

— О, не, не, разбира се, че не.

Той запали цигарата и бавно издиша дима. Не изглеждаше, че изпитва нужда да каже каквото и да било, но за Елен бе така. Тишината беше ужасяваща.

— Аз не би трябвало да бъда там, — изрече тя изведнъж. — Давам си сметка за това. В езерото, искам да кажа. Съжалявам.

— Моля — Той направи любезен жест с ръце. — Много е топло. Ако си била там, чувствай се свободна да ходиш винаги когато желаеш. — Той замълча. — Това е хубаво място за плуване, ходиш ли често?

Елен го погледна несигурно, защото той постави странно въпроса. После поклати глава.

— Не. Не често. Не сега.

— А преди ли?

— Малко. Преди години.

Той въздъхна. Отговорът като чели му хареса.

— Да ви кажа истината, страшничко е — Тя замълча. — Много е сенчесто там. Човек има чувството, че е наблюдаван.

Той не отговори на това, а дръпна от цигарата. Настъпи отново тишина, в ъгъла биеше стенен часовник.

— Наистина е много горещо — каза Елен. Мислите ѝ хаотично се въртяха. Знаеше, че сигурно има много неща, които би могла да каже, но точно сега не можеше да се сети за нито едно от тях. — Госпожа Калвърт вкъщи ли е?

Излезе от устата ѝ ей така, идиотски. Но като че ли за майор Калвърт това нямаше значение. Само разсеяно погледна, като чели мислеше за нещо друго.

— Какво? О, не. Тя нрави посещение на своята фамилия, знаеш ли. Чак във Филадельфия.

Елен се замисли върху тази информация. Майор Калвърт не каза нищо повече, но продължи да я гледа. Извади цигарата си и хлъзна ръката си в джоба. Тя не знаеше защо, може би това беше неговият начин да я гледа толкова спокойно, и Елен се почувства все по-уверена. Усети как червенината се изкачи по бузите ѝ, и внезапно се усети странно развълнувана и нервна. Набързо пресуши чашата с лимонада.

— Искаш ли още?

— О, не. Благодаря. — Тя нервно изви ръце в полата си.

— Ти все още говориш с английски акцент. Съвсем не с американски. Забележително. — Той го каза така внезапно, че тя подскочи. И се усмихна.

— Така ли? Аз мога да говоря също и с американски акцент. Когато искам.

— Можеш ли сега? — Той се наклони напред. — Кажи ми нещо тогава на американски...

Елен пое дъх. Спусна клепачи, после го погледна отново.

— Извинете, че влязох във вашето имение, майор Калвърт... — излезе свършено бавен южняшки проточен говор, въздържан, с леко

предизвикателство. Майор Калвърт я изгледа за миг напрегнато, после повдигна назад глава и се разсмя. Точно по начина, който тя си спомняше.

— Ами, да, кой би могъл да повярва? — Той спря да се смее. — Ти си способна млада жена. Също така и хубава. — Той внезапно се наведе напред, тъмните му, закачливи очи срещнаха нейните. — Казват ли ти това всички момчета наоколо? Сигурен съм, че го казват. Че си хубава? Много повече, че си красива?

Елениното сърце като че ли прескочи един удар. Бърза тръпка на вълнение, подобно на електрически ток премина през нея и изчезна. Тя наведе надолу глава и се изправи.

— Аз по-добре сега да си вървя вкъщи. Благодаря за напитката майор Калвърт.

— Беше удоволствие, госпожице.

В същия момент той се изправи и гласът му прозвуча закачливо. Но, когато го погледна, ѝ се стори, че се беше излъгала. Очите му бяха тъмнокафяви и много сериозни. Внезапно бе застанал твърде близо до нея и Елен можа да забележи, че дъхът му бе малко зачестен.

— Косата ти е още мокра, Елен Крейг. Знаеш ли това? — каза той и гласът му като че ли прозвуча странно и бе станал по-плътен.

Тогава той повдигна ръка и докосна косата ѝ, много бавно повдигна един дълъг кичур и го остави да се изниже между пръстите си. Елен не помръдна.

— И блузката ти. Почти цялата е мокра.

Тя видя, че той прекарва език по устните си, видя как гръдният му кош се повдигаше и спадаше под елегантното сако. И тогава, той я докосна. Най-напред ръкава ѝ, и после бавно и преднамерено гледайки право надолу в ужасените ѝ очи — нейната гръд. Леко докосване, при което тя знаеше, че той можеше да усети набъбналите ѝ гърди през мократа тъкан, но това бе и движение, което също така би могло да мине и незабелязано.

Тя знаеше, че трябва да направи нещо — да му каже да спре, да отблъсне настрана ръката му, да избяга от стаята, да направи каквото и да е, но не направи нито едно от всички тези неща. Просто стоеше там и го гледаше.

— Измокрена си цялата, чак до кожата.

Сега гласът му беше дълбок и плътен, подобен на въздишка. За миг той остана неподвижен така, после внезапно ръката му се притисна по-силно към гърдата ѝ. Очите му продължаваха да се взират в нейните и Елен объркано помисли, че той като че ли търсеше нещо в тях, нещо, което искаше да прочете, но не знаеше какво бе то. Тогава той хлъзна ръката си под блузата ѝ с лекота и нежност събра голата ѝ гърд в сухата си длан. И отново застана така, напълно неподвижен, после раздвижи пръсти, веднъж, два пъти около зърното ѝ с докосване леко като от перце и изключително пронизващо.

После отмести ръката си, като че ли нищо не се бе случило. Просто взе ръката ѝ по същия начин, както преди и любезно я поведе към вратата.

Във входната зала погледна в лицето и. Сега отново изглеждаше успокоен и странната напрегнатост беше изчезнала от очите му.

— Би ли желала да дойдеш тук отново някой ден, Елен Крейг? — Той замълча — Да разгледаш плантацията наоколо, може би?

Елен поклати глава:

— Не зная, може би.

Нейният отговор като че ли му хареса, защото той се засмя.

— Чудесно, — каза той. — Чудесно. По всяко време, когато се почувстваш готова, само ми кажи. Няма значение кога.

— Така ли? — Елен повдигна глава, сините ѝ очи блеснаха в съмнение.

Той поклати глава:

— Не, госпожице. — Той докосна ръката ѝ. — Не мога да чакам.

Когато дойде нейният петнайсети рожден ден, Били Танър каза, че това е нещо специално, нещо, което трябваше да бъде отбелязано. Били беше завършил вече Селманската гимназия и работеше в гаража отвъд Мериборския път. Работеше целодневно и казваше, че печели добри пари.

— Бихме могли да излезем, да вечеряме някъде, — каза Били. — Да направим стилно честване...

Елен несигурно погледна към него. Били като че ли по-малко я избягваше тези дни, дори ѝ беше обещал, че някой път ще я вземе да поплуват, но досега не ѝ бе определил среща.

— Само ти и аз, Били?

Лицето на Били стана тухленочервено.

— Може би ти би пожелала да направим каре?

Елен поклати глава. Помисли, че би предпочела да бъде сама с Били, но не ѝ се искаше да го каже. Не искаше да изглежда натрапчива.

— Бих могла да поканя Пришила-Ан, предполагам — промърмори тя.

— Окей. Разбира се. Защо не?

Така че тя покани Пришила-Ан и веждите на Пришила-Ан веднага изчезнаха нагоре, под нейния внимателно сресан бретон.

— Били Танър? Били Танър? Ти се шегуваш. В ресторант? Ще плаша той?

— Така предполагам.

— Окей. — Пришила-Ан въздъхна. — Някакво честване. Ще говоря с Дейл, съгласна ли си? Защото в такъв случай бихме могли да отидем с неговата кола. Аз с автобус не отивам. Няма начин...

И така, те всички се наблъскаха в буика на Дейл Гарит. Тя и Били отзад, Пришила-Ан и Дейл отпред. Дейл, карайки само с една ръка на кормилото, Пришила-Ан смееща се, отваряща пакет от шест метални кутии с бира. Тя хвърли две кутии назад и отвори една за себе си. „Будвайзерът“ изведнъж се разпръска навсякъде. После една за Дейл. Тя наклони глава назад. Едната ѝ ръка остана върху бедрото на Дейл и той каза нещо, което Елен не можа да долови, а Пришила-Ан се засмя. Елен се наклони назад върху седалката. Дейл беше най-новият приятел на Пришила-Ан. Тя бе престанала да брои колко бяха минали между Еди Хейнис и него. Поне шест, може би седем. А тя самата беше на петнайсет — петнайсет години и два и половина дни. Кога нейният живот щеше най-накрая щеше да започне?

Седнал до нея, Били внимателно отвори една кутия бира и ѝ я подаде. Своята той остави неотворена. Били не пиеше, и Елен мислеше, че знае защо — заради баща си.

Тя скришом го погледна и сърцето ѝ се присви. Можеше да се увери колко здраво се стараеше той. Преди няколко години се бе отказал от ниско подстриганата си коса. Сега носеше тъмната си коса сресана право назад, тя лъщеше от мазнина. Облякъл беше хубавия си костюм, този който слагаше на сватби и погребения. Не му стоеше много добре и имаше протрити кръпки на лактите. Беше сложил също

риза и връзка и се усещаше, че те го притесняват, защото много често пъхаше пръст под яката, като че ли тя го задушаваше. Беше се порязал при бръснене и имаше малка резка където се бе опитал да си пуска бакенбарди. Миришеше прекалено силно на афтършейв и седеше сковано, изправен с две ръце на коленете. Не бе казал нито една дума, откакто бяха влезли в колата.

Елен се чувстваше объркана и се мразеше заради това. Тя се опитваше да не гледа право напред, към Дейл Гарит. Той беше претоварен или поне така беше казала Пришила-Ан. Баща му притежаваше фабрика за торове отвъд автострадата Монгомъри. Той бе завършил колеж, имаше буик и не се ползваше с добро име. Пришила-Ан го обичаше. „Това е той, Елен, — беше казала тя. — Този път аз точно знам. Това е той.“ Дейл Гарит носеше спортен жакет и разкопчана риза на фирмата „Брук брадърс“. Неговата коса не беше мазна, тя се развяваше по челото му, когато се смееше — нещо, което той често правеше. Един в червено и златисто пръстен, знак на студентско побратимяване блестеше на пръста му. Елен погледна настрана: тя не харесваше Дейл Гарит толкова много. Той е сноб, мислеше тя, и самохвалко, пригладен, с добър вид, това е сигурно, но съвсем не толкова хубав, колкото Били с неговите като на морска риба сини очи. Нито толкова взискателен. Когато поглеждаше към него и после поглеждаше към Били, тя изпитваше съжаление и после срам.

— Запази ли места, Танър? — Дейл се обърна и се захили през рамо. И изхвърли кутията от „Будвайзер“ през прозореца.

— Не. — Гласът на Били беше спокоен. — Нямаше нужда. Няма да е пълно.

— Надявам се да сте прав, Танър... — Елен го видя да поглежда към Пришила-Ан и да ѝ намига. — Искам да кажа, че тези луксозни места могат да бъдат доста странни в това отношение. Да ни върнат, щом сме без резервация, знаеш ли?

— Всичко ще бъде наред.

— Надявам се. Защото аз имам добър апетит днес, мислейки за тази вечер. Във всички случаи, човек... — ръката му легна долу върху ръката на Пришила-Ан и леко я намести. — Да, господине! Аз си представях хубава пържола и изобилие от пържени картофи, салатата отделно. Малко френско вино, може би. Имат ли френско вино на това място, Танър?

— Сигурно. — Лицето на Били изглеждаше бледо и напрегнато. — Искам да кажа, предполагам, че имат.

— Френско вино, попитах, Танър. — Дейл се разсмя. — Искам да кажа, това е честване, нали? — Той се захили на Елен в обратното огледало. — Френско име, френско вино. Има смисъл, не мислиш ли?

Елен не каза нищо. Очите ѝ за миг срещнаха очите на Дейл, после се плъзнаха настрана. Той се опитваше да дразни Били, знаеше това. И нея също, може би. Тя го караше да се чувства неспокоен със своето странно име и странния си глас, беше сигурна. Дейл обичаше да определя мястото на всекиго, мислеше тя, а той не знаеше къде точно да постави нея. Това бе причината за нервността му, която го правеше груб. Тя спокойно се присегна, намери ръката на Били, и силно я стисна.

Ресторантът се намиреше в покрайнините на Монгомъри.

— Не е в центъра? — запита Дейл, когато Били се наведе напред и започна да му обяснява посоката.

— Не, не е в центъра. Завийте наляво...

След завоя към летището, под моста и по главната автострада, която води за града. Те минаха голям паркинг, гараж, две бензиностанции, светофари. Били бе започнал да изглежда развълнуван и горд. Той ръкомахаше.

— Насам, тук. Завийте надясно...

Дейл натисна спирачките. Спряха. Настъпи тишина, нарушавана от съдържания кикот на Пришила-Ан.

— Тук? — гласът на Дейл звучеше невярващо. — „При Хауард Джонсън“?

— Това е. — Бил вече излизаше от колата. Той заобиколи откъм Еленината страна, отвори вратата и внимателно ѝ помогна да излезе.

— Ресторант, — каза меко и тя можа да усети нервността на тялото му. — Какво си мисли той, че имам предвид кафене?

— Хубав е, Били, — каза бързо Елен. — Много е хубав. Благодаря ти.

Пришила-Ан и Дейл се прегръщаха, така че двамата с Били вървяха пред тях през входното помещение и в самия ресторант. Той беше много просторен и полупразен. Редица от бели бизнесмени на високите табуретки пред бара, лъскаво червени столове. Шефът на заведението също бе облечен в червено. Беше на възрастта на Били и

беше пъпчив. Той огледа Били от горе надолу и Елен усети презрителната усмивка, която се появи в очите му. После погледна към нея, и зениците му се разшириха.

— Бихме искали една маса — каза твърдо Били. — Ей там, до прозореца.

Мъжът се приготви да вдигне презрително рамене, после се обърна към Елен и продължително я изгледа.

— Разбира се. Оттук, госпожо.

Елен почувства как червенина нахлу в лицето ѝ. Тя го последва до масата и седна. Два списъка с менюто бяха тръснати на масата.

— Имаме нужда от още два. Ще бъдем четирима — каза Били, но мъжът вече се беше отдалечил.

Елен повдигна очи и срещна втренчения поглед на Били. Тя се питаше дали той бе забелязал грубостта на този човек, защото и да беше я забелязал, даваше вид, че не го интересува. Лицето му изглеждаше меко, както и напрегнато и сините му очи сияеха като небе в летен ден.

— Красива си, — каза простичко Били. — Наистина. Предполагам, че ти си най-красивото нещо, което съм виждал в живота си.

— Били?

— Така че, не давам пукната пара, окей? — Той бързо се усмихна и краищата на сините му очи се свиха. — Нито за Дейл Гарит, нито също за оня приятел там. За нищо. Дотогава, докато имам възможност да те гледам. Това е всичко.

— Били, аз... — Тя се поколеба, не съвсем сигурна какво трябваше да каже, защото това, което чу я изненада и ѝ достави удоволствие, но също така малко я изплаши. Нещо в нея се отдръпна назад, и единственото, в което бе сигурна, беше, че не искаше Били да бъде уязвен, никога. Не и от нея. — Аз... харесваш ли роклята ми?

Беше в бяла памучна рокля, която подчертаваше тена на кожата ѝ. Когато майка ѝ я беше показала, тя бе танцувала из стаята от радост. Това беше най-хубавата рокля, която някога бе обличала.

— Харесвам роклята ти.

— Майка ми я уши. За рождения ми ден. Тя купи плата евтино и...

— Знае ли къде си тази вечер? — лицето на Били леко потъмня.
— Имам предвид, каза ли ѝ, че ще излизаш с мене?

— Не, Били — Тя вдигна към него умолителен поглед.

— Тя мисли, че не съм достоен да те изведе някъде?

— Не, Били, разбира се, не. Не е това. Тя просто не обича аз да ходя по срещи. С никого. Казва, че съм все още твърде млада и затова казах, че съм с Пришила-Ан...

— Твърде млада? — Били се намръщи. — Ти си почти жена. — Той се поколеба, — поне така ми се струва.

Настъпи пауза и тя проследи погледа му. Откъм далечната част на ресторанта приближаваха Дейл и Пришила-Ан.

— Моят баща се е оженил, когато е бил на осемнайсет. — Били си играеше с ножа. — Майка ми е била на шестнайсет, седемнайсет, когато съм се родил... — Той въздъхна. — Може би твоята гледа по друг начин на нещата, тъй като е от Англия и прочие... Сега, искаш ли да погледнеш в менюто?

Елен взе едната папка със списъка на ястията. Цените подскочиха пред очите ѝ и тя почувства, че ѝ прилява. Всичко изглеждаше толкова скъпо, а от всичко, което ѝ беше казал, Елен бе разбрала, че той не печели много. Половината от това, което той изкарваше или повече отиваше за неговата майка. Може би, ако тя кажеше, че не е много гладна, може би, ако си поръчаше само една салата? Но Били би бил разочарован, ако тя направеше това. Той бе планирал тази вечеря от седмици, от месеци, може би...

А нейната майка — какво би казала нейната майка, ако знаеше къде е тя? Вече не беше сигурна. Елен бе излъгала, за по-сигурно, защото ако бе казала истината, майка ѝ би могла да се ядоса и да не я пусне. Но, от друга страна, тя би могла просто да приеме и да не каже нищо.

Елен не разбираше майка си в последно време — Тя бе станала толкова непредсказуема, толкова странна. Понякога бе с повишено настроение, високо като хвърчило в небето, изпълнена с необяснимо напрегнато въодушевление, което Елен беше започнала да разпознава и да се страхува от него. Страхуваше се, защото знаеше, че няма да трае дълго. На следващия ден, тя изглеждаше разстроена. Влачеше се наоколо, като че ли едва събираше енергия да помръдне. Слушаше и кимаше, когато Елен ѝ говореше, но големите ѝ виолетови очи гледаха

в някакъв неин свят, и, като че ли не чуваше нито дума, от това, което ѝ се казваше. Вече по-малко се грижеше за себе си. Беше ужасно слаба, не искаше да яде, имаше сиви ивици в косите си и не ги забождаше с фуркети, както преди.

Понякога Елен мислеше, че тя пие. Веднъж бе намерила увита в хартия празна бутилка водка, скрита в кофата за боклук и оттогава бе започнала внимателно да я наблюдава. Но никога не бе я видяла да пие, никога не намери друга бутилка. Тя спеше много, особено последните седмици — Елен го беше забелязала. Понякога, когато се връщаше от училище, заварваше майка си в леглото. Просто си лежи, ѝ казваше. Било много просто — боляла я главата. Но това нямало значение, Каси Уайт имала две нови помощнички, така че можела да се справя. Би трябвало.

И парите. Цените от менюто плуваха пред очите ѝ. Тя не искаше да мисли за пари или за старата тенекиена кутия. Последния път, когато бе погледнала в нея, там имаше четирийсет и три долара...

Тя би искала да каже на някого, да поговори с някого, но лоялността я спираше. Беше опитала веднъж, само веднъж. Бегъл опит. „Понякога си мисля, че никога няма да отида в Англия“, бе казала тя на Пришила-Ан, но Пришила-Ан само се бе засмяла.

— Сладка, нима някога си вярвала, че ще отидеш? Чиста мечта. Оринджбърг не е толкова лошо място... — Тя бе направила физиономия, показвайки „главната улица“. — Стой тук! Винаги можеш да се ожениш за Били Танър...

Елен затвори очи. Тя нямаше да мисли за това, няма. Днес бе нейният рожден ден! Тя трябваше да бъде щастлива. Ако се замислеше прекалено много, клетката се затваряше и тогава тя се чувстваше като болна, нещастна и изплашена. Беше като животно в капан.

Сега Били четеше менюто, с единия пръст следеше напечатаните редове. Устните му се раздвижиха. Пришила-Ан смушка Дейл и Елен едва се въздържа да не се присегне и да вземе менюто. „Не прави това, Били, ѝ се искаше да извика. Знам, че ти струваш колкото стотина като тях, но не виждаш ли, че ти се присмиват? О, Били, не виждаш ли?“. Тогава пристигна и сервитьорът и Били се опита да му предаде поръчките на всички, обърка се и лицето му пламна яркочервено.

— Аз ще се спра на бифтек и пържени картофи.

Сервитьорът самодоволно се захили.

— А как бихте желали да ви бъде приготвен бифтекът, господине?

Били го изгледа безизразно.

— Както винаги ги готвите, предполагам — каза той накрая.

— Той иска да каже как го искаш, Били. — Пришила-Ан го съжали. — Нали знаеш — недопечен, среден или препечен?

— О, препечен...

— Аз ще взема същото — каза бързо Елен.

Пришила-Ан направи своята поръчка. Тогава сервитьорът се обърна към Дейл. Хиленето изчезна.

— Господине?

— Добре, сега... — Дейл се оттегли назад към седалката на стола. Той беше седнал до Елен, и сега протегна ръка върху гърба на седалката до раменете ѝ.

— Аз ще взема филе. Недопечено. Отделно лук, голяма салата, да бъде с рокфор. Предполагам, че тук нямате лист с вината.

— Нямаме, господине.

— Тогава ще взема бърбън с лед. И една бира. А вие, Танър?

— Нищо за мен.

— Това ще бъде тогава. — Дейл се засмя. — Тези хубави дами са малолетни...

Когато сервитьорът донесе бърбън със звънтящ лед, Дейл вдигна своята чаша:

— За Елен. — Той се надвеси над нея с бляскащи очи и влажни устни. — Знаеш ли, не мога да повярвам, че си на петнайсет години. Изглеждаш толкова по-голяма сега... — очите му се плъзнаха по гърдите ѝ и се върнаха към нейното лице. — Пришила-Ан, сладка, — говореше той провлечено. — Как никога не си ми казала, че имаш толкова симпатична приятелка?

Той започна, както и имаше намерение да продължи, без да губи всяка възможност, за да засегне Били и без да пропуска шанса да флиртува с Елен. Били почти не говореше. Изведнъж тя разбра какво става. Лицето на Пришила-Ан се бе изострило. Когато Елен се опитваше да срещне погледа ѝ, тя обръщаше лице настрана. Елен седеше там, а той систематично разстройваше вечерта. Самият Дейл изглежда се забавляваше добре. Ядеше с удоволствие. Гаврътна

няколко чаши бира и колкото повече пиеше, толкова повече лицето му почервяваше и толкова той се държеше по-скандално.

Когато Елен бутна половината от бифтека и от пържените си картофи неизядени, Дейл се разсмя. Ръката му обхвана раменете ѝ, пръстите му за кратко погалиха голата ѝ ръка.

— Така ли пазиш фигурата си, Елен? Тя и без това е толкова стройна! Защо, хващам се на бас, че с една ръка мога да обхвана ханшата ти. Какво мислиш, Пришила-Ан?

Пришила-Ан пресуши чашата си с вода и лед на един дъх. Тя беше облякла силно вталена розова блуза. Лицето ѝ беше също розово, очите ѝ се бяха разширили от възмущение.

— А няма ли да станат точно около моя? — Тя гневно изглежда всички на масата. — Това ли е, което казваш, Дейл?

Дейл се засмя:

— Не, разбира се, сладка. Не бих могъл да измисля по-добро място да ги сложа, когато съм с теб, знаеш това...

Лицето на Пришила-Ан омекна, тя нервно се изсмя. Елен бързо се отмести, така че да бъде извън обсега на ръката му. Били, който бе спрял да яде, взе отново ножа и вилицата и продължи търпеливо да разрязва бифтека. Когато сервитьорът отмести чиниите, никой не пожела нищо повече, освен Дейл, който си поръча сладкиш с извара, още едно уиски със сода и кафе. Когато кафето пристигна, той внимателно изля сметановия крем върху обратната страна на лъжичката, така че той потече в блед кръг надолу в чашата. Той отпи и се обърна към Елен. Имаше тънка сметанена черта върху горната устна.

— Точно както го искам. Гладко и сметанесто отгоре, топло и тъмно отдолу... — Той се засмя, гледайки я с отпуснати клепачи, после удобно се облегна назад.

— Добре сега, всичко беше хубаво. Благодаря, Танър. Истински вкусно ядене. — Той едва успя да сдържи оригването си. — Вие, между другото, къде работите, Танър? Мисля, че не казахте...

— Отвъд автострадата „Мейбъри“. В гаража на Хейнис.

— Не ми го казвайте! Вие познавате Хейнис? Беше в Селманската гимназия. Той е стар приятел на Пришила-Ан, нали? Вие го познавате?

— Срещал съм го. — Били изгледа Пришила-Ан. — Той сега е женен.

— Да не би да не знам! — Пришила-Ан тръсна глава.

— Женен е за Сюзи Маршъл, беше един клас преди нас. Оженил се е за нея навреме, както чух...

— Странно... — Дейл не слушаше. — Не знаех, че Хейнис назначава бели момчета. Мислех, че със заплатите, които дава, може да взима само негри...

— Тогава, погрешно сте мислел. — Били бавно постави чашката в чинийката.

— Наесен Дейл започва да се занимава с право. — Пришила-Ан прекъсна бързо последвалата неприятна тишина. Елен видя отпавеният ѝ към Дейл нервен поглед. — Той планира да открие своя собствена практика тук, в Монгомъри, нали Дейл? Неговият баща има истински принос за кампанията на Джордж Уолъс, а Дейл работеше в неговия предизборен щаб. Писане на речи, изследвания и прочие...

— Така ли? — Били го погледна през масата и Дейл повдигна рамене. Той отправи лека усмивка към Пришила-Ан.

— Разбира се, че е така — Той направи пренебрежителен жест. — Не съм написал нито една от речите му, вие разбирате. Повече от времето си прекарвах да правя кафе. Но това беше истинска привилегия, знаете ли? Чест. Той е странен човек, този Уолъс. Находчив. Знае, че имаме нужда от всички умни адвокати, които тук можем да намерим. Точно при сегашния ход на нещата във Вашингтон. Федералното правителство се навира и в най-дребната работа. Годман Янкис се опитва да ни казва какво да правим и какво да не правим. Това ме кара да кипя. И този Линдън Джонсън, всички ни изпързала като гласува за Закона за гражданските права. По тоя начин да го вкара в Сената! Той би продал собствената си баба за кофа лайна, а се нарича южняк... — Той прекъсна и се засмя. — Извинявам се пред дамите. Предполагам, че се увлякох. Но всеки път, когато чуе думите „граждански права“, моят татко казва, че се хваща за оръжието си. И аз се чувствам по същия начин. Негрите да гласуват? Да седят в същите училища с бели момичета и бели момчета? Това са комунистически приказки. Еврейски и комунистически. Но аз ще ви кажа едно. Това няма никога да стане. Не тук, в Алабама.

Той спря, после намигна през масата на Били:

— Тихо, няма да говорим за политика, а Танър? Не искаме да отегчаваме дамите, нали? Още не съм видял дама, която да не обърне очи настрана и да не се прозине в минутата, когато се спомене за политика...

— Ще ме извините ли? — Елен бързо стана. Лицето на Били се беше изострило и стегнало, той вторачено гледаше Дейл през масата. Но Дейл като че ли не забелязваше. Той с изработено движение се повдигна на крака, за да мине Елен. Пришила-Ан също се изправи, и Дейл се засмя.

— Не ни карайте дълго дави чакаме...

В минутата, когато вратата на дамската тоалетна се затвори зад тях, Пришила-Ан се нахвърли към нея:

— Елен Крейг, лицемерка такава, какво мислиш, че правиш? И се наричаш моя приятелка...

Страните ѝ пламтяха. Елен видя, че беше готова да заплаче.

— Да правя? Аз не правя нищо. Това е той. Това е Дейл. Аз не мога да променя начина, по който той се държи, аз не го окуражавам...

— О, така ли? Добре, но на мен не ми се струва така — не оттам, където седя. О, ти си траеш и не говориш много, признавам. Но ти нямаш нужда от това, ти само го гледаш с тези твои сини очи и това е най-голямото предизвикателство, което съм виждала. Защо Сюзи Маршал нямаше нищо против тебе...

— Това не е истина! — Елен хвана ръката ѝ, а Пришила-Ан гневно я отхвърли. — Ти не би помислила това, зная, че не би го помислила. Ти си ми приятелка, Пришила-Ан.

— Бях. Аз бях твоя приятелка — Тя тръсна глава. — Бях толкова тъпа да те слушам. Трябваше да зная. Всички ме предупреждаваха: „Стой настрана от Елен Крейг“, казваха. „Защо искаш да бъдеш приятелка с момиче като нея?“ Но аз те харесвах. Аз ти се доверявах. Трябва да съм била луда.

— Пришила-Ан...

— Аз скъсах с Еди Хейнис заради теб! — гласът на Пришила-Ан се издигна до ридание. — Защото те слушах и казвах всички глупави неща, които ти ме учеше! „Ако ме уважаваш, Еди, ти не трябва да правиш така“ — помниш ли? Помниш ли как го упражнявахме в моята стая? И после аз го казах, и знаеш ли какво стана? Това беше моята последна среща с Еди. Тогава той тръгна със Сюзи Маршъл, и...

— Не можеш да ме упрекваш за това! — Елен я погледна с изненада. Сълзите на Пришила-Ан закапаха. — Аз не съм знаела какво ще се случи. Просто се опитвах да ти помогна...

— Наистина ли? — Пришила-Ан гневно я блъсна. Тя се обърна към огледалото и започна да тършува из чантичката си. — Добре, и аз тогава мислех така. Но сега вече не мисля. Сега по-добре знам. Мисля, че ти нарочно го направи. Ти искаше аз да скъсам. Защото ревнуваше, Елен Крейг, това е. Просто си долна и ревнива.

— Ревнива? За Еди Хейнис? Ти се шегуваш.

— О, така ли? — Очите на Пришила-Ан се присвиха пред огледалото и погледите им се срещнаха. — И сега предполагам ще кажеш, че не ревнуваш също и Дейл? И че няма да го накараш да те заведе вкъщи вместо това влечуго Били Танър?

Тя ядосано разтри с кърпичка подпухналите си очи и с трескави движения започна да почерня клепките си. Елен я наблюдаваше.

— Да, бих казала — Тя бавно отговори накрая. — Да, бих казала това. Не съм ревнива към теб и Дейл, Пришила-Ан. Бих искала да ми повярваш. — Тя замълча и повдигна рамене. — Ако искаш да знаеш истината, аз дори не го харесвам. Мисля, че е груб. Пие прекалено много. Маниерите му не заслужават да бъдат коментирани и...

Това беше погрешна стъпка. В огледалото очите на Пришила-Ан добиха твърдо изражение и тя бавно се обърна.

— О, така ли мислиш? Ти знаеш със сигурност. Искам да кажа, че те учат на елегантни маниери там, във фургонния парк, а? Ти толкова се срамуваш от онази твоя долнокачествена дупка, че никога не ми отвърна на поканата и не ме покани там. Господи, Елен Крейг, ти си нещо, знаеш ли какво? Защото мъж като Дейл не би си направил труда да ти посвети една минута, ако не беше заради мен. Той разпознава белия боклук. Той го помирисва, както мога и аз...

Пришила-Ан трепереше. Тя все още държеше палката с чернилото за клепки в ръка. Сега я завъртя, върна я в чантичката си, и дръпна ципа. Обърна се към огледалото. Елен стоеше абсолютно неподвижна. Тя почувства, че кожата ѝ се сгорещи и после стана леденостудена. Стори ѝ се, че покритият с плочки под се люлее на вълни. В огледалото Пришила-Ан фиксирано се взираше в своя къдрав рус бретон. Тя го повдигна с един пръст и после отпусна ръка.

— Колко пъти си го направила с Били Танър, за да дойдеш на място като това? — Тя говореше с овладян глас. — Пет пъти? Шест? Десет? Ходиш ли с него, Елен, както Сюзи Маршъл ни беше казала онзи път? Това ли е, което си правила? Искам да кажа, Били какво печели? Петдесет и пет долара на седмица? Шейсет? Това е голяма работа за такъв като Били да дойде в такова селяндурско място като това. Ти трябва да си направила нещо специално, за да го накараш. Или греша? Или може би лесно се даваш? Както майка си. Искам да кажа, всеки мъж в Оринджбърг знае — майка ти веднага е готова да си завърти опашката за една нова рокля. И за бутилка алкохол. Ами, чувала съм, че тогава тя ставала много изобретателна. Трябва да е нещо като фатална. Винаги съм си мислела, че за да носиш рокля като тази — Тя леко перна с ръка Еленината бяла рокля — и да трябва да преброиш на пръстите си колко пъти твоята майка се е поebала, за да плати за нея...

— Затвори мръсната си, лъжлива уста! — Елен се нахвърли, но Пришила-Ан беше по-бърза от нея. Тя се преви, за да я не достигне издигнатата ръка. Влезе в тоалетната кабина. Тръшна вратата и се залости. От там Пришила-Ан се засмя с ужасен, нервен, възбуден смях.

— О, хайде, Елен, не бъди бясна против мен. Не се опитвай да ми кажеш, че не си знаела. Искам да кажа, никога ли не си се запитвала защо никога не си имала среща? Би трябвало да знаеш. Били Танър, окей. Но кое свъстно момче иска да ходи с дъщеря на уличница?

Настъпи тишина. Елен гледаше втренчено заключената врата. Тя знаеше, че ако не излезеше бързо, ще се разплаче, ако не се разплачеше, щеше да повърне. Тя се върна на масата, залата ѝ се стори с неясни очертания.

Дейл пиеше друга бира, хубавото му лице се беше зачервило и той се смееше.

— Е, хайде, Танър. Можете да ми кажете. Ние всички знаем, така ли е? Когато един мъж иска да се забавлява — и аз искам да кажа наистина да се забавлява, — няма нищо, ама нищо, което да го стопли, както черният...

— Били, изведи ме оттук... — Тя го каза меко, но Били вече бе видял лицето ѝ и беше станал. На масата имаше малък пластмасов

пепелник и върху него бе сметката. Били зарови из портфейла си. Банкнота след банкнота, той се поколеба и добави още една. Портфейлът беше празен. Дейл наблюдавайки се беше облегал назад с широка усмивка на лицето.

— Вие и двамата ни напускате сега? Какъв срам. Истински срам...

Били се надвеси над масата. Той беше по-висок от Дейл и по-едър. Усмивката замръзна върху лицето на Дейл.

— Една дума, — каза Били меко. — Кажете още само една дума, колежанино, и аз ще ти натъпча зъбите направо в гърлото. Схвана ли?

После той хвана Елен за ръката и те излязоха.

До Оринджбърг пътуваха на автостоп, после вървяха. Точно преди да стигнат до фургонния парк, Били спря. Имаше луна, намалела, но все още достатъчно кръгла. Тя осветяваше пращия път и дърветата и бледостта върху лицето на Били. Очите му бяха бляскащо сини, като че ли бе ядосан, взираше се точно зад нея, в дърветата.

— Това ще се промени. — Той изведнъж отсечено заговори. — Ще се промени. В някой близък ден. Той не може да го разбере. Повечето от тях не могат да го разберат. Но ще стане. — Той повдигна ръка и бързо я отпусна надолу. — Той е бил в колеж. Може би четете за седмица повече книги, отколкото аз за година, но въпреки това не може да го разбере. Не повече от моя баща и от хората наоколо. Но ще се промени, защото е неправилно, трябва да стане, това е всичко. Аз невинаги мислех така. Не и когато бях момче. И ако кажа това, което мисля сега, баща ми ще ме удари по лицето. Но, аз го мисля, въпреки това. Оглеждам се наоколо, и всичко, което виждам, е омраза. Омраза и страх. Всички драскат, драскат, само за да запазят местенцето си върху купчината, само за да не се хлъзнат малко по-надолу. Аз съм надолу, почти до дъното, така че мога да видя какво това причинява на хората. Моят баща, сега. Моят баща не е работил тринайсет години, той пие повече алкохол, отколкото е добре за него, но знаеш ли какво? Баща ми мисли, че е окей. Защото знае, че каквото и да стане, той е бял човек — така, нищо няма значение, той не може да стигне дъното на купчината. Това е за цветните. Моят баща мисли, че ги мрази, но не е така — не наистина. Той се нуждае от тях, виждаш ли? Той се нуждае от тях,

защото те са единственото нещо, което му е останало, над което той може да гледа отвисоко... — гласът му замря, той се обърна и погледна в лицето и.

— Аз толкова много исках... — Той се намръщи. — Толкова много исках да прекараме добре тази вечер. Исках, планирах, а всичко се обърка. И...

— О, Били, прегърни ме. Просто силно ме прегърни... — Елен пристъпи слепешката напред, и ръцете му здраво я обгърнаха. Тя облегна глава на гърдите му, усети биенето на сърцето му, и се разплака. Стори ѝ се, че плака дълго, плака за себе си и за своята майка, за Били и за неговия татко, плака за Алабама и за това, че е на петнайсет години. Плака, защото луната блестеше и дърветата се раздвижваха от вятъра. През цялото време, докато тя плачеше, Били не каза нито дума. Той просто здраво я държеше в прегръдката си, облегнал лице в косите ѝ. Когато накрая тя спря, той внимателно повдигна лицето ѝ към своето и погледна в очите ѝ.

— Бих желал да бъдеш моя — каза той с много мек и тъжен глас. — Бих желал да мога да вярвам, че ще бъдеш някога. Силно съм го желал и дори съм се молил за това отдавна, от както се помня. И тази нощ — бях намислил да ти го кажа. Какво чувствам. Мислех, надявах се. Но аз съм се мамел през цялото време, и съм го знаел, може би. — Той се намръщи и сините му като на морска риба очи бяха като звезди. — Понякога ми се иска да бих могъл да погледна в бъдещето, знаеш. Защото не зная къде ще отидеш, но ще бъдеш много далече оттук. Зная това. И бих искал да си здрава и щастлива, където и да си. И бих искал да мисля, че ще си спомняш. Ще ме помниш. Нещата, които правехме...

— Били?

— Държа на теб — Той взе ръката ѝ и я задържа за миг. — Още когато дойде тук, още когато беше малко детенце, ти си хубава. И си специална. Няма друга като теб. Когато те гледам, като че ли слънцето и луната светят едновременно горе в небето. Това е всичко. Просто исках да го знаеш. Не искам нищо да променя. Не очаквам да имаш същите чувства. Но искам да знаеш.

Елен облегна глава. Тя усети, че сълзите ѝ се надигат отново.

— Знаеш ли какво ми каза Пришила-Ан тази вечер? — Тя не можеше да го погледне. — Тя каза, тя каза, че майка ми е уличница.

С усилие изрече думата и главата на Били се повдигна бързо, като на животно, усещащо опасност. Той пристъпи напред, и Елен хвана ръката му.

— Каза го. Това е, което тя каза. Каза, че всички в Оринджбърг знаели, освен мен, може би. Всички мъже. Тя каза...

Ръцете на Били я обгърнаха.

— Няма значение какво тя казва. Изхвърли го от ума си. Тя ревнува.

— Не мога да го изхвърля от ума си. Никога няма да го забравя. Докато съм жива. И аз искам да зная. Моля те, Били. Не мога да питам никой друг. Искам да зная. Истина ли е? Това ли говорят?

— Хората говорят много работи. — Той изглеждаше смутен и объркан. — Твоята майка е различна от другите, както си и ти. И те не харесват това, не могат да го понесат...

— Истина ли е?

Бил и за секунда сведе очи и Елен усети как сърцето ѝ изстива и замира. След малко Били я погледна. Той пристъпи и силно стисна ръцете ѝ.

— Само ме чуй, — каза той. — Слушай. Хората правят неща, всякакви неща, ако нямат пари. Ако са самотни. Ако загубят надежда. Ще ги осъдиш ли за това? Аз не бих. Защото кой знае какво би направила ти, ако се намираше в тяхното положение? — Ако си отчаян. — Той замълча. — Тя те обича, Елен. Тя се е грижила за теб по най-добрия начин, който са ѝ позволявали силите. И няма значение какво е правила...

— Но какво отношение има това към мен?

— Няма никакво отношение. Ти си ти. Ти си най-красивото нещо, което съм виждал в живота си. Ти си Елен. И аз мисля... Аз мисля, че ти би могла да станеш всичко, което поискаш. Разбираш ли? Всичко. — Той леко я разтърси, после я остави да си върви.

— Хайде сега. Късно е. Не искам повече да плачеш. Ще те изпратя до вкъщи.

Те вървяха мълчаливо между дърветата, през ниската трева покрай другите, съвсем тъмни фургони. Тогава Елен нададе лек вик и започна да тича. Зелената врата на фургона беше отворена, светлината се разливаше навън, върху парчето пожълтяла трева. Радиото свиреше

много тихо и още от малката, закрепена с колове вратичка те можеха да видят тялото на майка ѝ, което лежеше на купчина върху пода.

Били стигна до стълбите и влезе във фургона преди нея. Елен вървеше след него с очи, заслепени от тъмнината. Тя се оглеждаше глупаво, объркано, после коленичи. Фургонът миришеше на повръщано. Тя внимателно повдигна майка си и виолетовите очи се отвориха. Майка ѝ изстена. Били стоеше съвсем неподвижен в средата на малката стаичка.

— Били, какво се е случило? Какво е това?

— Алкохол. — Гласът му беше делови. Той вдигна бутилка от пода. Беше празна. — Всичко това тя тази вечер ли е изпила?

— Тази вечер? Не знам. Тя не ние. Мислех, че не пие. Това е...

— Ето, ще я вдигна. — Били се наведе, сините му очи срещнаха нейните и той кратко и мрачно ѝ се усмихна. — Нищо, ще се оправи. Знам точно какво да направя.

По-късно Елен не можеше да понася мисълта за сцената, която последва — Тя беше толкова унижителна. Майка ѝ не можеше да се държи на краката си и Били трябваше да я поддържа, да крепи главата ѝ. Той я заведе навън, на въздух. Оттам се чува такива звуци на повръщане, че Елен покри ушите си с ръце.

— Ти междуременно почисти вътре — провикна се Били през вратата. Той едва ли не се забавляваше, беше съвсем весел. — Скоро ще бъде окей. Остави я да го изкара. После ще може да заспи.

Когато накрая той вкара майка ѝ обратно в стаята, Елен я изгледа с ужас. Лицето ѝ беше бяло като тебешир. Имаше черни сенки под очите. Миришеше ужасно. Очите ѝ бяха отворени, но тя като чели не виждаше. Те за миг се спряха на Елен, после на Били, после тя изстена.

— Аз оправих леглото. — Елен несигурно погледна към Били.

— Чудесно. — Той вдигна майка ѝ и я внесе в спалнята като парцалена кукла. После нежно я постави в леглото, като че ли беше дете. Обърна я на една страна и ѝ оправи възглавницата. После издърпа отгоре ѝ чаршафа и го подпъхна под нея.

— Трябва ли да ѝ дам нещо?

— Нищо. То само ще я накара да повръща. Утре сутрин ще има главоболие, тогава можеш да ѝ дадеш сода. — Усмивката слезе от лицето му, той хвана нейната ръка и внимателно издърпа Елен в другата стая.

— Никога досега ли не го е правила?

— Не. Никога.

— Нещо се е случило, което да я разстрои или какво?

— Нищо. Тя беше добре, когато излязох. Мислех, че е добре. Изглеждаше весела. О, Били!

— Не бързай. Може би е нещо еднократно. Може би тя просто се е почувствала нещастна заради нещо, а ти си била навън. Тя е пийнала, за да се ободри, после не е знаела кога да спре...

Той се опитваше да я утеши, Елен виждаше това. Можеше да види също така съмнението и неудобството в дъното на погледа му.

— Искаш ли да остана?

— Не, Били. Всичко е наред. Ти утре сутринта трябва да ходиш на работа. Аз ще остана с нея. Не се тревожи за нея.

Били се засмя със странна, изкривена усмивка.

— Но аз се тревожа — каза той. — Струва ми се, че винаги ще се тревожа за теб.

На пътната врата Елен несръчно докосна ръката му. Той силно я стисна.

— Благодаря ти, Били — въздъхна тя. — За всичко.

Той не я докосна. Не я целуна. Просто слезе по стълбите в малкото дворче. Елен наблюдаваше неговата огряна от луната, висока, гъвкава фигура.

— Ще помня, Били — извика внезапно след него тя. — Ще помня... Всичко, което каза. Винаги...

Но Били не се обърна, нито погледна назад и тя никога не узна дали той я беше чул.

Когато той повече не се виждаше, Елен затвори вратата. Бавно се върна в спалнята и седна в своето легло. Погледна тънките рамене на майка си, сивите кичури върху възглавницата, бледото лице. Майка й дишаше тежко.

След малко тя отвори очи, и се вгледа в Елен, макар Елен да мислеше, че тя не я вижда.

— О, господи, — каза съвсем отчетливо тя. — Сладки Иисусе. Какво направих със своя живот?

После затвори очи и заспа.

Два дни по-късно, връщайки се от училище, Елен вървеше към къщи по Оринджбъргския път, когато голям, черен, открит кадилак приближи. Караше мъж в бяла риза, бялото му ленено сако беше хвърлено на задната седалка. Кадилакът намали ход, Елен спря. Тя зърна ярка усмивка, протегна се обгоряла от слънцето ръка.

— Елен Крейг. Ами сега, как си?

— Здравейте. — Елен пое ръката и бързо я пусна. — Майор Калвърт?

— Нед. Наричай ме Нед — отново усмивка. — Аз много отдавна вече не съм в униформа. — Той се присегна към задната врата. — Топло е. Искаш ли да те повозя?

Елен се колебаеше. Дълбоко в себе си почувства, че нещо се раздвижи, забравено вълнение като звук, който се блъска в стъклото и после изчезва. Тя никога не бе влизала в кадилак. Заобиколи колата и влезе в нея.

Той погледна към часовника си, златен „Ролекс“ с кожена верижка и после към Елен.

— Все още е рано. Искаш ли сега да разгледаш плантацията? Вечерта е хубава.

Той говореше, сякаш не бе минало толкова време. Като че ли изминалите три години се бяха стопили и предишната покана беше направена преди не повече от няколко дни. Говореше, като че ли беше напълно сигурен, че тя щеше да си спомни за нея.

— Добре — Тя сви ръце в скута си.

Той натисна газта, кадилакът потегли бързо и хладен въздух появя в косите ѝ. Тя издаде неволен вик на удоволствие и Нед Калвърт се усмихна. Елен го разглеждаше от страна. Хубав мъж, истински джентълмен южняк — това говореха за Нед Калвърт. Когато беше по-малка, тя бе мислила, че той прилича на Кларк Гейбъл от „Отнесени от вихъра“ и не беше много далече от истината. Тази много тъмна коса, сресана назад от широкото, загоряло лице, тъмните му, подрязани мустаци, широките рамене, силните загорели ръце, мрежата от яки мускули, златен пръстен на лявата ръка. Той бе най-близък до представата за английски джентълмен в Оринджбъргския окръг. Само че тя вече не вярваше толкова много в английските джентълмени.

— Аз съм на четирийсет и три години. — Той все още се усмихваше с поглед, отправен към пътя напред. — Ти сега си на

петнайсет. Боже, това е чудесна вечер. Само да караш, и се чувстваш добре. Не мислиш ли, Елен Крейг?

— Усещам хлад.

Той обърна глава за, секунда, бърз поглед на тъмнокафявите очи. Кракът му натисна педала и кадилакът изфуча. Направо покрай прашната пътека, която водеше към фургонния парк.

— Наистина. Чувства се хлад, бързина, свобода. Обичам да карам.

Малко по-нататък той пресече автострадата около северната страна на плантацията, през равните и гоили памучни ниви. На интервали се появяваха дървета, групи от южен бор или канадски тополи, които единствено осигуряваха сянка сред равния пейзаж. Той каза, че преди, когато цялата реколта била събирана на ръце, памукоберачите имали навика да закусят сутрин под дърветата.

— Тежка работа е да се събира памук — засмя се той. — Опитвах веднъж, когато бях малко момче. Придумах отдалече стария си татко, казах му, че искам да знам как се чувства човек. Той ми разреши. Продължи двайсет минути, може би, не повече. Оттогава никога не пожелах да опитам... Памукът е долно растение. Издрасква ти целите ръце. Разкъсва ги. Счупваш си гърба да се навеждаш. Запушва ти носа така, че мислиш, че никога няма да можеш да дишаш отново — Той сви рамене. — Машините го правят по-добре. По-бързо. По-чисто. В началото е скъпо, но в края на краищата излиза по-евтино. Аз започнах промяната преди няколко години... — Той спря колата — моето прапрадеденце е започнало на това място. После робският труд, в лошите предишни дни. Имал е петстотин памукоберачи. Аз не бих се нуждал от повече от четирийсет, четирийсет и пет след една или две години. — Той въздъхна. — Нещата се променят. Времената се променят. Югът не е такъв, какъвто беше, не е както, когато бях момче...

Елен го погледна отстрани. Беше невъзможно да се разбере дали той приветстваше промяната или съжаляваше за нея. Тя не каза нищо, след малко той отново запали двигателя и те потеглиха. Беше мислила за него като за мълчалив човек, с мълчание, което я беше обърквало и изнервяло. Но сега той говореше и говореше, едва дори поглеждайки към нея, бомбардирайки я с информация — отглеждане, площ, насекоми, унищожавачи памучните плантации, инсектициди, годишна

търговска продукция. Главата и се замая. Струваше ѝ се, че той говореше на себе си или че водеше спор с някого, който отсъстваше. Накрая, той отново спря колата. На двеста ярда по-нататък имаше група картонени бараки, димна извивка, две или три тъмни фигури. Изведнъж той удари с ръка по кормилото.

— Сто и петдесет години! Това е, което те не могат да разберат проклетите янки във Вашингтон. Историята — ето в какво гледаме ние. Историята. Начинът на живот, който действа, който продължава да действа... Аз израснах с него. Зная. — Той вдигна ръка и посочи към бараките. — Виждаш ли онези — баща ми ги е правил. Аз ги притежавам. Поддържам ги. Гледам покривите да са закрепени. Слагам им водни помпи, доставям им вода. Плащам им по-големи заплати, а те просто ги изпиват. Така че, аз правя това, което е правил моят баща и неговият баща преди него. Те имат нужда от лекар, аз им определям един, който да ги преглежда. Когато им се свършва храната, аз се грижа за тях. Те са доволни, това е, което не могат да разберат горе, на север... — Той прекъсна, после посочи. Напред в далечината Елен можа да види отвъд дърветата белия покрив на голяма къща. От покрива цветно петно унило висеше в неподвижния въздух. Нед Калвърт се обърна към нея.

— Ти достатъчно ли си американка, за да разпознаеш знамето?

— Разбира се. — Елен му отправи обиден поглед. — Това е знамето на Конфедерацията.

Нед Калвърт се засмя:

— Съвсем точно. Моят дядо го е развял. Баща ми го е развявал. И съвсем сигурно е, че аз нямам намерение да го сваля...

— Ти нямаш син — каза спокойно Елен.

— Какво? — Той внезапно напрегнато я погледна, после лицето му се набръчка, той се облегна назад и се разсмя. — Ти си пряма. Това ми харесва. Да, аз нямам син. Но също така не планирам скоро да умра. — Той се присегна и отвори нейната врата. Само за секунди тя усети топлината на неговата кожа.

— Хайде, излез. Разгледай наоколо — Той излезе след нея и ѝ хвърли бърз поглед. — Едно нещо, обаче. Не се ръкувай с негрите — знаеш ли това? Те не биха го разбрали. Майка ти е добре, нали?

Когато сенките се удължиха, той я поведе обратно по обиколния път. Елен мислеше, че заобикаля полето и извива нагоре, към къщата.

Той зададе въпроса внезапно, след дългата, абстрактна тишина, и я стресна. Ръцете в скута ѝ се свиха.

— Да. Чудесно — Тя замлъкна. — Уморена е, може би. Много ѝ е неприятна горещина, като тази.

— Добре. Аз просто си помислих... Госпожа Калвърт я очакваше в събота да ѝ направи косата, знаеш, както винаги. Но, тя не дойде. Дори не изпрати нито дума, което е необикновено. Така че си помислих, че мога да проверя дали и двете сте добре, знаеш ли?

Той изглежда напрегнат, помисли Елен, докато задаваше въпроса. Но после видя, че ръцете му се отпуснаха на кормилото и изведнъж също се отпусна. За момент си помисли, че той може да е чул нещо, някаква клюка. Но после се освободи и от тази мисъл. Във всички случаи не е за пиенето онази вечер — само тя и Били знаеха за това. А Били никога не би проговорил.

— Искаш ли да пийнеш малко, Елен Крейг?

Елен подскочи. Тя отново усети тази тръпка на нервно вълнение.

— Горещина в твоята къща, искаш да кажеш?

— Не. — Той се извъртя, за да я погледне. Последва дълга, бавна усмивка. — Не. Не там. Ти сега не си малко момиче. Моята съпруга би могла и да не разбере. — Той замълча. — Но впрочем, има много неща, които госпожа Калвърт не може да разбере. За мен.

Той се присегна, с лекота отвори жабката и извади плоска сребърна бутилка.

— Бърбън. — Той се засмя. — Аз съм добре снабден. Нищо не е равно на хубава дълга глътка от чист бърбън в края на горещия ден. Опитвала ли си някога?

— Не.

— Тогава опитай сега!

Той отвинти капачката и ѝ подаде плоската бутилка. Елен се поколеба, после я надигна. Почувства сякаш течен огън в гърлото си. Преглътна почти разтърсена. Нед Калвърт се разсмя.

— Харесва ли ти?

Елен се отдръпна с изкривено лице.

— Какво госпожа Калвърт не разбира по отношение на теб?

— Много неща. — Той взе плоската бутилка от нея и повдигна глава, тя наблюдаваше движението на загорялата му шия, докато пиеше. — Ще ти кажа някой ден.

Той спря колата, дръпна спирачката, наклони плоската бутилка.

— Знаеш ли къде сме точно сега? Виждаш ли, ето там блатните кипариси? Ние сме точно зад тясното езерце, в което ти някога се къпа. Той се наведе настрани и блъсна, за да ѝ отвори вратата. — Нека да си протегнем малко краката. Бъди добра, не изпитваш ли желанието просто да поседиш за малко на сянка? И аз зная точно такова място. — Той хлъзна бутилката в джоба до бедрото си. Когато Елен излезе, той взе ръката ѝ в своята съвсем естествено и те поклащаха ръце, докато вървяха. Топло слънце върху главите им, после хладна сянка. Жълта овесянка се движеше по клоновете над главите им, после се стрелна към светлината. Те вървяха между дърветата, и тя знаеше, че вирът за плуване се намира долу, надясно от тях. Сърцето ѝ биеше много бързо. После стъпиха върху сухата ниска трева и малката тъмна лятна къща застана точно пред тях.

Той погледна бързо, само веднъж през рамото си и я дръпна вътре. Там имаше три груби пейки, поставени край стените. Отворената външна врата беше полузатъмнена от пълзящи растения. Той седна и поглади пейката до себе си.

— Виждаш ли? Толкова е спокойно и хладно тук. Никога никой не минава. Харесвам мястото. Винаги съм го харесвал. Пийни още бърбън.

Елен седна предпазливо на пейката. Взе плоската бутилка, наклони я и отпи. Нед Калвърт я наблюдаваше и тя видя лицето му сред полусенките, точно както си го спомняше в големия хол: неподвижно, напрегнато и наблюдаващо, наблюдаващо.

— Чух някои неща за теб, Елен Крейг.

Той взе плоската бутилка от нея и я постави между устните си за продължителна глътка.

— За мен? — Елен нервно се засмя. — Няма много какво да се чуе.

— Няма ли? — Той отново наведе бутилката и погледна към нея. Гласът му беше спокоен. — Ти ходиш с това момче Танър, дето работи в гаража на Хейнис. Това чух.

— Били? — Тя смутено се обърна. — Кой ти каза това?

— Чувам разни неща. Няма значение откъде. Хората говорят — Той замълча. — Така че, помислих да те предупредя, това е всичко. По-добре е да стоиш настрана от това момче.

— От Били? — сините ѝ очи пламнаха. — Но защо?

— Той не е за теб, нито за което и да е свястно момиче. Ето защо чух да се говори. Не е за момиче, което иска да запази своето самоуважение.

— Аз уважавам Били! Харесвам го.

— Сигурно, сигурно — Той въздъхна. — Но ти все още си малко момиче, и някак си да живееш по този начин като тебе, майка ти е англичанка и прочие, за теб може би това не е така лесно да разбереш. Аз просто искам да си внимателна, за да не ти бъде причинена болка, това е всичко.

— Болка? От Били? — брадичката ѝ порозовя. — Били никога не би направил неща, за да ме нарани.

— Не директно, може би. Аз съм сигурен, че той по сърце е добро момче. Но е тръгнал по лош път, това е. Може би не чак дотам, че да потъне, когато трябва да излезе обратно, може би няма лоши намерения, може би ти си права. Но Били има някои странни приятели, казал ли ти е за тях? Той казва ли ти колко е започнал да става близък с някои от другите, които работят в гаража на Хейнис? Негри.

Настъпи кратка тишина. Елен го загледа втренчено.

— Негри? Не, Били никога не ми го е казал.

— Виждаш ли? И защо? Защото той се срамува, ето защо. Дълбоко в себе си той знае, че това не е добре, знае, че има граница, която един бял не трябва да преминава. Хората наоколо няма да търпят това. Те имат противно име за момче като Били. „Негърски любовник“, казват. Ти чувала ли си това прозвище?

— Разбира се.

— Добре тогава, ти нали не искаш хората да наричат така Били? Или теб, защото ти си с Били? Искаш ли?

Той отмахна едно прашно петно от белия си панталон и повдигна глава, за да погледне към входната врата.

— Видели са Били да говори с тях, да яде с тях, да ходи в негърски ресторант, да яде с тях само преди ден. Седял там и ял черен грах и сладки картофи, като че ли не е виждал цвета на собствената си кожа. — Гласът му се повиши. — Хората не обичат това. Нещата са достатъчно спокойни сега, но те никога не се задържат спокойни, повече не. Наближават неприятности. Мога да ги помириша, защото аз съм живял тук през целия си живот и познавам тази миризма.

Той се обърна към нея с понижен, по-спокоен глас. Елен се взираше в него, тя бе изплашена.

— Нали не искаш Били да бъде засегнат?

— Не, не искам това.

— Тогава, трябва да го предупредиш, може би. Кажу ми за слуховете. Кажу ми да помни кой е той, преди да е станало твърде късно — Той замълча. — И стой настрана. Около твоята майка няма твърде много приятели, знаеш ли това?

— Да, знам. — Гласът на Пришила-Ан прозвуча в ушите ѝ, тя усети, че червенината започва да покрива страните ѝ. Той продължително я гледаше в очите.

— Хората наоколо говорят за нея. Госпожа Калвърт и аз — ние нямаме нужда да обръщаме внимание на тези приказки. Но ти си сладко момиче. Ти не искаш хората да говорят за теб, нали?

Елениното лице пламтеше. Тя провеси глава:

— Не, не искам това, — тихо каза тя.

— Ето. — Той отново ѝ подаде плоската бутилка. Пое голяма глътка. Бърбънът я удари в гърлото, после подпали стомаха ѝ. Тя затвори очи и после ги отвори. Почувства главата си леко замаяна и ѝ се стори много горещо в малката лятна къща, но все пак ѝ беше по-добре. И той бе много внимателен. Беше объркващо за майка ѝ и Били, всичко наведнъж, но тя бе сигурна, че е много мил.

— Устните ти са влажни. Имаш бърбън навсякъде около устните си. Елен Крейг, ще трябва да те уча, как да пиеш от плоска бутилка...

Както говореше, той се доближи до нея и се наклони напред. Ръцете му обвиха нейните. Той приведе лице и устата му внезапно се оказа много близко.

— Влажна — каза той. — Помниш ли?

И гласът му изведнъж стана плътен, както веднъж бе станал преди. И после много овладяно, много бавно той постави устните си върху нейните. Бяха влажни и твърди. Тя усети езика му, усети устата му извита в усмивка. Той ближеше бърбъна от нейните устни, после ръцете му около раменете ѝ се стегнаха и разтвори устните ѝ с езика си. Тя почувства тялото си сковано. Усети как езикът обгръщаше нейния, внимателно, игриво, после по-силно. След това той започна да смуче първо устните, после езика ѝ.

— Отвори устните си повече. Да...

Смучеше езика ѝ между влажните си, твърди устни. Еленината глава се замая. Образи, думи, фрагменти, неща, които Сюзи Маршал ѝ беше прошепнала и Пришила-Ан бе потвърдила. Тя усещаше, че тялото ѝ започва да трепери, а неговата ръка се придвижваше нагоре и приближаваше набъбналите ѝ гърди. Миришеше на одеколон, на мента и бърбън, на мъск и пот.

Видя загорялата му кожа толкова близо пред очите си, после ги затвори и се отдаде на това топло пространство, в което нямаше нищо, освен неговата и нейната уста. Той я дръпна назад. Едната му ръка продължаваше да гали нейната гърд.

— Правиш ли това с Били Танър? Правиш ли го, с което и да е от момчетата?

Гласът му беше дрезгав, хипнотичен. Елен поклати глава.

— Така си мислех. Знаеш ли колко отдавна исках да направя това? От много, много отдавна. Ти никога не би могла да отгатнеш от колко дълго време. И аз знаех, че ще си заслужава чакането. — Той държеше двете ѝ гърди в ръцете си, приведен така към нея, че тя можеше да го гледа право в очите. — Ти знаеше това, нали? — каза той. — Още тогава, когато беше съвсем малко момиченце. Дори и тогава знаеше. Можех да го разбера по очите ти.

После отново доближи устните си до нейните твърдо, силно и дълго, докато почувства, че Елен започна да трепери.

— Съблечи си блузката, сладка. Остави ме да погледам.

Докато говореше, той вече бе вдигнал ръце към копчетата на блузката ѝ. Елен се опита да ги отмести.

— Не, моля те. Не трябва. Не е редно.

— Аз съм те виждал — Той отстрани ръцете ѝ. — Преди три години. Тогава те видях. Видях те във вира. Видях те да се докосваш и после да се оглеждаш през рамо, като че ли беше изплашена. Ти го искаше, нали? Когато беше дванайсет годишна. Ти си го очаквала и си мислила за него, и... Мили боже, нека да видя.

Той разкопча и последното копче. Свлече блузата от раменете ѝ, присегна се отзад и разкопча сутиена ѝ.

— Не, моля те. Остави ме да си вървя. Ти не трябва...

Той го беше разкопчал. Пръстите му бяха под презрамките, за да го свали по-лесно. Гърдите ѝ сега се откриха, пълни, закръглени и тежки, ореолът около зърната беше широк и тъмен, кожата бледа. Тя го

чу да въздиша дълбоко. Опита да вдигне ръце и да покрие гърдите си, но главата ѝ беше зашеметена, кълна със сенки, вмъкнали сред светлината и ръцете ѝ не можеха да се движат бързо. Той лесно ги отблъсна встрани, навеждайки се напред с разтворени, влажни устни.

— Ти си голяма. Толкова си стройна, ти си голяма... Ти си красива, толкова красива, винаги ме е подлудявала мисълта за теб. Знаеше ли как можеш да подлудиш един мъж? Виждаш ли колко си мека точно тук? — Той вдигна пръст и с него докосна леко зърното ѝ. — Виждаш, ли? Приятно е. Хубаво е. Няма нужда да се страхуваш. Гледай. Толкова е меко, а аз мога да го направя да стане твърдо. Ето така.

Той изви глава. Тя почувства топлата му и влажна устна върху кожата си. Той прокара езика си по нейните зърна, първо по едното, после по другото. Тя усещаше върху кожата си учестеното му дишане. — Чувстваш ли? Чувстваш ли...? Устните му обикаляха ореола, той смучеше между устните си втвърдяващото се зърно и Елен усети, че неволно се извива като дъга, тъй като насладата като пламък премина през тялото ѝ. Той смучеше все по-силно, лакомо, първо едната, после другата гърда, по начина, както всички други момичета ѝ бяха казвали, че правят мъжете, и годините на мечти, образи и неясни представи се объркаха и безредно се завъртяха в ума ѝ. Тя усещаше топлината, която се надигна в нея, като тази, която изпитваше като малко момиче и после не можеше да заспи през цялата нощ. Знаеше, че това е лошо, знаеше, че не трябва да го изпитва и че го изпитваше може би още по-силно, защото беше лошо.

— Виждаш ли? — Той вдигна лице от нейните гърди, докато ръцете му силно ги стискаха. Устата му беше отпусната, мокра от слюнката.

— Харесва ли ти? Хубаво ли ти е? Каж ми, сладка. Каж ми колко ти е хубаво. Ти знаеш какво ми става на мен? Можеш ли да го усетиш? Гледай — ела по-близо. Седни върху коленете ми, разкрачи се.

Ръцете му затегнаха прегръдката, вдигнаха я несръчно, хлъзнаха я отгоре, така че краката ѝ останаха от двете страни на неговите бедра. Помътнелите му очи я гледаха. Едва си поемаше дъх. Гласът му бе станал толкова плътен, че той едва говореше.

— Чувстваш ли го сега? Ето... — рязко я приближи към слабините си. — Чувстваш ли колко съм твърд, колко съм голям? Усещаш ли? Ти ме направи така. Защото си красива, толкова красива. Знаеш ли, стана ми само като те гледам, без да те докосвам дори? Само като те гледам. И толкова съм твърд, че ще ми се пръснат панталоните. Пипни ме. Дай си ръката. Сега само отвън. Тук! Няма от какво да се страхуваш. Хубаво е. Нали е хубаво?

Той притисна ръката ѝ върху слабините си, върху издутината под белия ленен панталон. Главата на Елен се олюля към врата му, всичко изведнъж стана черно, черно и топло, и...

— Добре ли си, сладка? Тя почувства тялото си внезапно вцепенено, неясно чу, че гласът му се промени. Той я грабна под мишниците и силно я разтърси.

— Окей ли си? Ще припаднеш или какво? Исусе. Глупости. Елен, погледни ме сега...

— Става ми лошо. — Собственият ѝ глас като че ли идваше от много, много далече. Тялото си усещаше ужасно студено, вратът ѝ бе станал толкова слаб, така че главата ѝ не можеше да стои изправена.

— Ето, бързо. Стани от мен... — Той леко я повдигна и я бутна извън малката къщичка. Тя падна на колене в храстите. После повърна всичкия бърбън, който беше изпила.

Той не я гледаше, това беше единственото хубаво нещо. В минутата, когато започна, той се обърна и влезе в къщичката... Когато свърши, тя за момент се сви, треперейки. Съзнанието ѝ, изпълнено с думи и образи, бе станало кристалночисто сега, а тялото ѝ като че ли бе болно от срам. Малко несигурно тя се изправи на крака. Сега той се беше върнал, стоеше на вратата и я гледаше със суетиена и блузата ѝ в ръка. Тя не можеше да го погледне. Остави го да се погрижи за останалото.

— По-добре ли си? — Той сякаш едва ли не се забавляваше, гласът му бе станал пак предишния, и цялата тревога, която тя бе усетила в него, бе изчезнала.

— Окей, сега се върни вътре и си сложи това. После ще те закарам вкъщи. — В къщичката той ѝ помогна да си сложи суетиена, закопча го, закопча и блузата ѝ.

— Окей. Сега, изплакни си устата с това. После го изплюй. Ще се чувстваш значително по-добре.

Елен направи, както той каза. После за първи път го погледна, а той въздъхна.

— Ти пи твърде много, това е. На празен стомах, може би. Много лесно може да се получи. Сега, чувстваш ли се по-добре?

Елен кимна.

— Седни. Искам да ме чуеш. Няма да те докосвам, сладка. Всичко е наред. Това е. Така трябва...

Треперейки, тя седна. Той стоеше в сянката, гледайки към нея.

— Не знаех... Не си представях, че бърбънът би могъл така да ти се отрази. Забравил съм, предполагам, какво може да се получи първия път от концентрат...

Елен бавно вдигна глава и го погледна. Не й се искаше да говори за алкохол. Повдигна ръка и обърса челото си, то беше потно.

— Предполагам, предполагам, че прекалих преди малко. Изплаших те, може би. Много съжалявам, ако е така, сладка...

Той приближи, насърчен като че ли от това, че тя не каза нищо. Седна, но не много близо до нея, след малко взе ръката ѝ.

— Ядосана ли си ми, Елен? Не ми се иска да си ядосана — дори заради мен. — Той замълча. — Виждаш ли, предполагам, че е трудно за теб да разбереш, но момиче като теб, жена като теб... Ами, когато един мъж дълго време ѝ се е възхищавал, мислил е колко тя е хубава и изведнъж са намери насаме с нея, тогава не е много лесно да се държи по начина, по който би трябвало да се държи. Разбираш ли това?

— Аз... аз предполагам.

— Добре, казвам ти, сладка, така както е. — Нотка на раздразнение се усети в гласа му. — Сега само ме слушай, и ще разбереш. Аз съм мъж, Елен, съвсем обикновен мъж и имам нужди и желания. Същите, както всички други мъже. Не всички жени чувстват по един и същи начин. Понякога те не искат мъжът да ги докосва, да ги целува, и когато това се случва, се отразява много зле на мъжа, Елен, наистина много зле. Той се затваря в себе си, започва да се мисли за мъртъв — полужив, в най-добрия случай. Сега, без неуважение към госпожа Калвърт, но тя и аз сме женени преди много дълго време, и в продължение на години, сладка, години... ами, това е божата истина, аз съм бил много нещастен мъж.

— Ти? Нещастен? — Елен повдигна глава.

— Така е.

— Искаш да кажеш, че вече не обичаш госпожа Калвърт?

— Ами, не съвсем, сладка. Тя е чудесна жена, и аз ѝ се възхищавам, дори никога не съм искал да я нараня. Но нека да си го кажа, към нея не изпитвам това, което изпитвам към теб.

— Към мен? — Очите на Елен се разшириха, той бързо приближи, приведе се към нея и взе ръцете ѝ в своите, така тя можеше да вижда добре лицето му.

— Добре, ти трябва да знаеш това... — Той ѝ се усмихна. — Ти мислиш ли, че бих те довел тук и бих те целувал и бих направил всички тези неща, ако не ти се възхищавах? Ако не беше ме подлудила така, че вече почти не знаех какво върша? Може би... — Той се намръщи. — Може би, ако не бях чул, че се срещаш с Били Танър, бих могъл да го запазя в себе си. Но, когато чух това, кълна ти се, толкова се ядосах и заревнувах, че едва можех да мисля повече...

— Ти си ме ревнувал? От Били Танър? — Тя невярващо го изгледа и поклати глава.

— Разбира се. Какво друго може да чувства един мъж, когато мисли, че едно момиче е с друго момче — момиче, с което той знае, че иска да се люби?

Елен бавно се изправи.

— Това не може да е истина. Не може да бъде.

Той я притисна към себе си. После я освободи и погледна в очите ѝ.

— Бих ли те лъгал? Сладка, бих ли? — ръката му обгърна кръста ѝ и леко, закачливо я присви. — Елен, аз не съм мъж, който лъже за такива неща. Недей да мислиш така или ще ме накараш да полудея. Сега, слушай ме... Зная, че сбърках. Зная, че загубих контрол над нещата. Но аз искам да кажеш, че ще се видим отново. Някой път. Просто така, да те погледам, можем и да се разхождаме и да говорим, и да се повозим с колата, може би, както направихме днес. Нищо повече. Няма нищо лошо в това, нали?

— Аз... аз предполагам, че няма. — Елен се поколеба. Безброй съмнения кръжаха в главата и, но той сега гледаше право в очите ѝ и почти я умоляваше.

— В четвъртък — каза той. — Мога да те взема веднага след училище, на Оринджбъргския път. Може малко да се повозим, после ще те оставя до вас. Няма нужда никой да знае — само ние. Това ще

бъде нашата малка тайна. — Той се поколеба. — Ти нали не би казала на никого? На майка си, няма да кажеш, нали?

Елен въздъхна и подръпна полата си.

— Не. Тези дни не ѝ говоря. Не, както преди.

Той въздъхна. Това, което тя каза, като че ли го облекчи.

— В четвъртък, тогава. Обещай ми. Направи ме щастлив.

— Добре. Може би — Тя преглътна. — Но ти обещавах ли, каквото каза? Само ще се повозим?

— Обещавам. Кълна ти се, Елен. — Той бързо и леко притисна устни към косата ѝ.

— Ти си най-хубавото, което някога съм виждал — знаеш ли това? Сега, хайде, ще те закарам вкъщи. Ще те оставя точно преди фургонния парк. Съгласна ли си?

ЕДУАРД

Оксфорд — Алжир — Франция
1949-1958

— Кажете му, веднага ще бъда там.

— Веднага ли, милейди?

— Почти веднага. В момента съм в Лондон. В банята, по-точно. Но за минута просто ще скоча в колата и ще бъда в Оксфорд преди да премигнете.

— Да, милейди.

— Той е там, предполагам.

— Да, милейди. Той има занимания следващата седмица. — Това бе казано многозначително, чу се въздишка от другата страна на линията.

— Колко ужасно! В такъв случай, ще трябва да бързам.

Тя прекъсна телефонния разговор. Господин Бълинс, портиер на колежа „Магдален“ в продължение на четирийсет години и главен портиер през последните десет, си сложи шапката за игра на боулинг и любезното изражение, което винаги приемаше в подобни случаи и тръгна по стълбище III в новата сграда, издигаща се над „Диър парк“, където Е. А. Дж. дьо Шавини обитаваше няколко от най-желаните стаи в колежа. Под него беше Х. Дж. Е. Дъдли, лорд Сейл. Над него бяха стаите на неговия най-близък приятел, почитаемият С. В. Т. Глендининг. Титлите на джентълмените не стояха върху ръчно написани табелки в основата на стълбището, каквато беше практиката в някои от другите колежи в Оксфорд. Не, с гордост си помисли господин Бълинс, не и в „Магдален“, който според неговото мнение беше не само най-хубавият колеж в Оксфорд, но също така и с най-голяма важност.

Той с пъшкане се изкачи до първия етаж и като намери външната врата отворена, почука на вътрешната.

Влезе и намери Едуард дьо Шавини, изтегнат в креслото си, облечен във фланелка за крикет с екземпляр от книгата на Джон Мейнард Кейнс „Паричните договори“, отворена върху коленете му.

Нямаше вид, че я чете. Господин Бълинс гледаше на него с одобрение. Беше добре известно в колежа, че освен, ако не се случеше нещо непредвидено, господин дьо Шавини ще бъде пръв в окончателните изпити по философия, политика и икономика. Това беше добре, но онова, което беше още по-добре — и особено забележително, като се има предвид, че джентълменът е французин бе, че той го правеше по подходящ начин: с едва забележимо усилие от негова страна и с небрежна скромност, както подобаваше на един английски джентълмен.

Според мнението на господин Бълинс войната имаше отчайващ ефект върху Оксфорд, и дори върху „Магдален“. Голяма част от студентите бяха около двацет и пет годишни, бяха служили по време на войната и на тях по тази причина образованието бе прекъснато. Тези необщителни, напрегнато учещи и сериозни млади хора не се държаха по начин, който господин Бълинс оценяваше като правилен. Едуард дьо Шавини се държеше както трябва: той беше чудесен атлет, със синьо отличие за крикет и толкова добре се представи по гребане, че въпреки да беше тръгнал със закъснение, едва не получи една от наградите на Оксфорд. Участваше с голям успех в съюзните обсъждания, беше член на Театралното общество към Оксфордския университет. Той знаеше как да се забавлява. Устройваше партита, на които се изпиваше голямо количество шампанско и присъстваше на други събирания. Забавляваше млади жени на официални обеди в своите стаи — жени, чиито модни физиономии господин Бълинс разпознаваше от списанията за висшето общество като например „Татлър“, което представляваше и за самия него приятно четиво преди заспиване. Той се обличаше великолепно, с вид като че ли дрехите нямат голямо значение за него. Беше изключително хубав и притежаваше забележителен чар, беше щедър към своя оксфордски прислужник и в много случаи към господин Бълинс. Накратко, господин Бълинс се възхищаваше от него, и — както много рядко му се случваше — го харесваше. Ще отиде далече този млад човек, преценяваше господин Бълинс и очакваше да чете и по-нататък за неговото развитие, след като напуснеше Оксфорд.

Той прочисти гърлото си, когато младият човек го погледна.

— Лейди Изобел Хербърт, господин дьо Шавини, — обяви той.
— Тя току-що телефонира. Каза, че сега е в банята, господине, но

скоро ще бъде при вас.

Той предаде известието в десет и половина сутринта. Представата на лейди Изобел за време беше еластична. Тя пристигна в „Магдален“ с нейния дерби бентли в три и половина следобед. Едуард, който имаше достатъчно време за размишление, бе все пак учуден от пристигането ѝ. Той реши, че няма причини да му отделя особено внимание. През последните няколко години, откакто беше прекратила ангажимента си с Жан-Пол, той я беше виждал по различни поводи — на балове в Лондон или на уикенди в провинциалното имение на родителите на Кристиан Глендининг, но те бяха разговаряли много кратко. Тя никога досега не беше го посещавала в Оксфорд, той не бе оставал сам с нея в продължение на години — не след войната, не след Лондон.

Допусна, че посещението трябва да е едно от Изобелините хрумвания, а такива имаше много. Кратък флирт с комунистическата партия — направен главно, за да шокира, предполагаше той. Едва избегнат скандал с развод, замесващ изтъкнат член на парламента. Поне два по-късно разтрогнати годежа, които той успя да си спомни: единият с британски летящ боен ас, другият с италиански граф с международна слава на автомобилен състезател. Като че ли Изобел обичаше опасността от разстояние, мислеше той, и отново се учудваше, защо тя идваше при него.

Тя влезе в стаята му, без да почука, облечена в изумруденозелена копринена рокля, без шапка и перли „Конуей“. Слънцето освети ярките ѝ коси, и когато Едуард скочи на крака, тя му се усмихна.

— Кажи ми, скъпи Едуард, — каза тя, — научи ли се вече да приготвяваш коктейли?

И тогава той разбра, защо тя беше дошла.

Тя изпи две сухи мартинита и каза, че не е гладна и не поиска да яде. После запали цигара и се сви върху седалката до прозореца. Едуард чакаше.

— Ще вземеш ли отлична диплома. Чух, че ще вземеш.

— Може би.

— Хюго ми го каза. Онзи ден случайно го срещнах.

— Как е той?

— Добре — Тя замълча. — Не, може би не е съвсем добре. Нещастен е, мисля. Малко объркан. Чувства, че не е направил нещата, които е трябвало да направи — не е изпълнил обещанието си. Не зная. Пиян, както мнозина. Срегнах братовчед му, във вътрешния двор на колежа, когато идвах насам. Носеше розова копринена риза и жълта вратовръзка. Не се е променил — Тя се засмя. — Той все още ли е най-добрият ти приятел?

— Най-близкият ми приятел, да.

— Радвам се. Той ми харесва — Тя се поколеба. — Той е ужасно странен, разбира се.

— Дори така да е.

Изобел небрежно изтръска пепелта от цигарата си през прозореца и се намръщи.

— Как е Жан? Още ли се бие?

— Все още е в армията. Канцеларска работа, главно. Може да бъде изпратен в Индокитай, предполагам. В списъка е. Повечето от отпуските си прекарва в Алжир — в нашите лозя, знаеш. Там му харесва.

— Кой се грижи за магазина, когато него го няма?

Едуард вдигна рамене:

— Аз. Когато не съм в Оксфорд.

— Харесва ли ти да се занимаваш с това?

— Да. Жан няма много време и аз мисля, ме бих могъл да го върша доста добре — Той се поколеба. — Всичко, виждаш ли, е замряло, откакто татко почина. Там има големи възможности. За развитие. За експанзия.

— Понякога ми липсва Жан — Тя неспокойно се изправи. — Той ме караше да се смея. Той можеше да бъде толкова предсказуем. Страхувам се, че се държах доста зле — Тя замълча. — Разбира се, липсва ми също и изумрудът. Ти знаеш ли, че бях неестествено привързана към този изумруд?

Зелените очи срещнаха неговите и устните се разшириха в усмивка. Едуард се поколеба.

— Това е камък, който носи нещастие. Не исках да ти го кажа, когато го избра. Но, предполага се, че той носи нещастие.

— Така ли? — Тя го гледаше напрегнато. — Ами, това обяснява ужасно много неща.

Тя се обърна и погледна към вратата в другия край на стаята.

— Това там твоята спалня ли е?

— Да, тя е.

— О, добре.

Тя прекоси пред него, и влезе в стаята. Настъпи тишина, след което тя го повика. Той бавно влезе през вратата и застана, гледайки към нея.

Изумрудената рокля стоеше накуп сред стаята, а тънкото, бледо, момчешко тяло на Изобел лежеше голо върху неговото тясно колежанско легло. Косата ѝ блестеше върху възглавницата. Между тесните ѝ бедра имаше златночервен триъгълник. Перлите „Конуей“ лежаха върху малките ѝ бели гърди.

— Скъпи Едуард, нямаш нищо против, нали? Виждаш ли, аз исках да го направя преди много години... — Тя замълча, и нейните зеленикави котешки очи заблестяха към него. — Ще се омъжвам, Едуард, казах ли ти? Автомобилният състезател, в края на краищата. Следващата седмица, мисля, след някаква голяма награда, нещо заради което, той ще се състезава. Ако не бъде убит, разбира се. И така, знаех, че трябва да го направя сега. Не бих могла да се омъжа, ако не го направех...

Едуард отиде към леглото, седна до нея и пое тънката ѝ ръка.

— Не трябва за нищо да се тревожиш — Тя се усмихна. — Имам една от онези отвратителни датски запушалки. Сложих си я, преди да напусна Лондон. Казаха ми, че никога няма да усещам, че е там.

Той допря глава и внимателно я целуна по устните, после се оттегли и докосна бузата ѝ с пръста си.

— Ти плачеш.

— Съвсем малко. Ще спра след миг. Вероятно е от чакането. Кажете ми, скъпи Едуард — ти знаеше, нали?

Той продължително я изгледа.

— Предполага, че знаех, да.

— О, толкова се радвам. Това опростява нещата. Скъпи Едуард, имаш ли нещо против, ако аз просто наблюдавам, докато се събличаш?

Едуард се засмя. Той свали дрехите си, а Изобел, гледайки го, се сгуши на кълбо в очакване. После тя го привлече към завивките и леко го бутна върху тях.

— Скъпи Едуард. Не ме целувай. Не още. Не трябва да правиш нищо. Аз съм съвсем готова. Влажна съм. Бях съвсем влажна, още когато пиех първото си мартини. Ти имаш най-чудесния, най-красивия, който съм виждала. И аз искам да направя точно това...

Много внимателно тя го разкрачи, спря за момент, качи се отгоре му със своето бледо и тънко, като диригентска палка тяло. После докосна наедрия му пенис с тънката си ръка и поведе главичката му между краката си. Той усети влажността, усети тесния отвор. После бавно, непрекъснато гледайки го в очите, тя като че ли се прободде с неговата плът.

— Скъпи Едуард, ако ти мръднеш и най-малко, аз веднага ще се изпразня. О, да...

Той мръдна и тя свърши. После го целуна.

Те се любиха целия следобед. Понякога тя беше мека, спокойна и със забавени движения като погалена котка, а понякога котката извиваше на арка гърба си и откриваше нокти. Едуард влизаше в тялото ѝ с тръпнеща наслада и следобедът премина според мечтата, която той бе имал или тя бе имала много отдавна.

Когато падна мракът, той целуна влажните ѝ бедра и после устата ѝ, а Изобел взе главата му в ръце и се вгледа в очите му. Нейните блестяха като изумруди, този път, без сълзи.

— Скъпи Едуард, — каза тя. — Аз те обичам по много особен начин и знаех, че ти ще разбереш. Добре направих, нали?

— С пълна сигурност. — Той се засмя.

— Харесваш ли ме? Винаги съм те харесвала.

— Да — Той нежно я целуна. — Винаги много съм те харесвал.

— Така си мислех, много се радвам. Много повече предпочитам да бъда харесвана, отколкото обичана. А сега трябва да си вървя.

Тя скокна от леглото с това нейно бързо, неизтощимо изящество, което винаги му бе доставяло наслада и си облече зелената рокля.

— Ще ти изпратя парче от моята сватбена торта. — Устните ѝ закачливо се извиха. — Тя ще бъде запълнена с тези ужасни бели сладоледени сладки, с които готвачите са толкова горди и ще бъде прекалено сладка. Но, аз много обичам онези малки кутийки с хартиени дантелки, в които я опаковат. Така че, ще ти пратя. Можеш да я изядеш преди държавните си изпити, защото сватбената торта носи

късмет — всички казват. Така че тогава можеш да си сигурен, че ще вземеш своята отлична диплома, и...

— Изобел...

— Ако остана още една минута, ще се разплача пак — каза тя. — И този път ще изпадна в много тежко състояние. Довиждане, скъпи Едуард, и се грижи за себе си.

През следващата седмица той изпрати телеграма: „Благодаря за тортата. Едуард“.

Три месеца по-късно, когато неговото отлично завършване беше обявено заедно с останалите от Оксфорд и Кеймбридж изпитни резултати в „Таймс“, той получи телеграма в дома си, в Сен Клод. Тя гласеше: „Разбрах, че си я изял. Изобел“.

Той не чу нищо за нея през следващите осем години.

Когато Едуард напусна Оксфорд и се върна във Франция, за да започне работа в администрацията на компаниите и именията на дьо Шавини, той остана ужасен от това, което намери. По време на годините си в Оксфорд, той бе прекарвал част от своите ваканции във Франция, но тези сравнително кратки периоди не бяха успели да му дадат представа за хаоса, който преобладаваше след смъртта на баща му.

С небрежното съгласие на Жан-Пол — „Разбира се, карай, братче. Ще видиш колко е отегчително“. — Той започна систематично проучване на империята „Дьо Шавини“: бижутерската компания, нейните работилници и изложбените зали в Европа и Америка, именията и лозята край Лоара и в Алжир, акциите, банковите авоари, собственостите, които баронът бе поддържал във Франция и чужбина. Навсякъде той се сблъска със същото нещо: възрастни чиновници, склонни да движат нещата по начина, по който мислеха, че старият барон би желал, далеч от новите идеи, страхливи да взимат каквито и да било собствени решения и следователно изхабени, оставящи проблемите да се натрупват неразрешени. Нова кръв не беше се вляла в делата на „Дьо Шавини“ в продължение на много години: навсякъде Едуард намери стагнация и апатия. Приличаше на голяма машина, която е била оставена да работи толкова дълго, че никой не бе забелязал или не се интересуваше, че тя се разваля.

След екзекуцията на Ксавие дьо Шавини висшето немско командване бе присвоило къщата и градините в Сен Клод и бе използвало красивата, от края на седемнайсети век представителна къща за военно жилище. Това Едуард знаеше. Другото, което той не можеше да разбере бе, че през тези години, от края на войната, Жан-Пол не бе направил никакво усилие да възстанови къщата. Той си бе изградил малък апартамент в едно от крилата, бе запазил останалите няколко по-възрастни слуги и бе изоставил по-голямата част от мястото, както е била.

Като знаеше какво ще намери, когато отиде там, и като знаеше, че това ще му причини болка, Едуард отлагаше момента, когато ще направи официална инспекция на къщата. Най-накрая, той отиде в един хубав септемврийски ден на 1949 година, около три месеца след като се бе върнал от Оксфорд.

От разстояние, докато карайки се приближаваше към нея, голямата сграда изглеждаше непроменена. Слънцето огряваше сините наклонени плочи на покрива и стъклата на наредените един до друг високи прозорци върху централната фасада.

Възрастните прислужници го приветстваха нервно, мълчаливо. Едуард пожела да направи обиколка на къщата. Имаше останали малко мебели, тъй като повечето бяха изпратени на склад в Швейцария и няколкото парчета, които бяха останали, бяха толкова разнебитени, че не подлежаха на поправка. Стените стояха оголени, без знаменитите брюкселски гоблени. Ехото отразяваше стъпките му по непостланите подове. Едуард се взираше около себе си с нарастващ гняв. Ламперията беше надраскана с имена и сквернословия. Зеленикавата влага от запушените канали се просмукваше по стените, покрити с коприна, която беше разкъсана и нацепена. От голямото, извито стълбище, което беше една от забележителните особености на къщата, половината от перилата бяха изтръгнати и използвани за подпалки. В балната зала венецианските огледала, които покриваха стените, бяха изпочупени. Вратите висяха на развалени панти. Мястото вонеше на мишки и влага.

Прислугата беше направила възможно най-доброто: те се бяха опитали да изчистят къщата за неговото пристигане, но Едуард констатира, че усилията им само са утежнили положението. Бавно се изкачи на горния етаж: спалнята на баща му, неговата гардеробна,

банята, където махагоновата облицовка бе изсечена и старата инсталация от месинг и мед бе изтръгната и плячкосана. Стаята на майка му, покрита някога с ръчно рисувани през осемнайсети век китайски тапети, сега бяха разкъсани, обезобразени и изпоцапани с уринени петна. Библиотеката, където шкафовете за книги бяха разбити. Стая след стая, общо двайсет спални и после таванския, чиито покрив течеше, а таванът се беше продупчил. Едуард се върна обратно, застана в просторното, с мраморен под фоайе, и затвори очи. Представи си къщата, такава, каквато тя беше някога, през неговото детство — спокойна и подредена. Той си помисли за вечерите за осемнайсет, двайсет, трийсет души. Спомни си за танците и тихите въздишки на музиката от балната зала, за следобедите, които понякога прекарваше в бащиния си кабинет. Отново отвори очи, старият иконом го гледаше с тревога.

— Ние опитахме, мосю Едуард... — старият човек направи безпомощен жест. — Виждате. Измихме всички подове.

Едуард искаше да зариде от гняв и отчаяние, но скри чувствата си, за да не ги забележи старият човек. На следващия ден се завърна в къщата с Луиз. Майка му, която беше хвърлила поглед на мястото, когато за първи път се беше завърнала във Франция, беше твърда. Невъзможно бе да бъде убедена, тя нямаше намерение да живее там. В замяна на това, тя се беше преместила в една градска къща от началото на осемнайсети век във Фобур сен Жермен, квартал на Париж, останал все още предпочитан отпреди наполеоновата френска аристокрация. Тя се върна към Сен Клод с видимо неудоволствие. Във всички случаи Париж беше по-удобен, спомените от Сен Клод бяха твърде болезнени... Когато Едуард упражни натиск върху нея, тя раздражено повдигна рамене.

— Едуард, мястото е прекалено изоставено, то принадлежи на миналото. Мисля, че Жан-Пол би трябвало да го продаде...

Тя напусна половин час, след като бе пристигнала с нейния великолепен тъмносин „бентли“. Едуард постоя за малко сам в градините. Гледаше как колата ѝ потегля, хвърли поглед от терасата към града, после се върна в къщата. Градините бяха израснали и занемарени, чакълестата пътека беше обрасла с бурени, предишния жив плет не бе подрязван от години. Няколко късни рози се преборваха със заплетените храсти от коприва и бурени. Едуард стоеше, гледайки

наоколо със стисната уста и свити юмруци. Майка му не се интересуваше, Жан-Пол не го засягаше: много добре, тогава той ще направи това, което трябваше да бъде направено. И ще го направи сам.

Същото беше и в Лоара, в замъка дьо Шавини, където знаменитият огледален салон, построен от седмия барон дьо Шавини беше използван за стрелбище. Същото беше и с лозята: производството на вино бе спряло по време на войната, акри бяха унищожени от болест, опитите следвоенното производство на вино да бъде възстановено бяха спорадични и зле организирани. Едуард с отвращение вкуси от тези блудкави, горчиви вина и издаде нареждане съдържанието на цялата винарска изба да бъде незабавно изхвърлено.

— Но, господин дьо Шавини, какво да го правим?

Старият управител с отчаяние огледа празните изби.

— Това не е от значение. Излейте го в каналите, ако е необходимо. Аз няма да продам такова вино под етикета с името на дьо Шавини.

Той замълча, чувствайки моментна жалост към стария човек.

— Би ли пил от това?

Управителят се поколеба, после се усмихна с бавна, беззъба усмивка.

— Не, господин дьо Шавини. Не бих предпочел.

— Аз също. — Едуард внимателно го хвана за ръката. — Бракувай го. Ще започнем отначало.

Тази голяма обиколка отне на Едуард шест месеца. В края на този период, непрекъснато работейки, той беше прегледал всяка купчина документи във всяка канцелария. Беше видял всяка стая във всяка къща и бе лично разговарял с всеки от прислугата на стария барон и с всеки от неговите висши служители. Отиде и при бащините си адвокати, при бащините си банкови партньори и съветници, при неговите брокери на борсата, при неговите счетоводители. Посети Швейцария, Лондон, Рим и Ню Йорк. По това време беше загубил надежда. Към половината на своето изследване му се стори, не през последните пет години Жан-Пол бе направил едно нещо, и то бе единствено. Заедно с помощта на Едуард той бе издигнал паметник на баща им в капелата на замъка дьо Шавини, където той и неговите

прадеди бяха погребани. Но истинският паметник на баща му, империята, която Ксавие дьо Шавини така усърдно и великолепно беше изградил в продължение на своя живот — това той просто бе изоставил.

В края на шестте месеца началното решение на Едуард стана още по-ожесточено: той ще възстанови тази империя до нейната предишна слава и после ще я развие, ще я увеличи, ще я разшири. Това можеше да бъде направено. Постепенно, във втората половина на шестте месеца неговата увереност нарасна. Той започна да вижда пътища, да прави планове. Благодарение на бащината му предвоенна предпазливост, богатството се беше съхранило, той просто трябваше да го разгърне! И то трябваше да бъде разгърнато: това би било неговата поднесена към баща му почит, неговият паметник към този съдържан мъж, когото той едва познаваше, но дълбоко обичаше, и който така смело бе загинал. Неговата и на Жан-Пол почит. За минута не се съмняваше, че обяснеше ли веднъж на своя брат, покажеше ли му предимствата, които се очертаваха и как биха могли да се използват, че Жан-Пол ще се измъкне от своята летаргия, и ще се ангажира, вдъхнови и ще се изпълни с решимост така, както Едуард.

Въоръжен с документи, главата му пълна със списъци на акции, с цифри от производството, статистики за преди и след военните загуби и печалби, с предварителни архитектурни планове за възстановяване, най-напред на трите къщи във Франция, идеи за онези собствениости, притежавани зад граница, Едуард уреди да се срещне с брат си за седмица.

Отначало Жан-Пол се съпротивляваше, но когато Едуард го притисна и след като три пъти променяха предлагания от всеки от тях дневен ред, той се съгласи на една седмица през есента на 1950 година, когато ще бъде в отпуск. В Алжир, в постройката „Алети“, голямата, ниско построена къща, която старият барон бе издигнал в 1920 година и която представляваше базата за неговите лозя и горски плантации и която се намираще сред градини върху склона на един хълм с гледка към града и към взимания дъха с красотата си залив.

Едуард възразяваше, но Жан-Пол беше непреклонен. Трябваше да бъде там или никъде. Там той прекарваше сега всичките си отпуски. Той харесваше Алжир. Освен това, Едуард щеше сам да види лозята и плантацията: те се развивали много добре, бе казал Жан-Пол с гордост.

Той бил започнал лично да се интересува от тях, бе казал раздразнено, и че Едуард няма да намери от какво да бъде недоволен.

Едуард не бе ходил в Северна Африка, бе неподготвен за красотата на Алжир и за величието на околната природа с назъбените си, обгорели от слънцето хълмове, с тесните, извиващи пътища, от които неочаквано се откриваха гледки към яркосиньото Средиземно море. Изведнъж той беше очарован: околности и град, който беше колкото френски, толкова и арабски, в който двете, толкова различни една от друга култури му се стори в началото, че триумфално се сливат.

Той можеше да седи на някоя тераса във френския квартал, отпивайки вино и чувствайки, че се намира във Франция. Широкият главен булевард на Алжир, платаните с бели петна по стволите, високите, елегантни, боядисани в бяло къщи с техните балкони и сенници, засенчените места в квартала, запазена за европейци: всичко това му напомняше за Франция, която той бе обичал толкова много, когато беше дете, градовете на нейния юг — Арл или Ним, или Авиньон, някои от малките градове по Лоара. Градът относително не бе изплашен от войната, с признаци на нарастващо благополучие. Можеше да пие хубаво вино, да яде великолепно приготвени, и в очевидно изобилие френски ястия, можеше да бъде обслужен така, както беше обслужван в доброто старо време преди войната от поредица от любезни, тихи и сръчни, добре тренирани сервитьори, всичките араби, и всичките, говорещи перфектен френски.

Но имаше също така и друг Алжир, на който в първите два дни той хвърли стремителен поглед. Това бе Алжир на самите араби: старата Казба, арабският квартал на града бе изграден върху хълм. Очароващ лабиринт от гъсто населени улички, от стръмни и тесни пасажи, от евтини жилища. Той се виждаше от френския квартал, виждаше се от почти всяка точка на града: това гъмжащо място, изпълнено с босоноги деца, с жени, забулени от главата до петите в черно, които притискаха кърпи върху главите и по лицата си и дори между зъбите си, и никога не повдигаха очи.

В тази зона на града, която лежеше между френския квартал и Казбата, Едуард успя да надникне в арабския свят. Миризмите на северноафриканската кухня, на кускус, на шафран, на ким и турмерик. Уличните пазари, където се продаваше боя на прах и подправки,

пръчки от сандалово дърво за горене, малки купчинки от къна на прах и смляно индиго. Той с наслада миришеше есенциите, очарован се вираше в боядисаните с къна ходила и длани на жените и децата, заслушваше се във виковете на мюезина и резките, гърлени звуци на езика, който не разбираше — Той помисли, че е разбрал, защо Жан-Пол бе привлечен от Алжир.

Обяви намерението си да посети Казбата. Жан-Пол се съгласи, прозявайки се. Щом искаше, това може да се уреди. Трябваше да вземе един слуга със себе си, естествено, защото те знаеха как да те отърват от просяци, и освен това, небе съвсем безопасно да се движиш сам.

— Върви, щом трябва — Той повдигна рамене. — Но си пази портфейла и стой далеч от жените.

Така, за първите няколко дни от посещението си, Едуард видя града сам, придружен само от един слуга. През вечерите Жан-Пол направи усилия да го забавлява и устрои няколко добре уредени приеми. Хранеха се на открито, под сводестата алея, с увити лозници по колоните, върху просторна тераса, надвесена към морето. Класическите френски ястия бяха приготвени със съвършенство от готвач арабин и елегантно поднесени от арабски момчета в бели униформи, най-голямото, от които нямаше повече от петнайсет години. Всички гости бяха французи. Повечето собственици на лозя. Неколцина, като Жан-Пол имаха военен опит или военен произход. Съпругите им бяха елегантни, облечени далеч по-добре от по-голямата част от жените на следвоенен Париж. Украшенията им блестяха, а разговорът им бледнееше. Едуард ги намери задушаващо отегчителни и любопитно ограничени.

Жените можеха с оживление да обсъждат последния роман, който е взривил Париж, интригите около „Комеди Франсез“, репутациите на актьори, писатели, музиканти, политици, художници. Те гледаха на тях отдалеч, с деликатно покровителствено чувство. Общото мнение беше ясно: Франция беше свършена, Европа беше свършена, те бяха добре тук, далече от тях.

Едуард ги слушаше и не одобряваше, това което чува. Тогава разбра, че е бил наивен. Той се върна към арабския квартал и бедността вече не му се стори живописна, а като вторичен продукт на Френското колониално благоденствие. Това го ядосваше, а самодоволството на Жан-Пол и това на неговите приятели го ядосваше

още повече. Той не каза нищо, би било безполезно да обсъжда с Жан-Пол политиката в страната. В замяна на това, когато измина една седмица, време през което той и Жан-Пол бяха направили бегло посещение на лозята на барона и бяха огледали само една осма от обширно прострелите са акри, Едуард реши да се върне към целта на своята визита. Хвана Жан-Пол, когато накрая, около единайсет часа сутринта, той беше станал.

— Жан-Пол, моля те. Не бихме ли могли да погледнем тези цифри за компанията? Да обсъдим моите планове?

Жан-Пол въздъхна и се протегна в своето ужасно кресло.

— Ох, много добре, братче, но на мен повече ми се иска пастис.

Така, през следващите два часа, те седяха на терасата, и Едуард говореше. Той му представи купчината от документи, закръгляваше цифрите, за да опрости изчисленията си, всичко смяташе във франкове, защото Жан-Пол безнадеждно се объркваше във валутните изчисления.

Жан-Пол изпи три пастиса и пуши киф.

— Сигурен ли си, че не искаш? — Той предложи на Едуард сребърна кутия, където цигарите с киф, смесени с тютюн бяха навити.

— Не, благодаря.

— Много е успокояващо.

— Жан-Пол...

— Ох, добре, добре. Досега ти следя мисълта, струва ми се. Продължавай.

Едуард продължи своя трактат до обяда. Той можа да се увери, че пастисът, виното и кифът бяха упражнили ефект. Очите на Жан-Пол розовееха и бяха се изцъклили. Той се бе изчервил и безупречно белите му дрехи бяха вече измачкани. Едуард знаеше, че си губи времето, но не можеше да спре. Това беше толкова важно, той беше извършил толкова много работа, той трябваше да накара Жан-Пол да разбере.

След обяда те пиха гъсто арабско кафе. Жан-Пол се изтегна върху копринения диван и затвори очи.

— Жан-Пол, — гласът на Едуард бе дрезгав от отчаяние. — Сигурен ли си, че ме разбираш? Заради нашия баща. Той е издигнал всичко това. О, то е било голямо още преди той да започне, но той го е увеличил. Съществуват толкова много възможности. Ние бихме могли да изграждаме върху това, което той е направил, Жан-Пол. Това е

делото на живота му. Ние не можем просто да го оставим да се разпилее на прах.

Жан-Пол отвори очи, и Едуард го погледна. Докато той беше говорил, една арабска прислужница тихо бе влязла в стаята. Сега тя стоеше с наведена глава точно до вратата.

— Време е за моята сиеста. — Жан-Пол се повдигна на крака. Те се спогледаха, Жан-Пол с усилие фокусираше очи, и Едуард видя вулгарността на своя брат, която в продължение на дни се бе опитвал да пренебрегва. Той беше натезжал, затлъстял около кръста, лицето му беше с постоянно избуяла червенина.

Все още беше хубав, но чертите му сега бяха задебелили, някога стегнатата му брадичка се беше отпуснала. Едуард го гледаше с болезнено обезсърчение.

— Аз трябва да си почивам в следобедите. — Гласът на Жан-Пол беше предизвикателен. Поради климата тук. Отвратително горещо е. Ще бъда в състояние да мисля ясно вечерта. Когато стане по-хладно...

Той хвърли поглед през стаята към мълчаливата фигура на арабката, която все още стоеше в очакване, с наведена глава.

Той се захлади на Едуард, намигна:

— Сън и ебане. — Каза го на английски, вероятно за да не разбере жената и Едуард почувства, че бясно се ядосва. — Тогава ще съм съвсем добре. Да поговорим отново. Тази вечер. Наистина. Аз съм ти благодарен, Едуард. Виждам колко много работа си свършил...

Те говореха отново същата вечер. Едуард насили брат си. Той го бутна в едно изправено кресло.

— Без пастис, без вино, без киф — Той тръсна купчина документи върху масата. — Слушай, Жан-Пол и слушай истински. Аз се потих през всичките тези шест месеца и нямам намерение да оставя работата ми да бъде опропадена. Така че слушай, дявол да го вземе или ще взема следващия самолет и ще те оставя да се разправяш сам с цялата тази проклета съдба.

— Добре, добре. — Жан-Пол приятелски вдигна ръка. — Няма нужда чак толкоз да се горещиш. Винаги си бил с горещ темперамент и нетърпелив. Аз само по-бавно възприемам от теб, това е всичко. Сега, обясни ми отново и обяснявай бавно.

Едуард обясни. В края на страстния им спор, Жан-Пол се изправи:

— Добре. Чудесно. Окей.

— Какво искаш да кажеш с „добре“ и „окей“?

— Искам да кажа, направи го. — Жан-Пол сложи ръка на рамото му. — Аз не мога, трябва да знаеш това. Аз не бих знаел откъде да започна. Ти ги направи, всичките неща, които каза. Аз се доверявам на твоята преценка. Сигурен съм, че си прав. Ти винаги си бил способен от нас. Само ми кажи какво аз трябва да подпиша — свърши колкото ти е възможно самият ти и продължавай. Добре ли е, братче? Сега, мога ли да си получа пастиса?

Едуард погледна към брат си, погледна в очите му, които с объркване се отместиха от неговите. Той стисна устни и се изправи.

— Много добре. Ще направя както казваш. И във всички случаи, звънни да ти донесат пастиса.

И така се получи в 1950 година, че Едуард в действителност стана барон дьо Шавини. Жан-Пол подписа пълномощните права на адвоката на своя брат във всички финансови дела на своите компании, и Едуард барона във всичко, с изключение на титлата, се завърна в Париж и започна работа.

Първоначално двамата братя намираха, че са доволни от споразумението.

За себе си Едуард формулира своята работа на два етапа: първо той щеше да реставрира, после щеше да изгражда и разширява.

Цялата мебелировка, среброто, картините и частните колекции от бижута, складирани от баща му в Швейцария бяха върнати във Франция. Грамадната къща в Довил с нейните градини и частния плаж бе продадена на един новозабогатял американски петролен магнат, който едва започваше да инвестира в европейска собственост. Във всички случаи, тя беше малко употребявана. Едуард използва получения капитал, за да купи по-малка къща близо до Нормандския бряг, казвайки си, че един ден, неговите деца или на Жан-Пол биха желали да ходят там. Останалата част от капитала беше употребена за покриване на много големите разноски по възстановяването на къщата в Сей Клод и на замъка дьо Шавини на Лоара.

Когато структурната работа по сградите беше завършена, мебелите, gobлените, килимите и драпериите бяха върнати и поставени на предишните им места. Възстановяването на прочутите градини към двете къщи отне две години. Дори Луиз дьо Шавини, която той заведе

на победоносен тур из Сен Клод, когато работата беше свършена, беше силно изненадана.

— Доста е хубаво, Едуард. Така е хубаво, както никога не е било. И ти си добавил някои неща... — очите ѝ блестяха към мебелите Луи XIV в официалния салон. — Ти имаш моето око. Добре си избирал.

— Сега можеш да се върнеш тук, майко. Твоите стаи са готови. Точно каквито бяха. Само завесите още не са изработени, защото не може да бъде намерена същата коприна. Но сега я тъкат отново в Англия, те ще бъдат готови много скоро. Същия десен, дори същата боя. Дал съм да ги възпроизведат съвсем точно...

— Не, Едуард. Аз ще остана в Париж. Вече съм свикнала.

Тя направи жест към прозореца, към представителната част от градината, която двацет души в продължение на много месеци бяха прекопавали и присаждали.

— Прекалено много спомени, Едуард, казах ти.

Едуард се премести да живее сам в къщата в Сен Клод.

С бащините си служители той беше щедър, но твърд. На най-възрастните между прислугата бе възложено да обучат новия състав в старите, точни норми, след това те бяха пенсионирани с пенсии в размер, който караше парижките приятели на Едуард да се оплакват. Разчу се навсякъде, казваха те, престани за бога или всички те ще искат да бъдат устройвани в стил дьо Шавини.

— Те бяха с баща ми почти през цялата война. Заслужават това, дори повече.

Лозята край Лоара бяха изорани и присадени с обеззаразени лозови пръчки. Взет бе нов управител, обучен в именията на барон Филип дьо Ротшилд. Едуард бе съблазнен от идеята да промени винарския етикет на дьо Шавини и за всяка реколта той да бъде украсяван от видни художници, както правеше Ротшилд. Изостави това си намерение, когато разбра, че барона Филип би бил много чувствителен към подобно явно копиране. В крайна сметка, имаше значение това, което се намираще в бутилката. За пет години виненото производство се удвои в сравнение с предвоенното и качеството съществено се подобряваше. В първата година, когато получиха приемлива реколта, той изпрати дузина каси на своя стар управител, за да отлежава и го покани на дегустация. Наблюдаваше как стария човек

внимателно миришеше и отпиваше от виното и как го въртеше по небцето си. Зачака.

— Не е свършено... — намръщи се стария човек.

— Има ли свършено вино?

— След четири години, да, дотогава... — старческото лице се засмя. — Но, аз мога да пия това, господин дьо Шавини. О, да, без усилие.

Едуард го прегърна:

— Ето, доволен съм.

Към главната част от бащината си империя Едуард пристъпи предпазливо. Дьо Шавини имаха световна известност поради качеството на камъните, използвани в техните бижутерски модели и поради свършенството и артистичността, с които ги шлифоваха и монтираха.

Той бе наследил четири главни магазина за пласмент: в Ню Йорк, Париж, Лондон и Рим и всички бяха останали незасегнати от войната. Бяха разположени на централно място и всеки от тях беше занемарен. Постъпвайки, както към своите къщи Едуард най-напред ги поднови. Той нае нов специалист по вътрешна архитектура, Жислен Белмон-Лоан, нейната способност да оформя представителни зали ѝ беше създавала известност. С умение госпожа Белмон-Лоан запази тържествеността на залите, присъща им още от деветнайсети век, с техните махагонови рафтове и кабинети и все пак, използвайки цветовете и светлини, съумя да им предаде модерна елегантност. Тя въведе в употреба мек нюанс на синьото, цвят, който стана известен като „сиво дьо Шавини“: строгите и с опростено оформление помещения бяха идеален фон за бижутата и среброто. На великолепното парти, което даде, за да чества новото откриване на представителните зали на улица „Фобур сен Оноре“, Едуард се оглеждаше с гордост, но знаеше, че неговата работа едва сега започва. Той бе предоставил една основна, една блестяща витрина за търговията на „дьо Шавини“. Но искаше да я разшири, да я разнообрази с други производства, както неговите съперници Картие и Аспри вече въвеждаха. Светът се бе променил: дьо Шавини не можеше повече да се придържа само към нуждите на тези, които бяха вече пристигнали, тя трябваше да снабдява и тези, на които предстоеше да се изкачват нагоре.

Кожени предмети на лукса, канцеларски аксесоари, допълнения към ритуала на пушенето, сервиси и прибори за маса — дребните играчки на разточително богатите. Едуард знаеше, че те, украсени с името и емблемата на „Дьо Шавини“, биха намерили продажба на високи цени и на много по-широк пазар, отколкото беше този, на който малцина си позволяваха да купуват най-великолепните бижута на света.

Едуард започна да възлага проучвания за нови представителни салони на „Дьо Шавини“ в Женева, Милано, Рио де Женейро и — като по-далечна перспектива — на булевард „Уилшър“ в Лос Анджелис. Но, той знаеше, че за да задейства своите планове за експанзия, имаше нужда от две неща: по-нататъшни капитални инвестиции и гениален дизайнер.

Инвестициите, той знаеше, не биха били проблем. Неговите френски и швейцарски банкери вече му бяха показали силното си желание да участват, в което и да е по-нататъшно разширение на компанията. Главният му финансов съветник, Симон Шер, млад англичанин, който след Кеймбридж, бе специализирал в Харвардското училище за бизнес, го убеждаваше да предложи акциите си на борсата.

— Ако пуснем облигации на „Дьо Шавини“ на свободния пазар утре, — каза той на Едуард, — ще имате записано свръх участие в бъдеще. Имате парите, имате и доверието. Сега сме в петдесетте години — възстановяването започна.

Но Едуард нямаше намерение да предложи акциите си на борсата. Той искаше „Дьо Шавини“ да остане частна компания, каквато винаги е била, с юздите на властта, здраво теглени от един чифт ръце: неговите. И той мислеше, че би могъл да се справи без помощта на високия лихвен процент на френските и швейцарските банкери. Джон Макалистър, неговият американски прадядо беше разпродад своя дял от вложенията на неговата фамилия малко преди краха на Уолстрийт, той бе умрял към края на войната, няколко месеца след съпругата си. Неговото състояние, изчислено по стари цени в повече от сто милиона долара, бе преминало непокътнато на неговата любима дъщеря, Луиз. То беше ръководено от изтъкната Уолстрийтска фирма с изключителна предпазливост, и по-голямата част от него бе вложена в държавни облигации, с позлатени краища ценни книжа и в земя от Орегон до Тексас.

Луиз не взимаше лихви от своето богатство. Нейните вложения я обезпечаваха с годишен доход от повече от един милион долара в добавка към завещанията под попечителство и капиталовложенията, оставени ѝ директно от нейния съпруг. Тя беше така осигурена, че можеше да купи всичко, което пожелаеше и когато пожелаеше, и никога не беше ѝ се случвало иначе — Луиз имаше късмет.

Едуард вече беше започнал кампания да убеди майка си да отклони част от своите авоари към програмата за разширение на „Дьо Шавини“, но знаеше, че трябва да не бърза. Луиз беше стигнала толкова далеч, че му разрешаваше достъп до нейните документи и ценни книжа: той и Симон Шер сега работеха върху тях. Но, той знаеше също, че би било безполезно да насилва майка си за каквото и да било основно решение. Тя избягваше обвързванията, както по отношение на парите, така и на мъжете. Едуард знаеше, че колкото порационални бяха неговите аргументи, толкова по-възможно беше тя да им се противопостави. Приумиците ѝ бяха железни.

Но, ако той не би могъл да я убеди, когато дойдеше време да се действа, би могъл Жан-Пол. Всичко, което ѝ поискаше любимият син, Луиз го даваше. Това понякога огорчаваше Едуард, но той приемаше фактите спокойно. В крайна сметка, имаше малка разлика: той убеждаваше Жан-Пол, а Жан-Пол убеждаваше Луиз. Пътят беше позаобиколен, това беше всичко. В своята работа в бизнеса Едуард бе открил, че има талант в обиколните средства, и беше започнал да извлича голямо удоволствие от прилагането им.

Но гениалният дизайнер — това вече бе по-трудно. Последният голям художествен проектант, когото „Дьо Шавини“ бе наела, Влачек, унгарски евреин, обучаван в Русия в работилниците на „Фаберже“, беше открит от бащата на Едуард и доведен в „Дьо Шавини“ да проектира колекцията, която постави началото на неговия първи представителен салон в 1912 г. Влачек беше като печалба от лотарията и освен всичко, той беше лоялен. Опитите да бъде придуман да напусне „Дьо Шавини“ — а такива имаше много — завършваха неуспешно. Той остана в компанията, докато зрението му в началото на 1930 г. започна да отслабва. Умря по време на войната.

Както всички големи бижутерии компании, „Дьо Шавини“ имаше богат и ревниво пазен архив от моделни проекти, датиращи още от средата на деветнайсети век. Тези моделни проекти можеха и бяха

постоянно използвани, както в оригиналната им форма, така и адаптирани в съответствие с променящата се мода и вкус. За компанията те бяха от жизнено значение. Но последната голяма „Дьо Шавини“ колекция беше проектирана от Влачек в края на 1920 г. Едуард копнееше за нова колекция, за революционни проекти, които биха поставили неговите съперници, като „Картие“ натясно, проекти, които биха били отражение на следвоенния свят и в които изцяло би била приложена най-модерната технология.

В действителност, големите проектанти на бижута бяха толкова редки, колкото и всеки друг голям артист. Едуард знаеше какво търси: един Пикасо, един Матис, чието средство би било не рисуването и редките камъни и скъпоценните метали, а геният, който би бил оста на цялото му предприятие. Където и да се намираше той — в Америка, в Средния изток, от едната или другата страна на току-що разделената Европа — и независимо дали е все още неизвестен или вече обучаван от съперниците на „Дьо Шавини“, Едуард имаше намерение да го открие. Той имаше лично подбран екип, чиято функция беше да прави точно това. Те проникваха в работилниците на неговите съперници, оглеждаха всички нови моделни проекти на всяка по-голяма бижутерска компания в света, посещаваха изпитните изложби на всички по-големи, обучаващи подходящи кадри колежи. Те предпазливо се консултираха с колекционери познавачи, като Флоранс Гулд. Те рано или късно щяха да намерят човека. Тогава Едуард щеше да отиде при него.

И щеше да му направи предложение, което той нямаше да може да откаже.

В продължение на четири години Едуард живя за своята работа. Той я намираше пристрастяваща, стимулираща, всепоглъщаща, и не позволяваше на нищо — естествено, на никакви лични ангажименти — да го разсейва. Той играеше еднакво добре и със същата неуморна енергия, бързо откривайки, че двата свята — неговите дни със съвещанията на управителния съвет и маневрирането с компанията и неговите вечери и партита в края на седмицата — се застъпваха и подхранваха един друг. Беше постоянно търсен.

Парижките дами се бореха за присъствието му на своите вечери, на оперните галапредставления и на благотворителните балове. Той посещаваше частни изложения, и с помощта на своя оксфордски

приятел, Кристиан Глендининг, братовчед на бившия си учител Хюго, той започна да купува картини и да ги прибавя към бащината си несравнима колекция с произведения на европейското изкуство от двайсети век.

Кристиан, който идваше от дълга родствена линия на английски провинциални благородници, чиято единствена естетическа инвестиция беше в чистокръвни коне, беше човек, който не зачиташе човешките норми и беше нещастие за семейството си, когато Едуард го срещна за първи път. Той беше ужасно превзет, пищно хомосексуален и изключително способен. Когато неговият баща си даде сметка, че Кристиан нямаше намерение да се върне в семейното имение в Оксфордшир и да развъжда първокачествен Хиърфордширски добитък до края на живота си, той му даде малък капитал, и по този начин си уми ръцете. Кристиан го използва, като веднага след като излезе от Оксфорд отвори малка галерия. Той откри първата английска изложба на американските абстрактни експресионисти, и английските критици хлъцнаха. Продаде две картини от Роткос и една великолепна от Джаксън Полок на своя приятел Едуард дьо Шавини, и след това, и вече никога не се обърна назад. В 1954 г. той притежаваше една от най-известните модерни художествени галерии на „Корк стрийт“ в Лондон, един неин клон в Париж, и друг бе замислил за „Медисън авеню“. Едуард дьо Шавини, негов най-лоялен и изискан клиент, притежаваше основата на една колекция, на която един ден щеше да съперничи само Пол Мелън и Ню Йоркският музей за модерно изкуство.

За неудоволствие и неприятна изненада на Кристиан, Едуард умееше да купува коне, така добре, както и картини. Инвестира отново в бащиния си конезавод за расови коне в Ирландия и нае Джек Дуайър, най-добрият треньор в страната, открадвайки го без угризение от Хюг Минстър, стар приятел на майка си. Веднъж Кристиан го придружи до Ирландия, за да наблюдава последния кръг състезания, погледна през бинокъла, обяви, че умира от скука, и тръгна да разглежда някъде картини. Той се върна в Англия със самолета на Едуард и с петнайсет великолепни картини на Джек Ийтс. Едуард се завърна с увереността, че притежава победителя за „Наградата на Триумфалната арка“, първокачествената раса между френските състезателни коне и един, който се готвеше да победи.

Но тогава, както с огорчение забеляза Кристиан, приятелят му Едуард беше разностранна личност — не просто както бе предположил, когато за първи път го беше срещнал в Лондон. С еднаква елегантност и апломб Едуард дьо Шавини преминаваше от оперната ложа към блатните яребици. През есента той ловеше риба и ходеше на лов в Шотландия, през зимата караше ски в Гстаад и Сан Мориц, където бе направил големи капиталовложения в хотели. През лятото той евентуално можеше да бъде открит в една средиземноморска вила или в своята къща на Коста Смералда. Той можеше да бъде в Саутхемптън, в Лонг Айленд с някой американски магнат или да посещава далечни американски роднини в Нюпорт. Където и да беше той, там винаги имаше и жена, но никога същата за дълго време.

Журналистите, водещи клюкарските рубрики в Европа и Източния бряг се бореха, за да си доставят информация за него. Коя беше неговата последна метреса? За коя от многото кандидатки той в крайна сметка ще се ожени? Италианската „дива“ ли, чиито оперни изпълнения той ревностно посещаваше, от „Ла Скала“ до „Метрополитен“ опера — в продължение на четири месеца? Английската маркиза ли, овдовяла по време на войната, която беше най-хубавата от легендарните сестри Кавендиш, дъщерята на наследствен милионер от Масачузетс или за новобогаташ от Тексас? Би ли се оженил за Клара Делюк, най-малко прославената негова метреса, тази, при която той винаги се връщаше след всеки свой любовен набег?

Тя ще бъде францужойка, разбира се, казваха с надежда майките от старо потекло и с безупречно католическо възпитание, когато обсъждаха въпроса в парижките салони. И ни най-малко францужойка като Клара Делюк, но някоя от тяхната класа и девственица. Мъж като Едуард дьо Шавини обичаше любовните игри, така поне се схващаше, но когато тръгнеше да си избира съпруга, тогава изискваните качества биха били съвсем други.

Междувременно се разискваше въпроса за неговите подаръци, на които много време и много инчове от колоните на вестниците бяха посещавани. Едуард дьо Шавини беше французин. Той проявяваше разбиране към жените, които изоставяше, че те биха искали един малък спомен да омекоти удара и да им възвръща нежните спомени.

Едуард дьо Шавини винаги подаряваше бижута. Това само по себе си не беше изключително, а изборът на украшенията привличаше вниманието — Той и начинът на тяхното доставяне.

Някои с ирония казваха, че бижутата бяха избирани внимателно, съобразно жените. Изумруди, ако очите им бяха сини. Ако цветът на лицето беше тяхната най-забележителна особеност, те получаваха дълга огърлица от съвършени перли. Златни гривни, всяка от тях широка колкото детска китка, ако косите им бяха руси. Кехлибар, абанос, слонова кост, бяло злато, аметисти... Подаръците бяха красиви, почти безценни, и разбира се от „Дьо Шавини“. Те бяха доставяни на жената, за която бяха предназначени от прислужник англичанин на Едуард дьо Шавини, без да бъдат придружавани от никакво посвещение. Бижутата означаваха изоставяне, обявяваха, че връзката е свършила. Това беше прието, това беше известно, то бе правило от което Едуард никога не отстъпи и не се отклони.

Още едно нещо също беше известно. Той никога не даряваше диаманти.

Водещите вестникарските рубрики се радваха на това. То им даваше повод за безкрайни, измислени истории, то създаваше мита. Той ще подари диаманти, когато се влюби, казваха те.

Изглеждаше им просто и поетично. Дотогава той си спестяваше диамантите. Когато подареше диамант, тогава светът щеше да знае, че Едуард дьо Шавини, сега една от петте най-добри партии за женитба в Европа, най-накрая е избрал жената на своя живот.

Това беше история, за която Едуард често беше разпитван, както от жените, така и от журналистите. Беше един от тези въпроси, които той отказваше да коментира, както и за всичко, свързано с личния му живот. Нищо не беше в състояние да го накара да потвърди или отрече. Той се усмихваше и променяше темата.

На Едуард му трябваша четири години, за да открие, че водещите клюкарски рубрики никога не подозираха един аспект от неговия живот: той беше самотен.

В къщата в Сен Клод той се прибра късно една нощ в 1954, смазан от изтощение. Този ден се беше върнал от уморително пътуване, свързано със сделки и заседания в Ню Йорк. Рубините,

известни като принадлежали някога на Мария Антоанета, вече бяха изпратени на една „дива“, която винаги носеше червено. Неговият главен секретар беше инструктиран да отмени ангажиментите му за тази вечер и да му осигури няколко часа спокойствие преди един шестмесечен период, за който неговият бележник беше изцяло попълнен.

Беше лято и той се разхождаше сам сред красивите градини, възхищаваше се от алеите с розови храсти, посадени така, както са били в градините на Жозефин Бонапарт в Малмезон. Ерудицията, умението, работата и любовта, които бяха минали през тази част на градините неочаквано го развълнуваха. Той усети миризмата на розите и осъзна, че за първи път се разхождаше тук, за първи път ги беше погледнал за четири години.

И тогава, внезапно и страстно закопня за онова, което толкова дълго беше потискал: за някого, с когото да сподели всичко. За някого, на когото да говори. За някого, когото да обича. Това не беше неговата майка, с която отношенията му останаха хладни и официални. Не беше и брат му, който беше напуснал армията и прекарваше по-голямата част от годината в Алжир. Нито един от неговите приятели. Нито една от неговите жени.

Някой, на когото да се доверява, помисли си той, връщайки се към заниманията си и стоейки до късно през нощта. Някой, който би бил с него заради самия него, не защото той беше мъж с влияние, власт и богатство. Някой, с когото би могъл да бъде свободен.

Той се остави да размисля така, както не беше правил от много години, за Селестин, за тяхната заедно прекарана в Лондон година, и както очакваше, споменът за нея го направи дълбоко нещастен. Накрая, отиде да си легне, ругаейки се за собствената сантименталност, сигурен, че чувството му се дължеше на умората и отпадналостта, която изпитваше след дългото пътуване с реактивен самолет, и нищо повече. То щеше да изчезне на сутринта.

На другата сутрин, както обикновено той изпълни всичките си ангажименти. Чувството не си беше отишло. Като че ли той имаше всичко и нищо. Изминаха месеци, това чувство не изчезваше.

После, през есента и съвсем случайно стана нещо, което щеше да промени живота му. При посещение в замъка дьо Шавини, за да инспектира тазгодишната реколта, той съзря едно малко момче да си

играе в градината на една от селските къщи в имението. Едуард беше на кон. Той спря да погледа детето, което беше осем-десет годишно и изключително красиво. Детето погледна към него. После, едно момиче, твърде младо, за да бъде негова майка изтича от къщата, грабна детето за ръка, въпреки протестите му, и го прибра вътре.

Едуард направи проучване, слугите бяха объркани. Той настоя, и откри, че момченцето се казваше Грегوار. Майка му сега беше съпруга на един от дърводелците в имението, а момченцето беше син на Жан-Пол, направено в един пиянски промеждутък, по време на неговото следвоенно посещение на Лоара. Жан-Пол нехайно потвърди историята. Да, вярно беше, той призна бащинството. Оттогава той беше виждал един или два пъти детето, и то му се струваше доста симпатично момченце — малко изостанало, може би, но майка му се срамуваше от него и отказваше да го прати на училище, страхувайки се, че другите деца биха го дразнили. Жан-Пол повдигна рамене. Всичко ще му бъде наред. Когато то порасне, за него винаги ще има работа в имението.

Тази среща стана в Париж, когато Жан-Пол беше на посещение на Луиз, малко преди да се върне в Алжир. Едуард седеше и гледаше брат си как говори с помрачаващ се, неподвижен израз. Жан-Пол се беше отпуснал в креслото със зачервено лице, и пиеше бренди, въпреки че сега беше средата на деня. Той изглеждаше раздразнен от Едуардовите въпроси, но иначе напълно незаинтересован.

— Тогава, ти не чувстваш към него никаква отговорност? — Едуард се наведе напред.

— Отговорност? Едуард, ако един мъж трябваше да бъде отговорен за всяко незаконно родено, къде щеше да му излезе краят? Детето е доволно. Вярвам, че е в отлично здраве. Не мога да схвана, защо трябва по-нататък да се занимавам с него.

— Разбирам. А за неговата майка — осигурил ли си нещо за нея?

— Господи, боже, не. — Жан-Пол гневно се изправи. — Тя сега е омъжена, нали? Аз назначих мъжа ѝ на работа. Тези хора са селяни, Едуард, и се гордеят с това, те приемат тези неща. Техните виждания за нещата не са като нашите — и освен това, дай ѝ пари, и хората ще започнат да говорят. Половината от бременните жени в имението ще се закълнат, че аз съм заченал децата им. Поне веднъж си гледай своята собствена работа, ще можеш ли, Едуард?

Едуард гледаше лицето му почервенияло от негодувание, присягащ се към бутилката бренди, поглеждащ с неудобство към брат си, като че ли се страхуваше, че щеше да му бъде нужна още самозащита.

В този момент последната от илюзиите, които Едуард хранеше по отношение на брат си го напусна. Престана да измисля извинения за него, изостави своята лоялност, и доверието му отстъпи настрана, и той видя ясно Жан-Пол. Може би Жан-Пол бе прочел отвращението и гнева в лицето му. Едуард предположи, че това наистина беше станало, защото той с упорит глас подхвана цяла нова серия от извинения. Той все още беше по средата на речта си, когато Едуард се обърна и излезе от стаята.

Едуард се върна в Лоара. Върна се в малката къща, в която живееше Грегора. Опитът му беше неуспешен. Жената отказа да седне в негово присъствие, тя продължаваше да гледа през рамото му, като че ли се страхуваше, че мъжът ѝ може всеки момент да влезе. Едуард видя, че тя имаше наранявания по китките и че едната страна на лицето ѝ, която тя се стараеше да скрие от него, беше подута. Той с отчаяние се огледа из къщата. Тя беше бедно и оскъдно обзаведена. Кратко усилие беше направено, за да бъде подредена и чиста. Жената имаше четири други деца, те пълзяха из стаята и крадешком поглеждаха към Едуард.

— Оправям се, — продължаваше да повтаря жената в отговор на неговите въпроси. — Оправям се. Карам я.

— Но, пет деца — Той се колебаеше. Къщата беше без отопление, само с една печка, вътре нямаше чешма.

— Сестра ми помага. — Лицето ѝ се стегна. — Казах ви. Оправяме се.

Накрая Едуард я остави. Той се завърна в замъка бесен към самия себе си, затова че бе позволил хората да живеят по този начин. Той извика управителя на имението, упрекна го, и гневно нареди да бъде направен пълен основен ремонт на собствеността на всеки наемател на дьо Шавини. Къщите трябваше да бъдат поправени и модернизирани, трябваше да бъде извършена пълна смяна на водопроводната инсталация и да бъдат осигурено необходимото отопление. Управителят го изслуша, и се намръщи.

— Ще бъде скъпо. Въпросът възникна непосредствено след войната. Аз тогава го обсъждах с барона. Той каза...

— Аз не давам пукната пара за това, което той е казал, — изрева Едуард, неспособен да сдържи гнева си. — Искам това да бъде направено, разбираш ли? И го искам сега.

Късно същият ден, когато той напусна градините, за да походи сам край реката, малката фигурка се появи откъм крайречните храсти по пътеката. Тя приближи към него, и гледайки надолу, Едуард разпозна младото момиче, което беше видял да дърпа Грегоар вътре в къщата. Той спря, момичето погледна към него. Тя имаше ъгловато, обтегнато лице и много тъмна коса. Сестрата на майката, предположи Едуард, и беше прав. Тя се казваше Мадлен.

— Аз чух тази сутрин. Слушах. — Тя погледна към него, явно ужасена, че му говори, и все пак, решена да продължи. — Тя, моята сестра няма да ви каже. Тя е прекалено напласена. Той пие. Пребива я. Той мрази Грегоар. Отблъсква го, винаги го е правил. Не че е лош човек, но има необуздан характер. Винаги обвинява Грегоар, бие го с колана си. Аз понякога се опитвам да го скрия, но той винаги в края на краищата го намира. Бих искала... Бих искала някой да направи нещо...

Всичките думи се отрониха една по една. Тя спря, прехапвайки устни. Трогнат от думите ѝ, Едуард внимателно вдигна ръка, за да докосне нейната, и за негов ужас, тя се отдръпна, като че ли очакваше да я удари.

— Моля ти се. — Едуард я гледаше смаяно. — Не искам да ти сторя зло. Не съм разгневен. Радвам се, че дойде с мен. Имах нужда от помощ, затова дойдох да видя сестра ти тук. — Той ѝ подаде ръка. — Върни се в къщата с мен. Тогава ще можем да седнем, и ще ми обясниш всичко както трябва. — Мадлен слушаше с неохота, но прие. Отказваше да влезе в замъка и трябваше да бъде придумана. Когато влезе, нервно седна в края на кресло стил Луи XIV с голи събрани крака и с ръце в скута. Едуард ѝ поръча лимонада, после спокойно слушаше, как бавно в началото, после с нарастващо доверие тя му разказа цялата история. Всичко беше близко до това, което беше предполагал и лицето му ставаше все по-сморъщено, докато слушаше нейния разказ. Когато тя свърши, той внимателно предложи да се срещне с Грегоар.

Тя повдигна лице, изчерви се и притисна ръцете си една в друга.
— Бихте направили това? — Тя замълча. — Но не тук. Това би го изплашило. Ще го доведе при конюшните. Може ли? Там той няма да е толкова срамежлив. Обича конете...

Едуард се усмихна и се съгласи. Мадлен се изправи. Тя огледа стаята и после се обърна към него.

— Толкова много неща — каза объркано тя на излизане. — Какво правите с тях?

— Гледам ги, предполагам. — Едуард повдигна рамене. Той бе наясно, че през половината от времето едва ли ги забелязваше.

Мадлен се намръщи:

— Трябва да събират много прах.

Тогава тя си отиде, и, Едуард, изненадан от думите ѝ, които засегнаха някаква струна, в душата му, погледна на стаята с нови очи. Неща, разбира се, безценни — те събираха прах, така както и простите неща. Внезапно стаята му се стори едновременно претрупана и празна.

На следващия ден той отиде при конюшните, както беше уговорено и срещата с Грегоар се състоя. След малко Мадлен ги остави сами. Първоначално Грегоар беше срамежлива и почти не говореше.

Едуард го взе да обхождат конюшните, показа му стаята, където стояха принадлежностите за оседлаването на конете, представи му конете и даде на малкото момче бучки захар, за да им ги подаде. Постепенно Грегоар като че ли се поотпусна. Той обясни, че понякога му разрешават да помага на момчетата, които обслужват конюшните, би искал също така да язди, но разбира се, това не му беше позволявано.

— Вече ти се позволява. Ето. — Едуард повдигна момчето върху седлото на един от най-старите коне. То беше много леко, и той усети костите му, деликатни като на птичка. То погледна от гърба на коня надолу, към Едуард, и Едуард го погледна. Майката на момчето беше от областта Ланд и Грегоар приличаше повече на майка си, отколкото на Жан-Пол. То беше много слабо, много мургаво, с широко, сериозно лице и тънка черна коса. То погледна надолу, и за първи път се усмихна.

Едуард усети, че внезапно в него нещо се сви. В този миг като че ли някакъв отдавна издигнат около сърцето му бент се отприщи. Той поведе Грегоар на коня. После отмени всичките си ангажименти за

седмицата и остана в Лоара, прекарвайки всеки ден с момчето. В края на седмицата на Грегوار беше разрешено да язди в лек галоп. Той извърши упражнението добре, завърна се благополучно. Докато го наблюдаваше, сърцето на Едуард биеше до пръсване. Когато момчето триумфално спря коня си пред него, той усети повече гордост, по-силно чувство за постигната цел, отколкото през всичките тези години на властни сделки в бизнеса.

Той говори с Грегوار, говори и с майка му. Говори и с Мадлен. С тяхното радостно одобрение бе решено: Грегوار ще отиде в Париж с Едуард и ще живее в Сен Клод. Едуард ще се погрижи за неговото образование и лично ще се грижи за момчето. За известно време Мадлен ще придружава момчето в Париж, за да му помогне да се приспособи, и после, когато тя се почувства готова, когато Грегوار се почувства готов — Едуард ще ѝ помогне да получи необходимото обучение, за да започне някаква работа. Той притеснено бе очертал тези планове, защото се боеше от горд отказ. Когато свърши, майката на Грегوار падна на колене, загубила всякакъв контрол. Тя целуваше ръцете му, и плачеше. Като ѝ помогна да стъпи на краката си, Едуард се почувства упрекнат чрез тази благодарност. Той е бил сляп за техните нужди, си помисли засрамен. Тон повече нямаше никога да бъде толкова сляп.

Едуард се тревожеше, че за Грегوار може би щеше да бъде трудно да се приспособи към Сен Клод, и че може би ще изпитва носталгия. Но опасенията му се оказаха безпочвени. Малкото момче хареса мястото. То стана големият любимец на Едуардовия прислужник Жорж и на готвача му. Ако другата прислуга не го одобряваше, тези двамата внимателно го защитаваха. Едуард отделяше всеки ден по малко от времето си, за да бъде с него.

Тази зима той го взе със себе си на ски. През пролетта го заведе в къщата в Нормандия. Прекарваше часове на плажа с Грегوار. Съвсем сами двамата, те плуваха, говореха и играеха. След тази почивка, когато се завърнаха в Париж, един ден Мадлен каза:

— Вие вече нямате нужда от мен. И на Грегوار повече не трябва. Никога не съм го виждала по-щастлив.

Тогава тя беше на осемнайсет, сериозна, изпълнена с енергия, самостоятелна. Казваше, че обича децата, и че би желала да работи като бавачка. Тя пожела да бъде обучавана за това.

Едуард проучи и накрая уреди да попадне на място по неин избор — колежа „Нарланд“ в Англия, който бе подготвил поколения бавачки.

— Сигурна ли си? Убедена ли си, Мадлен. Няма нужда да напускаш, тук винаги можеш да намериш своя дом.

— Сигурна съм. Искам да уча. Искам да работя — Тя рязко прекъсна. — Бих искала да ви благодаря, но не зная как. Вие променихте живота ми.

— А ти промени моя — отвърна Едуард.

След напускането на Мадлен, Едуард прекарваше все повече и повече време с малкото момче — всеки свободен момент. Грегوار го наричаше „вуйчо“ по негово настояване, което създаде клюки из Париж, но Едуард не обръщаше внимание. Той се чувстваше като баща на детето, обичаше и се грижеше за Грегوار като за собствен син. И дълбоко в съзнанието си, знаейки, че Жан-Пол никога не се беше женил и като че ли нямаше подобно намерение, имайки предвид това, че самият той не бе срещнал жената, която би желал да бъде негова съпруга, си мислеше: Грегوار ще бъде мой наследник. Всичко, което съм направил ще остане за него. Той ще поеме от мен може би, както аз поех всичко от моя баща.

Той се посъветва със своите адвокати, и промени завещанието си. После, в началото бавно започна да подготвя малкото момче за неговата евентуална съдба. Никога не говореше, че би могъл да го наследи, но внимателно се опитваше да въведе Грегوار в някои аспекти на своята търговска империя. Така, както неговият баща му беше показвал бижутата, и той ги показваше на Грегوار. Заведе го във всичките работилници на „Дьо Шавини“, намиращи се в различни части на Париж: Оставяше го да наблюдава работата на тези изключително сръчни мъже, специалисти по металните изделия, специалисти в инкрустирането и емайла, резачите и шлифовачите на скъпоценни камъни, майсторите на поставянето им, екипът, който създаваше механизмите на ръчните и стенните часовници.

Това Грегوار най-много хареса. Той имаше, забеляза Едуард, техническа мисъл, и обичаше да гледа как отделно изработените части се наместваха една в друга. Можеше да седи с часове и мълчаливо да наблюдава монтажа на миниатюрните спирали и пружини, изглеждаше, че точността го привлича.

Той обичаше колите, Едуард бързо откри това. И тъй като Едуард също имаше слабост към тях, това се превърна в споделено удоволствие. Но докато Едуард обичаше колите заради дизайна и красотата и ги колекционираше на тази база, Грегоар ги харесваше заради моторите под блестящите им похлупаци.

Някои от техните най-щастливи часове бяха, когато се возеха в коли, когато разглеждаха коли или просто когато в грамадния гараж на имението в Сен Клод Грегоар за удоволствие сваляше гуми и после ги поставяше отново, а Едуард с удоволствие го наблюдаваше. Неговият механик даваше уроци на Грегоар и малкото момче възприемаше много бързо. За няколко месеца то можеше да разглоби един по-прост двигател, да го поправи и да го сглоби отново. Когато бързо свършваше задачата, то повдигаше зацапано с бензин и масло, сияещо от мечтателно задоволство лице.

— Мога да го правя, — казваше той на Едуард. — Виж. Всичко си е на мястото.

Едуард му се усмихваше. В такъв момент и неговият собствен живот му се струваше също толкова прост. Съставките бяха тук — те бяха събрани заедно.

Седмиците минаваха щастливо. Те отидоха до Лоара и обиколиха заедно лозята. Върнаха се в къщата в Нормандия и за един уикенд, просто заради приятното разнообразие прекараха на открито, запалиха си огън на плажа, сготвиха си вечеря и я загориха. Никой от тях ни най-малко не обърна внимание на вкуса на загоряло, стояха един до друг върху пясъка, високият тъмен мъж и малкото тъмно момче — спокойни, заедно.

— Бих искал да остана тук завинаги, просто ей така — каза Грегоар.

— И аз — отговори Едуард.

После се настаниха в спални чували. С Грегоар, мълчалив и спокойно дишащ до него, Едуард се излегна на гръб и се загледа в звездите. За първи път в живота си той спеше на открито. Като момчета той и Жан-Пол често бяха молили за разрешение да го направят, и винаги им беше забранявано.

Сега, вдишвайки хладния нощен въздух, слушайки как морето меко издърпва пясъка, Едуард изпитваше голямо щастие. Той

поглеждаше към Грегوار, знаейки, че това щастие се излъчва от него. Той бе събудил неговата обич и му бе създал чувството за цел.

На следващия ден отидоха да яздат. Момчето беше в ездачески костюм, ушит за него от Едуардовия английски шивач и представляваше миниатюрно копие на самия Едуард. На връщане, Грегوار стана мълчалив и замислен.

— За какво мислиш, Грегوار?

— За вас, и за мен — детето се колебаеше. — Наричам ви „вуйчо“, но понякога бих искал...

— Какво?

— Вих искал да ви наричам „татко“. — Грегوار повдигна тъмните си очи към Едуардовото лице. — Само, когато сме сами. Разбирам това.

Едуард издърпа юздата на коня си. Слезе и издигна Грегوار на ръце. Той го прегърна.

— Бих искал ти да си мой син — каза той внимателно. — Желая го силно. И те чувствам, като че ли си. И това е най-важното нещо, не си ли съгласен, Грегвар? Имената нямат толкова голямо значение. Не и между нас.

— Аз ви обичам. — Грегвар плъзна малката си ръка около врата на Едуард, и шумно го целуна по веждата.

— Аз също те обичам, знаеш.

— Много ли?

— Разбира се, че много.

За първи път те говореха за чувствата, които изпитват. Това преизпълни Едуард с щастие.

Когато се върнаха в Париж, той откри, че тази негова връзка с Грегвар, толкова проста за него, беше далеч не така проста за другите.

Майка му го повика. Тя ясно даде да се разбере, че иска да го види сам.

Предложи му чай, говореше за различни неща. Едуард чакаше. Още отначало той бе наясно, че Луиз не одобрява Грегвар и не одобрява неговото неофициално осиновяване. Преди тя беше ограничила израза на неодобрението си до намеци и до многозначителни погледи. Сега беше решила, че е дошло времето да

бъде по-открита. Но беше предпазлива, и наблюдавайки я, Едуард осъзна, че отношенията с майка му продължаваха да се променят — те може би се бяха изменяли в продължение на определен период.

Луиз все още не беше дала съгласието си да прехвърли каквато и да е част от капитала си към компаниите — „Дьо Шавини“, и Едуард, изчаквайки удобния момент, не беше настоявал пред нея. Но, тя не се отнасяше вече към него със старата раздражена презрителност. Знаеше за репутацията на Едуард като бизнесмен и очевидно бе чула да хвалят неговите способности. Затова беше внимателна с него, като че ли се опитваше да реши дали все пак не беше грешила, и дали нейният по-малък син не можеше да ѝ бъде полезен. Имаше известен размисъл в погледа ѝ сега, когато го гледаше. Тя го слушаше, когато той я съветваше за нейните ценни книжа, и все по-често се ползваше от съвета му. Тя заговори за някои от тези капиталовложения, и по-специално за някои от инвестициите в тексаски земи, които нейните американски съветници ѝ внушаваха да продаде.

Това, което тя казваше интересуваше Едуард, но той знаеше, че то е между другото, едно встъпление. Майка му искаше неговата помощ. Тя искаше също, той все повече се убеждаваше в това, да го атакува по отношение на Грегора. В миналото би го направила изведнъж, сега не. Сега беше предпазлива и Едуард, за своя изненада си даде сметка, че тя избягва риска да го обиди.

— Скъпи, Едуард, — каза накрая тя, стигайки до целта. — Аз исках да повдигна въпроса за момчето...

— Грегора?

— Да. Грегора — устата ѝ леко се сви. — Хората говорят, знаеш, Едуард. Говорят такива отвратителни и странни неща...

— Това не ме засяга. Остави ги да говорят каквото си искат.

— Разбира се, разбира се. — Луиз се опитваше да говори меко. — Схващам, че се намиращ в много трудно положение. Наистина, това е отговорност на Жан-Пол. И ти ще го осиновиш, Едуард...

— Някой трябва да го направи.

— Аз не мога да схвана защо. И да взимаш нещата толкова навътре... — Луиз тръсна глава. — Оставил си детето да живее при тебе. Отнасяш се към него, като че ли е твой собствен син. Това не е честно към него, Едуард! Той никога няма да бъде напълно приет,

знаеш това. И няма да бъде в състояние също така да се върне вкъщи. Няма да е подходящ за никъде — ще бъде ни риба, ни рак...

Едуард се обърна. Той се ядоса, и за момент бе изкушен да ѝ отговори, че и самата тя — Луиз, бе успяла да се приспособи към френското общество, въпреки произхода и прадедите си, но се възпря.

— Той е подходящ за мен — отговори упорито. — В момента това е всичко, което ме интересува.

— Но, Едуард, как той би могъл? — сега Луиз трепереше от възмущение. — Очевидно, ти си привързан към него, но все пак би могъл да разбереш. Неговият акцент, Едуард. Ти никога няма напълно да го заличиш, добре знаеш. И той изглежда толкова сигурен и толкова извъртащ се, не иска да срещне погледа ми...

— Това е, защото ти го караш да се стеснява и да се самонаблюдава, това е всичко. — Едуард въздъхна. — Виж, защо не направиш едно усилие? Нека да го доведе тук. Опитай да разговаряш с него. Тогава ще видиш — когато е спокоен, той е много приятен. Майко, той е твой внук, би трябвало да превъзмогнеш своите предразсъдъци поне веднъж...

Настъпи кратка тишина. Луиз го погледна с дълъг, замислен поглед. Той можа да види как тя решаваше дали да се съгласи или не, можа да види как тя премерваше възможните изгоди и неизгоди. Моментът, в който разбра, че неговата майка най-накрая беше признала, че се нуждае от него беше този, в който тя сведе поглед и даде съгласие с кратка, примирителна въздишка.

Едуард я изгледа с горчивина. Когато като дете, отчаяно беше търсил нейната обич и ѝ беше предлагал своята, тя винаги беше странила от него. Сега, защото имаше нужда, тя беше готова да се предаде. Не защото се нуждаеше дори и сега от обичта му, не — само от неговия съвет, само от неговата финансова прозорливост. Добре, това бе нещо като сделка, хладно помисли той.

— Много добре, Едуард. Доведи го на чай през следващата седмица. Ще опитам заради теб.

Така тя обяви своята капитулация, призна промяната в равновесието на силите между тях. Наблюдавайки я, Едуард се питаше дали си дава сметка, че вече беше твърде късно.

Грегоар не искаше да посети Луиз. На експедицията до „Фобур Сен Жермен“ той се противопостави с инат и войнственост, които изненадаха Едуард.

— Тя не ме харесва — казваше той с равен глас. — Зная това. Не искам да отида.

Нищо от това, което казваше Едуард не можеше да сломи неговата упоритост. Когато денят дойде, Грегоар беше внимателно подготвен: беше му направена нова прическа, Жорж лично наблюдаваше процедурата по неговото изкъпване, тъй като той беше склонен да го прави както падне. Момчето бе облечено в чист фланелен костюм, с връзка, бяла риза и добре лъснати обувки. Отзад, в колата, която ги отведе в Париж, той седеше със сключени ръце върху голите си колене и с напрегнато изражение на лицето. Едуард настойчиво се опита да го накара да говори и да се отпусне. Грегоар не отрони дума.

Когато пристигнаха в Луизината къща, Грегоар повдигна малкото си, изпито лице към Едуард, Едуард му подаде ръка, и тръгнаха.

— Половин час, Грегоар, това е всичко. Няма от какво да се страхуваш.

Грегоар вървеше към къщата като марионетка. Във всекидневната трябваше дълго да бъде убеждаван да седне, и тогава, когато Луиз накрая се появи пред тях, носейки се в роклята си от розова коприна, Грегоар беше толкова завладян, че забрави да стане. Сети се, но твърде късно, и после неуверено, и твърде бързо се изправи на крака, почти удряйки се в малката масичка до него.

— Грегоар, колко е хубаво, че успя да дойдеш. Седни... — Луиз оправи масичката прекалено демонстративно. Грегоар доби пурпурна червенина и седна.

— Сега, Грегоар, аз копнея да чуя. Трябва да ми кажеш всичко, което си правил. Харесва ли ти в Сен-Клод? Как вървят твоите уроци? Подготвяш ли се добре за тях? Едуард винаги го правеше, но тогава скъпият Едуард беше толкова способно момченце.

Така започна тя, и така продължи. Едуард стоеше безпомощно, докато Луиз бомбардираше Грегоар с въпроси и Грегоар, запъвайки се отговаряше все по-кратко.

Чаят беше внесен от двете прислужнички. Грегоар седна на ръба на креслото. Луиз наля чай от сребърен чайник в чашите от севърски

порцелан.

— Едуард, би ли подал на Грегора, на малката масичка там, да, така. И после, мисля, може би едно от тези? — Тя показа сребърна чиния, в която имаше сандвичи с кисели краставички нарязани в квадрати от по два сантиметра. — Или от тези? — друга чиния с изключително богато украсени бисквити, трета с елегантни малки, колкото залък сладкиши. — Английски чай. Едуард винаги го обожаваше, когато беше в Лондон. А малките момчета са винаги толкова гладни, нали? Аз избрах специално за теб...

— Не, благодаря, мадам... — Грегора повдигна малкото си лице, устните му бяха стиснати.

— Нито едно? — очите на Луиз се разшириха. — Сигурен ли си? Добре, може би, ти не си свикнал... Едуард, няма ли да си вземеш едно от тези?

Едуард взе един от тънките сандвичи и мрачен, седна отново. Грегора седеше, преграден от малката, фина коктейлна масичка. Закрепено върху нея стоеше табличка с чашка и чинийка от севърски порцелан. Краката му бяха прибрани назад, а лактите, притиснати от двете му страни.

— Каж ми, Грегора, — след пауза, Луиз продължаваше все така ласкаво. — Щом не обичаш латински и не обичаш аритметика, какво обичаш? Трябва да има нещо, предполагам.

— Грегора има много сръчни ръце — бързо вметна Едуард. — Той може да вземе един часовник и да го сглоби отново, също и двигателя на една кола — Франсоа му помагаше, нали, Грегора?

— Понякога. — Грегора гледаше потиснато към пода. — Сега нямам нужда от него. Сега мога сам да го правя. — Той повдигна поглед към Луиза. — Работих на едно „Порше“ миналата седмица, съвсем сам. И един ден чичо Едуард каза, че може да ме остави да работя на „астън мартин“. Това е моята любима кола.

Това беше най-дългото изказване, което той направи. Едуард забеляза умолителното изражение в очите му и отчаяната му нужда от одобрение. Може би Луиз също го бе забелязала, защото леко се засмя.

— Грегора, колко очарователно! Но, това не беше точно, което исках да попитам. Сигурна съм, че Едуард няма нужда от още един механик... О, ти си изпил чая си — колко бързо пиеш! Ето, нека да ти наляя отново чашата...

Това беше толкова прекалено грубо, че Едуард едва не се намеси, но преди да успее да се обади, Грегоар се изправи. Той вдигна чашата и чинийката от севърски порцелан от масичката пред себе си и ги приближи към Луиз, която седеше там, усмихвайки му се, готова със сребърния чайник.

Когато беше на около трийсет сантиметра от нея, Грегоар изпусна чашата. Тя падна на пода и веднага се пръсна. Луиз с неудоволствие възкликна, а Едуард се изправи. Грегоар остана абсолютно неподвижен, гледайки към счупената чаша. Дали го бе направил умишлено, Едуард се колебаеше, не беше сигурен. Случило се беше така бързо, че беше трудно да се разбере.

Грегоар вдигна очи към лицето на Луиз:

— Съжалявам, — каза той с равен глас. — Счупи се. Бях несръчен.

Предизвикателството в тона му беше прикрито, но се усети. Луиз го чу, и се изчерви. Едуард също го усети, и едва тогава остана почти убеден, че падането на чашата не беше случайност.

Епизодът беше отминат, малко след това Едуард и Грегоар си тръгнаха. В колата, на път за къщи Грегоар беше мълчалив. Когато пристигнаха в Сен-Клод, той се обърна към Едуард с внезапно разстроено лице.

— Не мисля, че ще бъда канен там отново. Не след счупването на чашата, как мислите? — надеждата, че точно това щеше да последва беше толкова прозрачно изписана на неговото лице, толкова прозрачно, че Едуард потисна усмивката си.

— Сигурен съм, че за майка ми това няма значение, беше само една чашка. Но може би ние няма да ходим там, поне за известно време — Той замълча. — Грегоар, нарочно ли го направи? Кажи ми честно сега.

Грегоар леко се намръщи. Едуард видя, че се бореше в себе си.

— Тя не ме харесва, — каза Грегоар накрая с тих, упорит глас. — Казах ви. Казах ви, че не искам да ходя.

Това не беше отговор, но беше пълният отговор.

В него Едуард разпозна нещо от непреклонността на Жан-Пол, в него чу също онази нотка на сляпо твърдоглавие, с което някои от неговите работници в Лоара се съпротивляваха на доводите и на

промените, със стародавната селска жилавост. Въздъхна, и реши, че е по-мъдро да не обсъжда повече случая.

По-добре е епизодът да бъде забравен, мислеше той, не трябва отново да излага Грегоар на Луизината нелюбезност. Минаха дни, минаха седмици. Когато разбра, че присъдата му за други посещения във „Фобур Сен Жермен“ бе отменена, Грегоар отново показа откритият си и слънчев характер.

През пролетта на 1955 г., не дълго след въпросната среща, домашният учител, когото Едуард беше взел за Грегоар, напусна за да отиде другаде. Едуард, търсейки с кого да го замени, се сети за Хюго Глендининг.

През последните години Едуард от време на време бе срещал Хюго. От неговия братовчед Кристиан знаеше, че бившият му учител преживява тежки дни. Престижен учителски пост му бил внезапно отнет преди няколко години и от тогава Хюго не успял да си намери друг. Режимът в повечето обществени училища, обясняваше Кристиан, не му се струвал подходящ, защото беше прекалено индивидуалист и прекалено ексцентричен. Кристиан беше сигурен, че той би се зарадвал да отиде във Франция и да работи за Едуард. В тези години частните учители не бяха особено търсени в Англия, каза Кристиан с усмивка, времената се бяха променили.

Едуард се колебаеше с решението. Би предпочел Грегоар да ходи на училище и да общува с другите деца. Но малкото момче, след като беше изпуснало много училищни години, беше изостанало значително с програмата, и Едуард се страхуваше, че другите деца щяха да го подиграват. Можеше да се изчака още две години, си помисли той, докато Грегоар ще има възможността да ги настигне и да бъде по-уверен. Той помисли за Хюго, който беше революционизирал неговото собствено мислене, който го беше научил за първи път да се противопоставя и да задава въпроси. Помисли за Хюговата способност да предизвика интереса, да стимулира мисълта. Припомни си за това, как Хюго се посвещава на работата си, за неговата мъдрост, любезността и остроумието му.

Чуваше Хюговия глас да произнася поетични стихове, които все още носеше в себе си. Това беше неговата първа голяма грешка.

Хюго никога не бе могъл лесно да понася глупците. Едуард, който не беше глупав, а притежаваше бърз и схватлив ум беше забравил тази страна от неговия характер, която той, всъщност не бе имал възможността да види проявена. Също така, беше минало време, и Хюго се беше променил. Младежката тенденция към нетърпеливост с годините се беше превърнала в подчертана раздразнителност. Хюго гледаше на своите връстници като на по-малко способни от него, но виждаше как те го изпреварваха. Упрекваше политическите пристрастия, но когато в 1945 г. се кандидатира от Лейбъристка партия в изборите, в които социалистите спечелиха следвоенната победа, Хюго не получи желаното място. Той приближаваше петдесетте, неженен и изостанал от следвоенните образователни методи. Той никога не бе обучавал момчета, които нямаха за основа на обучението си традиционните академични дисциплини. Когато той и Грегоар се срещнаха, те изпитаха взаимно неодобрение.

Способността на Грегоар да разглоби един часовник на части и отново да го сглоби, да разглоби един автомобилен двигател, да впрегне един кон и да го язди добре, да познава имената и особеностите на растения и животни, и да ги обича — всички тези способности не означаваха нищо за Хюго, абсолютно нищо.

Отначало Хюго опита да бъде търпелив. Той разбираше, че момчето е имало много слабо обучение преди Едуард да го вземе под крилото си. Сега то можеше да чете и да пише на френски, от Едуард беше научило английски, но това бяха всичките му постижения. С ентузиазъм, потискайки неприятното си чувство, Хюго предприе осъществяването на един план, който би дал на Грегоар солидна основа по всички предмети, които той намираше за значими. Той не включваше нищо, което и косвено да се отнася до механиката, и разбира се съвсем не засягаше цялостното функциониране на автотатора. За Хюго образованието беше литературата, историята и преди всичко езиците — всичко друго беше според него второстепенно.

Техните занимания не вървяха добре. Грегоар ставаше неподатлив. Хюго набързо реши, че момчето е своенравно, че можеше да учи, но че просто не иска, че е мързеливо, отказва да се съсредоточи. За свой ужас, Хюго, бил цял живот социалист, се улови, че обвинява селския произход на момчето. Ненавиждайки се заради този си снобизъм, той още повече пришпорваше момчето, отказвайки

да признае собствения си неуспех. Знаеше, че се беше провалил в толкова много неща, но никога като учител, никога досега. Сега пред него стоеше момче, което слушаше безучастно, когато Хюго му четеше от най-великата литература на света, прозяваше се пред Вийон, и с копнеж се взираше през прозореца, когато му четеше Мопасан и Флобер.

Хюго не би могъл, не можеше да снижи своето ниво, момчето не би могло да издигне своето. Те много скоро стигнаха до безизходно положение, но никога не казаха на Едуард — Хюго от гордост, Грегоар, защото не би понесъл да го разочарова.

В късното лято на 1955 г. когато времето беше много горещо, Едуард замина по работа за Америка. Беше решил да направи собствено проучване на въпроса за майчините си капиталовложения в Тексаска земя, да провери авоарите, които нейните съветници от Уолстрийт бяха толкова настойчиви в съветите си да ги продаде — толкова нетърпеливи, че Едуард бе станал подозрителен. Щеше да отсъства две седмици. На Грегоар каза, че когато се върне, ще заминат на ваканция към морето, може би.

Грегоар страдаше от отсъствието на Едуард, неговата концентрираност не се подобри. Класната стая в Сен Клод ден след ден беше все по-задушаващо гореща. Настроението на Хюго също не беше много добро. Веднъж, за свой собствен срам, той едва не удари от изтощение момчето, но успя да се въздържи в последния момент. Бесен, той реши да изостави за момента латинския и да се съсредоточи върху френския. Щом момчето не иска да слуша поезия, тогава то може да бъде насилено да разбира малко от граматика. Той определи на Грегоар да научи текста на няколко страници, изпълнени със следващи едно след друго граматични правила. После го изпитваше върху тях.

Един следобед, около седмица след заминаването на Едуард, той забеляза, че момчето беше по-мълчаливо от обикновено и леко зачервено. Саркастично го попита дали се чувства добре. Грегоар гледеше надолу.

— Имам главоболие — каза той.

— Аз също имам главоболие. — Хюго блъсна учебника върху чина. — Би ме боляла по-малко главата, ако ти се съсредоточиш. Сега,

спреженията на тези неправилни глаголи. Ние ще ги повторим. Може би, ако си ги спомниш, ще забравиш оплакванията си.

Момчето се наведе над книгата с неприсъщо за него покорство. През следващия ден се повтори същото. Нищо не приемаше с желание. Седеше в мълчание. Отказа да изяде обяда си. В два часа те се върнаха в класната стая.

— Ти се мусиш, Грегоар, би ли желал да ми кажеш защо?

Момчето повдигна зачервеното си лице.

— Не се чувствам много добре.

— Щеше да се чувстваш по-добре, ако работеше. Мързелът може да разболее човека.

— Наистина, главата ме боли. Иска ми се да легна.

Малкото момче приведе глава към ръцете си и Хюго с отчаяние въздъхна. Той се изправи, отиде до момчето и сложи ръка на челото му. Усети слаба топлина, но учебната стая беше задушна, така че това не беше особено изненадващо.

— Грегоар, тези начини са можели да имат ефект при предния ти учител, но не и при мен. — Хюго се върна при своето бюро. — Ако ти бях казал, че за днес уроците ти са свършили, и ти можеш да отидеш да плуваш, без съмнение, щеше да се получи вълшебно оздравяване. Но аз нямам намерение да направя това. Сега, седни моля ти се и се опитай да се съсредоточиш. Отвори своята граматика на страница четиринайсета.

Бавно, но момчето направи това, което му беше наредено.

Към три и половина, когато обикновено техните уроци свършваха, Хюго усети, че е в разгара на работата. Момчето стоеше мълчаливо, изглеждаше, че слуша. Във всеки случай то поне този път не гледаше през прозореца. Хюго погледна часовника си, и реши да го насили още половин час.

В четири без пет Грегоар изпадна в конвулсии.

Всичко стана бързо и без предупредителни признаци. Хюго чу рязко и съскащо дишане. Погледна тревожно. Главата на детето беше паднала назад. Очите му се бяха обърнали, отначало едната му ръка и единият му крак затрепериха, после цялото тяло. Детето се строполи на пода.

Хюго нямаше представа какво да прави и трескаво изтича при прислугата. Донесе вода и я плисна върху тръпнещото в спазми момче.

Разслаби яката му и се опита да сложи ученическа линия между зъбите му, но не успя. Малко след четири конвулсията спря.

Повикаха бърза помощ. Грегоар получи втора конвулсия по пътя за болницата. Най-големият педиатър на Париж беше повикан от дома си в покрайнините. Той информира белият като платно Хюго, че момчето има менингит. Те щели да му направят лумбална пункция, за да бъдат сигурни. И след това...

— И тогава какво? И какво тогава? — Хюго беше като обезумял.

— Тогава се молете, господине. Аз, естествено ще направя всичко, което мога. Ако беше приет по-рано, бих бил по-голям оптимист. Това е всичко, което мога да кажа.

Най-напред, Хюго телефонира в кантората на „Дьо Шавини“, и им каза незабавно да се свържат с Едуард, после за първи път от много години, той се помоли. На Едуард съобщиха по средата на едно съвещание в шест и петнайсет Гринуичко време. Той незабавно тръгна за летището и нае реактивен самолет.

Грегоар почина рано сутринта на следващия ден, два часа преди Едуард да стигне до болницата.

Пое момчешкото малко, отпуснато телце в ръцете си и плака така, както неговите сътрудници в бизнеса не биха мислили, че е способен.

Три месеца по-късно Хюго се удави при нещастен случай с една лодка. Разнесоха се слухове за самоубийство, които бяха потулени. Той остави на Едуард своята библиотека, а когато Едуард чу за това, нареди цялата колекция да бъде разпродадена на търг. Въпреки гнева на Луиз и безразличието на Жан-Пол, Грегоар беше погребан в капелата на дьо Шавини.

И Едуард се опита да изгради отново своя живот.

Оттогава неговите приятели отсъдиха, че той се бе променил коренно. Те винаги бяха уважавали Едуард дьо Шавини. Сега започнаха да се страхуват от него.

В началото на петдесетте, Едуард бе възложил на Емил Ласал, ученик на Льо Корбюзие и водещ архитект-модернист във Франция, да проектира новите административни сгради на главното управление на бащината компания „Дьо Шавини“ в Париж. В края на 1955 г.

високата, черна, стъклена кула, проектирана от Ласал беше издигната. Тя беше първото по рода си здание в Париж, беше станала обект на много противоречия и на последвали имитации, за да се превърне в главна забележителност на търговския сектор.

През зимата на същата година Едуард пристигна точно в девет, както винаги. Както винаги, той бе докаран от Сен Клод в своя черен „Ролс-ройс — фантом“. И както винаги, когато шофьорът му отваряше вратата, той погледна към центъра „Ласал“, тази висока тъмна кула, и после влезе в нея. Не очакваше с нетърпение събитията, които знаеше, че му предстоят тази сутрин, беше се освободил от всички подобни мисли в съзнанието си: приятни и неприятни, повечето от целите му бяха безразлични сега. На тях той гледаше със същото хладно безпристрастие — толкова много задачи в един ден, толкова много дни във всяка седмица, толкова много седмици в годината. Той влезе в индивидуалния си асансьор и натисна копчето за осемнайсетия етаж.

В бюрото си на дванайсетия етаж в същата сграда, Жерар Гравейе, управител на архивното отделение на „Дьо Шавини“ стоеше до прозореца. Той видя ролс-ройса, който както повечето сутрини пристигна точно навреме. Видя високата, облечена в черен костюм фигура, която бързо влезе в сградата. Щом Едуард се скри от погледа му, той замислено се оттегли от прозореца, разсеяно изчетквайки пърхота, попадал по раменете на костюма му. Този костюм бе шит за него в Лондон за сумата от двеста и петдесет гвинеи — не от частния шивач на Едуард дьо Шавини, Жив от „Севил Роу“, а от друг, който умееше да прави по-евтини и нетрайни имитации.

Гравейе беше толкова нервен, че не бе могъл да закуси. Сега той опита да се успокои: нямаше причина за нерви, каза си. Знаеше повода за това съвещание. Трябваше да бъде обсъдена новата архивна система за събиране и картотекиране, която да бъде използвана за съхраняване на моделите „Дьо Шавини“. Тя трябваше да бъде преобразувана из основи по настояване на Едуард дьо Шавини, и щеше да влезе в действие през тази седмица, когато най-накрая архивът изцяло щеше да бъде преместен в новото главно управление. Новата система включваше известно намаление на персонала — доброволно напуснали. Вероятно беше Едуард дьо Шавини да иска да дискутира точно тях или някои детайли от системата. Погледът на Едуард дьо Шавини върху детайлите беше добре известен. Нямаше аспект, колкото

и малък да бе, но свързан с управлението на неговите компании, който той да не забелязва. Споменът за това му върна отново нервността. Жерар Гравейе започваше да се изпотява.

Когато сигналният звънец на новото му, хромирано бюро иззвъня, той подскочи. Успокой се, каза си, и започна да изрежда молитви за своя успех, когато прекосяваше плътно покритите с килими коридори към служебния асансьор, водещ до осемнайсетия етаж: нов апартамент в модерното предградие Босежур, един по-малък апартамент в Монпарнас с възможно най-предразполагащата млада метреса, две коли, едната най-големия и най-нов модел „Ситроен фамилиал“, голяма разходна сметка, която не беше оглеждана много отблизо — Той се надяваше, че е така. Притежаваше научна степен по изящните изкуства от Сорбоната, беше получил допълнителна специализация в музея на Виктория и Албърт в Лондон и в музея на изящните изкуства в Париж. За историята на бижутерския дизайн изобщо и на този на компанията „Дьо Шавини“ в частност, той знаеше повече, от когото и да е, с изключение на човека, с когото щеше да се срещне сега. Въздъхна, и повдигна вежда. Беше необходим. Надяваше се.

Това беше неговата първа визита в кабинета на Едуард дьо Шавини в новото крило на сградата, на осемнайсетия етаж. Когато стъпи в бързия асансьор, очите му се разшириха. Скъсването с традицията беше пълно. Външното приемно пространство беше просторно, цял океан от бежово и бяло, от хром и стъкло. Три грамадни, от естествена кожа, канапета заграждаха по проект на Льо Корбюзие маса, две изключително красиви секретарки седяха на проектирани от същия Льо Корбюзие бюра. Те и двете бяха облечени в прости копирени блузи, и перли „Хермес“ лежаха свободни около вратовете им. Гравейе ги изгледа отстрани. И двете силно предизвикателни, особено тази от ляво, и двете с вид, подсказващ, че не биха се натоварили с нищо друго, освен с това, което би поискал от тях Едуард дьо Шавини. И двете имаха такова произношение, че той изтръпна, и съжали, че не бе поръчал костюма си при скъп шивач. Добра порода — това беше типът, който го отвращаваше.

— Ще трябва да почакате съвсем малко, господин Гравейе — каза едната. Без извинение, без обяснения, без предложено кафе. Той седя, чакайки цели четирийсет и пет минути.

После — вътрешния офис, дори още по-дискретно изискан и две още по-любезни курви, и двете с вид като че ли бяха с колосани, благовъзпитани гащи. Исусе!

После — вътрешното светилище, точно един час след като той беше повикан, беше сигурен, че това е нарочно.

Влезе през семпла махагонова врата и спря. Офисът беше много широк и изненадващо строг. Беше очаквал стари предмети, цветя, портрети на предишните барони дьо Шавини, които винаги висяха в офисите на стария барон. Тук нямаше нищо. На стените имаше закачени абстрактни картини. Челюстта му леко увисна, когато ги загледа: едната Пикасо от кубисткия му период, две превъзходни картини от Брак, една от ранното творчество на Кандински, една от Мондриан, една от червените серии на Ротко, една голяма на Джаксън Поллок. Върху черния рафт зад бюрото три изключителни бронзови фигури от Бранкузи, от Хенри Мур, от Джакомети. Той преглътна. Дълъг беше пътят до креслото срещу грамадното бюро.

Той го извървя колебливо. Едуард дьо Шавини погледна нагоре. Гравейе го изгледа с любопитство. Сега беше на трийсет, знаеше той, но изглеждаше малко по-възрастен. Висок, доста над един и осемдесет, широки рамене и със същата магнетична красота, като тази на баща си. Загоряла кожа, силни черти, онази много необикновена комбинация от тъмна коса и тъмносини очи. Гравейе почувства, като че ли очите му гледаха точно в неговата глава и отвъд нея. Той завистливо погледна костюма му: изцяло черен, с жилетка, четири копчета на маншета, докато неговите бяха само три. Мълчаливо се наруга. Разликата между костюм за двеста и петдесет гвинеи и за петстотин беше прекалено очевидна. Бяла риза, черна плетена копринена връзка. Исусе, мъжът насреща наистина изглеждаше като че ли е в траур.

— Седнете.

Гравейе седна. Огромното черно писалище беше оградено със сложна система от телефони и вътрешни монитори. На върха ѝ се намираще платинената писалка на дьо Шавини и една обикновена бяла папка. Нищо друго — и този мъж знаеше какво става в Рим, Токио или Йоханесбург около два месеца преди да го научат хората, които живееха там. Как правеше той това?

Той разхлаби яката около врата си. Настъпи мълчание. Познаваше тези мълчания, те бяха известни, те имаха за цел да те

накарат да започнеш да бърбриш недискретно. Преглътна и започна да бърбори:

— Изпълнен съм с възхищение към новите крила на главното управление, господин дьо Шавини. Просто исках да ви го кажа. Това значително ще промени вида на нашата — въ — корпорация. Сигурен съм. Да има човек привилегията да работи в такъв модерен, толкова изпреварил другите офис. Вече чух, че...

— Не ви повиках да обсъждаме офисите.

Гравейе се изкашля. Гласът беше рязък и студен, и той знаеше, че е необходимо да се отпусне, да се успокои и най-важното — да замълчи, но той не можеше.

— Не, разбира се, че не, господин дьо Шавини. Ако се тревожите относно прехвърлянето на архивите, аз исках да ви уверя, че всичко върви по разписание. Донесох някои документи в случай, че вие... Имам тук детайлите. Разходите. Нова организация на състава...

— Господин Гравейе, от колко време работите за „Дьо Шавини“?

— Двайсет и една години!

— Двайсет и една години, два месеца и три седмици. — Той леко отвори бялата папка пред себе си. Гравейе отчаяно се опита да прочете нещо от обратната страна.

— Пред мен е докладът на началника на нашия отдел за сигурност.

Настъпи пак едно от познатите мълчания. Гравейе пребледня.

— Не мисля, че трябва да изброяваме детайлите, а вие? Вие сте започнали да пропускате детайлите в архивните структури преди четиринайсет месеца, преди всичко, това са тривиални детайли, поради което ви разрешихме да продължите. Исках да видя колко далече можете да стигнете.

Ново мълчание.

— Миналия месец на вас е даден достъп до строго секретни детайли, засягащи нашите планове за проектиране за 1956–7 година. Сигурен съм, че си ги спомняте. Те бяха под кода „Бял лед“, и засягаха широкото използване на платиниум, бяло злато и диаманти. Всъщност няма значение дали си ги спомняте или не, след като са били изобретени за ваша изгода и за изгода на конкурентната компания, на която вчера следобед вие сте предали секретните детайли — Той се усмихна страшно. — Нашите истински детайли за 1956–7 година,

излишно е да се казва, са съвсем различни и вие тях няма да получите. Уволнен сте.

Гравейе се изправи, лицето му стана аленочервено, стана му лошо на стомаха. Ти, копеле, мислеше той непоследователно. Хладнокръвно копеле. Ти, в продължение на единайсет месеца си ми подхвърлял въжето, и сега... Той се хвана за стола пред себе си.

Едуард дьо Шавини го погледна. Лицето му не издаваше каквото и да е чувство.

— Вашият ипотечен дълг към компанията е анулиран. Освен ако не уредите въпроса по частен път, компанията ще наложи възбрана. Във вашата автомобилна компания тази сутрин беше наложен запор. Нашата компания информира вашите две банки, където значително сте превишили кредита си, и тъй като службата ви при нас прекъсва, ние не можем да бъдем ваши гаранتي. Пенсионният ви влог в тази компания е анулиран. Тази сутрин нашите адвокати възбудиха дело против вас за нарушението на споразумението за пазене на тайна, за измама и незаконно присвояване. Имали нещо друго?

— Господин дьо Шавини, моля... — Гравейе събра потните си ръце. — Аз съм женен. Имам четири деца. Те все още ходят на училище. Най-голямото е на единадесет години, и...

Отново настъпи мълчание. Една минута, най-знаменитата в живота му. При споменаването на децата, очите на човека зад бюрото блеснаха. После той рязко затвори бялата папка пред себе си.

— Отвън има двама офицери. Единият е от финансовата инспекция, другият е от префектурата на Ил дьо ла сите. Ще разберете, че сте под арест. Приятна утрин.

Гравейе успя да стигне до вратата. После се обърна назад. Гняв, страх и ненавист се надигнаха като отрова в него. Той погледна към съвършения костюм, към безизразното лице и студените очи.

— Бъди проклет. Дано изгниеш в ада!

Когато вратата се затвори, Едуард дьо Шавини остана неподвижен. Той погледна към вихъра от червено и черно в сърцето на картината на Джаксън Полок. Лека, горчива усмивка се появи на лицето му, бутна бялата папка настрана. Той вече беше в ада. Не бяха нужни клетвите на човек като Жерар Гравейе, за да отиде там.

Винаги бе имал способността да проявява жестокост. Преди я потискаше, сега я остави да царува. Нелоялността, хитруването, некомпетентността — преди ги поправяше, сега започна да ги наказва. Каквото искаше да бъде направено, той изискваше да бъде направено точно и веднага. Тези, които издържаха на това темпо, процъфтяваха, онези, които не успяваха, отиваха до стената. Тези, които го ядосваха — а такива се намираха все по-малко — бързо намираха основание да съжالياват за това.

Един малък швейцарски бижутер, който в продължение на години бе печелил добри пари от грубо копиране на моделите на „Дьо Шавини“, използвайки камъни с по-ниска стойност, метали с по-нисък карат и евтина изработка, прокарайки ги за оригинали на „Дьо Шавини“ сред непроницаемата мрежа от тайни търговци и разпространители на дребно, откри че неговите банки внезапно се оказаха готови да разширят кредита си за нови ателиета и за програма на разширени на неговото производство. Бижутерът се бе възраждал и бе започнал да влага големи суми. Когато достигна до най-голямото разширение на предприятието си, неговата банка, филиал на по-голяма група, водена от „Кредит сюзис“, един от швейцарските банкери на компанията „Дьо Шавини“ изиска връщането на неговите заеми. Той беше неспособен да отговори на това и поиска отсрочка. От главното управление отсрочката беше отказана. Бижутерът банкрутира.

Лондонската рекламна компания, на която беше възложено да оперира със сметките на „Дьо Шавини“, отговаряше за имиджа на бижутата „Дьо Шавини“ и за виното на компанията във Великобритания закъсна с дванайсет часа за момента на представянето на новите модели, нещо, което се случваше и другаде. Същият ден загубиха пълномощията си. За шест седмици техните най-агресивни съперници бяха ангажирани в нова „Дьо Шавини“ кампания и не като план върху бюрото, а върху страниците на всички по-големи списания и вестници в страната.

— Как направи той това? Как тоя лунатик го прави толкова бързо? — художественият директор гледаше втренчено и със завист обширната публикация в луксозното списание „Харпърс базар“. Той знаеше, със сигурност знаеше, че това щеше да помете всяко проклето съдебно решение.

— Не зная, — каза неговият търговски директор. — Но ти по-скоро гледай задникът ти да е на палубата. За шест месеца имаме вече шест значителни отказа.

Шест месеца по-късно рекламната агенция беше погълната от нейния преуспяващ съперник. Два месеца след това и двамата бяха инкорпорирани в „Дьо Шавини“ (рекламна), една нова компания с офиси в Лондон, Париж, Цюрих, Милано и Ню Йорк, регистрирана на Балеарските острови и с единствената отговорност за пласмента на цялото производство и за инвестициите на „Дьо Шавини“ от стоманата до хотелите и собствености по целия свят. Президентът на компанията, неин изпълнителен директор и човекът, държащ контролния пакет на нейните акции беше Едуард дьо Шавини.

И двамата — майка му и брат му откриха, че тази безпощадност в характера на Едуард не бе пожалила и членовете на неговото семейство. През януари 1956 г. Жан-Пол направи едно от редките си посещения в Париж. Целта му бе да убеди Едуард, дори не да убеди, а да му „каже“! Кой в крайна сметка е барона дьо Шавини? — да направи капиталовложения в големи площи лозя в Алжир, дървен строителен материал и маслиненни плантации. Жан-Пол не се съмняваше, че беше на път да направи добра сделка.

— Този кретен Оливие дьо Курсьол разпродава. Изцяло. Невеж е. Следи слуховете, и тича да се спасява. Едуард, там са дванайсет хиляди хектара маслиненни дървета — от тях се произвежда най-доброто олио в района. Трийсет хиляди дървета за дървен строителен материал. Хиляди лози — но това е една от най-хубавите земи, които има там. И той я дава на нищожна цена, защото бърза, а ние сме приятели. Казах му, че няма проблем.

— Не трябваше да правиш това. — Брат му удари по повърхността на черното си бюро със своята платинена писалка.

— Защо не? — Жан-Пол го изгледа безизразно. — Искаш да кажеш, че има някаква пречка? Не би могло да има. Аз разгледах тези последни доклади, които ми прати, за финансовите постъпления. Знам, че не съм финансов експерт, но и аз виждам, че пари има.

— Не е там въпросът. Защо мислиш, че той разпродава? На такава забележително благотворителна цена?

— Ами, както ти казах, припрян е. Очевидно причината е политическата ситуация там в момента, нещата не са много стабилни.

— Много нестабилни.

— Но, това няма да продължи, за бога. Френското правителство няма повече да търпи това положение, ние няма да го търпим. Само още някакви неприятности, и те ще изпратят войски. Ще очистят всичко за нула време. Няма проблем. Аз познавам арабите, ти не. Те не могат да организират една стачка, камо ли революция. Всичките тия приказки са само алармистки боклук.

— Ако ти грешиш, и те някак си успеят да организират революция... — гласът на Едуард беше студено саркастичен. — Имаш ли представа какво би станало тогава със земите, владени от французи?

— Ами, те ще бъдат отнети, предполагам. — В гласа на Жан-Пол прозвуча нотка на объркване. — Но това е неуместно. Казвам ти, това не може да се случи, и няма да стане. Алжир е френска колония, за бога. Може би си забравил това.

— Следил ли си последните събития в Индокитай?

— Разбира се, да, по дяволите. Това е съвсем различно.

— Отговорът е — не!

Лицето на Жан-Пол, изчервено и объркано, се вгледа в това на брат му. Той изведнъж разбра, че почти не го познаваше. Този студен, облечен в тъмен костюм човек му беше чужд.

— Виж, братче... — Той се наведе през бюрото. — Не очаквах това. Не го разбирам. Ти седиш тук, гледаш като бог. Казваш само „не“, без да си направиш труда да ми дадеш някакви обяснения.

— Мога да ти дам колкото искаш обяснения. Повечето от тях се съдържат в доклада, който изготвих, и който се намира срещу теб. — Едуард погледна към часовника си. — Това е капиталовложение с висок риск, при което, ако политическото положение се влоши, на нас ни предстои да понесем тотални загуби.

Устата на Жан-Пол пресъхна.

— Може би забравяш нещо. Аз съм барон дьо Шавини. Не ти. При крайния анализ, ще стане това, което кажа аз. В това имам по-голяма власт от теб.

— Чудесно. На сутринта можеш да имаш оставката ми.

Едуард се изправи, очите му бяха станали още по-тъмни от гняв. Жан-Пол сериозно се разтревожи.

— Почакай, по-спокойно. Недей да ми се перчиш. Господи — успокой се, Едуард. Знаеш, че не желая това. Знаеш, че винаги съм се оставял да бъда съветван от теб, и разбира се, ще се поклоня пред твоята преценка в това отношение, ако трябва... — Той се колебаеше, миловиден израз се появи в очите му. — Работата е, че поне понякога, би могъл да ме послушаш. В този случай знам какво говоря. И в последна сметка, ти почесваш моя гръб, аз почесвам твоя — това е горе-долу бизнесът, казват. Ти искаше от мен да говоря с майка ни, за нейните капиталовложения, относно прехвърлянето им на „Дьо Шавини“. Добре, аз ще се радвам да го направя. Всъщност, ще се срещна с нея днес следобед и ще ѝ го спомена. Само че, не виждам защо би трябвало да го правя, когато ти си толкова упорит по отношение на това? Господи, Едуард! В действителност, аз вече обещах на Оливие дьо Курсьол. Ще изглеждам като проклет глупак, ако сега се отвърна.

Едуард седна отново със стегната усмивка.

— Във всички случаи, обсъди това с майка. Но, независимо дали ще го направиш, аз няма да променя становището си.

Жан-Пол силно се изчерви. Същия следобед той пиеше чай с Луиз дьо Шавини в салона в бледо сиво и пембяно розово в нейната къща на „Фобур сен Жермен“. Той отпиваше китайски чай от чаша „Лимож“ от осемнайсети век и едрият му корем се измъчваше върху тапицираното с коприна дълбоко кресло — направено за красота, не за удобство. Луиз, красива както винаги, с почти незабележими бръчки, след последната ѝ козметична операция на лицето, облечена с най-нов модел рокля-калъф на „Диор“, чиито тесни очертания подчертаваха тънката ѝ фигура, седеше спокойно срещу него и не казваше нищо. Жан-Пол поглеждаше към пригответените върху табличка „Лимож“ за негово удоволствие дребни сладкиши. Може би още само един еклер — господи, те нарочно бяха направени толкова мънички. Той протегна голяма, розова ръка и пренесе великолепното произведение — лек сладкиш от шоколад и крем към устата си. Луиз придирчиво го наблюдаваше.

— Жан-Пол, ти си напълнял много, откакто те видях последния път. Трябва да се подложиш на диета. Повече упражнения. Едуард язди, както знаеш, всяка сутрин в Булонската гора.

Жан-Пол се намръщи и реши да подхване темата. Без особена деликатност, той повдигна въпроса за Луизините инвестиции. Луиз повдигна вежди.

— О, но скъпи, аз мисля, че ти тази сутрин си се срещнал с Едуард? Тогава, ти със сигурност знаеш, че за тях има кой да се грижи — макар че е много мило от твоя страна да попиташ. — Тя замълча, за да запали цигара с нейната платинена „Дьо Шавини“ запалка. — Наистина, всичко е толкова комплицирано, но аз като че ли съм била доста зле съветвана. И то от такава уважавана фирма. Татко ти изключително им се доверяваше, аз също. Така че, аз съм още повече благодарна на Едуард — Тя леко приведе поглед. — Той наистина е много способен, както знаеш. Много по-способен, отколкото предполагах.

Жан-Пол погледна намръщено. Тази песен бе нова за нейните уста.

— Виждаш ли, всички онези капиталовложения в земя... — Луиз неопределено размаха с цигарата си. — Те ме съветваха да ги продам и изглежда имаха кой да ги купи на висока цена. Част от нея беше фермерска земя, повечето беше полупустинна, предполагам. А бях видяла една изключително приятна вила — познаваш ли Сен Тропе, Жан? Най-очарователното място, толкова спокойно, все още наистина е малко рибарско селище. Къщата беше съвършена, искам да кажа би била съвършена, нуждаеше се от основен ремонт, разбира се, нуждаеше се от пълно вътрешно обновяване. И тогава щях да помисля за изграждането на някаква къща за гости. А ми се струваше глупаво вилата да има такова съвършено място за закотвяне и то да не бъде използвано, така че си мислех и за една яхта... — гласът ѝ заглъхна. — И така, общо взето, миналата година бях почти готова да ликвидирам някои от моите американски имоти, и бих го направила, ако не беше заради Едуард.

— Той те посъветва да не го правиш?

— Скъпи, оказа се, че там има петрол. Твърде много. Чакаш просто да бъде изпомпан на повърхността. Така че, разбира се, това струваше значително повече, отколкото ми беше предложено, и освен това наоколо се разнасяха съвсем неприятни подмятания, че моите съветници са били подкупени... При това положение, аз естествено прехвърлих всичките ценни книжа, щом ми обясни Едуард нещата. Те

сега отново са в бизнеса, така или иначе. Най-ужасяващ скандал. Беше на първата страница на „Ню Йорк таймс“ — сигурно си го спомняш, Жан-Пол?

— Аз не чета „Ню Йорк таймс“ в Алжир.

— Скъпи, трябва да го четеш. — Погледът в Луизините очи стана по-топъл. — Аз никога не го четях, поне не финансовите страници. Но сега го правя. Чета също „Уолстрийт джърнъл“ и „Файненшъл таймс“, и...

— И така, какво стана с въпроса около земята? — Жан-Пол бързо я прекъсна.

— Продадох я, разбира се. На петролния консорциум. — Луиз леко се усмихна. — За доста много пари, и за съществен пакет акции на самия консорциум. Едуард държи дял от петнайсет процента, мисля, че и аз имам толкова, което прави повече от трийсет. Не е контролният пакет, но е доста мощен. Виждаш ли?

Жан-Пол видя. Той си взе друга дребна сладка, за да се утеши.

— Така че Едуард има инвестиционния капитал, от който се нуждаеше за своята програма на разширение?

Той знаеше, че едва ли имаше нужда да задава въпроса. Луиз леко се засмя.

— Скъпи, наистина, ти трябва да се опитваш да бъдеш повече в течение, поне.

— Други акции продавала ли си?

— Едуард така ме посъветва, скъпи. Аз щях да се консултирам с теб, но наистина, Алжир е доста далеч, а ти като че ли никога не се появяваш в Париж... Продадох едни доста досадни акции, които бяха толкова сигурни, колкото Форт Нокс и почти толкова неподвижни, и ги вложих в „Дьо Шавини“. Това беше мъдро решение, Жан-Пол, много мъдро. Компанията разнообразява дейността си и се разширява така бързо, че е почти невероятно. Не бих могла да мисля, че точно сега Едуард иска каквито и да било по-нататъшни вложения, но ако иска, скъпи, ако ти имаш, знаеш, мъничко пари, не би могъл да бъдеш посъветван...

— Това е моя компания. — Жан-Пол се изправи, лицето му беше зачервено от гняв. — Това е моя компания. Едуард е нает от мен. Аз просто понякога искам някой и някъде да би си спомнил това.

Той погледна към майка си, която съвсем не се смущаваше от неговия гняв. Тя винаги е знаела от коя страна духа вятъра, помисли си той яростно. Винаги. Неговата майка, чието предпочитание към него, предаността ѝ към него винаги бе взимал като даденост. Добре, той вече не беше фаворитът, това беше очевидно. Едуард се беше прокраднал зад гърба му. Той се колебаеше, неговият гняв, затихващ бързо, както винаги, го караше да се чувства изразходван. Той не можеше да воюва с Едуард, знаеше това. Нямахме способностите и силата. Така че, по дяволите, трябваше да прави това, което Едуард казва, и да се върне в Алжир с подвита между краката опашка. Неговото братче.

— Кажи ми нещо, майко — изрече внезапно той въпроса, възникнал от объркването и възмущението му. — Кажи ми, Едуард не те ли плаши понякога?

— Да ме плаши? — очите на Луиз се разшириха.

— Той толкова се е променил. Намирам го променен. Толкова е студен. Без чувство за хумор. Той не ме чувства като свой брат. Като че ли разговарях с машина.

— Една полезна машина. Изключително ефективна.

— Да, но той е мой брат, по дяволите. Винаги сме били толкова близки.

— Сега вече Едуард не е близък с никого.

— Защо не? Какво по дявола не е в ред с него?

— Скъпи, как мога да знам? Той предпочита така. И трябва да ти изповядам, намирам, че това прави нещата по-лесни. Той и аз сега се разбираме много по-добре. Ние разговаряме за бизнес, и той разпитва за моето здраве, и си спомня моите рождени дни, и така нататък... — Тя повдигна рамене. Аз винаги съм чувствала някакви искания от Едуард. Дори когато беше малко момче. Като че ли винаги се нуждаеше от нещо — това беше ужасно изтощително. Сега, не предявява никакви искания. Никакви емоционални искания. Наистина, така е значително по-добре.

Жан-Пол се поколеба, той никога не бе отговарял реципрочно на майчината си привързаност, сега изпита определена антипатия. Но му се искаше да разбере.

— Как е по отношение на жените?

— А, жените. — Луиз показа бавна усмивка и приглади надолу полата на роклята си. — Ами, има ги много, доколкото чувам. Но Едуард никога не ги обсъжда с мен.

— Ще се жени ли? — Той изтърси въпроса и Луиз повдигна рамене.

— Възможно е. Един ден. Ще иска наследник. Той има династични склонности, мисля, точно както и вашият баща. И ти никога не си се женил, Жан-Пол.

— Защото не намерих подходящата жена. Това не значи, че няма да я намеря. — Той неспокойно се местеше от крак на крак. За негова собствена изненада целият му гняв по отношение на Едуард се бе изпарил. Той бе започнал да съчувства на своя брат.

Луиз се намръщи и се изправи.

— Разбира се, ужасно важно е за кого ще се ожени Едуард... — започна замислена тя. — Ужасно важно. Често мисля за това.

— Защо, майко?

— О, скъпи, това е очевидно. Едуард е маниакална личност — ти сигурно виждаш това. Той е обладан от мисли за своята работа — обладан е от мисълта да изгради нещо като паметник на твоя баща. Той беше напълно завладян от мисълта за това ужасно момченце Грегоар — дори веднъж го доведе тук на чай, знаеш ли, а детето няма абсолютно никакви маниери, то счупи една от севърските чаши, а Едуард каза, че било нервно... И така, ако Едуард се влюби и се ожени, той и тогава ще бъде същият. Неговата съпруга ще бъде способна да му влияе, Жан-Пол, и...

— Да му влияе? Някаква жена? — Жан-Пол се разсмя. — Ти се шегуваш. Никой не може да влияе на Едуард.

— Все още не. — Луиз се обърна настрана. — Но това би могло да се промени. Ти не разбираш брат си, Жан-Пол. Той, виждаш ли, не е машина. Отвътре, отвътре той е много страстен мъж.

Жан-Пол си спомни за това, което му бе казала тяхната майка, когато отиде на прощална среща с брат си. Бе отстъпил по отношение на купуването на земята, разбира се. Едуард не бе проявил каквато и да било емоция или осведоменост по повод тази капитулация. Жан-Пол гледаше човека зад бюрото. Очите му бяха като кремък. Той усети как в него се надига ужасно безсилно чувство на привързаност.

— Самолетът ми няма да излети преди девет. Имаме време да излезем, да прием нещо, дори да вечеряме. Какво ще кажеш, Едуард? Мразя да говоря по кабинети. Човек в тях не може да си почине. Аз никога не съм могъл.

— Съжалявам. — Едуард погледна към своя тънък, златен, „Дьо Шавини“ часовник. — Имам срещи тази вечер. Не мога да ги отложам.

— Отвратително, ти можеш да ги отложиш. Хайде, Едуард — веднъж те виждам на няколко години. По-добре ми е на чашка...

— Съжалявам. И без това съм закъснял с програмата си.

Жан-Пол неловко се изправи.

— О, добре, тогава. Жалко. Може би скоро ще наминеш към Алжир? Нали? Бих се радвал...

— Възможно е. — Едуард замълча. — Ако политическото положение се влоши.

— Да. Чудесно. Ами, съобщи ми. Обади ми се, само че не чрез някоя проклета секретарка. Договорено ли е?

Едуард го погледна и се усмихна за първи път:

— Договорено.

Те се ръкуваха. На вратата Едуард предаде в ръцете на Жан-Пол тънка папка.

— Някой път това може да те заинтересува — каза той. — Прочети в самолета. Или когато се върнеш...

Жан-Пол пътуваше в първа класа. Той започна с картини още преди отлитането. Бяха стигнал и до средата на пътя, когато вяло отвори папката.

Тя съдържаеше детайлите по финансирането на нова педиатрична клиника извън Париж, която ще бъде изградена с дотациите на компанията „Дьо Шавини“ и ежегодно ще бъде поддържана от благотворителните фондове на компанията. Жан-Пол бързо прехвърли страниците. Не можеше да схване защо Едуард му беше дал това. Сега „Дьо Шавини“ имаше многобройни подобни проекти. За намаляване на данъците, предположи.

Тогава обърна страницата. Крилото за инфекциозните болести беше финансирано лично от неговия брат. Жан-Пол се взря в цифрата. Хвърлени на вятъра десет милиона долара му се стори твърде много. После изведнъж разбра. Крилото бе наименувано в памет на сина му, Грегоар.

През пролетта на следващата 1957 година Мари-Ан Росен, старшата секретарка на Едуард дьо Шавини, млада жена със забележителни способности и известна с това, че нищо не може да я смути, телефонира на Едуард в неговия кабинет. Тя наистина беше много изненадана.

— Изключително много съжалявам, господин дьо Шавини, има някой на телефонната линия, който иска да говори с вас лично. Тя —

— Коя е тя?

— Каза, че е графиня Сфорца-Белини, господине.

— Отърви се от нея. Никога не съм чувал фамилията ѝ име. — Едуард присегна да изключи вътрешния си телефонен приемник. После спря. — Почакай. Има ли английски акцент?

— Да, господин дьо Шавини, силен.

— Свържи ме веднага. И отмени всички срещи за тази вечер.

Откъм офиса отвън настъпи мълчаливо сливане.

— Да ги отменя, господин дьо Шавини? Но вие имате прием при посланика на Саудитска Арабия в седем, среща със заместник-министъра на вътрешните работи на Съединените щати по въпросите за малкия широко тръбен петролопровод в осем, Симон Шер ще се срещне с вас в Сен Клод в девет, също така имате ангажимент към дукеса дьо Куинсак-Плесан за нейния прием в десет...

— Казах да ги отмениш. И ме свържи.

— Да, господин дьо Шавини.

Мари-Ан с неприязън се втренчи в телефона пред себе си. Коя, по дяволите беше тази жена?

— Сега ви свързвам, графиньо.

От своето бюро Едуард грабна телефонната слушалка:

— Изобел! Къде си? „Риц“? Идвам!

Сред големите парижки хотели „Риц“ има едно несравнимо предимство. Разположен е на площад „Вандон“, и се намира непосредствено до най-съблазнителната търговска улица на света, „Сент Оноре“.

Изобел се беше възползвала от тази близост. Вече беше посетила там изложбените салони на „Дьо Шавини“, и тъй като се чувстваше нервна, се бе облякла по-екстравагантно от обикновено. Седеше и чакаше Едуард на маса в красивата „Вътрешна градина“. Облечена бе пак от предпочитаната ѝ къща „Диор“, в тясна рокля от копринен креп в пармско виолетово, носеше огърлица „Дьо Шавини“ с аметисти и диаманти. Стигащите до лактите ѝ от най-фина кожа ръкавици, бяха боядисани в цвят, съответстващ на роклята ѝ, и тя имаше намерение да сложи най-опустошителната шапка с воал от черна дантела. Три пъти я бе слагала и сваляла, сега я беше сложила на съседния до себе си стол. Гъстата ѝ коса, беше леко разбъркана и пламтеше на светлината. С удоволствие забеляза, че всички мъже в залата се заглеждаха в нея. Това беше нейният трийсет и шести рожден ден, и на такъв ден подобни погледи ѝ вдъхваха увереност.

Тя първа видя Едуард — точно затова бе заела удобна позиция. Висок, тъмнокос мъж в много тъмен костюм крачеше през фоайето.

Когато той вече седеше до нея, гледайки я, за секунда Изобел беше смутена. Знаеше, че той се е променил, че беше вече на трийсет и две, успяващ мъж, властен мъж — може би съвсем различен от младежа, когото тя бе познавала. За него тя беше чела във вестниците, един-два пъти го беше виждала по телевизията, срещаше снимките му в списанията. И все пак, тя не беше подготвена. Нежността беше изчезнала от израза му. От онази уязвимост, за която тя си спомняше, нямаше следа. Мъжът, който гледаше надолу към нея беше смайващо хубав — в момента, когато влезе в залата всички жени го изгледаха — в него имаше нещо, което плашеше. Сега между носа и устните му се спускаха черти, устните му бяха строги. Тя го видя как, когато влезе обхвана залата и кой беше там и с кого, само с един оценяващ поглед.

Тя помисли: О, господи, сбърках. Но после постепенно той се усмихна, а усмивката освети тъмносините очи и промени лицето, и тя вече знаеше, че всичко бе както трябва, и че в нищо не бе сбъркала.

— Скъпи Едуард, — каза тя. Той взе ръката ѝ и я повдигна към устните си, без очите му да напускат нейните. За момент изпита стеснение и колебание, защото тя знаеше, че също се е променила, че около изумрудените ѝ очи вече имаше линии, които отсъстваха, когато той я беше видял последния път.

— Минаха осем години. Почти осем. — Тя се колебаеше, и Едуард си помисли: „Тя сее променила. Тя никога не се колебаеше преди. По-хубава е от всякога.“

— Те просто изчезнаха — каза той, и все още държейки ръката ѝ, седна до нея.

— Две мартини. — Навъртацията се сервитьор бързо изчезна. Едуард не извърна глава. Той гледаше в Изобел. Тя разбра, че той си бе спомнил последния път, когато заедно бяха пили мартини, и какво тя му беше казала тогава. Забеляза закачката в очите му, въпросът, който той беше деликатен и внимателен да не задава.

— Всъщност, да — каза тя. — Този път те дори не са и пристигнали.

Те разговаряха в началото с лекота, после не така спонтанно. Наблюдавайки го, наблюдавайки подвижните му изразителни черти, очарованието, с което той сега бе прочут, Изобел мислеше: „Той се е променил, има вече вътрешен гард, от който не можа да се освободи.“ Тя се питаше дали той изобщо го напуска. Можеше да почувства, че независимо колко свободно говори, и колкото внимателно слуша, съзнанието му в същото време следваше някаква друга, паралелна пътека. Накрая, отказвайки втора чаша с питие, тя постави ръката си в неговата.

— Скъпи Едуард, това е много егоистично от моя страна. Сигурна съм, че те задържам от милион други ангажименти.

Той се показва искрено изненадан:

— Не. Разбира се, че не. Ще те изведа на вечеря — Той замълча. — Само при положение, че и аз не те задържам от милион други ангажименти.

— Не. Ни най-малко.

— Добре, ще вървим ли? Къде би желала? Бихме могли да отидем в „Максим“, в „Гран Вефур“, избирай.

— Никъде в „гранд“ — Изобел тръсна назад златисточервената си коса и си грабна шапката. — Някъде на по-различно. Някъде, където е семпло. Където няма да срещнем познати. Заведи ме някъде, където никога не съм била. Изненадай ме.

— Много добре — Тя видя, че краищата на устните му се повдигнаха. Той я изведе в просторното, с мраморен под фоайе. Когато приближиха вратите, той се спря, и като че ли взе решение.

— След вечеря искам да се върнем в Сен Клод. Искам да видиш къщата.

— Скъпи Едуард, това би ми доставило голямо удоволствие.

— Може би. — Той се поколеба. — Може би трябва да информираш своята прислужничка.

Изобел го изгледа, после се засмя, изтегли ръката си от неговата и го бутна към вратата.

— Скъпи Едуард, ти си един сладък идиот. Вече от години не пътувам с придружаваща ме прислужничка. Ти гледаш една жена, която е успяла да оцелее в Европа, Южна Америка и Източна Африка изцяло без прислужничка. Не си ли впечатлен?

— Дълбоко — Той ѝ помогна да седне в „бентли континентал“, който караше. Когато потеглиха, се обърна към нея с усмивка. — Източна Африка? Какво си правила там?

Изобел елегантно се протегна и захвърли своята опустошителна черна шапка върху задната седалка.

— Купувах лъвове — небрежно отговори тя.

Той я заведе в малко кафене в индустриалното предградие, парижки район, който Изобел никога не бе посещавала. Предположи, че той случайно бе избрал „Кафе юник“. Но, за нейна изненада, собственикът и неговата едра, кръглолика съпруга го поздравиха като дълго отсъствал син. Те целунаха Едуард по двете страни, потупваха го по гърба, и дълго и строго гледаха към Изобел, после като че ли одобриха това, което виждаха.

Кафенето беше празно. Те седнаха на малка масичка с покривка на червени карета, върху която стоеше друга, чиста и колосана от бял лен с два стъквени стакана, два ножа, две вилици и кошничка с токущо опечен хляб. Виното, което бе поднесено, беше силно и хубаво „обикновено вино“. Храната, която го съпровождаше, беше истинско празненство, сготвена и сервирана от „домакинята“ с оправдана гордост. Дребни морски миди, бифтек, кафяв и хрускав отвън, отлично

изпечен отвътре, плато с малки хрускави и цвърчащи пържени картофи, великолепна салата, сервирана в обикновена бяла купа.

Най-хубавия камамбер, който Изобел бе вкувала, и за който „домакинът“ с гордост каза, че идва от фермата на неговия брат в областта Ож в Нормандия — единственият камамбер, който заслужава да бъде купуван, ги увери той, идва оттам.

Двамата ядоха като гладни, и когато свършиха и вече сърбаха „кафе ноар“ и отпиваха от малки чашки великолепно и силно „Марк дьо Бурбон“. Изобел се облегна с усмивка назад.

— Това беше най-хубавото ядене в живота ми. Много по-добро от онова в „Максим“. Благодаря ти, Едуард.

— И аз мислех, че ще го харесаш. Сега — разкажи ми за лъвовете.

Изобел се колебаеше.

— Ами — внимателно започна тя, — овдовях преди две години — знаеш това.

Ти ми писа.

— Да. — Тъмносините очи погледнаха и срещнаха нейните.

— И тогава се намерих в затруднение. Бях водила толкова шумен живот — Едуард, ти можеш да си представиш. Втурване от една състезателна писта до друга, винаги в самолет или влак. После, изведнъж, всичко свърши. През цялото време, през всичкото това време бях толкова заета, че нямах време да мисля. Само за следващия билет, за следващия хотел. Предпочитала съм да не мисля, може би. Не зная. Така или иначе, внезапно всичко свърши, и аз започнах да мисля... — Тя прекъсна и се присегна към ръката му. — Скъпи Едуард, зная, ти ще разбереш. Помислих, че бих могла да извърша нещо полезно. Да бъде полезно. С нещо... — Тя погледна настрана. — А това беше трудно. Не бях възпитана да бъде полезно. Като момиче получих калпаво образование. Никаква подготовка. Дори по време на войната, докато много други жени вършеха забележителни неща. Караха линейки за бърза помощ. Записаха се в Контролната въздухоплователна служба. Занимаваха се като доброволки със земеделска работа. Аз не, никога не извърших нещо подобно. — Тя повдигна рамене. — Предполагам, че съм се почувствала виновна с твърде голямо закъснение от десет години.

— И какво направи, за да бъдеш полезна? — Той постави въпроса внимателно, като че ли я разбираше, и Изобел въздъхна.

— Върнах се вкъщи. В Англия. При татко. О, Едуард, не мога да ти опиша колко тъжно беше. Не бях се връщала от години — само за кратко, когато почина мама. Този път... Ами, те бяха продали жилището ни в Лондон преди години. Беше съборено — сега там е хотел. Това, както се казва, „Спря вълка пред вратата“ за известно време, мисля. Но, не за дълго. Така или иначе, аз отидох в провинцията. Там беше татко, напълно сам в голямата къща, сто стаи, с недостатъчна прислуга, тъгуващ по мама и ужасно самотен. Уилям е винаги в Лондон, той сега е в Сити. Помниш ли Уил, по-големия ми брат? Той беше в търговската банка, отчаяно правейки опити да възстанови състоянието на фамилията. От друга страна, татко стоеше в своя голям мавзолей, тревожейки се за сметките — Тя повдигна рамене. — Това наистина е най-невъзможната сграда. Каквото и да направиш, никога не е достатъчно. Сто седемдесет и пет стаи, два акра покрив — можеш ли да си представиш? Ами, разбира се, че можеш. Но в такъв случай, повечето от него не беше пипан от 1934 година, и част от него беше реквизиран от войските по време на войната. Така, на кратко, всичко беше пълна бъркотия. Татко не знаеше какво да прави. Тогава той се посъветва, и реши да действа в широк мащаб. Отвори къщата за посетители срещу заплащане. Те можеха да се движат на групи, да разглеждат картини на Рубенс и на Гейнсбъроу — тези, които бяха останали. Татко е бил принуден да продаде някои от най-добрите. Те можеха да посещават капелата и „Адамовата библиотека“, и червения приемен салон, и с малко късмет, като се трупаха да гледат Чипендейл и Хеплуайт, те можеше и да не забелязват дупките в килимите — Тя въздъхна. — Това беше хубава идея, в действителност не влезе в действие. Струваше пет шилинга и шест пенса да обиколиш всичко, а костваше страшно много да се заплати на тези, които да поправят двата акра покрив. Така че, татко реши да направи ловен парк.

— Ловен парк? — Едуард повдигна очи, и Изобел кимна тържествено.

— Абсолютно точно, ловен парк. Лъвове, жирафи и диви животни. Ръмжащи из имението. Колкото и налудничаво да звучи, това беше доста добра идея. — Тя дяволито се усмихна. — Те са доста

милини — „Кейпъбилити Браун“ би одобрил, сигурна съм. Те като че ли нямат нищо против дъжда, което ме изненада. Татко ги обожава. Той всяка сутрин излиза и разговаря с лъвовете от задната седалка на „ленд ровъра“. Те всичките имат свои имена, също както имаха стадото млечни крави, когато бяхме малки. Само че не Дейзи, Пози и Карнейшън, разбира се, а африкански имена — Нгубе, Банда и тем подобни. На татко му трябваша седмици да ги избере.

— И хората идват да разглеждат лъвовете?

— О, с коли. Изключително само от коли. Това много повече ги забавлява, отколкото Рубенс, и трябва да кажа, че съм съгласна с тях. И така, стигнахме си на думата. Аз заминах за Кения, за да купя лъвове. Не съм мъж, и се оказа, че това е най-полезното нещо, което мога да направя. — Зелените очи закачливо блеснаха насреща му, но и с известно опасение, като че ли се страхуваше, че той би могъл да ѝ се подиграе. Едуард, който знаеше, че тя беше най-уязвима, когато се показваше най-лекоμισлена, притисна ръката ѝ. Тя я дръпна с внезапен гняв.

— О, Едуард, недей. Не бъди мил. Зная, че е смешно. Презирам се. Искам нещо — о, господи, не зная... Просто бих желала да бъда мъж, това е всичко. Тогава...

Той отново взе ръката ѝ и внимателно я повдигна към устните си.

— Ти си най-красивата жена, която познавам. И също така една от най-способните, въпреки че ти се преструваш, че не си. Аз съм много, много радостен, че не си мъж. Сега — той се изправи, — ела с мен в Сен Клод.

Беше вече късно, когато стигнаха сивата къща. Имаше пълнолуние, а нощният въздух бе топъл и неподвижен. По предложение на Изобел, Едуард я поведе на голяма обиколка. Те вървяха през неоформените задни градини, после през алеите с подстриган габър, после покрай тисовите дървета, към градината с рози и оттам към цветната градина с лехи на фигури, която сега бе засадена с треви, а през пролетта с шибой. Изобел въздъхна.

— Есенен шибой, това е старото им английско име. Обичам ги, обичам миризмата им. — Тя откъсна един и го приближи към лицето си. На светлината, идваща откъм прозореца на къщата, Едуард видя, че цвета на цветето, това богато, дълбоко червено изпъстрено със

златисто, беше цветът на нейната коса. Настъпи кратка тишина, после те тръгнаха.

Той ѝ показа конюшните и една от старите кобили сгуши муцуната си в ръката на Изобел. После я поведе из сградата с плосък, подобен на летищен хангар покрив. Запали лампите и Изобел, която обичаше колите извика възхитена. Там се намираха двацет автомобили — не, повече, поне трийсет — всеки от тях съвършен, всеки най-фин екземпляр от своята марка. Тя с удоволствие се разходи между редиците им: един бугати и един дженсън, един бристъл, един от прекрасните мулинер бентли, легендарните порше 356, ролс-ройс силвър гоуст със стъпала.

Изобел преминаваше от една към друга, докосваше лъскавата ламарина, бляскавия хром. Едуард стоеше до вратата, и я наблюдаваше със странен, затворен израз на лицето. Изобел се обърна към него.

— Едуард, те са красиви. Абсолютно красиви. Бугати наистина трябва да е уникален — бяха направени само седем, нали? Мислех, че никой не е останал... — Тя замълча, — не знаех, че толкова харесваш коли.

Той повдигна рамене:

— Обичам да карам бързо. Сам. Правя го понякога през нощта, когато ми трябва да размисля за нещо.

— Но толкова много...

— Да — Той повдигна рамене. — Наистина, купих ги за друг. За когото знаех, че се интересува от коли... — Той се обърна към вратата. — Предполагам, че е малко абсурдно да ги държа всички сега.

Той изгаси светлините, и тръгна напред. Изобел гледаше след него. Тя беше чула за малкото момче Грегоар — синът на Жан-Пол, така казваха хората. Испита силно съжаление. Затова ли бяха колите? Безценна колекция за малкото момче?

Тя изтича след Едуард и сложи ръката си в неговата.

По-късно, след като разгледаха останалата част от къщата, те се върнаха в Едуардовия кабинет на първия етаж. Тих, изпълнителен прислужник им донесе кафе и арманяк, после се оттегли. Изобел неспокойно се движеше из стаята. Прилича на Едуард, помисли тя, стая, която бе замислена да бъде като френска — със своите деликатно изрисувани драперии — така също и английска със строгостта на мебелировката си. Стая, която беше сдържана, мъжка и официална.

Библиотечните рафтове с подвързаните в кожа томове, няколко изключително фини акварели от осемнайсети век, писалище от „Чипендейл“, кресла, облечени в изискано избеляла спиталфилдска коприна. Всеки предмет в стаята представляваше съвършенство от своя вид, всеки от тях говореше за вкус и разбиране, за безкрайни възможности, а също така и за самотност. Както и останалата част от къщата, стаята имаше вид на поддържана с много грижа и странно празна.

Тя изгледа Едуард. Той седеше край запалената камина, неговият арманяк бе недокоснат, лицето му бе мрачно спокойно. Когато погледна към него, той внезапно се обърна и ѝ подаде ръката си. Изобел я пое и той я дръпна надолу, така че тя седна върху копринения килим до краката му, с фигури на птици и цветя, в синьо, алено и кафяво. Тя постави глава на коляното му, а той сложи ръка върху нейните коси.

— Сега, — меко каза той, — кажи ми, Изобел.

Тя обърна глава, за да го погледне. С интуитивното разбиране, което винаги бе имала по отношение на него, тя знаеше точно какво искаше той.

— Бях щастлива, Едуард. Аз го обичах, виждаш ли. И мисля, че той ме обичаше по същия начин. Но той повече обичаше опасността — Тя спря, учудена, че собственият ѝ глас можеше да бъде така балансиран. На никого не беше разказвала за брака си, нито докато той беше траел, нито след смъртта на съпруга си. — През цялото време знаех, че ще се случи. Сигурна съм, че и той знаеше. Мисля, че той почти го желаше. Той не би желал да достигне старостта, дори средната възраст, не би искал да губи. Мисля, всичко свърши по начина, по който той би желал. Много бързо. Колата експлодира. Аз гледах.

Настъпи тишина. После Едуард каза:

— Ти никога не си имала деца.

— Не — зелените ѝ очи моментално потъмняха. — Нека кажа, аз ги желяех, желяех ги много, и после си дадох сметка, че би било невъзможно. Не би било честно по отношение на него. Той не беше привързан към никого — поне не истински. Това би го направило негоден да се състезава.

— Ти не беше ли една негова привързаност?

— О, не. — Изобел се засмя. — Аз съм прекалено добра актриса в това. Той мислеше, че обичам опасността колкото него. Всъщност, при всяко състезание се разболявах. Преди и след. И разбира се, се молех. През цялото време. На всеки отделен завой. Но той никога не научи това.

Настъпи кратка тишина. Едуард остана, загледан в огъня, и накрая Изобел отново вдигна ръка:

— А ти? — каза тя внимателно. — Скъпи Едуард, кажи ми.

— Няма нищо за разказване.

— За осем години? — Тя му се усмихна, с желание да би могла да изпъди напрежението от неговото тяло, да би могла да го накара да освободи вътрешната си преграда.

— Аз четох за теб — продължи тя след една пауза, в която той не ѝ отговори. — Много неща. Сега ти си много известен, Едуард.

— Всичко, което си чела със сигурност са лъжи.

— Срамота. Някои от тях бяха дори поетични — Тя закачливо му се изсмя. — Онези подаръци. За твоите любовници. Бижута, които съответстват на техните очи, на техните коси, на тяхната кожа. Черни перли. Сапфири. Рубини. Никога диаманти. — Тя замълча. — Четях тези неща и се поздравявах. Мислех си: това е моят Едуард. Той има стил. — Тя се присегна за ръката му. — Беше ли истина?

— Отчасти. — Той замълча. — Никоя от тях нямаше значение в крайна сметка.

— Наистина ли? — погледът ѝ срещна неговия, и тя се усмихна.

— Наистина.

За миг те задържаха поглед един в друг, погледи на разбиране и забавление, и после, едновременно се разсмяха. Изобел усети, че напрежението напуска неговото тяло, видя веселостта и после, внезапната сериозност в очите му.

Спряха да се смеят, тогава Едуард се наклони напред, грабна я в ръцете си и я целуна. После се отдръпна, погледна я в лицето, и каза:

— Ще се омъжиш ли за мен, Изобел?

Изобел се облегна на рамото му, и въздъхна:

— Скъпи Едуард, — каза тя. — Разбира се. Отлично знаеш, че заради това дойдох да те видя.

Тогаваш Едуард я взе в спалнята и те останаха там три дни и три нощи. На четвъртия ден заминаха в провинцията и там бяха

бракосъчетани от един изключително развълнуван чиновник в малко кметство на петдесет километра извън Париж. Без гости. Без репортери.

Най-напред Изобел получи сватбения си пръстен. Гodeжния си пръстен тя избра със закъснение от парижката изложбена зала на „Дьо Шавини“. Тя отмина подносителите със сапфири, рубини и диаманти, и избра един изумруд. Когато Едуард го постави на пръста ѝ, тя го погледна и се засмя.

— Този няма никакви прикачени му суеверия, надявам се?

Едуард я обгърна с ръка:

— Не, скъпа моя. Той ще ти донесе много, много щастие, обещавам ти.

Те имаха шест месеца безоблачно щастие. Любеха се неизмерно много. С добрия си опит, Изобел му казваше, че след всичко, той пак ще прави с нея любов. Той беше най-добрият любовник, който тя бе имала някога: най-умеещият, най-разбиращият, най-внимателният, най-ожесточеният. Той взимаше тялото ѝ, и го съживяваше. Те бяха неразделни. През тези шест месеца, които включваха и много делови пътувания, те не се разделиха нито една нощ. Другите жени престанаха да съществуват за Едуард. Той внимателно прекъсна връзката си с Клара Делюк, и Изобел, знаейки, че тази жена бе значила за него повече от всички други, попита дали може да се срещне с нея, срещна се, и двете станаха приятелки.

Изобел се почувства очарована от разнообразието и предизвикателствата в работата на Едуард, тя също така бързо откри, че би могла да му бъде в помощ. Не просто като домакиня — „Единственото, за което бях обучавана“ му казваше тя с кисела гримаса — но също и като съветник. Както своя съпруг, тя имаше остра и безпогрешна интуиция за хората. От пръв поглед разбираше на кого Едуард би могъл да се довери. Но беше по-търпелива и по-съчувствена от него, толкова много съколежани и съветници, които биха останали пренебрегнати, Изобел извеждаше и нахранваше. Тъй като беше англичанка, тя знаеше малко за вината — това беше бащиното ѝ занимание. Тук тя беше доволна Едуард да я обучи. Като жена и с потекло като нейното, тя знаеше твърде много по отношение

на бижутата. В това Едуард откри, че тя би могла да разшири познанията му. Нейният вкус, който никога не е бил за подценяване, влияеше върху неговия, който беше малко строг.

— Обожавам това — Тя държеше тежка огърлица от изгладени рубини, примесени с изумруди и перли.

— Благодаря. Те са от „Булгари“.

— Не се сърди. Великолепни са. Езически, малко варварски. Бижутото трябва да бъде малко такова. То трябва да бъде пищно съблазнително. Мъничко да се хвали. Диамантите изглеждат съвсем безсмислени, ако са дискретни.

Изобел беше тази, която намери за Едуард гениалния дизайнер, успявайки случайно, там където неговите специални „ловци“ в продължение на години търпеливи проучвания се бяха провалили.

Тя имаше една приятелка от училище, Мария, която произлизаше от богато унгарско семейство, избягало от страната си в Париж по време на руската инвазия от 1956 г. Изобел помогна на своята приятелка да се настани в Париж и да си намери работа. Един ден Мария я попита дали „Дьо Шавини“ бе се заинтересувала да купи нейните бижута.

— Струват ми се безсмислени сега — Тя се усмихна на Изобел. — Сега дори не искам да си помисля, как някога съм държала на тези неща. Но парите биха ми свършили работа... — Тя постави бижутата върху леглото в малкото ателие, което бе наела. Изобел им хвърли един поглед и веднага телефонира на Едуард.

Бяха направени за Мария от един полски емигрант, Флориянс Виспиянски, двайсет и няколко годишен, установил се след войната в Будапеща. Той бе сръчен — каза Мария. Тя и майка ѝ харесвали неговата работа, но той нямал голям успех. Имал малък, магазин, в Будапеща било трудно за един поляк.

Едуард внимателно изследва бижутата, застанал на северната светлина на широкия прозорец в ателието. Той проучи отделните екземпляри с просто око, после с лупата си, докато зад него Изобел съдържаше дъха си.

Това, което той видя, му се стори невероятно: несъвършени камъни, да, дефектни, някъде с лошо оцветяване, но изрязани и монтирани с такова умение, че то прикриваше тяхното несъвършенство. Смайващо майсторство. Бяха едни от най-

оригиналните и красиви камъни, които беше виждал в продължение на трийсет години.

Той можеше да проследи влиянията. Този човек имаше знания, а също и талант. Една от огърлиците — гердан с византийска величественост — очевидно беше повлиян от класическите, възраждащи старите дизайни на Фортунато Кастелани и на неговия ученик Джулиано, когото неговият пралядо веднъж се бе опитал да наеме, за да работи за него в Лондон. Използването на емайла, великолепното разбиране за цветовете, да, този екземпляр му напомняше за Джулиано, въпреки, че дизайнът беше още по-деликатен, по-лек. Тази огърлица била от ранните работи на Виспиянски, каза Мария. По-късно той се е отдалечил от тези класически модели, започнал е да се интересува от арабската бижутерия, каза тя, и от тяхната техника на толкова деликатното и незабележимо прикрепяване на бижутата, така че, те се движат заедно с този, който ги носи. Тази огърлица, каза тя, взимайки друга, това беше последното, което тя бе купила от него. То издаваше арабско влияние според нея.

Едуард държеше огърлицата с благоговение. Тя беше най-изящното от украшенията, които тя беше купила, майсторска работа. Един деликатен златен кръг, с прикрепени по него перли и диаманти. Диамантите, оформени като цветя, перлите провесени като роса по петалите им. Александър Реза в началото на века беше създал нещо подобно на това, но никога нищо толкова крехко.

Едуард погледна отново към колекцията. Това, което най-много го развълнува от всички тези екземпляри, всичките толкова различни, всеки издаващ неуморната решителност за експериментиране, всички носеха подписа на Виспиянски. Те носеха безпогрешния печат на човешкия гений: за всекиго, който разбираше от бижута, това веднага беше очевидно. Гледайки ги, той веднага бе разбрал, че неговото дълго търсене беше приключило. Бавно се обърна.

— Да? — Изобел трепереше от възмущение.

— Да, о, да!

Настъпи тишина. Изобел и Мария размениха погледи.

— Има проблем. — Изобел с неохота прие накрая. — Виспиянски е все още в Унгария. Със семейството си. Той би желал да напусне, но не би могъл.

— Това не е проблем. Аз ще го измъкна.

Мария въздъхна. Тя не познаваше Едуард много добре.

— Уви, невъзможно е. Преди две години — да. Преди година — може би. Сега руската хватка е много здрава. Не може да бъде направено.

— Ще го направя.

На следващата седмица той замина с Изобел за Москва. Един месец по-късно младата съпруга на един от по-възрастните членове на Политбюро смайваше своите приятелки с огърлица, обеци и гривни с очевидно царско великолепие. Полякът Флориян Виспиянски, неговата съпруга и дъщеря им получиха изходни визи от Унгария.

— Подкупничество и корупция — каза язвително Изобел, като загърна по-плътено самуреното си палто, когато се изкачваха по стълбата на Едуардовия самолет, за да отпътуват обратно за Париж.

Едуард я погледна засегнат:

— Първо опитвах с молби, с рационални аргументи, търговски стимули. Подкупите и корупцията бяха последния резерв.

— Опитвал ли си ги преди? — Изобел го гледаше с любопитство.

— Разбира се. Когато ми се е налагало. — Едуард внезапно се намръщи. — Това беше едно от нещата, които най-много мразех, докато разбрах, че няма никой, почти никой, който да не може да бъде купен.

Това беше преди един месец. Виспиянски и семейството му следващата седмица трябваше да бъдат в Париж. Мислейки за това, докато се разхождаше на есенното слънце в градината на Сен Клод, Изобел се поздравяваше с тайна радост. Този следобед тя беше ходила при своя парижки лекар. И той най-накрая можа да потвърди това, в което тя беше вярвала и се беше молила през целите тези шест изминали седмици. Щеше да има дете.

Едно дете и дизайнера, който Едуард беше търсил толкова дълго — и двете наведнъж. Изобел танцуваше от радост.

Сега, мислеше тя, сега Едуард ще има това, което зная, че така отчаяно желае, което и аз желая за него. Дете. Наследник. Семейство. И тази мрачност, тази тъга, която тя все още понякога съзираше в неговите очи, щеше да изчезне завинаги.

Тя повдигна ръцете си към слънчевата топлина, преизпълнена с внезапна, необуздана радост, която като че ли блестеше в падащите

листа, в бляскавото червено-златисто на нейните коси. Обърна лице към светлината и мълчаливо, несвързано, без да знае към кое божество точно се обръща, благодари на всички богове, които бяха толкова добри към нея и към съпруга, когото толкова много обичаше. Тази вечер, мислеше тя, тази вечер, веднага щом той влезе вкъщи, ще изтичам да го посрещна и ще му кажа.

Един ден по-късно Едуард все още не знаеше за детето.

Изобел беше чула движението на неговата кола по чакъла. Тя изтича веднага към входа, точно както беше замислила. Шофьорът вече отдалечаваше ролс-ройса, а Едуард се бе отправил към къщата. Изобел хвърли поглед към лицето му и замълча. Те влязоха в малката всекидневна, която винаги използваша, когато бяха сами. Едуард я целуна, но разсеяно. Той започна да крачи от единия до другия край на стаята. Наля си нещо за пиене. Изобел отказа за себе си, и го наблюдаваше, знаейки, че нещо не беше наред, копнееше да говори, да извика своята новина, но знаеше, че трябва да изчака.

Накрая, той седна и уморено прекара ръка през веждата си.

— Скъпа моя, извинявай. Мислех, че си видяла вестниците, че си чула новините. Очевидно не си?

— Не. Ходих в Париж на проба. — Изобел се поколеба, после седна. — После, после бях в градината...

— Аз го предупредих. Той ядосано остави чашата си. — Казах на Жан-Пол, че това би могло да се случи, още преди близо две години. Знаех, че е неизбежно. — Той замълча. — Тази сутрин „Фронтът за национално освобождение“ е взривил втората по големина жандармерия в Алжир. Тринайсет души са убити. Двама други са били застреляни от снайперисти. Петнайсет души — за един ден. И разбира се, девет френски полицаи вече са били убити през последния месец. Репресивни мерки, наричат онези внезапни нахълтвания, които правеха в Казбата. — Той уморено повдигна рамене. — Говорих кратко с Мендес-Франс тази вечер. Ще става по-зле, Изобел, много по-зле.

— Но нали там има френски войски, Едуард... — Тя се поколеба, — те ще ги спрат, нали? Ще спрат тероризма?

— Моя скъпа, това не е тероризъм. Това е революция. Ако беше ходила там, ако беше видяла страната, щеше да разбереш. Фронтът за

национално освобождение няма да се успокои, докато не изпъди французите, до последния „колон“.

— Но, това е френска колония...

— Това е арабска страна — Той се изправи ядосано. — Дните на колониализма са свършени. Край. Жан-Пол, французите никога не са направили погрешна стъпка. Те са построили пътища, мостове и железопътни линии. Къщи, хотели и ферми. Те са създали гражданска администрация и са обучили араби да работят като френски чиновници. Жан-Пол мисли, че французите са донесли благоденствие на бедната страна, и продължава да го мисли, защото никога не си е направил труда да стъпи извън Френския квартал. Така, той никога не вижда бедността. Никога не помирихва вонята. Знаеш ли защо алжирските имоти на Жан-Пол са толкова проспериращи? Защо дават печалбата, с която той е горд? Защото той плаща на своите алжирски работници оскъдни надници, ето защо. Те печелят за година толкова, колкото той би платил за месец на един френски работник. Но те все пак са много по-добре, в сравнение с останалите араби, от онези, които не работят за французите. И така, той може да си трупа печалбите и в същото време да се чувства филантроп. Изобел, аз обикнах Алжир от пръв поглед. Но бедността — отношенията, нетърпимостта. И започнах да го мразя. Намразвах го всеки път, когато се връщах. Когато видях Жан-Пол там, почувствах се засрамен. Засрамен заради собствения си брат.

Изобел го гледаше мълчаливо. Тя рядко го беше чувала да говори с такова увлечение, никога не беше го виждала толкова ядосан.

— Преди осемнайсет месеца... — Той отново обиколи наоколо й, — в 1956 година, когато имаше ясни признаци за това, което се готвеше да става, Жан-Пол дойде при мен и поиска компанията да инвестира в още имоти там. Лозя, маслинени плантации. Те принадлежали на негов приятел, който решил да се отърве бързо от потъващия кораб. Аз му отказах — знаеш ли, че до този ден Жан-Пол няма идея защо? — Той замълча, гласът му се поуспокои. — Представих му финансови причини, търговски съображения, каквито имаше много. И накрая той прие. Печалби и загуби, това е, за което говорихме. Но това не беше истинската причина, поради която му отказах. Истинската причина беше, че аз не искам да имам нищо общо с тази страна, докато тя остава такава, каквато е сега, и ако не беше

заради Жан-Пол, отдавна бих прекъснал всички наши операции там още преди години.

Изобел се усмихна:

— Жан-Пол може да бъде упорит като муле, и ти знаеше отлично, че ако му беше казал какво чувстваш, че той щеше да рине с копито, и да настоява на своето — Тя въздъхна. — Ти можеш да бъдеш ужасно заобиколен в постигането на целите си, Едуард.

— Възможно е. — Едуард се колебаеше, и сведе поглед настрана.

Настъпи тишина, момент на напрежение помежду им. Едуард помисли за фамилията на Изобел, за нейните прадядовци, чичовци, братовчеди, които са поставили основите на една империя и са я задържали, които са воювали и са управлявали в Индия, в Африка. Помисли, че тя едва ли би могла да разбере неговите аргументи, и почувства някаква дистанция, момент на съжаление, което постепенно изчезна. Изобел, обхванала глава, мислеше: Не мога да му кажа за детето, не сега. Тя усети неговото оттегляне от нея, и бавно го погледна:

— Ти заминаваш за там, нали, Едуард?

Бързината на реакцията и нейното покорство го трогнаха. Съжалението в момента изчезна, той се приведе над нея, и леко взе ръцете ѝ в своите.

— Скъпа моя, трябва. Опитах се да говоря с Жан-Пол по телефона, безнадеждно е. Ще трябва да отида. Искам да го убедя да се върне във Франция.

— Да напусне Алжир? — Очите на Изобел се разшириха. Тя изпита моментно презрение. В нейната фамилия един мъж никога не напускаше своите колониални отговорности. Тя си спомни за многото бележки на баща си по този повод, гневът му, когато на Индия беше дадена независимостта. Но съзнанието ѝ се плъзна настрана от политиката, и тя не искаше да ядосва Едуард на тази тема. Въздъхна и внимателно подбра думите си:

— Той със сигурност няма да се съгласи, Едуард. Той харесва да бъде там, ми каза. Това място, очевидно означава твърде много за него след напускането на армията. Той никога няма да се съгласи да напусне лозята, своята земя...

— Тя повече няма да бъде негова, независимо дали той ще я напусне или ще остане. — Тонът на Едуард беше презрителен. Той

стана и се отдалечи. — Той би могъл също да разбере това сега. След две години, може би дори пет, въпреки, че се съмнявам, французите ще бъдат изгонени. Ти си права по отношение на Жан-Пол. Но аз трябва да опитам. Алжир не е сигурно място за никой французин — особено за такъв като Жан-Пол. — Той рязко замълча с израз на антипатия върху лицето. После глътна питието си, повдигна рамене и се върна назад. — Аз трябва да опитам да го убедя. Това е всичко. Той е мой брат.

Изобел го наблюдаваше отблизо. Питаше се какво иска да каже с тази последна забележка по отношение на брат си, която беше така набързо премълчана. Но знаеше, че е по-добре да не пита.

— Кога заминаваш? — попита спокойно тя.

— Утре.

— Ще дойда с теб.

— Скъпа моя, не. — Той отново се завъртя наоколо с омекнал израз на лицето. — Не този път. Бих предпочел този път да останеш тук.

Изобел се изправи.

— Ако ти отидеш, и аз отивам — произнесе тя твърдо. — Ако е твърде опасно за мен, тогава е опасно и за теб. Но, ти не мислиш, че е опасно, нали?

— Не, разбира се, че не, но...

— Тогава, аз идвам с теб — Тя му отпрати своята най-обезоръжаваща усмивка. — Чудесно знаеш, че аз мога да те убедя, така че сега просто с елегантност се предай.

— О, наистина ли?

Тя видя, че устните му се извиха при нейното предизвикателство, и преди той да може да протестира, тя бързо го приближи.

— Скъпи, Едуард, аз ще дойда. Без смешни спорове. Целуни ме. Ако желаеш, можем да спорим после.

Тя сложи ръка около врата му, и Едуард успя да ѝ се съпротивлява не повече от трийсет секунди. После изстена и я целуна.

Те спориха по това и по-късно, но Изобел постигна своето. Когато на следващата сутрин Едуард замина за летището, Изобел беше с него. Тя все още не беше му казала.

Жан-Пол се облегна назад, наблюдавайки голото момче, което мажеше тялото му. То имаше дълги, ловки пръсти, тънки ръце с изненадваща сила. Те вършеха своята работа над неговата, на Жан-Пол плът, с експертно умение мачкаха мускулите, поглаждаха отпуснатата кожа, търсейки най-чувствителните гънки и вдлъбнатини. Долу, под стомаха към слабините, после обратно към гърдите, докосвайки всяко ребро под пластове омекнали мускули и тлъстина.

Той раздалечи бедрата му, и започна да работи върху краката му. Бавно нагоре от коляното, после пак надолу към коляното, после към все още стегнатите мускули на бедрата. Бавно към слабините, още веднъж. После, най-накрая, между краката му, под топките, опипвайки отпуснатата на торбички кожа на скротума, внимателно под него, следейки цепнатината между задните бутове с деликатен показалец. После обратно пак към коленете.

Жан-Пол затвори очи. Исусе, малкото копеле знае как да дразни.

Тялото на Жан-Пол беше бледо, лицето му беше червено, врата и ръцете му бяха загорели от слънцето. Той току-що беше излязъл изпод душа, тялото му миришеше на масло, ароматизирано с жасмин. Момчето миришеше до припадък на сладост, а също така и на нещо друго — на бедност, на евтина храна, на пренаселено жилище, на масло, прибавено към косата, която не бе много чиста, на арабски автобуси, на прах. На Жан-Пол тази миризма се харесваше: тя беше част от ритуала, част от играта, част от действителността — слуга и господар.

Момчето беше много красиво. Беше полуарабин, с бледа, маслинена кожа, която сега блестеше в златисто на тънките ивици светлина, процеждащи се през полуспуснатите сенници. Може да мине за европейец, за италианец или французин от южните райони, като Прованс. Беше учил във Франция или поне така беше казал. Жан-Пол не беше сигурен дали да му вярва, но той говореше добър френски с лека следа на алжирски акцент, така че би могло и да е истина. Казал бе, че е на деветнайсет години, казал бе също, че е сирак, но те всички така казваха, защото мислеха, че това караше хората да им дават повече. Той работеше като момче в асансьора на един от по-малките френски хотели, и работеше по съвместителство като сервираще напитки в едно кафене вечер. Именно там Жан-Пол го срещна за пръв път. Преди три месеца.

Отново от коляното към слабините и този деликатен пръст, непрестанно сновящ. Най-накрая, Жан-Пол усети, че се втвърдява. Той отвори очи със замъглен и забавен разум от кифа, който беше пушил, с мъка фокусира погледа си към часовника зад масата. Близо четири. Исусе, малко остава да дойдат. Едуард и Изобел щяха да се върнат в пет. Не защото те биха влезли в спалнята, но все пак... Нуждата от секретност, нуждата от бързане го вълнуваше. Той се присегна и сграбчи китката на момчето.

— Хайде, хайде, свършвай с това.

Черните очи на момчето блеснаха върху безстрастното му лице с лека отсенка на презрение. Той коленичи между краката на Жан-Пол, наведе глава, и започна да ближе. Жан-Пол сумтеше, хванал главата на момчето в двете си ръце.

Той харесваше това презрение. Когато за първи път го съзря в лицето на момчето, осъзна, че то му напомняше нещо, но трябваше да изминат седмици преди да се сети какво е. После изведнъж си спомни. Нощта по време на войната, нощта, когато почина баща му, нощта при курвата Симонеску, с Шарлота.

Изразът ѝ беше същият както на момчето, и Жан-Пол го харесваше, защото го караше да чувства... Какво го караше да чувства. Съзнанието му отпътува настрани, по вълните на кифа, и после отново изплува. Караше го да се чувства властен, това беше. Защото той плащаше, той купуваше, и дори и да го мразеха, те продаваха. Чувстваше се добре, просто и хубаво. Караше го да се възприема голям.

Той усети петела си напрегнат и го натисна към гърлото на момчето, което почти се задави, а ръката на Жан-Пол го притисна откъм тила, бутайки го надолу, така целият му петел беше в момчешката уста.

Когато направи за първи път това с момчето, той се засрами. Знаеше, че това тук беше общоприето, смятано почти за подразбиращо се. Другите мъже в клуба говореха за него съвсем открито, след като бяха пили няколко чаши. „По-тясно, по-сладко, по-хубаво, отколкото жена, и всеки ден“ — това казваха те. Момчетата бяха по-сръчни, по-достъпни, отколкото арабските жени, готови бяха да направят всичко, всичко за пари.

Жан-Пол бе леко отвратен, отношението към него му се струваше странно, и над всичко беше развълнуван. Това не беше за него: той не беше педераст, той харесваше жените, не момчетата с гримирани очи и леко подканващи погледи. Но той все още обичаше да слуша за това от другите.

После, първият път — ами, той беше пиян, толкова пиян, че едва ли знаеше какво става, така че нямаше значение. После, следващия път, когато отиде с жена: нищо, нищо значимо. Много вълнение, много страстно желание, но без втвърдяване, просто отпуснат петел, висящ между краката му. Никакво помръдване в него, въпреки всичко, което тя направи, а тя опита всичко. Така, той се върна при момчето. Той се бе страхувал за най-лошото, но момчето го съблече, и той гордо се беше изправил, отново с цялата машинария в пълен работен порядък, готов за действие. Момчето беше впечатлено, а то беше видяло много. Бе казало, че е много голям, прекалено голям, дори и намазан с масло, дори и с вазелин, той дори крещеше, когато Жан-Пол му го набутваше. Но това беше просто един друг техен трик, също като това, че момчето е сирак. Това не значеше нищо, не наистина.

След това имаше много други момчета и няколко жени, но той ги беше намерил не толкова вълнуващи, в сравнение с преди. Особено французойките. При него се изреди доста дълга върволица от няколко съпруги — какво ли не се случва на мъжете? Те бяха до полудата отегчени, и нямаха за какво друго да мислят, освен за леглото. Но след момчетата те изглеждаха уморителни: прекалено изискващи, настояващи за любов, както и за секс, прекалено много идеи как то би могло да бъде направено и коя поза най-много обичат, и дали да дойдат или не. „Едно лайно не давам, му се искаше да им каже. Просто млъкни, и ме остави да те наеба“. Но той, разбира се, не го казваше. Той просто не го правеше отново. Взимаше си го в замяна на това от момчетата. Момчетата, които правеха точно това, което той казваше, когато им казваше...

Света дево!

Никога досега не беше правил това и беше много приятно. Много приятно. Няма съмнение, това момче беше откритие. Най-доброто.

— Достатъчно. Легни...

Той бутна момчето назад и извади петела си от устата му. Момчето никога не казваше нито дума. То просто се премести в другата страна на леглото и легна по гръб. Нямаше ерекция. Жан-Пол още преди седмици беше престанал да се тревожи от това.

— Глупак, обърни се...

Кифът беше започнал да губи действието си, и Жан-Пол усещаше раздразнение, зараждащ се гняв в периферията на съзнанието му. Понякога, когато беше изтощен, това му се случваше. Но нямаше значение: гневът помагаше.

— Вдигни си задника нагоре.

Момчето леко се повдигна. Жан-Пол погледна към своето намазано с масло тяло, после плю върху дланите си, за да придаде по-добро смазване.

Застана неподвижен за момент, после го вкара здраво в тялото на момчето. Момчето извика, после прехапа устни и замълча. Жан-Пол го вкарваше и изваждаше, задъхвайки се, държейки красивия, тесен таз на момчето здраво между ръцете си. Горещина и гняв се надигаха в тялото му, гневът се въртеше на вихрушка, той беше заслепяващ, по-яростен от моментното желание, така че загуби ритъма си, обърка движенията си. Както във война, помисли смутено, като война, като битка, ебането е подобно нещо, то е...

После вихрушката на мислите му се измъкна от контрол. Той погледна под себе си послушната извивка на момчешкия гръб, възобнови ритъма отново, напъна и се изпразни.

Рязко се отпусна отгоре му, тежко дишайки, чувствайки се малко зле. Прекалено много киф. Трябва да изостави кифа. Той играе лоши шеги на ума, когато най-малко очакваш. Исусе, той едва не отнесе всичко тогава.

Момчето почака пет минути. То винаги чакаше по пет минути, и после отиде в банята. Чу се звук на течаща вода. То излезе облекчено.

Жан-Пол запали цигара. Усмихна се на момчето.

— Имам подарък за теб. Там, на шкафа.

Момчето дори не погледна към сгънатата банкнота. То се намуси и повеси глава:

— Не желая подаръци, казах ви.

Жан-Пол въздъхна. Това беше новият трик, той започна преди две седмици.

— Какво желаяш, тогава? Трябва да поискаш нещо. Аз искам само да ти покажа колко съм ти благодарен. Харесвам те — знаеш това.

Той протегна ръка към момчето, но то като че ли не я забеляза. Гледаше намръщено към Жан-Пол.

— Казах ви — гласът му едва се чуваше. — Искам да сме приятели.

— Ние сме приятели. Добри приятели. Знаеш това. — Жан-Пол раздражено въздъхна.

— Не, не сме. Вие ме викате тук за това — момчето навъсено посочи към леглото. — Ние никога не се срещаме другаде. Само тук, само за това.

— Добре, къде би трябвало да се срещаме, за бога? Какво искаш да направя — да те заведа в клуба ли? В хотел? Знаеш, че това е невъзможно.

— Можем понякога да отидем да пием нещо. — Момчето упорито стисна устни. — Това е, което правят приятелите. Те се срещат, за да пийнат заедно в кафе или ресторант. Излизат за да ядат заедно. Можем да направим това. Аз мога да мина — знаете, че мога. Сам ми го казахте. Аз съм полуфранцузин. Учил съм във Франция... — гласът му се повиши от раздражение. Жан-Пол нетърпеливо погледна часовника си. Беше почти пет.

— Добре, добре. Ще го направим някога. Ще се срещнем в някое кафене, ще пием по нещо. Ще отидем на кино, може би. Това ще те направили щастлив?

— Би могло. Кога?

— Не зная кога? — Жан-Пол се надигна и се присегна за халата си. — Виж, не можем да го обсъдим сега. Нямам време. Казах ти. Имам приятели тук. Брат ми и неговата съпруга. Те скоро ще се върнат. Сега, бъди добро момче, и бягай...

— Няма да се върна пак. — Момчето повдигна лице и за ужас на Жан-Пол от очите му извираха сълзи. — Не, ако не сме приятели, истински приятели. Така не ми харесва.

— Добре, добре. — Жан-Пол бързо прекоси стаята, и взе парите от шкафа. Пъхна ги в горния джоб на момчето. Чу приближаването на кола. Бързо добави още една банкнота, това правеше трийсет франка, за момчето — цяло състояние.

То не помръдна. Жан-Пол вбесеното бутна.

— Виж, върви си сега. Ще се видим. Ще го уредим следващия път. Обещавам...

— Не следващия път. Сега.

— Добре. Много добре. Ще се срещнем утре. В „Кафе дьо ла Пе“ — ти го знаеш, зад „Плас дьо ла революсион“...

Внезапно лицето на момчето просветна.

— Ще бъдете ли? Обещавате? В колко часа?

— Около шест. Ще се видим в шест. Може би няма да мога да стоя дълго. — Той се намръщи. — Може да доведе приятелите си и ако те са там... но ти ще бъдеш внимателен, нали? Прави се, че случайно сме се срещнали, нещо такова. — Той вече съжаляваше, че го бе казал, но вече бе късно, лицето на момчето светеше от вълнение.

— Вашият брат? Искате да кажете, че аз ще срещна вашия брат? Вие ще ме представите? Ще бъда много горд и много внимателен, обещавам ви. Не искам да се срамувате от мен. Ще видите, аз зная как да се държа. Наистина.

Той изглеждаше толкова въодушевен, че Жан-Пол дори се трогна и го тупна по корема.

— Много добре. Не ме излагай тогава, нали? — Той се поколеба, после стисна момчешката ръка. — Ти беше добър днес, много добър.

— Надявам се. Желая да ви доставя удоволствие. — Той говореше с известно недоволство, и отново на Жан-Пол се стори, че вижда онази искра на презрение в очите му, която все така бързо изчезваше. Момчето беше гордо, това беше всичко. Той погледна към прозореца, а момчето кимна.

— Така е добре. Аз ще вляза през задния вход. Откъм кухните.

Малко след пет на следващия ден, Едуард и Жан-Пол излязоха от кабинета на генерал-губернатора. Те бяха съпроводени по дългите коридори, разхлаждани с ветрила, защото времето беше все още горещо, от главния му помощник, който беше французин, и от неговия помощник, който беше алжирец. С двамата мъже от двете страни, те слязоха по широкото мраморно стълбище и излязоха навън, под ярката слънчева светлина. Главният помощник спря и направи любезен полупоклон.

— Господин барон, господин дьо Шавини, надявам се, че можахме да ви бъдем полезни — Той пристъпи и се обърна към

Едуард. — Вие утре се връщате във Франция, мисля, че така казахте, господин дьо Шавини?

— Да.

— Ако междувременно бихме могли по-нататък да ви бъдем в помощ, ще имам честта...

— Разбира се. — Едуард го прекъсна. — Благодаря ви. Благодаря и на двама ви.

Той хвърли поглед към двамата мъже. Французинът мило се усмихна, алжирецът, дребен тъмен мъж с тежки рогови очила, не се усмихна. Той не бе произнесъл нито една дума през цялата среща. Двамата помощници се върнаха обратно в кабинетите си, а Едуард и Жан-Пол тръгнаха бавно по широките стъпала към улицата.

Жан-Пол спря пред една будка да си купи пакет „Голоаз“. Подаде му ги слабичък, кафяв мъж с червен фес, който продаваше също така пакетчета със захаросани бадеми и шамфъстък, и вестници. „Фигаро“, „Монд“, „Хералд трибюн“, „Уолстрийт джърнал“, „Ел муджахид“, главният алжирски всекидневник, издаван и на френски. Едуард хвърли поглед към снимката на първата страница и погледна настрани. Пристъпи до сянката на една палма, докато Жан-Пол плащаше. Покрай него мина военен камион, пълен с войници от парашутно десантна част. Офицерите приближаваха, по широкия елегантен булевард имаше оживено улично движение. Той погледна нататък, покрай красивите бели къщи със спуснати кепенци, към залива в далечината и към синия блясък на морето.

— Хайде. — Жан-Пол сложи ръка около раменете му. — Хайде да пийнем нещо. Пресъхнал съм. Така отвратително горещо е. Аз казах на Изобел, че ще я чакаме в „Кафе дьо ла Пе“...

— Изобел? Мислех, че ще остане във вилата да си почине?

— О, тя в последния момент промени намерението си. Поиска да погледне някой и друг магазин, знаеш какви са жените. Тя е с кола — ще можем всички да се върнем заедно.

— О, много добре. Но аз не искам да оставаме дълго. Имам няколко телефонни разговора. — Едуард повдигна рамене и позволи да бъде заведен в посока на „Плас дьо ла революсион“. Прекосиха площада и влязоха в кафенето. То вече започваше да се изпълва с френски бизнесмени. Жан-Пол нарочно се отправи към масата до прозореца, и седна.

— Два пастиса. — Той се облегна на стола. — Оттук ще видим Изобел, вътре е по-хладно с тези вентилатори... — Той замълча, запали „Голоаз“ и дълбоко дръпна от нея, гледайки преценяващо своя брат. Помисли си, че за него бе мистерия как Едуард се справяше. Той беше тук, в края на претрупания със срещи с френски официални служители ден, изглеждащ така, както когато бяха тръгнали. Белият му ленен костюм беше без петно и без гънка. Не се потеше. Не изглеждаше дори, че му е топло. Жан-Пол погледна собствения си костюм, който му беше твърде тесен и отвратително неудобен. Имаше петно от вино на ръкава и целият беше бъркотия от мазни гънки. Така или иначе, все му беше едно, беше изпълнен със самодоволство. Може би сега Едуард щеше да разбере — на него въобще не му беше ясно.

— Ами, привет! — Той вдигна чашата с пастис и пое голяма глътка. — Сега се чувстваш по-добре, нали братче?

— Трябва ли? — Едуард го гледаше хладно.

— Мисля, че би трябвало, да. Добре, добре, знам, че ти не ме слушаш, но може би ще се вслушаш в тях. Те са, които усещат пулса. Ако тук щеше да има неприятности — сериозни неприятности — тогава, те би трябвало да знаят за тях. Това е близко до разума, нали? А какво ти казаха — всеки един от тях? Точно това, което ти казаха и аз. Всичко ще утихне и ще се забрави. Под контрол е.

— Това е, което те казаха, да.

— И ти не им повярва, предполагам? Исусе, Едуард, ти можеш да бъдеш отвратително арогантен, знаеш. Генерал-губернаторът постави нещата ясно, без „ако“ или „но“, а ти не му вярваш.

— Не бях възхитен от генерал-губернатора. — Едуард замълча. — Заинтересува ме неговият млад помощник.

— Какво, алжирският приятел? Той не каза изобщо нито една дума. Изглеждаше като че ли си е глътнал езика, ако ме питаш.

— Точно това е, което мисля, че беше интересно.

Гласът на Едуард бе студен. Той обърна глава и огледа кафенето. Клиентелата беше почти изцяло мъжка. Имаше само две жени, секретарки, доведени по всяка вероятност от своите началници. Кафенето беше забранено за алжирци. Всички тук бяха французи.

— О, аз се предавам. — Жан-Пол свърши питието си и поръча на сервитьора друго. — Какво по дяволите — нека да не спорим повече, Едуард. До гуша ми дойде. Ти стоиш на своята дума, аз нямам

намерение да променям моята. Хайде да забравим. Това е последната ти вечер тук, за бога! Отпусни се малко, не можеш ли? Нека се позабавляваме.

Лицето на Едуард внезапно се проясни. Той се изправи.

— Идва Изобел. Търси ни. Извинявай за момент...

Той излезе на терасата, и Жан-Пол видя как Изобел го забеляза, обърна се, усмихна се, бързо се притече към прегръдката му. Въздъхна и запали нова цигара. Те бяха много щастливи, това беше очевидно и той се радваше. Не беше почувствал ревност — защо би трябвало? Връзката между него и Изобел беше минала преди толкова дълго време, че той с усилие си я спомняше. Тя като че ли подхождаше на Едуард, разбираше го. С нея той беше различен в сравнение с всички други — по-внимателен, по-мек, по-приличащ на някогашния Едуард. Очевидно, тя знаеше как да го преодолява и това беше добре. Започнал беше да мисли, че никой няма да успее вече. Наистина, тя беше много красива, те скоро ще имат може би и деца, и това би трябвало да направи Едуард щастлив. Той се надигна на крака, когато те приближиха масата. Изобел се смееше на нещо, което Едуард току-що беше казал. Тя беше облечена в бял ленен костюм, зелените ѝ очи блестяха. Сега тя се наведе да го целуне.

— Жан-Пол, тази твоя кола е чудовище. И автомобилното движение! Трябваше да паркирам много надалече. А после се загубих. Вижте — и на двама ви съм купила подаръци...

Тя им подаде две малки увити в хартия пакетчета, овързани с лента и запечатани с восък. Те бавно ги разопаковаха, докато Изобел ги наблюдаваше с нетърпение.

— Това е сандалово дърво — пръчки от сандалово дърво. Ти ги знаеш, Жан-Пол. Не миришат ли божествено? Слагате ги в нещо като мангал, като малка купичка, и те започват да тлеят, човекът каза, че ароматизират цялата стая. Ох... — Тя се облегна назад. — Исках да взема толкова много неща само защото цветовете бяха толкова хубави. Индиго на прах — великолепно синьо, като лапис. И къна. И подправките, разбира се — кумин и куркума. Ох, и те имат шафран на купища, прясно изсушен, и...

Двамата мъже се спогледаха. Едуард въздъхна.

— Скъпа, беше ли в алжирския квартал?

Изобел погледна неопределено.

— Може да съм била. Не зная със сигурност къде съм била...

— Не лъжи...

— Е, добре. Почти бях там. Не отидох много далече, наистина. Само между едната и другата част — в ничията земя. — очите ѝ измамно бляскаха. — После намерих пазара и след това се върнах тук. Не ме гледайте толкова строго. Кажете „благодаря“.

— Благодаря, — казаха те в хор.

Едуард се засмя.

— О, добре, да го забравим. Тук поне си на сигурно място. Аз трябваше да се съобразя, че няма да можем да те задържим в определени граници... — Той махна на сервитьора. — Какво би желала да пиеш, скъпа?

— О, малко перие с лед. — каза Изобел неочаквано.

Едуард я погледна с изненада:

— Сигурна ли си? Не бе ли искала чаша вино? Някакъв аперитив?

— Не, скъпи, наистина. Толкова съм жадна. Перие то ще ми дойде чудесно. — Тя се поколеба, — И всъщност, умирам от глад. Ходенето ме е накарало да огладнея. Може би ще взема един сандвич. Не, няма да взема. Предпочитам чаша студено мляко.

— Чаша перие и чаша студено мляко?

Едуард я изгледа. Тя кимна безучастно.

— Това е, благодаря, скъпи.

Келнерът повдигна вежди, когато прие поръчката, но не каза нищо. Той скоро се върна с двете питиета, и както си седеше Изобел спокойно отпиваше от млякото с тайнствена усмивка на красивото лице. Утре, мислеше тя. Утре ще мога да му кажа. В секундата, в която тръгнем. Ох, по-скоро да дойде утре! Тя огледа кафенето, докато Едуард и Жан-Пол говореха. Стори ѝ се хубаво. Всеки отделен човек в него, всички безлични бизнесмени, всички млади секретарки, ѝ се струваха красиви. Светът беше красив. Животът беше красив. Тя се чувстваше опияняващо щастлива. Погледна към Едуард, както се беше навел над масата, за да изтъкне някаква гледна точка: гъста черна коса, остро, изрязани черти, проникателност, с която той винаги говореше. Питаше се дали бебето ще прилича на Едуард, надяваше се да бъде така — бебетата с червени коси изглеждат ужасно. Не, тя би могла по-късно да има бебе с червена коса. Но това бебе, момче или момиче, тя

искаше да прилича на Едуард, който я беше направил щастлива за първи път в нейния живот. Тя суеверно преплете пръсти под масата и ги положи върху стомаха си. Искаше ѝ се да не е все още толкова плоска, искаше ѝ се бебето да расте по-бързо. Искаше ѝ се да усеща телцето му, да вижда как стомахът ѝ се надува, да сложи ръката на Едуард там, над извивката и да усеща под пръстите си, как тяхното бебе ритат. Четири месеца, те започват да ритат след четвъртия месец, това ѝ беше казал лекарят. Тя беше много разочарована.

— Толкова късно? Още цели два месеца?

Той търпеливо ѝ се беше усмихнал:

— Твърде много неща трябва да станат дотогава. Те стават и сега, въпреки, че не ги осъзнавате. На два месеца главата на зародиша може да се види доста ясно, както и извивката на гръбнака. На три месеца ръцете са забележими, и крачетата, и чертите. На четири месеца, госпожо дьо Шавини, когато започнете да чувствате, че то ритат — и когато може би ще ви даде странен, здрав ритник — зародишът е...

О, не зародиш! — ѝ се искаше да каже, а бебето. Моето бебе. Едуардовото бебе. Нашето чудо — защото така го чувстваше тя, както се надяваше, че е при всички други жени. Чудо: нов живот.

Тя погледна, после докосна ръката на Жан-Пол.

Едно момче стоеше до масата, гледайки срамежливо към Жан-Пол. То беше много младо и красиво по едва забележимо женствен начин, на около осемнайсет или деветнайсет години, помисли Изобел. Южняк, може би, с много тъмна коса и маслинена кожа. Носеше найлонова, немачкаема риза, отворена на врага, току-що изгладени панталони, държеше ученическа чанта с книги под мишница. Студент, може би.

— Господин барон... — момчето говореше колебливо. Жан-Пол го погледна. За изненада на Изобел, той стана червен като цвекло, пламтящ от яката на ризата си чак до корените на своите оредяващи вече коси. Той стана и подаде ръка с малко прекалена сърдечност.

— Франсоа? Колко приятно е да те срещна. Как си? Само минаваш ли? Може би ще пиеш нещо... Ела при нас, ела при нас.

Едуард го изгледа изненадано. Момчето нетърпеливо приближи стола. То остави чантата с книгите на пода, и седна. Жан-Пол неясно ги представи.

— Това е Едуард, моя брат. Изобел, неговата съпруга. Едуард, Изобел, това е Франсоа. Говорих ли ви за него? Той е студент, тук работи от няколко месеца. Аз му помогнах да се установи тук, в Алжир.

Момчето нервно се усмихна. Жан-Пол махна на сервитьора.

— Франсоа, какво ще вземеш? Само кафе? Сигурен ли си? Чудесно. Нищо ли за теб, Едуард? Още едно перие, Изобел? А аз ще взема един пастис...

Сервитьорът изчезна. Настъпи неловка тишина. Тогава момчето съвсем официално каза:

— Имам честта да ви срещна — то кимна на Изобел, на Едуард. Изобел погледна към съпруга си и видя, че лицето му се беше стегнало, и очите му бяха гневни. Той погледна през масата към Жан-Пол, а очите на Жан-Пол се отместиха настрана. Той запали друга цигара и Изобел забеляза, че ръцете му леко трепереха. Той предложи цигара на момчето, но то любезно отказа. То седеше там, гледайки с очакване от лице в лице. Изобел, изпита съжаление към него, и се наведе напред.

— Студент сте? Къде учите?

— В Лион, госпожо. — То замълча, после добави с леко перчене. — Философия и политически науки.

— Божичко. — Изобел търсеше в ума си коментар, който би могла да направи. Не можа да се сети. Тя не можеше да си представи защо Жан-Пол го бе поканил.

— Учил съм същите предмети. — Сега Едуард правеше усилие. Той се колебаеше. — Приятен ли ви е престоят в Алжир?

— О, твърде много. — Очите на момчето преминаха от лице на лице. То се усмихна. — Намирам, че доста научавам.

— Закъснели сте да се върнете към своите занимания — каза с приятен глас Едуард, — университетският срок започва в началото на месеца.

Настъпи тишина. Момчето се изчерви. То наведе поглед.

— Ами, да — измърмори то. — Трябва ми да поработя тук малко по-дълго. Да си повиша доходите, знаете. Имам разрешение от моя професор.

— Франсоа е способно момче — отрязва бързо Жан-Пол. — Измежду петте процента най-добри в класа, така ми е казал. — Той

пое широка глътка пастис, и погледна многозначително към своя часовник. Ако намеकът беше отправен към момчето, то не даде вид, че го е забелязало. То отпи друга глътка от кафето си.

Едуард лениво чукаше по масата с пръст, което Изобел знаеше, беше признак на раздразнение. Жан-Пол имаше вид, че е изчерпал разговорната си изобретателност. Тя бързо се наведе напред:

— И вие работите тук? Това приятно ли вие?

— Не е зле. — Момчето безразлично повдигна рамене. — Работя в един от хотелите, „Марината“. Има изглед към залива. — То замълча, и Изобел видя, че погледна към Жан-Пол. — Работя на асансьорите — то продължи по-подробно. — Плащат лошо, разбира се, но бакшишите са добри. Французите винаги дават щедри бакшиши. Ако са доволни от вас.

Едуард обърна глава и строго изгледа момчето. Изобел объркано се огледа наоколо. Тя усети някакво подмолно течение, което не успя да си обясни. Жан-Пол изглеждаше смутен и объркан. Тя знаеше, че Едуард се беше изпълнил с хладен бяс. Сега, като че ли само момчето се чувстваше свободно. То се обърна и хвърли поглед към часовника над бара. После доизпи кафето си.

— Става късно. Отивам нощна смяна.

— Моля ви. Не бихме искали да ви задържаме.

Едуардовият глас беше леден. Изобел го изгледа — това толкова му бе неприсъщо, че тя не можа да разбере, защо е така груб.

— Може би Франсоа би желал още малко кафе? — започна тя, и после спря. Момчето се изправяше. Лицето му се беше зачервило.

— Не, благодаря, госпожо. — То се поклони на всеки от тях поотделно. — Трябва да вървя. Ще закъснея. Имах честта да ви срещна.

За миг очите му срещнаха погледа на Жан-Пол. Момчето бръкна в джоба на ризата си и извади две смачкани банкноти.

— Моля... — то ги хвърли върху малката чинийка на масата. — Трябва да платя за кафето си. Господа, госпожо.

— Франсоа, няма нужда от това. Аз... — Жан-Пол се надигна от стола, но момчето вече си проправяше път през навалищата около бара. Жан-Пол повдигна рамене и се настани обратно на стола си. Изглеждаше пламнал, почти виновен, помисли с любопитство Изобел.

Едуард се изправи.

— Ние трябва да вървим — каза той кратко. — Ще докарам колата и ще я спра наблизко. Къде си я оставила, Изобел?

— На улица „Паскал“. Точно зад ъгъла вдясно и после в първата пресечка вдясно, и...

— Ще я намеря, познавам я.

Едуард излезе със стегнато от гняв лице. Настъпи неловка тишина, нарушена от смеха откъм бара. Изобел се намръщи.

— Съжалявам, Жан-Пол. Какво беше това? Едуард невинаги е толкова груб.

— О, господ знае. Цял ден е в глупаво настроение. Той ги има тези настроения. Ти досега трябва да си им свикнала.

— Предполагам. — Изобел повдигна рамене. — О, добре, няма значение. — Надявам се, че твоят приятел не се е засегнал, това е всичко.

Тя спря, внезапно съзирайки банкнотите в чинийката. Присегна се и ги разгъна.

— О, погледни, Жан-Пол. Приятелят ти е сбъркал. По-добре ги запази, за да му ги върнеш. Тук са трийсет франка...

Тя спря. Жан-Пол изведнъж бе пребледнял и седеше съвсем неподвижен.

— Чантата му — каза той. — Неговата чанта с книгите. Той взе ли си я?

Изобел се наведе надолу, и се изправи усмихната:

— Не, той и това е оставил. Какъв разсеян млад човек! Жан-Пол, ти ще трябва да я вземеш с нас, и...

Тя спря. Жан-Пол я държеше за китката. Видя, че очите му се разширяват, че се появява объркване и неверие в лицето му.

После бомбата в чантата избухна.

Едуард беше в колата, в отдалечената част на площада, когато чу експлозията. Тя беше оглушително силна и той усети топъл въздух да го блъска в лицето. Колата му се завъртя по средата на пътя. В също така оглушителната тишина, която последва, той видя прах, стъкла, разрушени отломки, които се връщаха с бавно движение. Тогава излезе от колата и затича. Тичаше по посока на останките от кафенето, докато всички бягаха в обратна посока.

Изведнъж целият площад се изпълни с тичащи хора. Той трескаво ги отблъскваше със смъдящи от праха очи. После се спря.

Бомбата беше унищожила кафенето и двата етажа над него. Зееха подпорните греди. Половината от стената на съседната къща бе взривена, и той можеше да види в стаята зад нея. Една желязна рамка на легло, изкривена над продънения под, разкъсана завеса. Това съм виждал и преди, помисли той, с все още бавно движеща се, подлудяла мисъл. Завесата се блъскаше в прозорец без стъкло. Насреща му имаше планина от бетонни блокове, прах, начупени стъкла и извит метал. Беше пет метра, седем метра висока.

Жълтата прах се утаяваше, запушвайки гърлото му. Планината от зидария стоеше неподвижна и мълчалива. Без стенания, без въздишки, без викове. Нищо. Той се вираше в нея в смразяващо недоумение. Заклещен под един от бетонните блокове, се виждаше човешки крак, отделен от коляното. Черният плат на панталона беше разкъсан на ленти, обувката, стоеше все още непокътната, обута. По-нататък, като част от изоставена кукла беше горната част на женски торс с лееца се кръв от там, където би трябвало да бъде главата, остатъци от рокля на цветя се подаваха под праха.

Не е Изобел, помисли. Не е Изобел. Изобел беше облечена в бяло. Той чу някой да крещи, ужасен крясък, и после осъзна, че беше самият той.

Сега не беше сам. Една жена стоеше до него, възрастна пълна жена със сиви коси, облечена в черна рокля. Тя също се вираше в останките. Видя я как повдигна ръка в забавено движение на ужас или може би на гняв нагоре към ясното небе. Видя отворената ѝ уста, но не я чу да вика.

После двамата, жената и Едуард паднаха на колене. Започнаха трескаво да ровят сред камъните и праха. Зад тях, в града Едуард чу, че започнаха да вият сирени.

Четирийсет и трима души умряха от експлозията, между тях Изобел и Жан-Пол, които бяха убити моментално. По-голяма част от труповете не можаха да бъдат идентифицирани между разрушенията. Няколко бяха разпознати по зъболекарски записки или по бижутата и други предмети, оцелели след силната струя при експлозията.

Момчето Франсоа, наричано още Абдел Саран, член на Фронта за национално освобождение от шестнайсетгодишна възраст, бе заловено за двацет и четири часа. Неговият по-голям брат бил убит от френски жандармерист при уличен инцидент две години преди това.

Франсоа, наричан Абдел умира, според военните доклади, в килията си от това, че сам е инфектирал своите рани. Четири години по-късно, точно според предвижданията на Едуард, Шарл де Гол сложи край на борбата в Алжир, по-голяма част от французите напуснаха и Алжир се превърна в свободна държава.

Едуард никога не се върна там, за да види точността на собствените си предричания. Когато непосредствените формалности завършиха, той напусна Алжир за последен път и отлетя за Париж, където се затвори сам в къщата в Сен Клод, без да вижда когото и да било.

Пак там, около две седмици по-късно, когато се насили да погледне в кореспонденцията на Изобел, той намери писмото от нейния гинеколог с препоръките, които тя е изисквала по отношение на родилния дом. Беше изпратено в деня, когато бяха заминали за Алжир. Той веднага разбра, защо тя не му беше казала, спомни си за чашата мляко в кафенето, и за първи път през последните седмици, беше способен да заплаче.

Веднъж католик, завинаги католик. Той не упрекваше момчето или Жан-Пол, или Алжир, или колониализма, или дори себе си: той упрекваше бога, божеството на неговото детство, на което той не се беше молил до шестнайсетия си рожден ден. Веднъж Жан-Пол го беше обвинил, че действа като бог, и това обвинение беше останало в него, беше го засегнало. Все пак, ако той като човек не намира в сърцето си с какво да осъди своя брат или момчето, което използвайки слабостта на брат му го бе примамило към собствената му смърт, как бе могъл този бог на любовта от неговото детство да унищожава така дивашки и произволно? Не само неговия брат, не само неговия убиец, но и жена с невинността и куража на Изобел, живота на още неродено дете? И — още повече да го извършва ден след ден, месец след месец, година след година навсякъде по тази нещастна планета, която се предполага, че той е създал? През последните месеци Едуард трябваше да се насилва, за да надниква във вестниците. Всичко, което виждаше като ги разтваряше беше потвърждение и повторение: катастрофи, болести, насилие и внезапна смърт сполетяваха еднакво виновни и невинни. Това е, което правеше гневът му толкова силен: това не беше само с него, то беше споделено и почувствано от хиляди и хиляди други, богати и бедни, силни и слаби, мъже и жени, родители и деца по целия

свят. Един бог, създал един свят, който логически би трябвало да мрази и ругае своя създател? Не, той не би могъл да вярва в такъв бог. Но, ако би го срещнал, си мислеше, най-силното му желание би било да го заплюе в лицето.

Около три месеца след избухването на бомбата, в самия край на старата година и в навечерието на следващата, избирайки с известно горчиво задоволство деня, Едуард късно вечерта напусна къщата в Сен Клод и подкара към центъра на Париж.

Взе кола, която беше любимата на Грегора, също така по някаква случайност и на Изобел. Дългата ѝ, черна повърхност блестеше под светлините на отминаваните улични лампи, а мощният ѝ двигател отекваше по празните улици. Той избягваше онези части от Париж, където веселбарите се събираха да честват Новата година на открито с пиене и танци. Караше по задните улици и по булевардите в богатите квартали, където хората или необръщайки внимание на празника бяха отишли да спят, или го честваха уединено и по домовете си.

Карайки, той премина покрай „Кафе Юник“, където неговият баща, Жак, и другите членове на тяхната нелегална група бяха имали своето последно събрание, и където той беше вечерял с Изобел вечерта, преди да я попита дали иска да се омъжи за него. Караше край парковете и градините, където бе играл като дете, край къщите на някои от своите предишни любовници, край апартамента, където живееше Клара Делюк. Той мина покрай къщата на своята майка, която, той знаеше, даваше голям прием тази нощ в чест на новия си любовник, прочут покровител на изкуствата. Мина покрай „Екол милитер“, където брат му бе започнал войнишката си кариера, в униформата, която той все още си спомняше добре. Караше край тъмната, мазна повърхност на Сена, видя да минава „Бато-Муж“, окъпан в светлини, видя двама влюбени, сплели в тъмното ръце, и един премръзнал клошар, отпуснат над топлината, идеща от дупките на метрото, до него — кафява книжна торба и локва алкохол. Караше из най-бедните парижки улици и по някои от най-богатите, и накрая, малко преди полунощ, спря на широка и елегантна улица, пред висока и красива сграда.

Не беше посещавал мястото, което бе търсил и преди, но знаеше, че е там, и бе чул приказни неща от многобройни познати. Полин Симонеску, сметнала, че следвоенната строгост на Лондон не се отразява добре на нейния бизнес, се бе преместила обратно в Париж почти по същото време, когато и той се беше върнал от Оксфорд. Съвпадението му беше приятно. Като че ли тя го беше чакала през всичките тези години. Някои от неговите познати предпочитаха както Жан-Пол заведението ѝ през нощта, те намираха, че тъмните часове са за пиене и лов. Други харесваха деня, продължителното удоволствие в следобеда. Няма особено значение, му беше казал веднъж един от тях, на тази къща кепенците са винаги спуснати, а лампите запалени. В нея винаги е нощ. Той си спомни за тази забележка сега, когато бе спрял пред къщата. Отвън тя беше тъмна и тиха, независимо от сградите на уважаваните фамилии, които я заграждаха. Но когато влезете в нея...

Той почука на вратата веднъж, и тя се отвори веднага, не от чернокожия мъж, когото той почти със сигурност бе очаквал, а от самата Полин Симонеску. Може би тя беше чула неговите стъпки още преди да бе почукал, защото отвори много бързо. И той за момент се запита дали не беше продължила да стои там зад вратата от момента, когато я беше видял за последен път, с глава наклонена на една страна, вслушваща се, както се беше вслушвала в падането на бомбите и в сирената, която беше чула преди другите. Тя не го поздрави, но го дръпна бързо навътре в друга широка с мраморен под зала, толкова приличаща по форма на предишната, с нейните блестящи кристални светлини и с широкото ѝ, раздвояващо се стълбище, че той за миг почувства объркване, че времето се бе свило, отправяйки го едновременно назад и напред.

Огледа се. Картини на Фрагонар, Тициан. От съседните стаи се носеше шум от разговори и смях. Госпожа Симонеску го дръпна понататък, към светлината, ръката ѝ, украсена с тежки рубини, с леко напрежение лежеше върху неговата. Отново почувства онази невидима сила на интензивна воля. Тя не казваше нищо, главата ѝ беше все леко наклонена, като че ли заслушана.

Той се заслуша също. За миг шумовете от съседната стая замлъкнаха и до него достигна голяма и пълна тишина, тишина, която се разпростря над града, над планетата, тишина празна, черна и

красива като космическото пространство, както самата вселена — безкрайната, хармонична тишина на небесните тела.

Тогава, през тишината той дочу приближаването на годината, звъна на църковните камбани, боботенето и свирките на корабите по Сена, шумният говор, съединението на мъже и жени.

Погледна към Полин Симонеску и усети голямо и пълно облекчение, като че ли бремето на невероятна тежест се свали от раменете. Знаеше, че нямаше нужда да казва нищо, тя не се нуждаеше от история, нито от непохватни опити за равносметка на миналото, нито от оправдания, нито от обяснения. Тя го позна, позна я и той. Те двамата чуваха тишината.

— Господин барон, — изрече тя, както го беше правила веднъж. После, без дори да погледне към стаята или към жената, която се появи откъм стълбището, тя го въведе по-нататък, в малка стая със свършен лукс, в задната страна на къщата, която явно, беше нейната собственост.

Настани го пред ярката светлина на огъня на камината, донесе му арманяка, който той предпочиташе. После седна срещу него и притегли малка масичка, на която имаше две колоди карти.

Една обикновена и една за тарок. Тя ги разпръснало полирания махагон. Баронът погледна към техните пеперудени цветове и забеляза, че бяха много стари и употребявани. Видя образи: съборена кула — и помисли за онези черни дупки зад терасата на къщата на Ийтън Скуеър, смърт чрез удавяне — помисли за Хюго Глендининг, обесен мъж — помисли за групата на своя баща, двама любовници — помисли за себе си и за Изобел, краля на запивките, царицата на диамантите — не помисли за нищо.

Полин Симонеску погледна, докато тънката ѝ ръка се движеше над картите, черните ѝ очи се вгледаха в неговите. Пръстите ѝ кръжаха над Смъртта, Влюбените, Кралят на запоите, Палячото.

— Господин барон, — каза тя. — Сега е началото на Новата година. Най-напред ще ви разтълкувам картите. После — ако все още желаете — можете да направите това, за което сте дошъл тук. — Тя се усмихна.

— Първо картите. После можете да започнете с бъдещето си.

ЕЛЕН

Оринджбърг, Алабама

1959

— Как си представяш прическата си, сладка? Нагоре ли я искаш? Надолу ли? На конска опашка, може би?

Сръчните ръце на Каси Уайт подкрепяха косите ѝ. Гледайки в огледалото, тя обърна Еленината коса първо на едната, а после на другата страна.

— Имаш хубава коса, знаеш това, сладка? Като коприна. И е гъста! Затова можеш да направиш всичко с коса като тази.

Еленините очи срещнаха Касините в огледалото. Каси ѝ намигна.

— Това специална среща ли е или какво?

— Нещо подобно. Искам да изглеждам хубава.

— Няма проблем. — Лицето на Каси се разтегна в усмивка. — Хубава по какъв начин, това те питам.

— Не нагоре, и не на конска опашка. — Елен се колебаеше. — Мислех ако би могла само да я подкъсиш и да я направиш малко по-вълниста, може би...

— Остави на мен, сладка.

Тя грабна ножиците, после постави ръката си на Елениното рамо, все още загледана в отражението ѝ в огледалото.

— Ти наистина, много бързо си израснала — каза внезапно тя. — Наистина бързо, знаеш ли? На шестнайсет, а сигурно караш вече мъжете да се обръщат след теб, сладка. — Тя замълча. — Ти някога гледала ли си някои от онези, с Грас Кели филми в откритото кино? „Висше общество“ ще го дават отново другата седмица. Приемам, че ти малко ми приличаш на нея. Бихме могли да опитаме нещо подобно. Дай назад, да се открие лицето ти. Ще ме оставиш ли да опитам?

— Разбира се.

— Чудесно, започваме.

Тя започна да повдига дългите, медено оцветени коси с гребена и да ги орязва. В началото Елен я наблюдаваше, после вниманието ѝ се отклони другаде. Тя беше развълнувана. Имаше специална среща,

макар да не беше обяснила на Каси, колко бе специална. Щеше да излезе на вечеря с Нед Калвърт. Съпругата му отсъстваше и той бе поканил Елен на ресторант — на някое луксозно място, беше казал той, само те двамата.

Тя имаше нова рокля — не преправена, не вкъщи шита, а нова, от магазин! Последния път, когато го видя, Нед бе сложил двацет долара в ръката ѝ.

— Малък подарък за моето момиче — бе казал той. — Недей да спориш. Искам да отидеш в Монгомъри, да влезеш направо в магазина и да си купиш най-хубавата рокля, която намериш. После да я облечеш за мен...

Тя чувстваше, че ще припадне от вълнение, когато отиваше към магазина, но намери рокля, и тя беше чудесна. Беше памучна на розово-бели карета, с дълбоко, сърцевидно деколте и бухнати ръкави, които оставяха оголена по-голямата част от ръцете ѝ. Имаше твърда като хартия найлонова подплата, която беше корава и я драскаше, но правеше полата да стои настрана в широк кръг, точно както стоеше роклята на Пришила-Ан. Бяха ѝ останали достатъчно нари, за да си купи също и бельо: малки, украсени с волани гащички и дантелен сутиен с тел, вградена под чашките, така че да повдига гърдите ѝ. А сега, ѝ правеха косата. Само ѝ се искаше това да не трае дълго, защото нямаше търпение да се прибере вкъщи, да се облече и да се погледне в огледалото...

— Била си в Монгомъри днес? — Каси гледаше отражението ѝ в огледалото. — Видях те да слизаш от автобуса, така че си представих, че си била.

— О, да. Просто гледах по магазините, нали знаеш?

— Някакви проблеми в автобуса? — Каси се намръщи.

— Не, нямаше.

— Имаше оня ден. Чу ли за това? По пътя за Мейбъри. Цветните бойкотират автобусите вече три седмици. И аз не зная, но не им симпатизирам, само малко знаеш ли? Трябва да се чувстват зле — винаги да се возиш отзад. Според мен трябва да си имат свои автобуси.

Тя спря, после започна да я подстригва отново.

— Но имаше голям протест в Мейбъри през миналата седмица. Борба. Някои от цветните момчета много зле са се изпорязали, чух. — Тя отпусна кичур от косата ѝ.

— Трябва да внимаваш сега, Елен. Така става, че не е безопасно повече да се возиш в автобус...

— Чудесно беше. Нямаше неприятности.

— Как я кара майка ти? — Каси очевидно реши да смени темата. Тя замълча и нейното любезно лице помръкна. — Липсва ми, знаеш, Елен. Искам да кажа, знаех, че не се чувства много добре, но никога не си представях, че ще напусне, не по този начин.

Елен приведе поглед. Майка ѝ беше напуснала салона на Каси Уайт преди месец.

— Тя е много добре — тихо отговори тя. — Окей, знаеш?

— Наистина се надявам да е така, сладка. — Каси въздъхна. — Твоята майка и аз се познаваме отдавна...

Елен можа да усети състраданието в гласа ѝ. Знаеше, че на Каси беше известно, че майка ѝ няма друга работа, всеки в Оринджбърг изглежда го знаеше. Тя наведе брадичка.

— Ние може би скоро ще се връщаме в Англия, — каза тя гордо. — Когато следващата година завърша училище. Мама е заета — прави планове. Такива работи.

— Разбира се, сладка.

Лицето на Каси се затвори. Тя не каза нищо повече. Изтърси настрана кърпата, която стоеше около врата на Елен и каскада от медено цветни коси изпада по пода.

— Нека сега да я измием и да я направим. После ще те поставя под сешоара, окей?

Ще трябва да стои часове под сешоара, помисли си Елен. Под каската беше топло като във фурна и металните ролки и фибите, които Каси употребяваше ставаха все по-горещи с всяка измината минута. Елен прехвърли страниците на „Редбук“, хвърли поглед на разпарцаливеното списание „Тайм“. То беше издадено преди две години. Тя затвори списанието. Навън отгук беше целият свят. Очакваше я Холивуд, Ню Йорк, Англия, Европа.

Нед Калвърт е бил в Европа — първо по време на войната, но и по време на ваканции, също така. Той и госпожа Калвърт са ходили в Лондон, Париж и Рим. Отсядали са в най-хубавите хотели, ѝ бе казал той. Ходили са на театър, в музеи и художествени галерии. В Лондон са били на конни състезания. В Париж са направили пътуване с „Бато-

Муж“ по Сена. В Рим госпожа Калвърт каза, че мъжете нямат маниери.

Тя бутна списанието настрана. В другия край на салона правеха фризура на майката на Сузи Маршал. Тя имаше яркочервена коса, боядисана и ситно накъдрена. Каси обработваше корените на косата ѝ. Елен срещна очите на госпожа Маршал в огледалото и госпожа Маршал погледна направо през нея.

Тъжните блусове на малкия град. Така Пришила-Ан наричаше следобедите горе, на поляната зад игрището, когато занятията бяха свършили. Тогава се чувстваш като в клопка, незначителен и нетърпелив.

Сега Пришила-Ан беше сгодена за Дейл Гарит и слуховете говореха, че е бременна. Щяха да се женят наесен и щяха да се преместят да живеят в просторна къща в съвсем ново имение извън Монгомъри, имение, което развиваше Мерв Питърс. Сега Мерв Питърс се издигаше много бързо, къщата щеше да бъде техният сватбен подарък. Пришила-Ан тържествуваше. Поне, според това, което Елен беше чула. От нощта в „Хауард Джонсън“ Пришила-Ан повече не проговори с нея. Тя вече не седна до нея на чина в клас, и другите последваха нейния пример. Елен Крейг: обществено прокажената.

Тя стисна устни. Не я интересуваеше. Нека да клюкарстват, нека си намират момчетата. Няма ли и вие своите тъжни блусове? Тя не знаеше, но предполагаше, че ги имат. Надяваше се, че и Пришила-Ан ги има — и то тежки. Едно нещо беше сигурно — те няма да се случат на нея, на Елен. Тя напускаше. Скоро, скоро някой ден, тя щеше да излезе вън от Оринджбърг, завинаги и щеше да вземе майка със себе си. Тогава ще отиде в Англия и в Европа, Париж, може би. Ще стане богата и известна, толкова известна, че ще чуят за нея чак тук, назад, в Оринджбърг. И тогава, един ден ще се върне, ще влезе в града с голям кадилак, с рокля от висшата мода и с бижута. Когато направи това, тя ще гледа право през тях, през всички, през всички момчета на гимназията в Селма, на приятелите на Пришила-Ан, ще гледа през тях, като че ли са невидими, по начина, както гледат те на нея сега.

От сешоара я болеше главата. Тя затвори очи, и се опита да задържи мечтата, която не беше мечта, си каза твърдо тя: това беше нещо, което щеше да стане. Нещо, което щеше да постигне. Човек

може да го направи, вярваше тя, ако е достатъчно сигурен и достатъчно решителен.

Най-хубавата част от мечтата беше, че тогава нейната майка щеше също да бъде щастлива. Елен щеше да ѝ намери някъде чудесно място да живее, и майка ѝ щеше да има всички дрехи, които пожелае и нямаше да трябва никога повече да се тревожи за пари. Щеше да бъде добре. Тя не беше добре сега, Елен виждаше. През цялото време изглеждаше толкова уморена, влачейки се из фургона, като че ли съвсем няма сила. Беше станала много слаба и едва ли изобщо хапваше нещо. Кожата ѝ беше жълтеникава и посърнала. Занимаваше се с шивачество, откакто беше напуснала салона на Каси — шиеше някои неща, преправяше други и от това припечелваше по малко. Но Елен знаеше, че това не е достатъчно.

Елен бе искала да напусне училище, и да се захване с някаква работа, но когато го предложи, майка ѝ ужасно се бе ядосала. Онези две червени петна пламнаха върху страните ѝ, и тя бе започнала да трепери. Елен трябва да завърши образование, каза тя. Трябва, на всяка цена! Човек се нуждае от образование, за да се оправи в света.

Елен се съгласи. Тя четеше във вестниците и списанията, слушаше радиото, и си мислеше, че има много начини да се оправиш в света с или без образование. Спортистите успяват, и певците, и танцьорите, и писателите, и кинозвездите, и модните модели, хората като Мерв Питърс, който бе започнал с малък бизнес, и го направи голям. Красивите жени успяват в света. А тя беше красива. Сега тя знаеше това, накрая го беше осъзнала, знаеше, че е истина. Не го забелязваше, когато се погледнеше в огледалото, но го виждаше в очите на момчетата, в мъжките очи. Виждаше го в очите на Били, на Нед, това фиксиране, тази напрегнатост, това очарование. То я караше да се чувства властна, когато намираще отклик. То я караше да се усеща щастлива и в безопасност.

Защото тя знаеше, просто знаеше, че независимо какво можеше да се случи, дали щеше да пропадне в училище, или щеше да е бездарна и нямаше да може да играе, тя все пак притежаваше това. Едно сигурно оръжие в нейния арсенал: красотата ѝ. Ако всичко друго се провалеше, тя можеше да разчита на нея. Красотата ѝ щеше да бъде нейното удостоверение за правоспособност.

Отпрати към майката на Сузи Маршал лъчезарна усмивка, когато тя напусна приемната на салона. Ти, стара курво, един ден ще ти покажа...

Когато се върна във фургона, майка ѝ беше излязла, и Елен се отпусна. Не ѝ се искаше да види пазарните торбички. Щеше да обяснява откъде има роклята, и тя съчиняваше една история, но ако майка ѝ видеше торбичките, щеше да е по-трудно.

Замислена, тя стоеше неподвижна в топлата малка спалня. Не обичаше да лъже майка си и понякога ѝ се струваше, като че ли всеки ден лъжите ставаха все по-големи, докато усетеше като че ли потъва в тях, и се объркваше и плашеше дотам, че самата едва разбираше вече кое беше лъжа и кое истина. Но ѝ се налагаше да лъже. Лъжите ѝ даваха възможност да се среща с Нед Калвърт. Продължаваше все по-често и по-често в продължение на близо година. Сега беше началото на юли, а първия път, когато той я беше взел да я повози в кадилака беше в началото на септември — така че, ставаха десет месеца. Десет месеца! Не изглеждаше, че е минало толкова време. И наистина не беше толкова дълго, защото два месеца от това време той не беше тук, а във Филадельфия, на посещение при семейството на госпожа Калвърт.

По времето, когато го нямаше, тя бе започнала да мисли, че може би бе влюбена в него. Липсваше ѝ. Преди това не си бе дала сметка колко много се бе връщала назад към онези вечери, към случаите, когато той я бе взимал на разходки, за времето, когато те разговаряха. Но когато него го нямаше, тя се чувстваше самотна. Нямаше повече нищо, което да очаква.

Той се чувствал по същия начин, ѝ беше казал, когато се върна от Филадельфия. Това беше, когато той каза, че не може да продължава повече така, че трябва да ѝ изповяда. Те бяха приятели, да, разбира се, но тя трябва да знае, трябва да си дава сметка. Той я обича. Той е луд по нея. През цялото време във Филадельфия е мислил за нея. Това го подлудявало...

Елен бързо сви пазарните торбички и ги скри под леглото. После стопли малко вода на печката и я внесе с голямо ведро в спалнята. Силно дръпна, затвори ужасните, избледнели завески на прозореца, и започна да се мие, да насапунисва тялото си. Противно е, мислеше си,

търкайки се ожесточено. Противно ѝ беше да се мие така, без баня. Противно ѝ беше да бъде бедна. Някой като Нед не би могъл да разбере това. Той е роден богат. Приемаше богатството си като нещо, което се подразбира. Тя хвърли кесията за търкане във водата и седна назад, върху бедрата си, оставяйки въздуха да изсуши кожата ѝ.

Когато Нед не беше тук, тя си спомняше само хубавите неща за него. Приятната, чиста миризма на неговата кожа, одеколона, който употребяваше, меките материи на красивите му дрехи, гласът му, с неговия богат, образован южняшки проточен говор, силата, с която той я обгръщаше с ръцете си, успокояващото усещане, идещо от възрастта му, неговият опит, неговите знания. Той имаше вкус. Харесваше ѝ фактът, че той разбираше от неща като киното, храната, къщите, картините, градините и колите. Беше богат и неговото богатство я очароваше. Защото ѝ се струваше, че това го прави сигурен във всичко — от кройката на костюма до въпросите на политиката. Той беше влиятелен, беше на ти с всички известни политици и водещи бизнесмени в Алабама. Когато Нед Калвърт чуваше новините, той за това не четеше вестниците, а ги получаваше директно, от приятел на обяд или вечеря, не се хвалеше с това, приемаше го като нещо естествено, по същия начин, както приемаше, че единственият часовник е „Ролекс“, единствената кола е „Кадилак“ или „Линкълн“, и че когато отиваш на ваканция, ти отиваше в Европа.

Той нямаше нищо против, че тя му задаваше въпроси. Като че ли това му харесваше, като че ли го забавляваше и ласкаеше да я учи. Така по-голямата част от времето, когато се срещаха, особено в началото, той обичаше да говори, а Елен слушаше.

Обясняваше ѝ как може да се открие разликата между кларета и бургундското вино, обясняваше ѝ защо Движението за граждански права никога няма да намери почва в Юга, защото то е против природата на нещата. И все така, продължаваше да говори с бавен, сигурен глас. И откакто Елен бързо бе открила, че единственото нещо, което го дразнеше беше вероятността тя да не мисли като него, тя се научи да стои мълчаливо, да задава въпроси, но рядко да изказва мнения и то само по неща, които не са спорни.

Доста странно той беше започнал да я нарича „момиченце“ и за изненада на Елен, тя откри, че почти инстинктивно започна да съответства на това определение. Изведнъж хиляди малки спомени

нахлуха в съзнанието ѝ за другите жени, които беше наблюдавала: Пришила-Ан, стремяща се да предразположи Дейл Гарит, дори нейната майка, опитваща се да очарова някакъв мъж зад тезгяха на магазина. Тогава, тя беше тук, готова — ролята. Тя можеше изведнъж да се пъкне в нея; невинна, подобна на котенце, наивна, доверлива, неспореща, използваща своите женски уловки, за да постигне своето. Да бъде престорено свенлива, да се закача, да ласкае — да бъде лицемерна.

Да, лицемерна. Ако искаше да приеме истината, лицемерието влизаше в играта. Тъй като през цялото време говореше той, а тя слушаше, една част от съзнанието ѝ поддържаше свой собствен, хладно независим коментар, който пресяваше това, което казваше той, претегляше го, и много често го отхвърляше — въпреки, че той никога не научаваше за това.

Тя не се съгласяваше с това, което казваше той за цветнокожите. Не се съгласяваше за това, което коментираше по повод на бедните бели, като Танърови. Не харесваше начина, с който той винаги демонстративно наричаше чернокожите „негри“ и никога не използваше по-груби определения, както другите бели в Оринджбърг, въпреки, че според нея отношението му към тях беше същото. Не ѝ беше приятно, когато се шегуваше по отношение на евреите и на либералите във Вашингтон. Не одобряваше неговите възгледи по отношение на жените. Мъжът обича да издигне жената на пиедестал, казваше той. Обичаше да се грижи за нея и да я окуражава. Важното е мъжът да уважава жената, така както той уважаваше нея.

— И госпожа Калвърт? — беше попитала тя, неспособна да спре въпроса си.

— Разбира се, госпожа Калвърт — отвърна тържествено той, но тя видя отегчението му.

Жените са създадени за брак, беше казал друг път той. Те са създадени за майчинство. Няма нищо по-хубаво от гледката на майка с нейното дете. Той не можел да разбере всички тези работещи жени. Какво им допринася това? Какво допринася и на техните съпрузи? Трябва ли мъжът да мисли, че не може да осигури съпругата и семейството си, че това, което носи вкъщи не е достатъчно?

— Мъжете имат своята гордост, Елен, — каза той веднъж. — Те може би не говорят за нея, но тя съществува. Това е нещо пламенно и

фино, като гордостта от страната ти, гордостта, че си американец.

„Жените нямат ли гордост?“, искаше да попита Елен, но запази мълчание.

Понякога си мислеше, че може да е някакъв вид чудачка, за да мисли тези неща, и да чува постоянно този студен глас, който неизменно обитаваше съзнанието ѝ, и него напускаше.

Мислеха ли също като нея другите момичета от гимназията в Селма? Мислеше ли така Пришила-Ан, когато беше с нейния дебелак Дейл Гарит?

Елен нямаше начин да научи. Дори и да мислеха така, те никога не си признаваха, дори когато тя все още имаше приятели в училище, още преди да започнат да я изолират. Така че, тя може би беше чудачка, може би нещо в нея не беше вред. Защото целия ѝ живот тук бе минал под все същия рефрен: любовта и бракът, истинската цел в живота на жената, източник на нейната идентичност.

Това беше, което всички момичета в гимназията в Селма изглежда, че желяеха тогава, защо тя не го желяеше? Защо каквото и да помислеше по този въпрос, се чувстваше хваната в капан?

И с чувство за вина, тя се обърна и се погледна в огледалото.

Виновност, защото трябваше да обича Нед Калвърт. Ако не го обичаше, защо продължаваше да се среща с него, жененият мъж? Защо му позволяваше да я целува, и понякога да я докосва, и защо това ѝ беше приятно, когато той го правеше? Тя бавно обходи с ръка голото си тяло и изпита тръпка на възбуждане, на предчувствие. Съвсем ясно е, помисли тя. Всичко, което другите момичета някога ѝ бяха казвали, всичко, което нейната майка ѝ беше казвала, всичко, което тя сама беше чела, се сбирало в една точка. Мъжете и жените са различни. Мъжете могат да изпитват физическо желание към жените и когато не ги обичат. Но жените го изпитваха само когато обичат мъжа: техните чувства и физически усещания вървят ръка за ръка. Така че, целуването беше добре, галенето беше допустимо, защото това беше благодетелстването, което жената предлагаше в името на любовта. На този олтар тя би могла безопасно да пожертва и своята девственост. Не иначе. Иначе ставаше евтина, „лесна“, за теб мъжете говорят в съблекалнята и те презират, дори и да спят... с теб. А ако мъжете те презират, това е краят, защото къде ти е идентичността тогава?

Тя трябваше да заобича Нед Калвърт, си мислеше. Трябва. Обичането е нещо различно от харесването. Това не означава, че трябва да се съгласяваш с всичко, което другият казва. Тя просто трябваше да спре тези вътрешни несъгласия от влизане в пътя.

Усети смут, после съмнение и нерешителност. Неувереност премина през съзнанието ѝ на сиви, панически вълни.

Беше разрешила на Нед да ѝ даде парите за тази рокля. Беше му позволила да я целува. Приятно ѝ беше да го прави. Тя го обичаше, когато мислеше за това по този начин, беше почти сигурна.

„Млъкни“, каза тя на тихото гласче в главата си. „Млъкни, махай се, върви другаде.“

Тя се присегна за новото бельо, присегна се и за новата рокля. „Аз се обличам, за да отида и да се срещна с моя любовник“, си каза тя, „Един чудесен мъж.“

Усети усилващо се вълнение, когато се остави да влезе в тази своя роля. Малкото гласче в съзнанието ѝ утихна още повече. Междувременно, докато обличаше роклята и отново се огледа в огледалото, тя успя да го накара съвсем да замлъкне.

— Желаш ли чаша чай, майко? Да сложа ли да заври малко вода?

Майка ѝ току-що се бе върнала. Седеше до кухненската маса, загледана в линолеума. Елен чакаше да я погледна, очакваше въпросите относно роклята, но нищо не последва.

— Какво? О, да. Благодаря. Толкова е топло. Жадна съм. Кога валя за последен път?

Майка ѝ въобще не обърна глава към нея. Елен тихо донесе водата и запали газта.

— Елен...

— Да, майко?

— Каква дата сме?

Елен погледна към календара, който висеше до печката.

— Петнайсети е, майко. Петнайсети юли.

— Така си и мислех. — Майка ѝ облегна глава.

Елен направи чая, сложи мляко в каничката по начина, който майка ѝ предпочиташе, сложи чашката в чинийка с каничката за мляко върху табличката пред нея. Майка ѝ като че ли не ги забеляза. Елен сама прибави млякото.

— Елен, би ли отишла в спалнята да извадиш кутията. Бих искала да ми кажеш, да преброиш парите в кутията.

Елен се поколеба, но нещо в поведението на майка ѝ я изплаши, затова тя донесе кутията, отвори я, и преброи парите. Настъпи мълчание.

— Е?

— Двайсет долара, майко. Близо двайсет долара. Има две по пет, няколко по един и много четвъртинки и по десет цента, деветнайсет долара и осемдесет и пет цента.

Майка ѝ облегна ръка и започна да плаче.

Елен стана, прекоси и я обгърна с ръце, но майка ѝ не я докосна, нито я погали. Просто продължи да плаче — ужасни, задъхани ридания, които разтърсваха тънките ѝ рамене. После, също така внезапно, както беше започнала, спря.

— Донеси ми носна кърпа, би ли го направила, Елен? Извинявай. Уморена съм, това е всичко. Няма причина за плач. Ни най-малко.

Елен ѝ донесе носна кърпичка, майка ѝ избърса очи и си изсекна носа. Елен седна и загледа ръката ѝ. На нея също ѝ се искаше да заплаче, винаги ѝ се искаше, когато виждаше майка си в такова състояние, тогава сърцето я заболяваше с безпомощна болка и съжаление.

— Майко, моля те... — каза внимателно тя. — Не бъди тъжна. Не плачи. Не мога да те гледам така. Ако си разтревожена, ако нещо не е в ред, не можеш ли да ми кажеш? Бих могла да помогна, знам, че мога.

— Трябват ми малко пари. — Майка ѝ я прекъсна внезапно, като че ли не беше чула нито дума от това, което Елен говореше. — Трябват ми седемдесет и пет долара. Трябва да ги имам. Трябва.

Елен я загледа, усети как тревога стегна гърлото ѝ. Тя отвори уста, но преди да може да говори, майка ѝ се изправи, въртейки мократа носна кърпичка между пръстите си.

— Трябва да отида на лекар. Не съм добре, Елен. Знаех го от известно време, ти самата ми казваше. И беше права. Сега си давам сметка. Трябва да отида на лекар, и ми трябват парите. Седемдесет и пет долара. Трябва да ги имам. Трябва.

— Майко, какво ти е? Нощес доста кашляше. Това ли е, майко? Заради кашлицата ли се тревожиш?

— Да, заради кашлицата... И други неща. Не съм добре, това е всичко. — Майка ѝ говореше почти сърдито.

— Не се чувствах добре от дълго време, сега трябва да отида на лекар. Не мога да оставя да продължава така. Трябва да отида на лекар, и трябва да му платя, и тогава ще могат да ме лекуват. Лекарствата са скъпи, Елен, не са безплатни, знаеш. Трябват ми седемдесет и пет долара. Тук има малко. Така че ми трябва още. Шейсет, може би. Откъде ще взема шейсет долара, ей така?

Елен погледна към роклята, която беше облякла. Почувства се нещастна и изплашена. Същия този следобед тя имаше в ръцете си чек за двайсет долара. Не колкото майка ѝ каза, че ѝ трябва, но двайсет долара все пак.

Тя преглътна. Гласът на Нед изплува в съзнанието ѝ. „Вземи ги, Елен, искам го, сладка. Приятно ми е да правя подаръци на моето момиченце, разбираш ли?“

Тя се изправи и топлина нахлу в страните ѝ.

— Имам начин да ти помогна, майко. Мога. Мисля, че бих могла да намеря шейсет долара.

Майка ѝ сновеше от единия до другия край на стаята. Сега тя спря и се обърна към Елен, очите ѝ се разшириха, изпълнени с надежда. Почти изведнъж надеждата угасна, виолетовите очи станаха безизразни.

— Парите ми трябва сега, Елен, не можеш да намериш шейсет долара, не просто така...

— Бих могла, майко. Знам, че бих могла... — Елен импулсивно заобиколи масата. Лъжата беше на върха на езика ѝ почти, преди да помисли. — Мерв Питърс би ми ги дал, знам със сигурност. Знаеш, че му помагах понякога — на щанда за газирани напитки, след училище. Ами, той иска да му помагам по-често, постоянно, каза в съботните сутрини, също така. Тогава има много работа. Той каза, че ще ми плаща по пет долара всяка събота и по пет долара за вечерите след училище. Това прави по десет долара на седмица, майко, помисли — и той би ми дал малко пари в аванс, знам, че ще го направи, ако го помоля. Ако му кажа, че ми трябва...

Тя спря. Нищо от това не беше вярно. Никога не беше работила на щанда за газирани напитки. Преди много време Мерв Питърс беше споменал за такова нещо, но нищо не бе излязло и той едва ли би ѝ дал

тази работа сега — Пришила-Ан би се погрижила за това. Но историята за газирани напитки беше обяснявала нейното отсъствие след училище последните няколко месеца и майка ѝ никога не се беше усъмнила. Тя гледаше в напрегнатото, побеляло лице на майка си, за секунда закопня да се хвърли в майчините ръце и да ѝ каже истината. Би го направила, ако не бе видяла, че лицето на майка ѝ се промени. Надежда блесна във виолетовите очи, ръцете ѝ престанаха да извиват носната кърпа. Тя пое дъх.

— Би ли могла да направиш това, Елен? Наистина ли мислиш, че той ще се съгласи?

— Зная, че ще го направи, майко.

— О, Елен.

Лицето на майка ѝ се сгърчи, и тя разтвори към нея ръце. Елен се впусна към тях и силно прегърна майка си. Сега тя беше по-високата от двете. Майчиното тяло в ръцете ѝ беше много крехко. След малко майка ѝ се отдръпна. Тя опита да се усмихне, посочи розовите карета.

— Такава хубава рокля. Ще ходиш ли към содения щанд тази вечер? Ти каза, но не мога точно да си спомня... Би ли могла да го попиташ, Елен? Да го попиташ тази вечер?

— Ще донеса парите със себе си. — Елен помогна на майка си да се настани отново на нейния стол. — Ще ги донеса със себе си, обещавам. И тогава ще можеш да отидеш на лекар, ще бъдеш отново добре, и тогава... — Тя се поколеба като гледаше облегатата глава на майка си. — Тогава ще можем да говорим повече, майко. Помниш ли, както преди? Ние трябва да планираме. Помисли. Бих могла да напусна училище. Бих могла...

Майка ѝ я погледна:

— Шест часът е, Елен, минава шест. Не трябва ли да вървиш? Аз ще се оправя, ще бъда чудесно. Сега се чувствам по-добре. Не бих искала да те задържам.

Тя присегна към чашата, взе я и отпи от полуизстиналия чай. Елен се поколеба и несигурно тръгна към вратата.

— Може би малко по-късно ще се върна, майко...

— Добре, скъпа. Знам къде си. Няма да се тревожа. Тичай сега.

Нед я чакаше пред старата лятна къща. През последните няколко месеца те често се срещаха там. Тази вечер той я очакваше както обикновено, крачейки нагоре-надолу из тревата и пушейки. Елен го видя преди него, и сърцето ѝ подскочи. Изглеждаше толкова нетърпелив. Дотук тя беше тичала, сега със забързана стъпка тръгна през тревата, спускайки се в неговите ръце. Притисна се към него с натезали рамене, задъхана, борейки се със сълзите, а Нед се засмя от изненада и удоволствие и я притисна още по-здраво.

— Стой, стой — говореше той меко в косите ѝ. — Изглежда трябва здраво да си тичала, за да дойдеш... Какво има сега? — Той повдигна лицето ѝ. — Нещо те е разстроило ли, сладка?

Елен поклати глава и я зарови в гърдите му. Тя не можеше да му каже, още не. Щеше да го помоли, да обясни, но по-късно, помисли, по-късно.

— Добре съм. — Тя притисна устни към неговата фина ленена риза. Усещаше туптенето на сърцето му. — Просто тичах, това е. Исках да те видя.

— И аз исках да те видя, сладка. Броя минутите... — Той взе ръцете ѝ и я задържа далече от себе си, за да може да я огледа. Елен срамежливо отстъпи и отхвърли разбърканите си коси. Очите му се задържаха върху пламналото ѝ лице, върху нейните неспокойни очи. Погледът му бавно се сведе към деколтето от розови карета, после надолу, после нагоре. Той въздъхна дълбоко.

— Много си красива, Елен. — Гласът му беше мек, очите му бяха добили онзи особен израз, който имаха понякога, затова Елен знаеше, че говори искрено.

— Просто си хубава. И твоята коса. Ходила си да ти я правят... — Той повдигна ръка и докосна косата ѝ, после плъзна пръст малко надолу и погали врата ѝ. — Това ме прави толкова щастлив, знаеш ли? Да изглеждаш точно така, да зная, че си купила това заради мен... Дай ми целувка, сладка, само целувчица. Иска ли моето момиченце да ми каже дали ѝ е приятно, че ме вижда?

Докато говореше, той целуна разтворените ѝ устни, придърпвайки я отново към себе си, прегръщайки я внимателно, покровителствено в затворената си прегръдка.

— О, сладка, ако знаеш какво направи с мен — Той погледна към лицето ѝ, и се усмихна, после взе ръката ѝ и я сложи върху своята. —

Имам малка изненада за теб. Ела сега с мен, и ще видиш...

Той тръгна към къщата. Елен заситни край него, завързвайки, за да се изравни с големите му крачки. Той я поведе край градинските храсти по тревата. Елен спря.

— Къде отиваме? Мислех, мислех, че отиваме в ресторант?

— Промених си плана. Измислих нещо още по-хубаво. Ще видиш. Хайде сега.

Той я въведе в къщата, държейки ръката ѝ. През хола, в просторната приемна зала. Елен потрепери от хладния въздух в къщата. Сенниците бяха спуснати, лампите светеха, въпреки че навън беше съвсем светло. Нед видя погледа ѝ, отправен към прозорците и се засмя.

— По-интимно е така. Отпратих прислугата. Няма да бъдем обезпокоени. Виж, Елен...

В другия край на приемната зала той с възторжен жест разтвори високи двойни врати.

Пред тях беше трапезарията, която Елен никога дотогава не беше виждала. Бе огромна стая, разхлаждана от вентилатори, които бавно се въртяха над главите. В единия ѝ край се намираше тежък стар шкаф, отупан с богато украсени сребърни съдове. Сенниците бяха спуснати също и тук, и стаята се осветяваше със свещи, подредени в свещници по средата на дълга махагонова маса. Тяхната припламваща светлина проблясваше върху порцелана и кристала, върху гардениите, върху плодовете от неговите овощни градини. На масата двајсет и четири души можеха свободно да се разположат. В единия ѝ край беше сервирано за двама.

Тя се спря и Нед тихо се засмя.

— Гледай.

Отиде до шкафа и започна да повдига сребърните капаци.

— Омар, студено пиле, специален сос, който нашият готвач прави с грозде. Вкусен е. Опитвала ли си го някога, Елен? Пъпеши. Пресни малини и праскови. Крем. — Той приближи една кофичка за лед. — Сега шампанското става хубаво и студено. Френско шампанско — „Кръг“. Чувала ли си за него, Елен? Всичко това чака нас, сами да се обслужим. По-добре от всеки ресторант в околностите, не мислиш ли, сладка?

Той я погледна в лицето, видя съмнението ѝ, и бързо я приближи.

— Елен, кажи, че си доволна. Искам да си доволна. Искан да бъдеш тук тази вечер, не разбираш ли? Само този път — да ядем един до друг на моята маса, в моята къща. Моето момиченце. Моето хубаво момиченце. Да яде тук като дете, каквато тя си е. Да пие шампанско. Ние празнуваме, Елен, не разбираш ли това?

— Какво празнуваме? — Тя го гледаше неуверено.

— Предполагам, че ще видиш. — Той се засмя. — Ти и аз, ние имаме много за празнуване, бих казал.

Той взе ръката ѝ и я поведе към приемната зала.

— Сега, само стой тука, аз ще ти донеса шампанско. Пий го бавно — не забравяй бърбъна.

Елен не беше забравила бърбъна, помнеше го прекалено ясно, така че беше внимателна. Една чаша шампанско. Една чаша вино с вечерята. Дори и толкова да бъде, тя знаеше, че алкохолът ѝ въздействаше. Той правеше главата ѝ да олеква, повишаваше ѝ настроението, но ѝ беше хубаво от това. Нед беше внимателен и забавен, като ѝ разказа за един конгресмен, когото познавал. Той изглеждаше отпуснат и напълно свободен. Седеше под доста грозния портрет на своя баща, като че тази вечеря беше най-нормалното нещо на света.

Той като че ли не се притесняваше колко пие, забеляза тя. Три чаши шампанско срещу нейната една, поне четири чаши вино, след вечерята. Когато се върнаха отново в приемната зала, той си наля бърбън с лед.

Седеше срещу нея, с удобно разкрасени крака, пушейки пура. Отблъскващият дим се носеше из пространството. Елен помисли: „Следващият път, когато си остави чашата, ще го помоля за парите. Трябва, не мога повече да отлагам.“

Той остави чашата си, и тя го изрече. Настъпи тишина. Той гледаше през стаята към нея, като че ли това, което бе казала го беше изненадало. После бавно се усмихна и дълго потегли от пурата си.

— Шейсет долара?

— Ще бъде заем, разбира се. Ще ти ги върна, всеки цент. Това е, което ми трябва сега. Аз... Трябва ми за една приятелка.

— Сигурно. За някого, когото познавам?

— Не, не, ти не я познаваш.

— Добре тогава — да видим.

Той присегна към вътрешната страна на белия си жакет и извади от там дебел портфейл от крокодилска кожа. В него имаше свитък банкноти. Погледна тях, после нея. След това затвори портфейла и го остави настрана.

— Ела тук, сладка.

Той потупа мястото до себе си, Елен бавно се изправи и приближи. Щом седна, той взе ръката ѝ.

— Ще бъдеш ли мила с мен тази нощ, Елен? Ще ме направиш ли да се чувствам щастлив? Направи това, и аз ще имам честта да ти помогна. Казах ти. Обичам да правя подаръци на моето момиченце, знаеш това...

Той си сръбна още една голяма глътка от бърбъна. Ръката му беше влажна, въпреки че в стаята беше хладно. Внимателно, но настойчиво той наведе ръката ѝ и я притисна върху едрите мускули на слабините си.

— Целуни ме, Елен. Само една целувчица.

Елен се наведе напред. Неговите устни бяха пълни и зачервени, той отново доби онзи замъглен поглед. Тя внимателно притисна устните си в неговите.

— Не така, сладка... — Той леко се премести от мястото си. — Отвори си устата, знаеш как обичам да те целувам. Повече. Да. О, сладка, така...

Тя усети бърбъна върху устните му. Мустакът му драскаше кожата ѝ. Той я наклони назад, облягайки се отгоре ѝ с цялата си тежест, ръката му се движеше върху роклята ѝ, а езикът в дълбоката ѝ, топла уста.

— Сладка, какво носиш под роклята? — Той игриво стисна гърдата ѝ, така че тънката тел в нейния сутиен леко се заби в кожата ѝ. — Мисля, че си си купила и нещо друго, освен роклята, нещо друго, за да ми направиш удоволствие. Така ли е, Елен? Така ли е?

Елен наведе очи. Сърцето ѝ биеше много бързо, гърлото ѝ беше стегнато и сухо.

— Може би... — гласът ѝ излезе нисък и дрезгав, и когато го погледна, видя съответстващия отклик в неговите очи. Развълнува и обърка я бързината на тази негова реакция, лекотата, с която тя можеше да я предизвика.

— Ти си малка лисичка, знаеш ли това? Една мила, лоша лисичка. Знаеш точно как да подлудиш един мъж. Откъде си научила това, Елен? Малко момиче като теб? — Той наведе устни към врата ѝ и зарови лице зад ухото ѝ. — Приятно ти е, нали? — Той въздъхна тежко. — Понякога се преструваш, че не ти е, но аз зная. Кажи ми, Елен, кажи ми, че ти е приятно, и когато целувам моето собствено момиченце...

— Харесва ми — Тя се колебаеше. — Харесва ми, когато ме целуваш.

— А когато те пипам? Харесва ли ти също и това, сладка?

— Понякога. — Тя погледна настрана. — Може би не би трябвало.

— Не казвай това, не го мисли, чу ли? — Той вдигна ръка и започна да я докосва по гърлото. — Ако ти е хубаво, е хубаво. Няма смисъл да отричаш това, което чувстваш, сладка. Знаеш, че съм луд по теб. Знаеш, че никога няма да ти направя нещо лошо. И освен всичко друго — ти ми се доверяваш, сладка, знам. Ти не би дошла при ме за помощ, ако не ми се доверяваше, знам това.

Гласът му беше мек, но сега доби леко твърд оттенък. За първи път тревога завладя Елен, усещане, че нещата се изплъзваха от нейния контрол. Той започна отново да я целува, да стиска едрата извивка на гърдите ѝ под памучната рокля. После, като оправи панталоните си, той рязко се изправи точно в момента, когато Елен бе решила, че трябва да му каже да спре. Той я хвана за ръката.

— Топло е тук, не мислиш ли? Нека да отидем на друго по-хладно, по-удобно място...

Той я поведе извън стаята, през хола, нагоре по широкото стълбище. И да беше чул нейните протести, с нищо не го показа. На широката остъклена площадка силно я притисна към себе си. Дишаше учестено, едната му ръка опипваше за дръжката на вратата.

Намериха се в стаята на неговата съпруга. Елен веднага я позна, дори и след толкова години. Сенниците не бяха спуснати и лунната светлина нарязваше на ивици пода. Тя просветваше и в тройното огледало, върху тежките сребърни четки за коса и гравираните стъклени шишета. Тапицирани кресла стояха покрити с ленени покривки. Нед се отдалечи от нея и грубо дръпна една от тях. Обърна се и я хвърли върху леглото на жена си, върху покривката му от

бродирана коприна. Той я оправи, заглади гънките ѝ, така че се образува пространство от бял лен по средата на коприната. Тогава той започна да разкопчава колана си.

Елен стоеше неподвижна. За миг тя усети фиба за коса в ръката си, замириса ѝ на кичури коса, видя подпухналата кожа, втвърдена от топлината. Тя вдигна ръце.

— Не мога. Какво правиш? Нед, моля те...

— Гледай, сладка, хайде да не си играем повече, а? — Той леко залитна, смееше се, гласът му бе изпълнен с внезапно нетърпение. — Ти искаш подарък, само бъди добра с мене, съгласна ли си? Истински добра, така както знаеш, че можеш да бъдеш.

Пръстите му ровеха из панталона, тя чу ципа, докато той се приближаваше към нея. Той се засмя и я хвана за ръка.

— Хайде, Елен. Дай ми ръка. Не ме дразни сега, не знаеш ли? Мъжете не обичат жени, които ги дразнят. Това е. Сега, пипни ме, сладка. Карай, пусни си ръката право в панталоните ми. Леко и бавно.

Той изсумтя от удоволствие.

— Така, така, сладка. Чувстваш ли, че е хубаво? Чувстваш ли го, че е голям? Виждаш ли сега какво ми правиш...

Той държеше ръката ѝ и я притискаше към плътта си. Топлината на кожата му, големината на ерекцията му я ужасиха. Тя не можеше да помръдне, а той като че ли изтълкува нейната мълчалива неподвижност за съгласие. Притегли я върху леглото, повдигна я на ръце и я бутна назад, върху бялото пространство на покривката. После, започна да се разсъблича бавно, като че ли се забавляваше да нрави стриптийз пред нея.

Абсолютно неподвижна, Елен седеше върху чаршафа и го наблюдаваше. Разумът ѝ отдавна бе престанал да мятта стрели и да се отдава на смут, а стана твърд, студен и ясен. Тя разбра напълно, с хладна безпристрастност, като че ли това се случваше с някой друг.

Той беше подготвял това в продължение на месеци, в очакване на момента, когато съпругата му ще отсъства. Това, че тя му поиска пари, му бе дало допълнително извинение, това беше всичко. Сега, тя виждаше, че според него това, което правеше беше напълно справедливо. Тя беше приела подаръка, сега искаше пари, а той искаше това. Любовта нямаше нищо общо, разбира се, че не, колко глупава е

била тя. Само секс и търговия. Шейсет долара струва едно хубаво прекарване на времето.

Той си остави късите гащета. Елен го гледаше. Съблечено, тялото му изглеждаше силно и ъгловато, наедряващо около кръста, с наченки на шкембе. Върху гърдите му имаше рогозка от гъсти черни косми. Сравнена с тена на лицето, врата и ръцете му, останалата част от неговото тяло беше изненадващо бяла. Ерекцията му бе голяма. Държеше ръце върху бедрата си с усмивка на абсолютна самоувереност. Елен го гледаше, и знаеше, че го мрази от цялото си сърце.

— Виждала ли си досега мъж така?

— Не.

Той се ухили.

— Нека да те наглася малко по-удобно, нали, сладка?

Той хвана ципа на роклята ѝ, заплетен в нейните коси. Когато го оправяше, ръцете му леко потрепераха. Той я изхлузи през главата ѝ и я хвърли на пода. После коленичи назад върху леглото и само я гледаше.

— Исусе, сладки Исусе.

Не си направи труда да махне сутиена. Просто повдигна дантелените чашки над гърдите ѝ, така че се откриха зърната. После бутна назад и започна да смуче. Полуколеничил, полусвит, той зарови глава в плътта ѝ. Елен лежеше неподвижно. Тя го гледаше и го чувстваше безкрайно далече, на милион мили от себе си, от другата страна на луната. С една част от разума си, който не бе знаела, че притежава, тя пресмяташе къде трябва да го спре. Отначало той беше твърде зает, за да забележи колко спокойна беше тя. Беше твърде зает да ближе, смуче и проучва. Пръстите му се движеха долу, потупваха я по гладкия корем, колебаеха се, после тръгваха надолу. Надникнаха зад тънкия найлон, усетиха срамния хълм, дръпнаха найлона на страна, сграбчиха я болезнено за окосмения хълм, така, както мъж хваща куче за врата.

— Разтвори си краката, сладка. Само малко сега. Няма да те заболи. Аз искам на моето момиченце да направя удоволствие. Дай ми да те почувствам, дай ми да те пипна. Хубаво ли е, сладка, приятно ли ти е, когато те пипам така?

Един пръст се мушна между устните, търсейки, притискайки прекалено силно. Бързо и рязко той задвижи пръста си.

— Още си суха, сладка. Сега почакай малко. — Той ниско се засмя. — Жената е точно като колата, знаеш ли? Трябва да им дадеш време да загреят.

Още малко подвижи вътре пръста си, и Елен потръпна.

— Хайде сега, сладка, ти не правиш усилие, знаеш ли? Ето. — Той рязко издърпа ръката си и хвана нейната.

— Сега ме чувстваш, опознаваш ме. Виж колко съм затоплен, колко топъл...

Той бутна ръката ѝ през цепката на шортите, водейки я зад гладката, втвърдена кожа на своята стрела, надолу, към отпуснатата кожа на висящите топки. Те бяха влажни и сбръчкани отвън, закръглени и твърди като камъчета отвътре. Стрелата на пениса му се наклони и порасна от нейното докосване. Елен затвори очи.

— Искаш ли да погледнеш, сладка? Да видиш сладките работи? — по гласа му тя можа да разбере, че той се усмихва, усети, че смъкваше шортите си.

— Отвори си сега очите, сладка. Хвърли един хубав, дълъг поглед.

Елен погледна. Плътта му изглеждаше зачервена и подпухнала. Върха на пениса му е като око, помисли. Едно немигащо оченце с една бяла, влажна перла в средата.

— Можеш да ме целунеш тук долу, сладка. Наистина е приятно. — Той се хвана с ръка, като че ли по-добре да се покаже. Тръпка премина през тялото му.

— Сладка... Не мога да се сдържам повече. Знаеш какво искам... — гласът му беше дебел и неясен. Той се опитваше да я разкрачи. Две дебели бедра стояха от двете страни на ханша ѝ. Елен отвори ясните си сини очи и го погледна право в лицето.

— Аз няма да продължавам до края.

Думите прозвучаха доста ясно. Тя видя как очите му за миг се разшириха от изненада. Но това беше само за миг, лицето му пламна, устните му се отпуснаха, очите му станаха целенасочени отново. Той сякаш не я виждаше, помисли безпристрастно тя.

— Сигурно, сигурно. Лягай назад... — Той се задъхваше. Грубо я бутна назад, опипвайки с ръка гърдите ѝ, хващайки ги двете заедно,

така, че те образуваха тесен канал от плът за стрелата на неговия пенис. Тогава той започна да се търка, напред-назад, напред-назад с гневно, неритмично движение. Над нея изкривеното му лице се полюшкваше.

— Така, така. Така е хубаво, толкова хубаво. Исусе — не мърдай сега. Ти си толкова голяма, съвсем момиченце, и толкова...

За секунда триенето се усили, стана френетично и като че ли крадливо. Тогава той спря, тялото му се втвърди, с издишването си издаде стон. Елен беше затворила очи, всичко стана много, много бързо, сега тя ги отвори с внезапна тревога. Имаше вид на умиращ. Тогава тя усети, че влага избликна от гърдите към шията ѝ. После той тежко дишайки се отпусна.

След няколко минути тя леко го избута и той се претърколи от нея. Тя внимателно седна и спусна крака от ръба на леглото. Погледна назад към белия чаршаф. Той беше внимателно оправен, нямаше никаква бъркотия върху коприната на леглото на съпругата му. Колко пъти го беше правил преди, и защо тук? Беше ѝ все едно, но изпитваше хладно любопитство.

— Сега трябва да си вървя.

Той седна и си заобува шортите.

— Сигурно. Но по-добре първо се изчисти.

Той донесе кърпи и затърка с тях кожата и косата ѝ. Съвсем без смущение, забеляза тя.

— Това е най-добрият лосион за кожа в света. — Той се захили. — Така поне казват, сладка.

Елен си облече роклята и ѝ дръпна ципа. Мълчаливо изчака той да си облече ризата и панталоните.

— Мога ли сега да взема парите?

Не „подаръка“, парите. Тя го произнесе съвсем ясно. Искаше той да знае, че беше разбрала, че не беше измамена. Освен това искаше да знае, че не е почувствала нищо. Беше си купил хубавото прекарване, това беше всичко.

Той се намръщи. Тя забеляза, че се обиди, но се опита да го отмине.

— По много глупав начин тълкуваш нещата. — Той се поколеба с ръка на жакета. — Това ли е всичко, което знача за теб? Хайде сега, сладка.

— Мисля, че каза, че обичаш да правиш подаръци?

Този път тя не можа да сдържи презрението в гласа си, и той го разбра. Отброи по десет банкнотите върху тоалетката на жена си. Трийсет, четирийсет, петдесет, петдесет и пет. Той ѝ хвърли лукава усмивка и сложи обратно портфейла в джоба си.

— Трябват ми шейсет.

— Пет остават по сметката. Ще си ги получиш следващия път, когато бъдеш добра с мен.

Елен го погледна. Прекоси със стегната стъпка стаята и взе парите. Той хвана ръката ѝ.

— Исусе, ти си нещо, знаеш ли? Не мога да повярвам. Видях в теб повече такт, отколкото в една Ню Орлеанска католичка... — пръстите му я пристегнаха през кръста. — Хайде сега, сладка, защо се държиш по този начин? Ядосах ли те с нещо или какво? Елен, говори ми, кажи нещо. Хубаво ти беше, нали? Създадох ти удоволствие...

— Трябва да си вървя. — Тя освободи кръста си и се обърна. Беше започнала да трепери и искаше да излезе от стаята преди той да беше забелязал това.

— Елен...

Имаше умолителна нотка в гласа му. Той вдигна ръка към нея и тя за миг погледна назад.

— Елен, сладка, моля ти се. Почакай за минута...

— Няма да чакам! — изведнъж гневът и обидата надделяха. Тя тропна с крак. — Мразя те. Мразя себе си. Не трябваше да правиш това. Не трябваше.

Гласът ѝ се извиси и пресекна. Тя знаеше, че звучеше по детски. Знаеше също, че никога нямаше вече да бъде дете. Бързо се обърна и излезе от стаята.

Тази нощ в Оринджбърг имаше бунт. Появиха се няколко различни версии за това как беше започнал. Някои казваха, че в началото трима бели мъже и една бяла жена излизали от бар, а един негър казал нещо за жената, когато тя минавала край него по „Мейн стрийт“.

Други твърдяха, че започнал, когато трима бели мъже в Чеви се опитали да грабнат една негърка и нейният приятел се сбил с тях,

когато се опитали да я изтеглят в колата.

Някои обвиняваха за това алкохола, други упрекваха местните чернокожи активисти, същите, които протестираха за сегрегацията в автобусите. Едни го обясняваха с жегата — влажността беше много висока, а температурата не слезе под трийсет и седем градуса в продължение на повече от седмица. Трети търсеха вината в полицията, четвърти във федералното управление. Но, каквито и да бяха причините, бунтът започна, резултатите от него бяха ясни.

Лерой Смит, седемнайсетгодишен негър, работещ като механик в гаража на Хейнис, път 48, беше съобщено, че е мъртъв при пристигането му в околната болница в Монгомъри от прободна рана в сърцето.

Други три момчета, всичките чернокожи бяха задържани в ареста, очаквайки съд. Две бели момчета бяха задържани за разпит и по-късно освободени. Две витрини бяха счупени, една кола беше подпалена. Нямаше граждански свидетелства.

Елен чу сирените. Те я събудиха в един през нощта, както лежеше в тясното легло, унесена в полусън. Майка ѝ се обърна и се размърда, но не се събуди. Сирените виеха в тъмнината и накрая, Елен стана, излезе навън и седна на стъпалата.

Въздухът бе натежал от влага. Клоните на дърветата едва се различаваха в мрака. Лека лунна светлина огряваше испанския мъх, така че дърветата изглеждаха сякаш по тях пълзяха сребърни змии. Едри и космати бели нощни пеперуди се струпваха към светлината, после изчезваха в тъмното. Една светулка блесна и потъна в мрака.

Отвъд фургонния парк тя чуваше гласове, отваряне и затваряне на врати, а още по-нататък, където минаваше пътят прожектори осветиха небето, а сирените виеха. Тя седя там час, може би повече, без да знае какво се беше случило, способна обаче да си го представи, защото се беше случвало и преди. Знаеше какво означаваше сирената — омраза и смърт.

След два часа сирените спряха. Прожектори повече не осветяваха небето. Утихнаха гласовете във фургонния парк, вратите се затвориха. Там в далечината, отвъд памучното поле, тя чу преминаването на товарния влак, трясъкът на неговите колела повтаряше в неподвижния въздух: омраза и смърт, омраза и смърт,

омраза и смърт... Когато премина железопътната кръстоска при Оринджбърг сирената му зави, после пак настъпи тишина.

Тя седя неподвижно, докато очите и, привикнали сега с тъмнината не забелязаха да мърда сянка по-нагоре, между дърветата. Тя се изправи, и сянката пак помръдна. Тогава тя изтича надолу по стълбите, през двора и през малката вратичка.

— Били?

Той стоеше под дърветата, на лунната светлина лицето му изглеждаше много бледо. Дори отдалече тя можа да види, че е ранен. По ризата му имаше кръв, дълга разкъсана рана стигаше, чак до бузата му.

— Били, ранен си. Какво ти е? Какво ти направиха? Какво се случи?

Когато тя приближи, той взе ръцете ѝ и ги задържа в своите.

— Лерой е мъртъв. Щеше да се жени следващата седмица. Аз отидох в болницата. Знаех, че сигурно е умрял, но все пак мислех, все пак се надявах. Навсякъде имаше полицаи, във фойето, по коридорите, гъмжеше от тях. Те не искаха да ме пуснат, не искаха да ми кажат дали е мъртъв. Накрая ми каза една сестра. Неговото момиче вече беше там, и когато тя чу за това, започна да пищи. — Той закри ушите си с ръце. — Още я чувам. Тя не можеше да повярва — случи се толкова бързо. Аз бях с тях. Видях, видях цялата работа. Лерой не направи нищо. Едва ли дори проговори, и когато ножът влезе в него, той дори не извика. Той просто се преви на две, като че ли, за да си почине. След това очите му се обърнаха и той ритна — много леко, само с единия крак. Тогава разбрах. Той беше мой приятел. Три години работих с него. Бях му обещал да отида на сватбата.

Изведнъж краката му се подгънаха. Той падна превит на земята, с ръце обгърнали тялото, с подпряна на една страна глава. За момент Елен остана неподвижна, гледайки го, после бързо се сви до него и го прегърна. Почувства, че ѝ е ужасно студено и изведнъж я обзе страх.

— Били... — устните ѝ бяха така пресъхнали, че тя с усилие произнасяше думите. — Били, видя ли го? Видя ли кой го направи? Позна ли го?

— Да. — Той повдигна глава.

— Били, Били, погледни ме. Каза ли на полицията?

— Още не. — Той направи гримаса. — Опитах. Но те като че ли внезапно бяха оглушали.

— Но ти ще им кажеш ли? Ще направиш ли разкритие?

— В бензиностанцията ще бъда мълчалив, понеже е траур. — Той повдигна рамене. — Предполагам, после ще сляза надолу.

Погледна към нея и вдигна ръка към лицето ѝ.

— Ти плачеш. — Изглеждаше изненадан. — Елен, защо плачеш?

— Знаеш защо, о, Били, ти знаеш!

Той продължително я погледна в очите, после много внимателно избърса сълзите ѝ. Лицето му изглеждаше доста променено. Твърди линии се бяха появили по него и Елен помисли, че изглежда по-възрастен. Имаше уморен вид и въпреки, че очите му продължаваха да я гледат, погледът им като че ли стана така далечен, както лятното небе.

— Не искам да си ранен, Били.

— Не съм ранен. — Устните му се изкривиха в усмивка, и тя разбра, че той нарочно се направи, че не я разбира. — Виж, това е просто резка...

— Били...

— Просто е... Нямам избор. Нямам, ако искам да съм наясно със съвестта си. Това е всичко. — Той се изправи, и издърпа Елен. — Един ден... — Той спря, леко я обви с ръце и отново я загледа. — Един ден ти ще отидеш далече от тук, бих искал да мога да дойда с тебе, това е всичко...

— Би могъл! — Тя импулсивно го докосна. — Би могъл, Били. Можем да отидем заедно. Ние не трябва да стоим тук. Може да си вземем багажа и да се махнем, можем да си намерим другаде работа. Някъде, където е по-различно, където не е като тук. Бихме могли да го направим, Били — бихме могли.

— Бих искал и аз да мисля така, бих искал да вярвам.

— Но не вярваш ли?

— Не, — каза бавно той. — Не вярвам. Но ти ще заминеш. Сигурен съм в това. И се радвам. Каквото и да правиш, каквото и да се случи, аз също ще се чувствам част от него. По този начин ще бъда щастлив. И горд.

Елен го загледа, после обърна глава.

— Ти не ме познаваш, Били — каза тя. — Не ме познаваш. Ако ме познаваше истински, не би казал това.

— Познавам те по-добре, отколкото мислиш. И все пак го казвам.

Той внимателно докосна лицето ѝ, обръщайки главата ѝ така, че да може да гледа в очите ѝ, а на Елен се стори, че гледаше в нейното сърце.

— Връщай се в леглото. — Той леко я побутна. — Късно е.

— Искам да остана, искам да бъда с тебе, Били.

— Не сега. Имам нужда да бъда сам. Трябва да помисля.

Елен стана в шест. Въпреки че слънцето още беше ниско, бе вече много топло, потискащата горещина беше така натежала от влага, като че ли само една буря би могла да я раздвижи. До леглото на майка ѝ върху малкия жълт шкаф стоеше цялата купчина долари, които ѝ беше дала предната нощ. Това беше първото нещо, което минавайки забеляза.

Елен изчисти малката кухня. Нямахше чинии от предната вечер: майка ѝ пак не беше яла. Постави овехтелия вече „Песли“ шал, помете пода и избърса балатума, после внимателно подреди чиниите за закуска за майка си и за себе си. Наточи чаша вода от помпата, стопли я, и когато чу, че майка ѝ се раздвижи, ѝ я занесе да се измие.

— Да е чисто, — каза майка ѝ, когато седна. — Трябва ми всичко да е чисто, Елен.

Трябваше ѝ много време, за да се приготви. Когато накрая влезе в кухнята, Елен забеляза усилието, което е направила. Косата ѝ беше внимателно вчесана, бе гримирала лицето си. Устните ѝ изглеждаха поразително червени върху бледата кожа. Беше сложила най-хубавата си рокля и най-хубавите си обувки, с високи, тънки токове, които бяха изтъркани. Когато седна, тя погледна със съжаление към тях и поправи ръбовете на чорапите си.

— Моят последен здрав чифт — Тя вяло се усмихна на Елен. — Пазех ги.

Елен спокойно ѝ приготви чая, но майка ѝ отпи само няколко глътки и то без мляко. Не пожела да хапне нищо. Елен седна и се надвеси над масата.

— Майко, майко, искам да чуеш какво ще ти кажа.

Майка ѝ я погледна. Виолетовите очи срещнаха Еленините, а после се отместиха.

— Майко, моля те. Важно е. Дълго мислих. Ние трябва да се махнем от тук, майко. Трябва.

— Разбира се, скъпа. Знам това. — Виолетовите очи отново се обърнаха към Елениното лице и отново Елен разбра, че майка ѝ едва ли я вижда, камо ли да я слуша. Безпомощна, тя се присегна и хвана ръката ѝ.

— Слушай, майко, моля те, слушай. Знам, че винаги сме говорили за това преди, когато бях малка. Планирахме и се опитвахме да спестяваме, после забравихме за това известно време, а после заговорихме отново. Но не мога да кажа, че това ми харесва, майко. Сега не. Говоря сериозно. Трябва да се махнем веднага от тука. Това е, това е лошо място. Ужасно място. То въздейства върху костите, върху ума ни. То... То изстисква цялата ни енергия и нашата воля. — Тя прекъсна. Майка ѝ не слушаше.

— Майко! Аз ще пиша на Елизабет. На твоята сестра, Елизабет. Ще ѝ пиша днес.

Това стигна до нея. Елен срещна разбиране в майчиния си поглед. Тя стисна по-силно ръката ѝ.

— Ще ѝ ниша, майко, и ще ѝ обясня. Ще ѝ кажа колко си зле и колко се нуждаем от помощ. — Тя пое дъх. — Ще я помоля да ни изпрати билет, за да се върнем в Англия. Сигурна съм, че тя ще ни помогне, майко. Тя е твоя сестра. Ти никога не си я молила за нищо. Ако тя не ни помогне, аз ще напусна училище. Не след две години. Сега. Ще напусна училище, ще си намеря работа и ще печеля пари. Това може да изисква малко повече време, но аз мога да го направя, майко, зная, че мога. Мога да работя на две места, както правеше Били Танър. Да работя вечер, както и през деня. Млада съм, майко. Помисли, майко. Само още една година, това е всичко. Може би дори не толкова дълго. Ако Елизабет ни помогне, това може да стане в срок от два месеца, няколко седмици...

Майка ѝ рязко се дръпна от масата. Коляното и се закачи в крака на стола и се блъсна в ръба му. Настъпи кратка тишина. Майка ѝ бавно протегна крака си и погледна надолу. Бялата бримка се проточваше от коляното до глезена ѝ. Тя погледна към Елен, и каза:

— Бременна съм.

Това беше дума, която Елен никога не беше чувала майка ѝ да употребява. Беше я произнесла с тих, равен глас, без чувство. После

леко се изкашля и прочисти гърлото си.

— Два месеца. Осем седмици. Ще го направят до третия месец, но колкото по-дълго го оставиш, толкова е по-опасно. На два месеца е доста сигурно. Имам сега парите — благодаря ти за това, Елен. Днес ще отида в Монгомъри и ще се прегледам.

Тя говореше, като че ли ставаше въпрос за вадене на зъб, който ѝ създава неприятности.

— Майко...

— Всичко е наред, скъпа. Знам, че това е незаконно, но този закон е много глупав, и нереалистичен, и слава богу, винаги са се намирили лекари, които са разбирали това и са били готови да помогнат. Лекари и други хора, разбира се. Казват, че Мисисипи Мери правела неща от този род понякога, но аз не зная точно. Не бих отишла на подобно място, така че не се тревожи. Човекът в Монгомъри е истински лекар. Има квалификация. Ще бъде съвсем добре.

Майка ѝ замълча. Тя внимателно отмести ръката си от Еленината. Повдигна очи и погледна през прозореца, лицето ѝ беше спокойно, гласът равен.

— Ще го направя днес. Вярвам, че става много бързо и много просто. Ще си бъда вкъщи довечера около шест, защото ще трябва да полежа малко след операцията. Когато се върна, ще говорим за твоите планове, скъпа. Довечера. Или утре. Но ти разбираш, нали Елен, че не мога да мисля за тях сега? — Тя замълча и леко се намръщи, като че ли се опитваше да си спомни нещо, което се бе изплъзнало от ума ѝ, нещо много дребно — точка от списъка за пазаруване, може би. — Нямах намерение да ти казвам това, разбира се. Не е нещо, което подлежи на обсъждане, нали? — Тя едва се усмихна. — Но мисля, че ти трябва да знаеш. Виждаш ли, аз бях много глупава, сега разбирам това. И искам да вярвам, че ти няма да правиш подобни грешки. Никога не трябва да вярваш на един мъж, Елен. Никога не разчитай на тях, никога. — Тя вдигна ръка в неопределен жест. — Това е много трудно, разбира се. Човек мисли, че е влюбен — поне жените мислят това. И после човек става така ужасно уязвим. Понякога си мисля, че ако жените не се влюбваха така глупаво, техният живот би бил много по-прост и по-щастлив. Те тогава не биха вярвали на лъжите, разбираш ли? Аз вярвах на лъжите на баща ти, Елен. Той лъжеше за всичко. Той казваше, че когато се върне от армията, ще си получи обратно една ферма.

Казваше, че ще живеем в хубава къща и когато пристигнах тук, открих, че трябва да живея в ужасно, малко бунгало заедно с неговата майка, братя и сестри. Той казваше, че обожава земята, върху която аз стъпвам, Елен... — Тя малко се поколеба. — И аз не знам защо, но беше военно време, и американците изглеждаха толкова славни, и той беше по-необикновен от всички, които бях срещнала дотогава. И така, аз се ожених за него, и дойдох тук с теб, едно малко бебче. Тогава научих, че нищо не е вярно. Нищо. Тогава напуснах, разбира се. Имах своята гордост. — Тя спря и очите ѝ се обърнаха към Елениното лице. — Ти се роди в Англия, скъпа. Винаги съм мислила, че това е важно да се помни. Ти ще го помниш, нали?

— Майко, моля те спри, не продължавай. — Елен опря глава и майка ѝ въздъхна.

— Да, добре, предполагам, че си права. Няма причина да се мисли за миналото. Осъзнавам това. Аз мислех прекалено много за миналото. А всъщност няма защо, защото човек нищо не научава от това. Историята се повтаря. Човек просто продължава, правейки същите грешки и вслушвайки се в същите лъжи — абсолютно същите, произнесени само че с различен глас — и човек им вярва. — Тя бутна настрана чашата и чинийката, леко удряйки лъжичката с пръста си.

— Добре, аз няма повече никога да го повторя. Никога от днес нататък. И се надявам, че ти си ме слушала, Елен, защото за мен е много важно да разбереш, това което казах. Ти сега си жена, скъпа, а животът ти едва започва...

Тя спря изведнъж и Елен я погледна. Тя гледаше към часовника на стената. Старите червени лепенки още стояха там, в старото си положение, изпоцапани и избелели, но все още там.

— Спомняш ли си как ме очакваше, скъпа, когато майка излизаше? Ти беше толкова добро момиче. — Тя нежно се усмихна в пространството над главата на Елен.

— Имаше една рокля в сиво и бяло от фирмата „Бергдорф Гудман“. Толкова хубава рокля! Чиста коприна. Не бях виждала коприна от години. Още отпреди войната. С това тогава се започна, с тази рокля. О, то започна преди много леко. Случваше ми се да го виждам как се заглежда в мен понякога, когато отивах горе, в къщата, за да правя прическата на жена му. Но тогава за първи път се съгласих да изляза на среща с него. На следващия ден той ми даде тази рокля...

Елен почувства, че тялото ѝ се вдървява. Започна да ѝ се повдига. Мечтателно, гласът на майка ѝ продължаваше.

— Беше толкова хубаво, Елен. Той обичаше да ме разхожда с колата си около плантацията. Там имаше стара лятна къща в градината, където ние се срещахме. Беше малко запусната, разбира се, но ми напомняше за моето детство. Имахме лятна къщичка доста подобна на тази в мястото, където израснах. Спомням си, че му го казвах. На него му беше много интересно. Той може да бъде толкова очарователен мъж, толкова хубав, с такива съвършени маниери...

Тя за миг се поколеба, като че ли нещо в паметта ѝ не съответстваше на думите ѝ, Елен заби нокти е дланта на ръката си.

— Беше много романтично, Елен. Важно е да разбереш това. Не бих искала да мислиш, че съм била въввлечена в нещо гадно или неприятно. Знаех, че е женен, разбира се, но той имаше нещастен брак и като че ли това някак променяше нещата. Имаше време, когато мислех, че той ще се разведе и ще се ожени за мен. Казваше, че иска да го направи, виждаш ли, и те нямаха деца, така че това изглеждаше много просто. С изключение на това, че всичките пари са нейни. Той поддържа плантацията с нейните пари. Би било трудно за него, разбирах това. Никога не го насилвах. Елен — мисля, че е вулгарно, когато една жена го прави. Ние правехме планове — о, знаеш, глупави неща. Какво ще направим с къщата, когато живеем заедно в нея, как ще я украсим, как ще устройваме забавления. Госпожа Калвърт никога не устройвала забавления, което ми се струваше погрешно, като се има предвид коя беше тя и нейното положение тук. Аз бих имала съвсем друго поведение...

— Майко, моля те!

— Добре, аз му вярвах, Елен. — Майчиният ѝ глас съдържаше лек упрек. — Спомняш ли си онази вечер, когато ти беше преброила парите и говореше за връщане Англия, и ние се скарахме? Аз тогава се опитах да ти кажа как би могло да стане. Той ми обеща, че ще говори с жена си — Тя замълча. — Никога не го направи, излишно е да се казва. Не мисля, че съзнателно лъжеше, не съвсем. Мъжете никога не го правят. Те лъжат и си вярват в същото време. Затова трябва да внимаваш, Елен, ужасно лесно е да им се повярва.

— Майко. — Елен се наведе напред. Единственото, за което мислеше, беше как да накара майка си да спре този ужасно спокоен,

безумен разговор. Настойчивостта в гласа ѝ постигна известен ефект. Мечтателните виолетови очи се обърнаха към нея.

— Да, скъпа?

— Майко, той знае ли?

— За това ли, скъпа? — майка ѝ се усмихна. — Не. Разбира се, не. — Тя се поколеба. — Виждаш ли, скъпа, той си има друга.

— Някоя друга? — лицето на Елен побеля.

— Аз не зная коя е, разбира се. Това не ме засяга. Мисля, честно казано, че вероятно винаги е имало други. От време на време. Цветнокожи. Баща му е бил такъв — или поне така съм чувала. Той е южняк, това е в кръвта му. Това е нещо, което той има — не исках да зная за него, и ако се е случвало, случвало се. Съвсем различно беше между мен и него — знам това. Продължи дълго време. Много дълго. Понякога ние се скарвахме, разбира се и имаше периоди — понякога доста дълги — когато не се срещяхме. Но накрая той винаги се връщаше при мен. Мислех, че ме обича, Елен. За момента. До съвсем скоро, ние все още се срещяхме твърде често. Не така често, както преди, но той все още се нуждаеше от мен. Понякога. После се случи това, което беше много глупаво от моя страна, беше голяма небрежност, но той беше два месеца във Филадельфия, и аз бях толкова щастлива да го видя, когато се върна... — Тя спря за момент, лицето ѝ доби смекчен израз, и тя отпи малка глътка от чая. — Знаеш ли, аз съм горда, Елен, ме нищо не му казах. Бих могла да му кажа, предполагам. Би било толкова лесно да моля и да плача, но аз наистина не бих понесла да постъпя така. Така че, аз просто няма да го срещам повече, това е всичко. Той никога не трябва да узнае, Елен. Цялата работа е... — Тя замълча. — Мисля, че той ми напомняше за твоя баща. Сигурна съм, че беше така. Това беше причината да започна всичко. За първи път, когато срещнах баща ти, носех копринена рокля — толкова хубава рокля, Елен, бледолилава, и си забождах роза на рамото. Отидохме в „Кафе роял“, спомням си — бяхме част от групата, беше такава великолепна вечер, толкова весела и всички бяха очарователни. Тогава разбрах, че баща ти ми се възхищава. Можех да го разбера...

Тя рязко прекъсна. Облегна главата си и я разтърси леко, сякаш да проясни мисълта си. Очите ѝ, които бяха започнали да блестят, помръкнаха отново.

— Преди седемнайсет години. И сега това. Колко глупаво.

Елен се изправи. „Когато той се върна от Филадельфия. Преди два месеца.“ Тя притисна дланите си в масата, за да възпре треперенето им.

— Бих искала да го убия, — каза тя. — О, господи, бих искала да го убия.

Майка ѝ погледна абстрактно, като че ли тя нищо не бе казала. После, обърна лице към часовника на хладилника. Стрелките бяха на девет. Тя се изправи.

— Би ли ми донесла чантата, Елен? Опаковах някои неща, които може да ми потрябват. Тя е в спалнята.

Беше невъзможно да се движиш из Оринджбърг, без да бъдеш наблюдаван. Това беше едно от нещата, които Елен най-много мразеше тук. „Ако се изплюеш на «Мейн стрийт» в два часа, казваше Били, когато бяха деца, иди в Мейбъри в три, и те ще ти кажат къде ти е паднала плюнката“.

Понякога Елен можеше да види наблюдателите. В Оринджбърг имаше твърде много хора, които се разтакаваха край витрините на магазините и клюкарстваха, особено, когато времето беше противно топло, каквото сега. Понякога това беше просто една завеса, раздвигена от вятъра или сянка, която хващаш с крайчеца на окото.

Днес беше по-лошо от обикновено. Две витрини бяха атакувани, имаше стъкла по тротоара. Не се виждаше никакъв цветнокож — само групи от бели мъже и жени скупчени за разговори, които пресекваха веднага, щом тя и майка ѝ минаваха и продължаваха веднага след тях.

Останките от изгорената кола бяха преместени. В края на „Мейн стрийт“ под оскъдната сянка стоеше полицейска патрулна кола. На покрива ѝ се въртеше синя лампа. Прах във въздуха и напрежение, което можеше да се помирише. Елен и майка ѝ стояха на автобусната спирка, а въздухът трептеше от зноя.

Автобусната спирка беше точно пред козметичния салон на Каси Уайт. Стояха под слънцето, сянка нямаше. Майка ѝ като че ли не забелязваше горещината. Стоеше, вкопчена в малкия сак, загледана надолу по улицата, откъдето трябваше да се зададе автобусът. Елен нямаше да отиде в Монгомъри с нея, майка ѝ не разрешаваше.

След известно време излезе Каси Уайт, облечена в работната си престилка. Беше събота сутрин и трябва да имаше много работа. През прозореца Елен можа да види всичките четири сешоара, работещи с пълна сила. Една от новите помощнички подстригваше коса, друга измиваше нечия глава в новия леген, с който Каси се беше снабдила. Легенът имаше изрязано място за врата. Каси беше горда с новия леген: това беше модерно нововъведение.

Елен я видя, че отива към майка ѝ, а после, като я погледна, лицето на Каси се промени. Тя спря с шокиран поглед, после тръгна напред и сложи ръце на майчините ѝ рамене.

— Вайълит? Добре ли си, Вайълит? — Тя се поколеба и Елен видя погледа ѝ надолу, към затворения с цип сак.

— Отлично съм, благодаря, Каси. Просто чакам Монгомърския автобус. — Майка ѝ едва обърна глава.

— Искаш ли да влезеш вътре и да поседнеш малко? Толкова е горещо, и този проклет автобус... Ами, никога не се знае кога ще се върне. Може би ще мине още половин час. Влез вътре и си отпусни краката. Имам вентилатор...

— Благодаря ти, Каси, но струва ми се, че виждам автобуса да идва.

Тогава майка ѝ леко обърна глава. Една сълза бавно се търкаляше по страната ѝ и тя я избърса.

Чертите на Касиното лице се смекчиха, тя беше истински разстроена.

— Хайде, Вайълит, — каза тя меко. — Не изглеждаш добре. Влез вътре и си почини малко. Можеш да влезеш отзад, ако предпочиташ. Там е тихо. Има още колкото си искаш автобуси — вземи някой покъсно, защо не?

— Трябва да се кача сега. Имам час, Каси.

Майка ѝ го произнесе като че ли беше нещо голямо, като бизнес среща, важен обед. Тя повдигна ръка и махна на автобуса. Носеше евтени бели ръкавици с малко замрежено място на един от пръстите.

— Всичко е наред, Каси, — промърмори Елен. Хората бяха започнали да зяпат. Вътре, в салона една от помощничките беше спряла подстригването, за да гледа.

По улицата праха се надигна и автобусът приближи. Каси се обърна към Елен:

— Ти отиваш ли с майка си, Елен?

— Не, тя не идва с мен — отговори майка ѝ. Елен задълба с обувка земята.

— Аз ще я чакам, Каси, — неохотно отговори тя. — Ще посрещна автобуса, когато тя се връща.

Автобусът се препълни, вратите изсъскаха, и останаха отворени. Майка ѝ се колебаеше.

— Тук ли ми е портмонето? О, да, тук е. — Тя се обърна бързо към Елен и постави суха целувка на бузата ѝ. — Довиждане, скъпа. Ще се видим довечера. Около шест.

После тя се качи в автобуса. Вратите изсвистяха и се затвориха. Дизелът избълва син дим и автобусът потегли. Елен вдигна ръка, помахала и после я спусна. Погледна часовника си, подарък за нейния шестнайсети рожден ден. Нави го, защото той понякога спираше. Беше десет.

Искаше ѝ се да направи много неща. Искаше ѝ се да се върне обратно във фургона, да легне в малкото си легълце и да се наплаче. Искаше ѝ се да се качи в плантацията и да застреля Нед Калвърт. Искаше ѝ се да пише на Елизабет и веднага да пусне писмото. Искаше да говори с Били. Искаше да вземе следващия автобус за Монгомъри, да намери майка си и да я върне вкъщи. Искаше да върне часовника назад с един месец, с една година, назад колкото можеше, преди всичко това да се беше случило, преди да беше започнало. Искаше ѝ се да не чува повече този спокоен майчин глас, говорещ всички тези неща, раздирайки още повече един разкъсан свят.

Накрая, тя просто тръгна по „Мейн стрийт“ и заобиколи зад бензиностанцията, към паркинга. Там имаше свободни места и надписи, съобщаващи за предприетото ново строителство.

Никой не отиваше при полуразпадналата се ламаринена барака, която правеше сянка, но Елен седна, зареяла поглед напред, с желание времето по-бързо да мине. Гледаше копривените храсти, старата асфалтена пътека, стената, покрита с бръшлян. Някога там бе имало къща, там където тя седеше беше част от тяхната градина. Затвори очи, а мисълта ѝ повтаряше: Англия, Европа, Англия. След малко отново се изправи и тръгна обратно към бензиностанцията. После спря.

Един дълъг черен открит кадилак беше паркиран при помпите. Нед Калвърт се беше надвесил над багажника. Беше с гръб към нея и

беше зает в разговор. Бяха цяла група, пет бели мъже. Мерв Питърс също бе там и един по-млад — Еди Хейнис, забеляза тя. И още двама, които не можа да разпознае. Единият имаше ловна пушка, овесена на рамото му.

Тя ги наблюдава известно време, свита до стената. После се обърна и се измъкна по обратния път към „Мейн стрийт“. Надолу по една алея, край кофите за боклук и задните дворове, навесени с пране. Мина покрай стена, на която с червена боя някой беше написал буквите ККК. Погледна към буквите и се изплю.

Повъртя се малко по „Мейн стрийт“, преструвайки се, че разглежда витрините, в очакване на следващия автобус за Монгомъри. Поради някаква съвсем безумна причина, тя мислеше, че майка ѝ би могла да се намира в него, но слязоха само двама бели мъже. Автобусът потегли. „Моля те, господи, помисли Елен, нека майка да е в безопасност, нека да бъде добре“.

Тя разбираше къде щеше да отиде майка ѝ, независимо от това, какво беше говорила. Богатите не отиват в Монгомъри да правят аборти, дори и тя го знаеше много добре. Те отиваха извън щата. Вземаха самолет за Порто Рико или Мексико, където постъпваха в частни клиники, и там им правеха подобен род неща. Сузи Маршал беше познавала някой, който познавал някоя, която направила веднъж подобно нещо. Освен това, те плащаха на сръчен лекар, на наистина скъп лекар, който да каже, че се нуждаят от операцията по медицински причини. Какъв лекар правеше аборти за седемдесет долар? И как го правеха? „Не зная, Сузи Маршал беше казала тогава. Те като че ли го изчегъртват. Искам да кажа, то не е истинско бебе, нали? То е просто като някакво парче, предполагам“...

Елен потрепери. Почувства се зле. Гърлото ѝ беше толкова сухо, че едва можеше да преглъща. Искаше ѝ се чаша вода и се питаше дали ще дръзне да влезе при Мерв Питърс и да си поръча сода. Знаеше, че него го нямаше там... Премина улицата и погледна вътре. Пришила-Ан я нямаше също. На бара стоеше едно момиче, което тя не познаваше.

Елен бутна вратата и влезе. Блъсна я хладен въздух. Предната година Мерв Питърс беше инсталирал климатична инсталация и грамофонен автомат. Той свиреше.

Тя седна на един висок стол до прозореца, откъдето можеше да наблюдава „Мейн стрийт“ и автобусната спирка. Имаше вътре някакви

момичета от гимназията в Селма, седнали зад ъгъла, до грамофонния автомат, които се кискаха и говореха шепнешком. И да я бяха забелязали, че влиза, с нито не го показаха.

— Една сода, моля. — Тя преброи купчинка от десетцентови монети.

Момичето хлъзна ледената чаша през тезгяха.

— Благодаря.

— Моля.

Плочата на Елвис Пресли свършваше, едно от момичетата зад ъгъла пусна четвъртдоларова монета в прореза, натисна някакви копчета. Богат негърски глас изпълни помещението. Беше дълбок, дрезгав, проточен и тъжен. Белите момичета се облегнаха назад в столовете си, притихнали със замечтани очи. Това беше „Синя луна“. Те последователно я слушаха три пъти. Елен пи содата си също толкова дълго. После се изхлузи от високия стол и излезе. Харесваше тази плоча. И знаеше също така, че не би искала да я чуе никога повече. Докато е жива. Никога.

— Били Танър...

Едно от момичетата до грамофонния автомат произнесе името, врата се затвори след тези думи. Елен погледнало улицата и разбра какво бяха видели.

Били вървеше по „Мейн стрийт“. Беше сам, и вървеше бавно. Наблюдаваха го. Каси Уайт излезе от вратата на салона си, една от помощничките ѝ, провеси глава, за да види извън прозореца. Пред магазина за железария един мъж метеше тротоара, той спря и се облегна на дръжката на метлата. Намираще се точно на пътя на Били, на средата на тротоара, но не се помръдна встрани. За да отmine, Били трябваше да слезе на платното.

Той отмина патрулиращата полицейска кола с все още движещата се синя светлина, и един от полицаите излезе. Той се облегна на вратата ѝ, гледайки с едната ръка на покрива, а с другата на кобура си. Внезапно улицата утихна. Никой не повишаваше глас, никой не помръдваше. С голяма пазарска чанта в ръка една жена излизаше от дрогерията на Мерв Питърс. Тя се поколеба, водеше дете със себе си. Погледна към улицата, към детето, после отвори вратата на дрогерията и издърпа детето обратно вътре. Елен погледна след нея. Момичетата от гимназията в Селма бяха напуснали грамофонния

автомат и се бяха скупчили на прозореца с преbledнели лица и с очи, разширени от очакване. Едното от тях имаше коси на букли. Елен погледна назад по улицата. Светлината се отразяваше в стъклата и в топлия метал. Били продължаваше да върви. Долу, при бензиностанцията мощен двигател забоботи, и бързо увеличи оборотите.

Елен за момент остана неподвижна под сянката на навеса. После излезе в горещината, прекоси платното до отдалечения тротоар. Хвана Били за ръка.

— Били, — каза тя. — Били, нека да вървим вкъщи. Нека да вървим да плуваме.

Ясният ѝ английски говор се разнесе по улицата. Той разтърси глава, опита да освободи ръката си, но Елен не обърна внимание. Тя я сграбчи още по-силно. Били въздъхна, усмихна се, и те тръгнаха заедно.

Никой не проговори. Вървяха един до друг по „Мейн стрийт“, покрай магазините, покрай бъркотията от къщи, места за употребявани коли и магазини за алкохолни напитки, характерни за покрайнините на града. Излязоха при една от памучните ниви, прекрачиха релсите на железопътната кръстовка край Оринджбърг, отминаха старите, разрушени фермерски къщи за бели, където сега живееха чернокожи, прекосиха площада с тухления параклис на Южните баптисти и големия надпис „Исус спасява“. През цялото време черен кадилак ги следваше на три метра разстояние.

На половината от пътя между града и фургонния парк Елен спря. Били се опита да я накара да продължи сама, но тя здраво го държеше за ръката и не искаше да помръдне. Кадилакът забави, приближи и стигна до тях. Нед Калвърт не можеше да я погледне — следеше пътя пред себе си, но другите можеха. Пет захилени бели лица, един отпред и трима отзад, слънцето проблясващо по хрома на колата и по цевта на ловната пушка. Елен се вгледа в тях: Нед Калвърт, Мерв Питърс, Еди Хейнис, другите двама не можа да познае.

— Търсите ли нещо? — извика тя внезапно насреща им. — Бихте ли ми казали какво е това, което търсите? — Думите ѝ отскочиха от хрома и бяха погълнати от топлия мълчалив въздух. Един път се засмя.

Еди Хейнис извади дъвката от устата си и я хвърли на пътя.

— Ти току-що изгуби работата си, момче, — извика той и докосна Нед Калвърт за рамото.

Кадилакът се отклони по близкото, прашно нанагорнище. После бързо тръгна напред. Елен наблюдаваше как изчезва. Погледна часовника си. Дванайсет минаваше, беше почти един. Когато те обърнаха гръб на автострадата и започнаха бавно да вървят към фургонния парк, слънцето стоеше почти отвесно над главите им.

— Ти не трябва да се забъркваш. — Сините очи на Били гледаха в нейните. — Знаеш ли къде би трябвало да бъда?

— В полицейския участък? Разбира се, че зная.

— Ти не трябваше да правиш това — Той поклати глава. — Не искам да имаш неприятности.

— Били. — Тя стисна ръката му. — Топло е. Хайде да плуваме.

Стояха под канадските тополи в неподвижния въздух.

Шарените сенки под клоните играеха по лицата им. Нямаше друг звук, освен тяхното дишане.

— Елен?

— Искам да плуваме, Били.

Тя отстъпи, светлина и сянка пробляснаха в нейното съзнание. Сутрешната жега и хладината на канадските тополи. Тя знаеше точно какво има намерение да прави. Не защото, но „защото“ нямаше значение, то беше маловажно, незначително.

Били я наблюдаваше, бе напрегнат и предпазлив, като че ли усети нещо трескаво и диво в нея зад спокойствието на гласа ѝ.

Елен повдигна ръце, които не трепереха, и започна да си разкопчава блузата. Свали я, после махна часовника, джинсите, сандалите и бельото. Били не помръдна. Когато остана гола, тя застана неподвижна за момент. Били въздъхна. После тя се обърна и като риба се плъзна в студената, кафява вода. Изплува и тръсна мокрите коси от лицето си, водни ручейчета блеснаха като диаманти по ръцете ѝ.

— Моля те, Били...

За момент ѝ се стори, че той ще откаже, въпреки че знаеше, че разбира. После той бавно си издърпа ризата и разхлаби гуменките си. Остана с джинсите си, и навлезе постепенно във водата. Тя се издигаше по тялото му тържествено, като че ли бе тръгнал на кръщение. Когато водата стигна до гърдите му, той спря, после ѝ се усмихна, с бавна, измъчена усмивка. Изведнъж потопа глава под

водата и излезе обратно под дъжд от пръски. Засмя се с висок внезапен залп от най-чисто въодушевление, което отекна през дърветата. После заплува близо до нея.

Плуваха дълго един до друг, обратно и напред, без да се докоснат. Елен се изкачи първа. Тя застана настрани, край брега, който бе по-малко стръмен, вдлъбнатина, изпълнена с папрати и сенки.

Чакаше. Знаеше, че той ще дойде при нея. Знаеше, че времето беше спряло. Знаеше, че Оринджбърг не съществуваше, нито Монгомъри, нито миналото, нито бъдещето. Имаше само това: едно правилно нещо в полуделия свят.

Накрая Били излезе от водата. Той се изкачи по брега и застана до нея, гледайки я в лицето. Блясък от яркосиньо, очи тъжни и тревожни.

— Не мога — каза той накрая. — Не сега. Не по този начин. Не мога да направя нещо нередно с теб, знаеш го.

— Правилното нещо! Правилното нещо! — Тя вдигна ръце и ги постави на гърдите му. — Много е важно. Знаем, че ме разбираш.

— Разбирам. — Той покри ръцете ѝ леко със своите и ги притисна. — Това не го прави правилно. Сега. Тук...

— Специално тук. — Тя наведе глава. — Аз искам ти да бъдеш първият, Били.

Тя усети как ръцете му се притиснаха около нейните, през тялото му премина тръпка. Тя бързо го погледна.

— Ти знаеше ли? Знаеше ли, че се срещам с Нед Калвърт?

— Видях ви веднъж заедно. — Били повдигна рамене. — Знаех, че е по-добре нищо да не казвам. Знаех, че скоро ще разбереш какво представлява той. Така беше по-добре.

— Не говори за него! Не желая да мисля за него! Били, моля те — никога няма да те помоля вече. Само за това.

— Обичам те отдавна, от толкова отдавна. От когато се помня — Той разтърси глава, трепет премина през тялото му. — Ако бях помисли това... — Той замълча, и когато Елен отвори уста да говори, той внимателно сложи пръст на устните ѝ. — Недей да лъжеш сега. Без лъжи, чу ли? Няма нужда от лъжи. Не между мен и теб...

Елен го погледна, той я наблюдаваше с тъжни очи. Тя бавно вдигна ръце и ги сплете зад врата му, гърдите ѝ докоснаха неговите. Тя

притисна устни до страните му, после леко до устните. Тогава се отдръпна.

— Знам, че съм права. Знам, че никога не съм била по-права в целия си живот. — Сините ѝ очи блеснаха насреща му — Знам, че мога да ти го повдигна, Били...

— Аз също. — Били се засмя. — Разбирам. Няма нужда от това.

Той внимателно я обгърна с ръце, после я дръпна на земята до себе си. Погледна в очите ѝ, като че имаше нещо, което искаше тя да разбере, нещо, което не можеше да каже.

— Първо и последно. — Той леко се намръщи. — Ти беше винаги първо и последно, Елен. Където започвам и където свършвам. Това е всичко. Кажи ми, знаеш ли го?

— Да! — гласът ѝ пресекна.

— Тогава всичко е наред — каза Били.

Когато той опря глава и целуна устните ѝ, тя чу птица да се движи между клоните.

Когато те лежаха край вира, на Били му оставаха само три часа да живее. Убиха го точно около пет, където пътеката от фургонния парк се пресича с пътя за Оринджбърг.

Елен чу изстрела, когато беше изминала половината пътека, тръгвайки обратно за Оринджбърг, за да посрещне майка си. Тя спря. Шумът беше много силен. Ято гълъби се надигна, пърхайки между дърветата и прелетяха над главата ѝ, после тишината се възстанови отново. Тогава тя чу крака, които тичаха, промушването им през шубраците, тряскането на автомобилна врата, изскрипяване на колела по пращия чакъл. Когато стигна мястото, където го бяха оставили, въздухът все още миришеше на обгоряла гума. Били лежеше по гръб в тревата край автострадата. Ръцете му бяха отпуснати. Лежеше, като че ли беше заспал, само очите му стояха отворени.

Тя задъхано падна на колене до него. По челото му имаше тънки струйки пот. Всяка луничка по скулите му ясно се открояваше. Ръката му беше още топла, когато я докосна. Тя помисли: „Той е добре. Те не са го направили, не успяха. Мислеха да го изплашат. Той е добре.“ После видя червеното и сиво-бялото, което течеше от главата му върху тревата. Тя изкрещя и сложи ръце под главата му, да изцери раната, да го запази, да го събере цял, да го скрие — и тя самата не знаеше. Тогава главата му увисна и тя видя какво бяха направили. Задната част

на главата му я нямаше. Били го нямаше. Тя повдигна глава като животно и започна да пищи.

Събраха се много хора. Тя не можеше да си представи откъде дойдоха, толкова бързо или защо, когато нямаше нищо, което да направят — беше твърде късно. Деца се сдърпваха шумно от едната страна, младата двойка от фургонния парк, един мъж, минаващ с колата си, който се спря, после обърна в храстите и подкара. Лекарят от Оринджбърг — кой го беше повикал? Не виждаха ли, че Били не се нуждаеше от лекар сега? Те гледаха, гледаха, и тя ги мразеше за това. Тя се приведе над Били, защото не искаше те да го виждат, не в положението, в което беше, но те не разбираха, и продължаваха да я дърпат и да казват разни неща и да се опитват да я отместят.

После настъпи леко вълнение, звук подобен на въздишка. Тя видя крака, които тичаха обратно. Видя, че госпожа Танър излезе от тълпата. Тя носеше на ръце последното от децата си, дебелите ѝ крака се подаваха криви изпод широката фуста. Тя спря и остави бебето долу.

После коленичи до Елен. Не извика, не каза нищо, само гледаше. Повдигна ръката на Били, и я задържа в своята. Едно от копчетата на ризата му беше откопчано. Тя внимателно остави ръката му и закопча копчето. Съвсем неочаквано, докато тя правеше това, започна да вали, така както валеше след горещите дни. Тежки капки се пръскаха по главата ѝ и по ризата на Били. Тя разпростря ръце с разперени пръсти, като че ли искаше да го запази от дъжда.

— Новата му риза. Чистата му риза. Аз току-що прах тази риза. — Тя повдигна глава и очите ѝ срещнаха Еленините със същото синьо втренчване, както на нейния син. — Най-големият ми, първородният ми син... — Гласът ѝ се издигна. Тя се наведе напред и го разтърси, като че ли би могла да го събуди от дълбокия му сън. — Били, какво ти направиха? Какво са направили на момчето ми?

После се наведе, взе го в ръцете си и остана така, докато дойде полицията. Когато се опитаха да я поместят, тя диво замахваше към тях с ръце, после спря, очите ѝ се задържаха върху Елениното лице, като че ли я видя за първи път. Грубо я блъсна с ръце, мокри от дъжда и кръвта, с лице внезапно изкривено от омраза.

— Махай се от него, чуваш ли? Веднага се махай. Какво искаш от сина ми? Аз го предупреждавах за теб. Казвах му. Стой настрана от това момиче. Казах, че това момиче ще му донесе неприятности. Били, ти погледна към нея, и те раниха. Още когато беше малко момче му казвах...

После омразата напусна тялото ѝ. В един момент беше изпълнена с нея, в следващия я беше напуснала. Тръгна, накуцвайки. Бебето започна да плаче. Въздухът проблесна в синьо-бяло. Зави сирената на линейката от бърза помощ. Хората бяха изтласкани назад.

Елен се изправи и си проби път откъм страната на пътя. Все още стоеше превита там, когато Каси Уайт пристигна с нейния стар разнебитен форд. Тя отиде при патрулиращата кола, каза нещо и се върна към Елен. Наведе се към нея с лице набраздено от дълбоки бръчки и умора и я изправи на крака.

— Влизай в колата, сладка. Просто влез. Така. Добре ли си? Трябва сега да дойдеш с мен, сладка. Майка ти има нужда от теб. Пита за теб. Елен, — чуваш ли какво ти говоря? — Тя отпусна спирачката. — Майка ти има нужда от теб, сладка, ужасно ѝ трябваш...

Майка ѝ пристигна с автобуса в четири часа, два часа по-рано. Тя бе припаднала върху тротоара пред козметичния салон на Каси. Каси бе затворила салона и бе я прибрала вътре. Когато видя кръвотечението, тя я качи на форда и я закара в католическата болница в Мейбъри. Имаше и по-голяма болница по-близо до Оринджбърг, но за да се отиде там трябваше медицинско осигуряване. „Без картата на Синия кръст, ще те оставят да умреш на тротоара“ ѝ каза Каси.

Сестрите разбраха какво се беше случило. Каси каза, че когато си дали сметка за това, лицата им станали бледи и затворени, но все пак приели Вайълит. Първото преливане на кръв изглежда имаше ефект. Когато Елен и Каси пристигнаха там, майка ѝ беше в съзнание. Над главата ѝ имаше разпятие, иглата от системата за подхранване бе забита в ръката ѝ и в другия край на помещението една жена непрестанно пъшкеше. Елен погледна в майчиното лице. Кожата ѝ беше бяла и като че ли хартиена, опъната много силно върху костите. Ръцете ѝ лежаха върху хладните, бели и колосани чаршафи, климатичната инсталация въздишаше, навън валеше дъжд.

— Това е много хубаво място, Каси — каза тя. — Имат градина. Каза ми една от сестрите. Разрешават да се седи там, навън, знаеш ли? Когато си по-добре.

Това беше последното, което Елен чу тя да казва. През нощта ѝ бяха направили второ преливане. Умря петнайсет минути преди Каси и Елен да пристигнат там на сутринта. Сестрата, която им съобщи, имаше мек, спокоен глас, който звучеше като молитва. След малко тя се изправи, зърната на нейната броеница блеснаха върху черната ѝ кожа. Майка ѝ, каза тя, беше готова, и Елен можеше да я види.

Те дръпнаха памучната завеса около леглото, и сестрата отстъпи настрана, но не я остави. Елен погледна към майка си. Системата я нямаше, леглото беше подредено. Ръцете ѝ бяха склучени върху гърдите, а очите ѝ бяха затворени. Чертите на лицето бяха остри и слаби. Тя изобщо не приличаше на нейната майка, си помисли Елен. Когато накрая се наведе и постави устни върху майчиното си чело, кожата беше суха и студена. Не знаеше какво да направи по-нататък. Като че ли нямаше за какво повече да стои там — нейната майка я нямаше. Но на нея също така не ѝ се искаше да напуска.

След малко сестрата въздъхна, хвана я за ръката и я изведе. Подаде ѝ чисто надписана пазарска торбичка с дрехите на майка ѝ, сака с ципа, който тя беше взела със себе си в Монгомъри. Когато отиде при Каси, Елен го отвори. Вътре имаше прясно изпрана носна кърпа, чисто бельо, гребен и малка тетрадка, в която нямаше нищо написано. Бельото беше плътно увито около нещо твърдо и квадратно. Когато Елен го развърза, намери старата кутия от парфюма „Джой“, него майка ѝ използваше да ароматизира своите неща, още когато в Алабама в отделенията за дреболии към големите магазини не бяха чували за лавандулени торбички.

Майка ѝ почина в събота сутринта, погребението беше в сряда. Каси и Елен бяха единствените, които съпроводиха ковчега. Каси плати за два големи венеца от лилави безсмъртничета, единият във формата на кръг, другият на сърце. Елен знаеше, че майка ѝ нямаше да ги хареса. През целия път на връщане от гробището на Оринджбърг, Каси се ядосваше:

— Те трябваше да бъдат от виолетки, — повтаряше тя непрекъснато. — Знаем, че това би ѝ харесало. Аз трябваше да уредя

само за цвета, това е всичко. Те траят дълго — това успокоява. Но трябваше да бъдат виолетки. Бих искала да имат поне няколко от тях.

Тази вечер тя направи опит да накара Елен да яде, и Елен опита също, защото знаеше, че Каси беше много внимателна и тя не искаше да засегне чувствата ѝ. Взе си малко от пърженото пиле, но всеки залък като че ли я задръстваше. Накрая Каси спокойно отнесе чинията. Когато се върна обратно в стаята, лицето ѝ беше зачервено и тя държеше в ръце плик от кафява опаковъчна хартия. Тя го постави върху масата, и седна срещу Елен. Изглеждаше непохватна и нервна.

— Трябва да поговорим по това, сладка — каза тя накрая. — Трябва. Ти не заплака. Ти не каза почти нито една думичка. Трябва да поговорим.

Тя се колебаеше и когато Елен не каза нищо, избухна:

— Сладка, ти не можеш да останеш в Оринджбърг, вече не. Трябва да отидеш на друго място, място наистина далеч от тук. Майка ти казваше, че има сестра в Англия. Тя ми говореше за нея, за къщата, където са израснали и за всичко. Представям си, че би могла да отидеш там. Тя ти е близка роднина. Надявам се, че когато чуе за майка ти, тя ще бъде радостна да те приеме. Твоят татко сега... — Тя се поколеба. — Мислих и за него също. Но Вайълит никога не искаше нищо от него. Веднъж ми каза, че не знае дали е жив или умрял и също така не се интересуваше. Знам, че той никога не си е мръднал малкия пръст, за да те намери или да ти помогне, а Вайълит не би отишла при него, независимо колкото и трудно да ѝ беше. Но, нейната сестра... Мисля, че Вайълит би желала това. Тя толкова много говореше за Англия. Не толкова много в последно време, наистина. Но преди. Когато в началото беше дошла да работи при мен... Ако тя можеше сега да говори, Елен, допускам, че би казала това.

Тя замълча, червенината по лицето ѝ се засили. После побутна кафявия плик през масата.

— Петстотин долара. Вземи ги, сладка. Те са твои.

Елен се втренчи в плика, бавно повдигна глава. Каси поклати глава и се усмихна.

— Пазех ги за мен. Пазех ги за черни дни, както се казва — Тя сви рамене. — После си казах: за какъв дявол ги пазя. Не съм така млада, каквато бях, нямам собствени деца, бизнесът сега върви чудесно. Нямам нужда от тях. Ти имаш. — Тя се приведе през масата.

— Сладка, пресметнах. Тук има достатъчно, за да вземеш влак и самолет. Билет в една посока и малко ще ти остане, за да си помогнеш в началото в Англия. Бих искала да са повече, това е. Аз наистина обичах майка ти, Елен. Признавам, че много съм ѝ задължена за това, че ми помогна да започна този бизнес. И сърцето ме боли като си помисля, че всичко тръгна зле с нея. Така че го вземи сега, чуваш ли ме? Вземи го или аз ще започна да полудявам...

Елен остана с ръка върху плика. Тя се колебаеше, после бавно го хлъзна обратно през масата.

— Каси, — започна тя бавно. — Каси, не мога. Благодарна съм ти — по-благодарна, отколкото мога изобщо да го изразя. Но аз не мога да взема това. Не би било правилно. И във всички случаи... ти трябва да знаеш, Каси. Ти видя. Не мога да тръгна. Не сега.

Устните на Каси се свиха.

— Имаш предвид тази история с Танър — това ли имаш предвид?

— Знам кой го направи. — Елениният глас беше овладян. — Зная защо убиха Били. И знам кой. Няма да замина. Не, докато не кажа това, което зная.

Настъпи тишина. Каси изведнъж доби много изморен вид. Тя проведе глава върху ръцете си, и когато се изправи гласът ѝ беше остър и изпълнен с гняв.

— Наистина ли хората никога не се научават? Аз теб съм те взимала за най-различни неща, Елен Крейг, но никога досега не бях те мислила за глупачка. Ти имаш глава на раменете, момиче, използвай я — Тя се облегна назад върху стола си и сгъна ръце. — Окей, ти имаш нещо да кажеш. Кажи ми. Видя ги, нали? Видя лицата им? Видя пушката в ръката им? Видя пушката да стреля?

— Не, не точно... — Елен я гледаше объркано. — Но те го направиха, за да спрат Били да говори, за да го спрат да даде показания за предишната нощ. Знам това! И ти го знаеш! Всеки в Оринджбърг го знае! Ти видя Били, когато излезе от полицейския участък — трябва да си видяла колата, която го следеше...

— Видях кадилака на Калвърт. Видях хората в колата. Видях ги да карат по „Мейн стрийт“. — Касината уста бързо се затвори. — Не бих могла да кажа дали следваха теб и Били или не. Те просто караха, това е всичко, което видях.

— Добре, но това не е всичко, което аз видях... — гласът ѝ се издигна възмутен. — Видях всичко да уговарят до бензиностанцията. Калвърт, Мерв Питърс, Еди Хейнис, и още двама. Един от тях имаше ловна пушка. Те ни проследиха по пътя, близо до фургонния парк. После Еди Хейнис извика, че Били току-що си бил загубил работата. После те продължиха...

— Не е престъпление да уволниш един човек. Не е, доколкото знам. Не в този щат. Убийството е престъпление. Понякога... — Тя въздъхна, и гласът ѝ омекна. — Елен, сладка, не можеш ли да разбереш какво искам да ти кажа? Отиди долу в участъка, те ще ти се изсмеят в лицето. Нямах доказателства, сладка. Никакви.

— Аз нямам? — Елен я изгледа неуверено.

— Сладка, ако искаш да отидеш при тях, отиди. Знаеш ли какво ще се случи? Същото се случи на Били, това е — Тя горчиво се усмихна. — Ще намериш цялата правна машина изведнъж спряла. Колелата ѝ се въртят толкова бавно, че не е за вярване. И после ще свършиш, както Били. Мъртва. Блъсната от автомобил. Удавена, докато плуваш. Колко време живееш на това място, сладка? Как не знаеш неща като тези?

Тя спря с пръсти, лежащи върху кафявия илик. Бавно го бутна обратно през масата.

— Мислиш ли, че Били Танър би искал да ти се случи нещо лошо, сега, когато майка ти я няма? Когато няма да ти е добре? Когато нещата няма да се променят? Когато не разбираш нещата, както сега, ти няма никога да накараш съда да потвърди. Били не беше глупак, плюй на това, което говорят хората наоколо. Когато отиде в участъка, той знаеше, че си слага въжето на шията. Това беше неговият избор, не разбираш ли? Ти нямаш избор, освен ако не си представяш, че ще умреш като Били. Така че, вземай тези пари и върви. Това е първото нещо. Колкото може по-скоро. Утре сутринта има влак...

Тя бутна плика под Еленините ръце.

— Мисли за тях като за заем, сладка. Мисли за тях както желаш. Но ги вземи. Вземи ги от мен, окей? Видях достатъчно омраза, достатъчно убийства.

Елен бавно взе плика. Повдигна очи към Касиното лице.

— Това беше Нед Калвърт — каза бавно тя. — Може би не той самият е държал пушката, но той беше замесен. Той уби Били. Той уби

и майка.

Тя видя, че очите на Каси се разшириха, когато спомена за майка си. После жената овладя отново лицето си. Постави ръце на масата, уморено се надигна ма крака и се обърна.

— Аз чувам много неща да се приказват, докато работя — каза спокойно тя. — Женски приказки. Слушала съм много приказки и за Нед Калвърт. Чух да говорят и за майка ти. Чух да говорят дори и за теб, а понякога и за трима ви заедно. Повече не искам да слушам. Толкова ме изтощава, че започват костите да ме болят. От началото, когато го видях, мислех, че Нед Калвърт е един ловък курвенски син и ако човек някога има нещо общо с него, той се проявява като точно такъв. Но нищо не може да го засегна, сладка, длъжна си да разбереш това — във всеки случай, не тук в Оринджбърг. Забрави го. Изхвърли го от съзнанието си. Вземи парите... — Тя се обърна и погледна Елен с тревожни очи, като че ли всичко, което виждаше, я плашеше.

— Той ще умре, сладка — каза тя. — Някой от следващите дни, той просто ще легне и ще умре. Тогава ще се изправи пред своя създател. Ако на този свят няма справедливост, на онзи има. Рано или късно — Тя ни настига. Ще видиш...

Настъпи тишина. Каси видя, че момичето не ѝ вярва. При споменаването на божествената справедливост устните ѝ се бяха извили. Елен седеше, загледана в кафявия плик. След няколко минути, пръстите ѝ го стиснаха. Тя го грабна от масата с внезапен, странно пламенен жест го притисна към сърцето си.

— Ще го взема. Благодаря ти, Каси. Ще направя както казваш.

Тя погледна настрана, после бързо, непохватно се изправи и притисна Каси в прегръдките си. Притисна лице в костеливите ѝ рамене.

— Ти беше толкова мила — каза тя. — Толкова мила. Никога няма да забравя това, Каси. Ще ти върна парите един ден. Обещавам ти.

Каси я потупа по раменете и бързо целуна Елен по косите. После повдигна Еленината брадичка, и погледна в лицето ѝ намръщено и тревожно. Красивите синьо-зелени очи срещнаха нейните и се отвърнаха настрана.

Каси отстъпи назад. Това, което видя в Елениното лице я изплаши. Тя видя там привързаност към нея, благодарност — да. Но

видя и нещо друго, нещо, което момичето се опитваше да скрие. Омраза.

Такова красиво лице, толкова младо момиче — и омраза.

Каси отиде в кухнята, за да приготви малко кафе, а Елен седна сама в занемарената всекидневна и даде воля на ненавистта си. Дебелият кафяв плик стоеше на масата пред нея. Тя се усмихна на Каси със своята учудваща усмивка, която винаги бе имала и която можеше да освети цялата стая. Каси въздъхна и седна.

Такова красиво дете, помисли тя. Този странно напрегнат поглед сега беше изчезнал. Сините очи, които срещнаха нейните не бяха вече студени, а открити и искрени. Каси се успокои. Тя е била напрегната, това е, и беше съвсем естествено, след всичко, което ѝ се беше случило. Но тя беше млада, щеше да го превъзмогне. Защо изглеждаше по-добре сега? Изключително — детето изглеждаше почти щастливо сега.

— На сутринта ще изпратим на леля ти телеграма — каза тя. — Разкажи ѝ какво се случи. Кажй ѝ, че се прибираш у дома.

— У дома? — за момент тя изглеждаше объркана, после бързо кимна. — О, да. Разбира се. Чудесно, Каси.

Нямаше повече спорове. Това беше облекчение. Момичето щеше да бъде практично, а това винаги помагаше.

Каси въздъхна, и започна да налива кафето.

Всичко ще бъде наред, помисли, ще бъде.

Тази нощ Елен отиде да спи на разтегателната кушетка в малката всекидневна на Каси. Лежеше спокойно, чуваше как Каси се движи из съседната стая, скърцането на пода, после въздишката на пружината, когато тя влезе в леглото.

Ивицата светлина под вратата изчезна, а Елен лежеше в тъмното. Лицето и се беше стегнало от неизплаканите сълзи и тялото я болеше. Тя чувстваше мъката не точно в съзнанието си, както очакваше, а в своето тяло. Тъпа болка се беше загнездила в стомаха и около сърцето ѝ. Тя никога дотогава не беше виждала смъртта и сега нейните образи пламтяха в съзнанието ѝ: бързината ѝ, нейната окончателност. Тя видя

Били в тревата край пътя, видя майка си с ръце сплетени върху гърдите. Чела беше, че мъртвите изглеждат спокойни, като че ли спят. Това не е вярно, помисли. Те изглеждат мъртви. Гледаш ги и разбираш, че — отишли са си и никога няма да се върнат.

Образите караха болката да пристяга гърдите ѝ, и тя се опита да я отблъсне, но не можеше да контролира съзнанието си. Те се връщаха, подвижни като мълния и след малко, изведнъж тя започна да плаче.

Не искаше Каси да я чуе и да влезе, затова се обърна и зарови глава във възглавницата, докато ужасната топла и мъчителна болка не спря, и тя се успокои.

Тогава избута завивките и седна на ръба на леглото, държейки кафявия илик с парите на Каси здраво в ръка. Седеше и се взираше в тъмнината, заслушана в нощните шумове. Коли, гласове, и по-късно, много по-късно, свирката на бързия товарен влак, преминаващ Оринджбъргската железопътна кръстовка. Били беше мъртъв, майка ѝ беше мъртва, влакът продължаваше да се движи по график. Смъртта, толкова огромна за нея, беше дребна работа, и тя мразеше целия останал свят заради неговото спокойствие и за коравосърдечието му.

След малко тя се опита да се моли. Коленичи пред леглото и събра ръце, както майка ѝ беше показвала, когато беше малка. Нито дума не излезе, но тя не можа да си представи бога. Отново се изправи, взе плика и го притисна към сърцето си. Тогава, тъй като беше безсмислено да говори на един бог, в който не вярваше, тя заговори на Били и на майка си, думите пареха в ума ѝ.

— Майко, Били, няма да ви забравя. Обещавам, че няма да ви забравя. — Тя го повтаряше отново и отново. Постепенно дишането ѝ стана по-равномерно, съзнанието ѝ се успокои, и тя започна да мисли за бъдещето. Не можеше да го види ясно и го смесваше с неща от миналото — предсказанията на Били, всички неща, които нейната майка мечтаеше да постигна — но да мисли за тях бе за нея подкрепа. Тогава почувства като че ли майка ѝ и Били дойдоха при нея и настойчиво я подтикваха: каквото и да направеше, щеше да бъде за тях, всички техни амбиции и всички техни мечти бяха нейни сега, това беше тяхното завещание.

— Обещавам, — каза тя високо със спокоен, равен глас.

На улицата измяучи котка. Елен легна отново в тясното легло. Започна да прави планове, не заспа.

Рано сутринта на следващия ден тя и Каси отидоха във фургона. Каси погледна мушамената покривка на масата, червения стол, шалът „Песли“, и заплака.

— Като че ли не е истина — продължаваше да повтаря тя. — Толкова бързо. Не мога да го повярвам.

Елен я накара да седне на масата и ѝ направи чай. После издърпа стария мукавен куфар и започна да събира багажа си. След малко Каси изтри очи и мълчаливо я загледа. Лицето на момичето беше стегнато и успокоено. Тя опаковаше бързо и методично. Няколко дрехи, няколко книги. Присегна под леглото, изтегли старата черна тенекиена кутия и седна назад на пети, заровена в нея.

— В нея държахме парите — гласът ѝ беше равен. — Нашите спестявания, за да се върнем в Англия. Всичко това свърши.

— Елен...

Каси тронаво се вдигна на крака, а Елен се въртеше наоколо. Тя вдигна бледото си лице и сините ѝ очи блеснаха.

— Аз ще стана личност, Каси. Ще чуеш за мен. Всички в Оринджбърг ще чуят — чакай и гледай. Ще четеш за мен в списанията. Заминавам, и никога няма да се върна на това място. Не докато...

Тя прекъсна, хапейки устни, като че ли се ядоса на себе си за това избухване. Каси беше стъписана, после трогната. Тя тъжно поклати глава: познато ѝ беше това чувство — на всекиго бе познато. И тя го беше имала преди много години, когато беше дете и вярваше, че приказките ще станат реалност. Тя отиде и внимателно сложи ръка на Елениното рамо.

— Разбира се, че ще станеш, сладка — каза тя. — Разбира се, че ще станеш.

Момичето я погледна. По лицето ѝ Каси разбра, че тя знаеше нейните истински мисли, но Елен не каза нищо. Тя просто се обърна към куфара и наблъска още неща в него: купчина стари фотографии и документи, два тъмносини паспорта със златни гербове на тях. На майка ѝ и нейния собствен. Каси се наведе напред и взе онзи, който принадлежеше на Вайълит. Малка избеляла снимка, под графата „професия“ Вайълит беше написала „актриса“. Каси въздъхна, върна паспорта обратно, и се обърна настрана.

— Какво мислиш за всичко това, сладка? — Тя дръпна тънката памучна завеса и с безнадежден жест посочи роклите на Вайълит. — Тези. Майка ти толкова обичаше дрехи, и беше толкова сръчна с иглата. Не можеш да ги оставиш...

Елен се изправи. Погледна дрехите, разбута закачалките. Една розова рокля, една морскосиня, те всички бяха поовехтели, внимателно изгладени, предпазени от дървените закачалки с листове хартия. В края на редицата имаше една сива, зацапана рокля от коприна. Каси видя етикета: „Бергдорф Гудман“. Елен бутна дрехите настрана.

— Не ги искам. Няма да ги взема. Започвам отначало.

Тя се обърна и затегна мукавения куфар.

— Сега ще тръгваме ли, Каси? Не искам да изпусна влака.

Каси повдигна рамене, въздъхна и тръгна към колата. Знаеше, че беше по-добре да не спори. Мъката по странен начин поразява хората, тя знаеше това: някои търсеха да се опрат на когото и да е, други искаха просто да се отърват от всички. Ще дойде после, помисли, и ще опакова тези неща. Елен можеше по-късно да промени намерението си, и тогава щеше да бъде доволна, че Каси ги е съхранила.

Самообладанието на момичето тревожеше малко Каси. През целия път до Монгомъри тя продължи да поглежда към нея. Но нямаше никаква следа от сълзи. Елен просто седеше с все този напрегнат израз на лицето. Тя не каза нито една дума. От Монгомъри изпратиха телеграма до сестрата на Вайълит, Елизабет и направиха резервация за самолета, после Каси закара Елен до гарата.

Отново беше много горещо, и те чакаха влака на сянка. Елен поклащаше мукавения си куфар, загледана по посока на релсите.

— Правиш ли си някакви планове, сладка? — попита Каси накрая, малко разтревожена.

— О, да. Много планове.

— Искам да кажа — помисли ли въобще какво ще правиш в Англия, когато пристигнеш?

— Не знам точно. Ще започна някъде. Ще си намеря работа. Ще се науча да пиша на машина може би или ще се обуча за сцената. — Елен леко обърна глава.

— Какво? Като Вайълит? — Каси беше изненадана и трогната също така.

Изглежда въпросът ѝ смути Елен, защото тя отново погледна настрани.

— Предполагам.

Каси се намръщи:

— Това е труден живот, допускам. Да намериш работа. Да започнеш. Външният вид не е всичко. Искам да кажа, за да намериш нещо подобно, трябва да познаваш подходящите хора, може би. Вайълит винаги казваше...

— Влакът идва. — Елен я прекъсна, и го посочи. Гледайки към линията, Каси видя, че сигналът стана зелен. Тя въздъхна. По-добре беше да не казва нищо повече. Нямаше време и във всички случаи Елен вероятно не би слушала. Може би бе успокоение за нея да крои планове като този — нещо, на което да се облекне, нещо, което да я поддържа. Тя се усмихна и бързо с обич я прегърна.

— Ами, непременно да ми пишеш. Осведоми ме как вървят нещата. Как я караш в Англия...

Тя помогна на Елен да се качи с куфара във влака и ѝ намери място. В последния момент, точно преди Каси да слезе отново на перона, Елен се обърна, обвини я с ръце и силно я притисна в прегръдките си. Каси забеляза блясък на сълзи в очите ѝ, преди тя да зарови лице в Касините гърди, но не каза нищо. Каси слезе долу и блъсна вратата.

Чу се сигналът, влакът внезапно тръгна и набра скорост. Каси стоеше и наблюдаваше, как той се измъква от гарата. Видя Елениното лице на прозореца, то изглеждаше толкова дръзко и толкова смело, че Каси беше развълнувана. Тя ѝ махаше, докато влакът стигна завоя и се скри от погледа. После си тръгна. Усмихна се на себе си и поклати глава. Елен беше добро момиче, но тя все още беше дете, а всички деца си приличат. Колко лесен им се струваше животът, колко прост. Искаш нещо, и го взимаш. Колко много момичета напускаха малките градове с мисълта, че ще станат знаменити, че ще станат богати? Елен е мечтателка, реши тя, поглеждайки обратно към релсите. Мечтателка, както майка си. Горката Вайълит, помисли тя и реши на връщане да мине през гробищата.

Във влака беше топло и задушно, нейният вагон беше почти празен. Елен дръпна сенника колкото можа по-надолу и затвори очи. Ритъмът на влака, звукът на колелата я успокоиха. Тя се заслуша — колелата като че ли ѝ изпращаха ново послание: знаменита и богата, казваха те, силна и свободна. Топлината във вагона ѝ действаше приспивно и тя вече не бе съвсем сигурна дали образите в съзнанието ѝ се явяваха наяве или на сън. Видя себе си да върши нещо невероятно добре, толкова добре, че Били и майка ѝ бяха горди с нея, а майка ѝ я целуна и притисна устни към ухото ѝ, и каза с нейния мек тих глас: „Елен, ти направи всичко, което аз мечтаех да постигна“.

Тя се видя обвита в скъпи кожи, в ръце с букет от бели рози. Видя се да спи в дълга, черна лимузина. Видя се да влиза в една стая, а Нед Калвърт да става прав, страхуващ се от нея и от нещата, които тя има властта да му стори.

Когато отново отвори очи, въздухът бе станал по-хладен и беше започнало да се стъмва. Тогава някои от образите ѝ се сториха глупави — белите рози, лимузината! — и се изчерви, спомняйки си какво беше казала на Каси, поиска ѝ се да си беше замълчала. Каси не ѝ повярва, тя видя това, беше си помислила, че е само мечта, фантазия. Беше погледнала със същия поглед, както гледаше Пришила-Ан, когато Елен ѝ говореше, че ще заминава за Англия. Беше направила отново същата грешка, помисли си. Така хората гледаха на нейната майка. Отвратително бе да бъдеш съжаляван, тя искаше да бъде неуязвима.

Един от начините за това тя откри на следващия ден, в последната част от пътуването си с влака. Вагоните вече се бяха понапълнили. Гледката от прозореца се беше променила. Хората вече бяха по-различни. Говорът им беше по-бърз, на всяка гара на влака се качваха все повече, и никой от тях не я познаваше. Тя намери тази мисъл изключително освобождаваща. Изведнъж разбра, че можеше да изостави всичко в миналото: Оринджбърг и фургонния парк, да бъде бедна и да не се срамува. Никой в този влак не знаеше нищо за нейната майка, те не бяха чували клюките за това как тя се е снабдявала с дрехите си. Никой във влака не знаеше за Нед Калвърт и как Елен се беше самоизлъгала във вярата си, че го обича. Никой не знаеше, че тя е Елен Крейг, освен ако не решише да им каже.

Сутринта Елен влезе в разговор с пълна, средна на възраст жена, която пътуваше до Ню Йорк сити, за да види своите внуци. Тя се

занимавала с фотография. Разказа историята на живота си и на половината тази на своята фамилия. После, очевидно заинтригувана от Елениния акцент, поиска в замяна Елен да ѝ разкаже своята история.

Тя плетеше. Докато Елен говореше, иглите и не спираха движението си. Елен ѝ каза, че е англичанка и посещава Америка за първи път. Била е на гости при далечни братовчеди от Юга и сега се връща къщи в Лондон. Елен говореше, тя очакваше иглите да спрат движението си, жената да я погледне, да се взре в нея и да я обвини в лъжа. Но нищо подобно не се случи. Жената кимаше и се усмихваше, и каза, че трябва да е вълнуващо да пътуваш на толкова дълго разстояние, и че тя, разбира се, се надявала, че на Елен Америка е харесала много.

Беше толкова просто! Елен се почувства въодушевена и свободна. Тя не беше повече Елен Крейг, впримчена в Оринджбърг, тя беше нова личност, нова жена — и тази жена би могла да бъде това, каквото си избере да направи от себе си.

Когато влакът влезе в гара „Пенсилвания“ и нейната събеседничка в купето ѝ каза довиждане, Елен почувства разкаяние. Жената беше любезна, а тя я излъга... В следващия момент чувството ѝ за вина бе изчезнало. Тя не го усещаше като лъжа, а като репетиция.

Преди да излезе от гарата имаше едно нещо, което трябваше да направи. Стисна здраво мукавения куфар, и си проби път през гъстата тълпа. Разходи се по Пето авеню заради Вайълит и надзърна във витрините на всички магазини. Беше много топло и въздухът се извиваше във вихрушки. Тя вдигна лице, за да погледне сградите, издигащи се като кули в небето. Погледна надолу и слюдата по тротоарите заблестя като диаманти. Хора — толкова много хора, миризма на солени бисквити, продавани на пресечката, портиерът пред „Сакс“ изглеждаше така бляскаво облечен, като войник в официалната си униформа. Коли, чиито миризми се проточваха по цялата улица. Въздухът миришеше на движение и целеустременост, така че ѝ се поиска да тича и да вика. Видя катедралата „Сен Патрик“ и се загледа във входа на хотел „Плаза“, гледаше хората които влизат и излизат от него. Усещаше сърцето на града като че ли да биеше през подметките на обувките ѝ, удряше тежко въздуха, който дишаше, и тя замечта да се качи на автобусите, на метрото, да изследва града, да го направи свой.

Но нямаше нито достатъчно време нито достатъчно пари, така че накрая пресече улицата и заради Вайълит постоя пред витрините на „Бергдорф Гудман“.

На тротоара температурата беше над трийсет градуса. Витрините на „Бергдорф“ бяха пълни със зимни кожени палта.

ЕЛЕН И ЕДУАРД

Франция

1959

— Този създадох за вашата съпруга. За вашата покойна съпруга...

Флориян Виспиянски, мъж с голяма брада, говореше тронаво, неспособен да скрие чувствата си. Той посочи една брошка на отдалечения край на дългата маса, върху която беше изложена колекция от негови произведения. Едуард я погледна. Обработен изумруд, монтиран върху злато и обграден с рубини: великолепно изделие, нещо, което би могла да сложи царица, съпруга на махараджа или жена, която не обича дискретните украшения.

Едуард се усмихна:

— Изобел би го харесала. Това е точно по нейния вкус.

— Радвам се. Надявах се, че съм прав. Хората говореха за нея, аз само слушах.

— Благодаря ти, Флориян. — Едуард стисна ръката му.

Той се върна обратно покрай масата с украшенията, поставени, за да бъдат инспектирани от него и чието изработване той беше следил през всеки етап, от първия им проект. Колекцията беше почти готова, оставаше само няколко украшения да бъдат завършени. Щяха да бъдат изложени и лансирани най-напред в Париж, после в Лондон и през ноември в Ню Йорк. В продължение на месеци тези бижута бяха единственото, на което той се беше надявал, дори повече. Би искал Изобел да я види — Тя в края на краищата стана причина за осъществяването им. Едуард погледна огърлиците, тиарите и гривните, лунните камъни и лаписа, черните перли и шлифованите във форма на розетка диаманти, опалите и рубините. Той затвори очите си за тяхната красота и видя Изобел в приемния салон на Ийтън Скуеър, повдигнала ръка, хвалеца се с изумруда си, шегуваща се и честваща своя „сладък“ пръстен.

Малко след това той напусна Флориян Виспиянски и прекара нощта с жена от заведението на Полин Симонеску. Обикновено, когато

отиваше там, той прекарваше само няколко часа. Но тази нощ потребността му беше много голяма, отчаянието му беше твърде силно и той остана с жената, заравяйки миналото в нейната плът чак до сутринта. Както всички жени тук, тя беше красива, опитна и услужлива. Имаше дълги черни коси, които като коприна се гънеха върху кожата ѝ. Може би, защото усещаше неговата голяма потребност тя се опита да имитира оргазъм.

Едуард я притисна за гърлото.

— Не се преструвай...

Тя остана неподвижна, а тъмните ѝ очи широко се отвориха. Той влезе в нея силно, бавно, движейки се към черното място, което търсеше и кратък изблик угаси усещането му. Може би поради начина, по който я държеше, може би заради това, което ѝ беше казал или поради нещо в самия него той усети, че с натиск съответстващ на неговия, тя наистина започна да му отговаря. Клепките ѝ изпърхаха и се притвориха, вратът ѝ се изви назад, дъхът ѝ зачести и пъшкайки тя въртеше глава на една и на друга страна.

Той изчака, натисна отново и зачака още веднъж — сигурен, че тези последни мигове щяха да изведат и двамата до края. Ръцете му я сграбчиха още по-плътно, даваше си сметка, че го върши без чувство. Когато усети, че започва нейното изпразване, за него беше лесно да влезе още по-дълбоко и по-твърдо този път, защото това не означаваше нищо, това беше само точното усещане на момента. Тя извика. Едуард притисна ръка върху устните ѝ и се изпразни.

След това, тя заплака. Притисна се към него и каза, че никога не ѝ се е случвало. Молеше го отново да се върне при нея.

Едуард изведнъж се отдръпна. Умът му стана студен и твърд: антипатия към нея, отвращение от себе си. Той хвана китката на ръката ѝ и повдигна лицето ѝ.

— Един час след като напусна това място — половин час или още по-малко — аз ще съм забравил лицето ти. Няма да запомня твоето име. Няма да запомня нищо от това, което се случи тази нощ. Трябва да го знаеш.

Тя коленичи и седна на петите си, загледана в него, с тъмни коси, падащи на дълги кичури от двете страни на лицето ѝ. Беше спряла да плаче.

— Ще те накарам да ме запомниш, — каза тя. — Ще го направя. Ще направя така, че никога да не ме забравиш.

После бавно прокара дланта си по бедрото му.

— Ти си красив — каза тя и наведе глава. — Така, — каза меко. — Ето така, виждаш ли? О, да.

Едуард легна по гръб и затвори очи. Нейните услуги като че ли се отнасяха за някой друг. По-късно, в ранните утринни часове на изгрева тази друга личност, този друг мъж нахълта отново в сенките на нейната плът, ебейки устремен към забрава, и едва когато тази кратка забрава дойде, той разбра, че този друг мъж беше самият той.

Напусна малко след шест. Тръгна пеш из пустите улици. Измяука котка, скокна от една стена и любовно се притисна към коленете му. Едуард погледна към нея, после към залостената къща на Полин Симонеску. Мярнаха се в съзнанието му две черни крила от коса, бледо лице — но то почти избледняваше вече. В този момент той се ненавиждаше, мразил се беше през цялата нощ.

Две години — и с това беше свършено. Не би се върнал назад, нито при Полин Симонеску, която при случай все още му гледаше на карти и му съставяше измислено бъдеще, нито при жените. При нито една от тях.

Щеше да стои настрана от всички жени, каза си. Бе отвратен от редуването, от сексуалното облекчение, което никога не траеше дълго, но което рано или късно трябваше отново да бъде повторено: празнота след празнота. И освен това, причиняваше болка, видя го тази нощ, въпреки че подробностите вече избледняваха.

Обърна се настрана и с едно измяукване котката го напусна.

Без повече жени, независимо колко силна е потребността. Това бе решение, на което той удържа три седмици.

Три седмици и една топла лятна вечер. Подписваше документи в тихия кабинет, докато секретарката, прикривайки своето нетърпение да отиде час по-скоро при любовника си, чакаше.

Три седмици и празното пространство в живота му го ужаси. Той погледна през прозореца и видя, че листата танцуваха. Обърна се и се опита да мисли за своята работа. Извика в съзнанието си бижутата на Виспийански и те студено заблестяха. Помисли за „Партекс

петрокемикълс“, където той и майка му притежаваха значителна част от акциите. Спомни си за новия изпълнителен директор на „Партекс“, превзетият тексасец, Дру Джонсън, приятел, назначен от самия него. Операцията против некадърния, напускащ директор беше подготвена и съвършено изпълнена — идеята на Едуард, изпълнението на Джонсън. Твърде много му харесваше заговорниченето. Докато то траеше — Той имаше цел, защото така силната му компания ставаше още по-силна. Но щом приключеше, той усещаше, че празнотата отново се настанява около него.

Джонсън беше пълен с планове. „Партекс“ сега беше четвъртата по значение петролопроизводителна компания в Съединените щати. Той искаше тя да стане най-голямата и то бързо. Едуард се възхищаваше от преследването на една цел, от пълната посветеност, която то изискваше, и чувството за цел. Можеше дори за известно време истински да се включи в него, но после все по-бързо се оттегляше. Четвъртата по значение, втората, най-голямата от всички: накрая, имаше ли някакво значение?

Обърна се и погледна наредените един до друг шкафове, купища върху купища. Погледна телефоните. Можеше да работи. Можеше да си намери и жена. Търсенето на печалба, търсенето на удоволствие, той гневно се отвърна и от двете.

Като напусна кабинета, освободи шофьора си за нощта, и влезе в черния „астън мартин“. Излезе от града, за да може да кара с повишена скорост, на музика. Когато разбра, че те и двете също не му помогнаха, при първа възможност обърна назад към Париж. Трябваше да потърси жена.

Не жената — не вярваше повече в нейното съществуване. Просто жена, която и да е. Непозната. Някоя днес тук и друга утре — секс наслука, в един живот наслука.

Караше по скъпите улици на десния бряг, зърна бляскавия лед на диамантите в представителните зали на „Дьо Шавини“ и продължи към Пон Ньоф, по Ке дез Огюстен.

В главата му миналото пулсираше настойчиво. Пред него блестеше Сена. Няколко улици по-нататък, няколко минути по-нататък едно високо, стройно момиче спря пред малка църква.

Тя беше ходила напосоки по улиците, заслушана също в миналото. Сега тя спря, повдигна лице към слънчевата светлина,

погледна сградата пред себе си. Църквата „Сен Жюлиен льо повр“. Тя беше бедна. Имаше точно десет франка в портмонето си. Усмиваше се.

До църквата имаше малък парк. Там играеха деца. Тя чуваше техните викове. С края на очите си виждаше цветовете на техните дрехи. Червено, бяло и синьо. Американски цветове. Цветове на независимостта. Тя беше в Париж почти седмица, а преди това в Англия: три дни в Дивон, три с Елизабет, сестрата на нейната майка.

Не ѝ се искаше да мисли за онези три дни. Отиде там така изпълнена с очакване, подскачайки по тесните пътища в провинциалния автобус, протягайки глава, за да види за първи път къщата, да хвърли пръв поглед на градината на своята майка. Това бе мястото, което в продължение на годините майка ѝ беше превърнала в магическо, докато с повторението на приказката Елен бе повярвала, че го познава, че познаваше моравата и лятната къща, че знае всяко дърво, и къде боядисаните в бяло пейки бяха изтеглени на сянка. Тя дори виждаше съвсем ясно хората, когато се събираха там за чайния ритуал.

Съвсем не беше такава. Беше грозно. И Елизабет, тя веднага го усети, при нея нямаше гостоприемство, само стара злоба и стара омраза.

Тя гледаше сега към църквата, към сводестата арка на входа и изпъди от съзнанието си спомените с други спомени: за Били, лежащ мъртъв, за нейната майка и за почукването на зърната от броеницата на сестрата, за Нед Калвърт, за мъжа с пушката и за черния кадилак. Тя не можеше да се освободи от нито един от тези спомени, не когато бяха събрани заедно. Нощем те оживяваха в сънищата ѝ, но през деня имаше определено място в съзнанието ѝ, където ставаха поносими. Там образите все още се повтаряха, но изглеждаха по-отдалечени, както филм, който веднъж бе гледала, като неща, които се бяха случили другиму. Тя не позволяваше да изплуват в съзнанието ѝ. Не би им го разрешила. Беше дошла в Париж — „Най-хубавият град в света, Елен, по-хубав дори от Лондон“ — и той беше хубав. Тя скиташе из него всеки ден. Докогато можеше да върви, и докогато можеше да гледа, се чувстваше добре. Тогава тя не започваше да трепери и да плаче. Това се случваше само, когато останеше по-дълго на едно място и оставеше спомените да пропълзят отново.

Нейният нов живот започваше, онзи, който беше планиран, за който беше мечтала отдавна. Тя мислеше точно за това — спомни си го по-късно — когато точно в този момент бе дочула колата.

Беше голяма черна кола с марка, която не би могла да определи и тя никога след това не беше съвсем сигурна кое беше видяла първо — колата или мъжът, който я караше. За момент помисли, че той я беше повикал, после разбра грешката си. Трябва да беше някое от децата в парка. Загледа се настрани, чу колата и се обърна.

Този път погледна директно в мъжа и видя, че той гледаше към нея с леко озадачен израз, като че ли мислеше, че би могъл да я познае. Беше странно, защото тя почувства същото, въпреки че в следващия миг знаеше, че е смешно — Тя никога не беше го виждала в този си живот.

Откакто беше напуснала Оринджбърг гледаше на света и на това, което я заобикаля с повишена яснота, като че ли все още беше в шок. Цветове, жестове, лица, движение, нюанси на речта, те всички сега бяха смайващо живи и ясни за нея, и този мъж тя видя по същия начин, като че ли той дойде при нея от някакво съновидение.

Колата, която той караше беше черна, неговият костюм беше черен, косата му беше черна. Докато го гледаше, той се наведе напред, за да загаси мотора на колата и когато се изправи и я погледна отново, това беше като мълния сред тишината, тя видя, че очите му бяха много тъмносини, като покрито море. Тогава тръгна към него и спря до колата. Внезапно разбра какво щеше да се случи по-нататък, знанието за това проблесна в съзнанието ѝ. Помисли, че може би той също знаеше, защото за миг лицето му стана съвсем неподвижно и много напрегнато, а очите му гледаха смутено, като че ли беше почувствал удар, някакво неочаквано пробождање — ножът го бе пронизал, а той не го беше видял.

Тя каза нещо и той нещо отвърна — нямаше значение какви бяха думите, тя видя, че той разбираше това така добре, като и тя. Думите бяха само един промеждутъчен, необходим коридор между две стаи.

Тогава той излезе от колата, заобиколи и дойде при нея. Елен го погледна. Изведнъж разбра, че ще го обикне, почувства блясъка на тази мисъл в съзнанието си, усети, че нещо в нея се размества, прегрупира и установява.

Тя влезе в колата и в лятната вечер те се понесоха из парижките улици. И тя пожела улиците и пътуването и вечерните светлини да продължат вечно.

Той спря колата пред „Льо Дом“ в Монпарнас и се обърна да я погледне. Беше директен поглед и той внезапно я накара да пожелае да се скрие, да избяга. Но да се скриеш от хората имаше и други, порезултатни начини, тя беше научила това откак бе напуснала Оринджбърг. Спомни си за жената във влака, спомни си и за другите хора. Тук не участваше някакво предварително решение, всичко, което знаеше бе, че не искаше той да узнае коя е, не искаше никой да знае коя е — искаше всички да я познават само като жената, която имаше намерение да стане, жената, която тя щеше да създаде. Не Елен Крейг: тя беше напуснала Елен Крейг завинаги.

— Знаеш ли, ти не ми каза своето име — каза той, докато внимателно я въвеждаше в шумния ресторант.

— Хелън Хартланд — отговори тя.

И оттогава нищо не беше просто.

Тя се казваше Хелън Хартланд, каза си. Беше осемнадесетгодишна, англичанка. Нейната фамилия носи името на едно село близо до Дивон, където живеели. Било близо до крайбрежието, къщата им гледала към морето, и имала най-великолепната градина. Той обича ли градините?

Баща ѝ е бил герой от Кралските военновъздушни сили, пилот, убит в последните месеци от войната. Майка ѝ, Вайълит Хартланд, била писателка — твърде известна в Англия, въпреки че романите, които е писала, сега са старомодни. Живяла е сама със своята майка, която е починала, когато е била на шестнайсет години. От тогава е живяла със сестрата на майка си. Напуснала е Англия преди една седмица и е дошла в Париж по импулс. В момента работи в едно кафене на булевард „Сен Мишел“. Живее в една стая с едно момиче, францужойка, която работи в същото кафене. Не, още не е решила колко ще остане тук.

Тя му каза всичко това по време на обяда в „Льо Дом“ със спокоен, равен глас, отговаряйки внимателно и грижливо на всеки

негов въпрос, привидно незаинтересована от знаменитата и модерна публика около тях.

Говореха английски, и говорът ѝ очарова Едуард. Той винаги бе имал прецизно ухо за акцентите. Неговият усет за английски, изработен по време на войната и на посещенията му след това, му създаваше способността да определя точно един англичанин или англичанка откъде са, така както го правеше за французите. Знаеше, че неговият собствен говор едва издаваше факта, че е чужденец. Все още бе запазил следи от леко забавеното оксфордско произношение и от проточеността на говора, взета от Хюго Глендининг, характерна за по-богатите класи от преди войната. Но произношението на това момиче не можа да определи. То имаше необикновена яснота и съвършенство на изговора — съвършенство, срещано обикновено само сред онези, за които английският е втори език. То не издаваше регионално влияние, показваше образование, беше хармонично, леко старомодно, и озадачаващо безкласово. Не можеше да определи произхода на говора ѝ нито по акцента, нито по фразата или жаргона. Той не можеше да определи самата нея.

За толкова млад човек тя притежаваше забележително самообладание. Не правеше опит да създаде впечатление, нито дори да се хареса. Не флиртуваше, не проявяваше интерес, освен ако не го изпитваше. Просто седеше там, спокойно свита на пашкул, със съвършена красота, неосъзнаваща или безразлична към факта, че всеки мъж в ресторанта на възраст между двайсет и шейсет години се заглеждаше в нея от момента на влизането ѝ.

Тя изпи две чаши вино и отказа трета. Когато сервитьорът, обръщайки се към Едуард го назова по титла, тя го погледна с нейния равен, син, вторачен поглед, но не каза нищо. Може би беше чула, може би не, той нямаше начин да разбере.

Когато бяха свършили да се хранят и пиеха кафе, тя остави чашата си и го погледна:

— Това място е забележително, нали?

— Много. — Едуард се усмихна. — През двайсетте и в началото на трийсетте години е било пълно с писатели и художници. Пикасо, Гертруд Щейн, Хемингуей, Скот Фитцджералд... Тук, в „Льо Купол“ между тях все още съществува голямо съперничество. Само че сега... — Той замълча, поглеждайки над шумната група в ъгъла. — Сега

хората се състезават за вниманието на филмовите звезди и на модните манекени. Писателите отиват другаде — в кафенетата по булевард „Сен Жермен“, например. В „Дьо Маго“ — Сартр ходи там, например...

— Радвам се, че ме доведе тук. Благодаря ти.

Тя се облегна назад и внимателно разгледа интериора от грамадни огледала, сервитьорите, с техните дълги бели престилки и блестящата публика. Мъж от съседната маса повдигна чашата си към нея и се усмихна, тя му отговори студено. Едуард се наведе напред.

— Не си била тук преди?

— О, не. Но бих искала да науча за места като това.

Тя говореше с пълна сериозност. Едуард повдигна вежди:

— Искаш да научиш за тях?

— Разбира се. И за други места, също. И за нещата, за толкова много неща.

Тя повдигна ръка, и започна да изброява темите върху своите тънки пръсти. Лека усмивка заигра по устните ѝ:

— За кафенетата и ресторантите, за храната и вината. За дрехите — красиви дрехи, като тези, които носи онази жена. За рисуването, сградите, книгите. За колите, къщите, мебелите, бижутата. За всички тези неща. — Тя искрено вдигна ясните си очи към лицето му.

— Очаквам, че ще ти бъде трудно да разбереш... — Тя замълча.
— Бил ли си някога гладен, истински гладен.

— Много гладен, предполагам — да, един-два пъти.

— Аз съм гладна за тях, за всички тези неща. Да знам за тях, да ги разбирам. Аз... Ами, аз израснах в много малко градче.

— Затова ли дойде в Париж?

Едуард я изгледа с любопитство, защото за пръв път от гласа ѝ изпълзя емоционална нотка. Тя като че ли също усети за това, съжали и бързо се усмихна.

— Една от причините. И аз работих здраво. Знаеш ли какво правя всяка сутрин, преди да започна работа и всяка вечер, след като свърша?

— Каж ми.

— Разхождам се из Париж и разглеждам. Пазари, галерии, къщи, църкви. И магазините, разбира се. Трудно е да се влезе в много големите от тях, защото нямам подходящите дрехи, но аз разглеждам

витрините им. Гледам роклите и шапките, ръкавиците, обувките и чорапите. Също чантите и коприненото бельо. Бях във „Вюитон“, в „Хермес“ и „Гучи“, а вчера стоях пред „Шанел“ и „Живанши“ и „Диор“ — тези засега ги оставих. Там не може отвън да се види никаква дреха, освен ако не влезеш вътре, така че се задоволих с табелките им. — Тя изкриви устни в усмивка.

— Разбирам. — Трогнат и развеселен, Едуард се колебаеше. — И от всички тези неща, които видя, кое ти хареса най-много?

— Трудно е да се каже. — Тя смръщи вежди. — Отначало всичко ми изглеждаше съвършено. После започнах да разбирам какво не харесвам — нещата, покрити с инициали, нещата с прекалено много злато, нещата, които... които прекалено се самоизтъкват. Но най-много, да, най-много ми хареса чифт ръкавици.

— Чифт ръкавици?

— Бяха много красиви ръкавици. — Тя леко се изчерви. — В „Хермес“. Бяха много семпли, от мека сива кожа на антилопа. Точно до китката. Имаха по три бастички тук. — Тя показва мястото от горната страна на китката си. — И бяха подгънати на едър бод, точно там, по средата. И бяха красиви. Обичам красиви ръкавици. Обичаше ги и майка ми. Тя трябва да имаше стотици...

— Разбирам. — Едуард я погледна тържествено. Сиво-сините очи го срещнаха непокорно, като че ли тя го подканваше да ѝ се смее. Той погледна към бялата ленена покривка.

— А за бижутерията, — каза внимателно той, — би ли желала да научиш също и за нея? Гледа ли по бижутерските витрини?

— Понякога. — Тя наведе очи. — Гледах с часове. Тази е ваша, на улица „Фобур сен Оноре“, нали?

— Наистина.

— Бях там преди два дни, и после при „Картие“. — Игрив пламък се появи в очите ѝ.

— И чия витрина ти хареса повече? Моята или на моя съперник?

— За да бъда искрена, на „Картие“. Но аз съм толкова невежа. Не зная нищо за камъните, за тяхното поставяне...

— Знаеш ли кои камъни предпочиташ?

— О, да. Това знам, разбира се. Харесвам диамантите.

— Те не са най-скъпоценните... — Той я гледаше отблизо. — Един съвършен изумруд — тъмнозелен изумруд, каквито вече много

рядко се срещат, би могъл да струва много повече.

— О, това не е въпрос на стойност. — Лек упрек се появи в гласа ѝ. — Аз харесвам диамантите, защото те са ясни, без цвят. Защото са студени и топли едновременно. Като огън и лед. Диамантите, които гледах... — Тя се колебаеше. — Бяха като че ли ги гледаш през светлина, в сърцето на светлината. Ти вероятно ще намериш, че това е глупаво.

— Ни най-малко. Аз мисля същото. Знаеш ли, че диамантът има едно много любопитно качество — нещо, което го прави единствен между камъните?

— Не.

— Знаеш ли как усещаш диаманта, когато го държиш в ръка? Той е леденостуден. Толкова студен, че ти изгаря кожата.

— Огън и лед?

— Както каза. Точно.

Очите им за миг се срещнаха. Едуард почувства ума си отпуснат и замаян, за секунда имаше усещането, че пада от голяма височина — дълго, страшно и свободно падане, неудържимо, освежително и толкова ужасяващо. „Кралят на запоите“, „Кралицата на диамантите“... Споменът за Полин Симонеску, която му беше гледала на карти проблесна в неговото съзнание и след това изчезна.

Тя също преживяваше нещо, той можа да забележи това. Очите ѝ се разшириха, устните се разтвориха, тя леко въздъхна, като при изненада. През масата Едуард бавно се присегна и леко сложи ръка върху нейната. Докосваше я за първи път и това предизвика у него буйно вълнение, по-интензивно от всяко друго, което той бе изпитвал от дете. Беше я пожелал от момента, когато я видя. Сега усети, че в тялото му се надигаше толкова интензивно желание, че потрепери.

Той имаше здрав инстинкт за самосъхранение, изработен до съвършенство през годините. Бързо изтегли ръката си и стана.

— Късно е. Трябва да те заведе до вкъщи.

Тя го погледна, очевидно незасегната от неговата рязкост, после бавно се надигна. Спокойна, увенчана със своята красота, го последва и седна върху меките седалки на „астън мартина“. Докато се връщаха, не проговори нито веднъж, седеше спокойна, видимо отпусната, наблюдаваща улиците и булевардите. Едуард, силен мъж, свикнал да разпознава силата у другите, обикновено в мъжете, сега я усети в нея.

Той усещаше нейното излъчване към себе си като парфюмен аромат. Погледна към нея и усети че плътта му се втвърдява. Широкият устни, високите едри гърди, дългата стройна линия на ханша и бедрата й... Най-малкото й движение бе като сексуално обещание за безкрайна наслада. И все пак нейните очи му се струаха едновременно шеговити и надменни, като че ли тя осъзнаваше силата на своята красота и полупрезираше прибързания отзвук, който причинява.

Той намали, когато стигнаха до ярко осветеното кафене, в което тя беше казала, че работи, и тя се изправи.

— Би ли ме оставил тук?

— Нека да те заведа до вкъщи.

— Не, тук ще е по-добре. Имам много зла портиерка. — Тя се усмихна. — Само през няколко улици е. Ще си отида по-късно. Трябва да се срещна със собственика — да разбере за работното си време утре... — Тя се обърна към него и подаде дългата си, тънка, ръка. — Благодаря ти. Беше чудесна вечер. Забавлявах се много добре. — Тя тържествено разтърси ръката му и Едуард кълнеше небесата и своята очевидна неспособност да произнесе една смислена дума. В този момент му се искаше да я попита дали би се омъжила за него, или дали би отишла с него в дома му, или някъде заедно, или нещо, или каквото и да е.

— Всеки ден ли работиш? — успя да попита накрая, помагайки й да излезе от колата.

Тя го погледна и бавно се засмя:

— О, да. Свършвам към шест. Довиждане.

Тя си тръгна, без да се обърне, пробивайки си път между масите и изчезна в кафенето.

Едуард постоя, загледан в нея, питайки се дали имаше сила да подкара колата от тук и никога да не се върне обратно, и разбра, че нямаше. Усещаше неясно лицата, гласовете и смеха от оживените маси на терасата, от обикновения свят, който отиваше някъде другаде. Хубаво момиче му отправи поглед, но Едуард не я забеляза. От отдалечената част на терасата нисък, пълен и грозен мъж, също го изгледа внимателно. Едуард не го забеляза. Мислеше, че жената беше осемнайсетгодишна. Откъде беше усвоила тази абсолютна увереност, тази очевидна, спокойна осъзнатост за собственото си сексуално

върховенство? Някой мъж ли я беше научил — и ако беше така, кой и при какви обстоятелства?

Той изпъшка, качи се в колата и подкара с голяма скорост към Сен Клод, където се опита да удави спомена в бутилка арманяк и в една безсънна нощ.

Сутринта изпрати да купят от „Хермес“ чифтът сиви антилопени ръкавици. Около пръста на едната от тях вмъкна самотен диамантен пръстен. Диамантът беше петнайсет каратов, категория „Д“, най-високата класификация за чистота на цвета и „ВБ“ за вътрешна безупречност, за яснота.

Беше шлифован от майстор, гореше със синьо-бял пламък и представляваше съвършено съчетание между природа и изкуство.

Сложи обратно ръкавиците с пръстена в тяхната кутия и затвори капака. После с трескаво вълнение зачака да дойде шест часа.

На втората вечер той я заведе в „Ла Купол“. Поведението ѝ остана непроменено. Тя прие пристигането му пред шумното кафене, без каквото и да е въпрос. Беше спокойна и любезна. Както преди отговаряше на въпросите му, но проявяваше малка инициатива. В отговор му задаваше неутрални въпроси. Нито една от обикновените женски уловки, към които той беше привикнал: без деликатни въпроси, предназначени да предизвикат информация за неговия личен живот, без опит да разкрие дали някоя друга жена го държи. Тя разговаряше с него за работата и професионалните му занимания. Разпитваше го за Париж, за Франция и за французите. Не даваше никакъв знак, че осъзнава сексуалния магнетизъм, който Едуард усещаше да се излъчва от нея, а той — замаян от неговите вълни — отчаяно се опитваше да бъде толкова спокоен и безстрастен, колкото беше тя.

Насилваше се да гледа на нея хладно, както би могъл да направи с една потенциална своя служителка. Тя бе облечена в обикновена памучна невталена рокля в сиво-синьо, цвят близък до този на очите ѝ. Нямаше украшения, само много обикновен, евтин часовник, който от време на време разтърсваше, защото казваше, че понякога спира. Имаше красиви ръце с дълги, елегантни пръсти, овалните ѝ нокти бяха късо отрязани и nelaкирани като на ученичка. Стоеше много изправена и около нея имаше някаква изключителна неподвижност,

отсъствие на оживеност, което в друг случай би могло да бъде досадно, но при нея то въздействаше хипнотично.

Поглеждайки я веднъж-дваж отблизо, Едуард се питаше дали тя го беше излъгала за годините си. Понякога изглеждаше много по-млада от осемнайсет, като сериозно дете, неосъзнаващо собствения си еротизъм, дете на снимка от Викторианската епоха. В друг момент, изглеждаше по-възрастна, отколкото твърдеше, като жена над двайсетте, в първия разцвет на хубостта си.

Често, особено когато го гледаше директно двете впечатления — на невинност и чувственост — се застъпваха. Тогава той се озоваваше, загледан в сериозното и красиво лице на добре възпитана млада жена, която би могла да е посещавала манастирско училище, водила е спокоен живот, затворен живот и чиято чистота и неотклонно втрещване извикваха у него само най-чисти усещания, мисли и представи.

Тогава непосредственият отзвук на собственото му тяло и на съзнанието му го травмираха дълбоко. Пуританската жилка в неговата природа воюваше със собствената му силно сексуалност. Той си представяше, че прави с нея любов и се мразеше заради съблазънта на образите, която рикошираше чрез неговото съзнание. За собствено смайване откри, че мъжката и женската роля, към които той беше привикнал, си бяха разменили местата. Този път той беше, който презирайки себе си, се чуваше да задава въпроси, предназначени да предизвикат лични разкрития. Тя беше тази, която елегантно, но твърдо отхвърляше всички проучващи въпроси.

Невъзможно му бе да я гледа безстрастно. Съзнанието му се опитваше да прави преценки, но преценките се удавяха в настойчивото желание на неговите сетива. Тя дори не употребяваше парфюм — миришеше на самун, на прясно измита кожа и коса, на себе си. За Едуард това беше най-опияняващият аромат, който някога бе усещал.

Накрая, когато бе достигнал състояние на такъв смут, че тези, които го познаваха или работеха с него не биха си го представили за възможен, той рязко предложи да си тръгнат.

— Много добре.

Очите им се срещнаха, никой от тях не мръдна, мозъкът на Едуард се замъгляваше.

— Мога да те заведа в дома ти. Или — ако предпочиташ — можем да отидем в моята къща в Сен Клод. Тя е съвсем близко до Париж.

Гласът му заглъхна. Сиво-сините очи го гледаха с равен поглед. Едуард усети цяла серия от идиотски и объркващи опровержения, които напиреха в ума му. Искаше тя да разбере, че това не е нито увод, нито рутинен ход, че нямаше задни мотиви: той просто не можеше да понесе мисълта още една вечер без нейното присъствие.

— Благодаря ти. Това би ми било приятно.

Той караше много бързо и усети нарастващо въодушевление. Струваше му се, че скоростта и триумфалната музика на Моцартовия квартет запълваха тишината помежду им. „Тя знае, тя разбира“, си мислеше той несвързано и триумфиращо.

Никога не бе водил жени в Сен Клод. Единственото изключение беше неговата съпруга. Сега, точно както бе постъпил с Изобел, той мина първо през градините, ароматни от цъфтящите лилии и застана на края на цветната градина с лехи на фигури, загледан през сребърния въздух към червената жаравя на града в далечината. Направи това нарочно, като последен отчаян опит да запази себе си, мислейки, че сравненията и спомените тогава ще се върнат към него и ще го накарат да игнорира тънката здрава нишка, с която тази жена го обвързваше.

Никакви сравнения не му се появиха, никакви спомени не се възвърнаха. Той, който винаги бе мислил, че никога не би могъл да се освободи от миналото, сега откри, че миналото бе отпуснало своята хватка, беше си отишло, той бе освободен от него. Стойки в градината, той не осъзнаваше нищо друго, освен присъствието на жената до себе си. Без да каже нито дума — беше напълно мълчалива — Тя заличи всичко, освен настоящето.

След малко Едуард взе ръката ѝ и я задържа в своята. После бавно тръгнаха заедно към къщата.

Той я заведе в кабинета си, където в един друг живот друг мъж бе направил предложение на Изобел. Едва осъзнавайки какво върши, той наливаше напитките. През това време тя бавно се движеше из стаята. Леко докосна брюкселската дантелена покривка на едно от креслата, коприната от „Спиталфийлдс“ на друг. Погледна към акварелите на Търнър. Едуард остави напитките, забравяйки за тях и

отиде при нея. Тя се обърна и изведнъж той откри, че му е лесно да говори.

— Знаеш ли какво става? Разбираш ли? — каза той внимателно.

— Не зная, не съм сигурна — Тя се поколеба. — Това малко ме плаши.

— Мен също ме плаши. — Едуард се усмихна.

— Мога да си отида... — Тя хвърли поглед към вратата, после отново към него. — Може би, ако бих напуснала сега...

— Искаш ли да го направиш?

— Не. — Две цветни петна се появиха по страните ѝ. — Това просто е така. Не го очаквах... Него планирах...

Тя млъкна, Едуард хвана ръката ѝ. Остави я да стои спокойно там и се загледа в лицето ѝ. Беше трогнат и леко развеселен, че една толкова млада жена можеше да говори така сериозно за планове. Тя почувства това, защото леко се намръщи, като че ли и най-леката шега я нравеше неуверена.

— Мислиш, че това е глупаво?

— Не, не мисля. — Лицето на Едуард стана сериозно. — През целия си живот аз правя планове. Всичко е подредено, по разписание и точно. Така живях в продължение на години, откакто... — Той се поколеба. — От дълго време.

— А сега?

— Знам, че всички те нямат никакво значение. Във всеки случай, аз винаги съм го знаел. — Той вдигна рамене, полуобърнат. — Планове, разписания, стратегии. Те изпълват времето, те му заповядват и така пречат на човек да забрави колко празно е то.

Той все още леко държеше ръката ѝ, но лицето му беше обърнато настрана. Елен стоеше съвсем мълчаливо и го гледаше. Светлина танцуваше в съзнанието ѝ, тя усети приказно спокойствие, а през спокойствието — трескава увереност. Тя съществуваше от момента, когато го беше видяла за първи път и всяка от вечерите се бе опитвала да го изгони от себе си. Цялата вечер, докато беше седяла срещу него в „Ла Купол“, преструвайки се, че е спокойна, умът ѝ бе зает в спор. „Това не се случва“, каза най-напред той, после добави: „Това се случва, но още не е прекалено късно, все още може да бъде спряно“.

Когато стигнаха до Сен Клод и тя видя тази къща в цялото ѝ великолепие, се надигнаха други грозни гласове с други грозни

рефрени. Те говореха с гласа на майка ѝ, те разговаряха с Пришила-Ан, те ѝ напомняха, че мъжете мамят жените, особено, когато ги желаят, те лъжат, както Нед Калвърт беше лъгал.

Тези предупреждения шумоляха в главата ѝ докато тя влизаше в неговата стая и преди Едуард да бе започнал да говори. Сега продължаваха да бърборят някъде далече в съзнанието ѝ, но тяхното послание ѝ се струваше не само незначително, но също и абсурдно. Внимателно наблюдаваше Едуард и ѝ дойде наум, че дори и мъж като него можеше да бъде уязвим.

— Едуард. — Тя за първи път го нарече по име и той внезапно се обърна към нея. — Мислиш ли, че знаеш, мислиш ли, че някой знае, кога едно нещо е толкова правилно, че не съществуват никакви други възможности за избор?

— Да.

— И аз. — Тя го гледаше сериозно, и после, преди Едуард да успее да заговори отново, тя пое дъх, сякаш да се подготви и направи крачка напред.

— Искам да остана — каза тя. — Изобщо не искам да си отивам, и никога наистина не съм желала. Ето, казах го. — После тя се поколеба, повдигна брадичка и лицето ѝ доби леко предизвикателен израз.

— От жените не се очаква да казват подобни неща, нали? Но ми се струва глупаво да лъжа за такова нещо. Не виждам причината. Аз искам да остана. Бих останала и миналата нощ, ако беше пожелал. Може би, когато те срещнах за първи път, ние можехме да влезем в колата и да дойдем направо тук и аз бих останала. Просто така. Без да те познавам. Освен това, че чувствам, че те познавам. Харесвам те. Смяташ ли, че е грешно? Шокиран ли си?

За Едуард това беше забавно, но той беше и развълнуван. Старомодният и сериозен глас, с който тя говореше, странната комбинация от директност и срамежливост, невинното схващане, на това, което беше казала беше дръзко, докато той беше свикнал с жени, които изразяваха много елементарно своите желания — всички тези неща му въздействаха дълбоко. Той се почувства странно упрекат от тази невинност, но знаеше, че ако допуснеше тя да види забавлението, което изпитва, би се почувствала дълбоко покрусена. Той пристъпи напред и нежно взе ръката ѝ.

— Не — каза сериозно. — Не съм шокиран. И разбира се, не мисля, че е погрешно. Аз искам да останеш. Искам го повече от всичко на света. Това шокирали те?

Устните ѝ се извиха в бавна усмивка:

— Не.

— Когато напуснах кабинета си, вечерта, когато се срещнахме... — Едуард се поколеба. Питаше се дали да продължи и почти прекъсна. Тя повдигна очи към лицето му, и той изведнъж усети, че ѝ дължи откровеност. — Онази вечер аз търсех жена. Която и да е жена. Имаше причини за това — няма защо да ти ги казвам. Би звучало като извинение, а аз не искам да го правя. Търсих жена — нещо, което често правех в миналото — и намерих жената. Това е, което почувствах. Трябва да го знаеш. Наясно съм колко силно звучи. Няма причина да ми вярваш, но се кълна, че е истина.

Той рязко спря и отпусна ръка. Силна червенина покри лицето ѝ. Едуард се обърна, бесен на себе си, че беше казал това. Тя беше твърде млада, за да разбере, той нямаше право да я въвлича в сложности от този род... Сигурно ѝ беше прозвучал като най-банален съблазнител.

— Извинявай — гласът му беше съвсем официален. — Не би трябвало да казвам това. Може би сега ще пожелаеш да си тръгнеш... С извърнато лице той искаше да се отдалечи от нея. Елен го погледна и леко сви вежди. Знаеше какво изпитваш, когато предизвикваш отказ, предчувстваш болка и с това искаш да предотвратиш другите да ти я причинят: тя самата беше усвоила тази техника в Оринджбърг, година след година. Наивно бе приела, че това е нейно индивидуално качество, а сега го откриваше в друг. Тя пристъпи напред и той се обърна.

— Едуард, няма значение. Радвам се, че го каза. Все пак, аз искам да остана.

Светлината се върна в очите му. Тя отиде при него, взе ръката му и я притисна до набъбналата си гърд.

Погледнаха се. Под върха на пръстите си Едуард усети биенето на сърцето ѝ.

В неговата спалня тя застана малко настрана и разкопча роклята си. Когато беше съвсем гола, застана съвършено неподвижна, с ръце от

двете си страни. Само бързината на дишането и повдигането на гърдите, разкриваше нейното чувство.

Гърдите ѝ имаха цвят на слонова кост, кръговете им бяха широки, зърната — вече втвърдени. Едуард погледа към дългата съвършена извивка от бедрата и хълбоците до тесния кръст, към сериозното детско лице и към женското сладострастие. Елен хапеше устни. Тя стоеше неподвижно, наблюдавайки как той се съблича. Когато той остана гол, тя пристъпи напред и коленичи. Притисна лице към стомаха му, и после с бърза, животинска прямота внимателно целуна тъмните косми, които се спускаха в линия от гърдите до пъпа и по-надолу. Леглото му бе покрито с кремава китайска коприна, избродирана с пеперуди, райски птици и цветя. Тя погледна към коприната и само за миг видя отново стаята на госпожа Калвърт, видя Нед да постила върху копринената покривка квадратния чаршаф, видя онази самоуверена усмивка по лицето му. Образът се появи, тя потрепери, после той изчезна. Едуард повдигна ръце и я привлече върху покривката до себе си. Тя усети топлината на кожата му, тялото му се докосна до неговото, чу се че издаде въздишка, после застана неподвижна.

За дълъг миг те лежаха спокойно един до друг, почти неподвижни. После много внимателно Едуард обърна лицето ѝ към своето, погледна в очите ѝ и тя в неговите.

Тя усети дъха му върху кожата си, после докосването на устните му, после неговите ръце. Затвори очи, нямаше звуци, само докосване, което замъгли ума ѝ. Той влезе в нея много внимателно. Тя усети лека болка, а после голямо спокойствие. Когато се движеше под него ѝ се струваше, че той я водеше надолу към морските дълбочини, в изумрудения мрак, място, където приливите и отливите се движеха и преместваха в нейната кръв.

— Почакай — каза изведнъж Едуард, когато тя беше много близо до своята кулминационна точка, и той усети, че тя нямаше опит и трескаво се бореше да я постигне.

— Елен, почакай. С мен, не против мен.

Той инстинктивно произнесе името ѝ с френско произношение, тя отвори очи, и за момент остана неподвижна. После очите ѝ смутено се затвориха и тя започна да се движи с нов ритъм, толкова

синхронизиран с неговия, толкова властен и сладостен, че той почти загуби контрол.

Тя се освободи внезапно, обтягайки се под него, Едуард усети, че неговият контрол, усвоен в продължение на годините безсмислено правене на любов започна да му се изплъзва, да го изоставя, и той с облекчение се отпусна. В съзнанието му се появи топла, тъмна звезда, извор, който трябваше да постигне. Все още се владееше, когато Елен произнесе неговото име, тогава усети тялото си да трепери в буйно освобождаване.

След това те лежаха неподвижни и не говореха. Когато съзнанието му се успокои и той излезе от тялото ѝ, Едуард изпита известен страх. С напрегнатост очакваше възвръщането на предишната омраза към самия себе си, на обратно на желанието отвращение, което винаги досега го беше последвало. То не се появи. Усети само огромно успокоение и след време напрежението напусна тялото му и се разпръсна.

Елен проговори първа. Тя се протегна за ръката му и я притисна, гласът ѝ все още беше накъсан.

— Едуард, остави миналото настрана...

Той чу чудесния ѝ глас и тъй като мислеше същото — преди колко години това се беше случвало? — Той се засмя с чиста наслада.

— Миналото, да — каза той.

Заспаха едновременно.

На следващия ден, той изведнъж си спомни за подаръка от „Хермес“. Внимателно опакован, привързан със забележителна панделка, той все още стоеше в неговия кабинет, забравен от предишната нощ. Донесе го и ѝ го предаде. Елен седеше в леглото, облегната върху купчина дантелени възглавници. Той внимателно го постави в ръцете ѝ.

— Това е подарък за теб. Имах намерение да ти го предам вчера, но...

— Подарък за мен? — за момент тя изглеждаше трогателно млада, като дете на Коледа, после очите ѝ се приведоха, и той видя странно колебание и предпазливост, които се появиха по лицето ѝ.

Тя пое кутията, но се страхуваше да я отвори. За миг чу гласа на Нед Калвърт, онази бавна, южняшка, съблазняваща проточеност: „Ти си моето сладко момиченце. Аз обичам да правя подаръци на моето момиченце...“

После тя погледна нагоре и видя Едуардовото лице. То изразяваше такава благост и вълнение — скрити под маската на привидно равнодушие — че тя за миг се засрами от спомена, свързващ тези две случки с двамата мъже. Образът на Нед Калвърт изчезна, тя се усмихна. За миг нови образи от дългата нощ и дългата сутрин се явиха, все още пулсиращи в тялото ѝ. Тя нетърпеливо издърпа панделката и отвори кутията.

Чифт ръкавици. Ръкавиците. Сърцето ѝ трепна, че той беше запомнил. Един диамантен пръстен, най-хубавият. Тя се взря в синьо-белия пламък на камъка и после несигурно погледна към Едуард.

Едуард приближи леглото. Седна и взе ръката ѝ в своята.

— Когато бях момче... — започна тромаво той, като че ли беше упражнявал думите си наум и сега, когато бе дошло време да ги произнесе, те му убягваха. — Когато бях момче — петнайсет, шестнайсетгодишен — малко по-млад от тебе сега, аз се влюбих в много по-възрастна от мене жена. Беше по време на войната. Живеех в Лондон — Тя беше моята първа любов, първата ми любовница, така да се каже. Запозна ни брат ми... — Той замълча. — Това беше заслепение, предполагам — брат ми мислеше тогава така. Аз никога не съм бил способен да мисля така, дори и сега. Това беше съвсем истинско за мен. Бях много млад и дълбоко завладян. След време, година или малко повече, това приключи. Тя се казваше Селестин.

Той замлъкна и Елен мълчаливо го наблюдаваше.

— Беше мила жена. Беше винаги много търпелива с мен и много щедра. Има неща, които тя ми е казала и които аз няма никога да забравя, но всеки си има особености... — Той се поколеба. — Тогава още не бях се научил да се замислям за смисъла на думите, бях прекалено млад и неопитен. Отдавах се на най-страстни изявления — бях убеден, че ние с нея имаме бъдеще, разбираш ли? Когато ѝ го казвах, когато и да ѝ го казвах, тя винаги ме прекъсваше. Казваше, че не бива да прахосвам думите, че един ден ще срещна жената, която ще обичам, и че трябва да запазя думите си за тогава. Употребата, нехайната употреба отнема стойността им, те стават безлични...

Когато тя казваше това, аз много се ядосвах. Но постепенно осъзнах, че беше права. От тогава, каквото и да правех, където и да бях, никога не лъжех жените. Никога не се преструвах, че изпитвам чувство, което не изпитвах. — Той бързо и нетърпеливо сви рамене. — Зная, че не е кой знае какво постижение.

Той спря, Елен го гледаше спокойно.

— Защо ми казваш това?

— Защото ще чуеш различни неща да се говорят за мен, ако вече не си ги чула, а аз искам да знаеш истината. Разбираш ли, правех подаръци на жените в миналото — беше време, когато бях твърде известен с това. Бижутата от моята компания — рубини, перли, можеш да си представиш, неща от този род. Когато една връзка свършваше...

Той говореше съвсем обикновено почти нетърпеливо и Елен усети, че студена тъпа болка се загнездва около сърцето ѝ.

— Когато свършваше? — Тя погледна към пръстена. — О, разбирам.

— Не, не разбираш. — Той грабна ръката ѝ и я притисна. — Никога, не никоя жена не съм давал диаманти досега. Мисля, че това е най-красивият камък, камъкът, който баща ми най-много обичаше. Пазех ги, както пазех и думите — исках да притежавам нещо, което не е опорочено и което бих могъл да дам със свободно сърце, с любовта си. Когато настъпи моментът.

Настъпи тишина. Той говореше спокойно, но Елен можеше да види усилието по лицето му. Тя погледна от него към пръстена, и после отново към очите му. Почувства леко главозамайване, обхваната бе изведнъж от безпричинна, помитаща радост, която погълна разума ѝ. За миг тя отново застана пред малката църквица, чу детските гласове, видя отблясък от цветове във въздуха, и после неговото лице. Така ли тя беше усетила бъдещето?

— Знаех — каза тя.

— Аз знаех също.

Ръката му стисна нейната, после я освободи. Елен внимателно извади пръстена от ръкавицата „Хермес“ и го хлъзна на своя пръст — Той беше студен, твърд и бляскав. Тя повдигна ръка, и диамантът срещна светлината.

По-късно Едуард каза:

— Трябва да останеш, трябва. Ще докараме твоите неща.

— Имам куфар. — Елен се усмихна. — Това е всичко. Един куфар. Това е всичко, което притежавам на този свят.

— Тогава трябва да го докараме. Ще отидем заедно.

— Не. — Тя поклати глава. — Няма да отнеме много време. Трябва сама да го направя.

Едуард поспори и когато не успя да я убеди да промени намерението си, се съгласи.

Тя взе такси до Париж, остави го на десния бряг, прекоси Сена и после тича по целия път до къщата, където даваха стаи под наем, в която тя се беше настанила. За нейно облекчение, не срещна никого, дори стария дракон, портиерката не беше на обичайното си място до вратата.

Елен изтича по стълбите и почти падна в малката стаичка, в която спеше. За миг намери куфара, за миг го отвори и наслага няколкото дрехи, които си беше взела.

Пригответи се да го затвори, после спря. Когато коленичи и седна на петите си, като бутна настрани измачканата си пола и блуза, погледна вързопа от книги и фотографии, надникна отново в Оринджбърг към майка си и към миналото.

Мълчаливо се взираше в тях, усещайки разломът във времето. Оринджбърг, Били, майка ѝ, Нед Калвърт, Каси Уайт, Пришила-Ан. Самата тя, лежаща нощем в тясното легло под тънките перденца, раздвижвани от бриза и миризмата на тиня, носеща се откъм реката. Почувства се нереална, отдалечена, образ от някога гледан филм. Три дни бяха затъмнили шестнайсет години. Вина и отчаяние изпълниха съзнанието ѝ. Тя взе една от снимките на Вайълит и я притисна до сърцето си. Затвори очи. Фрагменти от миналото се раздвижиха, подскачайки пред погледа ѝ, подобно на корабни останки, влачени от река. Майка ѝ и майката на Били, обвинявайки я за неговата смърт. Тя видя госпожа Танър, приведена над Били, закопчаваща копчето на ризата му, видя я как разперва пръсти, за да го предпази от дъжда.

Ноц след ноц беше сънувала този образ през седмиците, откакто беше напуснала Оринджбърг. Той я беше карал да се страхува да заспи и когато той идваше, тя се разтрисаше цялата, събуждаше се, сядаше в леглото с пот, течаща от челото, с очи втренчени в мрака, казваше на

себе си и на госпожа Танър, че не беше нейна вината, че Били бе умрял по този начин.

Тя отново отвори очи. Вайълит продължаваше да я гледа мило от снимката, с устни, извити като лъка на Купидон. На главата си носеше абсурдна малка шапчица.

Елен потръпна. Сложи снимката обратно в куфара и го затвори. Неясно усещаше, че им дължи нещо — на всички тях, на Вайълит, на Били, на госпожа Танър — и че все още нямаше право да бъде щастлива. Не беше оформила в собственото си съзнание мисълта, с която да се противопостави на всичко това. Беше невъзможно да се отсъжда по този начин. Нейната майка би направила същото нещо. Всичко за любовта...

И все пак, тази идея беше пареща. След всичко, връщаше ли се тя отново при своята майка? Изправи се, повдигна куфара върху тясното легло и го погледна. Не трябваше да се връща при Едуард, помисли. Би могла да върне пръстена. Нямаше нужда да го вижда отново. Би могла да започне да прави всички онези неща, които е планирала да направи. Би могла. Разбира се.

Тя стоеше, сбърчила вежди над куфара. После бързо, тронаво го грабна, бутна вратата и изтича по стълбите на улицата. Тичаше през целия път от къщата със стаи под наем до Сена, по моста „Нотр Дам“, където спря. Водата просветваше, течеше бързо, куличките на „Нотр Дам“ се извисяваха срещу светлината. Край реката, на слънце се разхождаха влюбени. Тя махна на едно такси.

Когато спря в Сен Клод, Едуард я чакаше. Крачеше по чакъла пред къщата и когато видя таксито, и после нея, видя, че се затичва към него, той разпери ръце.

— Страхувах се, — каза той, държейки я. — Не зная защо, но мислех, че може да не се върнеш...

Елен пусна куфара, който носеше, и зарови глава на гърдите му.

— Трябваше да се върна, — каза тя на Едуард, на своята майка, на Били, на всички тях. — Трябваше.

— Какво те накара да дойдеш в Париж?

Това беше въпрос, който Едуард не беше й задавал преди, но той го зададе внезапно в дългото, наситено мълчание. Беше ранна вечер, те седяха на открито пред „Дьо Маго“ с две чаши „Перно“ върху малката кръгла масичка пред тях. Едуард бе прибавил вода към бистрата

течност и Елен наблюдаваше, как добива млечен цвят. Тя обичаше хладния вкус на анасона, успокоителната топлина от питието в стомаха си. Чувстваше се като котка, свита на слънце, в мир със света.

— Внимавай, — бе казал Едуард с усмивка. — Доста е силно.

Елен се засмя. Тя обичаше, когато той назоваваше името ѝ. Харесваше как го произнасяше по френски, точно както нейната майка винаги го беше правила. Това понякога я караше да се чувства виновна, че Едуард все още мислеше, че нейното истинско име беше Хелън Хартланд. Но това беше и някак си удобно — сякаш Едуард я познаваше истински, въпреки лъжите ѝ.

Сега усещаше, че би желала просто да остане на това място завинаги, да наблюдава несекващото шествие от хора, опитвайки се да разбере шумните разговори от съседните маси. Въпросът му я накара да подскочи.

— Майка ми обичаше Париж. Често говореше за него. Никога не съм била тук... — Тя се колебаеше, надявайки се, че той повече няма да я разпитва, защото вече ѝ беше неприятно да избягва въпросите му. Съжаляваше за тази странна потайна интуиция, която я беше накарала да го излъже в деня, когато се бяха срещнали. Всяка сутрин тя се събуждаше в ръцете му и си казваше, че днес ще бъде различно, че днес ще му каже истината. „Аз не израснах в Англия, Едуард. Излъгах те. Израснах в Америка. В Юга, в Алабама.“

Тя упражняваше думите доста често, но когато искаше да ги изговори, губеше кураж и се оттегляше. Собствените ѝ лъжи я бяха впримчили: Едуард би бил засегнат от тях или ядосан. Тя щеше да обяснява защо бе лъгала и веднъж започне ли, щеше да му разкаже всичко: за майка си и за аборта, за Били и Нед Калвърт... Срамът от спомените я накара да се изчерви, усети влага да се стича по врата ѝ и да изгаря по страните ѝ. Дали, ако знаеше, той би се променил към нея? Тя погледна настрани, стори ѝ се, че би могъл.

Едуард забеляза зачервяването и го изтълкува погрешно, усмихна се и се облегна назад.

— Ако тогава не се беше спряла да разглеждаш църквата, точно тогава... Ако аз бях карал по друга улица... Ако имах друго работно време... Ако майка ти не беше ти говорила за Париж... — Той повдигна рамене.

— Толкова много „ако“. Това ми харесва. Напомня ми, че боговете са добри — понякога.

Елен го погледна. Тъмносините му очи срещнаха нейните. Шумът около тях като че ли заглъхна. Елен почувства, че светът се наклони и перспективата стана друга. Нямаше кафене, нямаше Париж, нямаше Алабама, нямаше минало: само те двамата. Такава чиста наслада, от един поглед! Почувства се толкова ликуваща, толкова обезумяла от щастие, че ѝ се искаше да извърши нещо лудо, да пее, да танцува, да вика, да се обърне към хората от съседната маса и да им каже, че е влюбена и че сега го беше разбрала във всички разкази, поеми и песни. Сърцето ѝ пееше, усети се изпълнена с живот и уверена. Тя се приведе през масата и подаде ръката си с дланта нагоре. Едуард се присегна и взе ръката ѝ в своята. Щом я докосна, тя го пожела, очакване се изви в тялото ѝ, съзнанието ѝ се замъгли с познатата вече отпуснатост.

За желанието тя беше чела в книгите, момичетата в училище бяха говорили за него, но нищо от това, което беше чела и за което бяха говорили не беше я подготвило за това усещане, за неговата неотложна настойчивост, и неговата специфична заслепяваща сила. Беше остро и сладко, беше приятно и болезнено — и Едуард го чувстваше така. Тя се беше научила да го разпознава в очите му, а той в нейните, и тази тайна спойка я опияняваше. Тя я изпълваше с весело безразсъдство, караше я да се чувства едновременно упоена и възбудена. Погледна към Едуард, който с внезапно нетърпение жестикулираше на келнера, и знаеше, че той изпитва точно същото, както нея, но никой друг не би могъл да знае. На келнера, на хората в кафенето той трябваше да изглежда равнодушен, официален, невъзмутим. Никой от тях не би могъл да чуе тази тайна обмяна на настроения помежду им, никой не би могъл да види Едуард така, както тя го виждаше сега. Те виждаха само мъжа, тя виждаше любовника — нейния любовник — неотложността и секретността я караха да ликува.

Едуард я погледна:

— Да?

Тя кимна и той се изправи. Взе ръката ѝ, поколеба се за миг и точно, когато Елен мислеше „О, бързо, някъде, няма значение къде“, той внимателно я изведе от кафенето, в лабиринта от тесни улички,

който се намираше зад църквата „Сен Жермен де Пре“. Той вървеше бързо, и Елен препъвайки се, го следваше.

Малка уличка, малък площад, засенен от едно дърво. Група от скромни хотели с високи, тесни фасади и кепенци, притворени срещу следобедното слънце. Бележки, захвърлени върху старото, от полиран махагон гише, надраскан подпис, тежък железен ключ, пълен мъж, пушещ цигара, който едва си прави труда да ги погледне.

Стаята беше на първия етаж и Едуард се присягаше към нея, преди да е отворил. После я бутна върху вратата, облегна се отгоре ѝ, така че тя усети тежестта му и твърдостта на неговия penis, притискащ се в корема и слабините ѝ. Тя изстена. Едуард разкопча блузата ѝ с треперещи от напрежение пръсти. Тя усети устните му на врата си, езика му по върховете на зърната си. Започна нетърпеливо да тегли колана му, нямаше време да се разсъблича, нямаше време, нямаше време, нямаше време.

Нейните малки дантелени гащички бяха влажни. Едуард ги свали към бедрата ѝ, отвори устните на нейния орган, тя извика, притискайки се към ръката и пръстите му, търкайки се в него като малко животинче. Тя искаше да вземе и държи пениса му в ръка, и се зарови, за да го освободи от дрехите, но моментът, в който го докосна, беше достатъчен. Искаше го вътре в себе си, искаше да усеща, че я изпълва. Едуард грабна бедрата ѝ, дърпайки я под себе си, и влезе навътре. Уста в уста, секс в секс.

— Отвори си очите, — каза Едуард, отдръпвайки се назад.

Тя отвори очи и го погледна. Наблюдаваше това магическо, безкрайно блажено, съединение. Беше много възбуждащо да наблюдава и да усеща. Беше чудесно и непоносимо напрежението, когато той малко се оттегляше и тя го виждаше лъскав и силен, преди да я натисне отново.

Той разбираше винаги кога тя беше готова да се освободи. Днес тяхната възбуда беше буйна и бърза. Тя трескаво се притискаше към него, остана неподвижна за миг, както винаги преди да достигне върховния момент. Той обичаше вида ѝ тогава, защото тя изглеждаше толкова заслепена, колкото се чувстваше и той. Още един дълъг натиск. Те потръпнаха един в друг. По-малко от десет минути бяха изминали, откакто бяха напуснали „Дьо Маго“.

След това, Едуард невярващ на думите си каза:

— Предполагам, че бихме могли да почакаме, докато стигнем в Сен Клод.

— Можехме ли? — Елен се усмихна.

Тя се отдалечи от него и за първи път разгледа стаята. Имаше висок, засенчен прозорец, огромно, величествено легло, покрито с тъмночервен сатен и грамаден разнебитен гардероб. Имаше малък килим и биде, скрито зад ъгъла със завеса.

— Какво е това място?

— Хотел, нещо от този род. Ни най-малко не е порядъчен. Дава стаи за час на хора в нужда. Съвсем сигурно е, че не би трябвало да те довеждам тук.

— Радвам се, че го направи. Харесва ми. — Елен предизвикателно се обърна към него. — Харесва ми смешният шкаф и смешното легло. Всичко ми харесва. Няма тайни. Направено е за любовници.

— Тапетите може би трябва да бъдат подновени — промърмори Едуард.

— Не сме ние, които трябва да го критикуваме. На мен ми харесва.

— Бихме могли винаги да идваме... — Едуард започна да се усмихва. — Мисля, че ще може да се наеме стая за цяла нощ, така както се наема за един час. — Той целенасочено тръгна към леглото. — След като ти харесва толкова много декора... — мърмореше, теглейки я надолу към яркочервения сатен.

Този път те се любиха по-бавно под акомпаниращото скърцане на пружините. Когато се стъмни, излязоха и вечеряха в малък ресторант, изпълнен със сериозни французи, вечерящи сами, със салфетки, затъкнати под брадичките им, хранещи се с голяма тържественост. Никой не познаваше Едуард. По-възрастните келнери в техните дълги бели престилки им сервираха с внимание, с коси погледи и случайни усмивки, като че ли им беше приятно да сервират в лятната нощ на двама души, които бяха забравили за всичко друго на света, освен за самите себе си. После повървяха по спокойните улици и пак обратно в стаята с нейното пурпурно легло. Съвсем рано сутринта те взеха кроасани и „кафе оле“ в дебели китайски чаши, донесени в

тяхната стая и ядоха на малка масичка, с вдигнати щори и с гледка към площада и дървото в центъра му.

Отвън, една едра, величествена, на кафяви ивици котка се протегна на перваза, и после заситни през площада, като размахваше дългата си, пухкава опашка. Елен я наблюдаваше. Гледаше и светлината, която достигаше до листата на дървото, вслушваше се в шумовете на големия град, съживяващ се в ранната утрин. Обърна се към Едуард импулсивно, без да знае, че той сериозно се бе втренчил в нея.

— Аз толкова много съм мислила за това каква да бъда, като каква бих могла да стана. О, Едуард, правех толкова много планове! — Тя леко разтърси глава. — Когато съм с теб, въобще не мисля за това. Струва ми се, че е без значение. Нямам нужда да ставам каквато и да било. Аз просто съм... — Тя повдигна неспокоен поглед към неговото лице. — Разбираш ли? Мислиш ли, че това е погрешно?

— Аз изпитвам същото — каза спокойно Едуард, — така че, не мога да съдя.

— Тук е хубаво. Париж е хубав. Аз те обичам, Едуард — каза тя, и после с един от бързите срамежливи жестове, които обичаше, тя обърна лице и го зарови на рамото му. Едуард внимателно притисна устни към косите ѝ.

— Скъпа моя — каза меко той. — Скъпа моя!

Те напуснаха хотела ръка в ръка, говорейки и смеейки се, едва след девет. Когато стъпиха на площада, Едуард се спря, задържа се за момент, после взе Еленината ръка в своята и продължи да върви. Оглеждайки се, тя видя една висока, изключително елегантна жена, с очи скрити зад тъмни очила. Жената се загледа към тях, после сви по страничната улица.

Когато тя не можеше да ги чуе, Едуард въздъхна:

— Жислен Белмон-Лаон — каза той. — Най-голямата клюкарка на Париж. Тя аранжира преди години няколко от нашите представителни зали. Често посещава магазините по улица „Жакоб“. Посещава често и моята майка...

Елен спря, погледна към него:

— Тя позна ли те?

— О, разбира се, мога да си представя. Жислен не пропуска нищо.

— Дали ще каже на майка ти, на твоите приятели? — Елен се поколеба, Едуард започнала се усмихва.

— За това, че ме е видяла да излизам от един неприличен хотел в девет часа сутринта с красива млада жена? О, без съмнение! На майка ми ще каже на обед, а на останалата част от Париж вечерта...

— А има ли това значение за теб? — Елен го гледаше с любопитство.

— Да има значение? Рано или късно щяха да научат, във всички случаи. Това е неизбежно. Нямам намерение да се крия. Просто е така... — Той замълча, и лицето му стана сериозно. — Аз съм свикнал с техните клюки, но ти не си. Не искам да си уязвена от тях, надявах се, че бихме могли да ги избегнем, поне за още няколко седмици.

Той не каза нищо повече — разбира се, даваше вид, че е забравил случая, но у Елен това остави усещане за неловкост. Искаше ѝ се да не бяха ги видели, Едуард да не бе правил връзка между времената. Защото сякаш тя и той бяха заключени на някакво специално място, докато изведнъж там бе нахълтал студеният свят. Тогава тя за момент се видя с очите на външен човек: млада жена, без пари и приятели и един по-възрастен от нея мъж, едновременно властен и богат.

Този следобед Едуард я заведе в „Шанел“, а после в „Хермес“, където уреди да ѝ бъдат подготвени дрехи за езда.

— Защо ми трябват дрехи за езда? Едуард, това е лудост — каза тя.

Едуард само се усмихна, и отвърна:

— Чакай и гледай.

Той ѝ беше купил рокли през двете седмици, прекарани в Париж. После тя приемаше подаръците с открито сърце, с радост и вълнение. Но този следобед всичко беше някак опетнено. Продавачките в „Хермес“ бяха любезни, но Елен стоеше с настръхнала кожа под погледите им. Богаташка любовница, „златотърсачка“. Струваше ѝ се, че вижда презрение в погледите им. Не каза нищо на Едуард. Тази вечер майка му, Луиз дьо Шавини му телефонира в Сен Клод.

Разговорът беше кратък и дискретен от Едуардова страна. Той прие разговора в спалнята си и когато свърши, лицето му беше смръщено. Тя го наблюдаваше със страх.

Той седна мълчаливо за момент, втренчен в пода. Когато погледна нагоре и ѝ подаде ръката си, лицето му се проясни.

— Да напуснем ли Париж за известно време? — попита той рязко, изненадвайки я. — Съгласна ли си? Искам да ти покажа Лоара... Искам да те науча да яздиш.

Значи той беше планирал това: внезапно се усети зашеметена от щастие. Едва по-късно, когато Едуард не даде никакви по-нататъшни обяснения за телефонния разговор, в нея се възвърна предишното чувство за неудобство.

Не беше ли я завел той в Лоара, въпреки всичко, което беше казал, защото една неподходяща любовница там щеше да бъде по-малко виждана, отколкото в Париж? Тази мисъл я отблъскваше, опитваше се да спори с нея, но тя я напускаше и после се връщаше отново. Мислеше си за Едуардовите приятели, мислеше за неговата майка и усещаше обърквача я паника. Ако я срещнеха — още по-лошо, ако знаеха коя наистина беше, каква би била тогава тяхната реакция? Представяше си студентите им, враждебни погледи: последното момиче, което Едуард е пипнал — почти чуваше разтегнатите им думи. Това беше като в Оринджбърг, само че още по-лошо: те щяха да я гледат отвисоко, биха гледали на нея, като на някакъв срам. И ако го направеха, биха могли да повлияят на Едуард, и той да я погледне с техните очи.

До Лоара пътуваха с частния самолет на Едуард. През първата седмица, в тази приказно красива къща тя бе разлюлявана между интензивно щастие и терзаещо я отчаяние. Колкото повече копнееше да каже на Едуард истината, толкова по-неотложно и повелително това се налагаше, толкова по-плашещо и неосъществимо изглеждаше то.

„Той ме обича. Той не може да ме обича“: тези две фрази барабанияха постоянно в съзнанието ѝ. Минаваха дните, минаваха седмиците и понякога Елен чувстваше, че ще полудее: един момент на планинския връх, следващият дълбоко в долината. Миг на слънце, следващият на сянка.

Едуард я учеше да язди, тя възприемаше бързо. Беше късен август, после септември, ден след ден на силна и ясна слънчева светлина, без намек за есен, но Елен живееше сякаш април бе завладял ума и сърцето ѝ и ги беше направил летливи.

Нощем лягаше да спи, усещайки се щастлива до екстаз, после в някои нощи сънуваше Били. Чуваше упрекващия глас на неговата майка и той оставаше в нея и след като се бе събудила, така че следващата сутрин беше помрачена. Тя се затвори в себе си, усети, че и Едуард почувства това отдръпване и му беше тежко. Ако би могла да му обясни, мислеше, ако можеше да му разкаже цялата истина... Дори понякога се обръщаше към него с нетърпение и с всички необходими фрази, оформени в съзнанието ѝ, крещящи да бъдат изречени. Но в последния миг не можеше да ги произнесе. Вместо тях тя казваше нещо друго.

— Чувствам се несигурна в един момент, и уверена в следващия. Едуард, така е може би, когато човек обича някого? — попита тя една нощ, коленичила край него, стиснала ръце около врата му и неспокойно гледайки го в очите.

— В началото, може би. Аз също го изпитвах. — Той обърна глава и притисна устни към ръката ѝ. Понякога той се страхуваше да ѝ даде възможност тя да разбере колко много нейната невинност и прямота го трогваха. Когато я погледнеше и забелязваше, че лицето ѝ е загрижено, той я придръпваше към себе си и здраво я държеше в ръце. — Не се съмнявай, — казваше ѝ той пламенно. — Съмнявай се във всичко друго, но не и в това. Не можеш. Няма да ти разреша.

В края на втората седмица на септември, Едуард бе принуден да се върне в Париж. Първо, там колекцията на Виспиянски трябваше да бъде представена, най-напред в Европа, после в Америка в края на годината, и въпреки, че самата колекция беше всичко, на което той се бе надявал и организацията по представянето ѝ бе вървяла съвсем гладко, имаше известни фактори вътре в „Дьо Шавини“, които за известно време се бяха противопоставили на колекцията и преценката по отношение на нея. Двама от неговите директори бяха воювали с търпеливи задкулисни действия, откакто той напусна Париж.

— Но, защо им е да го правят? — попита Елен. — Едуард ѝ беше показал някои от моделите на Виспиянски и дори тя, без експертни познания, можеше да види, че те бяха изключителни.

— Поради хиляди причини, скъпа моя. — Едуард направи нетърпелив жест с ръка. — Понякога си мисля, че го правят само, за да

ми опонираат. Друг път мисля, че те са крепителите на империята. Случва се да имат аргументи, които им се струват достатъчно неоспорими — търговски доводи. Невинаги ги упреквам. Интересуват се от схемите на баланса, от повишаването на доходите. Не се интересуват от създаване на изкуство — специално от изкуство, което не биха могли да продадат. Проектите на Виспиянски са необикновени и скъпи. Те са предназначени за много ограничена клиентела. Винаги е имало хора на „Дьо Шавини“, които са мислели, че пазара умира, че трябва да концентрираме нашата енергия в другите клонове — недвижима собственост, хотели и неща от този род. Те биха били много доволни да закрийт бижутерския клон — дори да го разпродадат. Не могат да направят това сега, не докато аз съм тук, така че се задоволяват с това да не съдействат. Това е всичко. Преди имаше някой в компанията, който се грижеше вместо мен, следеше за най-малкия възникващ бунт и бързо се справяше с него. Той сега работи в Америка, а аз още не съм си намерил друг посредник. Не се тревожи. — Той се засмя. — Аз ще ги оправя много бързо. Ще излетя и ще се върна същия ден.

Той замина рано сутринта, внимателно подреждайки нещата така, че слухът за неговото застрашаващо пристигане да бъде разпространен във всички дирекции на компанията в Париж. Пристигнал веднъж, той беше също така внимателен и се държеше, като че ли нямаше особена необходимост от тази визита. Прекара сутринта, проверявайки рутинни дейности. Направи кратък обед със своя стар приятел Кристиан Глендининг, който се намираше в Париж, за да ръководи новата си изложба, току-що пренесена от неговата „Корк Стрийт галери“ в Лондон в неговата „Лефт Банк галери“. С известен блясък в очите Кристиан отбеляза, че Едуард се намира в отлично разположение на духа. Той се върна на работа, и тогава, само тогава повика двамата служители.

С интерес ги наблюдаваше, докато влизаха. М. Брико, по-възрастният, беше блед и приказлив, очевидно нервен. Беше към шейсетте, задълбочен, работлив, без въображение мъж, който отдавна се беше издигнал толкова високо, колкото беше възможно. Той може би беше недоволен от факта, че повече не го повишаваха. Наистина, обичаше да се бърка в чужди работи, да се намесва, изстрелвайки стари доклади, отнасящи се до дейността на други клонове. Може би

мислеше, че подобна намеса свидетелстваше за неговата енергия и преданост? Може би беше просто придирчив. Обаче, за първи път той беше стигнал толкова далече, че да блокира издадено от Едуард нареждане и Едуард беше съвсем сигурен, че той беше подготвен за това от дьо Белфор, мъжът, който влезе с него в стаята.

Филип дьо Белфор беше също блед, но не от нерви, Едуард беше сигурен в това. Докато Брико притича из стаята, стигна до креслото, и не знаеше дали да седне на него, дьо Белфор влезе с отпусната, бавна стъпка. Беше висок, набит мъж, с няколко години по-млад от Едуард. Движенията му бяха внушителни и винаги говореше бавно и тежко. Имаше бледоруса коса над едрото бледо лице и очи с неопределен цвят, засенени от тежки мигли. Те му придаваха почти презрителна арогантност. Тогава и винаги той напомняше на Едуард на някаква голяма светла риба, която се чувства добре в най-дълбоките части на морето, където светлината не може да я достигне. Едуард не го харесваше, но му се възхищаваше. Той можеше да изглежда надут и наистина беше лишен от чар, но беше способен, проникателен и решителен, най-кадърният, спечелен за компанията от времето на Симон Шер.

Той беше дошъл в „Дьо Шавини“ преди пет години, въоръжен с впечатляващи препоръки: баща, вече починал, който е бил изтъкнат и известен борсов агент. Имаше висока научна степен от Сорбоната и от „Скул ъв икономикс“ в Лондон. Работил бе за Ротшилд, където от самото начало бил признат за способен и амбициозен човек. Той говореше френски, немски и испански с еднаква лекота. Не се страхуваше от отговорност или взимане на решение, премерваше нещата с бързина и пъргавина на ума, която се различаваше от тромавостта на неговата реч. Едуард знаеше, че беше човек, който се стреми към обществени връзки в Париж и в Лондон със същата енергия и изобретателност, каквито влагаше и в работата си. Беше човек, който би отишъл далече, и който винаги се държеше като че ли не се стремеше към някакво бъдещо високо положение, а като че ли вече го беше достигнал, може би по рождение.

Сега, докато Брико тромаво се колебаеше, поглеждайки към Едуард през бюрото, дьо Белфор стигна до едно кресло и седна в него тежко, сякаш искаше да каже: „Аз ще седна тук засега, моето истинско място е от другата страна на бюрото“.

Двамата с Едуард се погледаха, после дьо Белфор обърна глава. Погледът му обхвана цялата стая, нещо, което той правеше всеки път, когато идваше тук, като че ли му доставяше удоволствие да преброява неговото съдържание. Едуард го погледна намръщен. Постоянно се дразнеше от това, че дьо Белфор, човек, който вече беше съживил сектора за аксесоарите, където отговаряше за производството и продажбата на високо печеливш нов вид стоки на „Дьо Шавини“, трябваше да бъде човек, към който той изпитваше инстинктивна антипатия. Дьо Белфор беше пробивен. Притежаваше нещо като търговско въображение и дързост, които Едуард знаеше, че също има. В известен смисъл те си приличаха — и все пак Едуард никога не можеше да се чувства спокоен с него. Между тях винаги, и той го беше усетил още в началото, съществуваше една преграда, един мълчалив антагонизъм.

Брико, който най-накрая седна, вече се беше предал, това беше очевидно. Едуард едва беше започнал въпросите си, когато с леко, нервно пляскане на ръце, Брико избухна.

— Аз чувствах... Страхувам се, че... дьо Белфор каза... Изглеждаше разумно... — Той пресъхна.

— Ние почувствахме — дьо Белфор отрязва с хладен поглед към колегата си. — Ние разбрахме, че въпреки, че допълнителния бюджет за колекцията на Виспнянски беше обсъден и приет, има много признаци на повишаване на цените.

— Така е. Повишение. Това е, което разбрахме...

— И така, — дьо Белфор продължи твърдо, — изглеждаше препоръчително да бъде забавено последното потвърждение, докато направим някои нови проучвания.

Настъпи тишина. Брико гледаше в тавана — една от онези знаменити „дьо Шавини тишини“! Дьо Белфор продължи да гледа право пред себе си, бледите му очи бяха фиксирани някъде около Едуардовата глава.

— Тези нови проучвания завършени ли са? — попита Едуард накрая с любезен глас, който накара дьо Белфор да потръпне.

— О, да! — тонът на дьо Белфор беше почти обикновен. — Бяха завършени тази сутрин. Всички проблеми бяха изгладени. Аз сам дадох окончателното потвърждение. Преди един час, по-точно. Бих ви информирал, но за нещастие вие бяхте излезли да обядвате.

Бледите очи за секунда се преместиха към Едуардовото лице. Намекът за обяда прозвуча укорително. Брико, долавяйки критиката, нервно подсмръкна. Извади носна кърпичка от джоба си, после я върна обратно.

— Добре. — Едуард се изправи. — Тогава няма нужда да ви задържам повече. — Той се обърна към дъо Белфор. — В друг случай, ако имаш съмнения от този род, би ли дошъл директно при мен?

— Разбира се, но просто с неохота бих прекъснал вашата ваканция...

Той стигна до вратата с достойна стъпка. Брико се отдръпна назад и после се измъкна след него.

Едуард замислено ги наблюдаваше. Брико беше безобиден. Един срамежлив човек, близо до пенсия, който би бил възнаграден за дългогодишната работа. Но дъо Белфор беше друг случай. Едуард беше сигурен, че дъо Белфор изпитва толкова голяма антипатия към него, каквато и той изпитваше към дъо Белфор. Техният антагонизъм бе възникнал при първата среща. Един човек, който беше една придобивка, но беше също може би и заплаха. Едуард свъси вежди и се върна към своята работа.

По-късно, когато се поздравяваше, че всичко беше добре вързано и можеше да си тръгне, по телефона го потърси майка му. Той покорно вдигна слушалката. Луиз пристъпи право към атака.

Трябваше ли тя винаги от случайни познати да научава, когато Едуард беше в Париж? Интересувало ли го е някога, че са минали седмици и тя не го е виждала? Че вече не беше млада? Че нейните лекари са доста обезпокоени?

Известно време тя свири на тази струна. Накрая Едуард я прекъсна.

— Много добре, майко. Скоро ще дойда да те видя, но няма да е задълго.

Луизиният глас мъркаше от удоволствие. Едуард закачи слушалката. Знаеше истинската причина за повикването, и се чудеше колко дълго време ще трябва на Луиз, за да стигне на темата.

Отне й половин час. В това време, излегната в един шезлонг, притискайки с ръка челото си, но иначе изглеждайки съвсем лъчезарна, тя му разказа за недостатъците на нейните слуги и на нейния предишен лекар. Обсъди с голямо удоволствие своите

истински и въображаеми симптоми. Повечето от нейните заболявания бяха пълна измислица, и тяхното най-бързо лечение обикновено беше нов любовник. Но сега имаше по-малко любовници и по-дълъг интервал между тях. Тя сега изтърпяваше такъв интервал, помисли си Едуард, шокиран от неговата собствена незаинтересованост.

Мисълта му се носеше надалече, към Лоара и към Елен. Луиз му отправи галантна усмивка.

— Но стига с моите проблеми, скъпи. Трябва да кажа, че изглеждаш чудесно. Причината е може би чистият въздух и ездата. Трябва по-често да си взимаш почивка, това очевидно ти понася добре.

— Благодаря, майко — каза Едуард и зачака.

— Разбира се, аз много мислех за теб, Едуард — Тя елегантно се наклони напред, а дрехата ѝ падаше на меки гънки. — Да ти кажа ли какво? Нали няма да се ядосаш? Мислех, скъпи Едуард, че наистина за теб е време да помислиш отново за брак.

Тя остави фразата да поплува из въздуха. Едуард я гледаше спокойно.

— Така ли, майко? Колко любопитно. Аз самият мислех съвсем същото.

— Така ли, скъпи? — Луизините, идеално оскубани вежди леко се повдигнаха. Тя невинно се усмихна. Едуард се питаше доколко акуратна беше клюката и точно каква част от нея беше чула Луиз.

— Толкова се радвам. Най-накрая, човек не може вечно да е в траур — дори и аз разбрах това, след като бедният Ксави почина. Човек трябва да гледа към бъдещето. Човек трябва да изживее живота си, в края на краищата. Човек има отговорности...

Тя направи неясен жест с ръка и после стана.

— Разбира се, в твоя случай това не е толкова просто. Аз разбирам. Ти заслужаваш нещо много специално — и аз се питах, мислех си, когато се върнеш от Лоара, скъпи Едуард... Може би бих направила едно малко събиране. Искам да кажа, едно такова, каквото отдавна не съм правила. Съвсем не голямо — но има някои очарователни личности, които мислех, че мога да поканя. Най-младата дъщеря на Кавендиш, помниш ли я, Едуард? И Силви дьо Кастален, или Моник — не, може би Моник не. Има много пари, разбира се, но не съвсем... Не. И има също няколко очарователни американки. Глория

Станхоп — спомняш ли си, аз им гостувах в Лонг Айлънд миналата година? Тя е много хубавичка, и...

— Майко, прости ми. — Едуард стана. — Би ми било крайно неприятно да си губиш времето.

— Да си губя времето? — очите на Луиз се разшириха. — Едуард, как можеш да помислиш за подобно нещо? — Тя леко се усмихна. — Добре, аз съм нещо като сватовница. Но майките го правят, скъпи, на тях им доставя удоволствие. Ти не би трябвало да имаш нещо против. И ако го правя, това е защото искам да съм сигурна, че си щастлив, скъпи, и защото искам да намериш някоя подходяща. Не искам да ти бъде причинена болка. Ти можеш да бъдеш толкова непредсказуем, Едуард — дори безразсъден понякога. Сега, не се мръщи, знаеш, че е вярно...

— Майко. — Едуард я прекъсна. Той изгледа Луиз и нейните очи се сведоха. — Ще спрем ли тази игра? Ти се вслушваш в парижките клюки. Чула си това, което ти е казала Жислен Белмон-Лаон, която, бог знае, няма представа за какво говори. А сега си любопитна. Ето защо ме покани. Не би ли било по-лесно, просто да си го признаеш?

Луиз го погледна и се усмихна. Тя не беше смутена. Той трябваше да помни, си помисли безжалостно Едуард, че тя имаше неизкоренима увереност в силата на своя чар. Сега тя му хвърли печален, почти флиртуващ поглед.

— Колко си ловък, Едуард. Възхищавам ти се. Хората говорят наистина и аз мъничко се тревожех. Ами, беше споменат някакъв диамант — Тя го носела, когато си я завел в „Живанши“, и в „Хермес“. И после, чух, че била с теб в Лоара — ти никого не си водил там. Така че, естествено, започнах да се питам. Чух, че е много млада, англичанка, и като че ли никой няма представа коя е тя. Едуард, зная, че имаш връзки — едва ли би било естествено да нямаше — така че може би и тази е такава, защото едва ли би звучало, ако тя беше съвсем...

— Тя се казва Хелън Хартланд — Едуард приближи вратата. — И това не е просто една връзка, кратка или не. Освен това, смятам, че моят личен живот не е твоя грижа.

Лицето му беше каменно. Луиз направи крачка след него и извика името му, но вратата вече се беше затворила.

В Лоара денят беше топъл и на часовете без Едуард изглежда им трябваше цяла вечност за да изминат.

Сутринта, след заминаването на Едуард, Елен се разходи из представителните градини на замъка и през парка към влажните ливади. Често беше яздила по този път с Едуард през изминалите седмици. Точно там те бяха спирали конете си, до стръмнината.

Поседя за малко под хладната синкава сянка на кестеновите дървета, загледана в широкото пространство на Лоара. Тя извиваше в далечината, спокойна, сребриста, без нито една вълничка, толкова равна, че бе сякаш неподвижна. Едно водно конче се рееше над водата и тя наблюдаваше как слънчевите лъчи се заплитаха в спектъра от цветове по неговите крилца. Тя си спомняше за вира под канадските тополи и като взе камъчета в шепата си и ги хвърли във водата, наблюдаваше как се разширяват кръговете над тях, мислейки за Били.

Опитваше се да мисли за него през последните седмици, когато беше в Париж и в началото, когато дойде тук с Едуард. Имаше някакво странно, суеверно чувство, че бе длъжна да го прави, че не трябва да остави нито един ден, без да се сети за него и за това, което беше казал. Ако тя не мислеше, това правеше неговата смърт толкова окончателна, като че ли той никога не беше живял, като чели цялото му съществуване бе заличено.

Но тя невинаги непринудено се сещаше за него. Понякога, си даваше сметка, че беше изминал ден, два, дори три, в които сред своето щастие от присъствието на Едуард, Били биваше забравян.

Сега, без никаква съзнателна причина, той като жив се появи пред нея. Видя го като дете, видя го и като млад мъж. Можеше да види примирението в очите му и това, че той с тъга приемаше, независимо какво тя беше направила, че тя не го обичаше така, както той нея.

Тя бързо се изправи. Би трябвало по-добре да беше го жалила, помисли си с внезапно чувство на срам. Дължеше му го. Ако беше държала на него, ако неговата смърт наистина значеше нещо за нея, щеше ли въобще да дойде тук?

„Длъжна съм да не бъда щастлива — не толкова, колкото съм сега, и не толкова скоро“, повтори си отново тя, точно по същия начин, както в деня, когато напусна своята стая в Париж и дойде при Едуард. Обърна се към замъка и изведнъж по някакъв своенравен механизъм

на нейното съзнание, цялото щастие, което изпитваше като че ли пресъхна, и тя погледна наоколо с нови очи.

Във всеки случай беше отишла по-далеч, отколкото имаше намерение. Отвъд парка имаше много малко сянка, и от слънцето, застанало сега почти вертикално над главата ѝ, тя усети главоболие. Спря се един-два пъти, засенчвайки очи и чувствайки, че я завладява необикновена летаргия.

В далечината замъкът трептеше сред топлия въздух. Светлината правеше бледите му камъни да проблясват, отразяваше се от плочите на стръмните му покриви, от куличките му и от безкрайната редица на неговите прозорци. Сама, без Едуард, за когото представляваше едно от няколкото жилища на неговото детство, къщата изглеждаше странно недействителна, мираж или илюстрация на пощенска картичка: не място, където тя наистина би живяла или би имала каквото и да е право да живее. Това не беше дом, в който едно момиче, израснало откъм лошата страна на междата, би могло наистина някога да принадлежи. Тя беше започнала да обича тази къща, и все пак днес, колкото повече я доближаваше, толкова по-далечна ѝ се струваше.

Веднага щом влезе, ѝ беше сервирана закуската — официална, точно както се сервираше, когато Едуард си беше тук. Едно място в единия край на дългата лъскава маса. Подредени сребърни ножове и вилици, подредени чаши „Бакара“: „Келнерът ще застане от лявата ми страна, майко, и салфетката ще бъде на коленете ми... И ако има купичка за изплакване на пръстите, само върха на пръстите, скъпа, запомни — няма да си измиваш ръцете!“

Тя наведе глава, затвори очи и после ги отвори отново. Стаята беше хладна и тиха, но на нея ѝ беше топло и нямаше никакъв апетит. Тя я побутна настрана с чувство на преситеност. Внезапно ѝ се поиска да повърне и се изправи. За секунда стаята доби неясни очертания, после отново се проясни. Видя прислужника, който я гледаше с разтревожено лице. Той направи крачка напред и тя го погледна смутено.

Не знаеше как да го освободи, не знаеше какво да каже на английски, още по-малко на френски. За миг се вгледа в него с отчаяна нерешителност, опитвайки се трескаво да си спомни как в такъв случай се държеше Едуард. Но не можеше да мисли, не можеше да си спомни, когато беше с него, тя ослепяваше за всичко.

Прислужникът ѝ я спаси. Като видя, че цветът на лицето ѝ се възвръща, той направи полупоклон и ѝ отвори вратата. Елен излезе вдървено и стеснително. Презираше ли я този любезен, изпълнителен, добре трениран човек? Презираха ли я всички те, клюкарстваха ли по неин адрес в помещенията за прислугата, не гледаха ли на нея като на една натрапница? Даде си сметка, че тя самата се чувстваше такава, когато слава богу, стигна до уединението на своите стаи: една натрапница, чужденка, жена, която няма място там.

Стаите, които Едуард ѝ беше отделил, се свързваха с неговите и имаха изглед към парка. Някога бяха принадлежали и бяха обзаведени от една от неговите прабаби, Аделин дьо Шавини, голяма красавица от Версайския двор. Двамата, тя и нейният съпруг, отишли под гилотината няколко дни след своя крал. Елен бодеше от будоара в спалнята и леко докосваше нещата, които някога са принадлежали на Аделин. Меките, от сива коприна завеси на балдахина над леглото, креслата, покрити с бродерия ситен бод, шит от самата Аделин, ветрилото, което тя някога бе държала, килима „Обюсон“, тъкан по избран от нея модел, масата за игра на табла, чиято табличка от слонова кост за записване резултатите от игрите още носеше нейното име, а под него думата „Кралят“.

Тя е загинала смело, бе казал Едуард. Елен спря пред камината от сив мрамор и погледна към портрета на Аделин, който висеше над нея. Със студена красота, тя стоеше сред парка на замъка, заградена от женския сетер, подарен ѝ от Луи XVI от едната си страна, а от другата — от нейния най-голям син, който успява да избегне гилотината и покъсно става един от най-големите генерали на Наполеон. Старият ред и новият: Аделин стоеше между двамата, гледайки някъде извън рамката. Образ на спокойствието. Тя се усмихваше красиво и хладно. Усмивката ѝ караше Елен да се чувства узурпатор.

Притвори кепенците и ги нагласи така, че следобедното слънце влезе в стаята и остави ленти по стените и пода. После легна в леглото и се загледа в портрета. Аделин и любимото ѝ куче. Аделин и нейния син. Може би ти е било по-лесно да умреш геройски, мислеше сънливо тя, ако си знаела, че твоят син ще те надживее, ако си могла да го изпратиш в Англия, както беше направила Аделин, и ако знаеше, че той е на сигурно място.

Тя затвори очи. Стаята беше задушна и топла, главата я болеше. Бащата на Едуард също беше умрял геройски. Пред една германска огнестрелна команда, заради неговото участие в Съпротивата... Той толкова приличаше на Едуард на снимката, която бе видяла. И именно заради баща си той толкова много се интересуваше от своята работа. Ксавие дьо Шавини и неговия син. Имената се движеха сънливо в съзнанието ѝ. Мислеше, че ги хваща, а те ѝ убягваха. Поколения след поколения. Едуардовата фамилия беше живяла в продължение на векове в тази част на Лоара, и едва сега, си помисли, че започваше да разбира какво трябваше да означава всичко това за някого като Едуард. Такава приемственост: тя правеше смъртта съвсем незначително нещо, като щафета при надбягване. „Баща ми е мъртъв, беше казал Едуард, но чрез своята работа тук, той продължава да живее.“ Той беше посочил от къщата към градините и парка, към Лоара и далечината...

Не искаше да спи, нямаше намерение да спи, но сънят се промъкваше в нея, първоначално кротко, сякаш плуваше. Отмина брега на реката под клоните на кестеновите дървета, отнасяйки я към канадските тополи, където очакваше да намери Едуард, но после видя, че това беше Били. Той се усмихна и ѝ помогна да се изкачи на върха. Легна до него, защото знаеше, че много скоро щеше да умре. Това беше нейният последен подарък за Били, последният подарък, който някой някога щеше да му направи. Тя остави ръцете си да лежат в хладната вдлъбнатина между лопатките на гърба му и му каза, че сега е подходящото време, подходящото място и подходящото нещо, и Били като че ли разбра: тя можа ясно да види разбирането в очите му. Едва, когато започна да го потупва по гърба, разбра, че нещо не е в ред. Кожата му беше толкова студена и когато погледна към ръката му, видя, че цветът се просмукваше в нея и кожата избледнява.

Тя леко го поразтърси, той беше тежък и неподвижен. Преди миг я беше докосвал, но сега беше толкова неподвижен. Тя усети нещо студено и влажно върху лицето си, но помисли, че това бяха сълзите на Били. Когато погледна, видя, че не са сълзи, а кръв. Усещаше я по косите, по гърдите, по лицето и в очите си. Тя беше лепкава и миришеше на сладко и горчииво. После Нед Калвърт беше там, той ѝ казваше, че това е най-добрият лосион за кожа в света. Тя отвори уста и започна да вика много високо и много мълчаливо.

Събуди се и рязко се изправи, цялата трепереща. Къпеше се в пот, главата ѝ кънтеше. Огледа наоколо тихата стая с лентите от светлина по пода и за момент не знаеше къде се намира. Все още беше впримчена в съня, който беше най-лошият от всички, сънувани досега.

Седеше съвсем неподвижно. Цветовете от съня все още бяха като живи в съзнанието ѝ. Тя си пое дъх и зачака, сърцето ѝ биеше много бързо, докато цветовете на съня започнаха да избледняват. Това беше само сън, каза си. Можеше да се очаква, че щеше да има сън като този. След малко ще си отиде, ще я напусне.

Но имаше нещо, което беше видяла в този сън, имаше нещо истинско в неговата обръкканост. Имаше нещо, което тя трябваше да разгледа, нещо, на което трябва да се противопостави, когато беше будна. „Трябва да помисля“, каза си и се опита да си спомни съня. Край реката, под кестеновите дървета, и после... Но сънят повече не се върна. Той упорито ѝ убягваше. За секунда той се бе върнал и в следващата се бе изплъзнал, извъртайки се от досега ѝ. Били беше мъртъв в ръцете ѝ — това ли беше? Но не, не това, не точно това, а сега стаята ставаше все по-реална, а също и следобедът и сънят си отиде.

Тя стана, отиде в банята и плисна студена вода на лицето си. Изсуши се с меката бяла кърпа и се почувства спокойна. Беше само сън, само сън.

Върна се обратно в стаята и отвори кепенците. Слънцето беше слязло по-ниско и въздухът беше по-хладен. Пристъпваше из стаята, част от мисълта ѝ все още упорито се опитваше да преследва съня, а друга вече започваше да пресмята часовете, които оставаха до завръщането на Едуард. Оправи покривката на леглото, прокара пръсти по плочката от слонова кост върху масичката за табла и оправи креслото. Времето вървеше много бавно, едва пълзеше.

До една от стените на стаята имаше малко, инкрустирано бюро, направено за Аделин дьо Шавини. На него имаше хартия за писане и писалка. След малко Елен седна и разсеяно изтегли един лист. Взе писалката. Стори ѝ се забавна идеята, че би могла да пише на някого, че би могла да пише на Каси.

Нямаше на кого да пише. Затвори писалката и погледна към листа пред себе си. Поколеба се, после бързо написа датата, и под нея: „Скъпа, Каси...“ После се спря и остави писалката. Самото действие,

че написа Касиното име, възвърна миналото отново. Тук беше то, осезателно, навсякъде около нея: фургонният парк, топлият въздух, майка ѝ, апатично облегната на стария червен стол. Видя милото, измъчено от грижи лице на Каси: „Вземи това, сладка, няма да ми трябва...“

Тя повдигна глава и погледна към стаята, в която седеше. Толкова много красиви неща, толкова ценни предмети. Всички хора, с които беше израсла, всички, които обичаше — те всички бяха толкова бедни. Бяха работили, едва свързвали двата края и спестявали, но не биха могли да купят дори само едно от нещата в тази стая, нито една изискана вещ. Би ли могъл Едуард да разбере това, питаше се тя. Би ли могъл мъж като Едуард да схване някога какво означава да си беден?

Не, отговори си, не би могъл. И в този момент се почувства отдалечена от него. В нейния свят хората умираха и не оставяха следа. След себе си не оставяха къщи, градини, портрети и традиции. Те имаха малко, и нищо не оставяха след себе си — в случая на Били, не дори и една снимка.

Погледна към листа пред себе си, несигурна дали се ядосваше на себе си, на Едуард или на самия живот. Реши, че няма да пише на Каси сега. Какво би ѝ казала, ако ѝ пишеше? Че е забравила всичките си обещания и хвалби само за няколко седмици? Че беше толкова влюбена, че миналото повече не ѝ се струваше нещо реално и че когато е с Едуард, бе толкова щастлива и доволна, че оставяше бъдещето само да се грижи за себе си? Каси дори не би била изненадана, ако ѝ напишеше нещо подобно. Би го очаквала. Това правеха хората: те взимаха тържествени решения, даваха обещания, а после не ги осъществяваха, а мили хора като Каси бяха достатъчно внимателни никога да не им го напомнят.

Тя се взираше в листа и очите ѝ се замрежиха от сълзи. Раздразнено ги избърса и реши, че нямаше повече да лъже. Довечера, когато Едуард се върне от Париж, тя ще му каже истината. Коя е и каква е била. Ще му разкаже за майка си и Нед Калвърт. Ще му разкаже и за Били. Ще му разкаже, че е била бедна. Няма да пропусне нищо. Погрешно бе да продължава да лъже така, като че ли се срамува. Беше ужасно Били да бъде пазен в тайна, като че ли го убиваше отново. Може би затова имаше тези ужасни сънища, защото продължаваше да говори лъжи.

Нетърпеливо взе листа, готвеше се да го смачка на топка и да го захвърли, когато нещо я спря. Може би това отново беше мисълта за съня, който затрудняваше съзнанието ѝ, може би беше заплетеният възел от нейните противоречиви чувства. Може би идеята беше съществувала и преди в ума ѝ и тя решително беше я изтласкувала досега? Каквато и да беше причината, тя се поколеба, после изглади листа отново, погледна го и усети, че ѝ става студено.

Гледаше думите и написаната дата. Буквите и цифрите като че ли станаха много големи и после много малки. Те танцуваха пред очите ѝ, а тя се взираше в тях. Тяхното значение се промени и доби нова неумолима форма.

Устата ѝ пресъхна, тялото ѝ се напрегна. Тя продължи да се взира в датата за известно време, умът ѝ бързо пресмяташе. После с кратък вик накъса хартията на парчета и я захвърли.

Датата, която беше написала беше 15 септември. Бяха изминали почти два месеца, откакто нейната майка беше тръгнала на онова последно пътуване за Монгомъри. Два месеца, откакто тя я беше чакала в Оринджбърг. Два месеца, откакто беше отишла долу на вира с Били. „Това е правилното нещо, Били, правилното нещо...“

15 септември. Това беше денят, в който тя разбра, че от сега нататък никога нищо нямаше да бъде правилно. Това също така беше денят, когато Едуард ѝ предложи да се омъжи за него.

Той я попита по типичен за него начин, без предисловие прикачено към края на други изречения и друга информация, така че я сепна. Той не беше забелязал, че нещо не беше в ред. Момент преди това беше говорил за своята майка.

— Тя е чула за нас. Бях повикан на разпит и както всички разпити на майка ми, беше принудителен, но тя има известна интуиция, признавам. Никога не беше ме разпитвала за моя личен живот, така че може би беше предположила... Не зная. Във всеки случай, няма значение, освен това, че се бавех, а исках толкова много да бъда тук — Той замълча. — Исках да бъда тук, да бъда с теб и да поискам да се омъжиш за мен.

Гласът му беше равен, почти делови. Само един малък жест, бързо вдигане на ръката му издаде някакво чувство. Те бяха в неговата стая, от там се виждаше паркът на замъка и зад прозорците светлината бе започнала да се стопява. Ранна вечер на един ден, който се струваше

на Елен изчезнал завинаги. Тя погледна Едуард. Помисли си, че винаги ще си го спомня такъв — с леко разрошена коса, напрегнато лице, наблюдаващи тъмни очи, и една усмивка — защото той беше щастлив и тя усещаше как щастието се излъчва от него. Усмивка, която се появяваше на устните му.

Той произнесе думите, а тя продължаваше да ги чува, като ехо в съзнанието си. Не можеше да помръдне, не можеше да проговори, не можеше да мисли, дори да чувства вече. Беше изцяло вцепенена. Тишината, която последва изглеждаше наситено шумна и трая прекалено дълго. По време на тази тишина тя видя как неговото лице се промени и когато повече не можеше да я понася, тя отчаяно извърна глава. Той все още чакаше, после много бавно отиде при нея, повдигна ръка, обърна лицето ѝ към своето, така че тя бе принудена да го погледне в очите.

Гледа я дълго сериозно и неподвижно. После проговори много обмислено и ясно:

— Ако греша по отношение на това, тогава греша по отношение на всичко. На всичко. Разбираш ли? Ако това е лъжа, тогава не остава никаква истина. Това ли искаш да кажеш? Това ли е, което имаш предвид, когато си обърна лицето?

Чувството му беше изключително силно и то измени чертите на лицето му. Елен едва издържа срещата с неговите очи: болката и гневът в тях бяха прекомерни. Почувства се обгорена от този поглед, думата „не“ крещеше в ума ѝ, чуваше се като сърцебиене, беше толкова силна и настойчива, че сякаш Едуард не можеше да не я чува. Но устните ѝ останаха стиснати, думата не беше произнесена. Едуард продължи да я гледа и цялата жизненост от лицето му изчезна. То стана твърдо, овладяно и ужасяващо студено. Тогава, без да каже друго, той пусна ръката си и се обърна настрани.

Почти беше стигнал вратата, когато тя произнесе неговото име. Изкреця го, едва осъзнавайки, че го прави и Едуард се обърна. Тя видя, че надеждата се възвърна в очите му, въпреки че несигурността и гневът оставаха. Тогава той бързо отиде при нея и я обгърна с ръце. Притисна устните си до нейната коса, повдигна лицето ѝ и започна трескаво да целува очите ѝ, устата ѝ, врата ѝ. Никой от тях не продума, и тъй като близостта между гнева и сексуалността беше нещо, което тя

не беше изпитвала преди, това което по-нататък се случи силно разтърси Елен.

Той искаше да се люби с нея. Разкопча роклята ѝ с груби, нетърпеливи ръце. Започна да я тласка към леглото, и тъй като тя се дърпаше, той я събори на пода. Обикновено тя се присягаше и му помагаше с готовност да се съблече, и когато видя, че не го прави, лицето му помръкна. Той застана прав, с очи фиксирани в нея и започна да си сваля дрехите. Тя го наблюдаваше как си разхлабва връзката, после колана. Не можеше да наблюдава това, без да го желае, но сега фактът, че го желаше, за нейна изненада внезапно я разгневи, като че ли това беше нейна слабост.

Когато остана гол, той коленичи до нея и я повдигна на ръце. Зарови лице във врата ѝ и щом усети допира на топлата му кожа, Елен се изви с кратък писък. Очите му веднага се напрегнаха, изглеждаше едва ли не триумфиращ, като че ли беше убеден, че това което тя не искаше да изрече, той щеше да я накара да го покаже. После, я докосна на определено място и по определен начин, на които те и двамата знаеха, че тя реагира, и тя пак реагира, но този път една част от съзнанието ѝ остана затворено, здраво заключено в някакво сляпо женско упорство. Той я насили, използвайки познанието си за нея и спомена си за тяхното досегашно правене на любов, и за миг тя Почти го мразеше. Тя заби остро ноктите си в ръката му, появи се кръв.

Като че ли въобще не беше любене, а борба помежду им. Едуард беше неин враг и любовник и когато той не се отдръпна, а я насили под себе си, тя по някакъв странен начин разбра, че сега, когато се бореше, той беше по-близо до нея, отвсякога, когато беше внимателен. Тя му се противопоставяше, радостна, че гневът ѝ бе възникнал така внезапно и бе помел цялото нещастие и отчаяние, които изпитваше.

Това поне беше много бързо и просто. Едуард искаше да ѝ докаже нещо, а тя беше решена да не му го позволи. Той беше по-силен от нея, значително по-силен. Изискваше се много малко от негова страна да я задържи неподвижна, и много малко, за да влезе в нея. Той влезе и натисна веднъж, после точно, когато тъмната, сляпа част от съзнанието ѝ взе решение да лежи неподвижна и да му се противопостави със студена пасивност, той внимателно обърна лицето ѝ към своето, и погледна в очите ѝ.

Задържа я неподвижно, и Елен видя любовта и отчаянието, разголени в неговите очи. Тогава борбата секна така внезапно, както беше започнала — между тях никога не бе имало противопоставяне, освен в нейния собствен ум.

— О, Едуард — каза тя тъжно и се присегна за ръката му, издигна я и я притисна до устните си. Имаше кръв на китката, където го беше одраскала. Сложи там устни и усети острия метален вкус на неговата кръв. Той започна да се движи отначало бавно, после по-силно.

— Не, почакай — каза тя и леко го бутна, той се измъкна от тялото ѝ с лек звук. Той коленичи назад, тя наведе глава и му го взе в устата си. Едуард изстена и прегърна главата ѝ. Тя обичаше неговия вкус, помисли си с внезапно диво и все пак нежно щастие, тя обичаше неговия вкус, който беше също и вкусът на ебането — остър и солен.

Смучеше го нежно, теглейки го дълбоко в устата си, и когато го усети, че потрепери, тя изпита най-необикновеното чувство за власт, онази власт, каквато той беше имал над нея.

Тази реализация я изпълни с голяма нежност. Когато той започна да губи контрол, тя също потръпна. Той държеше здраво в шепи главата ѝ. Тя го докосна с езика си на едно специално място и той веднага се освободи, стискайки я за тила, спазъм след спазъм, животът шуртеше в нейното гърло.

После тя извика, и двамата останаха дълго така, оперени един на друг, и двамата трепереци, с тела, облени в пот. Накрая, Едуард леко се отдръпна.

— Виждаш ли? — каза той спокойно. — О, виждаш ли, Елен?

Тя мълчаливо поклати глава. Видях, помисли си. Видя колко много го обичаше и колко много я обичаше той. В гняв и в нежност, тя съществувахе между тях, тази спойка. Като че ли прочете мислите ѝ, Едуард повдигна ръката ѝ и я стисна в своята.

— Ти можеш да казваш едно или друго — каза той с тих глас. — Можеш да кажеш „да“ или „не“, но където и да си, аз съм свързан с теб, и ти си свързана с мен. Сега, ние сме толкова женени, колкото бихме били когато и да е — всичко останало е само церемония. Елен, кажи ми, вярваш ли в това?

— Вярвам в това...

— Тогава защо — преди? Елен, защо така се обърна настрани, защо?

Тя се колебаеше. После, защото не можеше да понася да му причинява повече болка, когато толкова много го обичаше, тя наведе глава.

— Не зная. Страхувах се — каза накрая.

Това беше измъкване, и тя изчака той да го разбере, очакваше да я разпита, но той не го направи.

Той с облекчение въздъхна:

— Скъпа моя, никога не се страхувай. Не сега. От какво можем да се страхуваме сега — каза той нежно и я обви в ръцете си.

По-късно, когато бяха в леглото и Едуард спеше, Елен лежеше будна и напрегната, и мислеше за страха. Обмисляше неговата конкретна същност. Броеше седмиците и месеците. Казваше си, че би могло и да не е истина, и че може би грешеше. Накрая, заспа и когато на сутринта се събуди, страхът беше там, и я очакваше.

Постави леко ръце около корема си и ѝ се поиска да се освободи от тази мисъл. Едуард още спеше. Неспokoйна, тя леко се измъкна от леглото и отиде в банята. Още щом стъпи на крака, усети, че ѝ се повръща. Студена пот се стече по гърба ѝ, обхвана я чувство за безтегловност. Повдигна ѝ се, докато стоеше облежната на студената, мраморна мивка. Наплиска се с вода и гаденето отмина.

Спря крана, пусна го, после пак го спря. Погледна собственото си бледо лице в огледалото и видя в него напрегнатост и сенки под очите. „Дете на Били“, прозвуча тих, равен глас в ума ѝ. „Дете на Били“. Веднага беше разбрала, когато бе погледнала датата на писмото за Каси. Сега беше съвсем сигурна.

Били не беше мъртъв, той живееше в нея, той ще живее в своето дете. Това беше подаръкът, който тя му беше направила, когато отидоха край вира в деня, когато той умря. Това беше причината за сънищата ѝ и за вината, която изпитваше. Тя се извърна от огледалото и погледна към спалнята, където Едуард все още спеше. Трябва да се чувства щастлива, каза си, заради Били. Беше погрешно от нейна страна да не се радва. Били я беше обичал, а сега беше мъртъв: тя дължеше на Били това дете.

Зная, мислеше, какво би трябвало да стори. Можеше да види ясно как щеше да действа. Тя стоеше там, преобръщайки решението си от всички страни, и за момент то ѝ се стори съвсем просто. После се върна в спалнята, погледна лицето на спящия Едуард и веднага разбра, че не беше така.

Едуардовото лице беше неподвижно, той както всички спящи изглеждаше спокоен и уязвим. Сърцето я болеше от обич към него, болката измъчваше и ума ѝ, нейната решителност веднага намаля. Тя се наведе и леко докосна с устни челото му. Усети топлия му дъх върху страните си. Може би грешеше, може би това не беше вярно, можеше да има и други обяснения. Би било погрешно и глупаво да действа, преди да е напълно сигурна.

Очите на Едуард примигнаха и се отвориха, блуждаещите идеи в ума ѝ се решиха в една-единствена фраза.

„Може би, но все още не.“

Едуард разбираше, че нещо не е в ред, и това го тормозеше. Беше инстинктивно усещане, опитваше се да му се противопостави рационално, с разума си — кога то започна? Как започна? Защо започна? Не можеше да намери отговор. Имаше някакво изместване, някаква много деликатна промяна, той усещаше с всяка своя фибра. Мислеше си понякога, че бил могъл да постави точната дата: започна в деня, когато бе заминал за Париж, понякога се чувстваше доста сигурен в това. Но в други случаи дори и тази сигурност му се изплъзваше. Тогава ли беше започнало или тогава за първи път го беше осъзнал?

И какво, точно какво чувстваше? Поведението на Елен не се беше променило, те не се караха, нямаше физическо отчуждаване помежду им, нямаше нищо, което да не върви.

Той спореше със себе си, но онова, което усещаше у нея беше много леко, почти неуловимо и трудно за определяне. Някакво напрежение, може би, потайност, която винаги съществуваше, но сега беше малко по-забележима. Някакво оттегляне от него, деликатно, тъжно, неохотно като че ли, но все пак оттегляне, стъпка по стъпка.

Имаше едно особено нещо, което тя беше правила винаги, но сега той го забелязваше все по-често. Спокойно седейки, го слушаше,

дори му говореше, докато изведнъж израза на очите ѝ се променяше. Той добиваше впечатлението, че в такива моменти тя виждаше нещо или си спомняше за нещо съвсем реално за нея. Към това, каквото и да беше то, той беше напълно изключен.

Винаги беше намирал това нейно качество за мистериозно, и поради неговата мистериозност, за възбуждащо. Беше като някакво предизвикателство, бариера, която той беше решен да събори. Когато се любеха, по време на самия акт, той имаше илюзията, че бариерата е изчезнала, и че накрая я беше постигнал. После илюзията се стопяваше, сякаш той постоянно залиташе между усещането за съюз и усещането за загуба.

Беше свикнал, казваше цинично пред себе си, към жени, които лесно се даваха във всякакъв смисъл, тяхното нетърпение да го правят, го отегчаваше много бързо. Елен му се изплъзваше. Тя беше по-пряма, по-директна от почти всички други жени, които беше познавал. Тя го обичаше, говореше за любовта си, която осветяваше лицето и очите ѝ. Не поставяше условия, сякаш не си даваше сметка или ѝ беше все едно, че обичта, която така открито му даваше, я правеше уязвима пред него. Може би си мислеше, че той по някакъв начин щеше да я накара да страда — Едуард не беше сигурен. Може би прикриваше своята тревога от гордост, както правеше той. Отхвърляше тази мисъл. Струваше му се понякога, че качеството, което тя проявяваше имаше много просто обяснение: тя имаше смелост и той я обичаше заради нея.

Все пак, по някакъв начин, който не можеше да определи, той знаеше, че тя не беше открита към него. Тя се отдаваше абсолютно и се оттегляше абсолютно. Парадоксът го тревожеше, това сякаш беше някаква загадка, чието решение той трябваше да открие.

Понякога мислеше, че отговорът бе много прост: тя беше лъгала. Не за важни неща между тях, не за нейната любов, никога не бе почувствал това, а за други неща, да, той беше усетил, че тя невинаги му казваше истината. Тя не обичаше да бъде разпитвана за миналото — това той беше разбрал бързо. Сега от време на време забелязваше нелогичности и неясноти. Малки детайли — дати, места, които често не съвпадаха с нещата, които му беше говорила преди. Той чувстваше, че съзнателно крие нещо от него. Все пак, тя беше млада, какво би могла да иска да скрие? Какъв беше смисълът в това? Някакъв факт от

нейния произход? Обстоятелствата, които я бяха накарали да напусне Англия? Предишна любовна връзка? Подозренията му го правеха ревнив, а той презираше ревността. Когато неговата интуиция го караше да я подложи на кръстосан разпит, да я накара да му каже истината, каквато и да беше тя, той винаги се въздържаше. Тя накрая щеше да каже, мислеше той, а за него беше важно тя да го направи свободно, по свое собствено желание. Така, той чакаше, а тя доброволно не правеше нищо, не говореше за миналото, и нямаше да говори, той го осъзнаваше с нарастващо отчаяние, нямаше да говори и за бъдещето.

Това също беше необикновено за една жена — според неговия опит. Повечето от жените, които беше познавал, бяха прекалено нетърпеливи да подсигурят бъдещето, „Кога ще ми се обадиш, Едуард? Кога пак ще те видя?“ Той никога не беше обичал този вид настойчивост и ѝ се съпротивляваше. Сега позициите се бяха сменили. Сега той копнееше да гради планове и даваше обещания, Елен беше тази, която упорито отказваше всички опити да погледне по-далече от утрешния ден.

Този отказ или по-скоро това внимателно, но твърдо извъртане, го измъчваше най-много. Вечността, целия живот: той се чувстваше като играч, толкова убеден в успеха на залога, че бе готов да рискува всичко.

— Аз винаги ще те обичам — каза веднъж и после задържа дъха си.

— Аз винаги ще те обичам, Едуард — му отговори тя съвсем спокойно, срещайки и издържайки на неговия поглед. Той внезапно себе почувствал неизмерно щастлив и малко засрамен от простотата и увереността, с които говореше тя. Уверения? Той и тя не се нуждаеха от уверения — те бяха вулгарни и тривиални неща. На следващия ден той видя онзи отдалечен израз в очите ѝ и знаеше, че беше готов да даде душата си за едно уверение от нейна страна, колкото и тривиално да беше то.

Два дни след като се беше върнал от Париж, усещайки между тях бариерата, която не можеше да разбере, той взе решение. Като мислеше, че бариерата съществува само в неговото собствено въображение, той ѝ разказа всичко и за първи път, най-напред за Грегоар, после за своя брак, за смъртта на брат си, на Изобел и на

тяхното дете. Това бяха неща, за които не беше разговарял с никого, и му беше почти невъзможно да намира думите, за да се изрази. Ако тогава тя се беше опитала да го успокои, ако се беше опитала да изрече някои тромави утешения, каквито хората казват в подобни случаи, знаеше, че щеше да му бъде непоносимо. За това въпреки, че я обичаше, той би предпочел тя да запази мълчание. Но тя не направи нито едното от двете. Слушаше го спокойно, и когато той свърши, тя заплака толкова силно, като че ли неговата мъка беше нейна собствена.

Той я обичаше за тези сълзи, почувства се по-свързан с нея, отколкото всякога преди. Това не трая дълго. Още на следващия ден той отново се отчая. Беше ѝ показал доверието си, но тя все още се въздържаше: не можеше или не искаше да му се довери.

Измина една седмица. Приближаваше краят на септември и Едуард знаеше, че беше длъжен скоро да се върне в Париж. Елен трябваше да се върне с него, всяко друго решение би било невъзможно. Но в Париж през есента, те не биха могли да бъдат заедно сами, както бяха тук. Той щеше да започне отново своя светски и обществен живот и Елен, по необходимост, щеше да бъде част от него.

Едуард се питаше понякога дали тази перспектива не я плашеше или може би ѝ беше неприятна, дали не беше това чувството, което тя се опитваше да скрие от него. Би могло да е и толкова просто, най-накрая, помисли той, искайки да си вярва. Може би, довеждайки я тук, в Лоара, осигурявайки им тези седмици заедно, беше направил грешка. Може би трябваше от самото начало да я остави да разбере начина на живот, който той водеше. Ако можеше само да ѝ покаже, си мислеше, че той я искаше тук със себе си, че в неговия светски живот нямаше нищо, което да вселява страх, освен клюката...

Тогава у Едуард се появи идеята да даде официална вечеря в замъка преди завръщането в Париж. Елен не се противопостави на идеята, въпреки че се опита да го убеди да я отложи. И виждайки я, че приема с неохота, у Едуард се утвърди убеждението, че тя напразно се страхуваше от трансформирането на тяхната частна връзка в обществено достойние. Той внимателно я закачаше заради нейните възражения и продължаваше да осъществява замисленото.

Вечерята беше обявена за 24 септември. Това беше случай, който Едуард нямаше никога да забрави. По-късно, когато и да се обърнеше назад, опитвайки се да разбере миналото, той виждаше тази вечер толкова решаваща, че тя като че ли беше разделна точка в неговия живот.

Списъкът на гостите беше забележителен. Херцог и херцогиня дьо Варенж, и двамата по-възрастни те бяха близки приятели на бащата на Едуард. Жан-Жак Белмон-Лаон и неговата съпруга, Жислен, декоратор по вътрешно обзавеждане — Тяхната покана беше акт на чисто предизвикателство от страна на Едуард. „Хората ще говорят, беше казал той с усмивка. Нека. Ако поканим Жислен, ще дадем на всички зелена улица...“ Кристиан Глендининг, търговец с предмети на изкуството и един от най-старите Едуардови приятели. Клара Делюк, която работеше с Жислен като дизайнер по текстила, и която беше Едуардова любовница в продължение на много години. „Между нас всичко е свършило много отдавна, скъпа моя. У нея няма лошо чувство. Клара ще ти хареса. Тя и Изобел бяха приятелки. Искам да се запознаеш с някои хора, на които можеш да се довериш...“ Един квартет от американски съдружници в бизнеса, други хора, повечето французи. Жените бяха много елегантни, всички на масата бяха много по-възрастни от нея и очевидно притежаваха съвършена увереност. Хора, които представляваха част от рамката на Едуардовия живот, които го знаеха от години, някои от тях откакто се беше родил. Херцог дьо Варенж от дясната ѝ страна, Кристиан Глендининг от лявата. Херцогът, любезен мъж, който говореше превъзходен английски, разглеждаше темата за риболова. Това той правеше от известно време.

Главата на Елен беше обърната към него, тя го слушаше с видим интерес или поне се надяваше, че го прави, защото в действителност не чуваше нито една дума.

Двайсет души, Едуард и тя. Погледна и срещна очите на Едуард. Той мило ѝ се усмихваше от другия край на дългата маса, като че ли да я окуражи. Самият случай я плашеше, но чудовищното, което беше решила, че по-нататък ще трябва да направи, напълно смразяваше мозъка ѝ. Щеше да причини болка на Едуард и ако имаше възможност

за някакъв избор, тя чувстваше, че би била готова да умре, отколкото да го рани така.

Но избор нямаше, вече не. Увереността ѝ нарастваше през цялата седмица. Искаше ѝ се, страстно ѝ се искаше да беше убедила Едуард да не дава тази вечеря. Би искала никои от тези хора да не беше се срещал с нея. Тогава може би за Едуард би било по-лесно.

— Пъстървата, — херцог дьо Варенж поклати глава. — Аз специално обичам пъстърва. Лукаво същество. Нейното ловене е по-добър спорт, отколкото на съомгата, въпреки, че мнозина не биха се съгласили с мен. Предполагам, че вие не ходите на риболов? Доколкото имам впечатление, много малко жени го правят.

Той говореше със съжаление и тъга. Елен го гледеше с невидящи очи, за момент тя почти не забелязваше неговото съществуване.

— Страхувам се, че никога не съм ловила риба — бързо каза тя.

— Е, добре. Е, добре — Той любезно ѝ се усмихна. — Трябва да накарате Едуард да ви научи.

— Би ми било много приятно.

Произнесе думите, преди да може да ги спре. Това беше истина, но беше и лъжа, защото никога нямаше да се случи. Херцогът беше започнал да допуска едно бъдеще, което не съществуваше, така правеха повечето от хората на тази маса. Тя го разбираше от техните любопитни погледи. Така мислеше и Едуард. Знаеше това, беше позволила да се случи, а би трябвало да го спре.

„О, господи, си мислеше, о, господи. Какво направих? Какво направих?“

От привилегированото си място, начело на масата, Едуард наблюдаваше Елен. Тя беше с бялата рокля, която той ѝ беше купил от „Живанши“, и той мислеше, че в нея тя изглеждаше по-хубава от всякога. Живанши беше гений и тези негови рокли, прочути с чистите си линии, бяха създадени за Елен. Той знаеше това, самият Живанши веднага го беше разбрал. Чисто бяло копринен сатен, с тясно елече отгоре, дълга пола и елегантен колан.

Вратът и раменете ѝ оставаха доста открити: абсолютна строгост и абсолютна чувственост. Живанши веднага беше схванал парадоксът, който се съдържаше в самата същност на Еленината красота.

Бледозлатистата ѝ коса беше изтеглена назад и просто пристегната зад врата ѝ, подчертавайки овала на нейното лице, спокойното и зашеметяващо съвършенство на чертите ѝ. Тя беше бледа — страхуваше се от тази вечеря, той знаеше това — но сега с облекчение забелязваше, че лицето ѝ придобива лек цвят, по страните ѝ се появиха розови петна и очите ѝ започнаха да блестят. Херцогът ѝ говореше и тя му беше отговорила... Може би започваше да се отпуска, да разбира, че тук нямаше нищо за страх. Едуард усети прилив на оптимизъм. Интуитивното му решение да уреди тази вечеря трябва да беше правилно, помисли си той.

Погледна от лявата си страна. Жислен Белмон-Лаон гледаше студено към Елен. Тя беше приела поканата с прозрачно нетърпение, заради което Едуард изпита презрение към нея. Негова любовница. — Тя беше дошла с безочieto и дързостта да го намекне, но Жислен беше пълна глупачка, нетърпеливо помисли той. Ако само можеха да знаят, че именно гостите, не Елен бяха подложени на съд...

Той погледна към масата, покрита с муселинена бродирана покривка и по провинциален маниер, с друга отгоре в по-ярки цветове — мода, наложена от неговата баба и прилагана оттогава.

Свещниците омекотяваха със светлината си наситените в жълто, синьо и розово — цветове на Лиможския порцелан, нравеха още по-цветни пирамидите от плодове. Центърът беше украсен, както в неговото детство, с диви цветя и лозови листа. Харесваше му простотата и очарованието на това подреждане — единствена Луиз дьо Шавини, с нейния остро изтънчен вкус никога не можа да го разбере и никога небе го харесвала.

Той изпита момент на тъга и силна носталгия по миналото, по всички онези загубени между двете войни лета. Тенис игрите, на които тати винаги позволяваше на Луиз да печели, игрите на „Състезаващ се демон“ и „Безик“ с неговата баба през вечерите, авантюрите с Жан-Пол... Той беше вкусил своята първа чаша вино в тази стая, на тази маса. Баща му внимателно беше прибавил малко вода, в случай, че за тригодишното момче се окажеше твърде силно. Виното беше „Шинон“ и имаше вкус на малини.

Той погледна пак към Елен. Сега тя говореше с Кристиан. Помисли си: „Бихме могли да идваме тук с нашите деца всяко лято, в продължение на толкова много години...“

На масата Едуардовата разсеяност и нехарактерната за него липса на внимание не останаха незабелязани. Херцогиня дьо Варенж, както другите също я забеляза и си позволи да се усмихне. Тя беше привързана към Едуард и мислеше, че беше време да се ожени отново. Момичето — Тя разбира се, не знаеше нищо за него, но все пак — момичето изглеждаше очарователно. Тя беше много търпелива със скъпия беден Алфонс, който можеше да бъде скучен с темата за риболова. „Добър вкус“, реши херцогинята и се почувства доволна. На нея модерните нрави не ѝ бяха приятни. Бе удоволствие да срещне една толкова хубава млада жена и толкова скромна също, макар че за жалост, не беше францужойка. Защото в същото време тя хранеше надеждата, че Едуард бе могъл да стигне до идеята да оцени добродетелите на нейната племенница, на нейната любима племенница, която по много начини би могла да му бъде превъзходна съпруга. Но ето: нейната племенница беше обикновена, а тази млада жена беше изключителна. Едуард, както всички мъже, беше податлив на външния вид... Очите ѝ се спряха от лице на лице около масата, отправяйки на всекиго важен поглед. Тя погледна към Жислен Белмон-Лаон и нейния съпруг с откровена неприязън и към един от американците с възхищение. Мъжът беше облякъл жакет, който неговата съпруга бе нарекла „тукс“. Необикновен. Тя повдигна вежди. Възможно ли беше подобно нещо да е „на мода“ в Америка? Наистина, Едуард имаше възможно най-разнообразни приятели...

На отсрещната страна на дукесата, близо до Едуард, макар и не толкова близо, колкото би желала, седеше Жислен Белмон-Лаон, хвърляше погледи към Жаклин дьо Варенж и за нейно собствено удовлетворение забеляза, че тази ужасяваща жена повече отвсякога приличаше на плашило. Нейната диадема, за която Жислен с най-голямо удоволствие би разменила душата си, беше кацнала на върха на главата ѝ като похлупаче на варено яйце. А роклята! Откъде беше намерила този особен оттенък на жлъчно зелено?

Жислен погледна към собствената си рокля, която беше произведение на „Баленчага“ и към диамантите около китката си, които бяха взети назаем. Тя леко се усмихна от задоволство. С по-малко задоволство погледна отново и видя роклята „Живанши“, която тази нова жена на Едуард беше облякла. „Живанши“ не можеше да бъде имитиран, разбира се, и ѝ се налагаше да приеме, че неговите

скулптирани дрехи бяха много трудни за носене. За да изглежда добре в тях, жената трябваше да бъде висока и слаба, още по-добре, ако беше и хубава. На момичето ѝ стоеше много добре, трябваше да признае това. Твърде добре. Въпреки че тя вече не приличаше на дете... Отново хвърли поглед към Едуард. Колко беше жалко. Мъжете от типа на Едуард бяха винаги между първите, привлечени от видимата невинност и от липсата на измама, която съпровожда младостта. Това изключително я възмущаваше: мъжете можеха да бъдат толкова глупави. Подобни качества никога не траеха за дълго, и освен това, мъж като Едуард много скоро щеше да ги намери досадни. Едуард беше чувствен, въпреки привидния му аскетизъм, и освен всичко друго, той беше променчив. Едно момиче като това би било щастливо да го задържи за месец, два, или колкото и дълго да е. Тя не можеше да се надява да го задържи за дълго. Това, от което Едуард се нуждаеше, беше една жена с изтънченост и разбиране, една изобретателна жена, разбираща от необходимите игри и тактики, за да задържат интереса на един способен и опасен мъж. Една жена като нея самата...

Тази мисъл, която тя беше имала и преди по много поводи, накара тялото ѝ да се раздвижи. Тя погледна към Едуард и се опита да си представи какъв беше той в леглото.

На другата страна на масата срещу Жислен нейният съпруг Жан-Жак, който я беше наблюдавал с известно забавление, срещна погледа ѝ и веднага разбра за какво мислеше неговата съпруга. Добре, тя може да опита, помисли той, и без съмнение, това ѝ се полагаше. Той нямаше възражения, когато Жислен имаше нов любовник, тя по най-чудесен начин го оставяше свободен на неговите собствени наклонности. Но тя ще трябва да почака, докато това момиче изчезне от сцената, както можеше и да се очаква, че ще стане. На всички Едуардови жени това се случваше, рано или късно. Точно сега, Жислен си губеше времето. Лицето на Едуард имаше такъв израз, който всеки мъж би преценил точно: той изглеждаше като че ли е бил цял следобед с това момиче и едва изчакваше гостите да се разотидат, за да може да се върне отново там с нея.

Жан-Жак извъртя глава. Той разгледа Елен с очите на експерт. Той не упрекваше Едуард. Самият би искал да има такъв шанс. Само като я гледаше, само като си я представяше, и ставаше твърд. Беше ли тя добра? Той инстинктивно чувстваше, че би била, че имаше нещо

около устата, нещо в начина на движенията ѝ, а изглеждаше толкова чиста. Една от недосегаемите, от тези, които изглеждаха като лед — те без изключение бяха най-топлите, когато се стигаше до това. Той с негодувание се вгледа в роклята, която тя носеше. Вгледа се в нея остро и дълго. „Живанши“, и Едуард я беше избирал, би се басирал за това. Тя беше типична за Едуардовия вкус. Кой, освен Едуард би взел жена с тяло като това и би сложил отгоре му усмирителна риза, така че, дявол да го вземе, човек да не може нищо да види под нея?

До Елен, Кристиан Глендининг правеше опит да изглежда очарователен. Беше наясно, че усилията му не се увенчаваха с успех, което беше изненадващо. Кристиан не изпитваше угризение, че използва своя твърде известен чар: той беше повдигал планини в миналото, защо не сега? Беше малко подозрителен по отношение на тази млада жена, а тя беше проникателна. Може би усещаше неговата досада, а това подриваше усилията му.

Той въздъхна и продължи по-усърдно. Беше обещал на Едуард да се държи по възможния си най-добър начин — тази вечеря би била изпитание за всяка на нейно място, а и тя изглеждаше толкова млада. По-млада, отколкото твърдеше, би казал, макар че защо ѝ трябваше да лъже? Беше наистина много напрегната. Той се опита да говори с нея за Англия, мислейки, че това би я отпуснало, но изглежда, че още повече я напрегна, което беше странно...

Кристиан я погледна внимателно: чул беше слуховете за нея в Париж, беше копнял да я види, защото той обожаваше драмите във всичките им разновидности. А появяването на тази жена очевидно беше драма от най-великолепен вид. Преди всичко, съвсем ясно беше, че Едуард е лудо влюбен: „разтърсен“. Кристиан никога не го беше виждал толкова поразен и невероятно много се забавляваше от този спектакъл. Той самият се влюбваше и после разлюбваше с такава монотонна регулярност — и уви, винаги с толкова неподходящи млади мъже... Но Едуард... Ами, той беше започнал да мисли, че Едуард вече беше имунизиран от такива ситуации.

Разбира се, много лесно му беше да разбере как се беше случило: тя беше изумително красива. Харесваше му нейният глас, който се отличаваше със своята необикновеност, нисък, леко неуверен в своите ритми, така че понякога трябваше да се навежда близо към нея, за да схване какво казваше тя. А лицето ѝ? Кристиан, който не беше

привличан от женската красота, беше не по-малко заинтересован от него. Разглеждаше го с критично око, точно както би могъл да прави с лице в една картина. То бе толкова сериозно и толкова неподвижно: лице от друга епоха. В тази тясна, скулптирана рокля тя му напомняше на някой от испанските портрети, които той толкова обичаше. Една млада инфанта, да, това беше само предположение, защото сигурно в някои от тези портрети беше изобразено и красивото дете...

Той въздъхна. Ставаше непоследователен и може би си беше пийнал прекалено много от Едуардовите превъзходни вина. Донесено сега беше „Сотерн“ и „Шато д'Икем“. Той вдигна чашата си.

— Нектар и амброзия, — каза изключително афектирано, като изяждаше някои срички. — Наистина, да вечеряш с Едуард, прилича малко на това да вечеряш с боговете...

Елен се засмя. Това беше първият път, когато тя се засмя тази вечер. От другата страна на масата Клара Делюк, която я беше наблюдавала нежно и тъжно, изведнъж се стресна.

„Колко необикновено!“ — помисли тя. Тя не беше забелязвала приликата преди, но когато се усмихна, тази Елен толкова заприлича на Жан-Пол...

Гостите се разотиваха. Алфонс и Жаклин дьо Гиз си тръгнаха първи, после групата на американците, на които Елен си даде сметка, през цялата вечер едва ли бе проговорила и една дума, после няколко френски двойки, после Жан-Жак Белмон-Лаон и неговата съпруга, която каза: „Скъпа моя! В Париж ние трябва да се срещнем отново. Аз ще уредя един обед. Не, не ти, Жан-Жак, само Елен и аз. На четири очи. Ще очаквам това с нетърпение...“

Бърз поглед надолу, към диамантения пръстен, който носеше Елен, усмивка на хубавото ѝ, стегнато лице. Елен я наблюдаваше как се носи през салона, и мъжът подире ѝ. На вратата тя се спря, полата ѝ от „Баленчага“ буйно се завъртя. Тя се надигна и целуна Едуард по двете страни.

— Елен?

Тя усети докосване до ръката си, и обръщайки се видя Клара Делюк до себе си, тя се усмихваше.

— Трябва да си вървя, а ние едва имахме време да си поговорим, за което съжалявам. Надявам се, че ще се видим пак в Париж.

Този път чувството беше искрено. Елен погледна към Клара. Точно както беше казал Едуард, тя ѝ хареса. Имаше къса, неподредена коса и широко разположени тъмнокафяви очи. Те гледаха Елен мило, малко несигурно, като че ли имаше нещо, което искаше, но се колебаеше да каже.

— Почувствах, че ми се иска да се опознаем... — и тя импулсивно стисна Еленината ръка. — Толкова се радвам. За теб, а също и за Едуард. Ти си много млада и може би не си даваш сметка колко променен е той, колко по-щастлив изглежда. Благодарна съм ти за това — всичките му приятели ще бъдат. Исках просто да знаеш, че всички ние, които държим на него, ние желаем и на двама ви доброто...

Тя говореше бързо, със свиване на веждите, като че ли ѝ струваше усилие да го каже. Елен погледна в лицето ѝ, и съчувствието, което видя там, беше толкова неподправено, че за кратък миг закопня да вземе ръката на Клара и да ѝ се довери, да поиска съвета ѝ... Но мигът отмина и Клара си тръгна.

Елен с тъга гледаше как тя си отиваше. Нямахме да срещне Жислен на обяд, нямаше да се види с Клара. Нямахме да види никого от тези хора, никога вече, и никой от тях не знаеше това. Никой от тях не осъзнаваше, че нещо не беше в ред.

Може би в крайна сметка тя беше родена актриса, точно както веднъж ѝ беше казала Пришила-Ан, си помисли с внезапна ирония. Може би, без да го беше осъзнавала, всичките ѝ предишни детски лъжи и тайни имаха своя ефект, и тя бе дала едно представление, за което беше репетирала в продължение на години.

Но едно беше да се преструваш пред непознати, а съвсем друго бе да го направиш пред Едуард. Той стоеше и разговаряше с Кристиан, последен от гостите. Кристиан загледан в замъка, бърливо и със слонска дискретност настояваше, че той наистина с ужасно уморен, и ако те двамата го извиняха, би ги напуснал.

Тя гледаше Едуард, докато той разговаряше със своя стар приятел. Даде си сметка, че изборът ѝ е много прост. В двата случая щеше да причини болка, но в единия, болката щеше да бъде по-малка за Едуард, ако не и за нея самата.

Кристиан си отиде и когато Едуард се обърна към нея, тя помисли, че трябваше да започне да играе — само още малко.

Трябваше да играе много, много добре, за да не може Едуард да подозре, и тогава всичко щеше да бъде свършено.

Когато късно вечерта те отидоха в леглото, Едуард остави кепенците и завесите отворени. Искаше да гледа тялото ѝ на лунната светлина, на която неговите извивки и падини оставаха в сянка, а кожата ѝ се покриваше със сребро. Тази нощ луната изпълни със силно, непоколебимо сияние, и Едуард каза: „Луната е пълна. Погледни я, Елен. Толкова е блестяща, и няма звезди.“

Тя обърна лице към прозореца и после към него, теглейки го към себе си с някаква отчаяна неотложност.

По-късно, когато лежаха спокойно един до друг, тя внезапно се изви, издърпа го, така че и двамата застанаха, коленичили един пред друг. Тя вдигна ръце, притисна ги върху двете страни на лицето му. За свое смайване Едуард видя, че лицето ѝ беше много бледо, а в очите ѝ блестяха сълзи.

— Едуард, вярваш ли, че те обичам? Кажи ми, че вярваш. Обещай ми, че ще вярваш. Обещай ми.

Вместо отговор, той се наведе, за да я целуне, но тя спря устните му с ръка.

— Не, ти трябва да го кажеш. Искам да чуя, че го казваш. Само веднъж.

Тя трепереше и гласът ѝ беше леко повишен, като че ли за нея беше изключително важно той да изрече това, въпреки че за него то винаги беше съвсем очевидно.

— Вярвам. Знаеш, че го вярвам, скъпа моя. Какво не е в ред?

— Нищо, исках да съм сигурна. Не зная защо — каза тя. — После легна отново на възглавницата и затвори очи. Едуард легна до нея озадачен, но трогнат от тази странна молба. Това беше първият път, когато тя искаше нещо от него и тази мисъл внезапно го изпълни с щастие. Той целуна лицето ѝ и вкуси солените ѝ сълзи по страните ѝ. Внимателно ги изтри с ръка. Тя отвори очи, погледна го и му се усмихна.

Едуард я обгърна в ръцете си и те останаха неподвижни. Нищо повече не беше казано и след известно време дишането на Елен стана спокойно и равномерно и Едуард беше сигурен, че е заспала.

Той затвори очи и остави съзнанието си да се отпусне в мрака. В миналото сънят обикновено му убягваше. Тази нощ той спа кротко

като малко дете.

Когато сутринта се събуди, мястото до него беше празно. Елен, която беше взела решение, беше си отишла.

ВТОРА ЧАСТ

ИЗДИРВАНЕТО

1959

— Тя ще се върне — каза Кристиан.

Беше късна нощ, Елен Хартланд беше изчезнала от четирийсет и осем часа и Кристиан и Едуард бяха сами в неговия кабинет в замъка дьо Шавини. Едуард беше говорил известно време и Кристиан внимателно беше слушал неговата история. Той вмъкна репликата в дългата тишина, която бе последвала, опитвайки се да придаде убеденост на гласа си. Обикновено беше привикнал към обществената лъжа, удобната неистина. Сега, може би защото това имаше значение, а той имаше силното желание да помогне, разбра, че думите му прозвучаха кухо.

Едуард го погледна със зорките тъмни очи на бледото си лице. Погледите им се срещнаха.

— Така ли мислиш? — каза Едуард студено и опита да покаже усмивка — една от онези, които Кристиан познаваше от техните студентски години — английска усмивка, Оксфордска усмивка, усмивка, която казваше: „Всичко е поносимо, ако гледаш с ирония на него“. Опитът беше неуспешен, Кристиан отвърна очи и Едуард отново наведе глава над бюрото си. Там стоеше снимка на Елен, направена от едно от момчетата, които работеха в неговата конюшня и което му я беше изпратило тази сутрин по коняря с известно смущение, но с очевидното желание да помогне. Тя беше направена миналата седмица, когато той и Елен се връщаха от езда. Беше единствената нейна снимка, която притежаваше. Тя държеше поводите на коня си и се усмихваше — на него, мислеше Едуард, но той беше извън кадър.

Той сега намръщено се вираше в нея, като че ли образът отпред му пазеше някаква тайна, като че ли можеше някак си да отговори на всички въпроси, които се трупаха и измъчваха неговото съзнание. И всички те се събираха в един въпрос, в една болка: Защо? И също разбира се: Къде? Но умът му се вцепеняваше от шока и неразбирането. Въпросът къде би могла тя да изчезне, който той знаеше, беше съвсем практичен, караше сънят да му се изплъзва.

Когато се опитваше да хване собствените си мисли, те винаги променяха посоката и се връщаха към „защо?“ и към голямата празнота, отворена в сърцето му. Ако само би могъл да разбере „защо“, чувстваше той, тогава отговорът на всички други въпроси включително и „къде“ биха някак си се изяснили.

Още повече, въпросът „защо“, към който упоритият му ум неудържимо беше притеглян, го ужасяваше и затова, че той сигурно имаше прост и логичен отговор. Тя си беше отишла, защото не го беше обичала. Това е. Накрая си позволи да мисли за тези думи, против които се бе борил в продължение на два дни, за негова собствена изненада болката му внезапно намаля, защото разбра, че те не бяха верни. Бяха разумни, да. Бяха логични, да. Да напусне, когато тя го направи и както го направи, без нито една дума, оставяйки след себе си всичко, което той ѝ беше дал, чифтът сиви ръкавици от „Хермес“, квадратния диамантен пръстен, поставен внимателно върху тях на леглото ѝ, роклята от „Живанши“ заедно с всички други рокли и дрехите за езда, грижливо закачени в гардеробите в нейната стая — да направи всичко това и да си отиде така окончателно, като че ли изминалите седем седмици нямаха никакво значение — да, той виждаше, че това приличаше на отхвърляне, на отрицание на всичко, което се беше случило и на всичко, което беше казано.

И все пак, неговото съзнание отказа да приеме това обяснение. Той виждаше лицето ѝ, как тя гледаше към него онази последна нощ, чуваше гласът ѝ, който му казваше, че тя го обича и знаеше, че още вярваше в него, и че щеше да продължава да вярва. И че, ако те не бяха истина, нямаше изобщо истина, и щеше да се озове назад, в пустошта.

Той хвърли поглед към Кристиан, който седеше до камината и за момент изпита изкушението да му каже това, което чувстваше. Но Кристиан, човек, който не вярваше в нищо, освен може би в истинността на голямото изкуство, и който разбира се твърде малко се доверяваше на способността на любовта да трае дълго, не би разбрал. Освен това, тази нощ беше казал на Кристиан повече от достатъчно. Той въздъхна и се наведе към снимката.

От другия край на стаята Кристиан го наблюдаваше със съжаление, което внимателно криеше под обичайната си безпристрастност. Гледаше приятеля си и знаеше, че той вече съжالياва за това, което му беше казал. Бедният Едуард, помисли си, колко адски

тежко нещо е да си толкова горд. Защо беше толкова важно за него никога да не показва, че е наранен? Беше ли различен по отношение на жените? Бил ли е по-различен с Елен? Дали си беше позволил тогава да покаже своята уязвимост? Кристиан погледна към своя приведен напред приятел и се намръщи. Предположи, че го беше направил. Мисълта за това го огорчи. Този Едуард, когото той дълбоко обичаше, можеше да бъде по-близък с една жена, отколкото със своя най-стар приятел — това беше нещо, което Кристиан намираще за неразбираемо. То стоеше като бариера помежду им, една бариера на неразбирането между хетеросексуалния и хомосексуалния мъж и дори и най-голямото приятелство не би могло да я прекрачи. За секунда Кристиан изпита ревност, неприязън към Елен, подсилена от доживотното му недоверие към жените, после той я отстрани от себе си. Наведе се напред.

— Бих искал да бъда в помощ, Едуард — каза неловко той, очаквайки да бъде срязан. За негова изненада, Едуард внезапно погледна и срещна очите му.

— Нуждая се от помощта ти — каза просто той.

Кристиан го изгледа. През всичките години на тяхното приятелство Едуард никога не беше правил подобно признание. Кристиан внезапно изпита най-непристойна и идиотска наслада. Лицето му светна.

— Какво искаш да направя? Ще направя всичко, Едуард, знаеш това, аз...

— Искам да ми помогнеш да я намеря. — Едуард замълча, погледна надолу. — Чувствам, че трябва да остана тук — просто в случай, че... — Той замълча и го погледна отново. — Би ли отишъл в Париж вместо мен, Кристиан? Аз предприех други проучвания в Англия, но мисля, че може би, ако някой отидеше в Париж... Тя би могла да се върне там. Кафенето, за което ти говорих, където тя преди работеше...

Кристиан започна да се усмихва на Едуардовия стегнат, почти официален начин на изразяване. Той развълнувано скочи на крака.

— Разбира се! Кафенето! И тя каза, че имала стая наблизо, нали? Можем да направим копие на снимката и аз мога да го взема. Ще разпитам в кафенето, ще питам във всички кафенета. Някой обезателно

ще си я спомни. Все някой ще знае къде е... Тя би могла да се върне там, дори след това да се премести другаде...

Той замлъкна. Едуард беше добил сухо изражение на лицето и Кристиан повдигна рамене полузасрамено. Той обичаше действието и освен всичко друго, беше и стремителен.

— Извинявай, избързвам. Но ще го направя, Едуард, разбира се, че ще го направя. Ще бъда фантастично усърден, аз... ами, всъщност винаги съм искал да играя ролята на частен детектив.

Думите бяха казани, преди да има време да се сдържи, и за кратък миг Кристиан помисли, че е отишъл твърде далеч. Знаеше, че думите му прозвучаха ексцентрично и лекомислено, това често му се случваше, когато, освен всичко, беше и сериозен.

Настъпи тишина. Погледите им се срещнаха.

— Какъв късмет имам, — каза Едуард със същия сух тон, който беше употребил и преди.

После отново се усмихна. Този път опитът беше по-сполучлив и Кристиан се изпълни с увереност. След като напусна стаята, малко покъсно, той спря зад затворената врата и дочу отвътре внезапното отприщване на потисканата болка и особено болезнения звук на мъжки плач. Едва тогава той с точност разбра какво желязно самообладание притежава неговият приятел и как добре можеше да играе, когато пожелаеше.

Вслуша се за момент, а после спокойно се обърна настрани. Решението му да помогне на Едуард се удвои. Да върви тя по дяволите, гневно помисли той. Беше младо, неопитно момиче и не бе достойна за сълзите на мъж като Едуард. Но щом Едуард искаше да си я върне — добре, поне ще бъде лесно да бъде намерена. В Париж, помисли не без известна арогантност той, тя по всяка вероятност се е върнала в Париж. Възможно бе да се е върнала точно на мястото, където знаеше, че ще бъде търсена. Той уверено се усмихна в себе си: типичен женски похват, предназначен да тревожи и провокира. Късче мелодрама, без значение.

До края на утрешния ден, мислеше заспивайки той, или тя ще се е върнала, или ние ще сме я намерили.

Кристиан откри кафенето доста лесно. Беше прекарал сутринта с Едуард, помагайки му за проучванията, с които бяха натоварени неговите помощници в Лондон. Напусна Лоара следобед и пътува до

Париж дълго и изтощително. Когато стигна до кафенето, вече беше тъмно.

Наричаше се кафене „Страсбург“ и беше близо до ъгъла, където булевард „Сен Мишел“ излизаше на площада със същото име. Едно необещаващо място, помисли. Кристиан, без веселостта на някои от своите съперници малко по-на юг по булеварда. Шест маси на открито пред заведението, шест сепарета вътре, отделени едно от друго с пейки от опушен дъб. Стени, боядисани с реклами на „Перно“, с дежурни сервитьор и сервитьорка, и двамата отегчени, и „патронът“ вътре, зад малкия бар — нисък тъмен мъж с мустаци на Адолф Хитлер, мрачно лъскащ чашите.

За да си помогне при тази обстановка, Кристиан се настани в едно от сепаретата и поставяйки лакътя си на няколко сантиметра от клюмналия фикус, си поръча омлет и чаша вино. Ще си направи пикник с „черен дроб на угоена гъска“, се утеши той, когато по-късно се върне в своя апартамент. Междувременно, докато предъвкваше твърдата храна, с интерес забеляза, че кафене „Страсбург“ назначаваше много обикновени служители. Келнерката беше францужойка, вероятно студентка, а келнерът, високо, красиво момче, имаше американски акцент. Настроението му се повиши. Поръча си вода към кафето, запали една от своите цигари „Блек рашън“ и замислено се облегна на стола си. След минутка щеше да предизвика притежателя на разговор. Започнал бе да се чувства убеден, че е на върна следа.

Няколко часа по-късно неговата увереност беше разбита. В началото собственикът не пожела да разговаря с него, едва хвърли поглед на снимката, която Кристиан му показа през тезгяха. На Кристиан, който говореше съвършено френски се наложи да бъде много настойчив, за да го накара да заговори. Мъжът малко се отпусна, като разбра, че Кристиан не беше от полицията. Отпусна се още повече, когато Кристиан му подаде банкнота от хиляда франка заедно със снимката. И той стана категорично общителен, когато схвана основните неща от набързо скроената от Кристиан история, според която той търсеше своята по-млада сестра, която беше избягала от къщи и с това беше разбила сърцето на техния баща.

При тези думи, тъмните очи на мъже се овлажниха. Той изглежда също имаше дъщеря и тя също му бе създавала само неприятности. Те

се преместиха в едно сепаре и Кристиан поръча на собственика питие. Притискайки се към чашата с ракия, дребният човек отдаде на снимката пълното си внимание и с очевидна честност разби една по една надеждите на Кристиан.

Не, той би се заклел пред всеки съд на този свят, че очите му никога не са попадали върху тази млада жена: кой би забравил такова лице? Да, той много често назначава чужденци, те нямаха официално разрешение за работа и следователно не изискваха високи заплати, за които настояваха френските сервитьори. Тук той намигна. Но това момиче, не. И тя беше казвала на своя приятелка, че работела тук? Наистина, момичетата вече нямаха срам — неговата собствена дъщеря, да, той трябваше да си признае, беше същата.

— Сигурен ли сте? Това трябва да е било преди около седем седмици. През първата седмица на август.

Собственикът въздъхна:

— Господине, казах ви.

Той се поколеба, и после очевидно в желанието си да помогне, направи жест към терасата, където сервитьорът обслужваше новодошли клиенти. Това момче може би ще бъде в състояние да помогне, предположи той. Той беше добро момче, блестящо, открояваше се над останалите, американец, много работлив, хубав и с набито око за момичетата. Той беше работил в „Страсбург“ близо три месеца на смени. Наел беше стая наблизко, познаваше махалата, би било полезно да бъде попитан, би могъл да познае момчето по снимката.

При споменаването на близка стая, Кристиан прояви малко интерес. Собственикът стана и даде знак през прозореца. След малко сервитьорът влезе вътре. Настъпи кратък разговор с неговия работодател. После момчето се обърна. Кристиан се почувства разучаван от чифт ясни и пронизателни светлокафяви очи. Момчето се поколеба, после повдигна рамене и седна срещу него. Кристиан го погледна и момчето му отпрати честна, открита усмивка.

— Левис Синклер, здрасти! — Той протегна ръка. — Господин Шрайбер ми каза, че търсиш някого. Как мога да ти помогна?

Кристиан, мълчаливо му подаде снимката през масата. Левис Синклер наведе глава, а Кристиан го гледаше преценяващо. „Айви Лийг“, студент от университет с високо академично равнище, си

помисли той: дори и с келнерската униформа, това личеше отдалече. Краката му, небрежно кръстосани под масата, бяха обути в ръчно изработени мокасини. Гъстата руса коса, просветляла от летата в Нова Англия, беше подстригана в обикновен стил, падаше леко напред, над чистото, хубаво лице. Висок, атлетически сложен, с рамене, достатъчно широки и мощни, за да бъде смятан за придобивка от всеки футболен отбор. Златно момче, помисли Кристиан, е тогава — не, не момче, а мъж двайсет и четири, дори двайсет и пет годишен, но с типична момчешка хубост от неговата класа и тип, който щеше да продължи да има момчешки вид и когато наближи четирийсетте. Силно ръкостискане, директен поглед, с арогантен намек в маниера и произношението, което беше двайсет и четири карата Харвардско.

Кристиан беше срещал мнозина млади мъже в Америка. Той беше малко по-внимателен към тях, също както беше внимателен към такива като тях в Англия. Самият той с необичайно поведение, му бяха необходими няколко години, докато се научи да не подценява външно обикновеното, за да осъзнае, че зад външната цивилизована маскировка, тя можеха да бъдат твърди. Той погледна сега на Левис Синклер с известна изненада. Часовника, който носеше беше „Тифани“ и на Кристиан беше трудно да си представи, че да води бедняшки живот на Левия бряг можеше да забавлява такова момче за известно време, но три месеца да работи на смени в „Страсбург“, му се стори прекалено. Той чакаше. Левис Синклер насочи към снимката цялото си внимание в продължение на трийсет секунди. После, погледна със същия искрен поглед, към който Кристиан почувства интуитивно недоверие, ѝ поклати глава:

— Съжалявам. Не мога да ви помогна. Тя е красиво момиче, и аз нямам нищо против да я познавам. Но никога не съм я виждал тук.

— Зная, че не е работила тук... — Кристиан замълча. — Но трябва да е посещавала кафенето, да се е въртяла из съседния квартал, може би?

— Ако е влизала вътре, аз не обслужвам тези маси, това е сигурно. Бих я запомнил.

— Тя вероятно би била облечена по-различно...

— Ами, да. Предполагам, че не са много жените, които сноват около булевард „Сен Мишел“ в бричове и жакет за езда.

Той му отпрати обезоръжаваща усмивка, за да смекчи духовития си отговор и когато не получи ответствена усмивка от страна на Кристиан, направи това, което неговата класа и тип винаги правеха, премина в атака.

— Тя е ваша... сестра, мисля, че господин Шрайбер каза?

Само един безочлив намек чрез паузата преди думата „сестра“ и един презрителен поглед към елегантните, но вулгарни дрехи на Кристиан.

— Моя сестра, да.

— И е избягала от къщи?

— Така е.

— Много лошо — Той въздъхна и погледна към своя часовник „Тифани“. — Ами, бих искал да помогна, но съжелявам, не мога. Бихте могли да разпитате из другите кафенета. Освен това те са много малко на брой и имат постоянна промяна на служителите. Това би могло да бъде гонене на вятъра...

— Давам си сметка.

Левис Синклер се усмихна леко, като че ли самата неосъществимост на задачата на Кристиан му създаваше някакво задоволство. Наблюдавайки го, Кристиан реагира с любопитство на този факт. Той забеляза още, че когато благодареше на господин Шрайбер за неговата помощ и отбеляза, че ще продължи своето издирване на следващия ден, и че има още една-две следи, по които ще продължи да върви, момчето реагира. Наистина, много леко, само с малко напъгане на тялото, с бърз презрителен поглед. Но имаше реакция.

Кристиан напусна кафенето и безцелно тръгна да се разхожда по улицата. Вместо да се измъчва, че е попаднал на камък, той започваше да се забавлява. Нощта беше топла и благоуханна и той все още нямаше намерение да се предава.

Купи си цигари от будката зад ъгъла — само „Голоаз“, но и те щяха да свършат работа — и тръгна да се разхожда в страничната уличка. После отново се върна обратно, така че да има поглед към кафенето, и зачака.

Не се наложи да чака дълго. Видя господин Шрайбер да излиза и да затваря кепенците. Левис Синклер обърна последните столове върху масите. После се върна вътре, излезе с тренчкот марка „Бърбъри“,

провесен на ръката му и пожела на господин Шрайбер лека нощ. Погледна нагоре и надолу по булеварда, после с дълга свободна крачка прекоси и зави в странична уличка. Кристиан изчака пет секунди и после чувствайки се все повече и повече като Хъмфри Богарт, пое след него.

Преследването беше лесно. Левис Синклер нито веднъж не погледна назад и освен това, въпреки този час на нощта, улицата бяха пълни с хора. Синклер зави надясно по улица „Сен Жак“, после отново наляво, в бъркотията на тесни улички и стари къщи, разположени на юг от Сорбоната и на север от Сена. Кристиан, който познаваше много добре този район, почувства бързо нарастващо възмущение: бяха на не повече от пет минути разстояние от мястото, където Едуард беше срещнал за първи път Елен.

По средата на зле осветена уличка, пред висока, с тясна фасада къща, Левис Синклер спря. В далечния край на уличката Кристиан също спря. Разбра, че трябва да изчезне назад в някоя врата, но врата нямаше. Той се прилепи към стената, колкото му беше възможно, и задържа дъха си. Предпазната мярка се оказа излишна. Очевидно, Синклер имаше нещо наум, и то не беше възможността да бъде проследен.

Той бръкна в джобовете на панталоните си. Изруга. Повдигна „Бърбъри“-то и го разтърси. Отново бръкна в джобовете на панталоните си. Кристиан злобно се усмихна в себе си. О, скъпи, няма ти ключовете.

Той се поколеба за малко, гледайки нагоре към тъмната къща, после изглежда събра сили, пристъпи и почука на вратата. Причината за неговата неохота бързо се изясни. Трябваше да удари няколко пъти, преди да се случи нещо. После светна лампа на прозорец от приземния етаж, един от кепенците беше бутнат назад. Левис Синклер отстъпи и ясно в тихия въздух прозвуча познатият на всеки парижанин звук, кресливото оплакване, гневното възмущение на една възрастна портиерка, вдигната от уважаемия си сън от незначителен полуглупак измежду живущите.

Тази специално бе майсторка в това изкуство, помисли Кристиан с усмивка, тъй като вълната от нападките се чу по цялата улица. Тя продължи да прилага богатото си въображение в продължение на цели две минути. Накрая вратата се отвори и Синклер влезе.

Когато осветените решетки на прозореца от приземния етаж загаснаха и отново бе настъпила тишина, Кристиан погледна към къщата. Тя все още беше тъмна, така че Синклер трябваше да живее в стая от задната страна. Той почака малко, но повече не се появиха признаци на раздвижване, и неговият собствен парижки апартамент му се струваше все по-привлекателен.

Малко след полунощ, Кристиан напусна. Върна се в своя много красив апартамент, трансформиран от търговска къща от седемнайсети век на улица „Де гран Огюстен“. Направи си препечен сандвич, отвори кутия с гъши дроб и чудесна бутилка „Монтраше“ и изпита удоволствие от нощното си угощение. Телефонира на Едуард, знаеше, че няма да е заспал и се надяваше, че гласът му звучеше предпазливо оптимистично.

После си легна. Утре сутрин щеше да се върне към къщата, в която Синклер имаше наета стая, помисли, заспивайки. Това не беше много голяма следа, но беше по-добро от нищо.

В шест той внезапно се събуди, изплувайки от забъркани сънища, напълно бодър. Седна в леглото, взря се към снимката на Елен Хартланд, която беше облегал снощи на своята тоалетка. Внезапно нещо, което Едуард беше казал, съвсем малък детайл, се проясни в съзнанието му с неприятна нова светлина: „Аз я оставих при кафенето. Тя каза, че живее в една стая наблизо и по-късно ще отиде пеш дотам. Тя каза, че нейната портиерка е с много зъл темперамент...“

— О, ад и проклятие! — извика Кристиан и като свали бързо копринената си пижама, започна да си нахлузва дрехите.

Беше пред къщата в шест и четирийсет и пет, но вече беше късно.

Портиерката подхвана една превъзходна тирада, и Кристиан, който владееше саркастични обиди и неясни сквернословия на четири езика, ѝ отвърна толкова добре, колкото може. Но беше безнадеждно: Левис Синклер и неговият приятел са имали стая в къщата, да, но са напуснали, платили са и са изчезнали в пет сутринта.

— Приятел? Приятел? — до този момент Кристиан държеше старата жена облеганата на ъгъла и тя беше започнала да се нервира. — Този ли беше приятелят?

Той извади снимката и я развя под носа ѝ. Тя изкриви лице към него в злобен триумф.

— Тази приятелка? Не, не беше. Свиня, глупак. Всичко му беше сбъркано. Не, тя дори не знаеше неговото име, Синклер плащал наема за двамата. Приятелят му бил на неговата възраст: пълен, грозен, едва говорел френски, прокрадвал се постоянно навън и навътре и никога нищо повече не казвал, освен поздрав. С брада, тъмен — истинско животно... Портиерката енергично се изплю върху паважа.

Кристиан се отдръпна, объркан от нея. За момент беше толкова сигурен, толкова сигурен. Колебаеше се, после предложи отново портрета. Може би тази млада жена беше посещавала Синклер или неговия приятел? Би ли могла да бъде с тях, когато са напускали? Старата жена като че ли всеки момент щеше да се разплаче. Гласът ѝ се превърна в писклив хленч.

Тя не знаеше. Как би могла да знае? Стотици млади жени идвали в къщата — повечето от тях развратни, с толкова стегнати панталони, че им се виждали задниците. Но не и жена като тази. Тя леко бутна снимката. Дами не.

Кристиан промени курса. Той извади банкнота от сто франка, която изчезна бързо в приличната ѝ на клещи ръка. Банкнотата постигна търсения ефект. Тя спря да хленчи и го заведе в стаята, наемана от Синклер. Старата жена му даде ключа и Кристиан се понесе към четвъртия, най-горния етаж на къщата и влезе вътре.

Стаята беше дълга и тясна и както той беше предположил — в задната част на къщата. Тя имаше известен бохемски чар: овехтели килими, две тесни легла, стари мебели, които бяха доста привлекателни, гледка към покривите, бяло боядисани стени, украсени с постери, повечето от тях за филми от млади режисьори от „новата вълна“. Тя беше внимателно изчистена. Дори кошчето за боклук беше празно.

Кристиан надничаше из стаята. Беше започнал да се усеща изключително глупав. Беше странно защо Синклер и неговият приятел е трябвало да напуснат внезапно. Странно беше, че бяха напуснали в пет часа сутринта. Освен този факт, който можеше да има хиляди обяснения, тук нямаше абсолютно никаква връзка между тази стая или нейните досегашни обитатели и Елен — нищо друго, освен свръх възбудено въображение, помисли със съжаление Кристиан, прекалено

гледане на криминални филми. Точно се готвеше да си върви, когато чу момичешки глас на площадката отвън.

— Левис? Левис? Ти ли си? Мисля, че чух нещо...

Кристиан се вцепени, и после отдъхна, когато си даде сметка, че гласът беше на американка. След което вратата беше избутана и ниска, пълничка, с бухнали коси брюнетка влезе в стаята. Тя носеше плоски балетни пантофки, прилепнали панталони и размъкнат пуловер. Веднага щом тя дойде на себе си от изненадата да го види там, Кристиан успя да научи от нея, че се казва Шарон и е от Дулут.

Шарон беше тази, която промени хода на нещата.

Кристиан продължи по-нататък, като впрегна целия си чар. След пет минути Шарон вече пушеше една от своите цигари на прекалено тясната софа, бърбейки с него, като че ли се знаеха от рождение. Тя беше изненадана да научи, че Левис е напуснал и може би малко разочарована, но бързо ѝ мина.

— О, ами той току-що е тръгнал, предполагам. Чад също. Вие какво знаете?

— Чад?

Тя леко се изкикоти:

— Неговият приятел. Не зная другото му име. Аз го наричам Чад Чудака — Тя изпъна лице. — Като Гърбушко от времето на „Нотр дам“, нали знаеш? Дундест. Цар на тлъстините. Очила. Къдрава черна брада. Ако си приятел на Левис, трябва да сте виждали, че бяха неразделни, и знаеш ли, веднъж видян — никога незабравен, ух!

— Аз не съм приятел на Левис. Не съвсем. Търся някого, когото мисля, че Левис познава. Неговото момиче. Тя е моя сестра.

Той извади снимката, без особен оптимизъм. За негова безкрайна изненада, Шарон се наведе над нея и лицето ѝ светна.

— Ей! Това е Елен! Какво знаеш ти? Нали изглежда чудесно, но аз никога не съм я виждала такава...

— Ти познаваш ли я? — Кристиан се загледа в развълнуваното лице на Шарон. Внезапно усети, че му прималява.

— Да я познавам? Тя стоя тук цяла седмица — първата седмица на август. Спеше в моята стая. Аз през това време работех нощем в един бар в квартала около „Пигал“, така че спях денем, просто тогава не бях на смяна. Правех го като услуга на Левис. Тя нямаше пари, нито място, където да отиде, знаеш? Ой! И тя е твоя сестра? Как така?

Чудех се какво се случи с нея... Знаеш тя просто изчезна. Госпожа Мистерия. Дори и Левис нямаше никаква идея къде е изчезнала...

Кристиан се изправи, подаде ръка:

— Шарон, — каза галантно той. — Това изисква да се почерпим с едно питие. Ти трябва да ми кажеш повече...

— Питие? — Шарон се изчерви и се закиска. — Няма дори седем сутринта.

— В Париж човек може да получи питие във всеки час на деня и нощта. Това е един от най-цивилизованите аспекти на града.

— Със сигурност бие Дулут. — Тя отново се изкиска.

— Ще отидем в един бар, който аз зная, и ще прием шампанско. — Той взе Шарон за ръка и я поведе към вратата. — И тогава ти ще ми разкажеш всичко...

— Ще се опитам... Кажи ми, всички ли англичани говорят като теб?

— Сега малцина, за съжаление. — Кристиан ѝ подари най-зашеметяващата си усмивка. — Ти, Шарон, търсиш един изчезващ вид...

— Много лошо — каза Шарон и щастливо заситни след него.

— Окей, ето как беше. — Шарон си сръбна от чашата шампанско, постави лакти на масата и се наведе напред. — Аз съм в Париж от май. За първи път срещнах Левис през юли в кафене „Страсбург“. Той обслужваше някои от масите, и намери там работа за мене. Обаче аз не останах дълго. Това влечуго Шрайбер! — Тя изпъна лице.

— Плаща, колкото да не умреш от глад, знаеш!

— Мога да си представя. — Кристиан окуражително ѝ се усмихна. — Левис не се интересуваше от заплатите, вероятно?

— Левис? Шегуваш се! Левис е фрашкан. Тази служба е празна работа за него — начин да му минава времето. Чад го накара да я поеме. За да стои извън неприятностите, каза той. Това е всичко. Предполагам, че знаеш кой е Левис?

— Само за кратко съм го срещал... От „Айви Лийг“, мисля.

Шарон се изкиска:

— Правилно. С това си произношение той може стъкла да чупи, а? — Тя замълча. — Левис е „Господин Стари пари“. И то много. Баща му е Синклер в „Синклер Лоуел Уатсън“ — те са най-голямата инвестиционна банка на Източното крайбрежие. Левис е единствен син и наследник.

— О, разбирам.

Кристиан замислено се облегна назад, докато един тих и изпълнителен сервитьор им поднасяше храната: леко забъркани яйца, гарнирани с парчета от черен трюфел. Топли бриоши. Изглеждаше много вкусно и Шарон започна да яде с наслада, но Кристиан изведнъж откри, че вече няма апетит. Елен Хартланд имаше изглежда дарбата да привлича богати мъже, си помисли. Той не копнееше да съобщи този факт на Едуард.

— И така. — Шарон набоде от яйцата и се усмихна. — Така, Левис ми направи услуга, и аз направих на него. Аз му намерих тази стая, точно срещу моя хол. Той и Чад се преместиха тук някъде през юли.

— Този Чад изглежда странен приятел за мъж като Левис Синклер — се смръщи Кристиан. — И той ли работеше в кафене „Страсбург“?

— Чад? Няма начин. — Тя му хвърли укорителен поглед. — Казах ти, че Чад е чудак. Той никога не е ходил на работа. Всичко, което Чад правеше, беше да ходи на кино.

— На кино?

— Разбира се. Той е луд по киното. Прекарва целия си ден да гледа. Започва веднага след закуска и продължава от кинозала на кинозала, целия ден. Това може да се прави в Париж, знаеш. Представи си — да бъдеш в град като този и да прекарваш времето си ден след ден в някакви мизерни, мръсни помещения...

— И Чад ли също е американец?

— О, разбира се. От Лос Анджелис, мисля. Не зная. Така или иначе, не зная много за него. Само това, че той беше винаги наоколо. Когато и да влезех в тяхната стая — Той беше там. Стоеше в ъгъла, никога не казваше дума... — Тя леко потръпна. — Казвам ти, от него ме побиваха тръпки...

— Но, предполага се, че Левис го е харесвал?

— О, той и Левис бяха ей така... — Тя си хвана ръцете като кръстоса два пръста. Кристиан я погледна и повдигна една вежда. Шарон се закиска и изчерви.

— Окей, ще ти го кажа. Аз наистина харесвах Левис, знаеш ли, просто като го видях, и се запалих. Той наистина е много хубав, нали? Но той никога не ме покани някъде на среща, нищо. И скоро започнах да се питам относно него и Чад — дали те може би... Ами, педерастчета, знаеш...

„Не и Синклер“, помисли Кристиан, знаейки, че интуицията му в това отношение е почти безпогрешна. Синклер му беше направил силно впечатление като агресивен хетеросексуалист. Той любезно се усмихна, Шарон, чиято интуиция в това отношение беше по-слаборазвита от неговата, гледаше към него, леко флиртувайки.

— Но после реши, че си сбъркала? — подсказан той.

— Да, когато Елен, когато изникна твоята сестра. — Шарон замълча, а Кристиан остана съвсем неподвижен. Шарон въздъхна.

— Не мога да го упреквам — продължи тя. — Искам да кажа, тя е така невероятно красива. И Левис беше луд по нея. Това личеше от една миля. Чад също, може би. По отношение на него е трудно да се каже. Всичко, което зная, е, че когато една вечер влязох в тяхната стая, те не можеха да отместят очите си от нея. Тя едва казваше по някоя дума, а те и двамата продължаваха да се взират в нея. В началото ревнувах. Коя ли не би ревнувала?

— Знаеш ли как са се срещнали?

— Не съм сигурна. Така или иначе, това е било случайно запознанство, предполагам. Като че ли тя току-що била слязла от кораба от Англия и единият от тях се натъкнал на нея на улицата — Левис, мисля. А тя нито имаше пари, нито място, където да отседне, както ти казах, така че те я доведоха тук и помолиха да спи в моята стая. Седем дни, може би осем. После тя излезе една вечер и никога не се върна обратно. — Тя се намръщи и нейните големи сини очи изглеждаха развълнувани. — Така че, не зная къде е тя сега или къде е била оттогава. Само се надявам, че е добре. Харесвах я, знаеш.

— Говорехте ли много с нея? Би ли могла да си спомниш нещо, което ти е казала и което би могло да ми даде представа къде е тя сега?

— Не. Малко говорих с нея, един-два пъти. Но тя изглеждаше много затворена, знаеш. Тъжна, може би. Нещо като объркана?

Веднъж я хванах да плаче, просто седеше в моята стая, а аз се опитах да я ободря, но тя просто излезе. Доста време ходила навън, каза Левис. По цял ден. Сама...

— Не с Чад или Левис?

— Не. Тя ги държеше на разстояние, както и мен.

— Така... — Кристиан замълча. — Ти не би казала, че е имала връзка, с когото и да е от двамата? Някакви отношения, нещо от този род?

— Няма начин. — Шарон бутна настрана празната си чиния и се наведе напред върху лактите си. — Тя им беше благодарна, това мога да кажа. И трябва да е била самотна, но нищо повече. Искам да кажа, тя не би погледнала Чад, както гледа една жена. А ако Левис бе имал късмет, аз бих знаела — Той се хвали, знаеш, и освен това не умее много добре да крие чувствата си. Това е, което го подлудяваше, мисля. Искам да кажа, Левис е такъв тип момче, по което си падат повечето от момичетата, нали? А тя го гледаше, като че ли той не беше там. Той не е свикнал на такова нещо. Затова го влудяваше... Казвам ти, твоята сестра владее някаква техника. Аз наистина бих могла да се уча от нея...

— Мислиш, че това е било то — техника? — Кристиан беше започнал да се чувства значително по-добре. Дори успя да хапне малко.

— Всъщност не. Не. Просто за нея това изглеждаше естествено. Като истинска снежна кралица, знаеш. Ако се тревожиш в това отношение, не мисля, че имаш основание... — Тя замълча. — Левис беше истински сразен, когато тя напусна.

— Не мислиш ли, че тя би могла да се върне? През последните два дни?

— Би могла. — Шарон леко порозовя. — От доста време не съм се връщала в стаята си — около седмица и повече. Намерих едно страхотно момче, знаеш как е... — Тя се колебаеше, като че ли очакваше той да бъде много критичен, и когато Кристиан я потупа по ръката и я увери, че разбира се, той прекрасно знае, тя се усмихна.

— Така, тя би могла да бъде тук. Мисля, че Левис все още държеше ключа, който преди бях дала на Елен. А тази стара вещица, портиерката е полусляпа, тя никога не би разбрала. Не знае за половината от това, което става наоколо. Може би тя се върнала. Може

би затова те са напуснали. Искам да кажа, това ме изненадва. Левис не беше споменал нито дума. Но тогава, Левис трябва във всички случаи да е наоколо. Той има средства и обича да се събира в компания. Бях учудена, че той остана в Париж толкова дълго. Имах навика да го закачам. Казвах му, че ще отида да го посетя, когато и двамата се върнем в Щатите, ще се самопоканя в Бостън...

— И би ли го направила?

Шарон му отправи укорителен поглед:

— Остави тази работа. Да не мислиш, че съм глупава? Париж е едно нещо, но върнем ли се вкъщи, момче като Левис не би ми обърнал внимание. На твоята сестра, да. Но твоята сестра е от класа...

Тя въздъхна и Кристиан намери, че тя му харесва. Нейният начин на възприемане на социалното разделение между себе си и мъж като Синклер беше много реалистичен, ироничен, но не съдържаше огорчение. Той махна на келнера и отново се обърна към нея.

— Искам да ти благодаря — каза просто той. — Ти много ми помогна. Това е много важно за мен, моята сестра... Ами, би могло да се каже, че тя причинява много сърдечни болки...

— О, на бас се ловя. — Шарон го погледна замислено. — Тя ще причини още много — Тя замълча. — Не е твоя сестра, нали? Права ли съм?

Кристиан въздъхна:

— Така е. Не е.

— Така и предполагам. — Шарон го потупа по ръката, после бързо оттегли своята. — Добре. Желая ти успех. Беше мил. Бих искала да ти помогна повече.

Кристиан подписа чека и я погледна. Видя, че тя размисляше, колебаейки се.

— Има ли още нещо? — наведе се той напред. — Можеш да ми кажеш. Каквото и да е, трябва да го зная...

Шарон се намръщи и се облегна назад:

— Ами, предполагам, че не е нищо, само някакво впечатление. Може да греша, но ми се стори странно...

— Каж ми.

— Ами, мислех си, когато ми зададе в началото онези въпроси за Левис и Чад. Виждаш ли, ако трябва да кажа дали Елен беше

заинтересована от единия или другия, отговорът ми би бил, да, така е. Но това трябва да беше Чад.

— Чад? — Кристиан я изгледа, и Шарон направи бърз жест с ръка.

— О, не сантиментално. Не искам да кажа, че беше привлечена от него или нещо подобно, не ме разбирай погрешно. Просто той я заинтригува. Той ставаше различен, когато тя беше наоколо. Обикновено, той беше мълчалив като гроб, нали? Никога не говореше. А когато тя беше тук, той говореше. Бърбореше равно и монотонно в продължение на часове. Това ужасно ме отегчаваше. Мисля, че действаше и на нервите на Левис. Но Елен, тя седеше просто тук, тиха като мишка, възприемайки всичко...

— Така ли? — Кристиан я гледаше с интерес. — Можеш ли да си спомниш за какво говореше той?

Шарон се усмихна:

— О, разбира се, казах ти. За филмите, за какво друго?

— Имам подробния анализ на „Синклер Лоуел Уатсън“. Пристигна по телекса преди час. Заедно с известна допълнителна информация за Левис Синклер. Ще пристигне още. Банката зная, във всички случаи. В миналото имахме малки сделки с тях...

Едуард подаде няколко листа от телекса през черната повърхност на бюрото в парижкия си кабинет. Говореше презрително — за Едуард „Синклер Лоуел Уатсън“ беше малка банка. Кристиан въздъхна и хвърли поглед над листовете в ръката си. Беше телефонира на Едуард тази сутрин, в момента, в който се раздели с Шарон. Едуард беше напуснал замъка дьо Шавини веднага с частния си самолет. Беше два часа на същия ден.

Кристиан въздъхна и погледна към своя приятел. От човека, който предния ден беше толкова близо до пълна морална разруха, сега нямаше следа. Все още имаше сенки под очите му, които издаваха неговата безсъница, но той беше елегантно и безупречно облечен в черен костюм, обръснат и подстриган. Излъчваше студена, целенасочена енергия. В този момент Кристиан почувства много силно, че не би желал да бъде на мястото на Левис Синклер.

— Ние не знаем съвсем сигурно дали тя се е върнала в къщата, Едуард — започна меко той. — Или дали е напуснала със Синклер и неговия приятел...

— Синклер е напуснал внезапно е пет сутринта, малко след като ти си отишъл в кафене „Страсбург“ и си задавал въпроси. Мисля, че заключението е очевидно. — Едуард студено го прекъсна. Той удари по бюрото с платинената си писалка.

— Те изглежда са били само приятели, Едуард. Дори по-малко — обикновени познати. Наистина, излиза, че са ѝ помогнал и да си намери стая...

— Ние не знаем задруги такива приятели. Мисля, че е вероятно Елен да се е върнала там, и че когато Синклер си е дал сметка, че някой я издирва, той и неговият приятел тайно са я отвлекли. В пет часа сутринта. Докато не се натъкна на по-подходящо предположение, имам намерение да се ръководя от това. Така е.

Кристиан повдигна рамене. Знаеше, че не бива да спори с Едуард, когато беше в такова настроение. Наведе глава към листовете от телекса и започна да чете. Докато четеше, възхищението му от Едуард и неговата нервност нараснаха. Документът даваше кратък и изключително задълбочен анализ на „Синклер Лоуел Уатсън“, на нейната история и сегашно положение — повечето от което, той подозираше, Едуард вече бе знаел. От него той също така научи кратката, но многозначителна биографична бележка за Левис Синклер.

На двайсет и пет години е, както той предполагаше. Единствен син с четири по-големи сестри. Получател от фонда за попечителство на своя дядо Синклер, който му носи доход от около сто хиляди долара годишно. Учил в Гротън и Харвард; не особено значително университетско образование от академична гледна точка. Предположения, че мястото е получено с известна трудност, вероятно благодарение на силата на многогодишните семейни връзки с университета, въпреки вероятно големите атлетически възможности на Левис. Левис Синклер е бил звезда на футболния отбор в Харвард. Кристиан се усмихна в себе си и се поздрави за своята интуиция. Златно момче. Футболист. Как беше американската дума? О, да — атлет. Той погледна напред.

— Едуард... — хвърли му закачливо укорителна усмивка. — Ти се измъкваш. Това е остаряло с три години. Левис Синклер е напуснал

Харвард в 1956-та. Какво е правил оттогава?

Едуард си позволи кратка, стегната усмивка:

— Ще ти кажа късно днес следобед.

— Има добър бостънски произход...

— Предсказуем бостънски произход — каза Едуард рязко. — Четири поколения на безупречна интелигентна търговска дейност от бащина страна. Майка, която е наследница със собствени права и може да проследи фамилното минало от първите датски заселници и още по-рано. Има добра гражданска и благотворителна дейност. И един не твърде интелигентен син — пето дете, забележи, след четири момичета, което израства или може би не доизраства, едновременно богат и разглезен...

— Ти не можеш да знаеш това, Едуард, поне не от тук...

— Говорих с близък приятел в Ню Йорк. Човек на „Уол Стрийт“, който добре познава Синклерови. Чух, че Левис Синклер е нещо като плейбой... — Едуардовите устни се изкривиха от отвращение и Кристиан потисна усмивката си. — Той има вкус към това, което моят приятел нарича „събирания“. Предполагам, че това е, което е правил през последните три години. Както ти казах, ще науча повече днес следобед.

Кристиан гледеше на Едуард с разбиране. В продължение на години той беше чувал много клюки за безжалостността на Едуард дьо Шавини в миналото. Докато никога не беше се сблъсквал с нея, беше омаловажавал приказките и ги беше приписвал на завистта.

Очевидно, Едуард не беше светец в своите бизнес афери — как иначе щеше да има такъв успех? Но по макиавелистки лукав, непочтен, с инстинкт на убиеца, който обезглавява своите опоненти и съперници? Кристиан винаги беше смятал тези обвинения за преувеличени. Внезапно той престана да бъде толкова сигурен и новите му съмнения го изпълниха със страх.

— Едуард, чувал съм за твоите отмъщения — започна меко той. — Надявам се, че няма да позволиш и това да стане едно от тях. Левис Синклер не е направил нищо лошо...

— Отмъщение? — Едуард го изглежда студено. — Със сигурност може да се каже, че отмъщението предполага страстно чувство. Аз не изпитвам нищо по отношение на Левис Синклер. Той е чисто и просто средство към една цел.

Кристиан го изгледа със съмнение. Усети, че Едуард мислеше, че говори истината, но се питаше дали точно такъв беше случаят. Ако Едуард ревнуваше — а Кристиан си представяше колко интензивно и страховито ревнува той — тогава неговото отношение към Левис Синклер едва ли би било толкова студено и логично, както твърдеше. Едуард, разбира се, никога не би признал пред себе си, че ревнува. Той презираше всички дребни емоции, а Кристиан беше сигурен, че ревността Едуард би класифицирал като дребна. Кристиан, който много добре знаеше какво значеше да бъдеш жив разкъсан от това чувство, ден след ден да усещаш неговия разрушителен ефект върху ума и душата си, не споделяше тази преценка.

— Възможно е, Едуард... — Той се приведе напред. — Възможно е Левис Синклер да се опитва да помогне на Елен. Не си ли заслужава да се помни това? Ако сега между тях съществува някаква връзка между тях, това може би е нейната благодарност към него...

Направи грешка, че каза това, осъзна го, когато думите вече бяха изречени. Изразът на Едуардовите очи стана още по-каменен. Той погледна към Едуард и после настрани.

— Да, добре. Както казваш, може такъв да е случаят. Ще го имам предвид. — Той замълча и Кристиан забеляза, че в него се извършваше някаква борба. Когато той обърна поглед, маската на студената деловитост съвсем малко се бе смъкнала и чувството под нея се бе подало.

— Аз трябва да направя това, Кристиан. Нямам нищо друго, което да правя. Докладите от Лондон са пълни, и...

— Няма Елен Хартланд? — каза внимателно Кристиан.

— Няма удостоверение за раждане на никого с това име, който да е на тази възраст. — Той замълча. — Няма и доклад за книги от авторка, наричана Вайълит Хартланд в Британската библиотека. Не е имало и пилот с име Хартланд, който да е летял с Кралските военновъздушни сили по време на войната.

Той подреди писалката на бюрото си при папката пред себе си и Кристиан погледна настрани. Едуард беше допускал преди, че Елен може би е лъгала, но не за всичко значително. Кристиан въздъхна. Може би името ѝ беше незначително или нейният произход?

Едуард прочисти гърлото си:

— Спомням си, тя беше казала, че е отгледана в Девон, в село наричано Хартланд, че продължавала да живее там, след като майка ѝ починала, при една леля...

— Спомням си, да. На мен също ми го спомена на вечерята.

— Съществува село, наричано Хартланд в Девон. Моите помощници... — Той замълча. — Сега в момента се правят проучвания. Очаквам, че те няма нищо да ми донесат, но ако аз реша да отида там, питам се, Кристиан, би ли дошъл с мен?

Молбата в очите му беше нескрита. Кристиан изпита прилив на обич към него.

— Разбира се, че ще дойда — отговори спокойно той. — Знаеш това. А междуременно?

— Междуременно ще вървя по следите на Левис Синклер. Ще науча къде е отишъл той.

Кристиан го погледна объркано. Едуард изглеждаше толкова уверен.

— Ще можеш ли да направиш това, Едуард? Аз мислех, че когато някой реши да изчезне за известно време, той може лесно да направи това. В крайна сметка, Синклер би могъл да замине навсякъде из Европа. Според това, което знаем, той би могъл да отиде на летището и да вземе самолет за Ню Йорк или Бостън, или...

— Той не е направил това. Моите помощници са проверили всички трансатлантически полети от Париж. В минутата, в която Левис Синклер получи печат на паспорта си или си направи самолетна резервация, аз ще знам за това.

— А ако не го направи? Ако вземе влак? Или кола? Ако пътува на автостоп? Ако се забие в някоя дупка в Париж? Едуард, невъзможно е. Как тогава ще го проследиш?

Едуард се изправи:

— Много е просто. — Той повдигна рамене. — В съвременния свят съществува един почти безпогрешен начин да проследиш някого...

— И той е?

— Мой скъпи Кристиан, парите.

Когато Кристиан го напусна, Едуард хвана своята частна телефонна линия и се свърза чрез оператора с определен номер в Ню Йорк. Неговият приятел от „Уол Стрийт“, мъж с власт и влияние, чиито банкови инвестиции бяха широко известни, му се обади лично. Едуард заговори веднага по темата.

— Беше ми казал за връзките си с Отдела за държавните приходи.

— Да, наистина. И той е готов. Ами, той ми дължи една услуга. Може да започне да контролира детайлите на всички сметки на „Левис Синклер“. Може би и от по-късно днес. Но ти трябва да си дадеш сметка, Едуард, че това е против всички държавни и федерални закони, действащи тук. Това е крайно незаконно. Аз трябваше силно да го притисна, а не ми се искаше да го правя...

— Оценявам това, благодаря ти. И двамата знаем, че това може да се прави и се прави, какъвто и да е законът...

— Да, но, Исусе, Едуард, надявам се, че има сериозна причина за това. Искам да кажа, Робер Синклер ми е стар приятел. Бяхме с него заедно в колежа. Господи, когато ходя в Бостън, аз престоявам у тях. Заедно играем голф. Емилия Синклер и моята съпруга са приятелки още от...

— Има сериозна причина. И не мога да ти кажа повече от това. Давам ти абсолютната си гаранция, че каквато и информация да получа, тя няма да попадне, където не трябва или да бъде използвана във вреда на Левис Синклер или на неговото семейство по какъвто и да било начин...

Банкерът въздъхна:

— Добре. Считай го направено. Сега, какво искаш да знаеш...

— Всичко. Интересувам се от неговите чекови сметки, разбираш. Искам да бъде регистрирано всяко изтегляне на пари от негова страна. Искам всички детайли по изтеглените пари: кога, колко и къде. Особено съм заинтересуван от всякакви пари, прехвърлени зад граница — в Европа, например — няма значение колко незначителна е сумата. Прехвърляния в чужди банки. Теглени чекове от магазини и хотели. Имаш ли детайлите на всички кредитни карти?

— Номерата им са пред мене.

— Чудесно. Тогавя бих искал тези сметки да бъдат също регистрирани, плюс всички адреси, с които компаниите, издали

картите или техните банки кореспондират. Ако Левис Синклер подпише в една аптека чек за шише аспирина, аз искам да зная за това. — Той замълча. — Това достатъчно ли е?

От другата страна на линията се чу леко хихикане — завистливото възхищение на един дълбоко безскрупулен мъж към друг.

— Мисля, не вече започваме. И от кога искаш тази информация?

Едуард се усмихна:

— Ние с теб се познаваме — каза той. — От вчера. — И постави слушалката.

В тишината, която последва Едуард се почувства, както винаги в момент на стрес — много спокоен. Той огледа кабинета си, студената, смалена стая, строгата ѝ мебелировка, картините. Погледна към бъркотията в рисунката на Полок, и внезапно, когато болката се върна отново, болката и объркването от нейното изчезване, той наведе глава и я зарови в ръцете си.

„Защо“, крещеше глас в съзнанието му, а образите проблясваха през тъмната ретина на затворените му очи: баща му, Грегоар, Жан-Пол, Изобел, тяхното бебе, Елен — хората, които той беше обичал, хората, които беше загубил един по един. Защо, защо, защо?

В 1959 година римският район Трастевере вече беше станал модерен. Тогава Трастевере приличаше много на това, което беше представлявал в продължение на векове — бедна част от града, с тесни улички и площадчета, със стари църкви и дворци, до които достигаха малцина туристи. Разположен на левия бряг на Тибър, твърде отдалечен от скъпите магазини, елегантните хотели и най-посещаваните туристически обекти, Трастевере беше безреден, пренаселен, евтин и много красив.

Тадеус Анджелини, чиито прадеди произхождаха от тази част на Рим, гледаше към тесните сенчести галерии, балконите с надвиснали с пойни птички кафези и подобните на знамена нанизани на просторите с прано бельо, и помисли, че това е съвършено място за снимане на филм. Левис Синклер погледна към оживените улични пазари, евтините кафета и ресторанти, които ден и нощ оживено бръмчаха и помисли, че това е съвършено място, където можеш да изчезнеш.

Мнението на Елен не беше взето. Нито на Чад, нито на Левис им дойде наум да се допитат до нея.

Бяха пристигнали тук миналата нощ след дълго и обиколно пътуване с влак. Сега беше средата на следобед, слънцето грееше и Левис Синклер бе тръгнал да търси, както обясни на другите, място, където да отседне. Луксозна квартира, както с усмивка беше добавил. Трастевере беше живописен, но той нямаше намерение да прекара следващите два месеца, спейки в мръсната дупка на някой „пенсионе“.

Елен седеше с Чад в кафенето на площад „Санта Мария“ срещу църквата, която се смяташе за най-старата в Рим. Пред нея стоеше недокосната малка чашка с еспресо. Чад произнасяше своя монолог, който продължаваше вече половин час и Елен едва слушайки го гледаше към старата мозайка, която украсяваше фасадата на „Санта Мария“ и която изобразяваше от едната страна на мадоната пет мъдри девици и пет глупави — от другата.

Чад обясняваше в детайли операторската количка, използвана от Хичкок във „Вертиго“. Елен имаше главоболие, тя още се чувстваше зле и процесията от девици върху църковната фасада ѝ се струваше, че се замъгляваше и после тревожно се изясняваше, отчасти защото ѝ беше трудно да премигне сълзите си.

Това, което беше направила, беше безвъзвратно: повтаряше си го отново и отново. Беше решила да го направи и го беше направила — връщане нямаше.

Беше ѝ трудно да напусне. Беше планирала много внимателно и прецизно, уверена, че това е най-добрият начин, защото всички други начини щяха да изискват обяснения. Тя беше приготвила куфара си, беше сгънала ръкавиците от „Хермес“ и беше поставила пръстена отгоре им, и после — когато беше време да напусне и да избяга — Тя се беше спряла. Сторило ѝ се бе ужасно да си отиде, без да каже нито една дума. Искаше да му остави бележка, писмо — каквото и да е. Но ако започнеше да пише, може би никога не би намерила сила да тръгне.

Така тя се измъкна от грамадната къща, чувствайки се като крадец, а след това беше просто: автостоп по целия път до Париж. В Париж тя се върна при Левис и Чад и спа в стаята на Шарон, защото веднъж пристигнала там не можеше да измисли къде другаде би могла да отиде или какво да прави по-нататък. Левис искаше да ѝ задава

въпроси, но Чад го накара да млъкне. Той избута Левис от стаята, гледа я дълго време, дъвчейки замислено своята брада. После каза:

— Знаех, че ще се върнеш. Трябваше да го направиш. Ние имаме парите. Ще направим филма. Ще можеш да участваш, ако искаш. Знаеш, по начина, който ти казах.

И беше вярно, той беше й говорил, че иска да прави филм, още преди, когато беше стояла при тях. Тогава Елен му беше повярвала. Когато говореше, Чад предразполагаше към това. По-късно, когато беше в Лоара, всичко, което Чад й беше говорил, й се струваше нереално — хвалба, може би. Неща като това не се случваха, поне не в действителния живот. Така или иначе, Чад не съществуваше повече в нейния живот, нито Левис. Съществуваше само Едуард.

Сега, когато той говореше за филма и обясняваше, че Левис ще подпомага снимането му, Елен слушаше и разбираше, че това много не я интересува. Обаче Чад и Левис много се вълнуваха от проекта и дълго разговаряха по него.

— Това е малка част — казваше Левис.

— Беше малка част — коригираше го Чад. — Вече нараства...

— И това е евтино, експериментално — добавяше Левис.

Чад си смучеше пръста и добавяше:

— О, Исусе, млъкни, моля те, Левис!

Елен седеше и ги слушаше. Усещаше главата си пристегната и гореща и единственото, за което можеше да мисли, беше дали Едуард бе тръгнал да я търси и дали би я потърсил.

Тя мислеше, че той трябваше да го направи. На втория ден тя се измъкна от къщата и седя близо до кафене „Страсбург“. Всеки път, когато минеше черна кола, сърцето й като че ли спираше да бие. Но никоя от тях не беше Едуардовата. В края на следобед тя осъзна, че той няма да дойде. Всъщност, това беше истинското й намерение, но неуспешната му реализация й причини дълбока болка.

Тогава тя се върна в къщата със стаи под наем и се опита да си състави планове. Те щяха да правят филм в Рим. Чад беше твърде неясно по това колко време щеше да трае всичко. Щяха да й платят, разбира се, някакви пари. Не твърде много, но колкото можеха и разноските по престоя й в Рим.

— Не се тревожи, — беше й казал Левис. — Ще бъдеш нас. Ние ще се грижим за теб.

Елен се питаше дали можеше да направи това, дали имаше време. Тялото ѝ сега още не беше променено, но какво щеше да стане, когато бебето внезапно започнеше да расте? Какво щеше да стане, когато тя започнеше да напъпва като пъпеш, когато те бъдеха на половината на работата? Какво щеше тогава да прави тя?

Но не, беше почти сигурна, че можеше да бъде скрито поне до четвъртия месец във всички случаи, а дотогава те би трябвало да са свършили. Накрая тя каза „да“ и Левис радостно се развълнува. Чад само повдигна рамене. Очевидно възможността, тя да каже не, никога не му беше хрумвала. Елен се затвори в стаята на Шарон и си каза, че това е най-доброто нещо, което можеше да се случи. Щеше да спечели малко пари, щеше да има къде да живее, би могла да започне и своята кариера. Тя заплака.

Това беше на третия ден. Късно същата вечер, или по-скоро много рано на следващата сутрин, Левис влезе в стаята и я събуди.

— Трябва да вървим — каза той уклончиво. — Тръгваме, знаеш.

Елен повдигна рамене в леглото и несигурно го загледа:

— Да вървим? Къде да вървим? Защо? Колко е часът?

— Наближава пет. — Левис се усмихна. — Отиваме в Рим. Чад реши да започне и ние във всички случаи ще трябва да вървим. Проблеми.

— Проблеми? От какъв род?

— Пари. Наем. Обикновените неща. По-добре е сега да вървим. Можеш ли бързо да се облечеш?

Тя не му повярва съвсем. Левис да има парични проблеми? Това изглеждаше безсмислено, но не можеше да остане тук без Левис и Чад, беше похарчила всичките си пари. Тя мъчително се надигна от леглото, изчака де се упокоят вълните на гаденето и после си събра куфара.

Дълго, обиколно и изтощително пътуване с влак и ето, те бяха тук. Беше много горещо, а Чад още продължаваше да говори, да говори. Два пъти ѝ беше прилошавало във влака и сега чувстваше, че може всяка минута да ѝ прилошее.

Тя затвори очи, затвори ги против топлината и тази влудяваща процесия и мозаични девици. Чувстваше майка си много близка, чувствала я беше все по-близка, откакто беше напуснала Лоара, и сега нейният глас се смесваше по съвсем лудешки начин с гласа на Чад. Чад ѝ говореше за камерния ъгъл, а майка ѝ говореше, че мъжете не лъжат

съзнателно, те може би вярват на лъжите си, когато ги изричат, поради това беше толкова лесно да им се повярва.

Едуард беше ли я излъгал? Не беше ли я обичал? Затова ли не се опита да я намери?

Дали я търсеше сега? Дали в същата минута не е пред кафене „Страсбург“, разпитвайки собственика, питайки келнерите дали знаеха нещо за жена, наричана Елен Хартланд?

Ами, ако го правеше, той щеше да разкрие, че тя го беше лъгала. И когато разкриеше това, той щеше да престане да я търси. Беше съвсем сигурна. Би се почувствал измамен и би се ядосал, и това щеше да е краят на всичко.

Тя отново отвори очи. В края на краищата, може би така беше по-добре. Загледа се в процесията на девиците по църковната фасада. Те напредваха и се отдръпваха: пет от тях глупави, пет от тях мъдри.

Какво точно ги правеше мъдри? Осъзна, че Чад беше спрял да говори и че мълчеше от известно време. Той се присегна и неловко я потупа по ръката, както се потупва кученце. Той винаги носеше тъмни очила, които пазеха да се видят очите му или да се разбере техния израз. Сега изглеждаше като че ли се взираше в нея с кучешка вярност и загриженост.

— Как си, Елен? Пак ли ти е зле?

— Не, добре съм — Тя преглътна. — Аз просто, не зная, мислех вероятно за миналото.

— Разкажи ми за миналото — каза Чад. Това беше нещо, което той й беше казвал и преди. Елен си помисли, че той изглеждаше много нетърпелив да чуе историята на нейния живот.

Тя се обърна и го изгледа. Чад беше много грозен. Тя предполагаше, без да е сигурна, че той беше и много способен. Чад малко я плашеше. Понякога й се струваше, като че ли той би могъл да надникне в ума й и да види всички картини там.

Тя беше твърдо решена да не му позволи това. Беше позволила на Едуард да се приближи до нея и повече нямаше намерение никога отново да го допусне. По-прости бяха нещата, когато хората стояха на разстояние. Когато отношенията й с тях бяха сдържани, се чувстваше по-сигурна.

Тя пое въздух и започна да разправя на Чад една лъжа. Това много й напомни за случая във влака с жената, която плетеше. В

началото очакваше той всеки момент да я прекъсне и да каже: стига, това не е истина. Но той не я прекъсна нито веднъж.

Елен измисляше. Тя си състави едно английско семейство, най-различни детайли и изопачения ѝ хрумваха, докато говореше. Фамилното ѝ име беше Крейг — Чад и Левис бяха видели нейния паспорт, затова така трябваше да бъде. Семейството обикновено я наричали Хелън, въпреки че била кръстена Елен. Имала втори баща, когото обрисува малко като Нед Калвърт и майка, сега починала, която приличаше на Вайълит. От това семейство и по-точно втория си баща, тя беше избягала. Той може би я търсеше, каза тя искрено, но не много сериозно.

А дори и да я намереше, тя никога нямаше да се върне.

Чад не произнесе нито дума. Той само слушаше, малките му тъмни очи не напускаха лицето ѝ.

Когато накрая свърши, Елен нетърпеливо го изгледа. Беше важно все пак Чад да ѝ повярва, историята беше нещо като прослушване, като тест.

Чад не направи никакъв коментар. Когато тя спря да говори, той остана мълчалив известно време и после поклати глава. Гледаше я тържествено.

— Ох — каза той. — Една история.

В този момент Елен почувства, че малко го презира. Той толкова лесно се хващаше.

Трябваше да мине дълго време преди да разбере, че грешеше.

В стаята на принцесата имаше само една картина и тя висеше точно над главата ѝ. Това беше Дали.

Коленичил върху черната копринена покривка, докато принцесата боравеше с репертоара, който я беше направил известна на два континента, Левис Синклер откри, че ако не затвореше очи, не можеше да не гледа в картината.

Защото му се струваше, че цяла вечност се е взирал в прочистващия пустинен пейзаж, в който спадащи отоци плът, подпиращи се на патерици, се появяваха в пясъка. Едно престъпно лице — часовник без ръце се присмиваше на минутите: нескончаемите извивки на обучения език на принцесата.

Той едва се беше изпразнил. Бидейки винаги прагматик и давайки си сметка колко важно беше да направи удоволствие на принцесата, Левис избра приема на страхливеца. Симулирайки удоволствие, което не изпитваше, той затвори очи. Когато принцесата спря със своите услуги, тя го направи толкова рязко, според Левис, съвсем нито в най-логичния, нито в най-тактичния момент. Очите му за кратко се отвориха, за да видят широките устни да се разтягат над перлените, гризачески зъби в сладка усмивка.

— Твой ред е, Левис, любов моя...

„Да те еба“, помисли Левис и грубо го направи.

Когато свърши, принцесата се прозина и опъна своите светлокафяви крайници. Тя потупа по ръцете си следите от драскотини, които той беше оставил и го облагодетелства с дълга, бавна усмивка на задоволство.

— Левис, Левис, колко лошо момче си ти. Явно, че не си научил много неща в Харвард.

— Балтимор.

Левис се присегна към цигарите, запали две и подаде едната на принцесата. Тя се надигна върху черните копринени възглавници и дръпна дълбоко.

— Балтимор, Балтимор? — Тя се намръщи. — Къде е този Балтимор?

— Това е пристанище, принцесо. — Левис ѝ отправи своята най-хубава, момчешка, леко изкривена усмивка.

— Близо до Бостън?

— Близо до Вашингтон, но заслужава да бъде заобиколен...

Принцесата се усмихна:

— Левис, Левис... Мислех, че си добро американче. Виждам, че съм те подценявала...

Очите ѝ замислено се помрачиха и Левис се премести в леглото. Изглеждаше, че ще се наложи по-нататъшна демонстрация на неговата виртуозност, за да може да бъде приключена сделката, която беше наумил, и точно тогава му липсваше енергия. За щастие, принцесата изглеждаше поне временно заситена. Тя уви великолепен крак около неговите бедра и се търкаше в него със змиевидно движение, но после замислено се оттегли. Лежеше там, пушейки цигарата си — несъмнено презареждайки се, помисли Левис. В този момент тя му напомни на

голям питон, предъкващ с удоволствие богатата си вечеря, почиващ за момент, с апетит, само във временно бездействие. Левис не беше сигурен, кога да започне преговорите — веднага или да почака.

— Така, ти се готвиш да правиш филм, ти и твоите приятели, Левис. Мммм, мое хитро кръщелниче... — Тя се засмя и леко перна с езика си върховете на неговите зърна. Левис се изви. — Трябваше още преди да ми кажеш. — Големите ѝ тъмни очи го гледаха укорително.

— Бих могла да те представя на толкова много полезни хора. Ето, Федерико — знаеш ли за Федерико? Той би ти се възхищавал, Левис...

— Така ли?

— Разбира се. Толкова рус, толкова златист, толкова... Ами, може би, не. Няма значение. — Тя замълча замислено, удряйки го по бедрото с дълъг, розов, опасно бляскащ нокът. — Какъв вид филм, Левис? Не си ми казал.

— От евтините — каза твърдо Левис. — Нямаме много пари.

— И твоят приятел, грозният, той ли ще го режисира? Ох, Левис, ще можели да го направи?

— Ще може. — Левис повдигна рамене. Той знаеше, че тя беше водеща в разговора. — Той е повече от добър, може би.

— И момичето ли, Левис, и тя ли ще участва?

— Би могла. Зависи наистина от Чад. Ако иска да я използва за нещо малко, знаеш. Слабо ме интересува. Щом това го прави щастлив...

— Той натиска ли я?

— Кой знае. — Левис погледна настрани.

— А ти натискаш ли я, Левис?

Левис знаеше, че отговорът трябваше да бъде бърз и убедителен. Ако принцесата подозреше интересът му към Елен, нейната суетност щеше да бъде уязвена. Тогава тя не би им помогнала.

— Аз, това хлапе? — Той се усмихна. — Ти се шегуваш.

Опасно бляскащият нокът се заби по-дълбоко в мускула на неговото бедро.

— Но би искал?

— Няма начин. — Левис приближи устни към извитото ѝ гърло. — Ни най-малко не е моят тип, принцесо.

Той не можа да излъже добре, но за щастие тази лъжа успя да я убеди — лъжата, и това, което той после направи, което почти сто

процента гарантираше, че ще успее да я разсее. Принцесата въздъхна.

След кратка пауза, в която апетитът на питона показваше признаци, че се пробужда с тревожна бързина, Левис повдигна глава и държейки я притисната под себе си, каза:

— И така, какво относно това? Ще може ли да останем тук? Ще можем ли тук да филмираме някои сцени? Да или не?

— Дяволче.

Тя се нацупи — израз, който направи по-забележими бръчките върху хубавото ѝ лице. Дори, помисли Левис, гледайки нейния израз на ленива сладост, който винаги се появяваше естествено, и който годините на практика бяха усъвършенствали, него дори и най-добрият пластичен хирург не би могъл да удържи завинаги на разстояние от разрушителната сила на времето.

— Предполагам, че би могъл... — Тя замълча закачливо. — Няма да ме има три месеца. През това време можете да останете тук. Може би... Ако обещаеш да се държиш добре. Без скандали, Левис. На Рафаел няма да му е приятно.

Левис се усмихна. Принц Рафаел, потомък на фамилията Сфорца и Медичи, беше прочут със своята любезност така, както съпругата му със своята еротична изобретателност. Докато той предпочиташе компанията на малки момчета, подобна любезност беше разбираема. Левис наведе глава и я зарови в зърната на принцесата, те бяха зачервени.

— Без скандали, принцесо, обещавам.

— Без събирания, Левис. Заклевах ли ми се?

Левис си помисли за голямото парти, което принцесата беше дала предишната вечер, и което той беше посетил за щастие сам. На него две джуджета бяха доказали, че всички възбуждащи слухове, относно размера на техните сексуални органи бяха съвсем основателни. Мъж, облечен в кардиналска роба, доказа по-късно, че е нещо друго — беше му се предложил скандално, сред великолепните и изискани тонове в потомствената библиотека на принц Рафаел.

Левис въздъхна и повдигна своите лешниковокафяви очи:

— Принцесо, как бих могъл?

— Би могъл, Левис, би могъл. Чух някои слухове...

— Всичките са лъжа. Ще бъда съвършен домашен гост. Ще следя с едно око слугите и пазачите...

— Ще го направиш ли?

— Ще се грижа за кучетата. Знаеш, аз обичам кучетата, принцесо...

Красивото лице се заоблачи:

— О, моите бедни бебчета. Толкова много ще ми липсват. Те ще тъгуват, Левис, винаги тъгуват...

Левис потисна едно стенание. Мразеше кучетата, а принцесата имаше двајсет и седем, без да се броят доберманите, които пазеха земите на имението.

— Първокласен стейк два пъти на ден. Подходящи упражнения. Ще живеят като царе.

— Кълнеш ли се, Левис?

— Кълна се, принцесо.

— Добре. Убеди ме, дяволско момче.

Голяма работа, помисли Левис. Принцесата имаше три къщи в Италия, една в Монте Карло, една в Танжер — макар че тя се ползваше от мъжа ѝ — една на брега на Ямайка и една точно на Пето авеню, в източната му част. Повечето от тях по едно или друго време бяха обитавани от поредица от хрантутници, които принцесата намираще забавни — това беше и основната причина той да се обърне към нея. Това и фактът, че „палацо“-то, разположено сред хълмовете, на около десет километра извън Рим, приличаше на крепост. Тук бяха и доберманите, бяха наети и пазачи на вратите, които стояха там двајсет и четири часа. Никой не можеше да влезе, по-точно до целта, и никой не можеше да излезе навън. Елен нямаше да може да прави повече непредвидени изчезвания. За това Левис беше решителен.

— Ти ме използваш, лошо момче. Недей да мислиш, че не разбирам... — принцесата болезнено го щипна по ръката.

— Аз също те обичам. Обърни се.

Левис ѝ зашлеви болезнена, доста силна плесница. Принцесата изстена. Тя услужливо се обърна по корем. Отмествайки отново поглед от картината на Дали, той се подготви да ѝ даде пълна компенсация за нейната щедрост.

Принцесата изви гръб, беше още неподготвена... Върху черния копринен чаршаф ръцете ѝ се сгъваха и прегъваха в сладостно участие към действията на Левис, който беше заел позиция. Удряйки я, се беше вкоравил.

— О, Левис... — Тя леко въздъхна. — Ти порасна толкова бързо. Като си помисля, държах те на ръце, когато беше малко бебе. Тогава самата аз бях много млада, разбира се...

Левис спря за момент над нея. Принцесата нямаше собствени деца, а беше на същата възраст, точно на същата възраст, както неговата майка. Да не би да мислеше, че той не знаеше това, суетната, глупава курва?

— О, така ли?

Той се задвижи бързо, изненадвайки я. Болезненият ѝ вик го окуражи.

Със стегнато лице, затворени очи, Левис се заби. Със сила, която му достави удоволствие, той ѝ показва няколко други неща, които беше научил в Балтимор.

Един час по-късно, Левис се върна в кафенето в Трасевере, където Елен и Чад го очакваха. Той ги видя, преди да го видят те. От разстояние, той погледна дали Елен говореше. После Чад хвърли късоглед поглед по площада и се обърна към нея. Когато се приближи, той хвана монотонното бърборене на Чад.

— Така, той го направи постепенно. Наложил му се. — Чад сложи пълните си лакти върху масата. — Това е единственият начин, чрез който той можеше да получи ефект. Най-напред трябваше да направи отделни операторски колички надолу по стълбите, после да снима актьора пред един прозрачен екран и...

Когато Левис стигна тяхната маса, той прекъсна по средата на фразата. Елен погледна, но не показа, че е забелязала присъствието на Левис. Красавицата и звярът, помисли Левис. Той се усмихна, когато Чад повдигна своето сипаничаво, питащо лице.

— Здравсти, Левис, уредено?

— Абсолютно.

— За колко време? — Чад не си направи труда да изрази поздравление или благодарност и Левис почувства за секунда преминаващо раздражение.

— Три месеца. Тя ще отсъства три месеца. Достатъчно ли е?

— Да, даже е повече.

— Колко ти трябва?

— Шест седмици. — Чад изглеждаше отегчен. — Шест седмици и два дни може би.

— Исусе, Чад, говориш големи глупости. — Левис с лекота се хлъзна в стола до тях. — Не можеш точно да знаеш...

— Да, мога. Имам постановъчен сценарий. Всичко...

— Това е новина за мен.

Левис махна на сервитъора да му донесе кафе. Не беше обичайно Чад да се хвали, помисли той. Това беше сигурно заради Елен. Обърна се и се наведе през масата.

— Ами, като го имаш, Чад, мога ли да го видя?

— Не.

— Защо не? Къде е той, за бога?

— Тук, вътре. — Чад почука челото си и се изкиска.

Левис повдигна рамене. Той се обърна към Елен, взе ръката ѝ и леко я притисна.

— Как се чувстваш сега, окей?

— Чудесно, аз съм чудесно. — Тя изтегли ръката си.

— Ще ти хареса домът на принцесата. — Той се опита да говори окуражително. — Огромен е. Съвършената база. А за филмирането... Ами там има стаи, които просто ще ти пръснат мозъка. Също... — Той се поколеба. Не беше казал на Елен за мъжа, който беше дошъл в „Страсбург“ да пита за нея, но тя би могла да предположи. — Също така е много уединено, тихо. Така че...

— Звучи чудесно. — Тя го прекъсна със студената си английска интонация и бърз поглед на онези свои резервирани сиво-сини очи. — Много ли беше трудно да убедиш принцесата?

Нещо в този студен, преценяваш поглед накара Левис да се изчерви. Надяваше се, че тя не бе забелязала.

— Лесно — Той отговори бързо. — Тя е много щедра и е стара приятелка на майка ми, знаеш...

Чад се изкиска. Левис му хвърли упрекващ поглед. Понякога нетактичността и общата недодяланост на Чад му играеха по нервите.

— Тя познава всички — продължи той порицаващо. — Артисти, актьори, писатели, режисьори. Би ни представила на Фелини, каза...

— Кажй ѝ да не се притеснява.

Чад си свали очилата, дъхна в тях и ги изтри с мръсния си ръкав. Левис го гледаше с отвращение.

— Не искаш да се запознаеш с Фелини? Защо не?

— Филмите на Фелини изсмукват — произнесе Чад и отново си сложи очилата.

Една английска градина.

Черният ролс-ройс фантом посрещна самолета на Едуард на Плимутското пристанище. Сега той се движеше по все по-стесняващите се пътища към Дивон, отправени на север. Беше студен сив ден в началото на ноември, беше ранен следобед, а вече беше започнало да се смрачава. Кристиан погледна към Едуард, който не беше проговорил, откакто бе влязъл в колата. Лицето на приятеля му беше обърнато настрана. Той гледаше към височините от двете страни на пътя с бледо, безизразно лице.

Слабата светлина, плавно носещите се ниски облаци, всичко създаваше у Кристиан чувство за клаустрофобия, като че ли се движеха в тунел. Когато случайно се появяваше прекъсване на страничните ровове, той хвърляше поглед към пейзажа с чувство на облекчение. Но дори и тогава, въпреки че бе просторна и красива, гледката беше безрадостна: няколко къщи, ширни, прясно изорани ниви, грижливо наредени бразди от червената пръст. Глогиновите храсти се превиваха под напора на идещия от брега вятър. Когато пътят се изкачи, Кристиан за първи път зърна морето. То изглеждаше плоско, металносиво и безкрайно. Зад купчините ниски облаци оставаше невидимо.

— Близко е до морето. Както тя каза.

Едуард проговори внезапно, стряскайки Кристиан, после отново обърна поглед към прозореца. Кристиан с въздишка погледна отново към книгата, която стоеше на коленете му.

И двамата родители на Кристиан, но особено неговата майка, която беше приятелка на Вита Саквил-Уест, бяха страстни градинари. Затова той беше запознат с публикацията пред себе си, „Устройство на националните градини“, пътеводител за отворените за публика с благотворителна цел градини. Разбира се, неговият родителски дом, „Куайрес Мейнър“, фигурираше в главата за Оксфордшир.

Това беше, мислеше Кристиан, типична английска публикация. Въпреки че бяха включени някои по-скромни и малки градини, това

като цяло беше едно свидетелство за натрапчивото влечение на богатите английски слоеве да се занимават с градинарство. Графство след графство, имение след имение, там старателно се изреждаха особеностите на споменаваните градини — цветна леха тук, блатна градина там, дървета и храсти, подрязани в различни причудливо декоративни форми, колекции от розови насаждения, колекции от рододендрони. И после, беше снабден с изключително детайлизирани инструкции за намирането на споменатите къщи и градини, заедно с имената и титлите на техните притежатели и с техните телефонни номера. Веднъж Кристиан досади твърде много на родителите си, наричайки този пътеводител „Библия на крадците“.

Това не беше публикация, с която Кристиан очакваше Едуард да е запознат, но все пак, Едуардовият обсег от интереси беше широк и той често изненадваше Кристиан с познанията си по най-езотерични теми. Едуард беше този, който беше предложил да консултират този пътеводител и който в сектора, посветен на Дивон имаше отбелязан на нов ред с малки черни букви:

„Пенсхейс хаус (Г-ца Елизабет Кълвертън), Комптън, близо до Сток-бай-Хартланд. Две мили южно от Милфорд, надясно по В2556, завива се по пътеуказателя «Ноум фарм». Три акра градини в долината с 600 ярда от морския бряг, създадени от починалия сър Хектор Кълвертън. Градина в някогашна градинска местност. Забележителна колекция розови храсти, рододендрони, азалии и лаврови дървета. Зеленчукова градина.“

Едуард се усмихна — входът беше изключително скромнен. Лелята на Елен отваряше своята градина всяка втора сряда на месеца, за три месеца в годината. Мястото беше отдалечено и Кристиан се съмняваше, че тя печели повече от десет лири на година за всичките си усилия. Все пак, както би казала майка му, не беше в това работата. Работата беше, доколкото Кристиан можеше да схване — а той беше дълбоко безразличен към градините — че те пречупват гръбнака ти, разбиват сърцето ти и се превръщат в пустош шест месеца след като умреш — бърза отплата, за цял живот усилия. Според мнението на

Кристиан, градините и жените имат едно общо нещо: мъжете се опитват да ги опитомят и обработят, и в края на краищата не успяват. Това не беше мнение, което той би изразил пред Едуард.

Изглежда, че поне за едно нещо Елен беше казала истината — частичната истина, във всеки случай. Градината, гледаща към морето, съществуваше, лелята съществуваше. Тя беше открита с помощта на тази публикация от една изключително дискретна фирма на частни детективи и беше задържана от една още по-дискретна фирма от адвокати от Сити, наети от Едуард.

Разследването отне няколко седмици, но се оказа по-плодотворно, отколкото издирването на Левис Синклер, което, Кристиан знаеше, беше задействано успоредно. Синклер, разбира се, постоянно се местеше, което затрудняваше нещата. Папката с материали, отнасящи се до него, постоянно се пълнеше. Действията на Синклер през трите години, откакто беше напуснал Харвард, бяха добре документирани с изрезки от клюкарските колони на вестниците. Един заможен гуляйджия: приеми в Ню Йорк, приеми в Лос Анджелис и Сан Франциско. С отдих в Лондон, който включва едно събиране, разгонено от полицията. Предишната зима в Гстаад. Кратко връщане в Бостън, после отново партита. Всичко, което Кристиан си спомняше от папката беше серията от снимки на Синклер в размъкнато вечерно облекло: на всяка снимка около него имаше различни жени. Така Синклер беше в движение, което правеше факта на неговото успешно изчезване още по-интересен. Очевидно, той беше много внимателен.

Но Елизабет Кълвертън — това беше друго нещо. В този вид селскостопански район, където фамилиите живееха в продължение на поколения, където рядко имаше новозаселили се и всеки знаеше предшествениците на другите и тяхната история, беше лесно някой да бъде открит. Една градина и една сестра, наричана Вайълит — това се оказа достатъчно. Никой не идентифицира снимката на Елен Хартланд, тъй като Кристиан продължаваше да мисли за нея, но някои по-възрастни обитатели на селата в Хартланд и Сток-бай-Хартланд си спомниха за младата Вайълит Кълвертън, която е живяла в голямата къща и която избягала, за да отиде на сцената. Навремето това бил голям скандал. Фактът, че беше станало преди войната, преди около двайсет и пет години, нямаше значение: тук това беше вчера.

Кристиан затвори книгата и се загледа през прозореца. Според собствения му опит имаше два вида лъжци: такива, които измислят изцяло и такива, които подправят своите лъжи с елементи от истината. Елен Хартланд принадлежеше към втората категория, предполагаше той. Съществуването на Елизабет Кълвертън и на къщата го доказваха. И това беше благоприятно от гледна точка на Едуард — а дали беше?

Кристиан погледна към приятеля си и после настрани. Пълната замисленост на Едуард го тревожеше все повече. Разбира се, той не казваше нищо, но често му се искаше момичето да е пълна лъжкиня. Ако тя беше изчезнала, нямаше ли това да бъде по-добре за всички замесени? Той въздъхна и погледна към отминаваната пътна табела, после към часовника си.

Щяха да се появят петнайсет минути по-рано.

Едуард дръпна дръжката на старомодния месингов звънец и звукът му проехтя вътре в къщата. Една грозна къща: голяма купчина червени тухли от Викторианско време, до която се стигаше по дълъг път между високи и кичести рододендрони. Тя изглеждаше празна.

Едуард и Кристиан се спогледаха, отстъпиха назад и се загледаха в къщата. Редица от тъмни прозорци, без светлини, счупени улуци и оцветени от влагата стени. Дори в летен ден тя не би била привлекателна, а на студената ноемврийска светлина изглеждаше влажна и негостоприемна. Едуард дръпна отново звънеца, който печално проехтя. Куче започна да лае някъде отзад, из градините. Едуард и Кристиан се спряха, после едновременно тръгнаха по посока на кучешкия лай, надолу по калдъръмената пътека, която заобикаляше къщата, минаваше край клозета и полурухналия обор и водеше в градината в дъното. Кристиан видя широко пространство от терасирани ливади, покрито с мокри листа. В далечината, отвъд тъмната ограда от тисови храсти, той зърна морето.

Кучето отново излая, двамата с Едуард се обърнаха. От дясната им страна пътеката минаваше покрай стара лятна къщичка, чийто хлътнал покрив беше обвит с пълзящи растения и продължаваше към заграждение, което сега беше празно и тъжно, но ясно личеше, че е било розова градина.

Там две черни охранени лабрадорски кучета лудо залаяха, преследвайки се едно друго, а една висока жена с градинарски ножици в ръце се бореше с огромен розов храст. Те я видяха преди тя да ги

види: суха жена около шейсетте, с късо подстригана сива коса. Беше облечена в дебело кадифено яке, мъжки кавалерийски панталони и пазещи от калта уелингтонски ботуши. Едуард тръгна напред, кучетата спряха играта си, погледнаха и предупредително изръмжаха. Жената се освободи от дългия трънлив клон, заплетен в косата ѝ и застана неподвижна, наблюдавайки тяхното приближаване. Слънцето за кратко се подаде иззад един облак и просветна по острието на лозарските ѝ ножици. После с раздражен жест тя ги затвори и пристъпи напред. Обгоряло, обветрено лице, остри сини очи, ъгловати черти, едно по английски лукаво, но също и християнско лице. То имаше изключително негостоприемно изражение.

— О, вие се появихте — пристъпи тя напред. — Мислех, че няма да дойдете. Ами, след като сте тук, предполагам, че ще бъде по-добре да влезете. Надявам се, че няма да трае дълго. Дяволски ми е неудобно. Имам още седемдесет и пет да окастрия...

Тя се изравни с тях, отпрати и на двамата бърз, преценяващ поглед и с едри крачки мина напред. Кучетата тръгнаха след нея, после нерешително се спряха.

— Хайде, Ливингстън, Стенли... Тук...

Тя им свирна и кучетата подскочиха подир нея. Едуард и Кристиан размениха погледи. Когато се обърнаха, за да ги последват, Кристиан хвана Едуард за ръка.

— Едуард, знаеш силата на своя чар...

— Знам, че се говори...

— Ами, мисля, че сега е моментът да го приложиш, нали?

Те последваха Елизабет Кълвертън в студен и подобен на пещера хол. Там тя с рязко издърпване събу своите уелингтонки, хвърли си якето върху дрешната закачалка, направена от два еленови рога и застана, гледайки ги, с крака обути в дебели вълнени чорапи върху пода, мозаечно покрит с тинесто зелени и оранжеви керамични плочки.

— Можете тук да оставите палтата си.

Измежду грамадните ботуши за езда, туристическите обувки и други, предназначени за кал, тя успя да избере един чифт мъжки платнени пантофи, които кучето беше дъвкало и тъпкало в тъмния хол и в стаята зад него. Кристиан и Едуард бавно свалиха палтата си.

Кристиан се огледа. Имаше огромно разклонено стълбище от жълт дъб, старомодният тапет беше тъмнокафяв, с неясно очертаващи се цветя, на него висяха, наклонени в мрачината и подредени в боен ред, лошо нарисувани семейни портрети. Видя препарирана лисица в стъклена клетка, еленови глави и рога, стойка за рибарски въдици и стъклена витрина с пеперуди. Очите му срещнаха тези на Едуард.

— Върте е по-лошо, отколкото отвън — каза той с нисък глас. — Което наистина е едно постижение...

— Кристиан, моля те...

— Добре, добре, ще се държа прилично...

Той последва Едуард в коридора и в стаята. Тя миришеше на горящи дърва и когато те влязоха, тя хвърли една цепеница към загасващия огън и силно я ритна. Кристиан с любопитство разглеждаше наоколо.

Стаята, която очевидно някога е била джентълменската пушалня, изглежда не беше докосвана от около 1914 година. Тя съдържаше множество широки и обемисти кресла, някои тапицирани с изтъркана кожа, някои в избеляла басма. Таванът беше изкривен, боядисан с хоросан в никотиново кафяв цвят и с готически декоративни извивки. Стените бяха облицовани с тъмен дъб и накачени с фотографии. Групи от гребци, училищни крикетни отбори. Мъже в бели спортни костюми, със скръстени ръце и с мустачки на кайзер Бил, го гледаха в безбройни редици. Над вратата беше поставено едно гребло с надпис: „Тринити, Срещу течението на реката, 1906 г.“ Под него имаше друга снимка на шест млади мъже, с цялата арогантност на привилегированата младеж. Тя носеше надпис: „Бийфстейк клуб, Кеймбридж, 1910 г.“

Елизабет Кълвертън отиде до тежката махагонова странична маса, взе оттам една четвъртита гарафа и за облекчение на Кристиан, наля по два инча уиски във всяка от трите изискани, нацърбени чаши и с трясък остави гарафата.

— Не мога сега да правя чай. Пустата кухня е студена. И на мен ми е много студено. Ще вземете ли уиски, да? — Тя посочи другите две чаши, взе своята и се върна обратно до огъня. Зад гърба ѝ се намираше гравирана викторианска рамка на камина с изненадваща грозота. От дясната ѝ страна твърда сламена шапка от Ийтън беше окачена на гвоздей, а от ляво, съвсем странно, бяха окачени във форма на ветрило шибалки, употребявани от учениците, отговорници за

дисциплината на по-малките, те бяха вързани с избеляла розова панделка.

— Можете също така да седнете. След като сте тук — рече тя сърдито.

Кристиан, който се чувстваше зле, грабна уискито и потъна сред разтегнатите пружини и кучешката козина. Едуард остана прав. Елизабет Кълвертън погледна към Кристиан и после към Едуард, чиито гръб беше към прозореца и лицето му беше в сянка. Тя замълча и после се обърна към него.

— Добре, знам кой сте. След като сте си създали главоболието да ме намерите, предполагам, че е важно... — брадичката ѝ борбено се надигна. — Преди да минем нататък, вероятно ще желаете да обясните. Какъв точно е вашият интерес към племенницата ми?

Настъпи кратка тишина. Ръката на Кристиан в момента, както приближаваше чашата с уиски към устата му, замръзна. Той почувства нервно и почти непотуσιμο желание да се разсмее. Поне веднъж Едуард би могъл да си намери майстора.

Едуард направи стъпка напред. Лицето му излезе на светлината и той погледна директно в Елизабет Кълвертън.

— Разбира се — каза той студено. — Аз я обичам и искам да се ожена за нея. Надявам се, че това отговаря на вашия въпрос?

Елизабет Кълвертън очевидно беше слисана — състояние, което не ѝ беше много познато. Кристиан можеше да се басира за това. Тя се поколеба, примигна, погледна надолу към чашата си, после отново нагоре. След това внезапно и силно се разсмя.

— Добре, вие сте директен, предполагам. Това е нещо — Тя замълча, — ако седнете, ще ви обясня защо това е една дяволски абсурдна идея... — Тя посочи към чашата с уиски на страничната маса и леко злобен пламък светна в острите ѝ сини очи. — И ако бях на ваше място, бих взела това, може да ви потрябва.

— Нейното име е Крейг. Елен Крейг — първото име се пише и произнася по френски маниер, което ви дава представа за вкуса на нейната майка. Тя беше една глупава и превзета жена. Елен! А момичето е на шестнайсет, седемнайсет ще направи догодина.

Тя каза всичко това без предисловие, седейки в едно от дълбоките кресла до камината, с чаша уиски в едната ръка и цигара „Синиър сървис“ без филтър в другата. Пое дълбоко, закашля се и

когато Едуард, сега също седнал не ѝ отговори, изглеждаше леко разочарована. Жена, която не обича мъжете, помисли Кристиан, жена, която обича да смуче кръв.

— Какво още... — Тя замълча, гледайки размишляващо Едуард. — Вие очевидно мислите, че аз мога да ви помогна, а аз не мога. Аз едва познавам момичето и нямам ни най-малката представа къде е сега. Тя може отново да ми се обади, но се съмнявам.

Едуард гледаше към ръцете си с овладяно лице и Кристиан, който знаеше какво той вероятно мисли, изпита прилив на съжаление. Брой лъжите, помисли: име, възраст, къде е израснала — три, досега. Кристиан се наведе напред.

— Но тя е била тук в началото на годината? Ние разбрахме това...

— Разбира се, че беше тук. — Елизабет Кълвертън изглеждаше раздразнена. — И това беше дяволски безсмислено и неудобно. Тя ми беше изпратила телеграма, която беше закъсняла. Накрая пристигна три часа преди да пристигне самата тя. Проклети глупости върши. Ако ми беше писала щях да ѝ кажа да не идва. Но като беше дошла, трябваше да остане, разбира се. Какво друго можех да направя?

Нотка на вълнение трепна в гласа ѝ. Едуард я погледна. Елизабет Кълвертън пресуши уискито в чашата си. Тя сковано се надигна от креслото и пак си наля. Без сода, без вода, ръката ѝ леко потрепери и чашата дрънна, докосвайки гарафата. Тя се върна в креслото си. Кристиан я наблюдаваше с интерес. Това, че тя чувстваше някакво вълнение, беше очевидно, това че се опитваше да го прикрие, също беше очевидно. Той хвърли поглед към Едуард, очаквайки да я подтикне, но Едуард не казваше нищо. Едно от неговите знаменити мълчания! Сега Кристиан можа да види колко ефикасни можеха да бъдат те. За негова огромна изненада Елизабет Кълвертън погледна към Едуард, погледна назад към огъня, дръпна от цигарата си и после, неподтиквана от никого, започна да говори с пресеклив, негодуващ глас.

— Това вероятно звучи жестоко. Трябва да обясня. Аз никога не съм се разбирала с нейната майка. Вайълит и аз бяхме като котка и куче. Между нас никога не е съществувала обич. Тя може да е твърдяла обратното, когато това е служело на нейните цели, но аз никога не съм я харесвала. Дори и като дете, и когато тя напусна от сърце се

зарадвах, че няма да я видя. Тя пишеше понякога, но аз не отговарях на писмата ѝ. Разбира се, знаех, че има дете. Тя се опита да получи покана и да се върне преди то да бъде родено — винаги го правеше, когато имаше проблем от какъвто и да е род... — Тя замълча, дръпна от цигарата си и хвърли фасата в затихващия огън. — Това беше много отдавна. Преди шестнайсет години. Аз всъщност оттогава не съм била в контакт с моята сестра. Моята полусестра. Не знаех, че е починала. Не знаех дори, че е била зле. Докато получих телеграмата и момичето внезапно изникна. После... Ами, ако съм искрена, трябва да кажа, че бях изненадана. Вайълит като че ли я беше отгледала доста добре. Тя се оказа приятно момиче. С добри маниери, добре говорещо. Доста чаровно, помислих в началото. Не изглеждаше много добре, беше твърде уморена, бледа, очевидно разстроена от смъртта на Вайълит. Нямаше къде да отиде. За, това, естествено, аз трябваше да я покана да остане тук — Тя замълча и две червени петна се забелязаха върху страните ѝ. — Надявах се това да бъде временно уреждане на въпроса. И после... Ами, аз доста харесах момичето, и започнах да се замислям дали да не я оставя да живее тук... Сама съм, виждате и имам този проклет артрит. Нямам помощник в къщата, нито в градината. Имахме шестнайсет години по татково време. Сега трябва да се боря съвсем сама... — Тя гневно повдигна рамо. — Никога не ѝ споменах тази идея. Нямах възможност. Тя остана точно три дни и после си тръгна. Представям си, мислила е, че имам пари и когато е открила, че нямам, тя напусна. Измих си ръцете от нея. Кое то трябваше да направя още в самото начало.

— Разбирам. — Едуард гледаше към ръцете си, после стана. Отиде до прозореца и погледна към градината. Бързо се стъмваше. — Чудесна градина — каза той замислено. — През лятото трябва да е много красива.

Кристиан ги погледна с изненада. Едуард изглеждаше съвършено искрен и той не можеше да разбере защо си губеше времето. Имаше хиляди въпроси, които напиреха в неговия собствен мозък и той едва изчакваше да започне да ги задава. Кристиан замълча и Елизабет Кълвертън, както Едуард очакваше, започна да говори отново. Гласът ѝ в началото предизвикателен и отбранителен, постепенно омекваше.

— Беше чудесно, наистина чудесно, когато бях дете, преди войната, когато тук имаше персонал, когато имаше пари. — Тя отново

се разсмя. — Сърцето на баща ми би се сразило, ако виждаше всичко сега. Той го създаде, виждате. О, неговият баща го е започнал, но това беше градината на моя баща. Той беше голям растениевъд. Един фантаст. Всичко, което зная съм го научила от него. Ние бяхме много близки. Особено след смъртта на майка ми. Аз му бях като син...

„Не сте ли сега?“, помисли Кристиан, поглеждайки я. Едуард се обърна, лицето му беше внимателно и съчувствено, очите му гледаха право в тези на жената край огъня.

— Започвам да разбирам — каза той. — Аз също бях много близък с моя баща. — Едуард седна отново и погледна към огъня. Изглежда се колебаеше. — Той вероятно се е оженил отново? — гласът му беше спокоен и замислен.

— Да, когато бях на седемнайсет. Много несполучлив брак, за който той съжаляваше. Тя се казваше Берил. Берил Дженкинс. Една отвратителна, вулгарна жена. Аз я ненавиждах. Тя може би се харесваше на определен тип мъже, предполагам. Типът, който харесва барманките, оперетните балерини. Тя имаше малко пари, беше вдовица на някакъв пивовар или нещо подобно, не се интересувах. Мисля, че парите я доведоха до това. Баща ми имаше дългове. Той едва ли й се беше възхищавал. Тя бе съвсем непредставителна. Никой от нашите приятели не я приемаше. Тя изолира баща ми, манипулира го...

— И Вайълит беше нейна дъщеря?

— Да. Вайълит се роди година след като те се ожениха. — Тя отсече отговора, синият ѝ, остър поглед говореше за незабравен гняв. — Нейната майка напусна баща ми скоро след това. Тя умря година или две по-късно. Вайълит остана тук — Тя гневно посочи към мрачната стая. — Израсна тук. Моят баща, горкичкият, безумно я обичаше...

— Това трябва да е било много мъчително за вас — промърмори Едуард и нейните сини очи пламнаха.

— Не съвсем. Моят баща ме обожаваше. Знаех това. Ние бяхме близки. Но Вайълит беше непочтена. Тя си играеше с него. Беше красива по един блудкав начин. Фъфлеше като дете, вечно се притискаше към баща ми, катереше се по коленете му, обвиваше врата му с ръцете си — такива неща. Аз самата се отвращавам от подобно поведение. Така баща ми се чувстваше защитник, предполагам. Тя беше много срамежливо дете или се преструваше. Не можеше мравка

да настъпи. Нямах мозък, разбира се. Не можех да я понасям. — Тя замълча. — Тя винаги искаше да стане актриса, дори още като беше малка. Опитваше да се упражнява пред моя баща. Това е всичко. Гласеше се с часове пред огледалото, рецитираше му в хола след вечеря — противни, превзети глупости, Тенисън, главно. Нямах какъвто и да било талант, но баща ми беше много любезен човек. Той я насърчаваше, а после тя го въртеше около малкия си пръст. Убеди го да я води по екскурзии — неща, които ние тогава трудно можехме да си позволим. Спомням си, че веднъж той я взе със себе си до Париж. Париж! Аз казах това на Елен. Исках тя да разбере защо мразех майка ѝ толкова много. Беше толкова нечестно. Аз го обичах. Грижех се за него. Той не значеше нищо за Вайълит — два месеца след като я заведе в Париж тя избяга. Присъединила се към някаква третостепенна пътуваща трупа. Сменила си името. Някакъв мъж е бил замесен, предполагам. Някого, когото е срещнала. Вайълит не би имала смелостта сама да го направи. — Тя замълча и презрително погледна настрана. — Това уби баща ми. Тя никога не се върна и разби сърцето му. Проклетият глупав доктор каза, че е от пневмония, но аз знаех, че не е. Беше от мъка. Смятах Вайълит отговорна за неговата смърт и сега я смятам. Тогава ѝ писах и ѝ казах. Не исках никога повече да я видя.

Кристиан забеляза, че Едуард се беше намръщил. Той поклати глава, като чели искаше да си спомни за нещо, но не успяваше. В тишината, която последва Елизабет Кълвертън запали нова цигара. Тя като че ли съжеляваше за своите изблици, защото когато започна да говори отново, гласът ѝ беше по-премерен.

— Не я видях — продължи тя. — Тя пишеше от време на време. Направи глупав брак — това можеше да се предположи. Някакъв американски войник. Дъщерята се роди тук, после двете го последваха в Америка. Не е продължило дълго, предполагам. Не си спомням подробностите, а изгорих писмата. — Тя замълча. — Имам адреса, където живееха, пазех това. Някъде на юг. Мога да ви го дам, ако искате, но това едва ли ще ви помогне. Момичето не би отишло отново там.

— Мислите ли, че не?

Елизабет Кълвертън се бе подразнила от Едуардовия спокоен въпрос. Тя го изгледа през рамо.

— Сигурна съм в това. Тя мразеше мястото. Така ми каза. Вярва го, може би.

— Мислите ли, че е казала и други неща?

— За миналото — не. — Тя отвори капака на едно писалище и затършува вътре между хартиите. — А, тук е адресът. Това е телеграмата, която прати момичето. Можете също да я вземете. Аз не я искам. — Тя замълча, гледайки към Едуард, с двете парчета хартия в ръка. После му ги подаде. — Казах ви, момичето беше силно разстроено — добави тя рязко. — В началото беше много спокойна, но имаше и пристъпи на плач. Дълго мълчание. После различни, изопачени истории за майка ѝ и за себе си. После напусна. Реших, че всичко беше твърде цветисто. За да бъде милостива, ще кажа, че тя очевидно беше още много силно потресена от смъртта на майка си. А това място явно е било едно разочарование за нея... — Тя замълча, сините ѝ очи станаха по-твърди. — А ако не съм милостива, ще кажа, че тя беше фантазьорка. Точно каквато винаги беше нейната майка. Честно казано, радвам се, че си отиде.

Докато говореше, тя се насочи към вратата, като че ли да покаже, че разговорът е свършил. Мъжете се изправиха, но на вратата тя внезапно се обърна, взряна в Едуард с острите си сини очи.

— Аз, разбира се, чух за вас. — Гласът ѝ звучеше отстъпчиво. — Вие имате коне, нали? Джак Дуайър е ваш треньор.

— Да. — Едуард изглеждаше леко озадачен.

Елизабет Кълвертън му отправи непроницаема, злобна усмивка.

— Тогава може би ще разберете, когато ползвайки се от своя опит, аз казвам, че независимо дали това се отнася за коне, кучета. — Тя посочи към лабрадорите — или хора, наследствените черти рано или късно се проявяват. Не зная нищо за родословието на нейния баща, разбира се, но бих казала, че Елен твърде много прилича на своята майка. Може би ще бъде добре също така и вие да запомните това. Мъжете са изключително глупави по отношение на жените, така че не вярвам да се вслушате в думите ми. Обаче, след като сте били толкова дълъг път, за да дойдете, бихте могли да се възползвате както от моя съвет, така и от информацията, която ви дадох.

Тя се обърна и влезе в хола. Кристиан, объркан от нейната грубост, усети, че започва да се изчервява. Едуард изглеждаше невъзмутим. В хола той любезно се ръкува и благодари на Елизабет

Кълвертън за нейната помощ. Неуспехът ѝ да го разстрои я дразнеше, помисли Кристиан.

В ролс-ройса той се облегна върху седалката и въздъхна.

— Мили Боже, каква отвратителна жена. „Нейното бащино родословие“. Жени като нея ме карат да се срамувам, че съм англичанин.

Едуард повдигна рамене:

— Тяхното разпространение не се ограничава само в Англия, знаеш. Възможно е да се натъкнеш на тях и другаде.

— Не, ако ги избегна. — Кристиан го изгледа отстрани. — Ти приемаш всичко много спокойно. Бях малко разочарован. Умирах от желание да бъдеш заплашително груб.

— Нямахте защо. Освен това, тя ми беше в помощ, мисля.

Едуард обърна лицето си към прозореца и погледна в тъмното. Кристиан го наблюдаваше с любопитство.

— Беше ли? Мисля, че от нея не получи никаква помощ.

— Не непосредствена помощ, може би. Но, след време... — Едуард замълча, после импулсивно се обърна към Кристиан. — Чувствам, че имам нужда да я познавам, Кристиан, че трябва да я познавам, за да я намеря. Да зная коя е тя. Да зная какво желае.

Кристиан го изгледа спокойно.

Пламенността на Едуардовото лице, изразът на очите му, напомни на Кристиан много по-младия Едуард, онзи, когото той познаваше като момче. Беше трогнат, но и разтревожен за него.

— Ти предполагаш, че това, което тя иска, си самият ти, — каза той внимателно, поставяйки ръка на Едуардовото рамо. — Да предположим, че не бъде такъв случаят, когато я срещнеш.

Едуард се колебаеше:

— Дори да е така — отговори кратко той и отново обърна глава настрани.

На летището в Плимут един от помощниците очакваше Едуард. Ролс-ройсът продължи до края на бетонната писта. От другата страна самолетът на Едуард го очакваше. Двигателите бяха запалени, един стюард се навърташе на осветената му врата. Кристиан остана в колата, която трябваше да го върне обратно в Лондон. Едуард излезе, застана на края на пистата, говорейки със своя помощник.

Валеше и духаше силен вятър. Едуард стоеше там и говореше с човека, очевидно не обръщайки внимание на вятъра и дъжда. Кристиан видя лицето му, то беше тревожно и бледо на блясъка на самолетните светлини. Вятърът засили порива си. Едуард попита нещо и човекът кимна. Само за момент Едуард повдигна глава и погледна небето, после потупа човека по рамото и се върна към колата.

Кристиан отвори прозореца. Дори преди да беше видял израза в лицето на Едуард, той знаеше какво вероятно се бе случило.

— Намерили са следите на Синлкер ли?

— Да. Днес следобед.

— В Париж ли се връщаш?

— Не. Не Париж. В Рим.

— Добре, добре, добре.

Очите им се срещнаха за миг, после Едуард се върна обратно.

— Успех — извика Кристиан, когато колата потегли, но не беше сигурен, че Едуард го е чул. Той хвърли поглед към овладяното му бледо лице. Дъждът шибаше голата му глава.

Колата тръгна. Когато Кристиан погледна назад, Едуард вече беше в самолета и вратите се бяха затворили.

Филмът се наричаше „Нощна игра“, а действието се развиваше изцяло през часовете на деня. „Доста типичен пример за извратеността на Чад“, мислеше Левис. Той не харесваше заглавието, което му подсказваше порнографски лудории, но Чад беше непреклонен. Когато Левис спореше, Чад просто се кискаше и казваше, че на френски звучало по-добре.

През последните две седмици Левис с раздражение си даваше сметка, че той, който беше дал петдесет процента от необходимата за снимане сума, който беше уредил безплатно настаняване за целия екип, имаше много слаба представа за какво щеше да се разказва във филма. Дори в последния ден от снимането беше в същата неизвестност, както и в първия. Стоеше на върха на стълбището в „палацото“ на принцесата по пижама, стиснал здраво чаша с „алка селцер“. Беше шест сутринта и той имаше тежък махмурлук. Долу, в широкото мраморно фоайе чакаше директорът на продукцията, който беше французин, и наблюдаваше прехвърлянето на последната част от

съоръженията. Разпиляна група от екипа му помагаха и възпрепятстваха: единият беше французин, друг американец, а останалите италианци. Техният многоезичен разговор го ободряваше.

Левис ги наблюдаваше навъсено. Чад и Елен вече бяха напуснали. Последните сцени бяха снимани в Трастевере. Левис не беше необходим. От него не бяха имали нужда през последните дни. Той пресуши чашата с „алка селцер“. Откъм кухнята, малко настрана, дочу приглушен кучешки вой. Добре, винаги би могъл да разходи някое от проклетите кучета, това беше полезно, предполагаше той.

Неприятното беше, че Чад беше по природа много потаен, реши Левис, когато се връщаше в стаята си и си поръча силно черно кафе. Левис беше открил, че когато работеше, той ставаше патологично потаен. Още нищо не му беше показал черно на бяло. Разбира се, нямаше нищо подобно на снимачния сценарий, за който той често говореше. Всяка сутрин Чад се завръщаше при снимките с наръч намачкани листове, покрити с паешки знаци. Тогава той навлизаше сред бъркотията от актьори със своя оператор Виктор или с някой от неговия екип. Боядисваше парчета хартия, скубеше си брадата, търкаше си очилата и мърмореше. Съвсем не харесваше да вижда Левис наоколо си и много се отегчаваше, ако Левис научаваше тайните на техните шушукания, както в началото се беше опитал.

Левис нямаше опит в правенето на филми, но му се струваше, че Чад работеше в създадена хаотична атмосфера. Той постоянно си променяше намеренията. На един актьор казваше едно по повод на определена сцена, а на друг абсолютно различно. Той променяше сюжетните линии. Задоволяваше се с първото снимане, когато сцената се струваше на Левис съмнителна бъркотия и повтаряше снимането, когато очевидно първата беше най-добра. Никога не стоеше спокойно. Според идеята на Левис режисьорът седеше в плетен стол и режисираше. Чад изобщо нямаше стол, винаги беше на крак, промъквайки тлъстото си тяло между апаратурата, препъвайки се в кабелите, взирайки се, мушкайки, подреждайки, суетейки се. Можеше да прекара по цял час подготвяйки един кадър, а друг път можеше да разкарва някой от изпълнителите на двете мъжки роли наоколо като играчка с часовников механизъм. Неговите крака трябваше да бъдат тук, главата му трябваше да бъде там — точно с линията на ръба на прозореца. След изпълнението на Еленината роля, той трябваше да

преброи до пет, после да обърне глава към камерата. „Така. Не, не от този ъгъл, от онзи ъгъл, да...“

Въпросният актьор, Лойд Бейкър беше млад американец. Чад го беше хванал някъде в Париж. Беше му дал тази роля заради неговите вежди, или поне така беше казал. Левис се съгласи, защото му излизаше евтино. Той не беше много блестящ, но беше прекарал шест месеца в Студиото за актьорско майсторство.

— Каква е моята мотивация да стоя тук? — отчаяно се вайкаше той, докато Чад преместваше с един инч лактите му. — Искам да кажа, като какво искаш да виждаш в мое лице? За какво тук мисля, Чад?

— За ебане? Ами, мисли за нещо определено. Мисли за майка си, мисли за Бин Кросби. Дръж проклетото си лице на една линия с ръба на прозореца...

— Не мога да го направя — красивото актьорско лице се приготви да се намуси. — Ако нямам своята мотивация, няма да се получи.

— Слушай. — Чад го хвана за лакътя. — Чувал ли си за Грета Гарбо?

— Разбира се, че съм чувал за Грета Гарбо. Не съм тъп.

— Знаеш ли един от най-великите кадри на Гарбо? Един от най-големите кадри от всичките нейни филми? Краят на „Кралица Кристина“, нали, това е последният кадър от филма. Ние взимаме този голям едър план на лицето й... То е като някакво мистерия, знаеш ли, неразгадаема мистерия. Знаеш ли как Мамулиан е постигнал този кадър? Знаеш ли какво е казал той на Грета? Казал: „Не мисли за нищо, Грета, за нищо“, и тя така направила...

Настъпи дълга тишина. Лойд Бейкър въздъхна:

— Окей, разбрах. Обръщам се към камерата. Не мисля за нищо. Но каква е моята мотивация?

— Исусе Христе! Забрави, каквото казах. Забрави за филмите. Забрави за прозореца. Просто го направи.

Те го направиха. Изглеждаше съвсем неорганизирано на Левис, но Чад просто каза: „Копие“ и след това изглеждаше творчески доволен от себе си.

След този случай Левис отиде да се разтуши в близкия бар със силно питие. Той реши, че тук съществуваха две възможности: или Чад беше гениален, както той твърдеше, или беше завършен клоун. Ако

Левис би трябвало да се обзаложи по този въпрос, би казал, че нямаше разлика.

Няколко години по-късно, разбира се, когато Чад току-що беше станал собственост номер едно на Холивуд, детето чудо на американското кино, Левис никога не признаваше тези свои начални съмнения. „Аз винаги съм знаел, никога не съм оспорвал неговия гений“, казваше той с надута баналност — И кой би го оспорил? По-късно Левис беше много доволен, че когато се беше усъмнил, си беше държал устата затворена.

Той мълчеше, докато отпиваше от черното кафе и отлагаше малко момента, когато би трябвало да приеме, че денят е започнал, той беше мълчал поради две основни причини. Първо, защото малко се страхуваше от Чад, въпреки че никога не го признаваше. Второ, виждаше, че неговите съмнения не се споделяха от никого. Независимо че Чад се отнасяше много грубо с тях, Елен и другите актьори благоговейно го слушаха.

Екипът го обожаваше. Повечето бяха французи и някои от тях Чад беше срещнал миналата година, когато във Франция беше работил като асистент на младия режисьор Франсоа Трюфо за филма „Четиристотинте удара“, станал сега европейска сензация. Единствено неговият оператор, Виктор, беше учил заедно с Чад и беше работил с него в Америка върху различни, евтино струващи късометражни филми. Той очевидно уважаваше Чад. В очите на снимачния екип Чад можеше да привлича изгодата и висшето влияние и тъй като всички те бяха професионалисти с растящ престиж в европейските филмови кръгове, Левис до известна степен приемаше тяхната преценка.

Всички изглеждаха на Левис много напрегнати и високо интелектуални, неподходящи за толкова много насмешки. Говореха за черни филми, за постановки, надълго обсъждаха авторската концепция, а в почивките четяха „Кинематографически бележки“. Имаха чудат вкус по отношение на филмите. В един момент славословеха режисьори като Вайда, Франжу и Реноар, за кои го той никога не беше чувал, и новоизявилите се като Годар, Шаброл и Трюфо. На следващия ден венцехвалеха американските филми, които Левис беше гледал като момче — уестърните, детективските филми и комедиите. И независимо от факта, че Левис не беше се замислил за тях повече от това, да каже, че му харесваха, хората от екипа не на

шега ги обсъждаха кадър по кадър, роля по роля, като че ли представляваха голямо изкуство. Това водеше Левис до отчаяние и ако продължаваше твърде дълго, щеше съвсем да го обърка.

В същото време, Левис, който не беше интелектуалец и който „от само себе си“ не се доверяваше на интелектуалците, се учудваше как се бе въвлякъл в тези луди кръгове. Той се чудеше сега, когато пресушаваше чашката си кафе и тръгна да си вземе душ. Разбира се, знаеше отговора. Беше се забъркал заради Чад, а остана обвързан заради Елен.

Мислеше за нея, когато застана под душа, за особената деликатност и красота на нейното лице. Мислеше за хладния ѝ леко дрезгав глас. Мислеше за непоклатимата ѝ сдържаност, за нейното спокойствие, за физическата ѝ скромност, която беше толкова възбудителна. Представяше си тялото ѝ, което никога не беше виждал съблечено. Ефектът, както можеше да се предскаже, беше, че той се възбуди. По-малко предсказуемия ефект беше, че това го смути. То извикваше в него всички видове смътни емоции, при чието обяснение Левис се чувстваше напълно объркан.

Най-близката за обяснение от тези емоции, беше тази, че Елен го караше да се чувства защитник. Това го безпокоеше. Защитник? Тук имаше нещо ужасно погрешно.

На няколко пъти през последните седмици Левис страдаше от необяснимо безсъние. С леки, тихи стъпки, той преминаваше коридорите на „палацото“ до вратата на стаята, където спеше Елен. В пижама и халат, чувствайки се смешен, той стоеше там, неспособен да почука, неспособен да влезе и също така неспособен да се върне обратно в леглото. Един-два пъти като че ли беше дочул отвътре плач. Един-два пъти беше натискал дръжката на бравата, но я беше намирал заключена. Тогава се беше измъквал обратно. Това лишено от действителност поведение не беше характерно за него и Левис не можеше да си го обясни. Понякога се опитваше да си представи какво би правил, ако отвореше вратата и влезеше вътре. Той очакваше възбудителни образи да разцъфнат в съзнанието му. Левис мислеше за себе си като за расов кон, но за негова изненада, се виждаше на леглото до Елен. Елен се нуждаеше от него и той много внимателно я държеше в ръцете си.

Левис се отмести от душа и започна да се бърше с хавлиената кърпа. Имаше много неща, за които би трябвало да помисли. За тазвечерното парти по случай края на снимките — трябваше да се погрижи за завършването на подготовката му, да вземе парите, чието прехвърляне беше уредил, искаше да купи подарък за Елен, имаше намерение да намине и до наетата квартира в Трастевере. Но за негово недоумение вместо с тези неща, умът му беше изпълнен само с образа на Елен. И по-точно един от образите, от преди няколко седмици, около десетия ден, откакто бяха започнали снимането на филма.

От серията снимки в „палацото“, имаше една сцена, в която Елен стоеше до прозореца и трябваше да се обърне и да погледне единия от любовниците си във филма, а Левис не можеше да си спомни кой точно. Сцената беше проста, без думи. Чад я беше накарал да я повтори двайсет и четири пъти. Застани, обърни се, погледни. Двайсет и четири пъти.

След това Чад беше отишъл при Елен и ѝ беше измърморил нещо. После тя го беше направила отново. Нито веднъж не се беше оплакала, не показваше признаци на раздразнение, на нетърпение, на умора, въпреки че сцената трябваше да се направи след цял ден снимки. Тя не спореше, както винаги правеше Лойд Бейкър, а просто спокойно изслушваше Чад, рядко казваше по нещо, което Левис не можеше да чуе, и след това го повтаряше. До този момент Левис мислеше, че отношението му към Елен беше просто: той я желаше и точка. Но този следобед нещо се случи с него. Стоеше в края на стаята, обграден от екипа и апаратурата и въпреки това беше сигурен, че не го интересуваше колко пъти ще бъде повторена сцената или че беше толкова натясно. Той би стоял там винаги, само за да наблюдава лицето ѝ, за да наблюдава нейните движения.

Застани, обърни се, погледни. Застани, обърни се, погледни. Образът ѝ се задвижи в неговото съзнание, както през всичките предишни седмици. Не можеше да се освободи от него, нито можеше да си обясни неговото очарование. По-късно моли Чад да му обясни сцената, а Чад се бе усмихнал знаещо и потайно. Чрез тази усмивка той се почувства изключен, тя подсказваше мистерии, до които той нямаше достъп.

— Обясни ми образа, който Елен изпълнява, Чад. — Той беше попитал напористо. — Някак си ми изглежда безсмислен. Искам да

кажа, защo тя постъпва по този начин? Коя, по дяволите e тя?

Чад се беше усмихнал внимателно:

— Тя e липсващата жена — каза той.

Бележката още повече раздразни Левис, но я запомни. Сега, когато образът на Елен отново и отново се въртеше в ума му, той започваше да разбира какво тогава Чад беше искал да каже.

— „Липсващата жена“? — веждите на Лойд Бейкър се събраха. — Защо липсваща? Имам предвид, аз зная къде живее тя, за Бога, аз я натискам, Чад. Аз я натискам и другият приятел я натиска също, и когато аз научавам, това ме подлудява. Така че, как така e липсваща? — Той поклати глава, като че ли за да размести нещо, което упорито се беше загнездило в мозъка му. После лицето му бавно се проясни. — О, разбирам. Започнах да схващам. Искаш да кажеш, че тя e като загубена и само, когато среща мен, тогава тя...

— Не, Лойд. — Чад изглеждаше много търпелив. — Не това искам да кажа.

Лойд навъсено наведе глава:

— Ами, мисля, че ние във всички случаи губим дирята. Имам предвид, че това e една от моите главни сцени. Цяла нощ съм седял да работя върху нея. Ако можем, нека за секунда да се концентрираме върху моята роля. Струва ми се, че моята мотивация тук e малко неясна.

— На всички мотивацията e неясна, Лойд. Такъв e животът.

— Така ли?

— Да. — Чад се прозина. — Нека да го направим, окей? Искам да мина по-нататък.

Елен беше слушала този разговор, седнала в другия край на стаята. Това беше малка стая с едно легло и натъпкана с апаратура. Тя се изправи.

Тази сцена, която се явяваше в началото на филма, беше предпоследната, която щяха да снимат. След нея оставаха последните няколко кадъра. Тя мина напред, мислейки: „Почти e свършено. Колко бързо стана всичко.“

През първата седмица, когато беше започнала да работи, тя беше толкова изплашена. Всичко беше толкова странно, толкова сложно и

толкова изнервящо. Всеки ден, когато влизаше, ръцете ѝ бяха потни и трепереха от страх. Нищо отпращаното нямаше смисъл. То я объркваше, това снимане без последователност, отиването напред в историята и после връщането. Тя не знаеше какво нрави половината от екипа, не разбираше нищо от терминологията. Не можеше да схване точката, за която да се залови и постоянно я изпускаше. Ръцете и краката ѝ като че ли бяха вдървени и неестествени. Гласът ѝ сякаш принадлежеше на друг и тя очакваше всяка секунда Чад да изкрещи и да ѝ каже, че е безнадеждна и че не е оправдала надеждите му.

Но Чад никога не ѝ крещеше, въпреки, че се караше на повечето от останалите. Никога не ѝ се присмиваше, нито ставаше нетърпелив, както с Лойд. Той просто отиваше при нея, говореше ѝ спокойно с неговия смешно равен глас и след като го направеше, някак си всичко добиваше смисъл.

— Вярвай в себе си — каза Чад.

Да вярва в себе си? Тя едва ли не се изсмя. Как би могла да вярва в себе си? През тези първи дни като че ли не знаеше коя е. Накрая, срамежливо очаквайки някаква язвителна забележка, тя каза това на Чад. Той внимателно ѝ се усмихна, показвайки жълтите си зъби. Изглежда, че му беше приятно.

— Това няма значение — каза той. — Всъщност, това е хубаво. Ти не си Елен, ти си Ан.

Ан беше името на нейната героиня и някак си, след като Чад каза това, тя започна да обича Ан. Ан я освободи. Ан я направи способна да забрави за своите ръце и крака и да попадне в нейните черти. Ан имаше собствен живот и независимост с изминаването на дните, тя ѝ ставаше все по-близка. Сега, когато Елен заставаше пред камерата, тя не чувстваше страх, само едно чудесно освобождаване и избавление. Това беше Ан, която говореше, Ан, която се движеше, а Елен само я въплъщаваше.

Ан растеше и на Елен ѝ се струваше, че самата тя се свива. Тя с радост приемаше това. Вече чакаше с нетърпение момента, когато започваха снимането на една сцена и се извършваше промяната. През часовете, когато работеше, останалата част от живота ѝ изчезваше. Тогава тя никога не мислеше за Оринджбърг или за Едуард, не мислеше за бебето, не изпитваше вълнение и болка. Ан живееше, а тя умираше. Тя започна да жадува за момента, когато това се, случваше и

след първия месец осъзна нещо, което беше очевидно, но което никога не беше й се случвало дотогава. Създаваше нещо, което беше само нейно, защото въпреки цялото умение на снимачния екип, въпреки, че Чад беше опитен, тя беше тази, която вдъхна живот на Ан. Правеше го тя и знаеше, просто знаеше, че го прави добре.

Досега никога не беше чувствала такова нещо в живата си. Никога. То упражни изключително дълбок ефект върху нея. Накара я да се усеща силна.

Невинаги, наистина. Понякога новата й самоувереност се разколебаваше, понякога тя се чувстваше като предишната Елен, неуверена, несигурна. Но тези моменти на несигурност идваха само, когато беше далече от снимачната площадка и далече от Чад. Когато беше тук, работейки с него, увереността й се възвръщаше отново.

Тя я изпитваше и сега, когато започваше сцената с Лойд Бейкър. Ан я очакваше и тя я поздравяваше като приятелка. Две снимания, три, четири.

В другата част на стаята Чад делово се надигна. Той каза „копие“ и гледайки към Елен с леко намигване през тези негови очила, й се усмихна.

— Окей, сега ще направим финалните кадри. Виктор и аз ще ги направим сами с Елен. Освободете снимачната площадка.

Изглеждаше странно развълнуван, размахваше във въздуха розовите си ръце. Трябва да е, защото почти сме свършили, помисли Елен и внезапно изпита съжаление.

Левис беше наредил на „Чеиз Манхатън Банк“ да направи трансфер на десет хиляди долара в клона на „Банка национале“ на „Виа Венето“. Когато стигна до банката, разбра, че е тръгнал твърде рано, банката беше затворена.

Трябваше да убие половин час. Добре, за това „Виа Венето“ беше толкова приятно място. Той повървя малко по улицата и седна в близкото, разположено на тротоара, кафене, точно срещу хотел „Екселсиор“. Поръча си едно еспресо, запали първата за деня цигара. Слънцето беше силно. Трудно бе да повярваш, че бе ноември, денят приличаше на летен. Левис се настани удобно в стола и се подготви да чака. Хвърли ленив поглед към другите клиенти, седящи отвън.

Повечето бяха италиански бизнесмени, мъже в тъмни костюми и с тъмни очила, спрели в кафенето на път за работа, четящи утринния вестник. Отстрани поглед от тях, вдигна лице към слънцето и започна да прави планове. Един от мъжете в тъмни костюми гледаше Левис напрегнато, но Левис не го забеляза. Той отново мислеше за Елен.

Ако Чад свършеше по разписание днес, както сега със сигурност изглеждаше, щеше да бъде вързан с монтирането на филма през следващите шест или осем седмици, предполагаше да го завърши около Коледа. Смяташе да прави това в Рим при едни приятели и вече беше предложил, докато бъде зает, Левис да си вземе отпуска. Той предлагаше по-нататък с любезна усмивка Левис да вземе и Елен със себе си.

— Ние не искаме да я загубим отново — каза Чад.

Елен, която знаеше за неговия план, не го коментира. Тя отклоняваше всички опити на Левис да изтръгне от нея категорично обещание. Междувременно, Левис беше пълен с идеи.

Той имаше няколко адресни книги, всички те бяха пълни с имената на заможни и щедри приятели на своите родители и на своите собствени познати. На всички тях можеше да се разчита, че биха приели Левис и Елен като свои гости за известно време. Това, мислеше Левис, би й се сторило не толкова компромисно, отколкото да отидат на хотел. Беше сигурен, че това би я стреснало. Но приятели, и то приятели, които живеят на такива очарователни места: Тоскана например, или Венеция, Ница, Кан. Швейцарските Алпи, Гстаад — не, той би причинил объркване в Гстаад. Това можеше да не излезе добра идея. Лондон, може би. Лондон беше забавен в дните преди Коледа, и може би всички бяха забравили вече онова парти, на което нахълта полицията.

Биха могли да отидат още по-далеч. Мексико — Акапулко например, Бахамите, Западна Индия. Той мечтателно обмисляше възможностите. Мисълта да предложи на Елен да си избере място по света му доставяше удоволствие.

Примерно, биха могли да отидат в Бостън. Би могъл да заведе Елен у дома в Бийкън Хил. В дома на майка си и баща си, които винаги, когато говореше с тях, а това не се случваше често, настояваха да се върне вкъщи. Елен дори би могла да хареса там, си помисли. Тази незначителна къща, изпълнена със стари английски вещи,

организирана от разумни, изпълнителни слуги, които са със семейството около двацет години. Той видя образа на Елен стояща до камината на чашка чай с майка му.

Но не, бързо отхвърли тази идея. Как би могъл да помисли да я заведе там? Той мразеше Бостън и никога не искаше да се върне. Знаеше какво е Бостън. И той в края на краищата отдавна го беше напуснал. Откакто се помнеше, Левис Синклер се бе опитвал да избяга. Откакто се помнеше, неговото семейство имаше изработен свой план за него и бяха презрителни, когато Левис се опитваше да им предложи алтернативни възможности.

Левис разбираше защо всичко се беше случило, но това не го правеше по-лесно поносимо. Неговите родители, Роберт и Емили, бе трябвало да чакат двацет години, докато им се роди син. Четирите дъщери, които предшестваха Левис, бяха много обичани, но от известна гледна точка от дъщерите нямаше полза. Дъщерята нямаше да носи името и традициите на Синклерови. Дъщерята не би могла да ръководи една инвестиционна банка. „Аз бях толкова щастлива, когато ти се роди, че плаках, Левис“, казваше Емили. Това тя често повтаряше. Когато той беше малък, това го изпълваше с гордост, когато порасна, го караше да се чувства впримчен.

От самото начало на него му беше давано само най-хубавото. От самото начало неговите привилегии бяха придружавани от високо благородни лекции. Според собствените му родители очебиещото консумиране на богатството беше анатема. Привилегиите и парите бяха приемливи само, ако бяха балансирани с чувството за социален дълг. Той беше отгледан едновременно в разглезеност и строгост. Правени му бяха щедри подаръци: хубави книги, сериозни играчки, конструкторски игри, чертожни дъски, бои за рисуване. Левис още помнеше мъченията по коледите и рождените дни: колко беше копнял за пушки, за кънки, за комикси, за топки. Как трябваше да се преструва, че не е разочарован, когато те с усмивка и нежност му ги отказваха.

Водеха го на уроци по танц, на концертите на Бостънския симфоничен оркестър. Беше внимателно въведен в изкуството — първо в музеите и галериите, после в частните колекции на своите безбройни чичовци, братовчеди и лели.

Когато поотрасна, го запознаха с тениса, плуването и скуоша. Левис имаше атлетически дарби и обичаше спорта. Но той проклинаше тези частни подготвителни сесии така, както проклинаше и културата, с която беше тъпкан насила. В тях нямаше забавление, както всичко друго, те бяха „уроци“. Животът му представляваше един дълъг урок и когато порасна, Левис разбра нещо ужасно: това беше един урок, в който той никога не получаваше високи бележки.

Тогава беше започнал да се напъва много. Умът му се пръсваше от информация, която упорито отказваше да смели. И въпреки това, той никога не успя да задоволи изискванията на своите родители. Трябва да работи още по-усилено, му обясняваха те — баща му директно, майка му по-деликатно. Той беше Синклер, за него не беше достатъчно да минава как да е, а трябваше да превъзхожда другите.

Той нежно обичаше майка си и благоговееше пред баща си. Неговата смущаваща негодност да им достави удоволствие, дълбоко нараняваше Левис. „Обичам те, мамо“, казваше той когато беше малък, тичаше към Емили, опитваше се да се изкачи в скута ѝ и да я прегърне. Но Роберт Синклер беше изразил мнението, че Левис е прекалено разглезен и Емили трябваше с виновен поглед да го отблъсква, когато той правеше така. „Не се прави на бебе, Левис“, казваше тя. „Трябва да работиш повече, това е всичко“. И го целуваше също с чувството за вина.

Левис остави чашата си с еспресо, тя тракна в чинийката. Раздразнено погледна към часовника си. Трябваше да чака още петнайсет минути. Защо беше започнал да мисли за Бостън, защо? Вече беше на двайсет и пет години, пораснал мъж, и все пак, когато мислите му тръгнаха точно в тази посока, като че ли годините изчезнаха. Тогава се чувстваше така объркан и безпомощен, както когато беше дете. Спомените прелитаха назад, кипяха в ума му — унижение след унижение. Те го караха да се чувства безсилен и го изпълваха със сляп, болезнен гняв. Дори и сега, седейки тук той усещаше голямото страдание на своето детство, бликащо отново в сърцето му: „Не е честно, не е честно“.

Съвсем съзнателно — това беше един трик за измъкване, който употребяваше, той се опита да се съсредоточи върху успехите на своя живот, а те не бяха толкова много — когато беше знаел какво прави и беше сигурен, че го е направил добре.

Беше имал постижения на футболното игрище, първо в Гротън, после в Харвард. Те винаги го бяха изпълвали с трепет, докато родителите му ги бяха приемали с пренебрежение. Украсен с каска и подпльнки, Левис се мислеше за бог. Той беше имал жени, винаги беше имал успех при тях, още от самото начало. И накрая, той имаше приятелството с Чад.

Левис се усмихна в себе си, размествайки се леко на стола. Родителите му не бяха одобрявали повечето от жените, минали през неговия живот — шокирани, беше по-точната дума. Те и Чад не бяха одобрили също. Този факт правеше голямо удоволствие на Левис. Да поеме обратна посока, да пренебрегне родителските желания — това го изпълваше с триумфално отмъщение. Животът му повече не представляваше придвижване към следващия урок, нямаше повече неуспехи, беше отхвърлил всичко, беше изоставил Бийкън Хил и всичките мухлясали стойности, с които той беше натъпкан.

Беше вече самостоятелен мъж, водещ свой собствен живот, който не представляваше провал — никога в действителност не беше, такава бе само интерпретацията от страна на неговите родители, а той я беше отхвърлил, заедно с всичко друго.

Запали нова цигара. Мина една проститутка и той ѝ намигна. Чувстваше прикритието на своята идентичност, която пак бе надянал на раменете си. Той беше бунтар, определи сам себе си. Винаги е бил бунтар, наистина, можеше да разбере това сега. Не неудачник, а бунтар. Беше се убедил напълно в този факт, откакто беше срещнал Чад.

Банката отвори. Левис стана и се напрегна. Хвърли няколко лири на масата, взе куфарчето си за документи, прекоси банковото фоайе, и застана на опашка пред едно от гишетата. Един от мъжете в тъмни костюми последва Левис в банката и застана недалеч от него на опашката. Но Левис не го забеляза, не разбра и че когато напусна след петнайсетина минути този човек излезе също, без да доизчака реда си.

Левис махна на едно такси и тръгна на обиколка из своя познат ловен район — красивите и скъпи магазини, които се редяха по „Пиаца ди Спаня“ и „Виа Кондоти“. Поръча шампанско за партито тази вечер и после прекара неспокоен, но приятен половин час в разглеждане витрините на магазините и в избиране на подарък за Елен.

Купуването на подарък за жена не му беше познато занимание, освен за жените на неговото собствено семейство и то малко го обърка. Неговото предпочитание беше към нещо красиво, лекомислено и луксозно — копринено бельо, някакви дрехи, може би украшение. Той се позавъртя отвън пред „Дьо Шавини“. На витрината имаше изложена красива сапфирена брошка и цветът на камъните му напомни Еленините очи. Но някакъв остатък от Бостън, който той не беше успял да изчисти напълно от себе си, го накара да се поколебае. Неговата майка би определила подобен подарък като неподходящ. Той с неохота се отдалечи. Почувства се объркан, започна да изпитва смут. Толкова много искаше да ѝ купи нещо вълнуващо, но където и да погледнеше, чуваше зад рамото си своята майка, казвайки, че не, това не е подходящо при сегашните обстоятелства. Освен за своите собствени дрехи, Левис никога не беше уверен в своя вкус — в миналото твърде често се беше оказвал смешен. Със срам си спомни за подаръците, които като малко момче беше купувал на майка си, неща, за които тайно беше спестявал в продължение на седмици. Едно голямо куче, направено в Париж и ярко боядисано, дрънчаща позлатена гривна. „Колко миличко, Левис, благодаря ти“, беше казала неговата майка. Китайското куче изчезна в шкафа, а гривната никога не беше сложена.

Стойки на „Виа Кондоти“, Левис се изчерви за лошата си преценка отпреди шестнайсет години. Обхвана го още по-голяма паника. Една книга? Не, книгите бяха прекалено безлични. Цветя? Искеше му се да ѝ даде нещо повече. Парфюм? Помисли си, че Елен никога нямаше да го употреби, може би нямаше да го хареса. Накрая, правейки компромис и напомняйки си, че ако Елен се съгласеше да замине с него, подаръкът би могъл да бъде поне полезен, той влезе в магазина на фирмата „Гучи“. Там след по-нататъшни притеснения, избра един пътнически сак. Беше изключително скъп, в стил „Гладстон“ и направен от кафява крокодилска кожа. Беше крециящ, Левис беше сигурен, че неговата майка не би го харесала. Но той не го купуваше за майка си, купуваше го за Елен.

С нарастващо вълнение попита дали биха могли да му поставят монограм. Казаха, че могат, но би отнело няколко часа. Левис още веднъж се поколеба и накрая реши да се съгласи. Инициалите са „Е.

С.“, каза той и нареди сака да бъде доставен в края на деня в жилището на принцесата.

При споменаването на това име и на адреса, скованият продавач значително се отпусна, обносните му станаха почти чаровни. Левис напусна магазина, чувствайки се изключително щастлив. На излизане почти се сблъска с влизащ вътре мъж. Левис с досада го изгледа: висок, тъмен човек, облечен в черен костюм. Вероятно някой важен, защото двамата продавачи вече се кланяха и раболепничеха до вратата. Той отмина Левис с кратко извинение на италиански. Левис му хвърли поглед, после излезе на улицата и веднага забрави за него.

Той взе друго такси, прекоси реката до Трастевере и беше заприщан като че ли за часове сред свиркация, крещящ хаос на римското улично движение. Докато стигна до къщата, където Чад работеше върху филма, беше станало около дванайсет и Левис, знаейки, че Чад обикновено даваше почивка по това време. Очакваше с нетърпение да види Чад и Елен, за да обядват заедно.

Каза на таксиджията да отиде до „Пиаца ди Санта Мария“ и подсвирквайки си се поразходи по тесните странични улички. Когато стигна до входа на къщата и влезе в хола, видя пътя си препречен. Помощник-режисьорът, Фабиан, мудар французин, се беше разположил на върха на стълбите.

Левис го погледна и прекрачи извиващите се като змии кабели на път към вратата.

— Здравсти. — Фабиан му отправи мързелива усмивка и не се помръдна.

— Извинявай... — Левис нарочно направи крачка напред.

— Съжалявам, затворено е. Чад не иска никого тук, горе.

— Това не се отнася за мен.

Фабиан приятелски му се захла:

— Отнася се за всички. Съжалявам, Левис.

Левис се поколеба. Той погледна часовника си, после отново Фабиан. Внезапно изпита нервност и тревога. Чад и преди го беше обезкуражавал да присъства на снимането, но никога него беше спирал.

— Няма ли да свършват? Какво по дяволите прави той там?

Фабиан повдигна рамене:

— Той работи върху последните кадри. Чад е там, Виктор и Елен. Това е всичко. Няма да продължи още много. После, това е тайна.

Левис се намръщи. Знаеше как беше започнат този филм — с едър план на Елениното лице. Знаеше как свършваше — по същия начин. За парчетата помежду, имаше откъслечна представа. Мислеше, че знае достатъчно, за да си припомни, че последната сцена се състоеше след убийството и показваше Елен сама в леглото.

Той внимателно се заслуша. През ламперията на вратата горе можа да чуе монотонния провлечен глас на Чад. Той бутна Фабиан настрана и изтича по стълбите. Вратата беше заключена. Чад спря да говори за момент, когато чу стъпките на Левис.

Левис гневно затропа с дръжката на вратата. Отвътре се чу познатият стържещ кикот, после чу шума от стъпките на Чад.

— Левис? — каза той през вратата. — Разкарай се.

Левис побесня. За секунда преценяваше дали да я разцепи на клечки, налитайки ѝ с раменете си на футболист или просто да ритне ламперията с крак. Премисляйки той реши, че и двете действия са лишени от достойнство. Той се върна надолу по стълбите, без да каже дума.

Фабиан му хвърли важен поглед и чисто по галски сви рамене.

— Би ли искал да предам на Чад някакво послание, когато излезе?

— Разбира се. Кажи му, че излизам, за да се напия.

— Разбира се — прозина се Фабиан.

— И му кажи, че ще се върна след час.

На това Фабиан погледна със съмнение:

— След час? Мисля, че няма да ти стигне.

— Защо не, за бога? — Левис войнствено му се облеци. — Както той ми го обясни, ще бъде една малка сценка. Почти една снимка. Колко време може да отнеме подобно нещо?

— Кой знае? — Със смирение се усмихна Фабиан.

— Тя там гола ли е, това ли е работата? Той съблякъл ли я е?

Фабиан бавно наведе единия си клепах:

— Левис, приятелю, кълна ти се, нямам представа. Но ако го е направил, той е щастлив човек, нали?

Левис се обърна, без да каже нищо. Трепереше от чувство, което не можеше да определи. Отиде по улицата до площада и влезе в първия бар, който му попадна.

Първата „стрега“ му помогна да се почувства по-добре, втората още по-добре. Третата беше грешка, а четвъртата — бедствие.

Барът беше малък, под патронажа на местни работници. Левис седеше взрян в голата дървена маса и слушаше шума на машината, където играеха пинбол. Някъде отзад работеше телевизор и той смътно чуваше виковете на италианския футболен коментатор. В някакъв друг свят, на друга планета, някой, някъде играеше в „Реал Мадрид“.

Главата му провисна. Той проследи влажната следа, която чашата беше оставила върху масата. Неясно си задаваше въпрос с мозък, който отказваше да работи, дали чувствата, които изпитваше бяха резултат на неосъществено силно желание, на ревност, на предателство или на любов. И кой точно ги беше предизвикал?

Би могла да бъде Елен. Би трябвало да бъде Елен. Той почти беше сигурен, че е тя.

От друга страна, би могъл да бъде и Чад. Той беше срещнал Чад случайно, събитие, което беше променило живота му. Понякога Левис чувстваше, като че ли през целия си живот беше търсил Чад.

По онова време той беше тръгнал по лош път. Периодът непосредствено преди Чад, беше част от живота на Левис, за който той искаше да забрави. Беше зарязал Харвард и беше избягал от Бостън, започнал бе да се забавлява и същото време бе започнал да се тревожи. Не можеше да си спомни точно защо. Може би защото лицата по партитата, които посещаваше ставаха все по-млади, а той самият по-стар. Не беше сигурен.

Единственото, което знаеше бе, че изведнъж стана неотложно да престане да върви по течението и да си създаде успех в живота. В своите най-лоши моменти Левис се съмняваше в способностите си да стори това, но в други изпитваше еуфорична сигурност, че някак си, някъде ще успее. Виждаше себе си като блудния син, завръщащ се един ден в Бостън, с успех, но какъв по-точно?

Неговата майка винаги беше предпочитала политиката. Тя с надежда беше намеждала за това. Тя отбелязваше метеоритното възкачване на Джон Ф. Кенеди и намеците й ставаха още по-открити. За Емили Синклер Кенедиевци бяха ирландски католически

парвенюта. Ако Джон Кенеди можеше да постигне толкова много, колко повече би могъл да постигне този висок и красив потомък на Синклеровци? Бащата на Левис беше по-директен. Левис трябваше да отиде във фамилната банка и отказът му да направи това веднага след напускането на Харвард беше своенравен и необясним.

Левис нямаше никакво намерение да се обвързва с политиката или с банката. Но когато се опитваше да реши коя професия би го завела до желания успех, оставаше нерешителен. Трябваше да бъде някоя от новия вид кариери, чувстваше инстинктивно той, някоя от тези, за които четеше по вестниците, нещо, което един Синклер никога не беше правил. Рекламна дейност, музикална индустрия, журналистика, шоубизнес. Някоя от новите „бързо правени“ професии, където това, което имаше значение беше гъвкавият ти ум и твоята изобретателна енергия, а не фактът, че имената на твоите родители красят обществения регистър и че имаш баща, който да тегли конците.

Левис повърхностно се замисляше върху тези идеи, без да преследва с особен ентузиазъм нито една от тях. И тогава по покана на една актриса, която беше срещнал в Ню Йорк, замина за Западния бряг. Там изведнъж почувства, че е намерил своята професия. Не да играе, той не можеше, не да режисира, Левис бе наясно с границите на възможностите си, а да ръководи производството на филми — това го привличаше сега. Привличаше го фактът, че беше неустановено и непредсказуемо, беше леко съмнително, да живееш малко нечестно, а това сега му беше интересно. Да променяш тактиката си, да се пазариш, да стимулираш и да пробиваш — Той харесваше това. Харесваше също партитата и момичетата.

Когато беше там, той срещна мнозина млади продуценти и очарован ги наблюдаваше. Трябваше да измине доста време, докато се разбра очевидното: те всички бяха различни от него, те всички бяха евреи. Той довери своята амбиция на актрисата в една нощ, когато беше безпаметно пиян. Смеейки се тя едва не падна от леглото.

Макар и с неохота той се съгласи, че тя беше права. Започна да се изморява от актрисата, да се изморява от Холивуд и от лекомислието. Купи си билет за връщане към Източния бряг. Фактически беше възприел джинсите като свой калифорнийски камуфлаж, когато в един късен следобед актрисата обяви, че са канени на парти. В неговата последна нощ в Калифорния. Левис повдигна рамене и се съгласи.

Партито се състоя на една крайбрежна къща във Венеция. Именно там той разбра, че животът му започва, защото на това парти Левис среща Чад.

Актрисата го беше представила, с едно махване на ръката:

— Ласкателят — и бързо се беше придвижила към някакъв приятел, за когото се носеха слухове, че има връзки по линия на разпределянето на ролите в „Метро Голдуин Майер“.

Левис, притиснат и неспособен да се измъкне, научи, че името на „ласкателя“ беше Тадеус Анджелини. Той беше второ поколение италианоамериканец, роден и отгледан в Лос Анджелис. Ласкателят даде някаква минимална информация и потъна в мълчание. Левис изпита крайно неудобство. Той все още имаше някакъв остатък от бостънски маниери. Все още не беше усъвършенствал холивудското изкуство да изолираш напълно някого, който няма нито престиж, нито влияние, нито пари, нито надежда. Така че, когато неговият резерв да поддържа разговора прекъсна, а дебелият, потящ се мъж все още мълчеше, Левис с нарастващо отчаяние го попита с какво се занимава.

— Правя филми.

Дебелият мъж му намигна зад тъмните си очила.

Левис, който беше наивен, го изгледа с малко по-голям интерес. В Холивуд беше срещнал твърде много хора с планове, но никой от тях със съществен резултат.

— Аз дали съм ги виждал?

— Едва ли. Нито един от тях още не е направен.

Дебелият мъж се изкиска — това беше най-близката дума, която Левис можеше да намери, за да определи този нервен, цвърчащ и стържещ звук, който той издаваше. Левис се олюля на краката си. Помисли си: „Исусе, такъв ми е късметът. Луд човек.“

— Те са в главата ми, засега. И в този момент.

Той се изкиска отново и Левис реши, че този беше или луд, или пиян или високостоящ, или вероятно и трите заедно. После забеляза, че човекът пие чай и като че ли не пушеше. По-отблизо се взря в него, при което дебелият мъж му отправи специална мила усмивка, обезобразена само от неравните му, жълтеникави зъби.

— Разкарай се, ако искаш — каза той с любезен тон. — Нямам нищо против. Повечето хора го правят.

Това не беше отправено като предизвикателство, но Левис го изтълкува като такова. Винаги беше неподатлив на внушения, и се перчеше с това. Сега също така беше и под въздействието на евтиното калифорнийско вино, затова изостави гръмогласно смеещата се група участници в този Венециански панаир и седна до дебелия мъж върху възглавница на пода. Дебелият мъж го гледаше безразлично.

— Така, оставаш — каза той. — Каж ми какво търсиш в живота.

За негова вечно нестихваща изненада, Левис му каза.

Те разговаряха един час. Левис говореше с вмъкнати забележки от време на време. После, те отидоха в центъра на града, в жилището на дебелия човек, в сграда без асансьор, на четвъртия етаж и там говориха още. На зазоряване, Левис легна на пода и когато на другия ден махмурлукът му беше минал, те започнаха да разговарят отново. Тази вечер отидоха на филма на Бергман „Седмият печат“. Левис беше гледал част от него в Харвард. Дебелият мъж го беше гледал трийсет и пет пъти. Те се върнаха в неговия апартамент и този път говореше Чад. Той говори четири часа, без да си поеме дъх. Говори за този и за другите филми на Бергман.

Левис разбра около петдесет процента от това, което той каза, и тези петдесет процента му прозвучаха като напълно гениални. Това го накара да съзре смисъл зад смисъла, за начина, по който филмите се свързват с живота. Той му показва как технически беше възможно да се изобрази смисълът, да бъде разкрит и той под формата на един разказ. Левис слушаше, изкуството доби смисъл, животът също.

На следващия ден не можеше да си спомни така ясно подробностите, както миналата нощ, но все още беше силно впечатлен, беше увлечен. Той и Чад станаха приятели. Предполагаше, че това беше думата, въпреки че никога дотогава не бе имал подобно приятелство.

За период от два месеца те рядко се разделяха, ядяха каквото им попаднеше, Левис продължаваше да спи на пода при Чад. По-голямата част от дните си прекарваха в гледане на филми и почти всяка нощ говореха за тях. Щедрата привързаност на Чад накара Левис да си откъдне. За първи път в своя живот той се чувстваше ненасилван. Чад

нищо не очакваше от него: ако искаше да отиде на кино, той биваше добре дошъл, ако не искаше, Чад свиваше рамене и отиваше сам. Той не се интересуваше от произхода на Левис и никога не го разпитваше за него, но когато Левис изпитваше нужда да говори, Чад слушаше, подобно на дебел изповедник. Никога не подхвърли осъдителна оценка, никога не раздаде упреци. Той изглеждаше на Левис като че ли странно издигнат над всички морални въпроси. За Чад концепциите за дълг, чест и истина — кодексът на бостънските високо интелектуални кръгове — не съществуваше, освен във филмите.

С кръстосани крака Левис седеше на пода, набощдаше полуготова китайска храна, пред него имаше бутилка вино. Той внезапно си даде сметка, че се усеща свободен и защото е така, се чувстваше чудесно. Междувременно, докато свърши бутилката, неговата представа за свобода се разшири още повече. Проблемът с неговите родители, той разбра сега, се състоеше в това, че те бяха стари. По-голямата част от неговите връстници в Харвард, също бяха стари — бяха родени такива. Както неговото семейство, така и те принадлежах на миналото, което Левис си обясняваше със сивия следвоенен Айзенхауеров свят. Той и Чад бяха различни. Те не даваха и пукната пара за условностите и кодексите. Те не се нуждаеха от предмети, както семейството на Левис — къщи, коли и колежански дипломи, и Левис диво се съпротивляваше — и пари.

Той почти припадна от изтощение в края на своята емоционална реч, а Чад седеше спокойно и кимаше. Накрая, той проговори.

— Да. Ние може би ще се нуждаем от пари си мисля, Левис. Може би ще имаме нужда от тях.

— Пари? Пари? Кой има нужда от тях? — Забравяйки за своя запасен капитал под въздействието на емоционалния момент, захвърли кутията с китайски полуфабрикат във въздуха.

— Ние се нуждаем от тях, Левис. За да правим филми.

Левис моментално изтрезня. Вгледа се в Чад.

— Нуждаем ли се?

— Разбира се. Ти и аз. Когато ще правим филми заедно. — Чад се прозина и се изправи. — Нека да спим сега, а?

— Окей, Чад — каза Левис покорно като дете.

Както обикновено, той легна на пода и в продължение на часове стоя буден, взрян в тавана. Чувстваше се преобразен, подновен. Чад

искаше да прави филми с него. Той го беше съобщил като че ли беше нещо, което се подразбираше, нещо, което и двамата знаеха. Левис се чувстваше високо почетен, осъзнаваше, че има цел. Когато се събуди на сутринта, той имаше махмурлук, но пак се чувстваше по същия начин.

С пет думи и една прозявка Чад му беше дал професия. Никой друг, освен неговия футболен треньор, не бе показвал такава проста увереност в него. Левис се усети като на футболния терен, когато хващаше съвършен пас, правеше финт, и после тичаше, печелещ пред отбраната, знаейки, просто знаейки, че беше способен да си пробие път към голлинията.

Мисълта на Левис се размъти, гласът на телевизионния футболен коментатор стана пищящо креслив. Главата на Левис клюмна между раменете и той заспа.

Все още спеше, когато половин час по-късно, Виктор, кинооператорът на Чад, когото Чад току-що беше освободил, премина свиркайки си покрай малкия бар и мислейки с известно удоволствие за предстоящото парти тази вечер.

В стаята в Трастевере Чад спря да товари своята камера и със странно изражение на лицето се обърна от Елен, отиде до вратата и я заключи.

— Ти разбираш ли? — обърна се Чад усмихнат към нея. — Виктор беше на път да си тръгне. Сега ще върви още по-добре. Схвана ли?

Елен несигурно го погледна. В продължение на часове бяха работили върху тези последни сцени и тя знаеше, че не ги прави както трябва. Той изискваше нещо — някакъв поглед, беше казал — и тя не го отправяше по подходящия начин.

Цял следобед беше неспособна да разбере защо. В този момент, когато Чад заключи вратата и усмихнат се обърна към нея, тя веднага разбра защо. Не се чувстваше вече в безопасност, страхуваше се.

— Какво правиш? — попита тя, чувайки как собственият ѝ глас се повишава. Това беше глупав въпрос и Чад не си направи труда да му

отговори. Все пак, тя много добре виждаше какво прави той.

Той държеше нежно камерата и изтриваше мазнината около обектива.

Когато Левис се събуди, беше следобед. Той залитна на излизане. Веднага, щом се изправи на чист въздух, се почувства много зле. Успя да се добере до една алея, повърна върху пръстена саксия с мушката и се почувства малко по-добре. Клатушкайки се стигна на няколко ярда по-нататък до къщата под наем. Разбра, че Фабиан беше напуснал и рухна от слабост върху стълбите. Над него вратата все още беше затворена. Чу равния протяжен глас на Чад и после тишината.

Веднъж в миналото, може би в Лос Анджелис, Чад му се яви като видение, обяснявайки, че той и Левис бяха отбор, това беше решаващото, но като отбор им трябваше попълнение. Имаха нужда от друг елемент, от трети фактор. Липсвала им, казваше Чад, една жена, една актриса, само че нейните артистични способности не били от първостепенна важност. Това, от което те се нуждаели, била подходящата жена с подходящото лице.

През последните три месеца в Париж, когато Левис работеше в кафене „Страсбург“, Чад прекара доста време в търсене на това лице. Той беше разговарял и изслушал около шейсет жени, доколкото Левис успя да разбере, също така и зад закрити врати. Никоя от тях не се оказа подходяща. Една вечер Чад се беше върнал в „Страсбург“, потен, задъхан, просветнал от вълнение: беше я намерил, срещнал я по улицата пред Синематеката. Била съвършена. Сега ги чакала в тяхната стая. Чад бил казал, че ще ѝ намери място за престой.

Напуснаха кафенето и си отидоха вкъщи. А там, очаквайки ги, на софата в мансардната стая, седеше Елен. Нейното лице изплува сега пред очите на Левис. Той изстена и се свлече по стълбите, съзнанието му внезапно потъна в мъглива безсъзнателност. Елен и Чад. Чад и Елен. Елен и Чад, и Левис...

Той не беше сигурен дали е спал, но като че ли сънуваше. Когато съзнанието му изплува отново, видя, че Чад се беше надвесил над него. За миг Левис не можа да разбере къде се намира и не можеше да си спомни какво се беше случило. Единственото, което осъзнаваше бе, че главата му болезнено пулсира и че гърлото му беше пресъхнало.

После нещо в маниера на Чад, нещо странно върна веднага паметта му назад. Главата му се проясни. Той погледна към Чад,

отново напрегнат.

Чад пристъпваше от крак на крак, което винаги при него беше признак на нервност. Изразът на лицето му издаваше противна смесица от потиснато вълнение и тревога. Той се потеше, въпреки че вечерта беше хладна. Ръцете му стояха в джобовете на омазаните му с петна джинси и той подрънкваше стотинките и ключовете, които винаги надуваха неговите джобове.

— Левис, нещо става с Елен. Тя като че ли е разстроена. Можеш ли да се качиш горе?

Левис стана и отправи към Чад дълъг поглед, после заизкачва стълбите. На вратата внезапно се спря.

В началото помисли, че стаята е празна. Виктор си беше отишъл. Всички светлини бяха загасени, светеше само една малка настолна лампа. Кабели се виеха из цялата стая. Апаратурата беше скупчена в ъгъла. До вратата имаше внимателно подредени кутии за филмови ленти.

Леглото, което заемаше по-голямата част от стаята, беше неоправено и след миг Левис осъзна, че този, който издаваше ужасния шум, трябва да беше Елен. Той с два разкрача прекоси стаята и издърпа чаршафа. Сърцето му бързо биеше и ужасяващо остра болка се надигаше към стомаха му.

Не знаеше какво очакваше да види — може би кръв, защото тя като че ли изпитваше болка. Нямаше кръв. Елен, свита в ембрионална поза по средата на леглото, издаваща сух, пъшкащ звук, като на прободена в стомаха.

Левис се наведе и обгърна раменете ѝ с ръце, съзнавайки, че той самият трепери не по-малко от нея. Внимателно повдигна ръце от лицето ѝ. Нямаше натъртване, порязване или подуване, нямаше видими наранявания, само мокри страни. Тя не отвори очи, не го погледна. Продължи все така да издава този ужасяващ сух звук. Левис беше толкова изплашен, че му трябваше време, преди да си даде сметка, че тя беше облечена само в много тънък копринен халат, и че под него беше гола.

Той внимателно я постави върху възглавницата и издърпа чаршафа до раменете ѝ. После се обърна към Чад, който пристъпваше до вратата.

— Копеле, мръсен перверзник. Къде е Виктор? Какво си й правил?

Той едва говореше поради гневния шок, който преживяваше. Погледът на Чад се сведе надолу. Той извади ръце от джобовете си и неопределено ги размаха във въздуха.

— Нищо, нищо, не съм я докосвал.

— Лъжец, проклет лъжец. — Левис залитна през стаята, сграбчи Чад за ризата и го запрати към стената.

— Удари ли я? Кажи!

— Да я ударя? Разбира се, че не съм я удрял, дявол да го вземе. — Чад безполезно извиваше дебелилото си тяло. — Ти мислиш, че бих бил или ритал жена? Не съм я докоснал. Не съм направил нищо, Левис, остави ме, дявол да го вземе, нали?

Левис бавно отпусна хватката си, отстранявайки малко Чад от стената. Чад започна нервно да ломоти.

— Пуснах Виктор да си иде. Преди малко. Един час. Може би два. Губя представа, когато работя. Съвсем последната част исках да снимам сам. Имах нужда да направя това, Левис. Когато Виктор беше тук, нещо не вървеше, разбирах, че иска да си тръгне. Всички вибрации бяха лоши. В ръката си държеше последното късче, а аз исках да го направя сам. Това е всичко. Това е всичко, което сме правили, Левис.

— Дебел хуй. Тогава как я докарахте до това състояние? Погледни я, хайде, добре я погледни...

Той извъртя главата на Чад към леглото. Чад се сгърчи като червей.

— Не зная, кълна ти се, Левис, не зная. Казал съм някои работи, може би, не мога да си спомня. Не вървеше както трябва. Тя не правеше погледа, не този, който аз исках, а аз трябваше да го постигна, Левис. Днес е последният ден. Аз казах шест седмици и два дни, и това е. Левис, остави ме, по дяволите. Ти какво, пиан ли си или нещо друго? Заболя ме, Левис, остави ме...

— Само да си я докоснал, катър такъв, само да си я натиснал, ще те заболи още повече, ще...

— Всичко е наред, Левис.

Гласът й го накара да подскочи. Обърна се и видя, че тя беше седнала в леглото с рамене, завити с чаршафа. Беше спряла да плаче.

Късно — много години по-късно — Левис си даваше сметка, че това беше първият и последен път, когато я беше видял да плаче.

— Всичко е наред, Левис, наистина. — Тя преглътна. Под грима лицето ѝ беше бяло като тебешир, на фона на тази бледност, очите ѝ изглеждаха огромни и тъмни. Левис пусна Чад и бавно тръгна към леглото.

Той застана на ръба му, разколебан и объркан, съзнавайки, че нещо става с него, нещо в него се променяше. После просто и несръчно подаде ръка и Елен я пое.

— Това е моя грешка. — Гласът ѝ беше успокоен. — Чад просто си вършеше работата. Трябваше му този кадър, а аз не можех да го направя както трябва. Той каза някои неща, това е всичко. И това ме ядоса.

Докато говореше това, тя погледна към Чад. Левис видя за миг как погледите им се пресрещнаха студено, с някакво съвършено разбирателство. После тя погледна настрана. Левис не се усъмни, че тя лъже.

В съзнанието му се появиха спомени — красиви и животински. Отхвърли ги, знаейки, че се страхува от тях, а дълбоко в душата си разбираше, че въпреки това те го вълнуваха. В този момент, както Чад мълчаливо стоеше там, Левис за първи път усети неговата способност да влияе. Той получи усещане за някакво неясно дърпане, за нещо, което се увиваше около него и около Елен. Усети, че трябва да се съпротиви по някакъв начин и че нищо в неговата собствена природа, нито в живота му, го беше подготвило да го направи. Усещаше го като че ли слепешката, прибързано и добродушно се блъскаше в нещо, което не разбираше, но не можеше да хване, а беше отчайващо важно да се измъкне отново здрав и читав. Тогава неговото желание да удари Чад, да му наложи своята превъзхождаща го физическа сила и просто да го смачка на пода, беше много силно. Той пристъпи напред, но после спря. Приглади назад русите си коси и се поколеба. Погледна от Елен към Чад и от Чад към Елен и после неопределено каза:

— О, по дяволите, хайде да се махаме оттук.

Изведнъж, без колебание, Елен се свлече от леглото, придърпвайки халата около себе си. Тя взе ръката на Левис.

— Левис, искам да дойда с теб.

Внезапно Левис изпита неясно чувство за триумф, неочаквано крилато въодушевление, като че ли бе водил битка и бе спечелил. Той погледна към Чад, но Чад изглеждаше безразличен. Той повдигна рамене.

— Партието сега започва, предполагам.

— Аз не искам да ходя на партието — обърна се Елен към Левис. — Не искам да се връщам повече в тази къща. Искам да напусна, да отида някъде другаде, сега!

Тя изрази молбата си с детска заповедност, обръщайки се към Левис, като че ли Чад не беше в стаята. Левис намери този зов за странно ласкателен, сякаш тя вярваше, че Левис можеше да се справя с всичко, което се отнасяше до нея.

— Ние нямаме нужда да идваме тук. Можем да отидем където поискаш.

— Благодаря ти, Левис. — Тя стисна ръката му. — Ще отида да се преоблека.

Тя се обърна и влезе в една от задните стаи, които използваша за гримьорна, и затвори вратата. Веднага след затварянето ѝ, Чад освободи дъха си с леко подсвирване. Той се облегна на стената, усмихвайки се и поклащайки глава.

— О, Левис, Левис...

Тонът му издаваше, че всичко това го забавлява, но същевременно звучеше твърде покровителствено. Левис го изгледа.

— Мога ли и аз да се посмея?

— Съмнявам се, Левис, дълбоко се съмнявам.

За момент Левис го погледна несигурно, после, тъй като въодушевлението му се беше изпарило заедно със странното, мистично усещане за властта на Чад, което беше изпитал преди няколко мига, той се свлече върху леглото.

Махмурлукът му довършваше своята работа, объркването също. Още трябва да беше пиян, помисли си. Той не разбираше какво по дяволите става, само ревнуваше и беше ядосан, че беше забъркан и изключен, властен и безсилен — наведнъж. Точно това, което ставаше, чувстваше като игра на власт, тест за сила, провеждана очевидно между него и Чад, а фактически между Чад и Елен. Изглеждаше, че тя се нуждаеше от него, тя се беше обърнала към него, не към Чад, и все

пак, някак си, неясно, той имаше усещането, че е използван. Той зарови глава в ръцете си.

Точно в този момент Чад беше станал много внимателен. Обясни, че Елен е извънредно напрегната, че да прави филм за нея означаваше твърде много, че поради напрежението накрая тя беше превъртяла по този начин. Жените, които изглеждат много спокойни, вътрешно са най-истеричните. Това, от което имаше нужда сега, предположи той, беше да отиде някъде и да си почине, точно както самата беше говорила от седмици. Очевидно Левис беше човекът, който трябваше да отиде с нея. Тя се доверяваше на Левис, беше го показала. Някой трябваше да я наглежда, те се съгласиха с това, иначе тя можеше отново да избяга, както беше направила в Париж, а нито той, нито Левис желяха това. Искаха отново да работят с нея — когато Левис видеше първите пробни снимки, щеше да разбере това. Тя има невероятната способност да прави филми, беше просто смайващо. Макар че би било по-добре тя засега да не знае това, не искаха да стане прекалено самоуверена, да стане независима. Тя все още беше твърде млада, още беше полужена-полудете, и ако тя приеме тази мисъл в главата си, би било по-добре да се държат с нея като с дете, да се шегуват с тази идея. Ако не иска да отиде на партито, да се върне в „палацото“, тогава това не би било много мило...

Той продължи известно време да говори по този начин, докато се върна Елен. Когато я видя, на Левис се стори, че това, което Чад беше казал, е вярно. Тя изглеждаше съвършено възстановена, все още малко бледа, но спокойна. Нервната криза, ако случилото се можеше така да се нарече, беше отминала.

Решиха Левис да я изведе някъде на вечеря и след вечерята ще измислят какво да правят по-нататък, дали да си отдъхнат и къде и кога да го направят. Чад участва в обсъждането. Изглеждаше като че ли бе загубил всякакъв интерес. Той просто кръстосваше из стаята, занимавайки се с апаратурата, преглеждайки кутиите с филмовите ленти. Когато накрая Левис и Елен излязоха, той едва погледна нататък.

— Какво? А, да, разбира се... Каквото и да решите, е добре за мен. Аз ще съм зает с монтажа. Обадете се. Когато и да е. Или аз ще дойда. Отлично...

Левис я заведе на вечеря в „При Алфредо“ на „Пиаца Агосто Императоре“, който беше прочут със своите „фетучини“. След великолепната храна и бутилката „Кианти“ Левис почувства, че настроението му се повиши. В отсъствието на Чад доскорошната сцена се отдалечаваше и започваше да изглежда недействителна. А объркването и тревогата, които Левис беше изпитал, сега намери за абсурдни. Това беше за първи път, когато той извеждаше някъде Елен, за първи път оставаше насаме с нея за по-дълго време и забеляза, че това го правеше малко непохватен.

Тайно поглеждаше към Елен. Ако тя поне малко флиртуваше, както обикновено правеха жените, би било по-лесно. Но тя никога не флиртуваше, той беше наблюдавал това през последните шест седмици. Също така беше наблюдавал, когато някой мъж се беше опитвал да флиртува с нея. Опитали бяха някои от екипа. Опитал беше и Лойд Бейкър. Левис беше видял как брадичката на Елен се надигаше, сините ѝ очи святкаха и после ставаха студени. Левис не искаше да рискува и да предизвика подобна реакция. Той откри, че във всеки случай, не му се ще да флиртува, че не му се ще да си подготви пътя за по-нататъшна стъпка. Обичайният му механизъм на действие към жените като че ли беше извън строя. Сега той му изглеждаше просташки претенциозен и съвсем неподходящ.

Това го постави в неизгодно положение. Левис не беше свикнал да разговаря с жените. Да закача, да намеква, да ласкае — в това беше изкусен, във всички тези неща. Но просто да разговаря като човек от същия пол — не, това му беше трудно. Избра неутрална почва и попита Елен за филма.

— Приятен ли ти беше? Хубаво ли ти беше да участваш в него?

— Чад няма да ми даде да видя пробните снимки, така че не знам. Но да, радвам се, че участвах. Чувствах... — Тя се поколеба — чувствах се способна да го правя. Това никога не беше ми се случвало преди.

— О, не се тревожи за пробните снимки. На никого не е разрешено да ги погледне. Чад предпочита така. Обича да е тайнствен. — Левис замълча и я погледна отблизо. — Вярно ли е това, което токущо каза? Все пак, една жена като теб... — Той леко се запъна. — Искам да кажа, представих си, че си доста уверена в някои неща.

— Така ли? Грещиш. — Тя се усмихна и го погледна право в очите. Левис започна да се чувства изненадващо щастлив.

— Аз обаче знам какво искаш да кажеш. — Той припряно продължи. — Искаш да кажеш, че си започнала да вярваш в себе си. Това е Чад. Той упражнява този ефект върху хората — не зная защо. Може би защото неговата собствена самоувереност е твърда като скала, не съм сигурен. Той може да ме накара да вярвам, да усещам, че умея да правя нещата. Нали знаеш — имаш всякакъв род мечти и си мислиш, че всички те са само мечти, и тогава някой като Чад пристига и те престават да бъдат вече мечти. Превръщат се в реалност.

— Ти това ли чувстваше? — погледна го изненадано тя.

— Да. Аз дължа много на Чад. — Той я погледна и после неловко извърна очи. — Днес следобед... аз искам само да бъда сигурен. Той, Чад не ти е причинил никаква болка, нали? Сигурна ли си?

— Не, не ми е причинил никаква болка. — Погледът ѝ стана затворен. — Той просто поиска нещо от мен, а аз не можех да му го дам, това е.

Левис я загледа внимателно. Тя подбираше думите си и те малко го притесниха. Той въздъхна.

— Ами, Чад не е нормален. Той и не претендира да е. Понякога си мисля, че е луд. Луд като лисица, може би. — Той замълча, после изрече въпроса, чийто отговор от седмици копнееше да научи.

— Харесваш ли го? Харесва ли ти Чад?

Тя се забави с отговора си, накрая леко повдигна рамене:

— Не зная, не съм сигурна. Просто ми е приятно да работя с него, струва ми се. Той ме кара да виждам нещата.

Поради неизвестна причина, Левис реши, че този отговор му е приятен. С леко чувство за вина той осъзна, че ако тя беше казала да, тя много харесва Чад, той не би го посрещнал с радост. Започна да се усмихва.

— Знаеш ли кое е любимото ястие на Чад? Той си го поръчва поне два пъти в седмицата. Пържено пиле по кентъкски, китайски ориз полуфабрикат и чай „Ърл грей“. И дребни сладки, ако може да ги намери, той ги обича...

— Така ли?

— Напълно, кълна ти се. Той спи с чорапите си и никога повече от четири часа на нощ...

Те и двамата започнаха да се смеят, образът на Чад се отдалечаваше и губеше своята заплашителност, ставаше леко абсурден. Това вдъхна увереност на Левис. Някак си му беше по-лесно да бъде с Елен, реши той, когато Чад отсъства.

— Кажи ми, — попита тогава той рязко — какво по-нататък искаш да правиш?

Той се наведе към нея, докато говореше и за първи път тази вечер леко я докосна с ръка.

Елен погледна надолу. Левис имаше хубави ръце. Тя почувства леко натискане върху ръката си, после бързо я издърпа. Тя стоеше, загледана в покривката на масата. Филмът беше свършил, тя би трябвало да реши, трябваше да планира — беше станало все неотложно да си направи план. Погледна към Левис.

— Не зная — каза простичко тя. — Всичко, за което мислех беше да свърши филмът. Не мислех за по-нататък.

— Ние ще направим и други филми — каза Левис с небрежна увереност. — Чад иска отново да работим заедно. Той сигурно трябва да ти го е казал?

— Спомена, да. Не бях сигурна, че наистина го мислеше. Надявах се.

— Разбира се, че наистина го мисли. — Левис беше съвсем категоричен. — Ние сме един екип сега: ти, аз и Чад. Един триумвират, триъгълник. Чад обича триъгълниците. Той мисли, че те имат магическа сила.

Тя му се усмихна сдържано. Левис се наклони напред.

— Виж, — каза той — спомняш ли си всички онези работи, които ми разказа за твоето семейство в Англия? Ами, очевидно, не би желал да се върнеш при тях. И няма нужда. Защо ли, забрави ги. Ти си с нас. Ние сега сме твоето семейство.

Елен погледна настрани.

Преди няколко седмици тя беше разказала на Левис някаква история, чиито подробности вече не си спомняше. Дали това не беше същата история, която беше разказала на Чад — не беше сигурна. Лъжите бяха толкова объркващи и понякога я караха да се чувства ужасно уморена.

— Защо да не заминем във ваканция? Спомняш ли си, че веднъж говорихме за това? Само няколко седмици, само докато Чад си

пригответи филма. Можем чудесно да си прекараме времето. Има толкова много места, където бихме могли да отидем, мои приятели, при които бихме могли да останем... — Левис почувства, че започва да се изчервява. — Без ангажименти — добави той неловко — искам да го знаеш. Без ангажименти! — Той със смайване се чу да употребява това ужасно клише. Още по-смаян беше от това, че наистина го мислеше.

Елен го погледна спокойно. Ако той тогава не беше се изчервил и внезапно не беше започнал да изглежда много по-млад и по-неуверен, тя щеше да му отговори по друг начин. Но тя беше започнала да си дава сметка, че Левис Синклер не беше тази личност, за каквата го беше взела първоначално, и това я развълнува. Ако имаше нужда от помощ, помисли внезапно тя, а би ѝ се наложило да има такава нужда, тогава не би трябвало да се страхува да се обърне към Левис.

С копнеж помисли да отиде на някое спокойно място, някъде където би могла да мисли и да се опита да съгласува в себе си всичко, което се бе случило, откакто бе напуснала Оринджбърг и всички неща, които предстоеше да се случат.

— Би ми било приятно — каза тя накрая. — Бих искала да отида на някое спокойно, отпочиващо място. Толкова напрегнато работихме.

— Няма проблем. Шумно или тихо? Можем да отидем навсякъде, където пожелаеш. — Нейното примирително съгласие повиши настроението му. — Париж, можем да се върнем в Париж...

— Не, не там. — Тя обърна лице настрана.

— Зная! — Левис скочи на крака. — Хайде да вземем такси, да отидем на летището и да разгледаме разписанията за всички посоки. После ще решим, нали? Винаги съм искал да направя това.

Елен се обърна към него. Лицето му беше зачервено, очите му блестяха. Тя бавно започна да се усмихва.

— Просто така? Наистина ли го искаш?

— Искам го — каза Левис.

На летището тя стоеше в множеството, държаща като малко момиче Левис за ръка и гледаше към таблото с разписанието на полетите. Милано, Атина, Тенериф, Ню Йорк, Кайро, Алжир, Мадрид, Йоханесбург, Торонто, Сидни...

Левис силно се засмя.

— Не е ли чудесно? Защо никога досега не съм го правил? Това ме кара да се чувствам с петнайсет години по-млад...

— Навсякъде ли, Левис?

— Абсолютно навсякъде.

— Добре. Аз ще затворя очи, а ти изреждай номерата на полетите, ще избира един...

Въодушевлението на Левис беше заразило и нея. Тя затвори очи и за една кратка, бляскава секунда си спомни за Едуард. Трябваше да бъде направено по този начин, помисли предизвикателно. Трябваше да бъде толкова окончателно. Липсата на Едуард правеше целият свят да ѝ се струва еднакъв.

Левис започна да чете номерата, тя избра един. Беше полет към Лондон. Левис отиде при бюрото на „Ал Италия“ и купи два билета за първа класа. Плати ги чрез „Американ Експрес“.

Обратно в Рим, в къщата в Трастевере, Чад не бързаше да тръгне. Не му се искаше да се върне на партито, не обичаше тези събирания. За известно време постоя в стаята, заслушан в тишината. След това стана и започна да опакова камерата, своята собствена 16-милиметрова камера, на която той много държеше. Никому не бе разрешено да я употребява. Изчисти мазнината от обектива и после внимателно я излъска. Разглоби я парче по парче, внимателно и с любов постави съставните ѝ части в специално за тях предназначенията ниши в металната чанта. Затвори и я заключи.

Погали чантата така, както друг мъж би погалил кожата на жена или на любимото животно, после я остави до вратата. Провери няколко пъти последните кутии с филмовите ленти от днешното снимане, после и тях опакова в техните чанти и ги затвори с циповете. Придирчиво притегна няколко метра кабел, провери осветителните прибори. Техническият екип утре щеше да разглоби останалата апаратура. Не оставаше нищо друго да прави, но не му се тръгваше. През последните шест седмици той беше започнал да обича тази стая. Обиколи я, дръпна завесите, после отново ги отвори, после затвори кепенците. Още веднъж обиколи в кръг, накрая спря пред леглото, дълго и мълчаливо гледа към него.

По възглавницата имаше гънки, по нея все още личеше отпечатъкът от Еленината глава. Чаршафите бяха смачкани. Горният, който я беше покривал, беше отхвърлен.

След малко той пристъпи и влезе в леглото. Коленичи за момент, гледайки към възглавницата, разкراчил дебелиите си бедра с все позачестяващ дъх.

Наведе се напред, където беше лежала нейната глава. Остана така, присвит напред, облегнат с цялата си тежест върху лактите и коленете. После наведе лице към белия лен на възглавницата и започна да го търка напред-назад.

Започна кратко и конвулсивно да се задъхва. За миг помисли да извади камерата си отново, и само да я държи, макар и незаредена, но тя не беше вътре, така че се отказа. С кратко, конвулсивно движение зарови лицето си, скри го в мекотата на възглавницата, в тъмнината и почувства, че светът започна бързо да се върти. Потръпна, после изстена. Няколко минути по-късно, той коленичи назад и повдигна тежкото си тяло. Беше оставил следи: слюнка върху възглавницата и кал от обувките си върху белия чаршаф.

Неуспешно се опита да изчисти калта, припряно оправи възглавницата, дръпна чаршафа върху леглото, за да скрие следите от обувките.

После грабна чантата с камерата, чантата с кутиите с филмовите ленти и излезе от стаята. Пристигна на партито по същото време, когато Левис и Елен пристигнаха на летището. И щом стигна до вратите, по дочутия шум можа да определи, че веселието беше в разгара си.

Пазачите на портала разполагаха с цяла каса вино и бяха пияни. Единият от тях като че ли се опита да му каже нещо, но Чад не си направи труда да го чуе. Той плати на таксито и тръгна по пътя към къщата, клатушкайки тежките чанти в ръце.

Беше студено, но като че ли това нямаше значение за двойката, покрай която мина и която лежеше наполовина извън градинските храсти. Чад можа да види изкривеното като от болка лице на жената, приближаваща кулминационния момент. Отмина, без да се загледа. Главният вход на „палацото“ беше отворен, по терасата се разливаше светлина, а над музиката и шумът от гласовете, той дочу воят на едно куче.

Чад изкачи тежко стълбището към терасата и се спря пред прага. Там имаше много хора, хора, които никога преди не бяха срещали очите му, хора, които вероятно сами се бяха поканили. Мястото се беше превърнало вече в адска бъркотия. По постлания с мрамор приеман салон на принцесата се въргаляха празни бутилки от шампанско. Храна, настъпвана и размазвана се усещаше навсякъде под краката. И угарки. Незагасен фас гореше почти до позлатената, гравирана повърхност на една масичка. Чад подуши тежкия, сладък аромат на марихуана. Погледна към горящата цигара, внимателно я взе и я смачка с тока си. Тя вече беше оставила голяма изгорена следа върху масата.

Огледа се наоколо, примигвайки, леко замаян от светлината. Един от неговия екип беше излязъл да се разхлади накрая на стълбището, един от допълнително наетите се тъпчеше с хайвер с лъжичка. Докато Чад се колебаеше, вирайки се в множеството, към него приближи около метър и осемдесет високо видение, облечено в къса роба и с руса перука, която изобилно се спускаше върху раменете му, и носеше диаманти. То започна като натрапчива котка да се трие в Чад и изрече много неща на бърз, развален италиански. Когато Чад не отговори, то грабна ръката му и започна да я трие в леката подутина на алабастровите си гърди, а после я завря между бедрата си. Видението беше получило втвърдяване.

— Не точно сега — каза приятелски Чад и видението тръсна глава.

— Добре, заеби се — каза то на чист бруклински акцент и гневно изхвърча нанякъде.

Чад внимателно пристъпи между търкалящите се бутилки от шампанско и напредна по пътя си към залата. На входа на оживения приеман салон го поздрави Фабиан.

— Чад, закъсня. Левис току-що телефонира от летището... — Фабиан затършува из джобовете си, леко клатушкайки се и накрая извади парче хартия, на която беше надраскан един адрес. Той и Елен се цепят. Тръгнаха си за Лондон. Той ми каза да ти дам това, щял да ти се обади утре...

— О, чудесно... — Чад разсеяно поклати глава, Фабиан му махна и изчезна. Чад сложи парчето хартия в джоба си. Огледа се и въздъхна. Тъй като това беше оргия, тя беше отегчителна. Той реши да си

направи един чай в кухнята и после да отиде да спи, когато гледайки в огромното пространство на залата, през тълпата, съзря някого, когото позна. Спря и после проправяйки с рамо път на своите чанти, тръгна бързо напред.

Мъжът стоеше до вратата на библиотеката на принц Рафаел. Носеше черен, от три части костюм с погребална елегантност, точно по начина, по който беше облечен на другите два приема, когато Чад му беше хвърлил око. Лицето му, гледащо към залата, беше изпълнено с хладно отвращение. Библиотеката зад гърба му беше празна — положение, което според преценяващия погледна Чад, не беше случайно.

Чад изпъшка пред него при пристигането си и мъжът, който беше много висок, погледна надолу към Чад — само един и петдесет и два — така, както орел може да гледа към плужек. Чад зачака търпеливо. Постепенно, както очакваше, в тъмносините очи се появи знак, че го разпознаха. Разбира се, мъжът никога преди не беше виждал Чад, но Чад имаше основание да бъде убеден, че щом нещата бяха стигнали толкова далеч, мъжът сигурно се беше снабдил с описание на вида му, който беше лесен за разпознаване.

Мъжът пристъпи в библиотеката, без да каже дума. Чад мълчаливо го последва, затвори вратата и по своя преценка я заключи.

По тавана на библиотеката имаше фрески от Бенацо Гоцоли, а на интервали между шкафове с книги беше разположена серия от бронзови фигури от Бенвенуто Челини, които бяха притежание на фамилията на принц Рафаел от шестнайсет поколения. Красивите книги, много от тях твърде стари, облечени в телешка кожа, гравирани със златни семейни гербове, бяха главно порнографски, на които, както баща си и дядо си, принц Рафаел беше световно прочут колекционер. Очите на Чад примигнаха към фреските, преминаха по бронзовете на Челини, през подредените в рафтове книги и се спряха на мъжа, който сега стоеше пред гравирания мраморна облицовка. Чад не знаеше неговото име. До него, на пода, Чад забеляза нещо, което мъжът беше донесъл със себе си: голяма, в стил „Гладстон“ чанта, изработена от кафява крокодилска кожа. Леко озадачен, Чад погледна от чантата към мъжа, после обратно. Единият толкова строг, другото толкова крещящо. Той не би очаквал този мъж да носи тази чанта.

Чад, чието обоняние за сила беше много остро, гледаше мъжа и чакаше. Предполагайки, че мъжът очакваше да говори, той мълчеше. Имаше твърде добра представа, защо мъжът беше тук и изпитваше доста голям интерес да види как той щеше да се държи. Той нямаше да крещи, да вилнее, да прави сцени — Чад беше сигурен в това и беше прав. След като почака известно време, без признаци на безпокойство, мъжът заговори с ясен, равен глас на английски, с много слаби следи от френски акцент.

— Къде е тя?

Чад остави долу чантите си:

— Елен Крейг? — гласът му леко изскърца, както често ставаше, когато беше развълнуван. Той се питаше дали мъжът я знаеше по име и дали Елен му бе наговорила същите лъжи, които беше казала на Чад или по-различни... Но той нямаше начин да определи това от неговата реакция. Нито мускул не беше потрепнал по неговото лице. Чад, който два пъти преди беше наблюдавал това лице — без да спомене факта на Левис и Елен — с интерес го наблюдаваше сега. Тогава то не изглеждаше толкова неизразително. Сега мъжът кимна бързо, кратко.

— Тя току-що замина — каза Чад с лек кикот. Забави се малко, за да удължи напрежението. — С Левис.

Мъжът му хвърли продължителен, студен поглед. Чад беше поразен. Под силата на такова взирание, мъж по-слаб от него би потреперил и разбира се, би започнал да говори. Чад не направи такова нещо. Той почака и след миг мъжът се обърна с бърз, презрителен жест и тръгна към вратата.

Чад прекоси стаята и седна, настанявайки тежините си върху възглавниците от копринено моаре на претенциозно гравирана, позлатена кушетка. Той изчака, докато мъжът стигна до вратата и каза:

— Мога да ви кажа къде са.

Той не се огледа, но знаеше, че мъжът се бе разколебал, че би искал да излезе и да тръшне завинаги вратата. Чад философски чакаше: ако той излезеше — край. Имаше вид на човек, който би го направил, но от друга страна, щом я беше проследил чак дотук, вероятно не би имал проблем да я проследи и по-нататък. Левис беше глупак, помисли Чад, пощипвайки носа си. След като този англичанин се беше върнал в кафене „Страсбург“ и беше задавал въпроси, Левис се беше изнервил. Но рано или късно Левис щеше да се умори да бъде

внимателен. Така че, този приятел можеше да си отиде, без притеснение, само че Чад се надяваше, че няма да го направи. Той скришом премести субстанцията, която беше извадил от носа си, под вътрешната страна на копринената възглавница. Мъжът се обърна и приближи до него. Те се изгледаха още веднъж и този път, помисли Чад, мъжът по-точно премери височината му.

Чад се усмихна:

— Вие не сте неин баща, нали? Онзи приятел от „Страсбург“ не беше неин брат?

— Не.

Чад повдигна рамене:

— О, добре. Тя ми разказа известна история, която изглеждаше, че съвпада. Но аз истински не ѝ повярвах, защото беше гадна. — Той замълча. — Искате ли да ми разкажете всичко за това?

— Не мисля, че желая или че се нуждая да ви разказвам каквото и да било.

— Това е окей. — Чад отново добросърдечно се усмихна. — Все ми е тая. Във всички случаи ще ви кажа къде са. Но преди това, нека ви разкажа за филма. Относно Елен и филма.

Мъжът стоеше неподвижен и Чад облегат назад върху възглавниците, започна да говори. Той говори бързо, около пет минути, през които мъжът не го прекъсна нито веднъж. Това, което той имаше да каже, изглеждаше просто, защото планът на „Нощна игра“ беше прост: двама мъже, една жена, вечният триъгълник. Мъжете започват като приятели и свършват като съперници. Жената оцелява. Дватама мъже имат по-малко късмет — единият завършва убит от другия. В началото на филма жената изглежда като съкровището, а мъжете като ловците. Накрая ролите може би се сменят.

— Това е комедия — каза услужливо Чад.

— Звучи доста забавно.

— Нарича се „Нощна игра“. Всички сцени се развиват на дневна светлина — хората са тези, които са в мрак. — Чад замълча. — Ами, така са повечето хора, не мислите ли? Аз намирам това смешно.

Той беше успял да привлече вниманието на мъжа, който го гледаше замислено.

— Не, трагично?

Чад се захили:

— О, разбира се. Трагично и смешно. И двете едновременно. Както в живота.

Устните на мъжа се стегнаха.

— Губите ми времето... — Той се приготви да тръгне.

— О, не мисля така. — Гласът на Чад звучеше смирено. — Виждате ли, идеята за филма ми дойде, след като видях вас.

Мъжът се спря, после, както Чад знаеше, че ще направи, бавно се обърна обратно. Той гледаше на Чад с презрение.

— Ние никога досега не сме се срещали.

— О, да сме се срещали? — Не. Но аз съм ви виждал два пъти, само че вие не ме видяхте. — Чад се изкиска. — Видях ви с Елен в Париж. Вие я върнахте в кафенето „Страсбург“ веднъж и я взехте оттам на следващата вечер. Тя за първи път не спомена нищо за това и така, разбрах, че беше важно за нея. Елен никога не говори за нещата, които имат значение за нея — поне не на мен и на Левис. Аз харесвам, че е потайна. Това е хубаво. Левис, разбира се, не осъзнава това, дори няма представа за него. Но Левис е наивен, знаете. Дъра-дъра-дъра. Левис всичко изкарва навън...

— Говорете по същество.

— Добре. Въпросът е, че когато Елен изчезна за тези няколко седмици, аз предположих, че тя е с вас. Беше, нали? И това беше смешно, защото Левис беше истински покрусен, истински разтревожен. Той мислеше, че тя няма да се върне пак. Аз не казвах нищо. Но знаех, че тя ще се върне. Така че, аз знаете ли, чаках. — Чад замълча. — Аз никога нямам нищо против да чакам. Това е една моя дарба да бъда търпелив.

— Моето собствено търпение няма чак такива размери. То вече е на изчерпване. Говорете по същество.

— Въпросът е... — Чад несмутимо се усмихна. — Вие сте търсили Елен, прав съм, нали? Сега мислите, че сте я намерили. Добре, ама не сте. Аз я намерих. Защото я разбирам. Познавам я. — Той скромно погледна. — Ако вие все още искате да намерите точно къде е, аз мога да ви дам адреса ѝ в Лондон и вие можете да отидете там. Но няма да имате никаква полза от това. Ако искате истински да я намерите, ще я намерите в този филм. В този и в другите, които тя ще направи. С мен.

Настъпи дълга тишина. Чад, който се оживяваше от напрежението, поглеждаше към Едуард с респект. Приятно му беше да играе с друг добър играч. Той се питаше дали мъжът ще направи грешката — лесната грешка — да стане пренебрежителен.

Едуард, гледайки към дебелията и малко смешна фигура на Чад, се изкушаваше — не да се ядоса, не беше толкова глупав, но да отхвърли от него и това, което той казваше, изкушаваше се от това. Един нисък, дебел, грозен и самомнителен човек, позьор, глупак. Той се изкушаваше да мисли всичко това и да го каже. Но той също така усещаше силната воля на Чад, и тази сила в никакъв случай не подценяваше. Спокойно погледна към Чад, оставяйки си време да обмисли предварително, както при шахматна игра, търсейки слабостта на своя опонент. Самомнителността, реши накрая той. Дебеланкото беше станал неспособен да устои на изкушението да направи силен, драматичен ход, един агресивен ход, един топ, движещ се напред по диагонала на шахматната дъска, или царицата, може би, вкарана нетърпеливо в играта. Едуард реши да се спретна класическия отбранителен отговор: малкото на пръв поглед неуместно придвижване на една пионка. Един квадрат.

— Не разбирам. — Той позволи на чувството да се прояви в гласа му. — Не е възможно. Мислех, че я познавам.

— Може да сте я познавали, предполагам. Мислите, че я обичате, нали? — дебеланкото изглеждаше едновременно съчувствен и безразличен. „Добре“, помисли си Едуард. Той се прокллинаше, че го направи, но кимна в съгласие.

Дебелият мъж остана доволен. Той се изправи и запристъпя от крак на крак.

— Виждате ли, не сте я познавали цялата. Само част от нея. — Той задрънка стотинките в джоба си, после, като започваше да се вълнува все повече, повиши глас, извади ръцете си и ги размаха — две дундести розови лапи във въздуха. — Тя прави това, наблюдавал съм я. На хората дава части от себе си. Все още не знае коя е и е изплашена, затова ни дава само по малко от себе си тук, малко от себе си там — опитвайки, знаете ли, очаквайки реакцията, и тогава, когато реши, че се е раздала твърде много, се изплашва. Тогава започва да лъже. Всичко това е самозащита. Усъвършенства се в това и го знае. На мен тя ми каза наистина големи лъжи. Други каза на Левис. Очаквам, че е

лъгала и вас. Няма защо да се притеснявате. Няма значение. Тя го прави единствено от страх. Като че ли усеща, че упражнява този невероятен ефект върху хората и по-специално върху мъжете, но не го разбира. Мисли си, че ако те я познаваха, ако познаваха момичето зад лицето, може би не биха я харесвали, може би не биха я искали. Биха могли да я отхвърлят. Тя е наистина несигурна, знаете ли? Нещо в нейното детство се е случило, предполагам...

Едуард внимателно изслуша този изблик. Под баналността на думите, той усети интуицията и разбра, че беше остра. Още един малък ход, помисли си той. Дебеланкото би се нуждал сега от малък подтик. Едуард въздъхна и наведе глава. Това беше достатъчно.

— И преди съм срещал жени като тази... — Чад размаха ръце. — Не толкова красиви, може би, но със същия синдром. Затова в момента, в който я видях, аз знаех, че тя беше подходящата. Знаех, че много добре ще пасне за филма. Има го в очите ѝ, може би — Тя сякаш едва се движи, а очите ѝ говорят на камерата. На моята камера. Защото аз знам къде да я търся и как да я извадя. На моята камера тя казва истината. Всичко. Без лъжи. Преставя да се страхува, и ѝ се отдава истински. Както при секса. Наистина го мисля. Тя би била добра във филмите на всекиго, но моите филми ще я направят звезда. Повече от звезда. Една легенда.

Едуард го погледна. Ръцете на Чад бяха стиснати една в друга, пълното му лице триумфираше. В този момент Едуард го ненавиждаше, намираше го неуравновесен, малко луд, но и не по-малко застрашителен. Тогавя той се изплаши за Елен.

— Мислите ли, че това е, което тя желае?

Той постави въпроса студено, но Тадеус Анджелини вече бе отвъд всяка предпазливост.

— Тя все още не знае какво иска. Ще разбере, когато види този филм. Или може би следващият. Ще осъзнае, че тя се намира там — върху целулоида на лентата. — Чад замълча и състрадателно погледна към Едуард. — Вие не трябва да обръщате внимание на това, че тя ви е напуснала, знаете ли. Предполагам, че това е нормално за нея. Беше само в неподходящо време. Тя винаги е искала да играе, още от времето, когато е била малко момиченце. Тя ми го каза и аз ѝ вярвам. Това е точно онова, което тя знаеше, че трябва да прави. Това е

наистина много тежко за нея — като, знаете ли, нейна съдба. Ако я бяхте срещнали по-късно, всичко би могло да бъде различно.

— Защо?

Чад погледна нетърпеливо:

— Ами, тя е жена. Рано или късно, ще започне да мисли за любов, брак и деца. Но дотогава ще е направила вече кариера, ще бъде звезда и тогава ще реши, че не е истински осъществена. Че се нуждае от нещо повече. Това са глупости, разбира се, но жените са така устроени. Тя ще убеди себе си и ще го повярва. Ако тогава се появяхте, кой знае? Бихте могли да имате късмет — Той сви рамене. — И бихте все пак се почувствали наранен накрая. Тя не се нуждае истински от такова нещо, виждате ли, и в крайна сметка ще го осъзнае. Това, от което се нуждае, истински се нуждае, само аз мога да ѝ дам...

— И какво е то?

Чад се изкиска:

— Безсмъртие.

„Мат“ — помисли Едуард. — „Мисли, че ми обявява мат“. Той погледна към Чад, към малките му, блещукащи зад тъмните очила, очи. Усмихна се.

— Не ви вярвам — каза той твърдо.

Чад го погледна, смутен от простотата на изявлението, но бързо се окопити.

— Мислите, че бъркам по отношение на подходящото време?

— Мисля, че може би сте прав по отношение на времето. Мисля, че грешите в крайния резултат. Мисля, че подценявате жените, че подценявате Елен. — Едуард замълча. — И хората, вероятно. Нещата, които така лесно отхвърляте — любов, удовлетворение, брак, деца — нима повечето от хората, мъжете и жените ги отхвърлят, нима те не се нуждаят от тях?

Чад се поколеба. Той си сложи ръцете обратно в джобовете и започна да дрънка с ключовете. Погледна към краката си и после с лукавство към Едуард.

— Аз не се нуждая от тях.

— Искате да кажете, че сте по-малко човек?

— Или повече човек. — Чад се засмя.

Едуард студено го изгледа. Той помисли, че може би дебеланкото вярваше в това, което казваше и ако беше така, в крайна сметка неговата непълноценност щеше да се прояви и във филмите му. Той се обърна към вратата и след моментна пауза Чад забърза след него.

— Искате ли адреса или не?

Той размаха парчето хартия. Едуард погледна към него и после отвърна поглед.

— Благодаря, не се нуждая от него.

Той стигна до вратата, отключи я. Чад сложи парчето хартия обратно в джоба си.

— Позволете ми да предположа — отивате в Лондон, нали?

Едуард се обърна и видя, че дебелият мъж все още приятелски се усмихваше.

— Лондон? След всичко, което ми казахте? Всичко, което обяснихте? Не, ще се върна в Париж.

Чад изгледа Едуард подозрително:

— Искате да кажете, че въобще нямате намерение да влизате в контакт с Хелън?

— Няма да ѝ се обаждам, не.

— Искате ли да ѝ предам някакво послание или каквото и да било?

— Елен и аз не се нуждаем от посредници.

Беше казано с пресметнато високомерие и дебелият мъж се намръщи.

— Защо продължавате да я наричате Елен?

— Защото това е истинското ѝ име — каза Едуард. После той излезе и тихо затвори вратата след себе си.

Чад остана раздражено да гледа към вратата. Той мразеше, когато другите излизаха. Наслади се от мисълта, че можеше да настигне мъжа и негова да бъде последната дума, но после отхвърли идеята. Кръстоса обратно стаята и видя кафявата крокодилска чанта, носеща инициалите „Е. С.“. Отпрати я в ъгъла с див ритник и след малко отново седна на кушетката.

Мъжът по всяка вероятност го подвеждаше, помисли утешавайки се. Той беше добър актьор, имаше твърде силно самообладание, това

беше всичко. А и този костюм помагаше. Чад беше наблюдавал с интерес костюма. Реши, че той самият би могъл да научи нещо от този костюм. Не от човека, защото той грешеше, заблуден в тъмнината, както всички мъже, когато са замесени жени.

Той свали очилата си, дъхна в тях и ги изтри в ръкава. Без очилата си, Чад беше силно късоглед: голямата стая, фреските, книгите, бронзовите фигури внезапно се размазаха.

Той се облегна назад върху възглавниците, осъзнавайки, че е малко изнервен, объркан, нещо, което беше изпитвал рядко. А в този ден го изпитваше за втори път. Най-напред заради Елен, сега заради този мъж. За кратко си позволи да мисли за сцената, която се беше развила в къщата в Трестевере: споменът го изпълни с топло и гневно сподавяне на плътското желание. То не си беше отишло, както се бе надявал. Разговорът с мъжа също не беше изцяло приключил, както би желал. И двамата, и мъжът, и Елен, му се бяха изплъзнали. Той беше усетил как ласото на волята му беше започнало да се затяга около тях, а после, после те бяха успели да се измъкнат и да се освободят. Сякаш разбираха нещо, знаеха нещо, което самият Чад не знаеше или не разбираше. И това знание им придаваше голяма борбена сила, която именно го беше разстроила. Нямаше винаги да бъде така, реши Чад.

Очите му пробляснаха при вида на елегантно подвързаните томове с порнография, на които преди няколко седмици беше хвърлил несистемен поглед. Порнографията го отегчаваше. Нейните все помръсни методи се струваха на Чад отчайващи, патетични и обречени на постоянен неуспех. Метафори за притежание, това беше всичко. Лицето му доби присмехулен израз. Сексуалното притежание се струваше на Чад нещо дълбоко тривиално. Не притежанието беше това, за което той мечтаеше, неговите пози не усиливаха пулса му.

Изкуството, изкуството беше друго нещо. То беше върховно притежание. В мисълта си той с наслада се обърна към филма, който току-що беше направил. Остави го да препуска през съзнанието, сцена след сцена, кадър след кадър: точен, красив, с вътрешна сила, неговият филм, неговото създаване, неговото безсмъртно дете. Той се успокои незабавно, както винаги беше ставало в подобни моменти. Това беше олимпийско спокойствие, спокойствие на силата и абсолютния контрол. То накара тялото му да се стегне и втвърди.

Той постави ръце между слабините си, като изразено внимание към този факт, и затвори очи. Фигурата на Едуард се отдалечи, приближи се фигурата на Елен. Той остана доволен, че тази промяна му даде съвършената възможност да изследва нейните черти, необходими за неговата цел. Направен му бе най-безценния подарък, съвършеният инструмент, инструмент от плът и кръв. Съзнанието на Чад се понесе, привлечено от бъдещата хармония, която този инструмент трябваше да осъществи. Съчетавайки ги, Чад затвори очи и остави ума си да се пресели в сладкия негативен мрак. Неговата чернота и само неговата чернота го освежаваше. Скоро, както винаги, той сякаш зазвъня, изпълнен с образи. Чад ги наблюдаваше и обединяваше, заслушан в песента им.

В Париж, в кабинета си в Сен-Клод, Едуард се пресегна през бюрото и притегли телефона към себе си.

Мислеше за разговора си с Тадеус Анджелини, мислеше за Елен, за подаръците.

На бюрото до телефона стояха три неща: снимката на Елен, чифтът сиви ръкавици „Хермес“ и пръстенът с квадратно изрязания диамант. Замислено ги разглеждаше, опитвайки се да остане спокоен. Болката, която изпита, когато намери тези ръкавици и пръстена в нейната стая, беше неимоверно силна. Как да остави тези, заедно с всички други неща, когато беше вярвал, че те бяха като връзка между тях, като талисман на тяхната любов.

Сега можеше да ги гледа по-спокойно, по-малка беше и болката. Причиняваше му страдание да го мисли, но разбираше, че може би Анджелини беше прав: диамантът и своята любов той ѝ беше подарил в неподходящо време.

Сега помисли за другите, по-малко осезаеми подаръци, които Елен дори не знаеше, че бе получила от него: подарил ѝ беше време, подарил ѝ беше възможността за избор, подарил ѝ беше дори своето отсъствие.

Той не можеше да размисля без болка за нито едно от тях. През цялото си връщане от Италия беше мислил и планирал, все пак сега се разбунтува. Докосна телефона и знаеше, че би могъл да отиде в

Лондон и да я види. Знаеше, че беше повече от възможно тогава да я доведе със себе си.

Изкушението беше толкова силно, той държеше съвсем неподвижна ръката си върху телефонната слушалка. Да стигнат толкова далеч, да станат толкова близки и след това да не я последва в Лондон. За момент това му се стори непоносимо: трябваше да отиде, трябваше. После помисли отново за всички неща, които му беше казал Анджелини и отново чу камбаната на истината в тях.

Елен сега беше на възрастта, на която беше той в Лондон по време на войната, беше обичал Селестин, беше боготворил Жан-Пол, научил бе за смъртта на своя баща. Време, когато светът се променяше от секунда на секунда, време, когато беше сграбчвал с увереност и беше изпълван с амбиции, както Елен бе сега. Не, той нямаше да отиде в Лондон.

Вместо това, както беше планирал, набра номера на Симон Шер, който преди две години се беше преместил в дирекцията на „Партекс“ в Тексас. Сега Шер беше дясната ръка на Дру Джонсън. Когато той се обади, гласът на Едуард беше напълно безчувствен.

— Симон? Отскоро ние имаме известен брой придобивки като част от нашата политика на диверсификация. Поправи ме, ако греша...

В Далас Симон Шер се усмихна на шегата. Кога Едуард бе грешил в бизнеса?

— ... но една от тях беше компания за разпространение, мисля. Една компания за разпространение на филми.

— Така е. Наричаше се „Сфера“. Това от наша страна беше упражнение по губене на авоари. Като компания те бяха съвсем катастрофирали, но ние ги купихме на добра цена и те имаха някакво ценно имение.

— Какво направихме с него?

— Все още нищо. Стана само преди два месеца. Все още проучваме потенциалното развитие на дяловете на собствеността. — Шер замълча. — Искате да направя проверка ли?

— Не. — Настъпи кратка пауза. — Какво ще струва ако подновим дейността на компанията?

— Какво? Като действаща в разпространението? — изненадата на Шер се долови в гласа му. — Не много, предполагам. Би зависило от равнището на обвързването, което искаме. Два милиона. Бихме

могли да подновим дейността и за по-малко, но ако възнамеряваш разширение... — Той замълча. — Мога да ти дам някои цифри, но ние имаме правото на избор. В момента киноиндустрията е много непостоянна и несигурна, а без здрава продукция, една компания за разпространение, остава слаба. „Сфера“ беше в конкуренция с главните клонове на студията за разпространение и загуби. Беше също така слаба на административно равнище, разбира се, но във всички случаи, това не беше единственият им проблем. Ние решихме, че „Партекс“ би...

— Искам да подновя дейността на компанията.

— Какво?

Челюстта на Шер увисна. Той също така си представи Едуардовото обвързване с филмите, както можеше да предвиди и неговия опит с машините за изстискване на сокове във Вегас.

— Аз искам да бъде подновена дейността ѝ като разпространителска компания с перспектива в скоро време да може да инвестира в производството на филми.

— Производство? — Шер усещаше, че полудява. Сигурно не беше чул добре. — Искаш да кажеш, че ще правим филми?

— Не да ги правите, а да ги поддържате. Говоря много сериозно по този въпрос, Симон. Очевидно, ще трябва да се занимаем с това, но имах предвид първоначална финансова подкрепа за около шест милиона. Вероятно един тригодишен период на загуба, с цел възвръщане и печалба след около четири години...

— Едуард, помисли за минута. Ние говорим за филми...

— Аз лично ще финансирам операцията и ще поръчителствам, но не искам моето име по никакъв начин да бъде свързано с нея. Искам „Сфера“ като челна операция. — Той замълча. От тона на гласа му, Шер можеше да каже, че той беше започнал да си води бележки. — Ще имате нужда от човек, който да набере персонал, да бъде много опитен, някой който познава студията отвътре. Имам нужда от търговските данни на „Сфера“ за периода от последните десет години и търговските данни на нейните извънстудийни конкуренти. Имам нужда...

— Имаш нужда аз да се кача на самолета — завърши Шер вместо него. Той започна да се усмихва. Това беше една луда идея, а всички Едуардови луди идеи имаха страхотен резултат. — Мога да го

направя утре — каза сухо той. — Но не мога да го направя тази нощ. Искаш ли Дру да бъде замесен?

— Разбира се, той е председателят.

Шер захихика. И двамата знаеха, че доколкото се отнасяше до Едуард, това нямаше никакво значение.

— Много добре тогава, той е мой приятел. — Едуард се поправи. — Кажи му, че се нуждая от неговата помощ.

— Ако му кажа това, той ще долети също.

— Тогава непременно му кажи.

Настъпи кратка пауза, през която Шер говореше със секретарката си за разписанието на полетите и внезапно си даде сметка, че за първи път в десетгодишното им сътрудничество Едуард беше изразил нужда от помощ.

Този факт леко го обезпокои. Когато отново пое телефона, гласът му беше предпазлив.

— Ти добре знаеш какъв вид загуба можем да претърпим от това, Едуард? — започна той, чувствайки се глупак. — Сигурен съм, че знаеш, разбира се, но това ще бъде за всички ни нов курс на действие... Това е лудница, Едуард, тя е прословута със своята непредсказуемост. Ние...

— Ние водим политика на диверсификация, нали? — Едуард като че ли се забавляваше.

— О, разбира се, но с перспективи за печалба. Тук ние ще имаме — ти ще имаш — много тежка загуба и...

— О, аз мога да изчисля загубата — каза Едуард.

Докато говореше, той гледаше снимката на Елен и истинската природа на загубата стоеше ослепително пред него. Той я видя за миг — една бъдеща пустош, едно бъдеще без Елен, едно бъдеще, което бе ужасно продължение на чернотата на неговото минало.

Той се поколеба, после обърна снимката.

— Аз мога да изчисля загубата — повтори с повече твърдост той.

Издание:

Сали Боумън. Карма. Книга първа

Английска. Първо издание

ИК „Петекстон“, София, 1997

Редактор: Валентин Даневски

Коректор: Бонка Балтийска

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.